

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

**HARVARD LAW SCHOOL
LIBRARY**

x BULETINUL

19
7. et 7
c

DECISIUNILOR

CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

DATE DE

SECȚIUNEA I și II

IN TÎMPUL DE LA 1 SEPTEMBRE PÂNĂ LA 31 DECEMBRE, 1896

LUCRAT SUB DIRECȚIUNEA PRIMULUI SĂU GREFIER

A. NENOVEANU

VOLUMUL XXXV

PARTEA II

ABONAMENTELE SE FAC LA GREFELE:

CURȚEI DE CASAȚIE, CURȚILOR DE APEL ȘI TRIBUNALELOR DE JUDEȚE

PRECIUL ABONAMENTULUI:

ȘESE LEI PE UN AN

BUCURESCI

IMPRIMERIA STATULUI

1896

APR 18 1927

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNI-UNITE

Luni, 2 Septembrie 1896, Înalta Curte de casație și justiție a ținut audiența sa solemnă de reintrare.

La ora 1 p. m. Curtea a intrat în marea sală a secțiunilor-unite, unde se afla un public ales și numeros.

D. prim-președinte C. E. Schina a declarat audiența deschisă și a dat cuvântul D-lui procuror-general G. Filitti, care a rostit discursul următor :

Domnule prim-președinte,

Domnilor,

La 1 Septembrie, anul trecut, am fost destul de fericit spre a vă anunța că, mulțumită mai cu seamă înaltei sollicitudinii ce M. S. Regele Carol I, Augustul nostru Suveran, a arătat tot-d'a-una pentru prosperarea justiției, mulțumită Corpurilor legiuitoare și a guvernelor cari au votat creditele necesarii și au pus în executare clădirea palatului justiției, în curând aveam să intrăm în casa noastră.

Astăzi dorința acesta deveniad un fapt împlinit, și adunându-ne pentru prima dată în această măreță incintă, spre a serba deschiderea noului an judecătoresc, cred că am învoirea unanimă nu numai a d-văstre, ci și a întregului corp judecătoresc din Capitală și a baroului, pentru a exprima încă o-dată, de la înălțimea acestui fotoliu, profunda noastră recunoștință, mai întâiu Majestății Sale Regelui, și în al doilea rând tuturilor bărbaților eminenți cari au contribuit, în marginile competenței lor, la ridicarea și inaugurarea acestui măreț edificiu ce se numesce Palatul justiției.

Și acum este datoria noastră a magistraților, de la cel mai mare până la cel mai mic în ierarhia judecătorească, să dovedim prin o muncă rodnică că merităm sacrificiile ce 'și impune țera, pentru ca puterea judecătorească să fie o adevărată a treia putere în sensul constituțional al cuvîntului.

Domnule prim-președinte,

Domnilor,

Pentru deschiderea curței supreme pe noul an judecătoresc, al 34-lea de la înființarea ei și primul ce inaugurăm în noul Palat, îmi propun a vă întreține despre o cestiune de procedură de o mare importanță în dreptul internațional privat, și care nu de mult s'a presintat înaintea secțiunii I a înaltei Curți, într'un proces destinat a rămânea celebru în analele noastre judecătorești. Înțeleg a vorbi despre efectele hotărîrilor date de tribunalele străine.

Țieam, D-lor, prin discursul nostru de la 1 Septembrie 1889, că unul din principiile generale, ce predomină la toate națiunile independente, consistă în dreptul ce are fie-care națiune de a se bucura, în țera sa, de o întregă și exclusivă suveranitate; consecința inevitabilă a acestui principiu este dreptul ce are o națiune de a exercita o absolută jurisdicțiune pe totă întinderea teritoriului său.

Fată cu acest mare principiu, și fiind dat, pe de o parte, diversitatea legislațiunilor de cari se cărmuesc diferitele State suverane și independente, iar pe de alta fiind incontestabil că, în materie de drept internațional, nu avem un cod care să deslege conflictuale ce fatalmente se ivesc pe totă ziua între supușii diferitelor State, din cauza

relațiunilor ce crează între popoare legăturile puternice ale necesității; și nu avem un cod pentru că nu s'a ivit încă legislatorul care ar avea puterea să confecționeze legi internaționale obligatorii; față, dic, cu toate aceste lucruri, se pune întrebarea: cari sunt efectele hotărîrilor date de tribunalele străine; cu alte cuvinte, se poate invoca, spre pildă înaintea tribunalelor noastre, autoritatea lucrului judecat ce ar rezulta din asemenea hotărîri, și s'ar putea executa ele în România fără nici o rezervă?

Cestiune foarte delicată și în tot-d'a-una foarte discutată, dupe cum se exprimă savantul profesor de la Universitatea din Amsterdam.

Dar mai înainte ce se numesce drept internațional privat?

Dreptul, ne dice Savigny, este totalitatea regulilor destinate a menține ordinea necesară atât pentru coexistența elementelor din cari se compune omenirea, cât și pentru dezvoltarea lor armonică în conformitate cu destinațiunea lor. Și fiind-că realizarea acestui drept nu poate avea loc de cât în Stat, rezultă de aci în mod incontestabil că suveranității fie-cărui Stat este încredințată misiunea de a pune în evidență aceste reguli și de a face obligatorie observațiunea lor prin verice mijloce, fie chiar și prin constrângere fizică, o asemenea ordine fiind de o necesitate absolută ¹⁾.

Nu este locul aci a face distincțiunea între dreptul public și dreptul privat; este destul să ne amintim că verice cestiune juridică se compune din mai multe elemente, și că trebuie să distingem tot-d'a-una faptele de cestiunile de drept; că, prin urmare, trebuie să căutăm care este regula de aplicat atât faptelor de cari este vorba, cât și cestiunei de drept ce reese din calificațiunea acestor fapte.

Dacă în totă lumea ar fi existat un singur Stat, supus unei singure suveranități, sau dacă s'ar fi admis în toate țările aceleași reguli, cestiunea nu ar fi prezentat ver-o dificultate de cât numai în cazul schimbării legislațiunei.

Dar am dis deja că ne aflăm în fața diversității de legislațiune a diferitelor State suverane și independente, și deci trebuie să căutăm care este suveranitatea căreia se va recunoște competența de a statua asupra unui raport de drept față cu un fapt dat. El bine, regula-

¹⁾ Brocher. «Nouveau traité de droit international privé».

mentarea și respectarea acestei competențe este scopul ce urmăresc dreptul internațional privat.

Necesitatea unor asemenea reguli precise și uniforme, pentru deslegarea conflictelor ce se ivesc din cauza acestei diversități de legislațiune, se simte nu numai în ceea ce atinge de diferitele părți ale codului civil, ci și în materie de procedură civilă.

Asemenea conflicte sunt inevitabile, căci dacă în sinul tribunalelor unuia și aceluiași Stat se ivesc divergențe asupra cestiunilor de drept ce se prezintă înaintea justiției, cu atât mai mult asemenea divergențe se pot produce între omenii de legi ai diferitelor State, față cu diversitatea legislațiunilor de care se cărmuesc acele State.

Relativ la cestiunea de care ne ocupăm astăzi, s'a produs în dreptul internațional privat trei sisteme: ast-fel sunt legislațiuni care nu recunosc autoritatea lucrului judecat hotărîrilor date de tribunalele străine, mai cu seamă când este în cauză un pământ; altele care recunosc această autoritate și, în fine, altele care supun efectul lucrului judecat condițiunei reciprocității, adică condițiunei ca tribunalele Statului în care s'a dat hotărîrea să execute, la rîndul lor, hotărîrile date de tribunalele țerei în care se cere executarea acelor hotărîri ¹⁾.

Iată, în adevăr, ce ne țice în privința acesta savantul jurisconsult Asser, în tratatul său «Elemente de drept internațional privat», tradus în limba noastră de D. G. Schina, actualul prim-președinte al Curței de apel din București:

»Fondându-se pe curtenia internațională, fie pe argumente de drept, mulți jurisconșulți au susținut, chiar în timpul evului mediu, că hotărîrile străine trebuie a fi executate și a da o excepțiune. Însă practica nu 'i-a urmat și de fapt forța executorie nu aparține de cât hotărîrilor tribunalelor naționale.

»Acesta a fost sancționat și prin legislațiune în Franția, prin ordonanța din 1629, unde art. 121 lasă, de altmintrelea, o înduoială asupra punctului de a ști dacă invaliditatea în Franția a hotărîrilor străine era generală, sau dacă era admisă numai în favoarea francesilor.

¹⁾ Foelix. «Droit international privé» v. II. Brocher op. cit. Haus, «du droit privé qui régit les étrangers en Belgique». Calvo, droit international», vol. II. Lacantinerie «Précis de droit civil» vol. III, No. 1.265 și urm.

»Legislațiunile actuale, din punctul de vedere al executărei hotărîrilor străine, se pot divide în trei grupuri :

»Unele refuză hotărîrilor străine forța executorie, sau nu le-o acordă de cât dupe o revizuire ;

»Altele permit judecătorului național de a da execuatorul fără revizuire, sub ôre-cărî condițiuni, precum reciprocitatea și constatarea competenței judecatorului străin ¹⁾ ;

»Dupe un al treilea sistem, în fine, execuatorul contra pămîntenilor este refuzat și încuviințat contra străinilor.

»D. Fiore menționează un al patrulea sistem, care distinge între execuțiune, care va fi acordată cu ôre-care rezervă, și recunoscerea lucrului judecat ; el numește acest sistem : »certamente il piu razionale e il piu liberale«. Nu scim însă că acest sistem să fie admis prin verî-o legislațiune actualmente în vigôre«.

Sistemul acesta, indicat de Fiore și propagat și de alți autori, între carî cităm de preferință pe André Veiss, asupra tractatului său de drept internațional privat, unde, la pagina 817, ȑice că, în ceea ce privesce autoritatea lucrului judecat, nimic nu împedîcă ca această autoritate să fie recunoscută de plano hotărîrilor străine ; acest sistem, ȑicem, nu a prevalat nici în doctrină, nici în jurisprudență ; de aceea, de mult încă se cere o reformă în privința acesta, față mai cu sémă cu țările unde domnesce sistemul excluderei ôre-cum absolute.

Și, în adevăr, în Francia, spre pildă, este în vigôre și astăȑi art. 121 din ordonanța din 1629 ; iată ce citim în Merlin, v^o jugement, § VIII :

»Tribunalele franceze pronunță tot-d'a-una, și sunt datôre să pronunțe prin o nouă hotărîre, când li se cere voia spre a se executa în Francia o hotărîre dată în țără străină, contra unui frances, pentru că atunci nu este încă nimic judecat în ochîi legelî, și că cererea voiel de a executa se consideră ca o acțiune nouă«.

De asemenea la v^o souveraineté, § VI, Merlin ȑice : »In Francia hotărîrile date în țări străine contra francesilor nu pot să fie investate de nici un pareatis ; erau considerate ca neexistente ; părțile ce le obținuse nu puteau face nici un us cu ele, trebuiau să vină cu o nouă acțiune, ca cum nimic nu ar fi fost decus de jurisdicțiunile străine«.

¹⁾ La pagina 177, în notă, D. Asser citéză și art. 374 din procedura noastră civilă.

Și venind la cestiunea de a se sci dacă articolele 2.123 din codul civil și 546 din procedura civilă au adus ver-o modificare în privința prescripțiunilor din citata ordonanță de la 1629, Merlin adaugă: »Fără induoială trebuie să conchidem din tăcerea lor (a art. 2.123 din codul civil și 546 din procedura civilă) că aceste articole se referă la principiul ce a consacrat în vechea legislațiune art. 121 din ordonanța de la 1629».

Același lucru citim în Aubry et Rau, vol. VIII, § 769 ter :

»Hotărârile date în materie contencioasă de tribunalele străine nu se bucură de loc în Franția, în principiu și prin ele singure, de autoritatea lucrului judecat.

»Pe cât timp aceste hotărâri nu vor fi declarate executorii de un tribunal frances, ele nu pot fi invocate în Franția, nici în susținerea și ca un titlu legal al unei cereri noui, nici spre a respinge, în puterea lucrului judecat, o cerere sau excepțiune ce ar tinde să repună în cestiune existența sau neexistența unor fapte sau drepturi asupra cărora au pronunțat aceste hotărâri.

»Când un judecător frances este chemat a declara executorie o hotărâre dată în străinătate contra unui frances, în favoarea unui străin sau chiar a unui frances, dacă partea condamnată cere să se judece din nou, judecătorul este legalmente obligat să procedă la revisuirea acelei hotărâri, adică să examineze valoarea dispoitivului atât din punctul de vedere al apreciațiunei faptelor, cât și din acela al aplicațiunei regulilor de drept, și să o reformeze dacă cere trebuința. Și nu presintă un mare interes cestiunea de a se sci dacă francesul, care a pierdut la tribunalul străin, s'a presintat ca reclamant sau ca pîrît, căci ca reclamant pôte să fie silit de circumstanțe a se adresa tribunalelor străine, fără cuget de a renunța la tribunalele țării sale», — art. 14 din codul civil frances, 13 din codul civil român.

A se vedea și Chauveau asupra lui Carré. Lois de la procédure civile et commerciale, art. 546 ques. 1899.

În același sens s'a stabilit și jurisprudența francesă; iată o speță ce găsim în Sirey »Recueil général des lois et des arrêts« pe 1872, partea II, pagina 174 :

»Le Français qui cite son débiteur étranger devant un tribunal

étranger ne renonce pas par cela seul et nécessairement au droit que lui confère l'article 14 du code civil, de le citer devant les tribunaux français ¹⁾.

„Un jugement rendu en pays étranger n'a en France l'autorité de la chose jugée, qu'autant qu'il y a été rendu exécutoire“.

Decisia această este a curței de apel din Lyon și se încheie prin considerantul următor: „Attendu au surplus, que vainement les appelants cherchent à se prévaloir du jugement rendu à Milan, lequel a refusé de tenir compte des lois françaises de prorogation des délais: que ce jugement rendu à l'étranger ne pourrait avoir l'autorité de la chose jugée en France qu'autant qu'il aurait été déclaré exécutoire par la juridiction française compétente, ce qui n'a pas eu lieu: Par ces motifs, etc.“.

În Belgia este admis de preferință sistemul reciprocității; față însă cu doctrina și jurisprudența franceză, când este vorba de hotărârile tribunalelor franceze, Belgia devine intretabilă; iată, în ade-văr, ce citim în Haus ²⁾: „Justiția belgiană trebuie să refuze executarea hotărârilor date de tribunalele franceze; în privința acestor hotărâri trebuie urmat conform ordonanței din 9 Septembre 1814, care sună astfel:

„Art. 1. Decisiunile și sentințele date în Franța și contractele ce au fost încheiate acolo nu vor primi nici o execuțiune în Belgia.

„Art. 2. Contractele vor ține locul de simple promisiuni.

„Art. 3. Cu toate aceste hotărâri, locuitorii Belgiei pot desbata din nou drepturile lor înaintea tribunalelor belgiane, fie ca reclamantți, fie ca părți.

„Acastă ordonanță îndreptată contra Franței, ca o măsură de re-torsiune, față de art. 121 din ordonanța din 1629, care guverna acea țară, permite nu numai belgianilor, dar și tutulor aceloră carți sunt domiciliați în Belgia, de a desbata în totul drepturile lor; astfel că hotărîrea judecătorului belgian, care intervine asupra desba-terilor, nu este un ordin de execuțiune a unei hotărîri străine, ci o nouă hotărîre asupra fondului procesului, supus cu deservire legi-lor belgiane, chiar și a legilor asupra competenței“.

¹⁾ În notă Sirey dăce că această jurisprudență este constantă.

²⁾ Opera citată.

La noi, în materie de execuțiune silită, prima regulă o găsim în art. 371 din procedura civilă, care dice că execuțiunea silită se va urmări : a/ în virtutea unei hotărâri judecătorești ; b/ în virtutea unui titlu executoriū, și art. 373 adaugă că nici o hotărâre a tribunalelor sau a curților nu se va putea executa de nu va fi investită cu formula executorie prevădută la art. 135.

Titlul executoriū este acela care emană de la autoritatea judecătorească legalmente constituită și investit cu formele exterioare prescrise de lege. Aceste forme sunt prevădute în art. 135, citat mai sus, și care are următoarea cuprindere : -

„Expedițiunile (copiile autentice ale hotărârilor) executorii ale hotărârilor ce au a se aduce la îndeplinire vor purta formula executorie în chipul următor :

„Noi Carol I, cu mila lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României, la toți de față și viitori, sănătate. (Aci urmează textul hotărârei).

„Dăm putere și ordonăm agenților administrativi să execute această (decizie sau sentință), procurorilor să stăruiască pentru a ei aducere la îndeplinire. Spre credință prezenta sentință sau decisiune s'a semnat de (urmează subscrierea judecătorilor)“.

Aceste dispozițiuni privesc hotărârile date de tribunalele române, conform principiului, ce am stabilit deja, că România, ca ori-ce alt Stat independent, are dreptul de a exercita o absolută jurisdicțiune pe totă întinderea teritoriului său.

Când însă este vorba de executarea în România a hotărârilor pronunțate de tribunalele străine, codul de procedură civilă, prin articolul 374, admitând sistemul reciprocității, obligă pe cei interesați a obține formula executorie de la judecătorii români, competenți a declara executorii nise asemenea hotărâri.

Iată, în adevăr, cum sună acest articol : „Hotărârile judecătorești date în țară străină nu se vor putea executa în România de cât în modul și limitele cum și hotărârile judecătorilor din România se execută în acea țară, și dupe ce vor fi declarate executorii de către judecătorii competenți români“.

Obligațiunea de la finele acestui articol 374 era necesară tocmai pentru a nu se da, pe teritoriul nostru, tribunalelor străine o putere

ce nu ar fi compatibilă cu dreptul de independență și de suveranitate națională, admis de toate națiunile independente.

Dar fiind-că codul de procedură a permis tribunalelor noastre să declare hotărârile tribunalelor străine executorii numai cu dreptul de reciprocitate, judecătorii români, când li se cere formula executorie pentru o hotărâre străină, trebuie mai întâi să examineze dacă în țara de unde emană acea hotărâre este admis sistemul reciprocității, și în urmă să examineze dacă hotărârea este dată de un tribunal competent, dacă însușesc toate condițiunile unei adevărate hotărâri, dacă este definitivă, dacă nu este contrarie ordinii publice, etc. ¹⁾.

În sensul acesta s'a și restabilit jurisprudența română; a se vedea sentința tribunalului de Ilfov, secția I, din 10 Februarie 1882; idem decizia curții din Focșani din 3 Noembrie 1883; idem decizia curții din București, secția II, din 4 Noembrie 1875, și decisiile curții de casație din 26 August, 3 Noembrie și 20 Decembrie 1867; din 17 Iunie 1869, din 26 Noembrie 1871, din 16 Martie 1872 și 29 Noembrie 1873, ambele date în secțiuni-unite; din 22 Iunie 1877, din 29 Octombrie 1886 și, în fine, prin decizia recentă din 3 Iunie a. c., foarte bine motivată, curtea de casație așterne adevăratele principii ce guvernează materia.

Prin această decizie curtea noastră de casație a refuzat hotărârilor date de tribunalele franceze autoritatea lucrului judecat, pentru că legislațiunea franceză nu recunoște dreptul de reciprocitate admis în România prin art. 374 din procedura civilă, de care am vorbit.

Am zis, D-lor, că prin această decizie curtea așterne adevăratele principii ce guvernează materia, nu dorea pentru că decisiunile anterioare nu erau basate pe aceleași principii, dar pentru că cele mai multe din ele au avut a judeca executarea hotărârilor date de consulatele străine ce resida în țară, și principala cestiune de rezolvit ce se impunea era aceea de a se ști dacă acele consulate puteau da hotărâri judecătorești pe teritoriul român, iar cestiunea reciprocității era

¹⁾ Fleislen. «Examinarea prealabilă a hotărârilor civile străine». Dreptul pe 1884. G. Tocilescu, curs de procedură civilă s. I, partea II, pag. 319 și urm. I. G. Săndulescu-Nenoveanu. «Explicația teoretică și practică a codului de procedură civilă», pag. 890 și urm.

atinsă mai mult în mod incidental, de vreme ce la 8 Iunie, anul curent, curtea a fost chemată a se pronunța asupra unei hotărâri date de tribunalele unei țări ce nu admite reciprocitatea prevădută de art. 374 din procedura noastră civilă și, deci, a avut ocasiunea a îmbrățișa întreaga materie.

Domnilor,

În privința cestiunii ce face subiectul acestui discurs, am șis deja că se cere de mult o reformă, față mai cu seamă cu sistemul excluderei aproape absolute a unor țări; pentru cuvântul acesta, guvernul Țărilor-de-Jos a provocat o conferință care s'a ținut la Haga în anii 1893 și 1894, la care conferință a participat ca delegat al României D. P. Misir, distinsul profesor de la facultatea de drept din Iași, care, prin importantul său raport, presintat D-lui ministru de externe și publicat în *Monitorul oficial* No. 261 din 20 Februarie 1894, arată soluțiunile conferinței.

În memoriul presintat conferinței de guvernul M. S. Reginei Țărilor-de-Jos citim :

„Trebuința regulilor precise și uniforme, pentru soluțiunea conflictelor de legi, se simte în genere din ce în ce mai mult, mai cu seamă în ceea ce privește dreptul persoanelor, drepturile de familie și de succesiune, precum și mai multe părți ale procedurii civile.

„Respectând autonomia legislativă a Statelor, este de dorit de a se pune un sfârșit incertitudinii ce există relativ la legea ce trebuie aplicată, când este vorba de străini sau de persoane domiciliate în altă țară, sau când părțile contractante sunt de naționalități diferite, sau când este vorba de bunuri mobile sau imobile situate peste fruntarii, sau de contracte încheiate în străinătate, în fine tot d'a-una când o înduioială se poate nasce în privința legii ce trebuie aplicată la un raport de drept.

„Numai, deci, printr'o înțelegere internațională, dices raportul, stabilit în formă de convențiuni sau legi identice, se pot deslega în mod eficace conflictele de drept.

„În mai multe rânduri negociațiunile diplomatice au fost întreprinse în scop de a face să se adopte de mai multe State o soluțiune uniformă a conflictelor de drept și de a stabili între aceste State ceea ce s'ar putea numi o uniune judiciară.

»In 1874 guvernul Țărilor-de-Jos a propus întrunirea unei conferințe de delegați pentru a prepara realizarea acestei dorințe, luând ca punct de plecare execuțiunea internațională a hotărârilor.

»Această propunere a fost primită peste tot în mod favorabil; totuși unele Puteri s'au vădit nevoite a nu primi invitațiunea la conferință, din cauza unor considerațiuni de o natură specială, așa că conferința nu a putut avea loc.

»Aceeși sortă a avut și comunicarea către Puteri, făcută de guvernul M. S. Regelui Italiei, a memoriului ilustrului jurinsconsult și fost ministru Mancini, în scop de a se întruni o conferință.

»In 1889 un congres, convocat la Montevideo, mulțumită inițiativei luate de guvernul Republicii Argentine și de acela al Republicii Orientale din Uruguay, a reușit să formuleze, într'o serie de tractate destinate a fi încheiate între principalele State ale Americii de Sud, reguli uniforme pentru soluțiunea conflictelor în materie de drept civil, de drept comercial, de proprietate literară și artistică, de drept penal, de procedură civilă, de mărci de comerț și de fabrici, de brevete de invențiuni, etc.

»Actele acestui congres vor fi, de sigur, cu succes consultate de o conferință ce s'ar ocupa de soluțiunea ce trebuiesc dată conflictelor de drept.

»O înțelegere internațională în privința hotărârilor străine ar forma complementul soluțiunei uniforme a conflictelor de drept civil.

»Argumentele în favoarea unei asemenea înțelegeri, ce au fost dezvoltate și în promemoria ce guvernul Țărilor-de-Jos a comunicat celor-alte Puteri în Ianuarie 1874, au conservat totă valoarea lor.

»Baza unei asemenea înțelegeri pare că trebuie să fie adopțiunea unor reguli uniforme ce ating competența teritorială a tribunalelor în toate Statele ce ar adera la sistemul execuțiunei internaționale a hotărârilor.

Ast-fel stând astăzi cestiunea, și în lipsă de legi internaționale obligatorii, este evident că conflictele de care am vorbit nu se pot evita de cât pe cale de convențiuni și tractate internaționale; și mai cu seamă în țări ca România, unde puterea executorie a hotărârilor depinde de reciprocitatea prevădută de art. 374 din procedura civilă, citat mai sus.

Asemenea convențiuni a încheiat deja și România; ast-fel avem

declarațiunea schimbată între guvernul nostru și acel al Austro-Ungariei din 20 August—1 Septembrie 1871 (care declarațiune a înlocuit pe aceea din 11 Octombrie 1870) și care are următoarea cuprindere: »S'a constatat că, conform legilor în vigoare, în țările respective sentințele și decisiunile date în materie civilă, comercială, maritimă și de schimb, de către autoritățile judiciare competente din una din aceste țări, și fiind considerate ca lucru judecat, sunt executorii în cea-altă, sub condițiunea de reciprocitate.

»Coprinsul acestei declarațiuni va fi comunicat fără întârziare autorităților judiciare respective, pentru ca principiul de reciprocitate, enunțat mai sus, să găsească aplicarea sa în toate cazurile când sentințe sau decisiuni de această natură se vor prezenta Țiselor autorități pe calea diplomatică».

A doua convențiune este încheiată de guvernul nostru cu Italia, și anume:

Tratatul consular din 5 (17) August 1880.

Art. 11 al acestui tratat are următoarea cuprindere:

»Hotărârile în materie civilă și comercială, pronunțate de tribunalele unuia din cele două State contractante și legalizate în regulă, vor avea pe teritoriul celuilalt, îndată celfvor fi dobândit forța lucrului judecat, aceeași putere ca și hotărârile pronunțate de tribunalele țerei.

Cu toate acestea, Țisele hotărâri nu se vor putea executa și nu vor produce efectele lor, în ceea ce privesce ipotecile, de cât dupe ce tribunalul competente al țerei unde urmereză ca ele să'și primescă execuțiunea le va fi declarat executorii în urma unei judecări pronunțată în forma sumară și în care se va constata:

»1) Că hotărîrea a fost pronunțată de o autoritate judiciară competentă;

»2) Că citațiunea părților s'a făcut în regulă;

»3) Că părțile au fost reprezentate legal sau declarate în lipsă, iarăși în mod legal;

»4) Că hotărîrea nu conține nici o dispozițiune contrarie ordinii publice sau dreptului public al Statului. Hotărârile de cari se vorbesce mai sus vor trebui să fie însoțite de o traducțiune legalizată în regulă, în limba țerei unde vor trebui să'și primescă execuțiunea, sau în limba franceză.

„Partea interesată, fie direct, fie prin intermediul tribunalului care a pronunțat hotărîrea, va putea să cîră ca să i se dea puterea executorie.

„Scrisoarea rogatorie, care se va expedia pentru acest scop, se va putea transmite chiar pe cale diplomatică.

„În acest din urmă caz, când partea interesată nu va numi un procurator însărcinat a cere ca să se dea hotărîrei forța executorie, un asemenea procurator se va numi din oficiu de către tribunalul către care s'a îndreptat cererea-.

Dacă este adevărat, D-lor, dupe cum țice și Bellot¹⁾, că pentru a exista o reciprocitate complectă între două State, relativ la hotărîrile date de tribunalele lor, se cere ca legislația lor, instituțiunile lor judecătorești să ofere garanții aprópe egale dintr'o parte ca și din cea-altă, apoi trebuie să recunóscem că tratatul acesta cu Italia în-sușeece tóte aceste garanții.

În asemenea condițiuni este de dorit ca Statul nostru să încheiă și alte convențiuni.

Sunt nevoit, D-lor, să mă opresc aci, de și, dupe cum ați putut observa, nu am atins tóte cestiuile ce se pot nasce din coprinsul art. 374 din procedura civilă, căci am vorbit numai de hotărîrile date în contencios stricto sensu; mă opresc, însă, pentru că mă tem să nu pășesc peste cadrul restrîns al unui discurs de deschidere.

Terminând, dar, am onorul a vă presinta tabela statistică de activitatea curței pe anul judecătoresc expirat.

¹⁾ Loi sur la procédure civile du Canton de Genève.

TABELA STATISTICĂ

De procesele pendinte la înalta curte de casațiune și justiție în ziua de 1 Septembrie 1895, de cele rezolvate în cursul anului judecătoresc 1895—1896 și de cele rămase pendinte la 1 Septembrie 1896

SECȚIUNEA I

Numirea secțiunei	Pendinte la 1 Septembrie 1895, înal :		Intrate de la 1 Septembrie 1895 până la 1 Septembrie 1896, înal :						Rezolvate de la 1 Septembrie 1895 până la 1 Septembrie 1896, înal :					Pendinte la 1 Septembrie 1896, înal :		
	Recursuri aflate în stare de a putea fi judecate	Recursuri lăsate în părăsire de parte până la 1 Septembrie 1896 în tot timpul de la înalțarea curței de casațiune și neredes- chise până la 1 Septembrie 1896 de taxe pentru citațiun, nepălat prin suspendare, nepălat de taxe pentru citațiun, etc., în tot timpul de la înalțarea curței de casațiune și neredeschise până la 1 Septembrie 1896	Civile	Contravențiun vamale la le- gea timbrului, licențelor, etc.	Strămuitări	Regulammente de competiți	Totalul recursurilor intrate în anul 1895—1896	Total general	Casate	Reepise	Retrase și perimate	Strămuitări	Regulammente de competiți	Totalul recursurilor resol- vate în anul 1895—1896	Recursuri rămase în stare de a putea fi judecate	Recursurile lăsate în părăsire de parte, prin suspendare, ne- pălat taxelor pentru citațiun, etc., în tot timpul de la înalț- area curței de casațiune și neredeschise până la 1 Sep- tembre 1896
Secțiunea I. . . .	347	5.326	429	133	2	—	564	6.237	85	312	64	1	7	469	355	5.413
		5.673														6.768
Secțiuni-uite. . .	3	9	5	2	—	—	7	19	4	4	—	—	—	8	1	10
		12														11

TABELA STATISTICĂ

De procesele pendinte la înalta curte de casațiune și justiție în ziua de 1 Septembrie 1895, de cele intrate și reseduate în cursul anului judecătoresc 1895—1896 și de cele pendinte la 1 Septembrie 1896

SECȚIUNEA II

Pendinte la 1 Septem- bre 1896		Intrate de la 1 Septembrie 1895 până la 1 Septembrie 1896, însumă :																			Resoluate de la 1 Septembrie 1895 până la 1 Septembrie 1896, însumă :										Pendinte la 4 Septembrie 1896, însumă :							
Recursuri aliate în stare de a fi judecate	Recursuri lăsate în părăsire de părți prin suspendare, neplata taxei etc., nere-des- chise până la 1 Septembrie 1896	Criminale	Corecționale	Vindict	Comerciale	Divorțuri	Exproprietăți	Electoriale	Curtea de complituri	Camera de acuzatie	Strașmutări	Regulamente de competență	Delicte politice	Delicte de presă	Militare	Pensuni civile	In interesul legel	Fiscale	Totalul recururilor intrate în anul 1895—1896	Total general										Casate	Respinse	Retraase și perimate	Strașmutări	Regulamente de competență	Trămise la secți-unite	Totalul recururilor resol- vate în anul 1895—1896	Recursuri aliate în stare de a fi judecate	Recursuri lăsate în părăsire de părți prin suspendare, neplata taxei, etc., de la înființarea curței până la 1 Septembrie 1896
		910	107	520	77	96	17	48	197	80	—	14	45	1	1	6	3	1	2380	4604	4692	510	2851	96	733	38599	183	910	1093									

Dupe care D. prim-presedinte a răspuns în termenii următorii :

Domnule procuror general,

Starea momentan slăbită a sănătăței D-văstre în aceste ultime zile nu v'a împedicat ca și ați să ne procurați o adevărată plăcere, împărtaşindu-ne lucrarea D-vastră pentru inaugurarea deschiderii ședințelor noastre. Chipul cu care ați tratat cestiunea atât de importantă, care face obiectul discursului pe care cu toții 'l-am ascultat ați cu atâtă mulțumire, mă scutesce d'a relua și eu cu de-amănuntul în discuție punctele ce o compun, cu atât mai mult că timpul de care am putut dispune pentru a o cerceta, la rândul meu, a fost anul acesta mai scurt încă ca de obicei.

Mă mărginesc dar în puține cuvinte asupra câtor-va mici reflecțiuni.

Tristă, dar cât de adevărată e vorba lui Stendhal: *Différence engendre hostilité* !

Iacă o sentință judecătorească, pronunțată de tribunalul cutărui oraș al Franciei, de care un om voescă să se prevale într'un alt oraș din Belgia, situat la câțiva pași de depărtare.

Pentru simplul fapt al diferenței de naționalitate și cu toate acestea și atâtă similitudinii și afinități între Belgia și Francia, sentința tribunalului frances e, pentru chiar aceia între care a fost dată, o hârtie albă, pe când, sunt acum mai bine de 2000 ani, o sentință judecătorească pronunțată de pe cóstele Atlanticei avea puterea lucrului judecat pe malurile Eufratului. Ajunge-vom óre în curând, fără a desființa individualitățile naționale existente, ceea ce ar fi o nenorocire și o crimă, să vedem realizându-se din nou, în ce privește sentințele judecătorești, starea lucrurilor de sub împăratul Traian ? Cred că da, pentru că cred în progres, nu se înțelege în progresul necesar, fatal, care e o curată iluziune, ci în progresul cucerit, câștigat prin silințele omenești.

Silințele, ce totă lumea civilisată trebuie să 'și dea spre a ajunge ținta de dorit în materia ce ne ocupă, constă în concilierea principiilor, a intereselor, căci nu alt-fel se pot rezolva în chip statornic probleme sociale în nisce organisme așa de complicate ca societățile moderne, fundate pe basa suveranității naționale absolute a fiecărui Stat.

Aci e vorba de a concilia această suveranitate și interes ele private internaționale, a căror solidaritate s'a lătit și se lătește din și ce merge, așa că *umanitatea* a ajuns și ea să fie o *unitate*, pe care legile trebuie s'o recunoască și s'o organize.

Una, și cea mai mare, pôte, din greutatea ce va impiedica, nu se pôte sci cât timp încă, concilierea principiilor și a intereselor de cari e vorba, stă în uitare, aci mai mult, colo mai puțin, a luminoșului adevăr coprins în aceste patru cuvinte ale strămoșilor noștri : *Summum jus, suma injuria*, în existența, în sinul Statelor moderne a unui prea mare număr de adepți a acelei exagerațiuni, a acelei caricaturi, a adevărului patriotism, botezată în limba franceză cu numele de *chauvinisme*, șovinismul care a devenit o adevărată profesie și care, ca. ori-ce profesie, presupune un jug și acea deformațiune profesională, care ne face să nu judecăm câte o-dată cu simțul nostru personal, ci cu amintirea obiceiurilor, a practicelor profesiunei.

„Ori-ce profesie, a dis, cu drept cuvânt pôte un distins moralist contemporan, Manon-Forestier, vorbind de advocatură, atrofiază ceva în om, acesta judecata sa, aceea bunătatea sa, cutare mândria sa, simțibilitatea sa, așa că cu timpul profesia devine imorală, ne alteră judecata, ne face să nu vedem galben ceea ce e galben, nici roșu ceea ce e roșu, ci să *vedem numai ceea ce cauza ne comandă să vedem*-. Nu ași putea ôre dice, la rândul meu, că nu vîd de cât ceea ce cauza le comandă să vadă acei legiuitori cari spun saș se lasă să se înțelégă că spun :

Tu, care, nesilit de nici o necesitate, dupe a ta proprie cerere, în calitate de reclamant, faci să se pronunțe de un tribunal străin o sentință judecătorească, poți, întors în țera ta, să ți înlăturî pur și simplu efectele dacă așa îți va conveni.

Anul judecătoresc 1896—1897 e deschis.

În urma acestora, curtea, conform art. 4, alin. I din legea modificătoare din 26 Aprilie 1896 a legii organice a curței de casație pentru formarea secțiunilor curței, procedând la tragerea la sorți, s'a obținut rezultatul ca D-nii consilierii de la secția I, și anume :

D-nii R. Opreanu, Ch. Pherechide, Al. Giani și C. C. Ștefănescu să trecă la secțiunea II, și D-nii consilierii de la secția II, și anume :

D-nii D. Cuculi, Gr. Buiuciu, D. Hentzescu și Ciru Oeconomu să treacă la secțiunea I.

Așa dar, secțiunea I se compune din D-nii:

Gr. Lahovari, președinte;

N. Predescu, consilier;

D. Hentzescu, "

G. P. Petrescu, "

D. Cuculi, "

Gr. M. Buiuciu, "

I. Duca, "

Ciru Oeconomu, "

Iar secțiunea II se compune din D-nii:

N. Mandrea, președinte;

Ch. Pherechide, consilier;

Al. Degré, "

Al. Giani, "

C. C. Ștefănescu, "

R. N. Opreanu, "

G. Liciu, "

M. Poenaru-Bordea, "

D. prim-președinte C. E. Schina declară deschis anul judecătoresc 1896—97.

Ședința s'a ridicat la orele 2 jumătate p. m.

**TITLURI LA PURTĂTOR. — Scrisuri funciare. — Furarea sau
perderea unor asemenea scrisuri. — Acțiune. — Acțiune în re-
vendicarea lor. — Dacă este comercială sau civilă. — Apel.**

**TITLURI LA PURTĂTOR. — Scrisuri funciare. — Când se aplică
legea din 21 Ianuarie 1883. (Art. 11 din legea din 21 Ianuarie
1883 pentru titlurile la purtător.)**

BUNA CREDINȚĂ. — Proba ei. — Cestiune de fapt. — Presumpțiuni.

*Acțiunea prin care se revendică un scris funciar pierdut sau fu-
rat este o acțiune civilă, iar nu comercială, ast-fel că terme-
nul de apel în asemenea afaceri se socotesce dupe procedura
civilă.*

*2) Legea din 21 Ianuarie 1883, pentru titlurile la purtător, se
aplică pentru acțiuni și apel când se chiamă în judecată cel ce
a emis titlurile pentru a da noi titluri, în cas de pierdere, sau
a plăti capitalul, nu și atunci când cel căruia i s'a furat sau a
pierdut titlul revendică acest titlu de la deținătorul actual al
titlului, cas când și pentru acțiune și pentru apel, etc., se aplică
dreptul comun.*

*3) Buna credință fiind o cestiune, se poate dovedi cu veră-ce fel de
probe, și prin urmare și prin presumpțiuni.*

**No. 260. — Respingerea recursului făcut de Katalin Paraschivescu
contra sentinței tribunalului Prahova, secția II, cu No. 78 din
1894, dată în proces cu Tănase Teodor.**

3 Septembre, 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C.
Stefănescu ;

Pe D. avocat D. Chebapcea în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat Ión Rădoi în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Incompetință și, în tot casul, exces de de putere, întru cât pro-
punând tardivitatea apelului, dupe regulele de drept comercial,
art. 896, alin. ultim, și afacerea nu numai fiind de natură comercială
între comercianți, dar a și fost judecată dupe regulele de drept, dupe
cum rezultă din cartea de judecată și sentința tribunalului”.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că obiectul acțiunii de față este cererea făcută înaintea judeiului de pace, de către Ștefan Dimitrescu, reprezentat ađi prin recurentul Katalin Paraschivescu, cesionarul drepturilor sale, de a se obliga Tănase Teodor, intimat în recurs, să 'i restituie scrisul funciar urban cu No. 245, ce pretindea că 'l-a pierdut s'a'ă i s'a'ă furat ;

Că, dar, acțiunea intentată de Dimitrescu tinđend la revendicarea scrisului funciar pierdut s'a'ă furat, era o acțiune civilă, și, în asemenea cas, cu drept cuvint tribunalul a considerat afacerea ca civilă și apelul făcut de Tănase Teodor ca dat în termen, întru cât cartea de judecată atacată cu apel nu 'i fusese comunicată ;

Că, dar, acest motiv este neintemeiat.

Asupra motivului II.

„Violarea legii din 21 Ianuarie 1883, art. 11, din cauză că termenul de apel era de 10 zile de la pronunțarea primei hotăriri.

Având în vedere că legea din 21 Ianuarie 1883, pentru titlurile la purtător, stabilește modul cum proprietarul de titluri la purtător poate, în cas de pierderea titlului, să obțină liberarea de noui titluri, s'a'ă plata capitalului de la acela care a emis titlurile, și art. 11 din lege prevede termenul de apel pentru sentințele date în asemenea cereri ;

Că, în specie, acțiunea nefiind intentată contra societății creditului funciar urban, care emisese titlul reclamat, ci în contra posesorului actual al celui titlu, o asemenea acțiune nu intra în prevederile legii din 21 Ianuarie 1883, asupra titlurilor la purtător, și, deci, cu drept cuvint tribunalul a socotit termenul de apel dupe dreptul comun, iar nu dupe sus citata legiuire ;

Că, ast-fel fiind, motivul invocat este neintemeiat.

Asupra motivului III.

„Exces de putere din următoarele puncte de vedere :

„a/ Că judecătorul nu poate de la sine să invoce un fapt nepropus de parte, mai ales când acel fapt este cu deservirșire contrariu de „acel propus de parte, și cu care să se slujescă ca un mijloc de „apărare.

„b/ Că numai prin simple presupțiuni nu se pot înlătura cerințele unui text prescris.

Având în vedere că obiectul reclamațiunii fiind cererea de a se

restitui un scris funciar urban, pe care reclamantul 'l cerea ca fiind pierdut de dânsul său că i s'ar fi furat, și pe care intimatul Tănase Teodor pretindea că 'l-a cumpărat de bună-voia de la reclamant, însă fără borderou, nesciind că trebuie îndeplinită o asemenea formalitate, invocând, cu alte cuvinte, buna sa credință, cestiunea se reducea pentru tribunal la o constatare de fapt ;

Că asemenea cestiuni de fapt putându-se dovedi ca verî-ce fel de probe, prin urmare, și prin presupțiuni, tribunalul nu a comis nici un exces de putere stabilind, din actele ce i s'au prezentat, presupțiunea că Tănase Teodor a cumpărat de bună credință bonul ce i se pretindea ;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 682

CASAȚIE. — Competința secțiunilor-unite ale curței de casație. — Când este loc a se trimite un recurs la secțiuni-unite. (Art. 74 din legea organică a curței de casație).

Asemănat art. 74 din legea organică a curței de casație, pentru ca un proces să fie trimis în cercetarea secțiunilor-unite ale acestei curți se cere, între alte condițiuni, ca să fie contrarie-tate între doctrina stabilită de curtea de casație și aceea a instanței de trimitere.

No. 261. — Respingerea recursului făcut de Anna Klec contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 213 din 1895, în proces cu Iulius Altman.

3 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. avocat Durma, din partea recurentei, care a cerut trimiterea

afacerii înaintea secțiunilor-unite ale acestei curți, de orice recursul de față a venit pentru a doua oară înaintea acestei curți și astăzi se invocă același motiv ca și în primul recurs care a fost admis de această curte ;

Pe D. avocat G. Duca, din partea intimatului, care s'a opus la trimiterea recursului la secțiunilor-unite ;

Deliberând,

Asupra incidentului dacă recursul de față trebuie trimis la secțiunilor-unite :

Având în vedere că, după art. 74 din legea organică a curții de casație, pentru ca un proces să fie trimis în cercetarea secțiunilor-unite, între alte condițiuni, se cere ca să fie contrarietate între doctrina stabilită de curtea de casație și aceea a instanței de trimitere.

Considerând că, în specie, din comparațiunea hotărârii curții de casație cu No. 222 din 1895 cu aceea a curții de apel din Craiova, ce se atacă astăzi în recurs, nu rezultă că curtea înaintea căreia a fost trimisă această afacere pentru a se judeca din nou s'ar fi pus în contradicție cu cele stabilite de această curte;

Că, dar, de și recurentul a invocat același motiv de casare ca și în primul recurs, însă nu este loc ca afacerea să fie trimisă în secțiunilor-unite.

Pentru aceste motive, în numele legii :

Respinge incidentul și reține cauza; după care,

Ascultând pe D. avocat Durma în dezvoltarea motivelor de casare;

Precum și pe D. avocat Duca în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Eröre grosieră de fapt, nemotivare și omisiune esențială.

„În adevăr, curtea de apel afirmă că în dovedirea acțiunii mele sași fi exibat numai o copie de pe contractul intervenit între părți, „legalisată de parochul evanghelic, pe care tribunalul și în urmă „curtea l-a luat drept un început de dovadă scrisă și că nu mai s'a „administrat nici o altă probă.

„Or, e constant și nu se poate tăgădui că înaintea curții de apel „din București adversarul a exibat chiar actul original semnat de „ambele părți, și pe acest act l-am înșușit și eu, făcând această men- „țiune și înaintea curții apelative din Craiova.

„Dupe acest fapt, însă, curtea omite cu totul a vorbi în considerantele sale și fără a motiva ceva pentru ce înlătură aceste obiecțiuni ale mele; se mărginește a discuta numai argumentele invocate la tribunal. Ea săvârșește eróre grosieră de fapt și o omisiune esențială când afirmă că nu s'ar fi exhibit alte probe de cât copia legalisată de parochul evanghelic, nevoind să se pronunțe asupra faptului că la curtea de apel din București s'a dovedit că D-sa are originalul.

„Există tot o-dată lipsă totală de motivare asupra acestui punct, de ôre-ce, dupe cum se constată, curtea nu articulează pentru ce anume cuvinte această nouă probă adusă nu face dovadă».

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului reese că obiectul dedus în judecata instanțelor de fond consistă în cererea făcută de recurenta Anna Klee de a fi obligat intimatul Altman, fostul său soț, să 'i plătescă suma de 1.800 lei, rest din suma ce pretinde că numitul s'ar fi obligat a 'i plăti ca alimente, în puterea unei convențiuni încheiată, sub semnătura ambelor părți și adevărită de parochul protestant din București, care pronunțase și divorțul dintre dânsii ;

Considerând că din considerantele chiar ale acestei decisiuni rezultă evident că curtea din Craiova, spre a ajunge și dânsa la soluțiunea dată, motivează că convențiunea originală presintată curței și certificată de către parochul protestant în specie nu stabilește că s'ar fi urmat o obligație perfectă și definitivă pentru servirea unei pensii alimentare, ci că dânsa nu a fost de cât un proiect ;

Că, deci, este inexact în fapt aceea ce pretinde recurenta prin motivul de casare, că »curtea ar fi arătat prin considerantele decisiunii sale că originalul convențiunei nu a fost produs în instanță ;»

Că, ast-fel fiind lucrurile, curtea nu comite nici o eróre de fapt și nici omite a se pronunța asupra mijlocului esențial invocat de recurentă și întemeiat pe neproducerea originalului convențiunei invocate ;

Că, prin urmare, singurul acest motiv invocat de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 683

JURĂMÎNT DECISORIŪ. — Ce este. — Dacă mai p^ote fi revocat de partea care 'l-a propus, când a fost deja acceptat de partea căreia i s'a deferit. (Art. 1.214 din codul civil).

Jurământul deferit de una din părți și acceptat de cea-altă parte constituie o transacțiune ce nu se mai p^ote revoca de cât cu consimțământul ambelor părți.

Ast-fel, partea care a deferit jurământ nu 'l mai p^ote revoca, chiar dacă 'l-a deferit în mod subsidiar, când partea căreia i se deferise 'l-a acceptat.

No. 262. — Respingerea recursului făcut de Flórea Constantin Mitrică contra sentinței tribunalului Romaniș cu No. 578 din 1895, dată în proces cu Constantin Marghiolu.

4 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Phekyde ;

Pe D. avocat Brabeșanu în desvoltarea motivelor de casare ;

Precum și pe D. avocat Iancovici în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

„Tribunalul, admițând jurământul decisoriu propus de mine numai în mod subsidiar și refuzând a se pronunța asupra admisibilității probei testimoniale propuse în mod principal, a comis un exces de putere și violare a principiilor în materie de probațiune“.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că Constantin Marghiolu, intimat în recurs, a deschis proces la judecătorul de pace din Caracal contra surorii sale, recurenta Flórea Constantin Mitrică, cerând ca dânsa să 'l lase în stăpânire două petice de pământ, în întindere ca de 4 pogóne, rămase moștenire de la tatăl lor, acțiune care s'a și admis de judecătorul de pace ;

Că, înaintea tribunalului, în apel, Flórea Constantin Mitrică a susținut că între dânsa și Constantin Marghiolu a intervenit, în anul 1893, un act de transacție, prin care dânsa se mulțumea pe ce i s'a dat ei de părinți la căsătorie și că imobilele în prigonire fac parte din averea ce i s'a dat ei la căsătorie, avere pe care tatăl său o avea

în stăpânire înainte de 1870, când recurenta s'a căsătorit, de și actul de vânzare prin care părintele său cumpăra aceste imobile s'a făcut în anul 1874;

Că, spre a proba acesta, recurenta a cerut tribunalului să ordone o cercetare locală, ca prin martori să dovedească că tatăl său a stăpânit imobilele în prigonire încă mai înainte de anul 1870, când i le-a dat dotă dănei și de când le stăpânește dăna, și, în subsidiar, a deferit jurământul fratelui său Constantin Marghiolu;

Că acesta declarând că primesce jurământul, tribunalul l-a declarat admisibil și a amânat procesul pentru o altă și pentru prestarea jurământului;

Că, la această nouă înfățișare, recurenta a cerut ca tribunalul să revină asupra decisiunii sale, pentru că dăna deferise acel jurământ numai în mod subsidiar și numai dacă pretențiunea sa nu s'ar fi putut constata prin cercetarea la fața locului, și tribunalul nu s'a pronunțat de loc asupra primei sale cereri de a ordona o cercetare locală cu martori;

Că tribunalul, pe motiv că recurenta n'a făcut nici o obiecțiune când intimatul a declarat că primesce jurământul, a refuzat de a reveni asupra primei sale decisiuni și, ascultând jurământul prestat de intimatul Marghiolu, respinge apelul făcut de Flórea Constantin Mitrică;

Având în vedere că din coprinsul art. 1.214 din codul civil rezultă că jurământul deferit de una din părți și acceptat de cea-altă parte constituie o transacțiune, care nu se mai poate revoca de cât cu consimțământul ambelor părți;

Că, dar, în specie, întru cât intimatul acceptase jurământul ce i se deferise, recurenta nu l mai putea revoca, și cu atât mai mult nu l mai putea revoca, cu cât nu făcuse nici o obiecțiune când tribunalul, fără a se pronunța asupra cererii de cercetare locală, întrebuse pe intimat dacă acceptă jurământul și când acesta declarase că l acceptă;

Că, așa dar, tribunalul nu a comis nici un exces de putere și nici a violat principiile de la probațiune și, deci, motivul invocat este neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

COMPETINȚĂ. — Judecător de pace. — Tribunal. — Competința judecătorilor de pace în materie imobiliară. — Dacă cu ocazia unei acțiuni de venit sau rod al unui imobil poate stabili a cui este proprietatea acelui imobil. (Art. 8, alin. I din legea judecătorilor de pace din 1 Martie 1894).

CASAȚIUNE. — Competință. — Intinderea litigiului. — Cestiune de fapt. — Dacă se poate propune pentru prima oră în casație.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Instrăinarea imobilului urmărit făcută de debitor dupe cea d'ânteiu afișare. — Instrăinare nulă. — Cum trebuie să fie acea instrăinare spre a fi nulă. — Transcriere. (Art. 514 din procedura civilă).

- 1) *Judecătorii de pace fiind competenți să judece în prima instanță cererile în materie imobiliară până la concurența de cinci hectare inclusiv pentru locurile fără clădiri și până la valoarea de 1.500 lei inclusiv pentru locurile cu clădiri situate în comunele rurale, dânzii sunt în drept în prima instanță și tribunalul în apel, când obiectul litigiului ar fi rodul unei vii de exemplu, să judece și să stabilească a cui este proprietatea viei.*
- 2) *Cestiunea este de a se ști dacă valoarea unui litigiu trecea sau nu peste limitele competenței judecătorului de pace în prima instanță și a tribunalului în apel este o cestiune de fapt și nu poate fi propusă pentru prima oră în casație.*
- 3) *Veri ce instrăinare a imobilului urmărit făcută de debitor de la cea d'ânteiu afișare de urmărire este nulă de drept, și prin cuvântul «instrăinare» trebuie înțeles o instrăinare de natură a fi opozabilă tuturilor părților și celor de al treilea, adică ca actul de instrăinare să fie transcris.*

No. 263. — Respingerea recursului făcut de Ilie Popa Stan contra sentinței tribunalului Romanați cu No. 405 din 1895.

4 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C-Stefănescu ;

Pe D. avocat Brabeșianu în dezvoltarea motivelor de casare ;

Precum și pe D. avocat Chebapcea în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I:

„Exces de putere, căci tribunalul a discutat și decis cestiunea proprietății imobilului, când instanța era angajată numai pentru recoltă acelui imobil».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că obiectul acțiunii de față este cererea făcută de Ilie Becu, intimat în recurs, de a se obliga Ilie Stan Popa, recurent ați, să 'i plătească rodul unei vii ce 'i-ar fi cules pe nedrept;

Că tribunalul, în apel, pentru a respinge apelul lui Ilie Stan Popa și, prin urmare, pentru a admite acțiunea lui Ilie Becu, a cercetat titlurile de proprietate a viei presintate de ambele părți și a stabilit că Ilie Becu era proprietarul viei și avea dreptul a culege fructele;

Având în vedere că, dupe art. 8, alin. I din legea din 1 Martie 1894, asupra judecătorilor de pace, judecătorii de pace sunt competenți a judeca în prima instanță cererile în materie imobiliară până la conturența de cinci hectare inclusiv pentru locurile fără clădiri și până la valoarea de 1.500 lei inclusiv pentru locurile cu clădiri situate în comunele rurale;

Că, dar, în specie, judecătorul de pace în prima instanță și tribunalul în apel, erau competenți să judece și să stabilească a cui era proprietatea viei, spre a putea decide cui se cuvenea rodul acelei vii; că întru cât recurentul înaintea instanțelor de fond n'a pretins că valoarea obiectului în litigiu trece peste marginile competenței judecătorului de pace spre a fi judecată de dânsul în prima instanță și de tribunal în apel, și această cestiune, fiind o cestiune de fapt, ea nu poate fi propusă pentru prima dată în casațiune, și, deci, motivul este nefondat.

Asupra motivului II:

„Greșită interpretare a art. 514 din procedura civilă, care declară nule numai înstrăinările făcute de debitor de la cea d'antăiu afișare, pe când în specie înstrăinarea făcută de debitor către mine a imobilului în litigiu era anterioară publicării de vințare și numai transcrierea este posterioară, ceea ce nu intră în previsionsile citatului articol».

Având în vedere că art. 515 din procedura civilă declară nulă de

drept verî-ce înstrăinare a imobilului urmărit făcută de debitor de la cea d'antăiu afişare de urmărire;

Că prin cuvîntul «înstrăinare» trebuie înţeles o înstrăinare de natură a fi oposabilă tuturilor părţilor şi celor de al treilea;

Că o înstrăinare nu pôte fi oposabilă celor de al treilea de cît prin transcrierea actului de înstrăinare;

Considerând că, în specie, singur recurentul recunoşce prin motivul de casare că transcrierea actului de vîndare-cumpărare a viei în litigiū, intervenit între dînsul şi intimat, a avut loc dupe prima afişare de urmărire a acestei viei;

Că, dar, cu drept cuvînt tribunalul a considerat această vîndare ca nulă, şi deci şi acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secţia I.

No. 685

REGISTRE COMERCIALE.— Hotelieri.— Proprietarul imobilului în care este hotel.— Dacă este ţinut să presinte registre când nu el este antreprenor al hotelului.— Cine trebuie să dovedescă că el este antreprenor al hotelului când a refusat agenţilor fiscali să presinte registrele.— În ce mod se pôte proba. (Art. 1.169 din codul civil).

Proprietarul imobilului în care se află hotel, nefiind ţinut a avea registre oînd nu el este antreprenor al hotelului, ci adevăratul antreprenor, când Statul pretinde că însuşi proprietarul imobilului este şi antreprenor al hotelului, şi că dînsul a refusat să presinte registrele, trebuie să dovedescă acesta, şi, în acest cas, pôte să recurgă la mijlocele de probaţiune dupe dreptul comun.

No. 264. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra sentinţei tribunalului Braila cu No. 13 din 1896.

4 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. preşedinte Gr. Lahovari;

Pe D. avocat Ștefănescu în dezvoltarea motivelor de casare;
Deliberând,

Asupra motivului invocat :

„Exces de putere și violarea art. 1.169 din codul civil, întru cât
»D. Ulrich Vaibel n'a dovedit cu nimic că a închiriat hotelul. Într'a-
»devăr D-sa se găsește înscris în rolurile de contribuțiuni cu hote-
»lul din strada Prusiană. Înaintea tribunalului exhibă că a închiriat
»hotelul; dar, conform principiului că res escipiendo fit actor, D-sa
»trebuia să dovedească această închiriere. Tribunalul, punând în sar-
»cina Statului această dovadă, a violat art. 1.169 și a comis un exces
»de putere».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că
Ulrich Vaibel, intimat în recurs, a fost condamnat de agenții fiscali,
printr'un proces-verbal aprobat de ministerul de finanțe, la o
amandă de 105 lei, pentru că, având un hotel în Brăila, a refuzat să
presinte registrele sale comerciale ;

Că, Vaibel făcând apel, tribunalul 'l-a admis apelul și 'l-a apă-
rat de plata acestei amende, pe motiv că dânsul a dovedit că este
numai proprietarul imobilului în care este hotelul pe care 'l are în
chiriat la altă persoană, și că Statul nu a făcut proba contrarie ;

Având în vedere că prin procesul-verbal de contravențiune agenții
fiscali constatând numai faptul că Vaibel a refuzat de a le prezenta
registrele sale, fără însă a constata dacă și în realitate tot dânsul
este antreprenorul hotelului stabilit în imobilul său, tribunalul, în
acest caz, putea să recurgă la mijloacele de probațiune dupe dreptul
comun ;

Că, ast-fel fiind, întru cât nici înaintea tribunalului reprezentanții
fiscului nu au dovedit că Vaibel este antreprenor de hotel, cu drept
cuvînt tribunalul 'l-a apărat pe acesta de amenda la care fusese
condamnat, fără a comite verî-un exces de putere și fără a viola
prin această principiul art. 1.169 din codul civil ;

Că, deci, acest motiv rămâne nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 686

LOCAȚIUNE.— Locațiune pe timp determinat.— Incetarea ei prin trecerea aceluï termen.— Cestiune de fapt. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 1.436 din codul civil).

1) *Cestiunea de a se ști dacă un imobil a fost închiriat pe un timp determinat și că locațiunea încetată prin trecerea aceluï termen este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond.*

No. 266. — Respingerea recursului făcut de Mladin Gheorghe contra sentinței tribunalului Teleorman cu No. 175 din 1896, dată în proces cu Despu Anton.

9 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat Al. Ulubeanu în dezvoltarea motivelor de casare;

Precum și pe D. avocat Antonescu în combateri;

Deliberând :

Asupra motivelor invocate :

•I. Violarea art. 1.418 din codul civil. Intimatul a ratificat subînchirierea într'un mod tacit, de ôre-ce nu numai că a primit chirie de la recurent în timp de 2 $\frac{1}{2}$ ani, ba chiar 'i-a și scăduț'o.

•II. Exces de putere și nemotivare. Tribunalul afirmă, în mod general, că se constată că apelantul a închiriat lunar, ceea ce nu reese de nicăieri, rezultând tocmai contrariul din interogatoriū și din faptul primirei chiriei pe câte trei luni.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că Despu Anton, intimat în recurs, a chemat în judecată pe Mladin Gheorghe, recurent, spre a fi obligat a 'i plăti chiria prăvăliei ce ocupa pe câte-va luni și a evacua prăvălia de la 23 Aprilie 1896;

Că judele de pace respingând acastă acțiune, Despu Anton a făcut apel, și tribunalul, admitându'ï apelul, a condamnat pe Mladin Gheorghe să plătescă suma de 275 lei, chiria prăvăliei pe lunile Februarie, Martie și Aprilie 1896 și să evacueze și imobilul;

Că, pentru a admite acțiunea lui Despu Anton, tribunalul¹ constată în fapt că Despu închiriasse lui Mladin prăvălia lunar și fără contract scris, și că termenul închirierii trecând, locațiunea a încetat, conform art. 1.436 din codul civil; că, afară de acesta, tribunalul mai constată că alegațiunea lui Mladin cum că ar fi sub-inchiriat acea prăvălie de la primul locatar și că proprietarul Despu ar fi ratificat această sub-inchiriere nu este exactă, întru cât Mladin n'a dovedit cu nimic acesta;

Având în vedere că motivele invocate de recurent se referă la cestiuni de fapt, cestiuni a căror combatere și apreciere sunt de atributul suveran al instanțelor de fond;

Că, dar, motivele invocate câtă a se respinge ca neîntemeiate.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 687

URMĂRIRE. — Somațiune. — Domiciliu. — Unde trebuie să se adreseze somațiunea pentru urmărirea unui contribuabil. — Unde se consideră domiciliat un contribuabil. — Urmărire pentru dări datorite de imobil și urmărire pentru dări datorite personal. — Exploatator de păduri. — Urmărirea sa pentru dările lucrătorilor. — Unde trebuie să i se adreseze somațiunea. (Art. 10 din legea de urmărire și art. 29 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe).

PROBE. — Apreciare suverană a instanțelor de fond.

1) Asemănat art. 10 din legea de urmărire, somațiunea se predă sau persoanei, sau la domiciliul contribuabilului, și de și art. 29 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe prevede că contribuabilii sunt considerați domiciliați la fie-care din imobilele supuse recensământului, însă acesta numai când este urmărit pentru plata dărilor fiscale datorite de imobil, nu și atunci când este urmărit personal pentru dări personale.

Ast-fel, când acel ce exploatează o pădure este urmărit pentru plata dărilor lucrătorilor ce are în serviciul său, somațiunea

trebuie să i se lase la domiciliul său real, nu la pădurea exploatată când nu acolo 'și are domiciliul său.

2) Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze doveșile ce se aduc de părți în susținerea pretențiunilor lor, și această apreciere scapă de sub censura curței de casație.

No. 268.— Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra sentinței tribunalului Tutova cu No. 179 din 1895, dată în proces cu Nuță Aron.

9 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu;

Pe D. avocat Carp în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe intimatul Nuță Aron în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violaarea art. 29 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe din 1893, dupe care contribuabili sunt considerați domiciliați la fie-care din imobilele supuse recensământului, de unde consecința că formalitățile privitoare la percererea și, deci, la urmărirea pentru acest fel de dări sunt bine îndeplinite când somațiunea prevădută de art. 10 și 20 din legea de urmărire, a fost lăsată la locuința debitorului aflată pe imobilul despre a cărui contribuțiune e vorba“.

Având în vedere că, din sentința supusă recursului rezultă că, Nuta Aron, intimat în recurs, fiind urmărit de Stat la plata dărilor fiscale a unui număr de lucrători ce 'l-ar fi avut în serviciul său la o pădure ce avea în tăere în comuna Băcani, și fiind somat să plătească aceste dări, percepătorul i-a dus somația la comuna Băcani;

Că, dănsul făcând contestație la urmărire, casierul general i-a respins-o ca tardivă;

Că, Nuta Aron făcând apel, înaintea tribunalului a cerut anularea somațiunei ca nefiindu'î înmănată conform art. 10 din legea de urmărire, de ôre-ce nu i s'a dat nici în persoană nici nu i s'a lăsat la domiciliul său pe care 'l are în orașul Bărlad, iar nu la comuna Răcani, unde i s'a lăsat comatiunea;

Că tribunalul, constatând în fapt, din actele ce i s'au prezentat, că Nuta Aron domiciliază în Bérliad, a anulat dovada de înmânarea somațiunei;

Având în vedere că art. 10 din legea de urmărire prevede că somațiunea se predă sau persoanei, sau la domiciliul contribuabilului;

Considerând că de și art. 29 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe prevede că contribuabilii sunt considerați domiciliați la fie-care din imobilele supuse recensământului, însă din chiar termenii acestui articol reese lămurit că numai atunci contribuabilul se consideră domiciliat la imobilul supus recensământului când este urmărit pentru plata dărilor fiscale datorite de acel imobil, nu și atunci când este urmărit personal, pentru dări personale;

Că, dar, în specie, cum Nuta Aron nu era urmărit pentru dări datorite de pădurea ce exploata, ci pentru plata dărilor lucrătorilor ce avea în serviciul său, sus citatul articol 29 nu era aplicabil și somațiunea trebuia să 'i fie lăsată la domiciliul său din orașul Bérliad, unde tribunalul constată că 'și avea domiciliul, iar nu la comuna Băcani, unde 'i-a fost lăsată;

Că, dar, cu drept cuvânt tribunalul a anulat dovada de înmânarea somațiunei, și, deci, motivul invocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Exces de putere și violarea art. 61 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe din 1893. Tribunalul comite »în adevăr un exces de putere acordând mai multă forță probantă »unui simplu certificat liberat de o persoană necompetente, de cât »unui act public încheiat în conformitate cu dispozițiunile legii, cum »este în specie procesul-verbal cu No. 102 din 16 Februarie 1895, »fără ca să arate motivele pentru cari face acesta.

»In același timp, tribunalul dă o greșită interpretare art. 61 mai »sus citat, întru cât sarcina de a proba cum că indivizii prevăduți »de acest text au achitat dările pentru cari sunt urmăriți incumbă »lor înși-le, și nu agenții fiscali sunt obligați a se justifica că ei »tara sumele la cari erau urmăriți, cum susține tribunalul în sen- »tința supusă recursului«.

Având în vedere că judecătorii fondului sunt suverani să apre-

cieze dovedile ce se aduc de părți în menținerea pretențiunilor lor, și această apreciere scapă de sub censura curței de casație ;

Că întru cât, în specie, tribunalul motivează pe ce se întemeiază pentru a 'și face convingiunea că lucrătorii pentru cari Nuta Aron a fost urmărit n'au fost în serviciul său, ci au lucrat cu ziua, de tre-cere, și foarte puține zile, motivul invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 688

COMPETINȚĂ. — Competința judecătorilor de pace. — Valoarea litigiului. — Când nu s'a discutat această valoare din punctul de vedere al competenței ce se presumă. (Art. 8 din legea judecătorilor de pace din 1894).

AUTORISAȚIUNEA MARITALĂ. — Ratificare posterioară a unui act făcut de femeia fără autorizația soțului. — În ce formă trebuie făcută. — Dacă trebuie făcută în aceeași formă ca și actul ce voesce a ratifica. — Dacă se poate face sub ori-ce formă. (Art. 199, 695 și 1.167 din codul civil).

1) Judecătorii de pace fiind competenți a judeca, în prima instanță, petițiunile de ereditate, eșirile din indiviziune și împărțela succesiunilor până la suma de 5.000 lei, presumpția este, când au judecat o asemenea afacere în prima instanță și tribunalul în apel, și nici una din părți n'a ridicat nici o discuție în privința valorii litigiului în legătură cu competența judecătorilor de pace, că valoarea litigiului nu depășea suma de 5.000 lei.

2) Legea nu cere nicăeri ca autorizațiunea dată de un soț femeii sale, său ratificarea fiind loc autorizațiune posterioară, să fie făcută în aceeași formă ca și actul ce are de scop să ratifice.

Ast-fel renunțarea la o succesiune făcută de femeia la greș tribunalei, fără autorizațiunea prealabilă a soțului său, poate fi în urmă ratificată de soțul său printr'un act făcut sub semnătură privată, sau a unei scrisori misive.

No. 269. — Casarea, dupe recursul făcut de preotul Dumitru R. Mihălescu, sentinței tribunalului Dâmbovița cu No. 286 din 1895, dată în proces cu Ruxandra Ion N. Nedelcu.

10 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. avocat G. Danielopol în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Constantinescu-Negri în combateri; dupe care,

Curtea a rămas în deliberare până la 10 Septembre 1896, când a pronunțat următoarea decisiune:

Deliberând,

Asupra motivului I de casare, cu suplimentele lui I și II:

„Incompetința tribunalului de Dâmbovița de a judeca afacerea ca instanță de apel, în specie fiind vorba de un imobil mai mare de cinci hectare, cum rezultă din dispozitivul sentinței atacate cu recurs. Tribunalul nu era competente de a judeca de cât în prima instanță.

„Cu acest scop s'aû violat dispozițiunile art. 8 din legea judecătoria de pace în vigóre.

„I. Chiar cerere de eşire din indivisiune, judecătoria de ocol nu era competente, căci valórea procesului trece peste 5.000 lei. Combină petiția de la judele de ocol, din 12 Septembre 1894, cu cea de la tribunalul Dâmbovița din 9 Iulie 1891.

„II. Pentru locurile cu clădiri valórea este 1.500 lei; până la aceea valóre acțiunea este de competența judecătoriilor de ocóle; valórea este mult mai mare, mai cu sémă că se cere și avere imobilă, care numai că trece peste competența judecătorului de ocol.

Avënd în vedere că din petiția de intentare a procesului rezultă că Ruxandra I. Nedelcu a chemat d'inaintea judecătorului de pace pe fratele său, preotul D. Mihălcescu, pentru a fi obligat să 'i recunóscă dreptul la jumătate din averea rămasă de la tatăl lor Radu Mihălcescu și să iasă din indivisiune;

Considerând că averea a cărei jumătate se revendică de reclamantă se compunea, dupe propria ei declarație, din pământul cedat de legea rurală și trecut în tabela litera A la No. 7, adică 11 pogóne și 4.000 stânjení, plus un petic de loc cumpărat de la Ana Dim. Dragodănești, și din avere mobilă a cărei valóre nu se determină;

Considerând că nici d'inaintea judecătorului de pace, nici d'inaintea tribunalului, nu s'a ridicat nici o discuție în privința valórei

litigiului în legătură cu competența judecătorului de pace, ast-fel că, dupe art. 8 din legea judecătorilor din 1894, sub imperiul căreia procesul s'a intentat și s'a hotărât, judecătorii de pace având competența a judeca în prima instanță petițiunile de ereditate, eșirile din indivisiune și împărțela succesiunei până la suma de 5.000 lei, presupunția e că valoarea litigiului nu depășea această sumă și că, deci, instanța sesizată era în drept să judece pricina;

Că, ast-fel fiind, motivul I, cu anexele lui, rămâne neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare:

„S'a violat și rău interpretat dispozițiunile art. 199, 695 și 1.167 din codul civil. Nicăieri legea nu prevede, sub pedepsă de nulitate, că soțul nu poate autorisa pe soția sa spre a face un act, numai în momentul când actul intervine.

„Doctrina și jurisprudența sunt de acord a recunoște că soțul poate a și da consimțimentul la actul făcut de femeia sa și dupe ce actul intervine. Tribunalul, de și recunoște acest drept, alege însă că recunoșterea la succesiune a intinatei fiind făcută fără consimțimentul soțului, iar acesta neconsimțind prin declarație la grefă, ci prin osebit act autentic, actul de consimțiment nu ar fi valabil.

Având în vedere că atât din cartea de judecată, cât și din sentința tribunalului, rezultă că preotul D. Mihălcescu, pentru a se apăra de pretențiunile surorii sale, a propus că acesta, primind partea ce i se cuvenea prin înzestrare, a renunțat la moștenirea tatălui lor, dupe cum se constată din declarațiunea făcută la grefa tribunalului și trecută în registrul respectiv la No. 17 din 18 Aprilie 1890. Că tribunalul, de și i s'a dovedit că această renunțare, lipsită la început de autorizarea soțului, fusese confirmată mai în urmă de dânsul prin act autenticat la No. 330 din 1893, a considerat-o totuși ca nulă și de nul efect, de ore-ce a găsit că ratificarea posterioară a soțului nu i s'a dat cu formele prescrise de art. 695 din codul civil, adică la grefa tribunalului și pe un registru special, dupe cum se făcuse și renunțarea;

Considerând că legea nu cere nicăieri ca autorizarea dată de un soț femeii sale, să ratificarea ținând loc de autorizare posterioară, să fie făcută în aceeași formă ca și actul ce are de scop să ratifice;

Că, în adevăr, autorizarea maritală fiind impusă nu pentru a asigura libertatea voinței femeii, ci pentru a pune pe soț în cunoștință

de actele săvârșite de dânsa și a 'l da mijlocul să nu le aprobe dacă le găsește dăunătoare, pôte să fie dată în orî-ce formă ;

Că acesta rezultă din termenii art. 199 din codul civil, care nu vorbește de cât de concursul bărbatului la facerea actului, saū de consimțimentul lui scris ;

Că acest consimțiment scris, în lipsă de o regulă specială la care legea să 'l fi supus, pôte să îmbrace orî-ce formă, chiar aceea a unui act sub semnătură privată saū a unei scrisori misive ;

Că, ast-fel fiind, întrebuițarea unei anumite forme nefiind pre-scrisă de legiuitor pentru autorizarea chiar a actelor pentru cari forme speciale sunt necesare, ca donațiunile, ipotecele saū renunțările la moștenire, ratificarea ținând loc de autorizare, dată de Ion Niță Nedelcu prin act autentic deosebit, însă afară de formele art. 695, era bună și valabilă, și rău tribunalul de Dâmbovița a considerat-o ca fără putere.

Pentru aceste motive,

Respinge ca neîntemeiat motivul I; admite ca întemeiat motivul II, și, pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 689

APEL. — Hotărîre dată asupra opozițiunei. — De când începe a curge termenul de apel. — Dacă este a se distinge în această privință, când opoziția a fost respinsă, fără a se atinge fondul, saū când a fost judecată în fond. (Art. 319 și 318 alin. II din procedura civilă).

Termenul de apel în contra hotărîrilor date asupra opozițiunei curge din ziua pronunțării hotărîrei ce a respins opoziția, când această opozițiune s'a respins fără a se atinge fondul, și din ziua comunicării, în persoană saū la domiciliu, a copiei de pe hotărîre, când această opoziție a fost judecată în fond.

No. 270. — Casarea decisei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 30 din 1896, dupe recursul făcut de D. Aristide Peride, în proces cu Ovid Kőnig.

10 Septembre 1896

In prezența ambelor părți,

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ștefănescu ;

Pe D. I. Brătescu, avocatul asistent al recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Ciulei, avocatul asistent al intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Violarea art. 318 și rea interpretare și aplicare a art. 319 din » procedura civilă.

» Duce art. 318 din procedura civilă, termenul apelului în contra » hotărîrilor date în contradictoriu fiind de două luni de la comuni- » carea hotărîrii și copia sentinței apelată dată în contradictoriu » fiindu'mi comunicată numai la 24 Iunie 1895, iar apelul meu în- » registrat la curte în ziua de 8 August acel an, era făcut în termen, » și, prin urmare, onor. curte, în majoritate, respingându'mi acest » apel ca tardiv, a violat art. 318 din procedura civilă.

» Art. 319 din procedură, duce care termenul de apel curge din » ziua respingerii cererii de opozițiune, este greșit interpretat și rău » aplicat de majoritatea curței, de ore-ce, în specie, cererea mea de » opozițiune fusese admisă de tribunal, și, conform art. 157, procedura » reîncepându-se, m'am judecat în fond, și tribunalul respingându'mi » excepțiunea lucrului judecat propusă de mine ca apărare, a judecat » nu cererea de opozițiune, în care cas numai se aplică art. 319, ci » chiar fondul procesului în contradictoriu, în care cas termenul de » apel curge din ziua comunicării copiei hotărîrii, conform art. 318 » din procedură, fiind-că și în specie era nevoie să ved mai înainte » motivele pentru cari tribunalul 'mi-a respins apărarea, spre a mă » decide să apelez sau să execut hotărîrea dată, nu ca în cazul când » s'ar fi respins cererea de opoziție, când, nedându-se o nouă hotă- » rîre, înțelegem să nu se facă o nouă comunicare, și termenul curge » din ziua pronunțării ».

Având în vedere dispozițiunile art. 319 din procedura civilă ;

Considerând că acest articol se ocupă numai de cazul când cere- » rea de opoziție s'a respins fără a se atinge fondul ; căci, în asemenea

cas, hotărîrea de atacat la instanță mai înaltă este cea pronunțată în lipsă, deja cunoscută părții prin notificarea copiei, în urma căreia s'a făcut opoziție, și o nouă notificare identică, spre a face apel, e de prisos;

Că, în cazul când cererea de opoziție este admisă și procesul judecat în fond, termenul de apel trebuie calculat din ziua primirii copiei în persoană sau la domiciliu, conform art. 318, alin. II din procedura civilă, căci, în atare cas, partea fiind condamnată pentru motive trase din fondul cauzei și de cele mai multe ori motivele hotărîrii fiindu'i necunoscute, urmează ca hotărîrea să i se comunice;

Considerând, în specie, că tribunalul judecând contradictoriu fondul și respingînd opoziția recurentului de apel, termenul de apel trebuie a curge de la data comunicării sentinței;

Că, prin urmare, curtea de apel, calculând termenul de două luni de la data respingerii opozițiunii, iar nu de la comunicarea ei, interpretează rău dispozițiunile art. 319 din procedura civilă.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I

No. 690

OPOZIȚIUNE. — Nejustificarea ei. — Neadmisibilitatea ei. (Art. 154 din procedura civilă).

Opozițiunea nu este admisibilă dacă partea judecată în lipsă nu va justifica, la ziua cercetării opozițiunii, cauza care a împiedicat-o de a veni când s'a pronunțat hotărîrea în lipsă.

No. 271. — Respingerea recursului făcut de Marin Ristea contra sentinței tribunalului Olt cu No. 69 din 1896.

10 Septembre 1896

În prezența recurentului, lipsind intimata Stana Gheorghe Drăgan, născută Anica Răduca,

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Lahovari;

Pe recurent, care se referi la mijlocul de casare invocat prin petiția de recurs;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Onor. tribunal, prin sentința pronunțată, 'mă respins ca nejustificată opoziția pentru că nu am prezentat nici un act în justificarea ei; în aceeași măsură mă găseam greu bolnav și de aceea nu am putut veni la înfățișare, cu osebire că mă aflu în cauză și reclamant.“

Considerând că, dupe prescripțiile art. 154 din procedura civilă, opoziția nu este admisibilă dacă partea judecată în lipsă, la ziua cercetării opoziției, nu va justifica cauza care a împiedicat-o de a veni când s'a pronunțat hotărîrea în lipsă;

Considerând că din sentința atacată se constată că intimatul cerând tribunalului ca recurentul de a fi, care atunci era oponent, să justifice cauza nevenirei sale la prima înfățișare, dînsul nu a putut-o justifica ;

Considerând că, ast-fel fiind, cu drept cuvînt tribunalul 'l-a respins opoziția ca nejustificată, și, dar, mijlocul de casare, ca neîntemeiat, cată a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 691

ADVOCATII PUBLICI. — Advocații publici de pe lângă tribunale. — Dacă li se înmănăză lor copiile de pe sentințe. — Dacă trebuie să le comunice numai administrației domeniilor, sau la fie-care minister respectiv. (Art. 22 din legea din 28 Martie 1872, pentru administrarea domeniilor Statului).

COMUNICAREA HOTĂRÎRILOR. — Comunicarea sentințelor advocaților publici de pe lângă tribunale. — Verificarea numărului sentinței comunicată cu cel din dovada dată de avocat. — Cestiune de fapt. — Atribut suveran al instanțelor de fond. (Art. 453 și 75, alin. b din procedura civilă).

- 1) *Advocații publici de pe lângă tribunale sunt în drept să primescă copii de pe sentințe nu numai pentru administrația domeniilor, ci pentru ori-care alt minister, întru cât art. 22 din*

legea din 28 Martie 1872, pentru administrarea domeniilor Statului, obligă pe avocații publici, cărora se înmânează copiile de pe sentințele tribunalului, să încunoscîințeze de primirea sentinței pe administrația domeniilor saū pe ministerul respectiv.

2) *Cestiunea de a se sci dacă numărul sentinței comunicată unui avocat public este același cu cel din dovada ce dēnsul a dat este o simplă constatare de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond.*

No. 274. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra decisiunei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 135 din 1894.

11 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultānd citirea raportului făcut în causă de D. consilier Al.

Degré;

Pe D. avocat D. Carp în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Borș în combateri, și

Pe D. procuror-general G. Filitti, fiind minorī în causă, în con-

clusiuni;

Deliberānd,

Asupra primului motiv:

•Greșită interpretare a art 16, 21, 22, 23 și 29 din legea de la 28 Martie 1872, combinat cu 75, alin. 6 din procedura civilă.

•Advocații publici nu represintă de drept și nu pot primi citațiuni și copii de pe sentințe de cât în numele și pentru administrația domeniilor Statului.

•Cele-alte ministere trebuesc citate în persōna ministerelor respective, cărora urmēză a se comunica și sentințele instanțelor judecătorești, în specie figura în proces numai ministerul de finance; •sentința trebuia comunicată ministerului•.

Avēnd în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă că Statul, recurent ađi, interjectānd apel în contra sentinței tribunalului Neamțu prin care i se respinsese contestațiunea ce făcuse la tabloul de ordine al creditorilor defunctului Teodor Teodoru, curtea a respins apelul ca tardiv, ca fiind făcut peste termenul de 15 zile de la primirea sentinței apelate;

Că sentința apelată s'a încunosciițat, ȃice curtea, avocatului public și acéști comunicare a fost bine făcută, intru cât a fost conformă cu dispozițiunile art. 21—23 din legea din 28 Martie 1872;

Avênd în vedere că, dupe art. 22 din legea din 28 Martie 1872, pentru administrarea domeniilor Statului, copia sentințelor date de tribunal se înmânéază avocatului public de pe lângă acel tribunal, care îndată va încunosciița pe administrațiunea domeniilor saũ pe ministerul respectiv;

Că, dar, advocații publici de pe lângă tribunale sunt în drept să priméscă copii de pe sentințe nu numai în numele și pentru administrația domeniilor, cum pretinde recurentul prin motivul de casare, ci pentru ori-care alt minister, intru cât art. 22 din sus citata lege obligă pe avocatul public să încunosciițeze de primirea sentinței pe administrația domeniilor saũ pe ministerul respectiv;

Că, prin urmare, motivul invocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II :

Violarea art. 453 din procedura civilă, combinat cu art. 75, alin. b același cod.

«Chiar în cazul când s'ar admite teoria susținută de curtea de apel din Iași prin decisia sa cu No. 135 din 1894, totuși acéști decisie este casabilă, intru cât din chitanța aflată în dosarul tribunalului nu rezultă că avocatul Statului ar fi primit copie de pe sentința tribunalului Neamțu cu No. 128 din 1872, căci în acea dovadă se vede trecut un alt număr de sentință, saũ numele persoanei, așa în cât, nefiind constatat cum că sentința atacată cu apel de către minister 'i-a fost comunicată în regulă, apelul ministerului trebuie considerat ca făcut în termenul legal.

«Cestiunea termenelor fiind de ordine publică, motivul basat pe nerespectarea lor se pôte invoca pentru prima oră în casație».

Avênd în vedere că acest motiv se referă la o constatare de fapt, acea dacă numărul sentinței comunicată avocatului public era același ca acel din dovada ce dânsul a dat, și asemenea constatări de fapt se fac numai înaintea instanțelor de fond; că dacă în chitanța de primirea copiilor de pe sentința tribunalului de Neamțu de către avocatul Statului nu există adevăratul număr al sentinței, acéști

eróre de număr nu face ca avocatul Statului să nu fi primit chiar copia de pe sentința tribunalului de Neamțu cu No. 128;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 692

SUCCESIUNE. — Evaluarea averii succesore. — Contestațiune făcută de fisc la această evaluare. — De cine se judecă. — Competință. (Art. 49 din legea timbrului).

Asemănat art. 49 din legea timbrului, contestațiunile îndreptate de administrațiunea timbrului la evaluările făcute de părți a averii succesore se judecă de urgență de tribunal în prima și ultima instanță, chiar când moștenirea nu trece peste 5.000 lei, cas în care moștenirea este de competența judecătoriilor de pace.

No. 275. — Casarea sentinței tribunalului R.-Vâlcea cu No. 435 din 1895, dupe recursul făcut de ministerul de finance.

11 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. avocat Dumitru Carp în dezvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra motivului invocat:

„Violarea art. 49 din legea timbrului, întru cât din textul acestui articol, combinat cu art. 55, rezultă că numai tribunalele sunt competente să judece contestațiile de natura acelei aduse înaintea tribunalului Vâlcea.

„Greșită interpretare a art. 8, alin. 4 din legea judecătoriilor de ocôle, întru cât din împregiurarea că prin noua lege s'a mărit competența acestei instanțe într'o materie óre-care de drept comun nu se póte deduce că i s'a dat dreptul de a judeca și contestațiunile

„în cestiune, căci printr'o lege generală nu se poate déroga de cât într'un mod expres de la o lege specială, cum e aceea a timbrului, iar nu în mod necomplet, cum susține tribunalul prin sentința sa cu No. 435 din 1895».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că casierul general al județului Vâlcea a făcut contestațiune la tribunalul local în contra evaluărei averei rămasă pe urma defunctei Avaluca M. Pavel, avere asupra căreia C. Ionescu, intimat în recurs, cerend a intra în posesiune, ceruse a i se percepe taxa de înregistrare cuvenită fiscoiului;

Că tribunalul, dupe ce a numit un expert pentru a face această evaluare, revine, prin sentința supusă recursului, asupra jurnalului său preparator și 'și declină competența de a judeca această contestațiune pe motiv că succesiunea defunctei Avaluca M. Pavel era pendinte la judecătoria de pace, netrecend peste suma de 5.000 lei, și, prin urmare, contestațiunea trebuia îndreptată la judele de pace, în competența căruia sunt date moștenirile ce nu trec peste suma de 5.000 lei;

Având în vedere că art. 49 din legea timbrului prevede că contestațiunile la evaluările făcute de părți se judecă de urgență de tribunal în prima și ultima instanță;

Că, dar, întru cât legea judecătoriilor de pace, care a dat în competența acelor judecători moștenirile ce nu trec peste 5.000 lei, nu a adus nici o modificare art. 49 din legea timbrului, rău tribunalul 'și-a declinat competența de a judeca contestațiunea făcută de casierul general la evaluarea averei rămasă pe urma defunctei Avaluca M. Pavel;

Că, ast-fel fiind, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 693

CĂI FERATE. — Poliția și exploatarea căilor ferate. — Servitute. — Ocuparea provisorie a terenurilor limitrofe drumului ferat și pentru anume casuri. — Ocuparea îndelungată pentru casuri neprevădute pe lege. — Daune-interese. — Responsabilitatea direcțiunei. (Art. 3 din legea din 26 Martie 1870 asupra poliției și exploatărei căilor ferate în România).

Asemănat art. 3 din legea din 26 Martie 1870, asupra poliției și exploatărei căilor ferate în România, proprietățile limitrofe drumurilor ferate sunt supuse servitudinilor impuse de legi și regulamente în privința ocupației provisorii a pământurilor în cas de reparații și altele; însă când ocupațiunea devine îndelungată și cauzată prin construirea unei linii noi, unei variante, atunci direcțiunea căilor ferate nu se poate prevala de dispozițiunile citatului art. 3 și devine răspundătoare de ocuparea terenului.

No. 277. — Respingerea recursului făcut de direcțiunea generală a căilor ferate române contra sentinței tribunalului Brăila cu No. 770 din 1895, dată în proces cu Christu Sulioti.

11 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. avocat Avenianu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat P. Bôrș în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv :

»Violarea art. 3 și 15 din legea asupra poliției și exploatărei căilor ferate; am susținut că, în interesul siguranței căilor ferate, se pot ocupa terenurile particulare, rămânând ca despăgubirile să se fixeze de juriu; tribunalul însă a reținut cauza, interpretând rău și violând textul sus citat«.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că obiectul acțiunei de față este cererea făcută de Sulioti, intimat în recurs, de a se condamna direcțiunea generală a căilor ferate române, recurentă adî, să îi delase în stăpânire o porțiune de teren ce îi ocupase fără drept în moșia sa Câmpineanca și a îi plăti și daune pentru această neîndreptă ocupare;

Că această cerere a fost admisă atât de judele de pace, cât și de tribunal în apel;

Având în vedere că, duple art. 3 din l-gea din 26 Martie 1870, asupra poliției și exploatarei căilor ferate în România, proprietățile limitrofe drumurilor ferate sunt supuse servitudinilor impuse de legi și regulamente în privința ocupației provisorie a pământurilor în cas de reparații și altele;

Considerând că, în specie, tribunalul constată în fapt că direcțiunea căilor ferate nu a ocupat terenul din moșia lui Sulioti, învecinat cu linia ferată, în mod provisoriu și pentru reparațiunea liniei, dar că această ocupațiune a fost îndelungată pentru construcțiunea unei linii noi, unei variante;

Că, dar, în asemenea cas, direcțiunea nu se putea preleva de dispozițiunile art. 3 din sus citata lege și, prin urmare, era răspunzătoare de ocuparea terenului către Sulioti;

Că, ast-fel fiind, tribunalul nu a violat întru nimic dispozițiunile sus menționatului text de lege, obligând pe direcțiunea căilor ferate să delase terenul ce pe nedrept ocupase în moșia lui Sulioti, plătind și daune, și, deci, motivul invocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II.

„Violarea art. 30, alin. II din legea de expropriare; am dovedit că o sentință de expropriare a fost pronunțată de tribunal în contra D-lui Sulioti, care sentință avea de efect a 'i ridica dreptul de proprietate, cu care urma să fie investită administrațiunea; și prin urmare, D-sa nu mai putea de cât să facă ceea ce a și făcut, adică de a cere înaintea juriului indemnizarea pentru toate daunele ce i s'au causat. Tribunalul, nesocotind acest principiu, 'i acordă daune, deosebit de indemnizarea ce i s'a acordat de juriu“.

Având în vedere că prin sentința supusă recursului tribunalul acordă daune lui Sulioti nu pentru terenul ce i se expropriase în mod legal, cu observarea formelor cerute de legea de expropriare, ci pentru terenul ce 'i fusese ocupat peste cel expropriat;

Că, dar, tribunalul nu a acordat daune pentru un teren pentru care Sulioti primise deja indemnitate și daune, și deci și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 694

RECURS. — Contestațiune. — Dacă este admisibil recursul fără plată de taxă când contestațiunea nu s'a făcut asupra unei vinđări provocată de Banca agricolă. (Art. 29 din legea Băncei agricole).

Este neadmisibil recursul făcut în materie de contestațiune, fără plată de taxă, când contestațiunea nu a avut de obiect o vinđare provocată de Banca agricolă și efectuată dupe legea ei.

No. 270. — Respins, ca neadmisibil, recursul făcut de Smaranda Vlădoianu, contra sentinței tribunalului Olt cu No. 23 din 1896, dat în procesul cu Banca agricolă din București și cu Mihail Constantințescu.

11 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. R. Romalo, avocatul intimatului, care ceru respingerea recursului, ca fiind făcut fără plată de taxă;

Pe D. P. Drăgoescu, avocatul recurentului, în combaterea incidentului de neadmisibilitate;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului:

Având în vedere că din actele cauzei rezultă că Smaranda Vlădoianu, proprietara moșiei Curtișora, având să ia de la arendașul său, Mihail Constantințescu, suma de 38.000 lei, din două câștiuri neplătite, la 11 Octombrie 1895, a cerut și obținut sechestrarea averii debitorului său, compusă din produse, instrumente agricole și nisce vite cornute; că această avere s'a vîndut prin licitațiune publică, în ziua de 3 Decembrie 1895, tot dupe cererea Smarandei Vlădoianu; că, în urma acestora, Banca agricolă a cerut ca din cei 14.564 lei, 90 bani, ce resultaseră din averea lui Mihail Constantințescu, vîndută de Smaranda Vlădoianu, să se rețină suma de lei 975, prețul vitelor cornute, de ore-ce acele vite fuseseră amanetate Băncei agricole, se aflaseră pe o altă moșie în comuna Alimănesci, și se aduseseră la Scărișora numai spre pășune, neconstituind, în nici un chip, zestrea acestei moșii, pe care proprietara să fi avut vre-un drept ore-

care; că, conform acestei cereri, suma de 975 lei s'a consemnat în profitul Băncii agricole; iar Smaranda Vlădoianu a făcut contestațiune la tribunal, cerând să i se libereze tot ei și acești bani; însă tribunalul l-a respins pretențiunea, dispunând ca suma în chestiune să se restituie Băncii agricole; că contra acestei sentințe Smaranda Vlădoianu a făcut recurs în casațiune, fără plată de taxă;

Considerând că art. 29 din legea Băncii agricole scutesce de plata de taxă contestațiunile ce se fac de terțiile persoane la vinzările provocate de Banca agricolă și efectuate dupe legea ei;

Că în specie nu e vorba de o asemenea vânzare;

Că vânzarea de față s'a început și s'evirșit dupe cererea D-nei Smaranda Vlădoianu, conform regulilor de procedură ordinară, de la cari Banca agricolă n'a putut să deroge, cerând mai târziu să i se restituie o sumă la care credea că are drept;

Că, deci, contestațiunea făcută de Smaranda Vlădoianu era o contestațiune ordinară, supusă regulilor privitoare la asemenea contestațiuni și nescutită de taxele de timbru legale;

Că, ast-fel fiind, întru cât recursul contra sentinței care respinge acea contestațiune a fost făcut fără plata acelor taxe, el urmăzează a se considera ca fiind în neconformitate cu legea și a se declara neadmisibil.

Pentru aceste motive:

Admite incidentul și declară neadmisibil recursul.

Civil, secția I.

No. 695

REGISTRE COMERCIALE. — Cari sunt comercianții scutiți de a ține registrele comerciale. — Dacă brutarii, fabricanții de pâine, intră în categoria celor scutiți.

TAXĂ DE TIMBRU. — Registre comerciale. — Netimbrarea lor. — Contravențiune.

- 1) Numai colportorii, comercianții cari fac micul trafic ambulant, cărăușii sau aceia al căror comerț nu ese din cercul unei profesii manuale, sunt scutiți de a ține, pentru comerțul lor, registrele impuse comercianților de către codul comercial.

Ast fel brutarii, fabricanții de pâine, sunt ținuși a avea asemenea registre.

2) *Comercianții cari nu vor timbra și viđa registrele ce sunt obligați prin codul de comerț a avea sunt considerați ca contravenienți la legea timbrului și condamnați ca atare.*

No. 281. — Casată sentința tribunalului Teleorman cu No. 189 din 1895, dată în procesul dintre ministerul de finance cu G. Balabescu.

18 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu;

Pe D. D. R. Ștefănescu, avocatul recurentului minister de finance, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Al. Alexandrescu, avocatul intimatului G. Balabescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

„Violarea art. 15, alin. a din legea timbrului, și greșită interpretarea art. 34 din codul comercial, combinat cu art. 32, alin. I același cod, întru cât tribunalul Teleorman consideră pe brutar nu ca comercianți, ci ca pe unii ce exercită o profesiune manuală.”

(Cas. No. 113 din 1891, 499 din 1891 și 406 din 1892).

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că G. Balabescu, intimat în recurs, fiind condamnat la amendă și plata de timbru printr'un proces-verbal al controlorului fiscal, aprobat de ministerul de finance, pentru că, exercitând profesiunea de brutar, fabricant de pâine, nu avea registrele cerute de codul de comerț pentru comercianți; densus a făcut apel, și tribunalul, infirmând procesul-verbal de condamnare, a apărât pe Balabescu de orice amendă și taxă;

Că, pentru a 'l apăra, tribunalul s'a întemeiat pe dispozițiunile art. 34 din codul comercial, care dispune că aceia al căror comerț nu ese din cercul unei profesiuni manuale, cum sunt brutarii, nu sunt obligați a ține registrele de comerț prevădute de codul comercial prin art. 22;

Având în vedere că, dupe art. 34 din codul comercial, numai colportorii, comercianții cari fac micul trafic ambulant, cărăușii săi aceia al căror comerț nu ese din cercul unei profesii manuale, nu sunt obligați să țină registrele pentru comerțul lor prevădute de art. 22 și următorii din codul de comerț;

Considerând că comerțul făcut de brutarii, fabricanții de pâine, cum este în specie comerțul exercitat de intimatul Balabescu, este un comerț care ese din cercul unei profesii manuale, și, prin urmare pentru un asemenea comerț dânsul era obligat a ține registrele impuse comercianților de către codul de comerț;

Având în vedere că, din combinațiunea art. 15 și 63 din legea timbrului, rezultă că se vor pedepsi cu amendă, ca contravenienți la acea lege, comercianții cari nu vor timbra și viđa registrele prevădute de art. 22 și următorii din codul comercial;

Că, dar, rău tribunalul a apărut pe Balabescu de amenda la care fusese condamnat prin procesul-verbal al controlorului fiscal, și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 696

CONTESTAȚIUNE LA EXECUȚIUNEA SILITĂ. — Unde trebuie adresată. (Art. 400 din procedura civilă).

Contestațiunile ce se ridică asupra execuțiunei silite trebuiesc să se adreseze la instanța care a pronunțat hotărîrea executorie. Ast-fel violăză legea curtea de apel care primesce să judece o contestațiune privitoare la hotărîrea pronunțată de un tribunal care nu se află în jurisdicțiunea sa.

No. 287.—Casarea deciziei curței de apel, secția II, cu No. 126 din 1895, din Galați, dupe recursul făcut de Ion C. Brătianu, Pia I. C. Brătianu, Sabina Cantacuzino, Dr. C. Cantacuzino, ca soț, pentru autorizare; Maria Pilat, Ion N. Pilat, ca soț, pentru autorizare; D-ra Tatiano I. C. Brătianu, D-ra Pia I. C. Brătianu, Constantin I. C. Brătianu și Vintilă I. C. Brătianu.

20 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe d. avocat Cociaș în dezvoltarea motivelor de casare, precum și

Pe D-nul avocatul Comăneanu și Triandafil în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului invocat, în următoarea coprindere :

» Exces de putere și incompetență.

» Prin actul de executare, inginerul Bujoru, asistat de D. membru supleant al tribunalului Argeș, a fost însărcinați a exercita atât decisiunea No. 155 din 1890, a curței de apel din Galați, investită cu titlul executoriū, precum și sentințele cu No. 26, 27, 28, 29 și 123, pronunțate de tribunalul Argeș. În privința executării decisiunii No. 155 din 1890 D. Gussi nu a arătat nici o nemulțumire, ast-fel că executarea este definitivă; contestațiunea D-lui Gussi făcută înaintea curței de apel din Galați a avut de obiect terenul cuprins în sentința cu No. 28 din 1886, a tribunalului Argeș, latura despre Căscioreanca. În privința acestei porțiuni de teren D. Gussi susținea că n'a fost judecat prin sentința No. 28 din 1886, a tribunalului Argeș, și, dar, ceream curței de apel să 'și decline competența, întru cât curtea nu este de lege îndreptățită de a judeca decât contestațiunile relative la faptele judecate prin decisiunea cu No. 155 din 1890. Curtea de apel, judecând ast-fel, a comis un exces de putere, era incompetentă, și a violat dispozițiile clare și precise ale art. 400 din procedura civilă;

Având în vedere că din decisiunea atacată cu recurs rezultă că, la 28 Octombrie 1892, însărcinându-se supleantul tribunalului Argeș să execute decisiunea curței din Galați cu No. 155 din 1890 și, în același timp, sentințele tribunalului Argeș cu No. 26, 27, 28, 29, 123 și 327 din 1886, el a săvârșit lucrarea sa, încheiând actul de executare cu data de 12 Noembrie 1892; că acest act de executare a fost atacat cu contestație d'inaintea tribunalului Argeș de către N. Gussi, pe motiv că prin el i se luase din proprietatea sa Căscioreanca un petic de pământ care nu fusese nici o-dată câștigat de adversarul său I. C. Brătianu, nici de autorii acestuia; că tribunalul Argeș, prin sentința sa cu No. 311 din 1893, a admis contestația și a anulat actul de exe-

cutare; că această sentință fiind atacată cu apel de moștenitorii lui I. C. Brătianu, curtea din Bucuresci a sfărâmat-o ca dată fără competență, declinându-și în același timp ea însăși competența de a judeca procesul, de ôre-ce a găsit că era vorba de executarea unei decisiuni a curței din Galați; că venind d'inaintea acestei din urmă instanțe cercetarea contestațiunii lui N. Gussi contra actului de executare din 12 Noembre 1892, moștenitorii repausatului I. C. Brătianu au declinat competența curței din Galați de a judeca contestațiunea privitoare la hotarul dintre proprietatea lor Rătesci-Strâmbeanca și Căscioleanca lui Gussi, de ôre-ce, diceau ei, autorul lui Gussi, încă din 1886 'și retrăsese contestațiunea în privința hotarului stabilit de Palade între aceste două proprietăți și tribunalul Argeș luase act de renunțarea sa prin sentința cu No. 28 din 1886, ast-fel că această sentință nefiind pipăită de decisiunea curței din Galați cu No. 155 din 1890, executarea ei scapă de sub controlul acelei curți; că curtea din Galați, de și recunoște că hotarul dintre Rătesci-Strâmbeanca și Căscioleanca s'a regulat prin sentința tribunalului Argeș cu No. 28 din 1886, totuși se declară competente și judecă contestațiunea;

Având în vedere că, în fața constatărei făcută de însăși curtea din Galați că: „asupra hotarului despre Căscioleanca s'a pronunțat sentința tribunalului Argeș cu No. 28 din 1886“, aprecierea ei de mai la vale, că supleantul delegat cu executarea tuturilor hotărîrilor date asupra hotărîniciei lui Palade n'a putut să execute de cât hotărîrea acelei curți, coprinde un exces de putere, de ôre-ce, dacă hotarul despre Căscioleanca era în adevăr regulat prin sentința tribunalului Argeș cu No. 28 din 1886, restabilirea lui nu se mai putea face în temeiul decisiunii curței din Galați cu No 155 din 1890, ci în al sentinței tribunalului Argeș, sus citată, dupe cum acesta rezultă, de altmintrelea, și din actul de executare care vîdează executarea separată a sentinței cu No. 28 din 1886;

Considerând că, dupe art. 400 din procedura civilă, contestațiunile ce se ridică asupra execuțiunii silite trebuiesc să se adreseze la instanța care a pronunțat hotărîrea executorie;

Că, în specie, hotărîrea executorie în privința hotarului dintre Căscioleanca și Rătesci-Strâmbeanca fiind cea cu No. 28 din 1886, a tribunalului Argeș, rău și prin violarea art. 400 din procedura civilă curtea din Galați a primit să judece o contestațiune privitoare la

o hotărîre pronunţată de un tribunal care nu se află în jurisdicţiunea sa ;

Că de şi curtea din Bucureşti, crezând, din eror, că actul de executare cu data de 12 Noembrie 1892 se referea numai la decisiunea curţii din Galaţi cu No. 155 din 1890, şi declinase competenţa prin decisiunea sa cu No. 71 din 19 Martie 1894, totuşi această împrejurare nu îndreptăţea pe curtea din Galaţi să se declare competente, de ôre-ce, fiind vorba de o incompetenţă *ratione materiae*, ea nu era legată de principiul autorităţii lucrului judecat ;

Că, ast-fel fiind, competenţa de a judeca contestaţiunea lui N. Gussi, este a curţii de apel din Bucureşti, în circumscripţia căreia cade tribunalul Argeş ; iar decisiunea acelei curţi cu No. 71 din 1894, prin care se declară necompetente, constituie un conflict negativ de atribuţiune, pe care curtea de casaţie, în baza art. 35 din legea sa organică şi în interesul părţilor şi al bunei distribuiri a justiţiei, are dreptul să 'l înlăture.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secţia I.

No. 697

ACT DE PAUPERTATE. — Persoană plătind un imposit funciar.
(Art. 30 din legea timbrului).

O persoană care se găseşte înscrisă în roluri cu plată de imposit funciar nu se poate servi cu act de paupertate.

No. 288. — Respingerea recursului făcut de Costache Durma în contra sentinţei tribunalului Botoşani cu No. 16 din 1896.

20 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Istrate, din partea intimatului, care ridică incidentul că recursul este neadmisibil, de ôre-ce este făcut cu act de paupertate, ce este dat pentru instanţele de fond, iar nu pentru casaţie, şi apoi chiar în acel act se arată că recurentul are avere, şi

Pe D. avocat Serghiad în combaterea incidentului;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului ridicat de partea intimată :

Având în vedere că art. 30 din legea timbrului dispune formal că ori-ce cerere de recurs în caşaşiune trebuie să fie însoţită, sub pedepsă de nulitate, de o taxă saă, în cas de scăpătăciune, de un certificat de paupertate prin care casierul să constate că recurentul nu plătesce altă dare de cât pentru căile de comunicaţie ;

Că, în specie, recurentul, pentru a dovedi starea sa de scăpătăciune şi ca să fie scutit de taxă, a alăturat pe lângă petiţiunea de recurs un act de paupertate prin care percepatorul circumscripţiunei 17, din plasa Ştefănesci, judeţul Botoşani, afirmă că recurentul plătesce un impozit funciar către Stat ;

Că, ast-fel fiind, acest act de paupertate neîndeplinind condiţiunile cerute de articolul mai sus menţionat, recursul său urmăză a se respinge ca neadmisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secţia I.

No. 698

PUBLICITATEA AUDIENŢELOR. — Netrecerea în jurnalele de amânare a formulei „dată şi pronunţată în audienţă publică”.

— Validitate. (Art. 118 din procedura civilă).

CONSTITUIREA TRIBUNALULUI. — Cine trebuie să dovedască că tribunalul a fost reu constituit când preşedintele n'a luat parte şi nu se spune în hotărîre că a fost ocupat cu alte lucrări.

CONTRAVENŢIUNI LA LEGEA ŞI REGULAMENTUL PENTRU CONSTATAREA, PERCEPEREA ŞI URMĂRIREA VENITURILOR COMUNALE. — Procese-verbale de constatare. — Dacă fac probă până la înscrierea în fals când sunt întărite de primărie. (Art. 107 şi 120 din regulamentul pentru constatarea, perceperea şi urmărirea veniturilor comunale, şi art. 179 şi următorii şi 181 din legea vămilor).

1) *Lipsa menţiunei „dată şi pronunţată în audienţă publică” în jurnalele de amânare nu poate se aducă nici un prejudiciu,*

și îndeplinirea acestei formalități nu poate fi imperios cerută, când se constată că sentința a fost dată și citită în ședință publică.

- 2) Când din hotărîre se constată că tribunalul a fost constituit dintr'un judecător și supleant, presupțiunea este că președintele tribunalului era ocupat cu alte lucrări, și cel ce invocă că nu se constată că președintele era ocupat trebuie să dovedească acesta.
- 3) Procesele-verbale de constatarea infracțiunilor la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, întărite prin decisiunea primăriei, fac probă înaintea tribunalelor până la înscrierea în fals.

No. 289. — Respingerea recursului făcut de A. Rădulescu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 68 din 1896.

20 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni;

Pe D. avocat Brătescu în dezvoltarea motivelor de casare;
Precum și pe D. avocat Antimescu în combateri;
Deliberând,

Asupra motivului I:

„S'a violat art. 118 și următorii din procedura civilă, aplicabilă și în specia noastră, căci nu se prevede ca la toate jurnalele formula cerută de lege: »dat și citit în ședință publică«.

Având în vedere că de și din lucrările din dosar se constată că în jurnalele de amânare cu No. 3.051 și 5.597 din 1895 și 78 din 1896 nu sunt trecute cuvintele »dată și pronunțată în audiență publică«, dar aceste jurnale fiind simple încheiări de amânare, lipsa acestei formalități nu poate se aduce nici un prejudiciu și nici nu poate fi imperios cerută, întru cât sentința se constată că a fost dată și citită în ședință publică;

Că, dar, acest motiv este neintemeiat.

Asupra motivului II:

„S'a violat regulamentul constituirii tribunalului, căci nu se vede din cine s'a compus tribunalul, conform legii de organizare«.

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată

că tribunalul s'a compus dintr'un judecător și supleant, arătându-se calitatea lor ;

Că presupunțiunea este că președintele tribunalului era ocupat cu alte lucrări, și recurentulul 'i incumba sarcina să dovedească contrariul ;

Că, nefăcând această dovadă, și acest motiv cată a se respinge.

Asupra motivului III :

» S'a violat art. 101 și următorii din regulamentul de percepere și art. 172 din legea vămilor, căci nu era flagrant delict și nici nu se motivează sentința asupra acestui punct, ceea ce constituie omisiune esențială, căci nu este de ajuns a se răspunde că procesul-verbal intrunește condițiunile cerute de lege, fiind cu totul alta condițiunile esențiale de formă exterioră, și alta dacă este sau nu flagrant delict, asupra căruia urma să se pronunțe, și, procedând cum a procedat, a făcut și violarea legii tribunalul și omisiune esențială ».

Având în vedere că tribunalul constată în fapt, prin sentința supusă recursului, că procesul-verbal de constatarea contrabandei imputată recurentului a fost făcut cu îndeplinirea tuturilor formalităților esențiale prescrise de lege și că agentul care a instrumentat a avut autorizațiunea autorității judiciare ;

Că așa, fiind, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului IV :

» Exces de putere și tăgadă de dreptate, precum și rea interpretare și aplicare a art. 179 și următorii, 181 și următorii din legea vămilor și 107 și următorii și 120 și următorii din regulamentul pentru perceperea taxelor comunale, căci nu era vorba de formele procesului-verbal, nici de constatarea ce s'ar fi făcut din oficiu de agenții accisului, nici de dovedirea că declarațiunea ce servea de basă constatărei contrabandei 'mi era smulsă prin dol și violență, și apoi voiam cu martorii să dovedesc aceste fapte, precum și că în realitate nu este contrabandă, și când onor. tribunal 'mi respinge cererea, ca să mă înscriu în fals, basă ce 'mi-a servit, dar acesta nefiindu-mi de esențiune comite exces de putere, tăgadă de dreptate și violarea textelor sus menționate ».

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că recurentul a propus, în mod subsidiar, proba testimonială spre a do-

vedi că declarația sa de felul mărfii ce voia să introducă în oraș 'i-a fost luată în mod forțat ;

Considerând că tribunalul constatând în fapt că procesul-verbal de constatarea contrabandei a fost făcut cu paza tuturilor formelor cerute de lege, cu drept cuvânt a respins cererea recurentului de a i se admite proba testimonială, întru cât, dupe art. 120 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, procesele-verbale de constatarea infracțiunilor la acel regulament, întărite prin decisiunea primăriei, fac probă înaintea tribunalelor până la înscrierea în fals ;

Că, prin urmare, și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 699

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Adjudecațiune. — Ce se transmite adjudecatarului. — Nepresintarea la adjudecațiune a persoanelor ce au drepturi asupra imobilului vândut. — Dacă perd drepturile. — Drept de uzufruct asupra imobilului vândut. — Dacă se perde prin nepresintarea uzufructuarului. (Art. 506 și 565 din procedura civilă).

TESTAMENT. — Transcriptiune. — Dacă se transcriu testamentele. (Art. 722 din procedura civilă și 1 și 175 din codul civil).

CASAȚIUNE. — Motive propuse pentru prima oră în casație. — Neadmisibilitate.

1/ *Nepresintarea, înainte de ziua adjudecării, sau chiar în aceeași, a persoanei ce are un drept asupra imobilului vândut nu o face să 'și piardă acest drept, căci adjudecațiunea nu poate transmite adjudecatarului de cât numai drepturile ce ar avea și urmăritul asupra lucrului vândut.*

Ast-fel, proprietarul imobilului urmărit și vândut fiind obligat la plata unui drept de uzufruct, adjudecatarul nu a putut cum-păra imobilul de cât cu sarcina de a plăti și dănsul uzufructul.

2/ *Testamentele, chiar cele care crează drepturi reale, nu se transcriu.*

3/ *Nu se pot invoca pentru prima oră în casație motive care a'au fost propuse înaintea instanței de fond sau care au fost presintate sub o altă formă la instanța de fond.*

No. 290. — Respingerea recursului făcut de Cornelia Butărescu și Dr. I. Butărescu, în calitate de tutore și cotutore al minorului G. P. Petcu, în contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 18 din 1895.

20 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat P. Borș în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat V. Lascar în combateri;

Pe D. procuror C. Sărățeanu, fiind minori în cauză, în concluziuni;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 506, alin. 3, și greșită interpretare a art. 565 din »procedura civilă, cum și exces de putere. Din complexul legilor de »procedură civilă relative la urmărirea imobiliară, și în special din »precitatele texte de legi, reiese nelinduoios că sistemul adoptat de »legiuitorul nostru este pentru *purgațiunea de ori-ce sarcini* a »imobilelor cumpărate prin adjudecațiune publică.

»Curtea de apel săvârșește un exces de putere și violă sus citatele »texte de legi când, nesocotind acest sistem și adoptând o teorie »contrarie legislațiunii noastre, ne condamnă la plata unui usu- »fruct către cesionarul Mariei Berlescu, către D. Constantinescu».

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă că Silvestru Berlescu lasă prin testament mamei sale, Maria Berlescu, uzufructul asupra 50 stânjenilor din moșia sa Berlesci, și că dânsa, în 1885, vinde dreptul ei de uzufruct lui C. N. Constantinescu, întinat din recursul de apel;

Că moșia Berlesci, fiind scosă în vânzare, se adjudecă asupra lui G. Petcu, și acesta stăpânește de ce an și de ce luni cei 50 stânjeni în privința cărora există uzufructul, fără să răspundă verii-un ban cumpărătorului uzufructului;

Că C. N. Constantinescu, cumpărătorul uzufructului, chemând în judecată pe G. Petcu pentru a 'l sili să 'l plătească uzufructul pe tot acest timp, recurenței de apel, tutorea și cotutorul minorului rămas pe urma decedatului Petcu, au invocat ca mijloc de apărare înain-

tea curței de apel că, de ore-ce usufructuarul nu s'a presintat la tribunal în momentul vânzării moșiei spre a'și arăta dreptul său de usufruct, acest drept s'a stins prin adjudecațiunea moșiei, adjudecarea având de efect purgarea complectă a moșiei de toate sarcinile existente pe dânsa;

Că acest mijloc de apărare fiind respins, recurenții au fost condamnați la plata usufructului;

Considerând că nepresintarea, înainte de ziua adjudecării, sau chiar în acea zi, a persoanei ce are un drept asupra imobilului vândut nu o face să 'și piardă acest drept, căci, conform art. 565 din procedura civilă, adjudecațiunea nu poate transmite adjudecatarului de cât numai drepturile ce ar avea și urmăritul asupra lucrului vândut;

Că, dar, în specie, proprietarul imobilului urmărit și vândut fiind obligat la plata unui drept de usufruct, adjudecatarul nu a putut cumpăra imobilul de cât cu sarcina de a plăti și dânsul usufructul;

Că, așa fiind, curtea a făcut o bună aplicațiune a legii, și, deci, motivul invocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 722, §§ 1 și 3 din procedura civilă, combinat cu art. 1 și 175, § 2 din codul civil.

» Cu toate că numai actele între vii sunt supuse transcripției, între care nu intră și testamentele, totuși, întru cât testamentul din 1862, al lui Silvestru Berlescu, constituia și un usufruct (art. 3 din testament), adî un drept real susceptibil de ipotecă, usufructuarul, pentru a se prevala de un atare drept în contra unei 3-a persoane, care suntem noi, trebuia să 'și transcrie actul. Constituirea usufructului sub legea veche nu dispensa de atare îndatorire când cineva sub legea nouă să 'și execute atare drept, având legea de procedură efect retroactiv. Cu atât mai mult incumbă această îndatorire în cazul în specia D-lui N. Constantinescu, care era cesionar al usufructuarei Maria Berlescu, fiind-că actul său, titlul său din 12 Ianuarie 1885, ca act între vii, trebuia imperios a avea, pe lângă autenticitatea transcripțiunii, formalitate ce n'a fost îndeplinită».

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că recurenții nu au propus acest mijloc de apărare în forma în care 'l presintă adî în casație; că d'inaintea curței de apel ei au conchis la neoposabilitatea usufructului ce se reclamă și pe cuvântul că tes-

tamentul care 'l constituia nu fusese transcris în registrele tribunalului; că cu drept cuvânt curtea de apel a respins acest mijloc, de ôre-ce nicăieri legea nu impune transcrierea testamentelor cari crează drepturi reale; că mijlocul tras din violarea art. 722, §§ 1 și 3 din procedura civilă, fiind-că adică însuși uzufructul nu ar fi fost transcris, se invocă ađi pentru prima ôră;

Că, ast-fel fiind, întru cât motivul e propus *omiso medio*, el cată să se respingă ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 700

OPOZIȚIUNE. — De cine trebuie se fie semnată. — Dacă pôte fi semnată de mandatar. (Art. 36 și 38 din legea judecătorilor de pace și art. 94 din procedura civilă).

MANDAT. — Cum pôte fi mandatul. — **Expres.** — **Tacit.** (Art. 1.533 din codul civil).

MANDAT TACIT. — Proba lui. — Presumpțiuni. — **Aprecierea instanțelor de fond.**

- 1) *Opozițiunea, ca ôri-ce act sub semnătură privată, trebuie. pentru a putea fi valabilă, să fie semnată de însăși persôna nemulțumită pe hotărîrea dată în lipsă, sau de un mandatar al său avënd o procură pentru acesta, fie expresă, fie tacită.*
- 2) *Mandatul pôte fi expres sau tacit.*
- 3) *Proba mandatului tacit pôte să rezulte din diferite acte, fapte sau presumpțiuni cari să 'l indice în mod neechivoc și pe cari instanțele de fond au a le aprecia*

No. 291. — Respinsă, ca neîntemeiată, opozițiunea făcută de G. Andreescu contra decisiunei acestei curți cu No. 71 din 1896, prin care i s'a respins ca nesusșinut recursul făcut contra sentinței tribunalului Vâlcea cu No. 336 din 1895.

20 Septembre 1896

CURTEA

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Stăfănescu ;

Pe D-nii I. Vilacross și I. Brătescu, avocații recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Gr. Păucescu, avocatul intimatului, în combateri;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

»I. Violarea art. 36 și 38 din legea judecătoriilor de pace și rea interpretare a art. 94 din procedura civilă, rezultând din consideranțele tribunalului, care pretinde, pe baza acestor texte de lege, că reprezentantul unei părți litigante trebuie să fie, în toate cazurile, împuternicit cu o procură legalizată».

»II. Violarea art. 1.533 din codul civil, rezultând din faptul că tribunalul respinge opozițiunea făcută de fiul nostru, în numele nostru, pe motiv că nu a avut un mandat expres și special stabilind ca principiu absolut că mandatul nu este opozabil terților de cât dacă are dată certă sa și a fost ratificat în întru termenului de opozițiune, violând prin aceasta principiul că proba mandatului poate să rezulte din diferite acte, fapte sau presupțiuni, cari să stabilească existența lui neînduioasă față cu terți».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că Petre Seltea, intimat în recurs, a acționat pe recurentul G. Andreescu înaintea judecătorului de pace din Râmnicul-Vâlcea pentru o moră și un zăgaz din comuna Muerésca ;

Că Seltea obținând câștig de cauză, în lipsa lui Andreescu, acesta a făcut opozițiune, și, la ziua înfățișării, Seltea a cerut respingerea opozițiunii ca neadmisibilă, de orice petiția de opozițiune nu era semnată de Andreescu, care scia carte, ci de o altă persoană în numele său, și dânsul nu mai era în termen a ratifica acea opozițiune ;

Că judele de pace respingând acest fine de neprimire a opozițiunii și în fond reformând cartea de judecată, Seltea a interjetat apel și înaintea tribunalului a susținut că pe nedrept judele de pace a reformat cartea de judecată pronunțată în lipsa lui Andreescu, căci opozițiunea lui era neadmisibilă ;

Că tribunalul, dupe ce pune în principiu că o opozițiune nu este valabilă făcută dacă nu este subsemnată de oponent sau ratificată de dânsul în termen util, afară numai când se va constata că oponentul nu scie carte și este împedat printr-o forță majoră, constată în fapt că Andreescu scie să scrie, că opozițiunea n'a fost subscrisă de

dânsul, că ratificarea a fost tardivă, și nici o împedicare de torță majoră nu a împedit pe oponent de a subscrie opozițiunea, și, în consecință, admite apelul lui Seltea și anulează cartea de judecată a judecătorului pronunțată asupra opozițiunii lui Andreescu ;

Având în vedere că opozițiunea, ca oricare act sub semnătură privată, trebuie, pentru a putea fi valabilă, să fie semnată de însăși persoana nemulțumită pe hotărîrea dată în lipsă, sau de un mandatar al său avînd o procură pentru acesta ;

Avînd în vedere că, după art. 1.533 din codul civil, mandatul poate fi expres sau tacit, că, în general proba mandatului tacit poate să rezulte din diferite acte, fapte sau presupțiuni care să 'l indice în mod neechivoc și pe care instanțele de fond au a le aprecia ;

Considerând că, în specie, tribunalul constatînd în fapt că opozițiunea lui Andreescu n'a fost semnată de dânsul și că nu a dovedit cu nimic că cel ce a semnat pentru el a avut mandat, fie chiar tacit, pentru a face acesta, chiar de s'ar admite că în materie de facere de opozițiune nu e nevoie de un mandat special și expres, cu drept cuvînt a reformat cartea de judecată și a declarat neadmisibilă opozițiunea făcută de Andreescu la cartea de judecată ce 'l condamnase în lipsă ;

Că, așa fiind, motivele invocate sunt neintemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 701

ACT DE PAUPERTATE. — Recurs făcut de soția unui dispărut, în calitate de curatoare și administratoare a averii soțului său cu act de paupertate. — Nearătarea în act a calității în care i s'a dat. — Validitate.

COMUNICAREA COPIEI DE PE HOTĂRÎRE. — Comunicare avocatului părții, și care nu avea procură. — Comunicare nulă. — Dacă în asemenea caz partea este în termen a face recurs.

PENSIUNI MILITARE. — Militar condamnat la destituire. — Perderea dreptului la pensie. — Dacă în asemenea caz soția și copiii condamnatului pot avea pensie. (Art. 185 din codul de justiție militară).

1) *Recursul făcut de soția unui dispărut, în calitate de curatoare și administratoare a averii soțului său, cu act de paupertate în*

care nu se spune în ce calitate i s'a dat acel act de paupertate, nu poate atrage nulitatea acelui act, când partea care propune nulitatea actului nu dovedesce că recurenta are avere.

- 2) *Comunicarea copiei de pe o hotărîre făcută avocatului părții, și care nu avea procură a primi asemenea comunicări, este nulă, și partea este orî când în termen a face recurs contra acelei hotărîri, socotindu-se ca și cum nu i-ar fi fost comunicată.*
- 3) *Militarul condamnat la destituire pierde dreptul la pensiuine, și întru cât din astă cauză dreptul la pensiuine nu poate lua naștere în persôna sa, nici soția, nici copiii sîi nu pot avea un drept la pensiuine.*

No. 299. — Respingerea recursului făcut de Zamfîrița Gheorghiu contra decisiunei curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 93 din 1894.

24 Septembre 1896

CURTEA,

În prezența recurentei, cum și a D-lui Pîrvulescu, avocatul Statului, intimat în cauză,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu asupra cestiunei ridicată din oficiu :

1) De a se ști dacă actul de paupertate este valabil, și 2) dacă recursul este în termen ;

Pe D. Chebapcea, avocatul asistent al recurentei, susținînd că actul de paupertate e valabil și recursul e în termen ;

Pe D. Pîrvulescu, avocatul ministerului de război, care susține că actul de paupertate nu poate fi valabil, întru cât printr'însul se constată starea de insolabilitate a văduvei Zamfîrița N. Gheorghiu, iar nu a curatoarei și administratoarei averii soșului său, căpitan N. Gheorghiu, dispărut, calitate în care recurenta se prezintă în instanță;

Că recursul nu este în termen, de ôre-ce comunicarea decisiiei s'a făcut avocatului recurentei la 15 Iunie 1894, iar nu la 8 Iunie 1895;

Ascultînd și pe D. Chebapcea în combateri ;

Deliberînd :

Considerînd că întru cât prin certificatul primăriei București, cu No. 50.561 de la 8 Ianuarie 1896, se constată starea de paupertate a recurentei, lipsa mențiunei calității în care a cerut și i s'a dat

acel certificat nu p^ote atrage nulitatea actului, intru c^{at} partea intimat^ă nu dovedește c^ă d^{en}sa are avere, indiferent de calitatea în care se prezint^ă înaintea instanței;

Asupra cesiuneⁱ de a se ști dac^ă recursul este în termen :

Av^{ând} în vedere c^ă din dovada aflat^ă în dosar se cor^ostat^ă c^ă copie de pe decizia atacat^ă cu recurs s'^a dat în primirea avocatului recurent^{ei}, G. Porfiriad ;

Consider^{ând}, înș^ă, c^ă din procura aflat^ă în dosar, în virtutea c^ăreea Porfiriad reprezintă pe Zamfirița Ghorghiu, nu rezult^ă c^ă d^{en}sul avea dreptul s^ă primesc^ă și copii de hot^ărirⁱ în numele mandat^ărei sale ;

C^ă, ast-fel fiind, comunicarea făcut^ă în pers^ona avocatului G. Porfiriad trebue a fi considerat^ă ca nul^ă, iar recursul declarat în termen.

Pentru aceste motive :

Curtea,

Respinge ambele incidente și declar^ă recursul admisibil ;

Dupe care,

Ascult^{ând} pe D. Chebapcea în dezvoltarea motivelor, și

Pe D. P^ărvulescu în combaterⁱ ;

Deliber^{ând},

Asupra ambelor motive de casare invocate :

«I. Exces de putere, greșit^ă aplicare a art. 146 din codul penal, art. 185 din legea din 1881. În adev^{er}, prin decisiunea de condamnare din 1877 nu s'^a ridicat dreptul de pensiuⁿe, c^ăci articolele citate prev^ăd cumulația mai multor privațiuni, dar nu t^ote de odat^ă, ci acelea pe carⁱ le prevede judec^ătorul prin decisiunea de condamnare și pierderea dreptului nu s'^a prev^ădu^t.

«C^{ând} s'^a pronunțat decisiunea în 1877 nu exista dispoziția pe care o prevede legea din 1881».

«II. Exces de putere și greșit^ă interpretare a leg^{ei}, de ore-ce ea ridic^ă dreptul la pensiuⁿe numai celui condamnat la destituire, iar nici de cum v^ăduveⁱ și copiⁱler, pedepsele fiind curat personale».

Av^{ând} în vedere c^ă, dupe art. 185 din codul de justiție militar^ă, cei condamnați la destituire nu pot dob^ândi nici pensiuⁿe ;

C^ă N. Gheorghiu, c^ăpitan, a fost condamnat prin decisia consiliului de r^ăsboiⁱ cu No. 79 din 1877 și la destituire, pedeps^ă care atrage și pierderea dreptului la pensiuⁿe ;

Considerând că din complexul legii pensiunilor rezultă că funcționarul, pentru a dobândi dreptul de pensie, trebuie să îndeplinească anume condițiuni, și numai ast-fel dreptul de pensie născând în persoană sa se transmite soției sau copiilor săi;

Că, în specie, căpitanul N. Gheorghiu neavând el însuși dreptul la pensie, de ore-ce i s'a ridicat prin efectul legii, soția sa nu se putea prevala de un drept care nu numai nu născuse, dar încă se ridicase soțului său mai înainte ca dânsul să îl fi dobândit;

Că, ast-fel fiind, cu drept cuvânt curtea a respins cererea recurentei, și, prin urmare, ambele mijloace de casare sunt neîntemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 702

ARENDAȘII STATULUI. — Introducere de vite la pășune în pădurile Statului. — Cum trebuie făcută constatarea și estimarea. — Când pot fi arendașii urmăriți cu legea de urmărire. (Art. 1 din legea de urmărire și art. 45 din condițiunile generale de arendare a moșilor Statului).

Arendașii Statului, cari contravin condițiunilor generale de arendare a moșilor Statului introducând sau învoind vitele sătenilor la pășune în pădurile oprite, vor plăti amenzile prevădute de codul silvic și valoarea stricăciunilor cauzate, dupe constatarea și estimarea ce se va face de către agenții silvici, și pot fi urmăriți cu legea de urmărire, însă pentru acesta trebuie ca constatarea și estimarea să fie făcute conform codului silvic.

No. 300. — Casarea sentinței tribunalului Dolj, secția I, cu No. 208 din 1895, dupe recursul făcut de Nicolae Stancu.

24 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. Saita, avocatul asistent al recurentului, în dezvoltarea motivelor, și

Pe D. M. Antonescu, avocatul Statului, în combateri;
Deliberând,

Asupra motivului de casare depus ađi în instanță, ast-fel formulat:

„Exces de putere și violarea art. 1 din legea de urmărire, combinat cu art. 42 și 45 din codul silvic».

„Am arătat tribunalului că nu puteam fi urmărit pentru plata despăgubirilor fără sentință judecătorească. Totuși tribunalul s'a mulțumit pe arătările agenților silvici, făcute cu procese-verbale sau cu simple rapoarte, și m'a condamnat, respingându'mi apelul».

Având în vedere că din dosar rezultă că N. Staicu, recurentul de ađi, fiind arendaș al moșiei Statului Bucovățu, a fost urmărit, conform legii de urmărire, pentru suma de 2.927 lei, amendă și pagube cauzate Statului, prin introducerea atât a vitelor sale cât și ale sătenilor învoiți, în trupurile de pădure numite ale Bucovățului și Lunca Moslieru, aflate pe sus ăsa moșie, și condamnat de casierul-general de Dolj, prin decizia cu No. 21.314 din 8 Ianuarie 1894, la plata acestei sume; că N. Staicu, consemnând această sumă, a atacat cu apel încheierea casierului, invocând înaintea tribunalului, ca mijloc de apărare, că procesele-verbale și raportul agentului silvic, în virtutea cărora se făcea urmărirea, nu erau titluri din acele prevădute de art. 1 din legea de urmărire, cerând anularea ei; că tribunalul, întemeiându-se pe dispozițiile art. 45 din condițiile generale de arendare a moșiilor Statului, pe periodul începător de la 23 Aprilie 1893, modificat în 1892, 'i-a respins apelul ca nefondat, menținând decizia casierului-general de Dolj;

Având în vedere că, dupe art. 1 din legea de urmărire, ori-ce datorii către Stat, județ sau comună, se pot urmări în virtutea acestei legi, în baza rolurilor, contractelor sau alte acte legale de datorii;

Că, prin urmare, din coprinderea acestui text de lege rezultă că urmărirea nu se poate face de cât în baza unui titlu și că validitatea acestui titlu trebuie discutată și considerată de instanța judecătorească când partea urmărită 'l contestă;

Considerând că prin art. 45 din condițiile generale de arendare a moșiilor Statului, ast-fel precum s'a modificat la 12 Februarie 1892, se dispune că, în cas când arendașul va contraveni dispozițiilor coprinse într'ensul, introducând sau învoinđ vitele sătenilor la pășune în pădurile oprite, va plăti amenđile prevădute de codul silvic

și valoarea stricăciunilor cauzate dupe constatarea și estimarea ce se va face de către agentul silvic;

Considerând că de aci rezultă că constatările trebuiesc făcute conform codului silvic pentru a putea fi considerate ca titluri legale, în sensul art. 1 din legea de urmărire, și în baza cărora să se pôtă face o urmărire;

Considerând că, în specie, N. Staicu a contestat tocmai actele în virtutea cărora era urmărit, pe motiv că ele nefiind făcute în conformitate cu legea, nu constituiau un titlu legal în sensul art. 1 din legea de urmărire, în virtutea cărora să se pôtă face urmărirea;

Că tribunalul, respingând apelul fără a discuta și stabili validitatea actelor în virtutea cărora se făcea urmărirea, a comis exces de putere și a violat textele de lege viđate prin motivul de casare.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cele-alte mijlôce de casare:

Casază, etc.

Civil, secția 1.

No. 703

ARENDAȘII STATULUI. — Introducere de vite spre pășunare în pădurile Statului. — Dacă constituie delict silvic. (Art. 47 din condițiunile generale pentru arendarea moșilor Statului și art. 23 din codul silvic).

PRESCRIPTIUNE. — Delict silvic. — Prin cât timp se prescriu delicturile silvice. (Art. 594 din procedura penală).

- 1) *Arendașii Statului fiind opriți a introduce în pădurile Statului vite spre pășunare, faptul de a introduce vite la pășunare constituie un delict silvic.*
- 2) *Atât acțiunea publică, cât și cea privată, care rezultă dintr'un delict silvic, se prescriu prin trecere de cinci ani din ziua de când delictul a fost comis.*

No. 301. — Respingerea recursului făcut de ministerul domeniilor contra sentinței tribunalului Neamțu cu No. 214 din 1895.

25 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu;

Pe D. avocat Popovici-Costi în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. avocat Borcescu în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

»Greșită aplicare a presumpțiunei prevădute de art. 594 din procedura codului penal, întru cât în specie fiind vorba de daune rezultând din nerespectarea unei clauze stipulate într'un contract de drept civil, nu se poate invoca de cât presumpțiunea prevădută de codul civil.

»Împregiurarea că art. 47 din condițiunile generale de arendare menționează art. 23 din codul silvic nu schimbă cătuși de puțin caracterul civil al despăgubirilor, pe cari Statul e în drept a le pretinde de la arendașul care nu a respectat condițiunile contractului.

»Acastă clausă prescrie pur și simplu modul de constatare și de estimățiune al daunelor, lucru ce se învederează și mai mult din combinarea art. 47 cu art. 46 din condițiunile generale».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că Vasile S. Calude, intimat, în recurs fiind urmărit de Stat, dupe legea de urmărire, pentru plata unei sume de bani, ca amendă și daune, pentru, că în calitate de arendaș al Statului pe anii 1886—1893, ar fi introdus vite la pășunat în pădurile Statului de pe moșia ce ținea în arendă, dânsul a făcut contestație la casierul general;

Că, respingându-i-se această contestație, Calude a făcut apel, și tribunalul în apel, găsind că, pentru anii 1886—1889 de arendare, faptul de a fi introdus vitele în pădure constituind un delict silvic, a fost prescris prin trecerea de cinci ani de la comiterea lui, admite în parte apelul lui Calude și apără pe acesta de daunele și amenda la care fusese condamnat pentru anii 1886—1889;

Având în vedere că art. 47 din condițiunile generale pentru arendarea moșiilor Statului prescrie că pășunarea în păduri, de orice esență și vîrstă, este cu desăvîrșire poprită, conform art. 23 din codul silvic;

Că, dar, din acest art. 47 rezultă că faptul pentru un arendaș al Statului de a pășuna vite în pădurile Statului constituie un delict silvic;

Având în vedere că, dupe art. 594 din procedura penală, stăt

acțiunea publică, cât și cea privată, care rezultă dintr'un delict, se prescriu prin trecere de cinci ani din ziua de când a fost comis ;

Considerând că, în specie, Calude fiind urmărit pentru amendă și daune rezultând dintr'un delict silvic, cu drept cuvânt tribunalul l-a apărat pentru periodul 1886—1889, constatând în fapt că infracțiunile comise pe acei ani s'au prescris, întru cât, dupe art. 46 din codul silvic, în casurile neprevădute de acel cod, cum este cazul cu prescripțiunea, se aplică dispozițiunile dreptului comun ;

Că, așa fiind, motivul invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 704

CASAȚIUNE. — Mișloc de casare nepropuse la fond. — Neadmisibil.

Nu se pot invoca în casație mișloc de casare care nu au fost invocate înaintea instanțelor de fond.

No. 302. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance în contra decisiunei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 26 din 1895.

25 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr.

M. Buiuciu ;

Pe D. avocat Carp, în dezvoltarea motivelor de casare și,

Pe D. avocat Stern în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor invocate :

„L. Violarea art. 372 și 411 din procedura civilă, combinat cu art. 43 din regulamentul portăreilor din 1866 și cu art. 97 din legea organizării judecătorești din 1865, dupe care urmărirea treburilor făcute de agenții alipiți pe lângă tribunal numai dupe ordinul președintelui și numai în circumscripția sa. În specie portărei tri-

»bunalului Buzău au făcut urmărirea numai dupe o simplă delegație
»a portăreilor Brăila direct«.

»II. Exces de putere și violarea art. 426 din procedura civilă.

»Majoritatea curței comite în adevăr, un exces de putere hotărând
»că nu se constată; cum că urmărirea exercitată de Stat a precedat
»pe aceea a lui Staadeker, de și atât procesul-verbal de sechestrul
»înfințat dupe cererea lui Staadeker cât și cel încheiat cu ocazia
»vințerei cerută de acest creditor, conțin mențiunea categorică
»că locomobila și móra erau deja urmărite și sechestrate de agenții
»fiscali cu mult mai înainte de a fi cerut Staadeker ca ea fie puse
»sub sechestrul.

»Curtea violază, în același timp principiul, cuprins în art. 426 din
»procedura civilă, care prescrie sistemul priorității în cas de concurs
»a mai multor urmăririi asupra acelorași obiecte«.

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului se constată
că recurentul nu a invocat înaintea instanțelor de fond, în apărarea
sa, mijlocele pe cari se întemeiază ađi spre a cere casarea decisiunii
curței de apel;

Considerând că înaintea curței de casație nu se pot propune mij-
loce de casare cari nu au fost invocate înaintea instanțelor de fond;

Că, dar, mijlocele invocate ađi omisso medio cată a se respinge.
Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civilă, secția I.

No. 705

ACȚIUNE. — Reclamant. — Dacă pôte să 'și dividă sau să 'și
restringă acțiunea, făcându'și ori-ce reserve. (Art. 265 din
procedura civilă).

*Reclamantul în justiție pôte să 'și dividă sau să 'și restringă
acțiunea sa, făcându'și ori-ce reserve va crede de cuviință.*

**No. 303. — Respingerea recursului făcut de Teodor C. Theodor-
ovici Gavrilof contra sentinței tribunalului Brăila cu No. 216
din 1895.**

27 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat D. Chebapcea în dezvoltarea motivelor,
de casare ;

Pe D. avocat Em. Pantazi în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor invocate :

I. »Violarea art. 265 din procedura civilă, întru cât partea desistându-se de la pretenția în potriua unuia din moștenitori, nu putea »pune o nouă acțiune cu același obiect«.

II. »Violarea autorității lucrului judecat, de ôre-ce pretenția »D-nei Elena Theodorovici fusese judecată definitiv prin decisiunea »curței de apel«.

III. »Exces de putere, o-dată ce, asupra cererei vèduvei, succesiunea a fost condamnată la alimente și vestmintele anului de doliu »în persôna unora dintre moștenitori, în proporție cu cuantumul »averei successorale, cu poziția socială a defunctului și a vèduvei, »precum și cu necesitatea.

»O-dată ce acea condamnățiune s'a executat și plătit de moștenitori, indeferent chiar că curtea de apel n'a mai făcut această rezervă prin decisiunea sa, creanța vèduvei pentru alimente și hainele »anului de doliu este strinsă și, prin urmare, nu mai este loc la »acțiune, mai cu sêmă că vèduva nu are în fața ei de cât pe unul »legatarul universal C. Theodorovici, și nu o privesc dacă acesta în »cetând din viéță, a lăsat unul său mai mulți moștenitori, a se adresa »în parte la fie-care«.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că un Filip Theodorovici, soțul intimatêi Elena F. Theodorovici, murind, a constituit legatar universal pe Constantin Theodorovici, care la rëndul său murind, Elena F. Theodorovici chiamă în judecată pe moștenitorii acestuia, în număr de șese, ca se răspundă de cheltuelile anului de doliu ;

Că, înainte tribunalului, unul din moștenitorii lui C. Theodorovici, și anume Teodor C. Theodorovici, recurentul de ađi, ce fusese citat ca minor prin tutorele său, fiind devenit major, reclamanta Elena Theodorovici, pentru a nu se mai amâna procesul ca să se citeze personal moștenitorul devenit major, 'și-a retras pretenția în

privața acestui moștenitor, rezervându'și dreptul de a intenta deosebit proces în contra lui T. C. Theodorovici, rezervă ce a fost admisă de tribunal o dată cu pretențiunea reclamantei;

Că în contra sentinței tribunalului făcându-se apel de toate părțile, curtea de apel din Galați, prin decizia cu No. 2 din 1895, a redus cuantumul cheltuelilor anului de doliu de la suma de 8.000 lei, cât acordase tribunalul, la suma de 5.000 lei;

Că, în urmă, Elena Theodorovici făcând acțiune și lui Teodor Theodorovici pentru a plăti și dănsul partea sa din cheltuelile anului de doliu, acesta a invocat, în apărarea sa, că curtea de apel, prin deciziunea cu No. 2 din 1895, reducând în parte cheltuelile anului de doliu, nu a mai menținut rezerva ce reclamanta 'și făcuse înaintea tribunalului de a 'i face și lui acțiune separată pentru aceste cheltueli, de unde deduce dănsul că în suma de 5.000 lei, acordată pentru anul de doliu de către curtea de apel, intră și suma ce dănsul trebuia să răspundă reclamantei;

Că tribunalul, prin sentința supusă recursului, a respins acest mod de apărare al recurentului, condamnându'și la plata părții sale din cheltuelile anului de doliu reclamate de Elena F. Theodorovici;

Considerând ca tribunalul, prin sentința supusă recursului, constată în fapt că, prin sentința prin care s'a admis acțiunea reclamantei Elena F. Theodorovici contra celor-alți 5 moștenitori ai lui C. Theodorovici, tribunalul admisesese rezerva ce reclamanta făcuse de acțiunea separat pe al șeselea moștenitor, recurentul de aici, și că apelul nu s'a făcut pentru această rezervă, ci numai pentru cuantumul cheltuelilor anului de doliu acordate de tribunal, singura chestiune discutată de curtea de apel;

Că, în fața acestei constatări de fapt, cu drept cuvânt tribunalul a respins mijlocele de apărare invocate de Th. C. Theodorovici și pe cari dănsul le invocă și aici ca mijloce de casare, întru cât un reclamant în fața justiției poate să 'și dividă sau să 'și restrângă acțiunea sa făcându'și rezervele ce va crede de cuviință, și întru cât instanțele judecătorești rezervase reclamantei Elena F. Theodorovici dreptul de acțiune separat pe recurent pentru plata părții sale din cheltuelile anului de doliu;

Că, dar, tribunalul nu a violat nici un text de lege, nu a comis nici un exces de putere și nici a violat autoritatea lucrului judecat,

întru cât între decisiunea cu No. 2 din 1895 a curței de apel, invocată de recurent ca constituind autoritatea lucrului judecat, și acțiunea de față nu există identitate de persoane;

Că, prin urmare, motivele invocate sunt neîntemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 706

CESTIUNI DE FAPT. — Apreciare suverană a instanțelor de fond.

COMUNĂ. — Lucrări de interes general al comunei. — Dacă primăria este în drept a le face. — Pagubi aduse unei proprietăți particulare prin aceste lucrări. — Dreptul proprietarului de a fi desdaunat. (Art. 998 din codul civil).

- 1) *Cestiunea de a se ști dacă prin ridicarea nivelului unei strade de către primărie un imobil și-a pierdut din valoarea sa este o cestiune de fapt și de apreciere de atributul suveran al instanțelor de fond.*
- 2) *Primăria unei comune este în drept a face în comună orice lucrare de interes general; însă când o asemenea lucrare este de natură a aduce o pagubă la o proprietate particulară, proprietarul ce suferă această daună trebuie să fie desdaunat.*

No. 304. — Respingerea recursului făcut de o parte de Giulia G. Verona și Carolina F. Pleyer contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 78 din 1895, dată în proces cu primăria orașului Brăila și cu ministerul lucrărilor publice, și de altă parte de primăria orașului Brăila, contra aceleiași decisiuni, cu Giulia G. Verona și Carolina F. Pleyer.

27 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu;

Pe D. avocat Pherekyde, în dezvoltarea motivelor de casare depuse de recurentele Giulia Verona și Carolina F. Pleyer;

Pe D. avocat Rănișteanu în combaterea motivelor de casare depuse de recurentele Verona și Pleyer și în dezvoltarea motivelor depuse de primăria orașului Brăila, și

Pe D. avocat Pherekhyde în combaterea motivelor de casare depuse de primăria orașului Brăila ;

Deliberând,

În privința recursului făcut de Verona și Pleyer,

Asupra motivelor invocate :

I. »Greșită aplicare a art. 1.145 din codul civil. fiind-că curtea »compensează cu o datorie certă, lichidă și exigibilă, o datorie care »nici nu are ființa cum să fie lichidă«.

II. »Nemotivare, de vreme ce nici nu arată cuantumul acestei da- »torii pretinse care servă de basă compensației ce o face, nici că ar »fi căutat să o evalueze«.

III. »Nemotivare, căci curtea, în vederea unor ameliorări care pri- »vesc alte proprietăți, conchide la un beneficiu realizat de proprie- »tatea în cauză«.

IV. »Nemotivare, căci curtea nu arată pentru ce exclude paguba »causată de lipsă de folosință în timpul lucrărilor«.

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă că obiectul acțiunii de față este cererea făcută înaintea tribunalului de către recurentele Giulieta Verona și Carolina Pleyer de a se condamna primăria orașului Brăila și ministerul lucrărilor publice la daunele ce s'ar fi cauzat magazilor ce numitele au în portul Brăilei prin faptul înălțării nivelului și al pavării stradelor acelui port ;

Că tribunalul respingând această acțiune, recurentele au făcut apel, și curtea de apel, prin sentința supusă recursului, constatând că primăria era în dreptul său să înalțe nivelul stradelor și să le paveze, în interesul chiar al portului, și că magazinele recurentelor nu au pierdut nimic din soliditatea construcțiunii și din valoarea lor în urma lucrărilor făcute de recurente, lucrări necesitate de ridicarea nivelului stradelor, respinge cererea de daune-interese făcută de recurente ; condamnă însă pe primărie să plătească recurentelor valoarea lucrărilor făcute de dânsese pentru a aduce magazinele în stare de a putea servi în urma ridicării nivelului stradelor ;

Considerând, de alt-fel, că nu este exact ceea ce pretind recuren-tele prin motivul întâi de casare, cum că curtea a compensat dau-

nele suferite de magasiile recurentelor cu crescerea valoarei acelor magasi prin pavarea portului; că acest motiv n'a fost admis de instanțele de fond de cât pentru a respinge pretențiunea reclamațelor, care consistă în a dice că prin lucrarea făcută de primărie imobilele ar fi pierdut din valoarea lor și a reduce dreptul lor la aceea de a fi desdaunate de toate cheltuelile ce au făcut pentru consolidarea acelor magasi și punerea lor în stare de a servi în urma ridicării nivelului portului, ceea ce curtea a și făcut;

Considerând că aceste aprecieri, fiind cestiuni de fapt, scapă de sub controlul acestei curți, și dar motivele invocate de Giulietta Verona și Carolina Pleyer urmază a se respinge ca neîntemeiate.

În privința recursului făcut de primăria orașului Brăila,

Asupra motivului invocat :

»Exces de putere și violarea art. 998 din codul civil, când curtea stabilește răspunderea de daune pentru un fapt care nu este ilicit, »ci exercitarea unui drept al nostru«.

Având în vedere că curtea de apel, prin deciziunea supusă recursului, nu condamnă pe primărie se plătescă daune pentru faptul că ar fi ridicat nivelul stradelor pavându-le, ci a condamnat-o să plătescă valoarea lucrărilor făcute de reclamantele Giulietta Verona și Carolina Pleyer, lucrări ce au fost necesitate din cauza ridicării nivelului stradelor d'impregiurul acelor magasi, lucrări fără de cari magasiile ar fi devenit improprii destinațiunii lor ;

Considerând că de și este constant că lucrarea făcută de primărie era o lucrare în interesul general al comunei și deci ca atare, în drept primăria a o face, de aci însă nu se poate deduce că atunci când o asemenea lucrare este de natură a aduce o pagubă la o proprietate particulară, acesta să nu fie desdaunat de paguba ce i se aduce, căci este nedrept ca o lucrare făcută într'un interes general și de care, prin urmare, toți sunt presupuși a profita să nu cadă de cât în sarcina a unuia numai, ci o asemenea pagubă trebuie să fie suferită de toți aceia în al căror folos lucrarea este făcută ;

Că, dar, motivul invocat de primărie este neexact în fapt.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 707

ACT DE PAUPERTATE. — Constatarea că persóna care se servă de el plătesce un impozit funciar. — Neadmisibilitate. (Art. 30 din legea timbrului).

TIMBRU. — Recurs făcut de Stat. — Câştig de cauză. — Supunerea pîritului la plata către fisc a taxelor de timbru. (Art. 30 din legea timbrului).

- 1/ Este neadmisibil actul de paupertate când chiar prin viđa pusă asupra'i de casierul general se constată că persóna care voesce a se servi de el plătesce un impozit funciar către Stat.
- 2/ Când Statul recurent obține câştig de cauză, intimatul trebuie a fi condamnat la plata către fisc a taxelor de timbru ce ar fi trebuit plătite pentru recurs dacă n'ar fi fost Statul recurent.

No. 307. — Casarea decisiunei curței de apel din București, secția II, cu No. 256 din 1895, dupe recursul făcut de George Mihăilescu.

30 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. avocat P. Borș în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Alexandrescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violarea art. 30 din legea timbrului. În sensul acestui text numai o probă legală constituie o stare de paupertate și dispensă pe un justițiabil de plata timbrului; când însă actul emanat de la autoritatea comunală atestă, prin viđa casierului general, că ținătorul actului nu plătesce numai dare de comunicațiune, ci și dare funciară, atunci este o probă legală în contra paupertăței, și instanțele judecătorești sunt interzise a da curs unui atare act. Jurisprudența înaltei curței este nestrămutată în această interpretațiune dată legii.

„Am sulevat incidentul de neadmisibilitate la onor. curte de apel în privința certificatului cu No. 328 din 23 Ianuarie 1895, al lui Badea Ion Cojocar, alăturat la apeulul său emanat de la primăria comunei Alexandria, în care percepția circumscripției 10 din Alexandria atestă că adversarul nostru se găsește înscris la art. 3.239 cu lei 7, bani 20, dare funciara pentru casa ce are; curtea,

„respingând incidentul nostru și dând curs apelului adversarului nostru, nu a făcut, nici nu a putut face un act de suvevană apreciare, ci a violat articolul de lege sus menționat».

Având în vedere că art. 30 din legea timbrului dispune că nici un act de paupertate nu poate fi admis de autoritățile publice dacă nu va fi revestit de viđa casierului general, confirmând că purtătorul actului nu plătesce verî-o altă dare de cît impozitul pentru căile de comunicație ;

Că, prin urmare, nici un certificat de paupertate nu poate fi valabil dacă dintr'însul rezultă că persoana căreia s'a liberat posedă și o altă avere pentru care dînsa plătesce altă dare către Stat ;

Că, în specie, Badea Ion Cojocaru, intimatul de ađi, pentru a dovedi starea sa de paupertate înaintea curței de apel, a produs certificatul cu No. 528 din 23 Ianuarie 1895, prin care casierul general, prin viđa sa, atestă că dînsul se găsește înscris în roluri nu numai cu darea căilor de comunicație, dar încă și cu dare funciară de lei 7, bani 20, pentru o casă ce posedă ;

Că Gh. Mibăilescu, recurentul de ađi, a propus incidentul de neadmisibilitatea certificatului ca neîndeplinind condițiile cerute de menționatul articol, iar curtea l-a respins, declarând valabil certificatul ;

Că, procedând ast-fel, curtea a violat în adevăr art. 30 din legea timbrului, și, prin urmare, mijlocul invocat este fondat ;

Având în vedere că alin. IV de sub același articol prescrie că, în cas de a se condamna partea pârfită, atunci ea va fi prin aceeași hotărîre condamnată din oficiu de judecătorie a plăti către fisc și indemnisația timbrului ce ar fi trebuit să useze partea reclamantă, dacă acesta n'ar fi fost Statul sau persoană săracă ;

Că, în specie, dacă starea de paupertate n'ar fi fost constatată, recurentul ar fi trebuit să plătescă, conform art. 22 No. 1, alin. I și II din legea timbrului, 200 lei taxa recursului și 25 lei hîrtia timbrată ;

Că, prin urmare, conform dispozițiunilor acestor articole, intimatul urmează a fi condamnat a plăti Statului suma ce reprezintă aceste taxe.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civi', secția I.

No. 708

PRESCRIPTIUNE. — Dobânzi. — Sume plătibile la termene periodice. — Prin ce termen se prescriu. — De când începe a curge prescripțiunea. (Art. 1.907 din codul civil).

Dobânzile sumelor împrumutate și ori-ce alte sume plătibile la termene periodice se prescriu prin trecere de cinci ani din momentul ce se datora.

No. 308. — **Casarea sentinței tribunalului Buzău cu No. 229 din 1892, dupe recursul făcut de A. I. Anagnastopol.**

30 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea;

Pe D. avocat Ștefan Dumitrescu în dezvoltarea părții II din motivul de casare, renunțând la partea I, și

Pe D. Radu G. Doru în combateri;

Deliberând,

Asupra părții II din motiv:

„Exces de putere și violarea art. 1.907 din codul civil, de ôre-ce tribunalul, fără a motiva cătuși de puțin hotărîrea sa, declară în dispoșitivul sentinței că dobânzile sunt prescrise chiar pentru ultimii 5 ani, nerecunoscînd creditorului dreptul de cât la capital și când e de capital adjudecă numai 11 lire și 70 lei, prețul a nisce vii la cari preotul a fost condamnat prin cartea de judecată cu No. 10 din 1875.”

Avînd în vedere că din sentința atacată cu recurs rezultă că preotul Duță Popescu, condamnat prin cărțile de judecată ale judeului ocolului Pârscov, cu No. 10 și 62 din 1875 la plata unei sume datorită lui Ar. I. Anagnastopol, precum și la plata dobânzilor cuvenite, și fiind urmărit de acesta în anul 1892, în baza acestor hotărîri rămase definitive și devenite executorii încă din anul 1880, dînsul a făcut contestație invocînd, între alte mijloce de apărare, și prescripția din art. 1.907 din codul civil, în sens că numai pôte fi urmărit de cât pentru capital, căci dobânzile s’au prescris, fiind trecuți mai mult

de 5 ani din ziua de când s'aŭ acordat; că judele de ocol, prin cartea de judecată cu No. 75 din 1892, respingându'i contestația, și dănsul făcând apel, tribunalul de Buzău, dupe ce 'i admite apelul, 'i admite și contestația întemeiată pe prescripțiune; anulează actele de executare și recunoște lui Ar. I. Anagnastopol dreptul a executa cărțile de judecată cu No. 10 și 62 din 1875 numai pentru capital, considerând dobânzile și clauza penală ca prescrise, conform art. 1.907 din codul civil;

Având în vedere că art. 1.907 din codul civil dispune că dobânzile sumelor împrumutate se prescriu prin trecere de 5 ani;

Considerând că scopul legiuitorului edictând această dispozițiune a fost de a nu împovăra pe debitor prin negligență sau inacțiunea creditorului care ar lăsa să se acumuleze aceste dobânzi, fără însă ca prin această să fi voit a priva în mod absolut de aceste beneficii pe creditor;

Că, prin urmare, înțelesul art. 1.907 din codul civil nu poate fi altul decât că prescripția să se aplice numai acelor dobânzi peste cari aŭ trecut 5 ani din momentul de când se datoraŭ, ca și pentru orice alte sume plătibile la termene periodice;

Că, ast-fel fiind, tribunalul era ținut a recunoște lui Anagnastopol, pe lângă dreptul de a executa cărțile de judecată pentru capital, și dreptul la dobânzile pe cei din urmă 5 ani;

Că hotărând alt-fel a violat și interpretat rău art. 1.907 din codul civil, și, dar, motivul se găsește fondat;

Considerând că recurentul a declarat că renunță la prima parte din mijlocul de casare.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 709

CURTEA DE COMPTURÎ.— Casier general.— Delapidări sau sustracțiuni săvârșite de percepțorii fiscali.— Responsabilitatea casierului. (Art. 64 din legea de constatare și de percepere din 1882).

Asemănat art. 64 din legea de percepere din 1882, casierii generali sunt răspunzători cu averea lor pentru ori-ce sustrageri și delapidări comise de percepțori când sumele delapidate nu se împlinesc de la delapidatori în termen de un an de la constatare.

No. 182.— Respingerea recursului făcut de Teodor Basarabescu contra decisei curței de compturi, secția II, cu No. 262 din 1895, în proces cu ministerul de finance.

3 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al.

Degré;

Pe D. Borș din partea recurentului, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

I. »Nemotivarea deciziunii.

»Recurentul, în susținerea apelului său la înalta curte de comp-turi, a invocat ca mijloc de apărare :

»1) Că dânsul nu putea fi urmărit ca în calitate de casier de cât »numai în virtutea unui titlu legal, ceea ce lipsește casului în »specie;

»2) Că delapidarea percepătorului fiind făcută în timpul legii orga-nice financiare din 11 Iunie 1889, când casierii generali erau scutiți »de inspecțiune în județ, totă răspunderea pentru deficit incumbă »asupra controlorilor pentru neglijență de supraveghiere, și, în fine,

»3) Că trebuia probabilmente urmărită averea percepătorului deli-cuent, și numai în cas de insolvabilitatea acestuia, dupe un an »de la constatare, averea casierului devine sesizabilă.

»Aceste motive, prin natura lor, sunt esențiale, căci rezolvă ces-tiunea, și încă în mod favorabil, casierului Basarabescu, pentru scu-tirea responsabilității.

»Curtea de compturi însă omite a le discuta, ceea ce face că de-cisiunea sa este nemotivată».

II. »Violarea art. 1, 6 și următorii și art. 38 din legea constată-rei și perceperei din 1882.

»Fiscul nu poate usa de legea urmăririi de cât în virtutea unui »titlu în conformitate cu dispozițiunile art. 1 din acea lege. Contri-buabilul devine redonabil numai sub această condițiune și numai în »acest mod se poate dice că fiscul posedă o creanță.

»Tot ast-fel casierul general se face pasibil de legea urmăririi »când fiscul ar avea saū o decisiune a curței de compturi, saū o în-cheiere a autorității financiare respective.

»Totuși în cazul recurentului, Statul nu are și nici a exibat ver-fun asemenea titlu legal, și fără a 'l avea s'a servit de legea urmă-ririi.

»Procedura a fost ilegală, și curtea de compturi consacrand'o a »violat precitatele texte de lege».

III »Violarea art. 3 și 4 ale legii organice financiare din 11 Iunie »1889.

»Delapidarea săvârșită de percepătorul Radu Nițescu, din circumscripția Tândărei a județului Ialomița, când era casier general Basarabescu, s'a urmat în toamna anului 1889. În acea epocă era în vigoare o nouă lege de organizare financiară, dupe care se ia din sarcina casierilor obligațiunea de a inspecta serviciile financiare din județ, rezervându-li-se numai atare drept dacă vor, și se impune atare sarcină, per escelențiam, asupra controlorilor (art. 3 și 4). Asupra acestora cade răspunderea, întocmai cum o au inspectorii financiarî dupe art. 2 al legii inspectorilor financiarî din 29 Martie 1873 și dupe art. 87 din legea comptabilităței.

»În acea epocă, dar, răspunderea prevădută de art. 64 din legea constatărei percepțiilor în privința casierilor încetază prin faptul că disa dispozițiune se abrogase de art. 6 al legii organice financiare, ca o dispozițiune contrarie acestor din urmă legi, și care a durat până la 29 Maiu 1893, când s'a promulgat noua lege de constatare și percepere, și prin care din nou se fac responsabili și casierii generali de județe, dupe art. 87 și 88 modificător, numai de la această dată, în astă privință, legii organice financiare sus menționată.

»Ast-fel fiind, ilegal și prin violarea precitatei textelor de lege înalta curte de compturi a făcut pasibil de răspundere pe casierul Basarabescu de deficitul percepătorului Nițescu, și

IV. »Violarea art. 55 și 64 din legea de constatare și percepere din 1882 și exces de putere.

»Averea și garanția percepătorului răspund în primul rând în cas de sustrageri a acestuia, și numai în al II-lea rând, dupe un an de la constatare și când patrimoniul aceluia, în urma urmăririi efectuate, nu ar acoperi deficitul, răspunde averea casierului.

»În cazul în specie percepătorul de și avea garanție, plus o casă și pământ rural, fiscul nu a discutat câtuși de puțin averea sa prin legea de urmărire, și a creșut că e mai comod a urmări averea casierului; procedarea este absolut ilegală, și când curtea de compturi o constată, învederat că ea violăză precitatele texte de lege, săvârșind în același timp un patent exces de putere.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că un percepător al circumscripției a X-a din județul Ialomița delapidând o sumă pe timpul când a funcționat, și acest deficit neputând fi

împlinit din averea numitului, ministerul de finance s'a adresat la curtea de compturi, care, întemeiându-se pe art. 64 din legea de percepere din 1882, a condamnat pe diferiții casieri și controlori ai județului Ialomița, ce au funcționat în acel timp, între cari și pe recurent, ca fost casier;

Considerând că, dupe art. 64 sus menționat din legea de percepere, casierii generali sunt răspunzători cu averea lor pentru ori-ce sus-trageri și delapidări comise de perceptori când sumele delapidate nu se împlinesc de la delapidatori în termen de un an de la constatare;

Considerând, în specie, că rezultă din decisiunea supusă recursului și referatul D-lui referendar Stratulat, care referat face parte integrantă din decisiune, că urmărirea s'a efectuat în virtutea unui titlu legal, că suma delapidată nu a fost împlinită în termen de un an de la constatare și că, în fine, perceptorul delapidator nu putea fi urmărit în averea sa;

Că, ast-fel fiind, motivele nu sunt întemeiate și au a fi respinse.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 710

CURTEA DE COMPTURI.— **Casațiune.**— Hotărîre a curței de compturi casată fără trîmitere.— Dacă mai pôte judeca din nou curtea de compturi în această afacere, fie chiar pe calea revisuirii.— **Casare.**

Din momentul ce o decisiune a curței de compturi a fost casată fără trîmitere, pe motiv că recurentul, ca controlor fiscal, nu era justițiabil de curtea de compturi, ca nefînd nici manipulator de bani publici, nici comptabil, curtea de compturi numai pôte ca, revisuind din oficiu decisiunea ce i-a fost atacată, să condamne pe controlorul fiscal recurent și la plata dobînzilor pentru suma de bani la care fusese condamnat prin decisiunea casată, și deci și această din nou decisiune este casabilă, și tot fără trîmitere.

No. 183.— **Casarea** fără trîmitere a decisiunei curței de compturi, secția I, cu No. 281 din 1895, în urma recursului făcut de V. Cristian, cu ministerul de finance.

3 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Buiuciu;

Pe recurent, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

»Prin hotărîrea înaltei curți de compturi cu No. 281 de la 12 Septembrie 1895, semnificată mie la 19 Ianuarie 1896, mă ved condamnât la plata de procente pentru sumele excrocate de comptabilul A. Ionescu și agenții I. Filipescu și I. Constantinescu, co-prinse în hotărîrea acelei înalte curți cu No. 75 din 1894, care încasându-se definitiv de la percepătorii respectivi, a autorisat pe înalta curte de compturi a cere acum și plata de procente.

»Sentința înaltei curți de compturi cu No. 75 din 1894, prin care eram condamnat, ca fost controlor fiscal, la plata deficitului, a fost casată fără trimitere de către înalta curte de casație și justiție prin sentința cu No. 163 din 1895, sub cuvânt că controlorul fiscal nefiind manipulator de bani publici sau comptabil, nu eram justițiabil de înalta curte de compturi; prin urmare, dacă prin această sentință sunt apărat de plata sumelor excrocate, cu atât mai mult urmărez să fiu apărat și de procentele acelei sume la cari mă ved condamnat cu sentința ce atac cu recurs și pentru aceleași motive pe cari se bazează decisiunea înaltei curți de casație».

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Având în vedere că recurentul fiind condamnat de înalta curte de compturi, prin decisiunea No. 75 din 1894, la plata unei sume de bani provenită din deficit pe timpul când numitul se găsea controlor fiscal, această curte, prin decisiunea No. 163 din 1895, a casat fără trimitere, dupe recursul numitului, sus ȳisa decisiune; că, posterior pronunțării acestei decisiȳ, curtea de compturi, prin decisiunea supusă recursului, admitȳnd din oficiu revisuirea decisiunii sale cu No. 75 din 1894, a dispus ca recurentul să fie obligat și la plata de dobȳnȳi convenite la suma ce dȳnsul era condamnat a plăti;

Considerȳnd că din momentul ce decisiunea cu No. 75 din 1894 a fost casată de această curte fără trimitere, pe motiv că recurentul, nefiind manipulator de bani publici sau comptabil, nu era justițiabil

de curtea de compturi, din această cauză și decisiunea supusă recursului nu mai poate avea ființă, întru cât dânsa are de obiect dobânzile cuvenite pentru sumele de bani prevădute în decisiunea cu No. 75 din 1894 ;

Că, ast-fel fiind, din acest punct de vedere mijlocul de casare invocat este întemeiat;

Vedând și dispoziția art. 40 din legea organică a acestei înalte curți;

Pentru aceste motive,

În unire cu D. procuror :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 711

CURTEA DE COMPTURI.—Controlor fiscal.—Dacă este justițiabil de curtea de compturi.—Justițiabil de ministerul de finance.—Decisiunea ministerului de finance.—Apel în contra.—Competința curței de compturi a judeca acest apel. (Art. 24, 25 și 28 din legea curței de compturi; art. 65 vechiu, acum 88 din legea de constatare și percepere; art. 89 vechiu, acum 129 din legea contabilității generale a Statului).

Controlorii fiscali nu sunt supuși direct jurisdicțiunei curței de compturi; ei sunt supuși jurisdicțiunei ministerului de finance, și curtea de compturi este chemată numai ca instanță de apel să judece apelul ce s'ar face în contra decisiunilor ministerului de finance.

No. 185.—Casarea decisiunei curței de compturi, secția I, No. 48 din 1896, în urma recursului făcut de Dimitrie I. Iacob, în proces cu ministerul de finance.

3 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe recurent în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 28 din legea pentru organizarea înaltei curți de compturi, de ore-ce, fiind vorba de un controlor fiscal, adică un simplu inspector, nu un mânuitor de bani publici, curtea de compturi nu are competența a l judeca, ci ministerul de finance trebuie să se adreseze la tribunalele ordinare, spre respectarea principiului constituțional că nimeni nu poate fi sustras, contra voinței sale, de la judecătorii ce i dă legea«.

Având în vedere că prin decisiunea curței de compturi, secția I, No. 48 din 1896, supusă recursului, se declară că din suma de 414 lei, delapidată de un agent de la comuna Mângesci, pe când era casier Al. Gr. Mustea, iar recurentul controlor, sunt răspunzători și casierul și controlorul cu averea lor, conform art. 65 din legea de constatare și percepere, și ei pot fi urmăriți la plata acelei sume în părți egale pentru care ei sunt condamnați, în părți egale să plătescă acele sume ;

Având în vedere că este a se sci dacă curtea de compturi, în împrejurările speciei, are o jurisdicțiune asupra controlorului recurent ;

Considerând că curtea de compturi, ca tribunal administrativ, are competență determinată prin art. 24, 25 și 28 ale legii curței de compturi; că, în genere, ea are jurisdicție sa directă, sa ca instanță de apel, asupra tuturilor comptabililor publici, în ce privesce cercetarea și verificarea compturilor, înțelegând prin acesta pe toți agenții însărcinați cu mănuierea de bani publici, de valori, de materii brute sa confectionate și de consumația Statului, a județelor, a comunelor, a stabilimentelor publice ;

Considerând că curtea de compturi fiind o jurisdicție excepțională ea n'are a se mărgini de cât în cercetarea compturilor; n'are însă a l judeca falsurile, delapidările pe cari le constată în cercetarea compturilor, rămânând ca pentru aceste fapte comptabili să fie urmărit înaintea justiției ordinare; asemenea ea n'are, o-dată cu cercetarea compturilor unui comptabil, a judeca cestiunile dacă cine-va are calități de erede beneficiar al acelui comptabil, sa dacă cine-va a renunțat la sucesiunea comptabilului, precum și ea n'are dreptul a judeca asupra raporturilor ce comptabilul ar fi având cu cei de al treilea și, în consecință, a condamna pe unul dintre acești trei ca represen-

tant al contabilului, toate aceste chestiuni privind numai pe judecătorii ordinari; că asemenea, dacă în cercetarea compturilor curtea descoperă neregularităţi săvârşite din partea ordonatorilor, curtea de compturi nu poate judeca pentru aceste fapte pe acei cari le-au săvârşit, ci numai a le declara sau a le denunţa.

Considerând că, întru cât privesc controlorii, se pretinde că curtea de compturi are o jurisdicţie asupra lor în acelaşi mod precum o are contabilii asupra casierilor; că pentru acesta se invocă art. 65, acum art. 88 din legea de constatare şi percepere, dupe care casierii generali şi controlorii sunt răspunzători cu averea lor pentru ori-ce sustragere sau delapidare comise de percepitori; se mai invocă şi principiul indivisibilităţii procedurii;

Considerând că acestea nu pot determina jurisdicţia directă a curţii de compturi asupra controlorilor, cât şi asupra casierilor, fiind-că dacă, pe de o parte, se declară prin o dispoziţie din legea de constatare că controlorul răspunde cu averea sa ca şi casierul general, acesta nu poate determina jurisdicţia curţii de compturi şi asupra controlorilor în acelaşi mod precum este şi asupra contabililor şi casierilor-comptabili, în privinţa cărora dreptul de jurisdicţiune al curţii de compturi nu se deduce din dispoziţia citată a art. 65 din legea de constatare şi art. 24, 25, 28 al legii curţii de compturi;

Că dreptul de jurisdicţie trebuie să fie expres şi formal, cea ce nu e declarat prin art. 65 al legii de constatare;

Considerând că asemenea, pe de altă parte, nici în virtutea indivisibilităţii procedurii nu se poate recunoşte curţii de compturi dreptul de a judeca tot de o dată pe casierul general şi pe controlor, căci curtea de compturi judecă compturile unui contabil numai din timpul gestiunii lui, de vreme ce faptele ce se impută sau s'ar putea imputa controlorilor nu sunt relative la comptabilitate, şi sunt relative la rea credinţă, culpă sau negligenţă în îndeplinirea îndatoririlor impuse controlorilor prin lege şi prin instrucţiunile ministerului de finanţe; că, prin urmare, nu e nici o conexitate între faptele ce are curtea de compturi a judeca în privinţa unui casier general sau în privinţa unui controlor, şi, nefiind conexitate, nu este nici indivisibilitate de procedură;

Că în ori-care cas, nu poate controlorul să fie supus jurisdicţiunii curţii de compturi, căci curtea de compturi este o jurisdicţiune excep-

țională și jurisdicția ei nu se poate întinde asupra cui-va prin considerație de indivisibilitate a procedurii; că, dacă ar, fi acesta adevărat, curtea de compturi ar putea a 'și întinde jurisdicția și asupra altor persoane cari ar fi într'un raport óre-care cu comptabilul a cărui comptabilitate se cercetază, ceea ce este inadmisibil ;

Considerând că însă curtea de compturi poate să fie chemată a judeca pe controlor pentru îndeplinirea controlului asupra comptabilului numai în condițiile și conform art. 89 vechiū, acum 129 al legii comptabilităței publice; că prin alin. I al acestui articol se declară responsabilitatea tuturilor funcționarilor însărcinați direct și special cu supraveghierea și controlul comptabilităței de orî-ce deficite cari nu s'ar acoperi și cari ar proveni din cauza lipsei de verificare asupra gestiunei comptabilului care se află în deficit ;

Că, prin urmare, dacă sunt în condițiunile arătate de alin. I al articolului citat atât inspectorii, cât și controlorii, aceștia răspund ;

Că faptele de responsabilitate imputate acestor agenți și suma la a cărui plată ei pot fi condamnați se judecă de ministerul de finance în prima instanță; că dreptul ministerului de finance și modul de a interveni și de a pronunța o decizie în aceste împrejurări asupra controlorilor se stabilește prin alin. II al art. 89 al legii comptabilităței ;

Că numai în urma apelului îndreptat de controlorul condamnat în contra deciziei ministerului de finance, curtea de compturi are dreptul a judeca și condamna pe controlor, ceea ce se consacră prin alin. III al aceluși articol, acum 129 al legii comptabilităței ;

Considerând că ministerul de finance are jurisdicția exclusivă și directă asupra acelor funcționari însărcinați cu supraveghierea și controlul, și că, în lipsa unei decizii a ministerului de finance și în lipsa unui apel ce s'ar fi îndreptat contra unei asemenea decizii a ministerului de finance, nu poate să 'și aróge curtea de compturi o jurisdicțiune directă asupra controlorilor fără a viola un text pozitiv și principiul că o jurisdicțiune nu se poate exercita de cât în limitele determinate de lege ;

Considerând că, în specie, nu se constată că ministerul de finance să fi judecat pe controlorul recurent or să fi pronunțat o decizie asupra lui, precum nici recurentul să fi făcut apel contra deciziei ministerului de finance; că, prin urmare, curtea de compturi n'a putut ju-

deca pe recurentul și a 'l declara răspunzător pentru un deficit al unui contabil, nici în total, nici pe jumătate, pentru că nu avea de la lege dreptul de jurisdicțiune ;

Că ast-fel fiind, decisia curței de compturi are a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 712

CURTEA DE COMPTURI.—Hotărîre judecătorească.—Revocare.—
Ce lege se aplică pentru revocare.—Decisiunea pronunțată de
curtea de compturi sub legea din 1874.—Dacă se poate cere
revisuirea sub noua lege din 1895.—Casare.

O sentință judecătorească nu poate fi revocată de cât dupe modurile de revocare admise de legea sub care s'a pronunțat și care era cunoscută părței sau părților.

Ast-fel se aplică greșit principiul retroactivității legilor când se referă unei părți dreptul de a cere revisuirea unei decisiuni a curței de compturi pronunțată sub legea din 1874, care consacără acest drept, sub cuvînt că legea nouă din 1895, sub care se face cererea de revisuire, limitază dreptul de revisuire numai la decisiunile ce curtea pronunță în prima și ultima instanță.

No. 186.— **Casată**, în urma recursului făcut de Istrate C. Pană și Anica Al. Dumitrescu, decisiunea curței de compturi, secția II, No. 224 din 1896, dată în proces cu ministerul de finance.

4 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte de secțiune N. Mandrea;

Pe recurenți în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secțiune C. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Am fost ca percepători ai comunei Podeniț-Vechi din județul Prahova, și onor. comitet permanent ne-a dat datorii nisce sume de bani.

»Contra încheiărilor de aprobarea gestiunei noastre am făcut apel la înalta curte de compturi, care, prin decisiunile No. 387, 388, 389, 390, 391 și 392, ne-a respins apelurile.

»Aceste decisiuni ni s'aun comunicat la 8 Maiu 1894.

»Conform legii în vigoare pe atunci, aveam dreptul de revisuire în termen de două ani.

»Basați pe acest drept, am cerut revisuirea menționatei decisiuni onor. înalte curți de compturi, în baza art. 65, alin. II din legea promulgată la 1 Aprilie 1895, prin decisiunea cu No. 224 din 1895, ne respinge această cerere de revisuire, căci e făcută peste termenul de 6 luni, acordat prin menționatul articol.

»In anul 1892, când s'aun dat decisiunile de respingerea apelurilor, și chiar la 8 Maiu 1894 când le-am primit, cădeam sub legea veche, care ne dădea dreptul la cererea de revisuire în termen de două ani, de care eram în drept a usa, noua lege credem că privesce pe aceia cari se judecă în apeluri făcute de la 1 Aprilie 1895 încôce».

Având în vedere că din dosarul cauzei rezultă că recurenții de așii aș cerut revisuirea decisiunilor înaltei curți de compturi, secțiunea II, cu No. 387, 388, 389, 390, 391 și 392 din 1892, pronunțate asupra apelurilor făcute de numiții contra încheiărei comitetului permanent de Prahova, relative la gestiunea de perceptori ai comunei Podeni-Vechi, în termenul prescris de art. 19 din legea organică a curței de compturi din 1894;

Că curtea de compturi, prin decisiunea cu No. 224 din 1895, supusă recursului, a respins această cerere pe motiv că de și dupe art. 19 legea din 1874 era consacrat dreptul de revisuire contra decisiunilor curței de compturi, date în apel, însă, întru cât dupe art. 65 al legii din 1895 acest drept de revisuire e limitat numai la decisiunile ce curtea pronunță în prima și ultima instanță, și întru cât cererea de revisuire a recurenților a fost primită de curte dupe 1 Aprilie 1895, data punerii în aplicare a legii celei noi, se aplică legea din 1895, și dar revisuirea nu este admisibilă;

Considerând că este a se sci dacă dreptul de revisuire, consacrat prin legea curței de compturi desființat însă prin legea nouă a curței de compturi, mai pôte fi exercitat contra unei decisiuni pronunțată sub legea veche, sub care partea putea cere revisuirea;

Considerând că formalitățile dupe cari are a fi intentată o acțiune

judecătorească, în privința instrucțiunii și a procedurii, se determină de legea sub care se îndeplinesc acele forme ;

Că, în cât privesc sentințele, legea sub care ele s'au pronunțat are a determina căile și mijlocele prin cari ele se pot retracta, acesta pentru motivul că o sentință, formând un fel de contract judecătorec, precum la contracte și la quasi-contracte, acestea nu pot fi judecate de cât dupe legea sub care s'au încheiat, asemenea și sentința, ca un contract judecătorec, nu pôte fi revocată de cât dupe modurile de revocare admise de legea sub care s'a pronunțat sentința, și care era cunoscută părței sau părților ;

Că dacă, în urmă, o lege schimbă mijlocele de revocare, acesta nu se pôte aplica de cât la sentințele cari vor avea a se pronunța în viitor sub legea nouă, nu însă la sentințele anteriore, pentru că ast-fel ar însemna a da legii nouă efect retroactiv, lipsind pe parte de un drept pe care 'l avea, ceea ce e contrariu și principiului art. 1 al codului civil, adică că legile nu pot avea efect retroactiv ;

Considerând că sentințele pronunțate, fiind în ori-ce materie, chiar și în materie administrativă sau financiară, de curtea de compturi, de o potrivă, regulile stabilite mai sus aua fi aplicate, ast-fel că și o decisiune pronunțată de curtea de compturi nu pôte fi modificată sau revocată de cât dupe modurile prevădute tot de legea sub care s'a pronunțat sentința, sub care dar s'a încheiat contractul judecătorec, și care lege are asemenea a determina căile de retractare sau de revocare ; că, prin urmare, este a aplica greșit principiul retroactivității legilor, vroid a refusa părței dreptul de a putea cere revisuirea sentinței pronunțată de curtea de compturi, pentru că legea nouă din 1895 nu ar mai admite dreptul de revisuire ; că, de aceea, putându-se exercita revisuirea și sub legea noia, decisiunea curței de compturi are a fi casată.

Pentru aceste motive,

În unire cu conclusiunile D-lui procuror de secție C. Sărățeanu :
 Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 713

DACIA-ROMÂNIA. — Dacă funcționarii acestei societăți au drept asupra fondului casei de prevedere. — Respingere.

Funcționarii societății »Dacia-România« nu au nici un drept asupra fondului casei de prevedere a acestei societăți, de ôre-ce acest fond nu se formeză din contribuțiunile funcționarilor.

No. 187. — Respins, ca neîntemeiat, recursul făcut de I. Minovici contra decisiunei curței de apel din București, secția I, cu No. 15 din 1896, dată în procesul cu Societatea »Dacia-România«.

4 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea;

Pe D. avocat D. Chebapcea în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D-nii V. Lascar și V. Atanasovici în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

»Exces de putere, violarea art. 44 din statutele Societății, cum și »principiul de drept cum că chiar o lege nu pôte să aibă un efect re- »troactiv și să nimicească drepturi dobândite, necum un regulament »făcut de consiliul de administrație al Societății, fără aprobarea adu- »nării generale a acționarilor Societății.

»Dupe art. 44 din statutele de la 1881, aveam dreptul la pensiuine; »de asemenea, dupe art. 44, modificat în 1888, aveam același drept. »Drepturile, ast-fel dobândite, nu puteau fi modificate printr'un regu- »lamente al consiliului de administrație, căci statutele nu 'i dă acastă »putere. În ori-ce cas, regulamentul s'a făcut tocmai în 1892 și nu »putea isbi în drepturile dobândite, chiar dacă prin statute s'ar fi dat »consiliului de administrație dreptul acesta de a modifica statutele, »fără aprobarea adunării generale a acționarilor Societății«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, care adoptă în to- tul faptele și motivele din sentința tribunalului, și din care rezultă că obiectul procesului dedus în judecata instanțelor de fond consistă în cererea recurentului de a fi obligată Societatea »Dacia-România« să'î

plătescă suma de 5.000 lei, ce are la casa de prevedere a funcționarilor Societății, conform art 44 din statute;

Considerând că tribunalul, pentru a respinge această cerere a recurentului, pe lângă multe considerații neîntemeiate și, în orice caz, inutile pentru soluțiunea cauzei, declară și constată că recurentul, prin acțiunea sa, nu cere de la Societatea »Dacia-România« acordarea unei pensii său a verii-unui ajutor, ci reclamă pur și simplu o parte chiar din fondul casei de prevedere în proporțiunea ce i s'ar cuveni;

Considerând că ultima considerațiune cuprinsă în sentința tribunalului este decisivă în cauză; că, într'adevăr, nu se poate susține că acest fond e al funcționarilor, ci al societății său al societăților, căci numai prin voința acestora micșorându-se venitul și câștigul lor se formează acel fond, nu însă prin contribuțiunile ale funcționarilor; că, dacă e așa, învederează că un funcționar al »Daciei-României«, neavând un drept asupra acelui fond, nu poate cere partea lui cuvenită din fond, așa precum a fost intentată acțiunea;

Considerând că pretențiunea recurentului, precum a fost formulată la prima instanță, ea are a fi respinsă, fără a prejudica altă acțiune ce ar mai putea intenta recurentul numai pentru ajutor său pensie; ast-fel fiind, recursul, din acest punct de vedere, are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 714

FALIMENT. — Concordat. — Disimularea activului. — Anularea concordatului. (Art. 699, 855 și 862 din codul comercial)

FALIMENT. — Falimentul unei societăți comerciale. — Activul ei. — Activul fie-cărui asociat din alt comerț făcut în parte. — Disimularea lui. — Anularea concordatului încheiat în falimentul asociațiunei. (Art. 862 din codul comercial).

FALIMENT. — Concordat. — Acțiune în resilierea concordatului. — Drept comun. (Art. 944, alin. II codul comercial).

1) *Simpla disimulare a activului falimentului, făcută chiar fără rea credință, atrage anularea concordatului.*

2) Când o societate comercială să declare în stare de faliment, faliiții asociați sunt datorî se trecă la activul falimentului nu numai activul asociațiunei, ci și activul orî-cărui comerțiu ce întreprinde fie-care asociat în afară de asociațiune, sub pedsă de a se anula concordatul încheiat în falimentul asociațiunei.

3) Lucrările unui faliment fiind închise prin concordat, acțiunile relative la resilierea concordatului intră în dreptul comun, ast-fel că pentru asemenea acțiuni nu se aplică dispozițiile art. 944, alin. II codul comercial.

No. 188. — Respingerea recursului făcut de Tenoff și Usunoff contra decisiiei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 25 din 1896.

4 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. G. M. Buicliu;

Pe D. Cernea din partea recurenților, și

Pe D. Chehapcea pentru intimați;

Deliberând,

Asupra I-ului și II-lea motiv suplimentar :

»Exces de putere, omisiune esențială, violare și rea interpretare

»a art. 862 din legea nouă a falimentelor, 855 din legea veche.

»Am susținut la curte (practicaua decisiiei și minoritatea curței o atestă) două lucruri :

I. »Că art. 862 legea nouă, 855 codul comercial, fosta lege a falimentelor, cere ca condițiune neapărată pentru a sa aplicare și, deci, pentru anularea concordatului :

»Ca disimularea activului să se facă în mod fraudulos.

»Curtea, din contra, susține că nu e nevoie ca disimularea să fie făcută în mod fraudulos și, în consecință, anulează concordatul nostru. Cu acest chip curtea dă o greșită interpretare art. 862 din legea nouă, 855 legea fostă a falimentelor și violă acest text de lege.

II. »Că sus ăisul text 862 legea nouă, 855 fost al falimentelor, cere imperios ca să se fi descoperit, dupe omologare, disimularea frauduloasă a activului. Și că, în specie, reclamantul Egureanu, susțineam noi și sindicul (organ al legii și membru al tribunalului) atestă la curte că el reclamantul, anterior omologărei, avea cunoscință că Tenoff exercita comerțiul de olărie și avea o casă.

»La acesta curtea nu răspunde absolut nici un cuvânt. Cu chipul acesta curtea comite o omisiune esențială, un exces de putere și »violă art. 862 din legea nouă a falimentelor«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că obiectul procesului dedus în judecata instanțelor de fond constă în cererea făcută de S. Egureanu, ați intimat, de a se anula concordatul încheiat de firma Țenoff și Usunoff, pe motiv că unul din faliiți a disimulat o parte din activul său, cerere ce a fost respinsă de tribunal, dar admisă de curtea de apel în urma apelului făcut de intimat;

Având în vedere dispozițiunile art. 699 codul comercial, din care rezultă că falitul este dator ca, în cele trei zile de la încetarea plăților, să depună la tribunal bilanțul, care să cuprindă indicațiunea și estimațiunea aproximativă a tuturilor lucrurilor mobile și imobile ale falitului, precum și starea datoriilor și a creanțelor sale;

Considerând, în specie, că curtea de apel, pentru a anula concordatul încheiat de recurenți cu creditorii, constată în fapt că unul din faliiți, în afară de comerțul ce exercită în asociațiune, mai exercita un comerț propriu al său de olărie și mai posedă un imobil în orașul Brăila, avere ce nu a fost declarată sindicului și nu a fost trecută la activul falimentului, ast-fel că creditorii au încheiat concordatul fără ca această avere să fie considerată ca gagiu al lor;

Că, ast-fel fiind, disimularea activului falimentului există;

Considerând că pentru aplicarea art. 862 codul comercial nu se cere să se constate ca disimularea să fie făcută cu rea credință; că ceea ce se cere e simplu disimularea. Că acest fapt în sine, fără deosebire, determină aplicarea art. 862 codul comercial, că această disimulare este în fraudă legei;

Că, de aceea, motivul are a fi respins.

Asupra mijlocului I din petiția de recurs:

»Necompetință și exces de putere. Curtea, prin violarea art. 944, alin. II codul comercial, combinat cu art. 862 și următorii din același codice, a primit să judece, ca instanță de apel, o afacere care nu era supusă apelului și care se judecase definitiv de tribunal. În adevăr, dupe art. 944, alin. II, sentințele date de tribunalele comerciale în materie de faliment sunt executorii și nu sunt supuse apelului de cât în casurile prevăzute de lege. Or, nici art. 862 și următorii codul comercial și nici un alt text de lege nu prevede apelul în materie de anulare de concordat«.

Considerând că acțiunile relative la resilierea concordatului intră în dreptul comun, de ore-ce în asemenea acțiuni nu este vorba de lucrările falimentului care sunt închise prin concordat;

Că, prin urmare, dispozițiunile art. 944, alin. II codul comerial, nefiind aplicabil în specie, și acest mijloc cată a fi respins ca ne-intemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 715

INTEROGATORIUL PĂRȚILOR. — Nepresintare la prima instanță. — Șocotirea faptului ca mărturisit. — Apel. — Efectul său. — Dreptul părții de a cere să răspundă în apel la interogatoriu. — Dacă instanța de apel pte din oficiu să cêră părții să răspundă la interogatoriul propus când partea nu face o asemenea propunere. — Respingere. (Art. 234 din procedura civilă).

De și este adevărat că prin efectul devolutiv de instanță al apelului cauza este repusă în starea ei primitivă, acest principiu însă nu pte avea altă consecință atunci când judecătorul primei instanțe, în virtutea art. 234 din procedura civilă, a privit un fapt ca mărturisit prin neprezentarea părții ca să răspundă la interogatoriul ce i s'a propus, de cât acea de a îndreptăți pe partea ce nu se presintase la prima instanță, să cêră a răspunde înaintea instanței de apel la acel interogatoriu, iar nu și acea ca instanța de apel să împlinescă din oficiu ceea ce partea n'ar face, adică să o supună din oficiu la interogatoriu când partea nu ar face o asemenea propunere.

No. 190. — Respingerea recursului făcut de Frantz Szöke contra decisei comerciale a curței de apel din București, secția I, cu No. 31 din 1895.

10 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. G. Liciu;
Pe D. Pantazi, din partea recurentului, și

Pe D. J. Duca, din partea intimatului;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

„Violarea art. 234 și 332 din procedura civilă, art. 1.169 din codul civil, a dreptului de apărare și a principiului că apelul este devolutiv, de ôre-ce curtea de apel respinge apelul meu pe motiv că fiind condamnat la tribunal pe baza interogatorului la care nu m'am presintat, n'am compărut înaintea curței în persoană, de și eram chemat personal la interogator».

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Având în vedere că, duple dispozițiunile art. 234 din proced. civilă, judecătorul este în drept, când partea nu se presintă la interogatoriul admis, să considere faptul ca mărturisit;

Considerând că principiul că apelul este devolutiv nu înseamnă alt-ceva de cât că partea pöte propune și dinaintea curței de apel mijlocele de apărare și de probație pe cari nu le-a propus sau le ar fi putut propune la întâia instanță;

Că, însă, acel principiu nu are însemnătatea ce avea a'i da recurentul, ca și când curtea de apel ar trebui să facă ceea ce partea nu a făcut sau nu a propus;

Considerând că recurentul, ca apelant, trebuia, pentru înlăturarea efectelor produse prin nepresintarea la tribunal la interogatoriū, să propună anume pentru ce nu s'a putut presinta, sau a cere să fie supus interogatorului; că întru cât însă asemenea propunere n'a fost făcută în mod formal, nu curtea are să suplinescă din oficiū și nici curtea n'are să cheme pe parte spre a o supune la interogatoriū.

Că, ast-fel fiind, mijlocul e neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 716

CASAȚIUNE. — Ce părți se citează în recurs înaintea curței de casațiune.

FALIMENT. — Raportul judecătorului-comisar sub vechiul cod comercial. — Lipsa acestui raport. — Dacă se pöte invoca din oficiū sau trebuie propusă de parte. (Art. 199 vechiul cod comercial).

- 1) *In casașiune nu se citează de cât părțile cari au figurat înaintea instanțelor de fond sau cari au interes vedit în cauză.*
- 2) *Nulitatea ce ar resulta din lipsa raportului judecătorului-comisar al unui faliment, prevădută de art. 199 din vechiul cod comercial, trebuie propusă de parte, o asemenea nulitate neputând fi invocată din oficiu de judecată.*

No. 191. — **Respingerea** recursului făcut de Petre N. Vlachide contra deciziei curței de apel, secția II, din București No. 308 din 1873, în proces cu Mihail G. Liaca, Toma I. Poța și Constantin H. Uti, ca legatari universalii ai decedatului A. Avramide și Iosefina Em. Protopopescu-Pake.

11 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. M. Buiuciu ;

Pe D. avocat I. Poenaru-Bordea, care ceru a se scôte D-na Protopopescu din proces, de ore-ce n'a figurat la nici o instanță, ci e chemată numai aici pentru prima oră;

Pe D. avocat Saita, care susține că D-na Protopopescu fiind sucsoare a lui Avramide, prin cumpărătoarea moșiei, urmărește a figura în instanță spre a răspunde la recurs;

Deliberând,

Asupra cererii făcută de intimata Iosefina Em. Protopopescu-Pake de a fi scosă din proces :

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă următoarele fapte : pe averea decedatului Mihail Vlachide a existat odinioară un faliment, retractat în urmă prin o decisiune a curței de apel rămasă definitivă;

Că, cu ocaziunea inventarierei averii falimentului, punându-se sub sigiliu și nisce obiecte mobile de pe moșia Conțesci-de-Sus, asupra căreia moșii se găsea proprietar A. Avramide, acesta a cerut instanțelor de fond ca acele obiecte să fie scose de sub sigiliu, ca fiind ale sale proprii, iar nu ale falitului;

Că, în fine, atât tribunalul, cât și curtea de apel, prin decisiunea supusă recursului, a încuviințat cererea lui Avramide și a dispus scoterea de sub sigiliu a obiectelor pretinse;

Având în vedere că recurentul, în calitate de creditor al decedatului Mihail Vlăchide, a introdus recursul de faţă, chemând în instanţă pe legatarul universal al defunctului Avramide, cum şi pe intimata Iosefina Em. Protopopescu-Pake, care este proprietara moşiei Conţesci-de-Sus, proprietate cumpărată de la sus numitul defunct;

Considerând că, faţă cu aceste consideraţiuni de fapt trase din decisiunea curţii de apel, rămâne stabilit că ceea ce s'a discutat şi judecat de curtea de apel a fost numai averea mobilă aflată sub sigiliu, care se găseşte în posesia legatarilor universal ai lui Avramide, iar nici de cum averea imobilă, adică moşia Conţesci-de-Sus, ce se stăpâneşte de intimată;

Că dacă curtea de apel discută în decisiunea sa şi cestiunea în privinţa imobilului, acesta o face numai ca o consideraţiune mai mult, din care apoi, faţă cu cele-alte împrejurări de fapt ce înconjură afacerea, constată şi declară că averea sigilată este a lui Avramide, care se găsea şi proprietar al moşiei unde se afla obiectele mobile;

Considerând că ast-fel fiind, şi întru cât cu nimic nu se stabileşte că intimata, o dată cu cumpărarea moşiei, ar fi trecut la dânsa şi obiectele mobile în litigiu, prezenţa sa d'inaintea curţii de casaţie nu are nici o raţiune şi, prin urmare, incidentul ridicat de dânsa este admisibil.

Pentru aceste motive,

Curtea,

În numele legii:

Admite incidentul, şi

Scôte din proces pe D-na Iosefina Em. Protopopescu-Pake.

Dupe care s'a ascultat D. Meitani în ascultarea motivelor de casare, ecrând şi cheltueli.

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

» Violarea art. 199 din codul comercial vechi din 1840.

» Raportul judecătorului-comisar, cerut de art. 199 din codul comercial vechi din 1840, în contestaţiunile în materie de faliment şi menţiunea lui expresă în capul hotărârilor judecătoreşti date în această materie sunt formalităţi substanţiale, prescrise sub pedeapsă de nulitate pentru motive de interes public, ţinând la buna administrare a justiţiei şi la legitima apărare a masei creditorilor.

»Sentința onor. tribunal comercial de Ilfov cu No. 478 din 6 Septembrie 1879, confirmată prin decisiunea onor. curții de apel, secția III, din București No. 308 din 11 Decembrie 1879, constată că aceste formalități substanțiale de ordine publică nu au fost observate, și, în consecință, omisiunea lor constituie un viciu de nulitate de ordine publică care atrage nulitatea radicală a hotărârilor».

Considerând, cu privire la acest mijloc, că lipsa raportului judecătorului-comisar, prevădută de art. 199 din vechiul cod comercial, fiind o formalitate cerută pentru lămurirea judecăței, lipsa acelui raport din dosarul tribunalului și nemenționarea despre dănsul în sentință urma neapărat a fi propusă la curtea de apel;

Considerând că autorul recurentului nepropunând la curte asemenea nulitate, ea nu putea fi invocată din oficiu de curte, întru cât se presupune că curtea 'și-a' adunat însăși toate lămuririle de care a avut nevoie, înlăturându-se prin aceasta nulitatea pentru lipsa raportului;

Că, ast-fel fiind, din acest punct de vedere mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijloacelor II și III :

»II. Violarea art. 231 și 278 din codul comercial vechi din 1840 și exces de putere.

»Sindicul falimentului, apelanții, ca mandatarii ai masei creditorilor, la prima instanță, înaintea tribunalului comercial de Ilfov, spre a evita o hotărâre care ar fi isbită de o nulitate de ordine publică pentru cauză de incompetență, ratione materiae, și pentru a obține o altă hotărâre emanată de la instanțele competente civile, de comun acord cu reclamantele principal D. Avramide, au făcut rezerve formale și exprese de a exercita pe cale civilă acțiunea imobiliară în nulitatea actului de vânzare al moșiei Conțesci-de-Sus, transcris la No. 147 din 1875, în contra D-lui Avramide, ca fraudulos și simulat, rămânând a se judeca de tribunal numai cestiunea obiectelor mobile.

»Nu puteau sindicul falimentului, prin urmare, să ridice din nou cestiunea imobiliară înaintea curții de apel, căci, în urma rezervelor făcute la tribunal și acceptate de ambele părți, cestiunea imobiliară nu s'a discutat de tribunal și se punea, prin urmare, în discuțiune pentru prima și ultima oară înaintea instanței de apel.

»Or, această renunțare la prima instanță și punerea în judecată a unei afaceri numai înaintea instanței de apel constituie un compromis pe care sindicul falimentului nu era în drept să 'l facă de cât cu îndeplinirea formalităților exențiale și de ordine publică cerute de art. 231 și 278 din codul comercial vechi din 1840, cari se constată că n'a fost îndeplinite în specie, și lipsa acestor formalități poate fi invocată și pentru prima oră înaintea înaltei curți de casație.

»Tot de o dată curtea de apel comite un exces de putere când, prin neobservarea acestor formalități, se crede sesizată de cestiunea imobiliară, judecând'o prin considerantele ei«.

»III. Violarea art. 21 din procedura comercială veche și a art. 307 și 312 din Regulamentul organic, cari fac parte din această veche procedură comercială, combinat cu art. 5 din codul civil.

»Nu se poate, prin convențiunî particulare, deroga la ordinea jurisdicțiunilor și a atribui direct saũ indirect jurisdicțiunei comerciale contestațiunii de o natură pur civilă.

»Excepțiunea de incompetență ratione materiae, fiind de ordine publică, și tribunalul comercial fiind obligat, conform art. 21 din procedura comercială veche, de a declina competența sa chiar din oficiu, ea poate fi propusă în ori-ce stare de cauză și chiar pentru prima oră înaintea curței de casație.

»In specie, onor. curte de apel, fiind chemată a statua ca jurisdicțiune comercială asupra apelului format de sindicul falimentului în contra sentinței onor. tribunal Ilfov, secția comercială, cu No. 478 din 1879, nu putea judeca și cerea în nulitatea contractului de vânzare al moșiei Conțesci-de-Sus, transcris la No. 147 din 1875, formulată pentru prima oră înaintea sa de sindicul falimentului în contra d-lui A. Avramide, ca fraudulos și simulat, care cerere, de natura sa pur civilă, era afară de competența sa ca jurisdicțiune comercială«.

»In acest cas, onor. curte de apel, în baza articolelor citate mai sus, neputând judeca această cerere ca jurisdicțiune comercială, trebuia să 'și decline competența, saũ să suspende judecata acțiunii principale, și să trimită pe părți de a se adresa înaintea instanțelor competente civile, de ore-ce, chiar dacă s'ar considera această cerere ca incidentală, în principiu, ori-ce cerere incidentală, pentru a fi admisă înaintea jurisdicțiunei comerciale, trebuie a fi de aceeași natură.

comercială ca și acțiunea principală, ceea ce nu există în specia noastră, și, prin urmare, decizia este casabilă».

Considerând că din momentul ce, cu ocasiunea incidentului, s'a stabilit de această curte că curtea de apel, cu ocasiunea resolvării contestațiunei dintre părți, nu a judecat de cât cestiunea mobilă, apoi rămân fără interes a se discuta toate cele-alte considerațiuni de fapt și de drept coprinse în aceste mișlôce de casare.

Că, din acest punct de vedere, ambele aceste mișlôce au a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 717

VÎNDARE.— Arvună.— Accesorii.— Nu pôte fi luată ca semn de executare a convenției de vîndare perfectă.

VÎNDARE.— Arvună.— Resolvarea vînderei din culpa vîndătorului.— Restituirea arvunei.

CULPĂ.— Cestiune de fapt.— Apreciare suverană a instanțelor de fond.

CONVENȚIUNI.— Interpretarea convențiunilor.— Apreciare suverană a instanțelor de fond.

- 1) *Arvuna fiind un accesoriu, nu pôte servi ca semn de executare pentru o convenție de vîndare perfectă.*
- 2) *Când vîndarea se resolvă din culpa vîndătorului, acesta este dator a restitui arvuna primită.*
- 3) *Cestiunea de a se ști dacă cine-va este sau nu în culpă este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a judecătorilor fondului.*
- 4) *Interpretarea convențiunilor și clauselor lor, dupe intenția comună a părților, formeză o cestiune de fapt când nu se articulează de cât o reia interpretare a coprinsului convențiunei, și ast-fel scapă de sub censura curței de casație.*

No. 193.— Respingerea recursului făcut de I. N. Pavlovič contra deciziei curței de apel din Craiova, secția I, No. 9 din 1896.

11 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hön-tzescu;

Pe D. avocat Ilescu din partea recurentului, și

Pe D. avocat V. Lascar din partea intimatului;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare:

„Violarea art. 1.297 din codul civil, de ôre-ce curtea din Craiova „susține că de îndată ce o vinzare este perfectă nu mai pôte fi vorba „de arvună“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că obiectul procesului dedus în judecata instanțelor de fond consistă în cererea făcută de recurent, în calitate de cesionar al drepturi'or lui T. Buracu, de a se resilia contractul de vinzare al unei păduri, intervenit între numitul și pârît, pentru care Buracu 'i dăduse o arvună de 4.000 lei, sub condițiunea ca cumpărătorul să plătescă la 1 Octombrie 1896 jumătate din prețul vinzerei, iar vinzătorul să 'i libereze actul definitiv al vinzerei;

Considerând că curtea de apel constată că convenția relativ la vinzare era perfectă; că arvuna de 4.000 lei, ce fusese dată, fiind un accesoriu, nu mai putea servi ca semn de executare pentru o convențiune de vinzare perfectă;

Că întru cât convenția principală se rezolva din cauza culpei vinzătorului, suma de 4.000 lei, dată, are a fi restituită;

Considerând că prin acesta art. 1.297 nu este violat; că dacă unele din dezvoltările curței de apel sunt superflue în substanță, soluția curței este întemeiată, că ast-fel sub nici un fel articolul citat nu e violat.

Asupra mijlocului II:

„Violarea art. 1.298 din codul civil, combinat cu 67 din codul comercial; cumpărătorul era în culpă, de ôre-ce prin actul intervenit „între părți el 'și luase obligațiunea de a oferi jumătate prețul și nu „a făcut oferte reale“.

Considerând că cestiunea de a se sci dacă cine-va este sau nu în culpă este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a judecătorilor de fond;

Considerând că, în specie, curtea de apel, deducând, din împrejurările în cari această afacere s'a petrecut, că recurentul este în culpă,

decisiunea ei în acesta este suverană și nu poate fi censurată de curtea de casație ;

Că, ast-fel fiind, și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III:

»Violarea art. 977 din codul civil și următorii, curtea dând alt înțeles unui act particular de cât acela pe care 'l-a statornicit părțile«.

Considerând, cu privire la acest motiv, că interpretarea convențiunei, dupe intenția comună a părților și clauselor ei, formeză o cestiune de fapt, ast-fel că, întru cât nu se articulază de cât o rea interpretare a coprinsului actului, deci ea nu poate fi supusă censurei curței de casație ;

Că de aceea și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 718

VERIFICARE DE SCRIPTURĂ. — Apel. — Verificarea scrierei și subscrisiei din petiția de apel și de declararea apelului ca neadmisibil, fără ca apelantul să fie față saū citat. — Decisiune nulă. (Art. 163 din procedura civilă).

Violăză legea curtea de apel când, pentru a declara neadmisibil un apel, procedeză la verificarea scrierei și subscrisiei din petiția de apel, fără ca apelantul să fie față la înfașurare și fără ca cel pușin mândatarul său și intimul să fi consimțit ca verificarea să se facă fără chemarea părților, și deci decisiunea sa este casabilă.

No. 194. — Cazarea decisiunei curței de apel din Galați, secția I, No. 27 din 1896, în urma recursului făcut de N. Sachelaridi, cu Möersner & Mersing.

18 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. Stănescu-Jiu din partea recurentului ;

Pe D. Moșoiu, din partea intimaților ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violarea art. 163 din procedura civilă.

„Fiind vorba de verificarea scrierei și iscăliturii mele, curtea a procedat la verificarea scrierei și subscrierei mele din petiția de apel, fără să citeze părțile în persoană, așa cum cerea în mod imperios art. 163 din procedura civilă, violând ast-fel acest articol».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin care se respinge ca neadmisibil apelul făcut de recurent în contra unei sentințe a tribunalului Covurlui, pe motivul că petițiunea introductivă de apel n'ar fi scrisă sau cel puțin subscrisă de recurent;

Considerând, în specie, că curtea de apel, pentru a declara neadmisibil apelul făcut de recurent, a procedat la verificarea scrierei și subscrierei recurentului din petiția de apel, fără ca dânsul să fie față la înfățișare și fără ca cel puțin mandatarul său și intimatul să fi consimțit împreună ca această verificare să se facă fără chemarea părților;

Că, procedând ast-fel, curtea de apel a violat dispozițiunile art. 163 din procedura civilă și, prin urmare, mijlocul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 719

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Publicitatea audienței. — Mențiunea în jurnal că ușile au fost deschise. (Art. 118 din proc. civ.).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Licitățiune. — Concurrent. — Solvabilitate. — Cauțiune. — Apreciare suverană a tribunalului. (Art. 542 și 547, alin. I din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Revinere în câmpul adjudecatorului. — Necitarea lui. — Condamnarea lui la diferența de preț. — Valabilă fără chemarea lui. (Art. 554 și 557 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Mărtea debitorului urmărit. — Continuarea urmăririi. — Cine poate invoca nulitatea urmăririi pentru nesuspendare. (Art. 397 din procedura civilă).

1) Mențiunea făcută în jurnalul tribunalului cum că în timpul licitațiunii ușile a fost deschise indică în mod suficient publicitatea ședinței.

- 2) Nimeni nu p^ote figura ca concurent la licitațiune dacă nu este o pers^onă solvabilă, și tribunalul este suveran se aprecieze dacă pers^onă ce se prezintă spre a concura la licitațiune este sau nu solvabilă, chiar când acea pers^onă ar depune cau^o une.
- 3) Când un imobil este scos din nou în vin^ozare în comptul adjudecatarului ce n'a depus prețul adjudecațiunei, adjudecatarul nu se citează, și condamnarea sa la diferența de preț se face prin aceeași hotărîre prin care se constată vin^ozarea, fără a fi necesitate ca d^onsul să fie chemat.
- 4) În cas de m^orte a debitorului urmărit, procedura civilă, afară de comunicarea prevădută în art. 397, nu prescrie suspendarea procedurii de urmărire, și în orî-ce cas numai partea interesată, adică moștenitorii debitorului urmărit, ar putea invoca motivul că urmărirea nu s'a suspendat.

No. 196. — **Respingerea** opozițiunei făcută de Ión C. Botez contra decisiiei acestei curți cu No. 79 din 1896, prin care s'a respins ca nesusținut recursul făcut contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Botoșani cu No. 492 din 1895, în proces cu M. Popovici Bănoșeanu, G. Ionescu și Levi Shor.

23 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Al. Degré;
Pe D. Chehapcea și Panu în dezvoltarea motivelor de casare;
Pe D. Misir din partea adjudecatarului, precum și pe D. P. Borș;
Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare:

„Violarea art. 118, intru cât încheierea prin care s'a respins de la licitare, în ziua de revindere, D. Dimătriu nu s'a pronunțat în ședință publică, dupe cum se constată din dosar, pagina 96“.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului, precum și cele-alte lucrări din dosarul tribunalului, din care rezultă că ședințele tribunalului au fost publice și că diferitele incidente invocate de către recurent au fost judecate și pronunțate în ședință publică, dupe cum acesta rezultă chiar din jurnalul tribunalului, despre care se face mențiune în mijlocul de casare, care pr^ovede că în timpul ședinței uile au fost deschise, ceea ce indică în mod suficient publicitatea ședinței;

Că, așa fiind, dispozițiunile art. 118 fiind îndeplinite, mijlocul invocat este inexact în fapt.

Asupra mijlocului II :

„Exces de putere, greșită aplicare a art. 527 și 529 din procedura civilă, din următoarele puncte de vedere :

a) „Că s'a denăruit înțelesul contestațiunei mele, care nu tindea la anularea adjudecărei, ci contestația mea era îndreptată asupra revinderei, ceea ce e cu totul strain de ceea ce prevede art. 527 și 529.

b) „Prin contestațiunea mea tindeam a stabili că nu sunt în culpă dacă nu am depus prețul, căci chiar în ziua adjudecărei imobilului, efectuat, în ziua de 18 Iunie, atunci a murit și debitorul urmărit, cum dovedesc cu actul de deces cu No. 463, eliberat de grefa tribunalului Botoșani“.

Considerând că rezultă din sentința tribunalului, dată asupra contestațiunei ridicată de recurent, că, între altele, motivul pentru care i s'a respins contestațiunea a fost că dănsul, în calitate de prim adjudecatar, nu depusese prețul eșit la licitațiune în termenul prevădit de lege ;

Că, prin urmare, sentința tribunalului susținându-se pe această considerațiune, mijlocul invocat rămâne neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

„Exces de putere și violarea liberei concurențe și o pagubă adusă mie, pe comptul căreia s'a revindut imobilul, de ôre-ce suma de lei 5.000, ce o depunea garanție unul din concurenți, chiar în cazul în care n'ar fi fost următor cu plata, m'î-ar fi profitat mie“.

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 542 proc. civilă, pentru a putea figura cine-va ca concurent se cere, între altele, ca persoana ce concurează să fie solvabilă ;

Că tribunalul judecând că concurentul Dimitriu nu este o persoană solvabilă, ci un interpus al vindecătorului, hotărîrea sa în această privință este suverană ;

Că, chiar dacă s'ar depune o cauțiune, tribunalul nu e ținut a l primi ca concurent, de ôre-ce tribunalul tot pôte să l considere ca insolubil, conform art. 547, alin. I procedura civilă ;

Dar și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului IV :

„Exces de putere și violarea art. 118, de ôre-ce am fost condamnat

»la 6.000 lei și cheltueli, fără a fi citat și ascultat în apărare, cum și »condamnațiunea nu a fost citită în ședință publică«.

Considerând că fiind vorba de revindere, acela pe socotela căruia se face revinderea n'ar fi citat, precum acesta rezultă din art. 554 din procedura civilă ;

Considerând că de și necitat, conform art. 557, fostul adjudecatar are a fi condamnat a plăti diferența de preț ;

Că prin aceeași hotărâre prin care se constată ajudecarea se pronunță condamnarea ;

Că această voință a legiuitorului, exprimată prin art. 557 procedura civilă, exclude necesitatea nu numai a citărei, dar a unor chemări în judecată pentru a obține condamnarea fostului adjudecatar la plata prețului ;

Că de aceea și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului V :

»Nulitatea licitațiunei și violarea art. 397 și 546 și nulitatea supra-licitațiunei, de ore-ce debitorul fiind mort în ziua primei licitațiuni, urma să fie încunoscințați moștenitorii, spre a fi față atât la licitare, cât și la supralicitare, să se dispună suspendarea«.

Considerând că, în afară de comunicarea prevăzută de art. 398 proc. civilă, în cas de morțe, proc. civilă nu prescrie suspendarea procedurii de urmărire când debitorul urmărit a murit. Că, în afară de acesta, și faptul morței debitorului urmărit, întemplat în ziua adjudecării provisorie, nici nu era constant, nici dovedit, nici adus la cunoscința tribunalului chiar în ziua supralicitărei, de și, chiar dacă s'ar fi adus la cunoscință, urmărirea nu putea fi suspensă ;

Că, în ori-ce cas, acest motiv pentru suspendare sau amânare nu putea fi invocat de cât de cel interesat, adică de moștenitor ;

Că, ast-fel fiind, și acest ultim motiv are a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 720

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.--

Citarea ministerului lucrărilor publice înaintea judeului-director. — Primirea citației de registrator. — Constatarea judeului-director că citația a fost primită de registrator. — Procedura bine îndeplinită, chiar dacă la dosar numai e dovadă de predarea citației. (Art. 212 din legea de expropriare).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.--

Mențiunea judeului-director că actele au fost puse la dispoziția juriului. — Presumpția că au fost supuse desbaterilor părților. (Art. 43 din legea de expropriare).

- 1) *In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, primirea citațiunei, transmisă ministerului lucrărilor publice, decâtre registratorul aceluî minister pentru minister este bine primită, si constatarea ce face judele-director că citațiunea a fost primită de registrator face să se credă că procedura a fost îndeplinită, chiar dacă dovada de predarea și primirea citațiunei nu se află la dosar.*
- 2) *Mențiunea ce judele-director face în procesul său verbal, cum că a pus la dispozițiunea juraților planul și tabloul parcelar de expropriațiune, precum și dosarul cu toate actele încheiate în cauză, dovedesce că toate aceste acte au fost supuse desbaterilor părților.*

No. 198. — Respingerea recursului făcut de ministerul lucrărilor publice contra decisiiei juriului de expropriare și ordonanț I judeului-director al tribunalului Ilfov, secția II, din 15 Iunie 1896.

25 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultă d. citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hëntzescu;

Pe D. Alexandrescu, din partea ministerului lucrărilor publice, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Predescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. „Violarea art. 42 din legea de expropriare, de ôre-ce judele-director, constatând că mini terul nu era citat, procedeză la compunerea comisiunei juriului și judecarea afacerii“.

II. „Violarea art. 48 din legea de expropriare, fiind-că judele-director n'a supus debaterilor planul și tabloul parcelar de expropriațiune».

Având în vedere decisiunea juriului de expropriare și ordonanța judeului-director, supuse recursului;

Considerând că din procesul-verbal de audiență se constată că ministerul lucrărilor publice a fost citat pentru ziua fixată de judele-director, și că ministerul a și fost represintat în instanță prin D. M. Alexandrescu, care a și pus conclusiuni; că dacă la dosar nu există dovada ministerului pentru predarea citațiunei, nu este mai puțin adevărat că judele-director constată că citațiunea a fost primită de registratorul ministerului, care a și semnat de primirea ei; iar primirea din partea registratorului a unei citații pentru minister e în sine suficientă;

Considerând, de asemenea, că tot din procesul-verbal rezultă că judele-director a pus la dispozițiunea juriului planul și tabloul parcelar de expropriațiune, precum și dosarul cu toate actele încheiate în cauză, de unde rezultă că toate aceste acte au fost supuse debaterilor părților;

Că, ast-fel fiind, ambele aceste mijloce de casare au a fi respinse ca inexacte în fapt.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 721

CĂSĂTORIE. — Divorț. — Hotărîre care condamnă pe soț a încredința soției copilul eșit din căsătorie. — Neexecutare. — Dacă se resolvă prin condamnare la daune, în sensul art. 1.075 din codul civil. — Putere părintescă. — Sancțiune. — Putere publică. — Prejudiciu moral. (Art. 998, 1.075 și 1.084 din codul civil).

Conflictele ce se nasc din neexecutarea unei hotărîri care ordonă unui soț a încredința copilul eșit din căsătorie celui-alt soț nu se pot rezolvi, pentru simplul fapt al neexecutării, în sensul art. 1.075, prin condamnarea la daune-interese spre repararea unui prejudiciu apreciabil în bani, conform art. 1.084 din codul civil.

Totuși sancțiunea dreptului de putere părintească și a executărei consistă pentru soțul căruia justiția i-a încredințat copilul în dreptul de a putea recurge la puterea publică, dacă copilul este ascuns de cel-alt soț, și hotărîrea nu se poate executa din cauza acestui fapt; iar prejudiciul moral ce suferă soțul ale cărui drepturi sunt violate sau neșocotite are a fi reparat prin o condamnare pecuniară a soțului recalcitrant, conform principiului din art. 998 din codul civil.

No. 199. — Respingerea recursului făcut de Radu Crețulescu contra decisiunii curței de apel din București, secția I, cu No. 89 din 1896, dată în proces cu Irina Crețulescu.

25 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier AL. Gianni;

Pe D-nii avocați M. D. Simpson și C. Nacu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D-nii avocați M. Antonescu, C. Boerescu și P. Grădișteanu în combateri, și

Pe D. procuror-general G. Filitti în conclusioni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

„Onorata curte de apel mă condamnă a plăti soției mele câte două sute lei pe fie-care zi de întârziare în a i preda copila născută din căsătoria noastră cu titlul de daune și de constrângere, interpretând astfel și aplicând greșit art. 1.075 din codul civil și dând, prin exces de putere, o hotărîre fără nici o basă legală“.

Având în vedere că prin decisiunea curței de apel din București, supusă recursului, se motivează că în timpul procesului de divorț dintre Radu Crețulescu și soția sa Irina, copila Ecaterina are a fi încredințată mamei în mod provizoriu; iar pentru executarea acestei decisiuni curtea declară că, în virtutea art. 1.075 din codul civil, are dreptul a condamna pe soț la daune-interese pentru fie-care zi de întârziare în cas de neexecutare a decisiunii;

Consilierii că este a se și da o hotărîre care ordonă unui soț a încredința copilul celui-alt soț, în cas de neexecutare, prin ce mijloc se poate executa acea hotărîre, între altele dacă soțul recalcitrant poate fi obligat la daune-interese pe temeiul art. 1.075 din codul civil;

Considerând că o hotărîre care ordonă unui soț a încredința copilul celui-alt soț impune o obligațiune, o necesitate de a face, dar această nu este o obligațiune de a face în sensul art. 1.075 din codul civil, nu este propriu zis și în sens juridic, un drept de creanță, nu este o datorie, pentru că să dicem că este obligațiune de a face;

Că ceea ce ordonă acea hotărîre unui soț, de a încredința copilul celui-alt soț, corespunde unui drept de putere părintească ce justiția recunoște soțului căruia copilul are a fi încredințat; că nefiind condițiile art. 1.075 din codul civil, conflictele ce se nasc din cauza neexecutării hotărîrei nu se pot rezolvi pe simplul fapt al neexecutării, în sensul art. 1.075 din codul civil, prin condamnarea la daune-interese spre repararea unui prejudiciu apreciabil în bani, conform art. 1.084 din codul civil;

Considerând că dacă soțul nu execută hotărîrea, sau întârzie a o executa, sau se opune la executarea hotărîrei, de a încredința copilul celui-alt soț, prin această el violă drepturile ce decurg pentru cel-alt soț din puterea părintească încredințată de justiție asupra copilului; că sancțiunea acestui drept și a executării hotărîrei trebuie să consiste în a putea recurge la puterea publică dacă copilul este ascuns de soț, și hotărîrea nu se poate executa din cauza acestui fapt; prejudiciul moral ce suferă soțul ale cărui drepturi sunt violate sau nerecunoscute are a fi reparat conform principiului art. 998 din codul civil, prin o condamnare pecuniară a soțului recalcitrant pentru repararea aceluși prejudiciu moral, căci, după art. 998 din codul civil, orî-ce fapt care cauzează prejudiciu obligă pe acela din a cărui greșală s'a causat a-l repara, fără deosebire dacă prejudiciul e moral sau material; că, din acest punct de vedere, soțul recalcitrant R. Crețulescu putea fi condamnat la daune pentru repararea prejudiciului moral cauzat soției prin neîncredințarea copilului; că de și decizia curței de apel nu se susține pe temeiul art. 1.075 din codul civil, invocat de curtea de apel, ea se susține prin principiul art. 998 din codul civil, și de casarea deciziunii, prin urmare, nu poate fi vorba;

Că, ast-fel fiind, motivul are să fie respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 722

URMĂRIRE IMOBILIARĂ.— Afipste și publicațiuni.— Nulitatea lor.— Casațiune. — Dacă această nulitate poate fi invocată pentru prima oră în casațiune. (Art. 504 și 507 din procedura civilă).

Nulitatea afipstelor și publicațiunilor nu poate fi invocată pentru prima oră în casațiune.

No. 202.— Respingerea opoziției făcută de Petru C. Popovici contra deciziei acestei curți cu No. 148 din 1896, prin care i s'a respins recursul făcut contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Iași, secția III, cu No. 156 din 1896, în proces cu Heim Teiler.

30 Septembre 1896

CURTEA,

Aseultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu;

Pe recurent și intimat, ambii în persoană;

Deliberând,

Asupra mișcărilor de casare invocate:

I. »Violarea art. 507, alin. III din procedura civilă. Imobilul urmărit ca proprietate a mea este situat în Iași, strada Veche No. 82 și »84, precum prevăd și afipstele. Procesul-verbal de afigere de la pagina 96 a dosarului de urmărire constată că un afipt s'a lipit pe »imobilul meu din strada Veche No. 84, iar procesul-verbal de afigere de la pagina 95 a dosarului constată că un afipt s'a lipit pe »imobilul meu din strada Veche No. 82; nu constată însă nici un act »că afiptul s'ar fi lipit pe imobilul meu din strada Veche No. 82 și »84; nu mi s'a scos în urmărire două imobile, ci unul purtând două »numere, 82 și 84, pe care însă nu s'a lipit nici un afipt, căci afi- »gerile făcute nu sunt pe imobilul meu, care are două numere: »82 și 84«.

II. »Violarea art. 504, No. 1 din procedura civilă, afipstele cărî au »precedat adjudecarea nu coprind nici profesiunea, nici domiciliul »meu«.

III. »Violarea art. 507, No. 1 din procedura civilă, afipstele trebuiau »să se lipescă pe ușa tribunalului Iași, căci prin tribunalul Iași s'a

»făcut urmărirea; însă acest tribunal se compune din trei secțiuni,
 »decî afiptele trebuiau lipite la ușa fiecă-rei secțiuni, pentru ca
 »să se îndeplinescă cerința legii. Din procesul-verbal de la pagina
 »98 a dosarului urmăririi constat că un afipt s'a lipit pe ușa tribu-
 »nalului Iași, secția III. Pentru cele-alte două secțiuni nu este nici
 »un act constatător că s'ar fi făcut afigere și la ele. Cum însă tribu-
 »nalul Iași, secția III, nu formează întreg tribunalul Iași, s'a violat
 »textul de lege mai sus citat și, micșorându-se publicațiunea, s'a
 »micșorat și concurența, și decî și prețul, mai ales că presintându-se
 »duoi concurenți, Simon Gross și Bercu Copestoe, sunt persoane inter-
 »puse de creditorul urmăritor pentru a masca lipsa completă de
 »concurenți, unul fiind ruda D-lui Heim Teiler, cel-alt un om de
 »paie, un croitor lipsit cu deservire de orî-ce avere și care d'abia
 »trăește de ați pe mîne».

Avînd în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului;

Avînd în vedere că mișlôcele invocate fiind relative la procedura
 urmată de tribunal cu ocazia urmăririi, ele nu au fost invocate de
 recurent cu ocazia vînderei imobilului, ast-fel că, în asemenea con-
 dițiuni, nu pot fi invocate pentru prima oră înainte a curței de casa-
 țione.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 723

MARTORI.— Utilitatea și oportunitatea chemărei și ascultărei
 lor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

PARTE CIVILĂ.— Citarea ei în apel cînd s'a constituit ca parte
 civilă la prima instanță.

NULITATE.— Martori. — Jurămînt. — Nepropunerea nulității la
 instanța de apel. — Acoperirea ei.

AGENT PROVOCĂTOR.— Elementele constitutive ale acestui
 delict. (Art. 47 din codul penal).

DELICT.— Elementele constitutive ale unui delict. — Neconstata-
 rea lor anume în hotărîre. — Casare.

1) *Utilitatea și oportunitatea ascultărei martorilor este o cestiune
 de fapt lăsată la suverana apreciere a judecătorului de fond,*

destul numai ca hotărîrea sa în privința admisibilității saŭ respingerei unei asemenea probe să fie motivată.

- 2) Reclamantul constituit parte civilă, într'o afacere penală, la judele de ocol, pôte fi citat de tribunal în această calitate cu ocaziunea judecării apelului făcut de inculpați, chiar dacă dēnsul n'a făcut apel, și, presintându-se, pôte cere și obține despăgubirile civile.
- 3) Nulitatea provenind din neobservarea formelor cerute pentru jurămēntul martorilor în penal, neobservare ce s'ar fi sēvirșit la prima instanță, nu pôte fi invocată pentru prima oră în casațiune dacă nu a fost propusă înaintea instanței de apel.
- 4) Sunt considerați ca agenți provocători aceia cari, prin daruri, amenințări, abus de autoritate saŭ de putere, uneltiri culpabile, vor fi provocat la o infracțiune saŭ vor fi dat instrucțiuni spre a o comite.
- 5) Instanța de fond este datore să arate anume prin hotărîrea sa faptele și elementele cari constituiesc un delict și să se pronunțe asupra fie-cărui element constitutiv al delictului.

No. 462. — **Respingerea în parte și admiterea în parte a recursului** făcut de Marin Mateescu, Iordache Ceaușescu, Răducan Lixandru, Vasile Iliescu, Radu Sandu, Ion R. Sandu și Stan Teșă, contra sentinței tribunalului Olt cu No. 765 din 1896.

3 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hēntzescu ;

Pe D. M. Caracostea în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secțiune C. D. Sărățeanu în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

„Faptul ce mi se impută fiind pasibil de art. 238 din codul penal, pentru simple lovituri aduse în persóna preotului Marin Spineanu, partea lesată a purtat plângere numai contra D-lor Marin Mateescu, Radu Lixandru Iordache, Radu Sandu și fiul său Ion Radu, invocând de martori pe D-nii Ivan Stoica Neacșu, Florea Miu și Ion Maria Vēduva, iar procurorul tribunalului Olt, în urma cercetărilor preliminare, trāmite în judecata judecātorului de pace pe D-nii Iordache Ceaușescu, Răducan Lixandru, Marin Mateescu, Marin Ene Neagoe și

»Cârstea Ilie Belu; judecătorul de ocol, fără să fie sesizat de partea civilă sa de parchet, condamnă pe Marin Mateescu, Iordache Ceaușescu, Răducan Lixandru Iordache, Vasile Iliescu, Stan Teșu, Radu Sandu și Ion Radu Sandu, între cari intră și persoane cari nu au fost puse în acuzație de parchet sa de partea civilă; servindu-se de alți martori improvisați, iar nu de acei propuși.

»Judecătorul de pace, ca să motiveze o condamnare, a denaturat depozițiunile martorilor, constatând în mod neexact că ar rezulta afirmațiuni despre fapt, pe când în realitate toate depozițiunile ne apără. »Tribunalul Olt, confirmând sentința judeului de pace, a lipsit de la datoria de a controla faptele și depozițiunile martorilor state în dosar, mărginindu-se la o apreciere arbitrară și numai la reducerea pedepselor».

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că atât judele de pace, cât și tribunalul, pentru a stabili culpabilitatea recurenților, s'a întemeiat atât pe procesul-verbal dresat la localitate de către sub-prefectul respectiv, în urma delegațiunii ce a avut, cât și din depozițiunile martorilor audiați la judele de ocol, ast-fel că mijlocul de casare invocat câtă a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II:

»Asemenea ne-a respins cererea pentru aducerea de noi martori propuși în cererea de apel, în care să ridicăm orî-ce îndoielă ce ar fi apăsât asupra noastră, mai cu seamă că două dintr'ênșii este unul în funcțiune de judecător, iar altul ajutor de sub-prefect».

Având în vedere că utilitatea și oportunitatea ascultărei martorilor este o chestiune de fapt, lăsată la suverana apreciere a judecătorului de fond, destul numai că decisiunea lor în privința admisibilității sa respingerei unei asemenea probe să fie motivate;

Considerând, în specie, că tribunalul, pentru a respinge cererea recurenților, de ase audia noi martori, ce au fost propuși la prima instanță, iar pe de alta, în suverana sa apreciere, găsește inutilă o asemenea probă, față cu depozițiunile martorilor ascultați, din arătările cărora și-a format convingerea pe deplin despre culpabilitatea recurenților;

Că, ast-fel fiind, din acest punct de vedere și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului III:

„Că s'a'u acordat despăgubiri pacientului în apel, fără să fi le cerut prin petiție, fără să fi figurat la prima instanță și fără să fi făcut apel contra disei sentințe a judeului de pace».

Considerând că din momentul ce reclamantul a fost constituit parte civilă la judele de ocol, cu drept cuvânt a fost citat în asemenea calitate de către tribunal cu decizia judecării apelului introdus de către recurenți, și, în atare calitate, el, presintându-se la tribunal, a putut cere și obține despăgubirile civile acordate prin sentința supusă recursului;

Că, dar, și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului IV:

„Pe lângă acestea, deposițiunile martorilor nu sunt luate cu formula sacramentală prevădută de art. 153 din procedura penală».

Considerând că motivul are de obiect o nulitate săvârșită de judele de ocol;

Considerând că acest motiv nefiind propus la tribunal cu ocasiunea judecării apelului, nu poate fi invocat pentru prima oră d'inaintea acestei curți.

Asupra motivului V:

„Rea interpretare și aplicare a art. 47 din codul penal.

„Nemotivarea sentinței tribunalului».

Având în vedere dispozițiunile art. 47 din codul penal, după cari sunt considerați ca agenți provocatori, aceia cari, prin daruri, promisiuni, amenințări, abus de autoritate sau de putere, uneltiri culpabile, vor fi provocat la o infracțiune sau vor fi dat instrucțiuni spre a o comite; că din acesta rezultă neapărat că instanța de fond este dator să arate anume prin hotărîrea sa faptele și elementele cari constituiesc delictul și să se pronunțe asupra fie-cărui element constitutiv al unui asemenea delict; că asemenea trebuie să constate anume existența uneia din împregiurările prevădute de art. 47 din codul penal, care e cerut pentru declararea cui-va ca agent provocator;

Considerând că, în specie, tribunalul, ca și judele de ocol, condamnând pe recurenții Marin Mateescu, Iordache Ceaușescu și Răducan Lixandru ca agenți provocatori, fără să arate anume faptele din cari și-a format convingerea că dînșii sunt agenți provocatori și, prin urmare, culpabili de delictul imputat ca agenți provocatori, prin a-

césta a violat art. 47 din codul penal, și, dar, mijlocul de casare se găsește întemeiat în ce privește pe sus numiții recurenți.

Pentru aceste motive :

Respinge, și

Casază în parte, etc.

Penal, secția II.

No. 724

APEL. — Calificarea unui fapt penal. — Dreptul instanței de apel de a schimba calificarea unui fapt penal.

HOTĂRÎRE. — **Materiă penală.** — Inserarea în hotărîre a textelor de lege aplicate. — Presumpția că au fost citite în audiență. (Art. 191 din procedura penală și art. 53 și 54 din codul penal).

HOTĂRÎRE. — Nemenționarea în hotărîre că textele de lege aplicate în penal au fost citite în audiență de președinte. — Lipsă de nulitate. — Amendarea grefierului. (Art. 191 din procedura penală).

- 1) *Instanța de apel este în drept să preschimbe calificațiunea juridică a unui fapt imputat și să califice alt-fel faptul, subsumându-l sub un alt text de lege de cât cel vidat în hotărîrea primei instanțe, sub condițiune însă ca instanța de apel să se întemeieze pe fapte discutate la prima instanță.*
- 2) *Faptul că textele de lege aplicate unui inculpat se văd inserate în hotărîre, prin acesta se presupune că ele au fost citite de președinte în ședință publică.*
- 3) *Nearătarea în corpul hotărîrei condamnătore, în materie penală, că textele de lege aplicate inculpatului au fost citite în audiență de președinte, nu atrage nulitatea hotărîrei, ci dă numai loc la o amendă contra grefierului.*

No. 465. — **Respingerea recursului** făcut de G. Bobescu contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția II, cu No. 205 din 1896.

3 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D-nul avocat P. Borș și Chiriac în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție C. D. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare:

„Violarea dreptului de apărare și principiului celor două grade de jurisdicțiune. Prin ordonanța judeului-instructor recurentul a fost tradus înaintea tribunalului Ilfov ca pentru complicitate la bancrută frauduloasă, și tribunalul Ilfov, prin sentința sa cu No. 698 din 1895, l-a judecat și condamnat pentru acel fapt de complicitate, totuși curtea de apel, prin decisiunea din 19 Februarie 1896, schimbă calificățiunea juridică a faptului represibil și l condamnă în virtutea unui alt text de lege de cât cel prevădut de prima instanță, fără ca pentru acest fapt să se fi discutat la tribunal și fără ca recurentul să fi fost pus în măsură a se apăra la curtea de apel».

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Considerând că instanța de apel este în drept să preschimbe calificățiunea juridică a unui fapt imputat și să califice alt-fel faptul, subsumându-l sub un alt text de lege de cât cel vădit în sentința tribunalului, sub condițiunea însă ca curtea de apel să se întemeeze pe fapte discutate la prima instanță;

Considerând, în specie, că faptul imputat recurentului, și care a fost discutat atât la tribunal cât și la curte, a fost același, adică ascunderea unei cantități de marfă de către recurent în paguba creditorilor falimentului lui Teodorescu, ast-fel că curtea de apel, întemeindu-se pe aceleași fapte deja discutate, nu a făcut de cât să califice alt-fel faptul, precum fusese calificat de tribunal;

Că prin acesta curtea de apel n'a violat întru nimic dreptul de apărare al recurentului, și dar motivul invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II:

„Curtea de apel calificând faptul imputat recurentului diferit de cum l calificase tribunalul: tănuire în loc de complicitate, și aplicându-i penalitatea prescrisă de art. 53 și 54 din codul penal, texte de lege pe cari le înserează în decisiunea sa, violăză precitatul articol, întru cât nu se constată că textul legii aplicate, a fost citit în

„audiență publică de președinte, dispozițiunea legii fiind imperativă, nulitatea este virtuală».

Considerând că prin faptul că textele de lege aplicate de curtea de apel se văd inserate în corpul decisiunii, prin acesta se presupune că ele au fost citite de președinte în ședință publică ;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt ;

Considerând că, de altminteralea, neîndeplinirea formalităților prescise de art. 191 nu poate atrage nulitatea decisiunii, ci are de efect numai amendă în contra grefierului.

Asupra mijlocului III :

„Violarea art. 53 din codul penal și a dreptului de apărare. Am dovedit deja, cu o carte de judecată a judelei ocolului I din București, No. 2.713 din 27 Iunie 1894, că totă marfa ce o aveam în prăvălia închiriată de mine în calea Rahovei 'mi aparținea ca proprietar al ei, căci o cumpărasem parte cu facturi, parte prin comisionari, cum am probat asemenea prin declarațiunea martorului Milan Gheorghio-vici, că eu cumpărasem de la dănsul ca la 180 kgr. luminări de ceară fără facturi și că 'i plătisem costul lor.

„Injust curtea de apel mă califică tăinuitor și injust afirmă că n'as fi dovedit proveniența luminărilor».

Considerând că curtea de apel, ținând seamă de faptele constatate, declară că ele sunt o tăinuire în sensul art. 53 din codul penal, că recurentul nu incriminează decizia sub motivul că n'ar fi elementele cerute pentru a se declara culpabil conform art. 53 din codul penal, că fiind-că reu ar fi calificat faptul ca tăinuire, fără a arăta și discuta că lipsește vre-unul din elementele cerute pentru a declara faptul de tăinuire ;

Că, așa fiind, și acest mijloc e neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 725

HOTĂRÎRE. — Nearătarea cauzei împedicării președintelui de a participa la judecarea procesului. — Judecător-redactor. — Nearătarea numelui judecătorului însărcinat cu redactarea considerantelor. — Cestiuni de administrație interioară. — Ne-prevedute sub pedepsă de nulitate. (Art. 17 și 140 din legea organizării judecătorești din 1890).

FALIMENT. — Concordat. — Folose stipulate de un creditor pentru a vota concordatul. — Fapt penal. (Art. 879 din codul comercial).

- 1) *Omisiunea de a se arăta în hotărîre cauza împedicării președintelui de a participa la judecarea procesului, precum și nearătarea numelui judecătorului care a redactat considerantele, nu pot atrage casarea hotărîrei, de ôre-ce aceste dispozițiuni privesc numai administrațiunea interioară a instanței judecătorești, și, în orî-ce cas, nu sunt prevădute sub pedepsă de nulitate.*
- 2) *Faptul că un creditor 'și-ar fi stipulat folose pentru a 'și da votul său la concordatul unui faliment cade sub penalitatea prevădută de art. 879 din codul comercial.*

No. 467. — Respingerea recursului făcut de Michail Ghenovici contra decisiunii curței de apel din Bucuresci cu No. 378 din 1896.

4 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiuciu;

Pe D. avocat Stroescu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție C. D. Sărățeanu în concludsiuni;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. »Violarea art. 17 din legea de organizare judecătorească, de ôre-ce în decisia curței nu se arată pentru ce nu a fost presidată de D. »prim-președinte«.

II. »Violarea art. 140 din aceeași lege, de ôre-ce nu se arată în corpul hotărîrei că ea a fost redactată de un D. judecător«.

Având în vedere decisia supusă recursului;

Considerând că de și prin art. 17 din legea organizării judecă-

torescî se prescrie că judecătorii înlocuesc dupe rëndul de vechime pe preşedinte, ori de câte ori este absinte sau ocupat cu alte lucrări, iar prin art. 140 din aceeaşi lege se prescrie ca hotărîrile să se redacteze de un judecător, făcëndu-se menţiune în procesul-verbal al şedinţei de numele judecătorului însărcinat cu redactarea considerantelor, însă omisiunea de a se arăta în hotărîre cauza împedicărei preşedintelui de a participa la judecarea procesului, cum şi nearătarea numelui judecătorului care a redactat considerantele, nu pot atrage casarea decisiunei, de ore-ce această dispoziţiune privesce numai administraţiunea interioară; că, de altmintrelea, ele nici nu sunt prevăzute sub pedepsă de nulitate.

Asupra motivelor III şi IV :

III. »Nemotivarea şi violarea art. 887 din codul comercial, de ore-ce »curtea nu constată prin nici unul din considerantele sale că trans- »misiunea cambiilor am făcut'o în scopul de a acorda votul meu în »deliberările falimentului«.

IV. »Exces de putere şi nemotivare. Curtea, dând calificarea de »mandatar al meu D-lui Crisenghi, a violat art. 1.532 din codul ci- »vil şi 887 din codul comercial şi a comis o eróre grosieră de fapt«.

Considerând că curtea de apel, pentru a condamna pe recurent la penalitatea prevădută de art. 879 din codul comercial, constată şi declară, faţă cu depoziţiunile martorilor şi instrucţiunea urmată oral înaintea sa, că recurentul 'şi-ar fi stipulat folóse pentru votul său la concordatul falimentului Ioanidi;

Că asemenea constatări de fapt făcute, art. 879 avea a fi aplicat, pentru care nu este nici nemotivare, nici violare; că de aceea şi aceste motive au a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secţiia II.

No. 726

OPOZIȚIE. — Hotărîri date de curtea de casație, în materie penală, în lipsa recurentului. — Neadmisibilitatea opozițiunei. (Art. 417 şi 429 din procedura penală).

Hotărârile date de curtea de casație, în materie penală, în lipsa recurentului, nu sunt susceptibile de opoziție.

No. 468. — **Respingerea** opozițiunei făcute de Ioan Negoescu contra hotărârii acestei curți cu No. 379 din 1896, prin care i s'a respins ca nesuștinut recursul făcut contra decisiiei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 315 din 1896.

4 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând,

Considerând că din coprinderea art. 417 din procedura penală, care prescrie ca recurentul, sau în persoană, sau prin al său împuternicit, să facă la grefa instanței judecătorești, a cărei decisiune voesce a ataca, declarare verbală cum că voesce a merge, adică să fie față înaintea curței de casație, reese lămurit cum că recursurile în materie penală se pot judeca și în lipsa recurenților, fără ca ei să fie citați;

Că din momentul ce părțile nu se citéză și recursurile se pot judeca în fond și în lipsa părților, rezultă că cei judecați în lipsă n'au dreptul de opoziție; că decisiunile date asupra recursurilor în materie penală, chiar când respinge recursul, nu sunt nici o-dată considerate ca date în lipsă, chiar dacă recurentul n'a fost față;

Că, de altmintrelea, art. 429 din procedura penală prevede formal că cererea de casațiune fiind respinsă, partea care o va fi format nu va mai putea s'o reînnoiască sub nici un pretext și în nici un mod;

Că, prin urmare, opoziția de față are a fi respinsă ca neadmisibilă.

Pentru aceste motive:

Respinge opozițiunea, etc.

Penal, secția II.

No. 727

EXCES DE PUTERE. — **Mărturisirea inculpatului consemnată în procesul-verbal și semnată de el.** — Dacă instanța judecătorească comite exces de putere când se întemeiază și pe această mărturisire.

APEL. — **Despăgubiri civile.** — Dacă în apel instanța judecătorească poate menține despăgubirile civile și în lipsa reclamantului.

CASAȚIUNE. — **Apel.** — **Procedură.** — Judecarea apelului fără ca procedura să fie îndeplinită în privința reclamantului. — Dacă condamnatul apelant poate face din acesta motiv de casare, când singur a stăruit să se judece apelul în starea în care se găsea.

APEL. — **Amendă.** — **Inchisóre.** — Dacă în apel se poate da o amendă ce ar covârși, în cas de insolvabilitate, închisórea dată de prima instanță.

- 1) *Nu comite exces de putere instanța judecătorească care se întemeiază, pentru a condamna pe un prevenit, pe lângă alte împrejurări de fapt, și pe mărturisirea făcută de dñsul la încheierea procesului-verbal, consemnată în acel proces-verbal și semnată de dñsul.*
- 2) *În apel, instanța judecătorească poate menține despăgubirile civile acordate unui reclamant în penal de prima instanță, chiar dacă dñsul nu a fost prezent în apel.*
- 3) *Inculpatul condamnat în corecțional nu poate face un motiv de casare din faptul că apelul său a fost judecat de curtea de apel fără ca procedura să fie îndeplinită în privința reclamantului, când el însuși a stăruit să se judece apelul în starea în care se găsea.*
- 4) *Amenda fiind considerată ca o pedepsă mai ușoră de cât privătuirea de libertate, instanța de apel, judecând apelul unui condamnat, poate înlocui închisórea dată de prima instanță cu o amendă ce ar covârși, în cas de insolvabilitate a condamnatului, închisórea ce i dase prima instanță.*

No. 469. — **Respingerea recursului făcut de Mina Calidi contra decisiunei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 380 din 1896.**

4 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu;
Pe D. avocat I. Brătescu în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

„Curtea comite un exces de putere și tăgadă de dreptate, violând principiile dreptului penal, căci atât tribunalul cât și curtea mă condamnă pe baza mărturiei mele de la procesul-verbal, pe care am retractat-o în tot cursul instrucțiunii, și am cerut să dovedesc contrariul prin martori, ceea ce mi s'a respins“.

Având în vedere decizia supusă recursului;

Considerând că curtea de apel, pentru a condamna pe recurent pentru delictul de ultragiū, s'a întemeiat, pe lângă alte împrejurări de fapt, și pe mărturisirea semnată de dânsul în procesul-verbal; că, prin urmare, o asemenea probă fiind admisă și în fond, curtea de apel întemeiându-se pe dânsa, nu a săvârșit nici un exces de putere, și, dar, motivul este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II:

„Curtea comite un exces de putere și violă legea când înfățișează procesul fără procedura îndeplinită către partea civilă, și totuși mă condamnă la despăgubiri civile, când reclamantul nici în opozițiune la tribunal, nici la apel, nu s'a prezentat să stăruie în administrarea cererii sale“.

Considerând că rezultă din deciziunea supusă recursului că la prima instanță reclamantul a fost constituit parte civilă, când i s'a și acordat despăgubiri; că, prin urmare, curtea de apel, în aprecierea sa, găsind fondate despăgubirile acordate, nu a făcut de cât să le mențină;

Considerând că dacă apelul său a fost judecat în lipsa reclamantului, al cărui domiciliu nu i se mai cunoscuse, acesta s'a făcut dupe stăruința recurentului, care a insistat a fi judecat în acea zi;

Că, ast-fel fiind, și acest mijloc e neîntemeiat.

Asupra mijlocului III:

„Curtea comite un exces de putere, căci admitându'mi apelul în parte, în loc să 'mi îndulcăască pedeapsa, mă condamnă la 200 lei amendă, cheltueli și 10 zile închisore, ceea ce nu putea să facă, și ast-fel 'mi îngreuiază poziția, în loc să 'mi-o îndulcăască, și, deci, violă și art. 60 din codul penal în această privință“.

Considerând că curtea de apel admitând în parte recurentului și

înlocuind pedepşa închisorei de 10 zile prin amendă de 200 lei, prin acesta nu se poate susţine că l-a îngreuiat poziţia sa, de ore-ce amenda este considerată ca o pedepşa mai benignă de cât privaţiunea de libertate;

Că, în tot cazul, dacă amenda pronunţată de curte coverşesce, în cas de insolvabilitate, închisorea dată de tribunal, totuşi, prin decisiunea sa limitează închisorea la zece zile, în cas când recurentul n'ar fi solvabil a o plăti;

Că, din acest de punct de vedere, şi acest motiv are a fi respins ca neadmisibil.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secţia II,

No. 728

FALIMENT. — Bancrută frauduloasă. — Omisiuni făcute în registrele sale de un comerciant în scop de a ascunde adevărata stare a activului său. — Dacă constituie delictul de bancrută frauduloasă. (Art. 873 şi 874 din codul comercial)

HOTĂRÎRE. — Netrecerea în dispozitiv a faptelor de cari prevenitul a fost găsit culpabil — Lipsă de nulitate. — Amendarea greşierului. (Art. 191 din procedura penală).

- 1) *Omisiunile făcute de un comerciant în registrele sale, făcute în scop de a nu arăta adevărata stare a activului său, acest singur fapt este suficient pentru a motiva, în cas de faliment, condamnarea sa ca falit fraudulos.*
- 2) *Netrecerea în dispozitivul unei hotărîri condamnătoare a faptelor de cari prevenitul a fost găsit culpabil nu poate atrage nulitatea hotărîrei, ci numai amendarea greşierului.*

No. 470. — Respingerea a parte din motivele recursului făcute de Dumitru Adamovič contra decisiunei curţei de apel din Bucureşti, secţia II, No. 173 din 1896.

4 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentescu;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Nemotivare, greșită aplicare a art. 873 și 874 din codul comercial.

„Curtea condamnă pe D. Adamovici pentru bancrută frauduloasă, fără a constata în sarcina lui alt element de fapt de cât că omisiunile din registre erau intenționate, în scop de a nu prezenta adevărata stare a activului. Înă acest singur element, chiar dacă ar fi adevărat, cum crede majoritatea curței, nu este suficient pentru a constitui delictul de bancrută frauduloasă prevădut de art. 873 din codul comercial. Mai era necesar ca curtea să constate că în adevăr inculpatul a și distras, tăinuit să disimulat o parte anume din activul său, ceea ce lipsește atât din decizia sa, cât și din sentința tribunalului“.

Având în vedere decizia supusă recursului ;

Considerând în specie că curtea de apel, pentru a considera pe recurent ca falit fraudulos, și, prin urmare, culpabil de delictul prevădut de art. 873 din codul comercial, constată și declară, prin deciziunea sa, că nețmarea în regulă a registrelor nu era rezultatul erorii să neglijenței, ci că omisiunile constatate de curte erau intenționate, în scop de a nu prezenta adevărata stare a activului ;

Că, dar, singurul acest element material al faptului este suficient pentru a motiva condamnarea sa ca falit fraudulos ; ast-fel că, din acest punct de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijloacelor II, V și VI :

II. „Exces de putere. Violarea art. 59 din procedura penală și nemotivare. Am invocat înaintea curței că procesul-verbal de perchisițiunea făcută la magazinul lui Petrache Ionescu este isbit de nulitate ; perchisițiunea fiind făcută de judecătorul de instrucțiune, fără a fi însoțit de procuror. Curtea, pentru a înlătura acest motiv de nulitate, afirmă că pentru descoperirea adevărului nu este nevoie a se basa pe acest act, și, cu toate acestea, în considerantele sale, se fundează pe faptul gășirei mărfel la P. Ionescu, care fapt nu rezultă de cât din procesul-verbal de perchisițiune al judecătorului de instrucțiune ; prin urmare, ori acest fapt se constată cu acest proces-verbal, care este isbit de nulitate, ori curtea afirmă acest fapt, fără nici o probă și în acest cas deciziunea este nemotivată“.

V. »Violarea art. 186 din procedura penală și a dreptului de apărare.

»Curtea de apel, prin decisiunea sa condamnatore, se întemeiază pe arătările martorului A. Grünberg, făcute la judele de instrucție, în loc de a voi să țină seamă de cele declarate de acesta la tribunal. Înstrucțiunea fiind orală și publică, sub pedepsă de nulitate, și interesând în primul rând dreptul apărării, evident că din cauza sus enunțată, baza hotărîrii este viciată, ceea ce îl atrage casarea ca din ordine publică».

VI. »Violarea art. 186 din procedura penală și a dreptului apărării.

»Curtea de apel deduce toate ascunderile pretinse de mărfuri din expertisa făcută la cabinetul judeului-instructor de către Altersohn, omul adversarului nostru Lăzărescu.

»Acest expert, pe lângă că n'a prestat nici un jurământ, dar, apoi lucrarea sa nefiind un act public în sensul legii, ci un act secret, care nu putea servi de bază în stabilirea decisiunii, admiterea unei expertise se impunea, și curtea nu putea a ne priva, în interesul apărării, de o cerere atât de legitimă».

Considerând că curtea de apel, pentru a motiva decisiunea sa, nu se întemeiază nici pe procesul-verbal de perchisițiune făcut de judele-instructor la magazinul lui Petrache Ionescu, nici pe arătările martorului Grünberg la instrucțiune, precum nici de asemenea pe expertisa făcută de Altersohn, ci culpabilitatea recurentului o deduce din complexul deposițiunilor tuturilor martorilor audiați, cum și din însăși strața și registrele recurentului; că, prin urmare, de violarea dreptului de apărare nu e vorbă, și ast-fel și aceste motive sunt neîntemeiate.

Asupra mijlocului III :

»Violarea art. 191 din procedura penală, căci nu se enunță în decizie faptele de care este socotit inculpat D. Adamovici».

Considerând că deși prin art. 191 din procedura penală se cere ca dispozițional hotărîrii condamnatore să enunțe faptele de care persoanele citate se vor socoti culpabile, totuși, însă, după cum reiese din partea finală a acestui articol, singura sancțiune a acestei dispozițiuni este că neobservarea unor asemenea formalități, atrage pronunțarea unei pedepse de amendă în contra grefierului; că afară de acesta, în fine, »motivul e neexact;

Că, ast-fel fiind, din acest punct de vedere, și acest mijloc este ne-intemeiat;

Considerând că în ce privește al IV-lea motiv, curtea făcând divergință de opinii, rămâne ca acest motiv să fie discutat în complexul prevădut de art. 22 din legea sa organică.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 729

IDENTITATE. — Stabilirea identității unei persoane. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

Stabilirea identității unei persoane este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, care nu poate cădea sub censura curței de casațiune.

No. 474. — Respingerea recursului făcut de Seid Hasan, ȋis și Seid Arif, contra decisiiei curței cu juri din Brăila, cu No. 7 din 1896.

10 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„A presintat un memoriu prin care invocă ca motiv de casare ne-identitatea sa cu Seid Hasan“.

Având în vedere decisiunea curței cu juri supusă recursului;

Având în vedere că stabilirea identității unei persoane este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanței de fond, care nu poate cădea sub censura curței de casație;

Considerând în specie că curtea cu jurați, intemeindu-se pe însuși depozitiunile martorilor produși de recurent, constată și declară, prin decisiunea sa, că recurentul care se servea și de numele de Seid

Arif, este însăși Seid Hasan, autorul crimei din noaptea de 21 Ianuarie 1891, fapt pentru care fusese judecat în contumacie și condamnat prin deciziunea curței cu juri din Brăila la 1891 ;

Că, față cu această constatare de fapt, motivul rămâne neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 730

CASAȚIUNE. — Recurs în materie penală. — Unde trebuie să se facă declarațiunea de recurs. (Art. 396 și 417 din procedura penală).

Declarațiunea de recurs în materie penală urmează să se facă la grefa instanței a cărei hotărîre se atacă cu recurs.

No. 475. — **Respingerea recursului** făcut de Iosef Petre Toma contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 603 din 1896.

10 Septembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier M. Poenaru-Bordea, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Considerând că, din combinațiunea art. 396 și 417 din procedura penală, rezultă că declarațiunea de recurs urmează să se facă la grefa instanței a cărei hotărîre se atacă cu recurs ;

Că, în specie, acest recurs, fiind făcut direct la această Curte, cată a fi respins ca neadmisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 731

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Conflict negativ de jurisdicțiune. — Dreptul casației de a pronunța un regulament de competență. (Art. 525 din procedura penală).

RĂNIRE PRIN IMPRUDENȚĂ. — Competință. — Judecătorii de pace. (Art. 22, alin. I din legea judecătorilor de pace din 1894 și art. 249 din codul penal).

- 1) *Curtea de casație este în drept să dea un regulament de competență când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune și să trimită afacerea înaintea instanței competente.*
- 2) *Asemănat art. 22, alin. I din legea judecătorilor de pace din 1894, delictul de rănire prin imprudență și pedepsit de art. 249 din codul penal este dat în competența acelor judecătorii.*

No. 478. — **Regularea competenței, dupe recursul făcut de D. procuror general de pe lângă această înaltă curte, în cauza lui Mihail Ion Ilie.**

10 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Având în vedere că Mihail Ion Ilie fiind dat judecăței pentru faptul că, din nebăgare de seamă, a cauzat răniri fetei Ióna Iancu Savin, judecătorul de pace din Nicorești, prin cartea de judecată No. 95 din 1896, 'și-a declinat competența pe motiv că faptul ar fi prevăzut și pedepsit de art. 239 din codul penal ;

Că afacerea fiind trimisă înaintea tribunalului Tecuci, acesta, prin sentința cu No. 476 din 1896, rămasă iarăși definitivă, 'și-a declinat asemenea competența pe motiv că faptul, fiind o rănire prin nebăgare de seamă intră în prevederile art. 249 din codul penal, indiferent că rănirile au produs o incapacitate de lucru, asemenea delictelor fiind date în competența judecătorilor de pace, conform art. 22 din legea acelor judecătorii ;

Că ambele aceste hotărâri rămânând definitive, cursul justiției este întrerupt, și, deci, curtea de casație este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Având în vedere că prin art. 22, alin. I din legea judecătoriilor de pace, delictele de rănire prin imprudență și pedepsite de art. 249 din codul penal sunt date în competența acelor judecători;

Că, în specie, fiind vorba de rănire prin imprudență, acest fapt este de competența judecătorului de pace a' l judeca.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 732

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Conflict negativ de jurisdicțiune. — Dreptul casei de a pronunța un regulament de competență. — Sesiizarea instanței competente. (Art. 525 din procedura penală).

COMPETINȚĂ. — Comisar. — Bătae comisă de un comisar în exercițiul funcțiunei sale. — Tribunalul corecțional. (Art. 165 din codul penal).

- 1) *Curtea de casație este în drept să pronunțe un regulament de competență când cursul justiției este interupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune și să trămită afacerea înaintea instanței competente.*
- 2) *Faptul că un comisar a bătut, în exercițiul funcțiunei sale, pe o persoană, constituie delictul prevădut și pedepsit de art. 165 din codul penal, și este de competența tribunalului corecțional a' l judeca.*

No. 479. — Regularea competenței în 'causa lui Vasile Bahrin, în urma recursului făcut de D. procuror general al acestei curți.

11 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu;
Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Având în vedere că Vasile Bahrin fiind trimis în judecata tribunalului lași ca inculpat pentru bătae aplicată lui Ilic Sim Șmil, pe când se afla în exercițiul funcțiunei de comisar la hală, tribunalul, prin

sentința cu No. 579 din 1895, 'și declină competența pentru motivul că faptul de bătae intră în competența judelei de ocol, conform art. 22, alin. I din legea judecătorilor de pace;

Că judele de pace No. 2 din Iași, prin cartea de judecată No. 399 din 1896, 'și declină competența de asemenea, fiind că urmează să se aplice inculpatului art. 165 din codul penal, ridicându-se ast-fel pedepsa la maximum de un an închisore, ceea ce nu intră în competența judecătorilor de pace;

Că ambele aceste hotăriri rămânând definitive, cursul justiției fiind întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Având în vedere că din lucrările aflate la dosar rezultă că inculpatul Bahrim a comis delictul, ce i se impută, în calitate de comisar al halei Iași, pe când se găsea în exercițiul funcțiunei sale;

Că, prin urmare, delictul comis de dânsul fiind prevădut și pedepsit de art. 165 din codul penal, este de competența tribunalului a 'l judeca.

Pentru aceste motive:

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 733

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Conflict negativ de jurisdicțiune. — Dreptul curței de casațiune de a pronunța un regulament de competență. — Sesizarea instanței competente. (Art. 525 din procedura penală).

COMPETINȚA. — Necurățenii. — Intreținerea curților locuințelor într-o stare permanentă de necurățenii. — Fapt penal. — Tribunal corecțional. (Art. 175, alin. II din legea sanitară; art. 385, alin. 6 din codul penal).

- 1) *Curtea de casațiune este în drept să pronunțe un regulament de competență când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune și să trimită afacerea înaintea instanței competente.*
- 2) *Faptul de a ține curtea unei locuințe în mod permanent într-o stare de necurățenie intră în previsionsile art. 175, alin. II din legea sanitară și este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca.*

No. 480. — **Regularea competenței în cauza lui Burăh Mendel Hahamu, în urma cererii făcută de D. procuror general al acestei curți.**

11 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că Hahamul Burăh D. Mendel fiind dat judecăței pentru că ar fi contravenit la regulamentul de igienă publică, judele de pace al ocolului II din Bêrlad, prin cartea de judecată No. 87 din 1896, 'și-a declinat competența de a judeca această afacere, pe motiv că faptul imputat inculpatului intră în prevederile art. 175, alin. II din legea sanitară, care prevede, ca pedeapsă, amenda de la 50—100 lei, și, conform art. 21 din legea judecătoriilor de pace, este de competența tribunalului ;

Că tribunalul Tutova, sesizat de afacere, prin sentința cu No. 981 din 1896, 'și-a declinat asemenea competența, pe motiv că faptul imputat intrunesc elementele unei contravențiuni prevădută și pedepsită de art. 385 din codul penal ;

Că ambele aceste hotărâri rămânând definitive și cursul justiției fiind intrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că, dupe art. 385, alin. VI din codul penal, se consideră ca contravențiune, care se pedepsește în conformitate cu dispozițiunile citatului articol, faptul aruncării de murdărie înaintea locuinței în mod singuratic, pe cât timp, în specie, dupe cum rezultă din procesul-verbal al medicului-primar din orașul Bêrlad, care are anume competența de a constata, încredința prin legea sanitară, în scop de a putea contribui la igiena orașului, inculpatul ținea curtea sa în cea mai mare necurățenie în mod permanent, fapt care intră în pre-viziunile alin. II de sub art. 175 din legea sanitară, ast-fel că abaterea săvârșită în mod singuratic sau obișnuit și permanent se pedepsește sau dupe art. 385 din codul penal, sau dupe art. 175 din legea sanitară ;

Considerând că, în specie, penalitatea prevădută de art. 175 din

legea sanitară fiind de lei 50—100; ast-fel că excedă competența judeului de ocol, faptul imputat inculpatului este de competența tribunalului a' l judeca.

Pentru aceste motive:

Regulează competența, etc.

Penal, secția II.

No. 734

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Conflict negativ de jurisdicțiune. — Dreptul curței de casațiune de a pronunța un regulament de competență. (Art. 525 din procedura penală).

DELICT ELECTORAL. — Competință. — Neretroactivitatea legilor. — Delicte comise sub o lege veche. — Ce lege se aplică. (Art. 1 din codul civil, art. 2 din codul penal și legea din 4 Maiu 1895 pentru delictelor electorale).

- 1) *Curtea de casațiune este în drept să pronunțe un regulament de competență când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune și să trimită afacerea înaintea instanței competente.*
- 2) *Principiul neretroactivității legilor trebuie să fie aplicat ori de câte ori legiuitorul nu 'și-a manifestat o intențiune contrară. Ast-fel, legea din 4 Maiu 1895, carea dat judecarea delictelor electorale în competența tribunalelor corecționale, neprescriind ca ea să fie aplicată cu efect retroactiv, nu poate fi aplicată de cât la faptele comise posterior promulgărei ei.*

No. 482. — **Regularea competenței în cauza lui Nae T. Bolgiu, Iancu C. Porumbaru, Tache Matei, Alecu Ionescu, Ioniță Oprea, Iorgu Popescu, Tudor Mihai, Anton Soldaru și alți, în urma cererii făcută de procurorul general al acestei înalte curți.**

11 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând,

Având în vedere că Nae T. Bolgiu, Iancu C. Porumbaru și ceilalți (numiți mai sus) inculpați au fost trimiși înaintea curței cu juri din județul Prahova, pentru că, cu ocaziunea alegerii consiliului comunal din Urlați, au bătut pe mai mulți alegători și au ultragiat membrii biuroului electoral; că în ziua fixată pentru judecarea acestei acțiuni ministerul public ridicând excepțiunea de incompetență a curței de a judeca asemenea delict, în urma promulgării legii din 4 Maiu 1895, curtea, prin deciziunea cu No. 26 din 1896, a admis declinatorul de competență;

Având în vedere că tribunalul, prin sentința cu No. 713 din 1896, și declină de asemenea competența de a judeca această afacere;

Că ambele aceste hotăriri rămânând definitive, cursul justiției este întrerupt, și această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Având în vedere că art. 1 din codul civil și art. 2 din codul penal consacră principiul neretroactivității legilor, care trebuie a fi aplicat ori de câte ori legiuitorul nu și-a manifestat o intențiune contrară; că legea din 4 Maiu 1895 neprescriind ca ea să fie aplicată cu efect retroactiv, prin această legiuitorul a înțeles ca această lege să nu se aplice de cât la faptele comise posterior promulgării ei;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât faptele imputate inculpaților se găsesc deja pendinte la curtea cu jurați în momentul promulgării legii din 1895, instanța competentă de a judeca această afacere nu poate fi de cât curtea cu jurați.

Pentru aceste motive:

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 735

DELICT SILVIC. — Proces-verbal de constatare. — Când nu constată un flagrant delict. — Combatere prin proba contrară.

Procesul-verbal ce constată un delict silvic se poate combate cu proba contrară când nu constată un flagrant delict

No. 484. — **Respingerea** recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 576 din 1896, cu Ion P. Mihaiu, pentru delict silvic.

18 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe D. procuror de secție C. D. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea art. 19 din codul silvic și exces de putere, prin faptul că tribunalul a admis dovezi în contra procesului-verbal“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Ioan P. Mihai și George Baiu fiind dați judecăței pentru delict silvic, tribunalul Ți-a achitat pentru motivul că din biletele liberate de însăși șeful ocolului silvic respectiv, presintate de inculpați la tribunal, ei aveau dreptul a tăia nule, pentru care li se impută contravenție la legea silvică ;

Considerând, că întru cât din acte și din sentința tribunalului nu se constată că numiții ar fi fost prinși în flagrant delict, în asemenea cas procesul-verbal de constatare se putea combate prin proba contrarie ;

Că ast-fel fiind, motivul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 736

CASAȚIUNE. — Martori. — Neascultarea martorilor citați. —

Nu constituie nulitatea hotărîrii când însuși prevenitul a renunțat la ascultarea lor.

In materie penală neascultarea martorilor citați nu poate face ca hotărîrea să fie nulă când se constată că însuși prevenitul a renunțat la ascultarea acelor martori.

No. 486. — **Respingerea recursului** făcut de Thedor Ciupitu contra decisiiei curței de apel din Galați, secția II, No. 10 din 1896.

23 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier M. Poenaru-Bordea, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând :

Asupra mijlocului de casare relativ la faptul că : »curtea cu jurați »de și a citat martorii propuși de recurent, dar la ziua înfățișării acei »martori, de și erau prezenți, nu au fost ascultați de curte«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că de și recurentul a propus martori în apărare, din care parte au și fost audiați de curte, însă, dupe cum constată procesul-verbal de audiență, apărarea a renunțat a se mai asculta și cei-alți martori ce erau prezenți, și curtea a luat act de această declarațiune ;

Considerând că ast-fel fiind, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 737

CASAȚIUNE. — Timbru. — Recurs în materie penală în contra sentințelor tribunalului. (Art. 22 și 30 din legea timbrului).

Cererile de recurs în casațiune în contra sentințelor tribunalului, date în materie corecțională, trebuiesc să fie însoțite, sub pedeapsă de nulitate, de o taxă de 50 lei, plus 25 lei cota timbrată pe care urmează să se facă declarația de recurs, sau, în cas de scăpătăciune, de un certificat care să constate starea de paupertate a recurentului.

No. 490. — **Respingerea recursului** făcut de Ion Sandu Popa Stancu contra sentinței tribunalului Argeș cu No. 960 din 1896.

23 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că, din combinația art. 22 și art. 30 din legea timbrului, cererile de recurs în casațiune contra sentințelor tribunalului, date în materie corecțională, trebuie să fie însoțite, sub pedepsă de nulitate, de taxa de 50 lei, plus 25 lei cota timbrată pe care urmează să se facă declarația de recurs, sau, în cas de scăpătăciune, de un certificat prin care să se constate starea de paupertate a recurentului ;

Că, în specie, recurentul nedepunând taxa legală, sau un certificat de paupertate, în conformitate cu sus citatele texte de lege, recursul câtă a se respinge ca inadmisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 738

CURTEA CU JURAȚI. — Președinte. — Puterea discreționară a președintelui. — Citirea depunerilor scrise ale martorilor și a procesului-verbal încheiat la localitate. (Art. 301 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Martori. — Renunțarea acusatului de a se asculta o parte din martori. — Neascultarea lor chiar când jurații cer să se asculte.

CURTEA CU JURAȚI. — Președinte. — Dreptul său de a asculta ori-ce persoană în interesul descoperirii adevărului. (Art. 302 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Legitimă apărare. — Dacă poate forma obiectul unei cestiuni separate. (Art. 363 din procedura penală, art. 58 și 254 din codul penal).

1) Președintele curței cu jurați este în drept, în virtutea puterii sale discreționare, să ordone citirea depunerilor scrise ale martorilor și a procesului-verbal încheiat la localitate pentru constatarea faptului.

- 2) Când acusatul renunță la ascultarea unor martori și ministerul public și partea civilă nu 'și-'i însușesc, acei martori nu au a fi ascultați chiar când jurații ar stărui în ascultarea lor.
- 3) Președintele curței cu jurați este în drept, pentru descoperirea adevărului, să asculte verî-ce persoană ar găsi de cuviință.
- 4) Legitima apărare nu poate forma obiectul unei cestiuni separate, ea fiind o cauză care influențează și alterează voința ; poate fi considerată că este prevădută în cestiunea principală de culpabilitate.

No. 491. — **Respingerea recursului** făcut de Dobre Radu Catrina contra deciziei curței cu juri din Argeș No. 13 din 1896.

24 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier M. Poenaru-Bordea, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra primului și al II-lea mijloc de casare :

»Jurământul martorilor nu s'a prestat conform legii, de ôre-ce nu este destul să se ateste că jurământul s'a făcut conform legii ; trebuie să se constate că martorii au jurat să spună numai adevărul, ceea ce nu s'a urmat.

»Sora mortului și soția mortului, cari erau și parte civilă și cari au cerut și obținut despăgubiri, au fost admise și ca martore și ținute ambele în odaia în care se găseau închiși martorii, acușaii, și astfel ele au putut influența, poate și chiar cumpăra pe martori, ca să altereze adevărul, în interesul despăgubirii lor și în ură în contra subsemnatului».

Având în vedere deciziunea curței cu jurați supusă recursului, din care rezultă că toți martorii cari au fost audiați d'inaintea curței cu jurați au prestat jurământul, conform art. 363 din procedura penală, afară de sora și soția acusatului, recurentul de ađi, cari au fost ascultate ca simple informatore ;

Considerând că ast-fel fiind, atât primul motiv, cât și alegațiunea făcută de recurent prin mijlocul al II-lea de casare, au a fi respinse ca inexacte în fapt.

Asupra mijlocului III de casare :

„Nu s'a permis nici o observațiune a se face martorilor de apărare și s'a violat ast-fel art. 344 din procedura codului criminal».

Având în vedere că rezultă din decisiune că președintele curței a îndeplinit dispozițiunile art. 344 din procedura penală față cu recurentul; că prin urmare, și acest mijloc este inexact în fapt.

Asupra mijlocului IV :

„Președintele a admis citirea deposițiilor martorilor făcute în fața locului și la instrucțiune, precum și citirea procesului-verbal al subprefecturii».

Considerând că de și președintele curței cu jurați a ordonat citirea a parte din deposițiunile scrise ale martorilor, cum și procesul-verbal încheiat la localitate, același însă a făcut-o în virtutea puterii sale discreționale ce 'i este acordată prin art. 301 din procedura penală, și din acest punct de vedere și acest mijloc este neintemeiat.

Asupra mijloacelor V și VII :

„Nu s'a ascultat trei martori, pe cari apărarea de și nu 'i-a însușit, dar n'a renunțat la densii, pe când deposițiile lor s'a citit înaintea juraților dupe actul judelei-instructor.

„S'a declarat că se renunță la deposițiile cu jurământ la trei martori, pe când jurații nu au voit să renunțe la ascultarea lor».

Considerând că rezultă din lucrările aflate la dosar că dacă parte din martori nu au fost ascultați cauza a fost că recurentul a renunțat la ascultarea lor, iar partea civilă și ministerul public au declarat că nu și-'i însușesc, dupe care curtea a ordonat ca acei martori să nu mai fie ascultați ;

Considerând că dacă se renunță la ascultarea unor martori, aceștia n'au a fi ascultați chiar dacă jurații ar stărui în ascultarea lor, cum pare a susține recurentul în motivul al șeptelea, ceea ce, de altminterlea, nici nu se constată.

Că, prin urmare, și aceste mijloce sunt inexacte.

Asupra mijlocului VI :

„Dupe terminarea instrucției înaintea juraților, D. președinte a inventat un martor, anume Nae Grigorescu, coproprietar cu subsemnatul, cu care mă găsesc în daraveri de hotare de moșie, dușman al subsemnatului, și care a fost ascultat fără prestare de jurământ, nu la rândul martorilor acuzăției, ci tocmai în urmă, la sfâr-

»șit, pentru ca jurații să rămână sub impresiunea mărturisirei duș-
 »mane a antagonistului meu, și care neținându-se nici de jurământ,
 »pentru că nu i s'a dat jurământ legal de D. președinte, a depus ne-
 »adevărurile cele mai îngrozitoare, de și dânsul nu se găsea în comună
 »atunci când s'a petrecut faptul».

Considerând, cu privire la acest mijloc, că, dupe dispozițiunile art.
 302 din procedura penală, președintele curței este în drept, pentru
 descoperirea adevărului, să asculte verice persoane ar găsi de cuviință;

Că, în specie, ascultând ca simplu informator pe N. T. Grigorescu,
 care se găsea în acel moment în sala curței, a usat de un drept ce 'i era
 acordat de lege, ast-fel că, din acest punct de vedere, și acest mijloc
 este neîntemeiat.

Asupra mijlocului VIII :

»Inverdat s'a pus numai o singură întrebare, pe când din desba-
 »teri a rezultat în mod evident legitima apărare, și juraților nu li s'a
 »spus că, dacă admit legitima apărare, să se pronunțe cu *nu*, și deose-
 »bit nu s'a pus și cestiunea dacă mórtea a fost cauzată din împuşcă-
 »tură sau din cădere, cum rezultă din debateri».

Considerând că legitima apărare nu este una din cauzele prevă-
 ăute pentru cari ar avea a se pune o cestiune; că dacă a fost sau nu
 o legitimă apărare, acesta este o cauză care influențează și alterează
 voința ce ar fi considerată în cestiunea dacă este culpabil sau nu.

Că de aceea și acest motiv are a fi respins.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 739

**CURTEA CU JURAȚI. — Jurați. — Lipsă de cens. (Art. 258,
 alin. II din procedura penală).**

*Dupe art. 258, alin. II din procedura penală, au dreptul a fi ju-
 rați, în virtute de cens imobiliar, numai cei cari posed un venit
 anual de 1.500 lei.*

Aşa dar, participarea cui-va în comisiunea juraţilor, trecut în listă ca proprietar, fără să fi avut un asemenea venit, vînză constituirea comisiunii şi acesta atrage nulitatea verdictului său şi a deciziunii curţii ¹⁾.

No. 492. — **Casarea** deciziunii curţii cu juri din Olt cu No. 13 din 1896, dupe recursul făcut de Marin Bereanu şi Dobre Bereanu.

24 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea;

Pe D. procuror C. D. Sărăţeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 258 din procedura penală, întru cât în comisiunea juraţilor cari m'a judecat a luat parte şi D. Stan Chiriţescu, care nu avea calitatea de a fi jurat, de ore-ce nu avea censul de 1.500 lei anual, dupe cum rezultă din alăturatul certificat No. 11.640 din 1896, al casieriei generale Olt“.

Având în vedere că, dupe art. 258 din procedura penală, alin. II, a dreptul a fi juraţi cei ce posedă un venit anual de 1.500 lei în avere imobilă;

Considerând, în specie, că din procesul-verbal de audienţă se constată că în comisiunea juraţilor cari a judecat pe recurent a luat parte ca jurat Stan Chiriţescu, din comuna Mihăesci-de-Jos;

Considerând că din certificatul No. 11.640 din 1896, al casieriei generale Olt, depus de recurent, se constată că numitul Stan Chiriţescu, care a figurat ca jurat în comisiunea de judecată şi care este trecut pe listă ca proprietar, nu are venitul imobiliar de 1.500 lei;

Că, ast-fel fiind, densus neputînd fi ca jurat, nu putea lua parte în comisiunea de judecată, şi, dar, compunerea comisiunii fiind vîţioasă, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Casază, etc.

Penal, secţia II.

¹⁾ În acelaşi sens s'a pronunţat şi deciziunea No. 493 din aceeaşi zi.

No. 740

HOTĂRÎRE. — Hotărîre achitătoare în materie penală. — Nemenționarea în dispozitiv a neculpabilității prevenitului. — Menționarea ei însă în considerante. — Nu atrage casarea.

Nemenționarea, într-o hotărîre achitătoare despre neculpabilitatea unui prevenit nu poate determina casarea acelei hotărîri când această neculpabilitate este specificată prin considerantele hotărîrei.

No. 494. — Respingerea recursului făcut de D. procuror al tribunalului Tulcea contra sentinței tribunalului Tulcea No. 619 din 1896, în causa lui T. Iordanof.

24 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni ;

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea art. 191 din procedura penală, și omisiune esențială când tribunalul respinge apelul ce am făcut contra cărței de judecată No. 101 din 30 Aprilie 1896, a judeului de pace Măcin, de ore-ce judecătorul a stabilit în considerante că sunt două inculpați, T. Iordanof și L. Iordanof, trebuia ca prin dispozitiv să se pronunțe asupra culpabilității sau neculpabilității amândorora, și tribunalul, de și i-am cerut acesta atât în apelul făcut, cerând achitarea lui L. Iordanof și condamnarea lui T. Iordanof, cât și în concluziunile orale ce am luat în instanță, cerând aplicarea art. 191 din procedura penală, combinat cu art. 62 din codul penal, pentru T. Iordanof, și achitarea lui L. Iordanof, totuși 'mi respinge apelul».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că șeful ocolului silvic Cerna trimițând în judecata judeului de pace Măcin pe delincenții Tănase Iordanof și Lațăr Iordanof, pentru delict silvic, judele de ocol, față cu actele ce i s'au presintat, a stabilit că singurul delincuent în cauză nu este de cât Lațăr Iordanof, pe care l-a și condamnat, conform cu dispozițiunile codului silvic ;

Că în contra acestei cărți de judecată procurorul tribunalului res-

pectiv făcând apel, tribunalul a respins apelul pe motivul că stabilirea culpabilității de către judele de ocol numai în persoana lui Lădăr Iordanof este bine făcută ;

Considerând că de și judele de ocol, ca și tribunalul, nu menționează în dispoziitivul sentinței despre neculpabilitatea lui Tănase Iordanof, totuși această neculpabilitate a sa este specificată anume atât de judele de ocol, cât și de tribunal prin considerantele hotărârilor respective, ast-fel că lipsa unei asemenea mențiuni în dispoziitiv nu poate determina casarea sentinței ;

Că, de aceea, mijlocul invocat are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 741

IMPRUDENTĂ. — Omor prin imprudență. — Aprecierea suverană a instanțelor de fond. (Art. 248 din codul penal).

DAUNE CIVILE. — Daune civile provenite dintr'un fapt delictuos comis prin imprudență saū indirect. — Cum se dovedește. — Aprecierea instanțelor de fond. (Art. 1.169 din codul civil și 123 din procedura civilă).

- 1/ *Legea pedepsește omorul involuntar nu numai când este provenit dintr'o cauză directă, imputată cui-va, ci și acela provenit dintr'o cauză indirectă, și constatarea unei asemenea cauze este o cestiune de fapt ce nu se poate censura de curtea de casațiune.*
- 2/ *Daunele civile la cari poate condamna o instanță corecțională când declară pe cine-va autor, fie și indirect, al unui fapt delictuos nu au a fi dovedite strict în sensul art. 1.169 din codul civil, ci instanța judecătorească, aplicând elementele propuse, poate acorda daunele ce crede.*

No. 499. — Respingerea recursului făcut de Marcel Leca și Clara G. Leca contra decisiiei curței de apel Iași, secția I, cu No. 484 din 1896.

30 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Hentescu ;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor I și II de casare :

I. » În ziua de 26 Decembre 1895, Marcel Leca, în unire cu alți doi tineri și defunctul Atanasie Popescu, plăcă la vênat, și, ajungând pe delul Cetățuia, lângă oraș, se aședă pe tapșan pentru a mânca. Fiind omăt și puscile fiind puse jos, Atanasie Popescu, temându-se să nu i se ruginască pușca, se gândi a le aședa în piramidă, și pentru acest scop cere puscile de la colegii săi, le ia, și pe când Popescu se căsnea să le așede în piramidă, pentru că armele nu stăteau, de o dată arma lui Marcel, armă cu foc central, se descarcă, lovind în piept pe Popescu, plecat asupra pușcei, și cade mort pe loc. Faptele fiind astfel, dupe art. 248 din codul penal, pentru ca faptul imprudenței să fie imputabil lui Marcel Leca, precum curtea pretinde prin sus citata decisiune, se cere ca faptul să fie direct din partea lui Marcel Leca, el mânuind arma, sau având'o în mâna sa, și să fi cauzat morțea ; ast-fel ori-ce alte împrejurări, neluarea de măsuri trebuincioase, precum în specie se impută că s'ar fi uitat cocoșul ridicat, ceea ce nu sa stabilit, n'ar putea fi cel mult de cât delict civil, și nu dintre acele prevăzute de art. 248 din codul penal (cas., s. II, No. 295 din 25 August 1878) ; deci curtea, dupe faptele stabilite, violază art. 248 din codul penal aplicându'l ».

II. » Exces de putere. Din instrucțiunea urmată înaintea tribunalului toți martorii, sub jurământ, n'aũ afirmat că cocoșul era ridicat când defunctul Popescu a luat arma lui Marcel Leca și, mai mult, expertul Leipnitz a afirmat, că chiar când cocoșul ar fi fost închis, totuși se putea descărca arma când ar fi fost lovită la trăgător, și probabil când defunctul Popescu se căsnea cu cele-alte arme să le pună în piramidă, arma lui Marcel Leca, având o sfără legată care servea de curea, s'a atins de trăgător, sau s'a lovit de cele-alte arme, și a luat foc. Curtea comite o eróre grosieră de fapt și deturnază faptele când pretinde că arma lui Marcel Leca, luată de defunctul Popescu, era cu cocoșul ridicat, ceea ce absolut nu se stabilește din ascultarea martorilor sub jurământ înaintea tribunalului ».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Având în vedere dispozițiunile art. 248 din codul penal ;

Considerând, în specie, că curtea de apel, pentru a decide că recu-

rentul Marcel Leca este culpabil de faptul omorului lui Popescu și, prin urmare, pasibil de penalitatea prevădută de art. 248 din codul penal, constată, față cu diferitele împrejurări de fapt, că omorul s'a săvârșit direct, nu din culpa recurentului, ci din neglijare, instanța de fond a trebuit a aplica art. 248, care menționează nu numai omorul involuntar provenit din o cauză directă imputată cui-va, ci și acelelea provenite din o cauză indirectă;

Că, de altminterlea, constatarea unei asemenea cauze, precum prevede art. 248 din codul penal și precum constată și instanța de fond, este o cestiune de fapt pentru care nu se poate censura de curtea de casație;

Că ast-fel nu e vorba de un delict civil;

Considerând că cele coprinse în motivul II de casare se înlătură prin constatările și aprecierile contrare ale instanței de fond;

Că, ast-fel fiind, ambele motive au a fi respinse ca neintemeiate.

Asupra mijloacelor III și IV:

III. »Violarea art. 63 din procedura penală, combinat cu 260, alin. I din procedura civilă, căci îndată după ce s'a făcut cunoscut accidentul omorului ténérului Atanasie Popescu, primul-procuror, mergând la fața locului și anchetând faptul în fața părinților mortului, acesta, convingându-se că faptul nu se poate atribui nimănui, a declarat categoric și în scris, în fața tuturilor și a lui Marcel Leca, că nu face nici o pretențiune în contra nimănui și se desistă de la ori-ce despăgubiri civile; totuși, mai târziu, îndemnat de alții, revine asupra declarațiunei subscrise înaintea primului-procuror și cere înaintea tribunalului și a curței despăgubiri, după ce a renunțat o-dată.

»Curtea violază sus citatele texte admițendu'l în instanță și acordând părintelui mortului despăgubiri în sumă de 6.000 lei, căci odată ce partea civilă a renunțat la despăgubiri civile, nu mai putea lua conclusiuni în instanță, ne mai având nici un rol în proces. (Cas. 53 din 31 Ianuarie 1884)«.

IV. »Violarea art. 1.169 din cod. civil și 123 din procedura civilă.

»Prin această dublă violare curtea, în aprecierea daunelor-interese, comite un adevărat exces de putere.

»Și, în adevăr, în ce privește despăgubirile civile în sumă de 20.000 lei, pe cari într'un târziu, o lună și jumătate de la morțe, le-a cerut tatăl Tănase Popescu, nu pentru că și-a pierdut copilul din

»neprevvedere copilărească, dintr'o întâmplare nenorocită, dupe cum
 »în ziua de 29 Decembre 1895, trei zile de la nenorocitul eveniment,
 »înaintea primului-procuror, tatăl Tănase Popescu a caracterizat fap-
 »tul morfeii, declarând spontanee, în fața primului-procuror, că n'are
 »nici o pretențiune, nu cere nimic, nici măcar ver-o despăgubire de
 »la cine-va, stăruind în această declarare și iscăbind, ci pentru că
 »amânduoi părinții, și mama și tata, în petițiunea din 10 Ianuarie
 »1896, prin care se constituie parte civilă, afirmă că copilul lor ar fi
 »fost împușcat din eróre, de către Marcel Leca, fapt ce este cu totul
 »neadevêrat.

»Curtea admitând tôte aceste fapte, în aprecierea despăgubirilor
 »civile, nu numai că violéză regula de drept: că acela ce face o pro-
 »punere înaintea justiției trebuie s'o probeze (art. 1.169 din codul
 »civil), dar apoi că curtea nici arată rațiunile, adică nici motivéză, dupe
 »cum cere art. 123 din procedura civilă, pentru ce apreciază și sco-
 »böră de la 20.000 lei la 6.000 lei despăgubirile civile.

»Și, în adevêr, pe lângă paguba morală ce o suferă un părinte care
 »și-a pierdut copilul, pagubă care nu se pôte estima în bani, se pôte
 »întâmpla ca el, părinte, să sufere și o pagubă materială, daunele-
 »interese trebuesc plătite.

»A ȃice, cum ȃice curtea de Iași în considerantul său: avênd în
 »vedere că cererea de despăgubiri este fondată, și apreciînd, curtea
 »le fixéză la 6.000 lei, nu este motivare, ci este o simplă afirmare,
 »și pe o simplă afirmare nimeni nu pôte fi condamnat a plăti, și, deci,
 »când curtea condamnă pe minor să plătéscă 6.000 lei despăgubiri ci-
 »vile comite un adevêrat exces de putere, căci aprecierea sa n'are
 »absolut nici o basă, voiă să ȃic nu este indicat un motiv, fie el cât
 »de slab ar fi«.

Considerând că daunele-civile la cari pôte condamna o instanȃ co-
 recȃională când declară pe cine-va autor, fie și indirect, ca, în specie,
 al faptului imputat n'aă a fi dovedite strict, în sensul art. 1.169 din
 codul civil, și elementele aă a fi produse și instanȃ pôte să aprecieze
 și să acorde daunele ce crede;

Că, din acest punct de vedere, motivul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secȃia II.

No. 742

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Conflict negativ de jurisdicțiune. — Dreptul curței de casațiune de a da un regulament de competență. — Afacere de competența curței cu jurați. — Trămiterea ei la camera de punere sub acusațiune. (Art. 525 din procedura penală).

Când cursul justiției este intrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, curtea de casație este în drept să dea un regulament de competență și, dacă cauza este de competența curței cu jurați a fi judecată, trebuie să trimită afacerea la camera de punere sub acusație, singura competente a cerceta faptele și a sesiza curtea cu jurați.

No. 500. — **Regularea** competenței în cauza lui D. I. Rădoiș, dupe recursul făcut de D. procuror-general al acestei înalte curți.

30 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusioni;

Deliberând,

Având în vedere că D. I. Rădoiș fiind urmărit pentru punere de foc și părint-ucidere (art. 357, 229 și 232 din codul penal), D. judecător de instrucție al tribunalului Vlașca, prin ordonanța sa No. 1.474, rămasă definitivă, găsește că este cas de urmărire în contră și îl trimite, fiind minor, în judecata tribunalului corecțional (art. 65 din codul penal);

Că tribunalul de Vlașca, prin sentința sa No. 928 din 1896, rămăasă iarăși definitivă, și declină competența de a judeca pricina, pe motiv că s'a dovedit că prevenitul să numește în realitate Dumitru Ilie Iliescu, și că reese din actul de nascere că dânsul avea vârsta de 20 ani impliniți în momentul săvârșirii crimelor de mai sus;

Că atât ordonanța judelei-instructor, cât și sentința tribunalului, rămânând definitive, cursul justiției este intrerupt și, deci, curtea de casație este chemată, conform art. 525 din procedura penală, să pronunțe un regulament de competență;

Considerând că din actul de naștere aflat în dosarul judeului-instructor rezultă că I. Rădoi, care, dupe cum constată tribunalul, se numește în realitate Dumitru Ilie Iliescu, avea vârsta de 20 ani deplină în momentul săvârșirii crimelor ce i se impută ;

Considerând că, ast-fel fiind, de ôre-că competente e curtea cu jurați, cauza urmează a se trâmite camerei de punere sub acuzare, singura competente a cerceta faptele și a sesiza curtea cu jurați pentru a judeca crimele imputate.

Pentru aceste motive,

Regulând competența :

Trâmite, etc.

Penal, secția II.

No. 743

DELICT ELECTORAL. — Dreptul alegătorilor de a intenta și susține acțiunea publică. — Când au acest drept. — Pentru ce anume delict. — Delict. comise în timpul alegerilor. — Delict. comise cu ocasiunea înscrierilor în listele electorale. (Art. 134 și 117 din legea electorală).

Dreptul acordat alegătorilor prin art. 134 din legea electorală, de a intenta și susține acțiunea publică, în cas când ministerul public nu ar lua inițiativa, se referă numai pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor, nu și pentru delict. comise cu ocasiunea înscrierii în listele electorale.

No. 504. — **Casarea**, fără trâmite, a decisiiei curței cu juri din Iași cu No. 10 din 1896.

30 Septembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Violarea art. 134 din legea electorală.

»Curtea cu jurați, fără competență și contra literei și spiritului le-

»gei, a respins finea de neprimirea acțiunii locuitorilor, cari au sesizat »curtea cu jurați, întru cât delictul ce mi se impută nu e săvârșit în »timpul alegerilor, ci cu ocasiunea înscrierii în listele electorale, în »scriere obținută prin decisiunea rămasă definitivă a înaltei curți de »casație în contradictoriu și care s'a hotărât, în urma discuțiunii ac- »telor doveditoare, că posed calitatea de a fi înscris între alegători.

»Prin judecata juraților se atinge autoritatea decisiiei lucrului ju- »decat a înaltei curți de casație«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului ;

Considerând că deși, dupe dispozițiunile art. 134 din legea electo- rală, dece alegători au dreptul de a intenta și susține acțiunea pu- blică în cas când ministerul public nu ar lua inițiativa, acest drept însă se dă alegătorilor numai pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor ;

Considerând că, în specie, faptul imputat recurentului fiind cel pre- vădut de art. 117 din legea electorală, care nu a fost comis în tim- pul alegerilor, ci cu ocasiunea înscrierii sale în listele electorale, curtea cu jurați, primind acțiunea intentată de acei alegători și ju- decând delictul ce se impută recurentului, a violat dispozițiunile art. 134 din legea electorală, și de aceea mijlocul de casare este inte- meiat ;

Având în vedere că din momentul ce este constant că această ac- țiune nu putea fi judecată pe această cale, ea nu mai poate fi primitoare de o nouă judecată în fond ;

Vedend și dispozițiunile art. 39 din legea sa organică ;

Pentru aceste motive :

Casază, fără trimitere, etc.

Penal, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

No. 744

SIMULAȚIUNE. — Cesiune. — Contract de închiriere. — Adjudecațiune. — Cum poate dovedi adjudecatarul simulațiunea cesiunei contractului de închiriere făcută de fostul proprietar expropriat. — Martori. — Presumpțiuni.

MARTORI. — Admisibilitatea probei testimoniale. — Imposibilitate pentru parte de a-și procura o dovadă scrisă. — Când se poate întâmpla acesta. (Art. 1.198 din codul civil).

1) *Adjudecatarul unui imobil poate fi admis să dovedească prin toate mijlocele de probațiune, fie cu martori, fie prin presumpțiuni, că un act de cesiune, prin care fostul proprietar a cedat unei persoane contractul de închiriere ce avea cu altă persoană pentru imobilul adjudecat, este simulat.*

2) *Proba testimonială este admisibilă ori de câte ori partea care o invocă a fost în imposibilitate de a-și procura o dovadă scrisă, și acesta se poate întâmpla ori de câte ori partea voescă să dovedească fapte petrecute între adversarul său cu un al treilea.*

No. 310. — Casarea sentinței tribunalului Covurlui, secția II, No. 250 din 1895, după recursul făcut de firma comercială D. Gheorghiu și altul, cu S. T. Cercez.

1 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. B. Păltineanu, avocatul recurenților, asupra motivelor de casare, și

Pe D. Benisachi, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Tribunalul, confundând acțiunea în simulațiune intentată de noi cu acțiunea pauliană, susține că pentru a exercita cine-va acțiunea în simulațiune, sau cel puțin pentru a putea usa de proba testimonială în dovedirea acestei acțiuni, trebuie să aibă calitatea de *creditor*, căci numai *creditori* sunt *terții*. Prin acesta tribunalul violăză principiile relative la acțiunea în simulațiune și la calitatea de *terții*, când este vorba de exercitarea acestei acțiuni, precum și art. 1.198 și 1.203 din codul civil, pe baza cărora aveau drept la proba testimonială, de ôre-ce în specie și noi eram *terții*“.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că S. T. Cerchez, intimat în recurs, chemând în judecată, înaintea judecătorului de pace, pe primăria orașului Galați pentru a fi condamnată la plata sumei de 885 lei, chiria unui local închiriat de primărie pentru școală, în puterea contractului încheiat între comună și fostul proprietar, State Chiriac, contract trecut reclamantului Cerchez prin cesiune, recurenta firmă Gheorghiu și Alexiu face intervențiune, pretinzând că imobilul lui State Chiriac fusese scos în vânzare publică și adjudecat asupra lor și cerând a dovedi că actul de cesiune al contractului de închiriere este simulat și, prin consecință, că dênșii sunt în drept a primi chiria ;

Că judele de pace condamnând pe primărie să plătescă chiria localului de școală, împreună cu dobânda, lui Cerchez, atât primăria, cât și firma Gheorghiu și Alexiu, au făcut apel ;

Că înaintea tribunalului intervenienții au cerut să dovedescă cu martori că cesiunea era simulată ;

Că tribunalul, respingând ambele apeluri, a respins pe al intervenienților pe motivul că dênșii, nefiind *creditori*, nu puteau cere anula-

rea cesiunii ca făcută în fraudă lor și pentru că, reprezentând pe locatar, nu puteau dovedi simulațiunea de cât cu un contra-înscriș ;

Considerând că recurenții intervenind în acțiunea făcută de Cerchez primăriei, în calitate de adjudecatari ai imobilului a cărui chirie o pretindea Cerchez, și cerând a dovedi că actul prin care fostul proprietar cedase lui Cerchez contractul de închiriere era simulat, dâșii nu puteau fi considerați de cât ca terți persoane și, ca atare, dâșii erau în drept să dovedească simulațiunea acelei cesiuni prin toate mijlocele de probațiune, între cari intră și martorii și presumpțiunile ;

Că, de altminterlea, dupe art. 1.198 din codul civil, proba testimonială este admisibilă ori de câte ori partea care o invocă a fost în imposibilitate de a 'și procura o dovadă scrisă, și acesta se întâmplă de câte ori partea voescă să dovedească, ca în specie, fapte petrecute între adversarul său cu un al treilea ;

Că, dar, rău tribunalul a respins proba testimonială propusă de recurenți pentru a dovedi simulațiunea și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 745

PRESCRIPTIUNE. — Chirie. — Recunoșcerea datoriei făcută prin oșebit înscris. — Obligațiune nouă. — Dreptul comun. — Casare. (Art. 1.907 din codul civil).

Datoriile provenite din chirie de și se prescriu prin trecere de cinci ani, totuși o asemenea datorie, dacă a fost recunoscută de debitor prin un oșebit înscris, ea constituind o nouă obligațiune, devine prescriptibilă dupe dreptul comun, prin urmare, nu măi pôte fi vorba în asemenea cas de prescripția de cinci ani.

No. 313. — **Casată**, în urma recursului făcut de Lazăr Naumescu, sentința tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 272 din 1895.

2 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. Duca, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Stănescu-Jiu, avocatul intimatului, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Rea aplicare a art. 1.907 din codul civil.

»D. St. Tacorian a recunoscut că mai datorcă din chirie o sumă de lei 1.107, și, deci, rău a aplicat art. 1.907 din codul civil, căci nu »pöte fi vorba de prescripöiunea de 5 ani pentru asemenea datorii, ci »numai aceea de 30 ani«.

Având în vedere că din sentinöa supusă recursului rezultă că recurentul Lazăr Naumescu, în anul 1894, a cerut, în baza a două înscrisuri cu data din anul 1876, ca Ștefan Tacorian, debitorul său, aöi intimat în recurs, să fie condamnat aöi plăti suma de 1.107 lei, provenind din chiria unei prăvălii de birt ce numitul Tacorian luase de la el, Naumescu ;

Că atât judecătorul de pace, cât și tribunalul, în apel, prin sentinöa supusă recursului, au respins cererea lui Naumescu, pe motiv că datoria provenea din chirie de case, ceea ce o face, dupe prescripöiunile art. 1.907 din codul civil, prescriptibilă prin trecere de 5 ani ;

Considerând că de și, în adevăr, suma reclamată provenea din chirie de casă, și aceste datorii se prescriu, dupe sus citatul text de lege, prin trecere de cinci ani, totuși, prin faptul că Tacorian a recunoscut aceea datorie prin deosebite înscrisuri, natura obligaöiunei lui s'a schimbat, și noua obligaöiune ce a luat naștere, ori care ar fi cauza ei, este supusă, în ceea ce privește prescripöiunea, la dreptul comun ; prin urmare, nu mai pöte fi vorba de prescripöiune de 5 ani ; că, dar, rău tribunalul a declarat prescristă datoria lui Tacorian către Naumescu, și, deci, motivul invocat este întemeiat ;

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secöia I.

No. 746

CONTRABANDĂ. — Consiliu comunal. — Drept de a reveni asupra încheierilor sale.

CONTRABANDA. — Competința judeului de pace. (Art. 120 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

CONTRABANDA. — Flagrant delict. — Cine îl constată. (Art. 172 din legea vămilor).

1/ *Consiliul comunal este în drept a reveni asupra decisiunii sale de a infirma un proces-verbal de contrabandă, întru cât această decisiune nu a fost comunicată contravenientului.*

2/ *Judecătorul de pace, dupe art. 120 din regulamentul legii de la 1887 asupra perceperei veniturilor comunale, nu are drept de a examina de cât nulitățile rezultând din călcarea formațiilor stabilite pentru constatarea infracțiunilor*

3/ *Art. 172 din legea vămilor, nu cere intervenirea ministerului public, de cât în cazul când infracțiunea se va fi comis de mult.*

No. 316. — **Respingerea recursului** făcut de Lazăr Veisselberg, contra cărței de judecată a judecătorului de pace Odobesci No. 157 din 1896, dată în procesul cu primăria comunei Odobesci.

7 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;
Pe D. Dim. Chebapci, avocatul recurentului, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. G. Stroescu avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Omisiune esențială, precum și un vedit exces de putere și violarea art. 188 și 189, întru cât procesul-verbal al agentului comunal înaintat consiliului comunal a fost anulat de acesta; fiindă dar a procesului-verbal de condamnare a dispărut prin votul consiliului ce l-a anulat. Faptul că mai în urmă, dupe ordinul D-lui prefect, s'a revenit asupra decisiunii de anulare, nu constituie, nici dupe legea vămilor și nici dupe aceea de constatare, verî-un titlu cu care să pot fi urmărit și pe care ar fi în cădere de a'l anula sau confirma judele de pace“.

Având în vedere că, din cartea de judecată, atacată cu recurs, rezultă că Lazăr Weisselberg, scoțând, prin contrabandă, nisce butoie cu băuturi spirtuoase din deposit, fără a plăti taxele de accis cuvenite comunei Odobesci, a fost condamnat la amendă prin procesul-verbal al agenților acciselor locale; că acest proces-verbal a fost înfirmat de consiliul comunal din Odobesci, pe motiv că amenda aplicată ar fi mai mare de cât cea prevădută de lege; că, în urma stăruințelor casieriei, a intervenit o adresă a prefectului de Putna către primăria de Odobesci, în care se arată că consiliul comunal se înșelase, și că amenda aplicată de agenții acciselor era conformă cu legea; că consiliul comunal, sesizat de primar, a luat cestiunea iarăși în deliberare, și revenind asupra primei sale încheeri, a confirmat procesul-verbal prin care Lazăr Weisselberg se condamnă la amendă pentru contrabandă;

Considerând că faptul că consiliul comunal din Odobesci, prin încheerea sa No. 6 din 13 Ianuarie 1896, a înfirmat mai întâi procesul-verbal al agentului acciselor, și apoi, prin cea cu No. 23, de la 12 Februarie acelaș an, l-a confirmat, nu constituie un drept câștigat pentru Lazăr Weisselberg, de ore-ce acea încheere, No. 6, făcându-se de consiliul comunal, în sinul său, fără desbateri contradictorii și necomunicându-se contravenientului, rămâne ca o lucrare cu caracter cu totul particular și privat, asupra căreia consiliul comunal era în drept ori când să revină;

Că, deci, motivul întemeiat pe această împrejurare e nefondat.

Asupra motivului III, de ore-ce la motivul II recurentul a renunțat:

»Exces de putere, întru cât am invocat că faptul pentru care am fost condamnat nu intră în previsionsile legii, iar D. jude preține că »nu D-sa este competente a hotări dacă faptul intră în previsionsile »legii de percepere și de constatare și dacă cele-alte reguli edictate »de această lege au fost observate«.

Considerând că Lazăr Weisselberg a susținut, dinaintea judecătorului de pace, că agenții accisului au făcut o greșită aplicare a art. 79, 107, 81 și 103 din legea de constatare și de percepere a veniturilor comunale, căci marfa s'a transportat în comuna Odobesci, iar nu s'a transitat;

Considerând că, cu drept cuvânt, judecătorul de pace a refuzat de a intra în aceste discuțiuni, de ore-ce art. 120 din regulamentul legii din 1887 limitează competența lui, în această materie, numai la nuli-

tățile rezultând din călcarea formalităților stabilite pentru constatarea unor asemenea infracțiuni;

Că, în specie, el constată că acele formalități au fost toate și pe deplin îndeplinite, întocmai dupe cum prescrie art. 107 din lege;

Că, ast-fel fiind, și acest motiv urmăzează a se respinge ca neîntemeiat.

Asupra motivului IV de casare:

„Incompetința agentului fiscal de a constata un fapt săvârșit mai de demult, cum a fost cazul acesta, căci art. 172 din legea vămilor arată că: constatarea faptelor de contrabandă descoperite în urma consumării lor și într-un cât agentul nu s'a aflat în fața unui flagrant-delict, constatarea urma să se facă de către ministerul public.

„D. jude, constatând aceste cazuri, trebuia să anuleze urmărirea, sau să își decline competența de a judeca afacerea; în loc de acesta, „D. jude nu s'a pronunțat asupra acestor mijloace de apărare susținute de mine, prevădute prin cartea de judecată și recunoscute și de partea adversă“.

Considerând că rezultă din actele cauzei, prezintate acestei curți, că faptul s'a comis la 10 Ianuarie 1896, iar constatarea lui se vede făcută de agentul accisului a doua zi, la 11 Ianuarie același an;

Că, prin urmare, faptul fiind săvârșit de curind, agentul accisului era în drept să-l constate, de oare-ce legea vamală, prin art. 172, nu cere intervențiunea ministerului public de cât când faptul s'a săvârșit de demult;

Că dar, nici acest motiv nu este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 747

CONTRAVENȚIUNE. — Accise. — Proces-verbal de constatare. — Incheierea consiliului comunal. — Dacă poate fi atacată cu apel la tribunal. (Art. 190 din legea vămilor).

Incheierea consiliului comunal relativă la confirmarea unui proces-verbal dresat de agenții de constatare, în materie de contravențiune la plata acciselor, constituie o decisiune a auto-

rităței superioare, în contra căreia partea condamnată este în drept a face apel la tribunal, conform art. 190 din legea vămilor.

No. 317. — **Casată**, în urma recursului făcut de Vasile Crețoiu, sentința tribunalului Ilfov, secțiunea II, cu No. 132 din 1896, dată în procesul cu primăria Capitalei.

7 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;
Pe D-nii V. Lascar și N. Mănescu, avocații recurentului, și
Pe D. Al. Antimescu, avocatul intimatului;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

»Greșită aplicare a art. 1 și 10 din legea de urmărire din 24 Martie 1887 și violarea art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, combinat cu art. 175 și 190 din legea vamală; exces de putere și omisiune esențială.

»În adevăr, tribunalul constată în fapt că a'și fi frustat comuna București, scoțând din antrepozit mărfuri, fără a fi plătit taxele cuvenite; constată, de asemenea, și, de alt-fel, lucrul este recunoscut și de primărie, că infracțiunea ce e' a'și fi comis s'a stabilit printr'un proces-verbal dresat de D-nii Staicovici și Bărbătescu, agenți autorizați la serviciul acciselor; constată, în fine, că, în ziua de 14 Iulie, consiliul comunal s'a pronunțat asupra acelui proces-verbal și a decis să fiu urmărit pentru plata taxelor ce se pretinde că a'și fi datorând.

»Cu toate acestea, tribunalul nesocotesc dispozițiunile art. 190 din legea generală a vămilor și 'm'i refuză de a ataca cu apel încheierea consiliului comunal din 14 Iulie 1895, care întărește, în parte procesul-verbal dresat în constatarea infracțiunii ce se pretinde că a'și fi comis, declarând că în specie ar fi aplicabilă legea de urmărire. Comite, în același timp, și o omisiune esențială, căci nu discută motivele coprinse în conclusiunile noastre scrise și întemeiate pe textele de lege sus menționate».

Având în vedere că, din sentința supusă recursului rezultă că,

prin procesul-verbal cu data de 26 Iunie 1895, încheiat de C. Staicovici, şeful acciselor comunale din Bucureşti, şi de inspectorul I. Bărbătescu, V. Creţoiu, comerciant angrosist de coloniale, a fost condamnat la suma de 52.839 lei, reprezentând valoarea unor mărfuri constatate ca scose de dănsul din antrepozitul ce avea în Capitală, fără a plăti taxele de accise cuvenite comunei şi amenda prevădută de art. 128 din legea vămilor; că acest proces-verbal s'a confirmat numai în parte de consiliul comunal al Capitalei, pentru suma de 7.277 lei, taxa de accis, ertându-se restul sumei, adică amenzile; că această încheiere a consiliului comunal s'a pus în executare, somându-se V. Creţoiu să plătească sus arătata sumă de lei 7.277; că V. Creţoiu atunci a făcut apel la tribunal contra încheierii consiliului comunal, însă tribunalul, prin sentinţa atacată în recurs, admitând fiinele de neprimire propus de avocatul primăriei, a considerat somaţiunea de a plăti, adresată lui V. Creţoiu, ca primul grad de urmărire dupe legea specială cu acest nume, şi l'a respins apelul ca neadmisibil, rămânând ca el să se adreseze, dice tribunalul, cu contestaţiune la consiliul comunal, dupe ce va consemna mai întâi suma pentru care a fost urmărit;

Considerând că art. 190 din legea vămilor, aplicabilă în specia de faţă, dă drept părţii condamnate pentru fapte ca cele imputate lui V. Creţoiu să atace d'inaintea tribunalului de prima instanţă procesul-verbal al agenţilor de constatare, întărit prin decisiunea administraţiunei superioare;

Că, în specie, procesul-verbal al lui C. Staicovici, şeful acciselor comunale, şi al inspectorului I. Bărbătescu, a fost adus d'inaintea consiliului comunal al Capitalei spre a l'i da cuvenita confirmare ca administraţiune superioară;

Că încheierea consiliului comunal, prin care infirmă în parte acel proces-verbal, reducând suma la care rămâne condamnat V. Creţoiu numai la cifra de 7.277 lei, constituie decisiunea administraţiunei superioare, de care vorbeşte art. 190 din legea vămilor;

Că, prin urmare, somaţiunea făcută lui V. Creţoiu de a plăti era notificarea acelei decisiuni, iar cătuşul de puţin, dupe cum judecă tribunalul, primul grad de urmărire dupe legea specială cu acel nume;

Că, aşa fiind, V. Creţoiu avea drept, în baza art. 190 din legea vămilor, să facă apel la tribunal contra încheierii consiliului comunal

din Bucuresci, dupe cum a și făcut, și tribunalul, rău și prin violarea aceluși articol, a respins apelul lui ca neadmisibil;

Că, deci, motivul invocat este intemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai cerceta pe cele-alte:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 748

LEGEA DE URMĂRIRE. — **Urmărire făcută dupe această lege.** — **Contestație la urmărire.** — **Lipsă de consemnarea sumei pentru care se face urmărirea.** — **Neadmisibilitate.** (Art. 20 din legea de urmărire).

Este neadmisibilă contestația la o urmărire făcută în virtutea legii de urmărire, dacă nu s'a depus în prealabil de cel interesat a opri urmărirea, întreaga sumă pentru care se exercită o asemenea urmărire.

No. 318. — **Respingerea** recursului făcut de A. D. Mavrodineanu contra sentinței tribunalului Teleorman No. 169 din 1896 cu ministerul cultelor și altul.

7 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier C. Ștefănescu;

Pe recurent asupra motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați Ciocărdia și D. Carp, avocații intimaților în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Tribunalul nepronunțându-se asupra cererii mele de a chema personal casierul înaintea sa, cu scriptele, spre a proba că nu eram urmărit în momentul contestației de cât pentru suma de lei 1.050, ce am consumat, comite o omisiune exențială și un adevărat exces de putere, întru cât n'a ținut seamă de o probă peremptorie în cauză“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată

că în contra lui A. D. Mavrodineanu, casierul din Teleorman, a aplicat dispozițiunea legii de urmărire pentru plata unei taxe de internat ce personal recurentul datora pe trei ani, pentru fiica sa, elevă în școala centrală din București ;

Că contra acestei urmăririi, A. D. Mavrodineanu face contestație, care se respinge de casierie prin încheierea cu No. 19.532 de la 19 Februarie curent, stabilindu-se că contestatorul nu consemnase întreaga sumă de 1.500 lei, pentru care era urmărit, ci numai 1.050, diferența fiind contestată de Mavrodineanu, care pretindea că ar fi plătită ;

Că Mavrodineanu făcând apel, tribunalul constată de asemenea că într'adevăr suma cerută ca taxă de solvenți și pentru care fusese urmărit nu a fost consemnată de cât în parte, admitând ast-fel incidentul ridicat de inadmisibilitatea apelului pe acelaș motiv ca și casieria, fără a mai discuta mijlocul de apărare invocat în fond de recurent, de a se chema la interogator casierul și a se cerceta scriptele spre a dovedi că diferența contestată de dânsul nu se datoresce ;

Considerând că art. 20 din legea de urmărire prevede inadmisibilitatea contestațiunei în contra unei urmăririi basată pe această lege, când cel interesat a opri urmărirea nu consemnează în prealabil întreaga sumă pentru care se exercită o asemenea urmărire ;

Că întru cât tribunalul de Teleorman, constatând că nu această sumă s'a depus când s'a făcut contestațiunea la casierie, respinge ca inadmisibil apelul lui Mavrodineanu contra încheerii acestei casierii, el nu face de cât a aplica dispozițiunile imperioase ale art. 20 din sus citata lege, și, deci, nu comite nici omisiune exențială și nici ver-
un exces de putere când respinge acest apel.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 749

TIMBRU. — Contravențiune la legea timbrului. — Apel. — Alegerea domiciliului. — Alegere făcută nu prin petiția de apel ci printr'o petiție posterioară. — Alegere valabilă. (Art. 57 din legea timbrului).

Art. 57, alin. IV din legea timbrului, impunând ca apelantul, în materie, de contravențiune la legea timbrului, să 'și aleagă domiciliul în orașul de reședință al tribunalului, nu a înțeles ca această alegere să se facă numai prin petițiunea introductivă de apel, putându-se face această alegere și printr'o deosebită și suplimentară petițiune. Așa dar, este casabilă sentința tribunalului care respinge apelul pe motiv că apelantul n'a făcut alegere de domiciliu chiar prin petiția de apel.

No. 320. — **Casarea** sentinței tribunalului Vlașca, No. 41 din 1896, dupe recursul făcut de Th. Rădulescu și altul cu ministerul finanelor.

7 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier I. Duca ;

Pe D. Urici, avocatul recurenților, asupra motivelor de casare, și

Pe D. D. Carp, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Greșită interpretare și aplicare a art. 57, alin. IV din legea timbrului. Menționatul articol cere ca cel ce face apel să 'și arate cu » petiția de apel domiciliul său, să 'și aleagă domiciliul în orașul de » reședință al tribunalului.

» Cum însă noi domiciliem în chiar orașul Giurgiu, orașul de reședință al tribunalului, această formalitate era de prisos întru cât ea » vedează numai pe aceia cari nu 'și-au domiciliul în orașul de reședință al tribunalului. Dar chiar dacă am fi fost îndatorați să ne arătăm în petiția de apel domiciliul ales, încă nu ni se putea anula apelul, pe motiv că a doua oară, dupe ce am dat petiția de apel, am dat » o a doua petiție în întru termenului de 10 zile«.

Având în vedere, sentința supusă recursului, din care rezultă că agentul fiscal din Vlașca, constatând, prin procesul-verbal ce a încheiat, că recurentul Teodor Rădulescu a închiriat recurenteii Maria Ion casele sale pe un period de 3 ani și chirie anuală de 2.000 lei, fără a încheia contract, îi supune la plata unei taxe de 10 lei și 100 lei amendă ;

Că recurenții, făcând apel, tribunalul Vlașca, prin sentința cu

No. 41 din 1 Februarie 1896, supusă recursului, întemeindu-se pe art. 57, alin. II din legea timbrului, dupe care orî-cine reclamă în justiție contra proceselor-verbale de constatare a contravențiunilor la dîsa lege, trebuie să facă alegere de domiciliu în orașul de reședință al tribunalului, în resortul căruia s'a constatat acea contravențiune, constată că o asemenea declarațiune nu s'a făcut de către apelanți, — ați recurenți — de o-dată cu introducerea apelului, ci mai târziu prin o altă petițiune, anulând ast-fel acel apel ;

Considerând că art. 57, alin. II din legea timbrului, impunînd această formalitate, nu înțelege ca ea să nu se pîtă îndeplini de cît numai pe petițiunea introductivă de instanță ;

Că în specie recurenții, de și nu au fixat domiciliul ales în orașul de reședință al tribunalului pe însăși petițiunea introductivă, însă, de ôre-ce prin o deosebită și suplimentară petițiune, aleg un asemenea domiciliu în termenul legal de 10 zile, satisfăcînd la timp exigențele art. 57, alin. II din citata lege ;

Că, ast-fel fiind, tribunalul, în adevăr a interpretat greșit și aplicat rîu art. 57, alin. II din legea timbrului.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 750

CONTRAVENȚIUNI VAMALE. — Declarațiune falsă în ce privesce felul său calitatea mărfurilor. — Ce fapt constituie. — Simplă contravenție vamală, iar nu contrabandă. (Art. 85, alin. c, și 166 și 167 din legea generală a vămilor).

Asemănat art. 85, alin. c din legea generală a vămilor, declarațiunea falsă făcută de un comerciant în ce privesce felul său calitatea mărfurilor, constituie o contravențiune vamală, iar nu contrabanda prevădută de art. 166 și 167 din sus citata lege.

No. 321. — **Respingerea** recursului făcut de ministerul finanelor contra sentinței tribunalului Iași, secția I, No. 264 din 1895.

8 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. avocat Ștefănescu asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Popovici în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

„Greșită interpretare a art. 166 și 167, combinat cu 76 și 173 din legea generală a vămilor și violarea art. 192 din aceeași lege, într-un cât din combinarea acestor texte rezultă : 1) că ori-ce importățiune s'evirșită sau tentată în contra dispozițiunilor legii în scop de a nu se plăti drepturile cuvenite fiscoi, surprinșând buna credință a agenților vamali, constituie un fapt de contrabandă, și 2) că procesele verbale de constatarea delictelor vamale *nu se pot anula* de cât numai pentru *lipsa de forme esențiale* comise cu ocaziunea constatărei. În specie, tribunalul Iași, secția I, prin sentința cu No. 264 din 1895, a anulat procesul-verbal de constatare, fără ca cu toate acestea să fi articulat că agenții ar fi omis ver-o formalitate prescrisă de lege».

Având în vedere că, din sentința supusă recursului, rezultă că Ioșef Ghetzler, intimat în recurs, fiind condamnat la amendă și confiscarea mărfii pentru că ar fi introdus prin vamă ulei mineral, declarându-l ca ulei de pește, servindu-se pentru acesta de scrisori de trăsura care conțineau indicațiuni false și păgubind astfel pe Stat cu diferința taxei, dînsul a făcut apel, și tribunalul judecînd acest apel, a declarat procesul-verbal de constatare nul și a apărut pe Ghetzler de amendă și confiscarea mărfii ;

Că, pentru a admite apelul lui Ghetzler, tribunalul s'a întemeiat pe motivul că faptul imputat acestuia nu constituie contrabandă prevădută și pedepsită de art. 166 și 167 din legea vamală, pentru care fusese condamnat Ghetzler, ci simpla contravențiune prevădută de art. 85, alin. c., din aceeași lege ;

Că de și întrebuintarea falsului 'l face pasibil de pedepsă prevădută de art. 173, ca escrocherie, însă faptul rămîne tot o simplă contravențiune ;

Având în vedere că dupe art. 85, alin. c., din legea generală a vămilor, declarațiunea falsă făcută de un comerciant în ce privește

felul său calitate mărfurilor constituie o contravențiune vamală, iar nu contrabanda prevădută de art. 166 și 167 din sus citata lege ;

Că dar, în specie, Ghetzler făcând o declarațiune falsă în ceea ce privește felul mărfii ce importa prin vamă, faptul său constituia contravențiunea prevădută de art. 85 din legea vămilor, și, deci, tribunalul, cu drept cuvânt, a ținut că faptul imputat lui Ghetzler nu constituie a contrabanda prevădută de art. 166 și 167 din legea vămilor ;

Că, ast-fel fiind, motivul invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 751

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Fapt de contrabandă descoperit în urma săvârșirii lui. — Dacă în acest caz constatarea lui se mai poate face de agenții acciselor. — Nulitate. (Art. 101 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

HOTĂRÎRE. — Semnarea ei de toți judecătorii. — Minuta hotărîrii. — Nesemnarea ei de toți judecătorii ce au luat parte. — Dacă atrage sau nu nulitatea hotărîrii. (Art. 118 din procedura civilă).

- 1) Când faptul de contrabandă s'a descoperit dupe săvârșirea lui, agenții acciselor numai sunt competenți a-l constata ; această constatare urmează să se facă de autoritatea judiciară.
- 2) Din momentul ce sentința tribunalului a fost semnată de judecătorii cari au luat parte la judecată, semnarea minutei hotărîrii numai de majoritatea judecătorilor, nu de toți cari au judecat, nu poate atrage nulitatea sentinței.

No. 324. — Respingerea recursului făcut de primăria Galați contra sentinței tribunalului Covurlui, secția I, cu No. 63 din 1896, cu Cocali et Dendrino.

9 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. președinte Gr. Lahovari ;
Pe D. avocat Păunescu asupra motivelor de casare, și

Pe D. G. Macri în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Tribunalul a anulat procesul-verbal pe motiv că, nefiind flagrant delict, agenții vamali nu puteau instrumenta înainte de a obține o informațiune judiciară prin ministerul public.

»Mai întâiu, în cazul de față nu era cestiunea de contrabandă, ci de contravenție la dreptul acciselor ; prin urmare, art. 101 nu e aplicabil în specie. Nu se urmărea penalmente delinquentul, ci se constată prin acel proces-verbal abaterea de la legea acciselor, abateri care atrage plata taxelor sustrase, și o amendă mult mai mică decât aceea ce se prevede în cas de contrabandă ; procesul-verbal anulat nu constată direct delictul, ci contravenția.

»Acastă contravenție, în ceea ce privește taxa și amenda, privește și pe patronii delincentului, conform art. 125 din regulament și 197 din legea vamală ; art. 127 din regulament și 199 din legea vamală indică clar că acțiunea publică va fi cu totul independentă de urmărirea civilă ce se exercită în cazul de față ; în cas când acțiunea publică e deschisă, ceea ce nu era în specie, tot acest articol arată că instanțele penale pot acorda și despăgubiri civile. Dar legea e clară ; art. 105 din regulament, 176 din legea vamală, în alin. IV, declară că vor fi în drept de a constata infracțiunile toți funcționarii publici având autorizație specială a primarului, numai să fi fost doi funcționari cari să semneze împreună procesul-verbal.

»Și procesul-verbal anulat de tribunal coprinde toate aceste cereri. El e întocmit de inspectorul financiar Calomfirescu și de șeful de vamă Cesianu, cari amândoi semnează procesul-verbal și cari au autorizația cerută, dupe cum se prevede în procesul-verbal.

»Ast-fel fiind, rău onor. tribunal a anulat procesul-verbal pe acest motiv, căci alte motive n'a discutat.

Având în vedere că, dupe art. 101 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, în cas când un fapt de contrabandă s'a descoperit dupe săvârșirea sa, agenții acciselor sunt datorți a se adresa ministerului public pentru a obține o informație judiciară ;

Că, dar, în asemenea cas, autoritatea judiciară trebuie să constate existența faptelor ce constituie contrabanda ;

Considerând că, în specie, tribunalul constată în fapt, prin sentința supusă recursului, că faptul de contrabandă imputat intimaților Cocali și Dendrino fiind descoperit în urma săvârșirii lui, faptul a fost cercetat de agenții acciselor, cari au și încheiat procesele-verbale;

Că, dar, dînsii procedând peste limitele competenței lor, actele făcute de ei erau nule, și cu drept cuvînt tribunalul a anulat procesul-verbal de constatarea contrabandei;

Că, așa fiind, motivul invocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II:

„Tribunalul a admis apelul cu totul pe alt motiv, de cît cum 'l propusese partea apelantă. Din concludsiile scrise aflate la dosar apelantul se vede că pretindea că, fiind vorba de un *delict neflagrant*, primăria nu putea pe această cale să cîră despăgubiri, ci trebuia să se constituie parte civilă, cu alte cuvinte, să sesizeze instanța penală; tribunalul însă, fără a discuta acest punct, a răspuns la un alt punct, pe care partea nici nu 'l formulase, adică că agenții vamali ca să pîtă face constatarea trebuie în prealabil să fie autorizați de ministerul public».

Avînd în vedere că din sentința supusă recursului și din concludsiile scrise aflate la dosarul cauzei se constată că intimații Cocali și Dendrino, apelanți înaintea tribunalului, pentru a cere anularea procesului-verbal de constatarea contrabandei ce li se imputa, s'au întemeiat și pe motivul de necompetință a agenților ce instrumentaseră în cauză;

Că, dar, acest motiv este neexact în fapt.

Asupra motivului III:

„Minuta nu e semnată de cît de către două D-ni judecători, de și au luat parte trei judecători, dupe cum se vede din corpul sentinței».

Avînd în vedere că, dupe art. 118 din procedura civilă, ca o sentință a tribunalului să pîtă avea caracterul de hotărîre trebuie să fie subscrisă de membrii cari au luat parte la judecarea unei afaceri;

Avînd în vedere că, în specie, sentința supusă recursului se vede semnată de cei trei membri ai tribunalului cari au luat parte la judecarea afacerii, însă din dosarul cauzei se constată că minuta hotărîrii a fost semnată numai de două judecători;

Că din momentul ce sentința este semnată de toți judecătorii cari au luat parte la judecarea afacerii, semnarea minutei numai de două

din judecătoria ce a luat parte la judecare nu poate atrage nulitatea sentinței, întru cât minuta este semnată de majoritatea judecătorilor și întru cât, în asemenea cas, legea nu pronunță nulitatea sentinței;

Că, așa fiind, și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 752

POSESIUNE. — Posesiune fără drept. — Fructe. — Restituirea veniturilor percepute de posesorul fără drept.

JURAȚII COMUNALĂ. — Carte de judecată dată de jurații comunali pentru punerea în stăpânire a unei părți pe un pământ. — Dacă este un titlu valabil când a rămas definitivă. (Art. 37 din legea judecătoriilor comunale din 1879).

- 1) *Cel ce stăpânește fără nici un drept un loc ce nu îi aparține este ținut a înapoia proprietarului veniturile de cari dânsul s'a folosit.*
- 2) *O carte de judecată a juraților comunali, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, nefiind nici o dată atacată pe căile legale de reformare, și prin care se pune în stăpânire un impricinat asupra unui pământ reclamat, constituie un titlu valabil pentru acel impricinat, ori cât s'ar susține în urmă că jurații comunali au fost incompetenți.*

No. 326. — Respingerea recursului făcut de Costache Andrei Neagoe contra sentinței tribunalului Dolj, secția II, cu No. 67 din 1896, cu Stanca Nicolae Andrei, tutrice.

9 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. avocat Iliescu asupra motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Exces de putere, tribunalul dând putere unui titlu de proprietate, un act ce nu îndeplinea condițiunile legale cerute pentru acesta“

Având în vedere sentința supusă recursului, a tribunalului Dolj, secția II, cu No. 67 din 21 Februarie 1896, din care rezultă că, în baza unui proces-verbal încheiat de primăria comunei Coșoveni-de-Sus, de la 7 Noembrie 1880, Stanca Nicolae Andrei, tutorea minorilor fi ai defunctului său soț Nicolae Andrei Neagoe, a fost pusă în stăpânirea unui loc de pământ arabil ca de un pogon jumătate, din hotarul comunei Coșoveni-de-Jos, în baza art. 37, ultimul aliniat din vechea lege a judecătorilor comunale și în virtutea unei cărți de judecată cu No. 98 din 1880 a juraților comunei Coșoveni, prin care Stanca N. Andrei era îndreptățită de această judecată a lua de la Costache A. Neagoe locul ce dănsul și 'l însușise pe nedrept;

Că, pe baza acestora, cerându-se de Stanca Nicolae Andrei venitul pe 15 ani, timpul cât acel loc s'a stăpânit fără drept de Costache Andrei Neagoe, judele de pace al ocolului I din Craiova, prin cartea de judecată cu No. 2.427 din 1893, obligă pe Costache Andrei Neagoe a restitui Stanchi N. Andrei valoarea acelui venit;

Că, asupra apelului lui C. A. Neagoe, tribunalul Dolj, prin sentința atacată cu recurs, reformează numai în parte cartea de judecată, reducând la 300 lei cifra veniturilor ce urmează a se restitui de recurent;

Considerând că, în ce privește această restituire, ea trebuia în adevăr ca să fie acordată, de ore-ce Costache Andrei Neagoe a stăpânit fără nici un drept timp de 15 ani un loc ce nu 'l aparținea și, deci, era ținut a înapoia proprietarului veniturile de care dănsul s'a folosit;

Că intru cât Stanca N. Andrei a fost pusă în stăpânire pe acel loc de primăria comunei Coșoveni, în baza unui titlu rămas definitiv și investit cu formula executorie, fără ca veri-o dată să se fi atacat prin căile legale de reformare a unei hotărâri, el constituia un titlu valabil pentru intimată, orî cât de incompetente s'ar susține astăzi că a fost instanța a cărei carte de judecată s'a pus în executare;

Că, hotărînd ast-fel și acordând intimatei dreptul la restituirea veniturilor pe 15 ani, cât pământul s'a stăpânit pe nedrept de recurent, tribunalul nu a comis nici un exces de putere și, deci, recursul în contra sentinței dată urmează a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 753

LEGEA DE URMĂRIRE. — Urmărire făcută de Stat pe recolta unei moșii pentru datoriile de ale proprietarului. — Contestațiune făcută de un terțiu ce se pretinde arendaș al acelei moșii. — Simulațiune. — Competință. — Cine este în drept a judeca simulațiunea contractului de arendare. (Art. 11 din legea de urmărire).

Pe calea de contestațiune ridicată de un terțiu, ce se pretinde arendaș, contra urmăririi făcută de Stat, pe baza legii de urmărire, pe recolta unei moșii pentru datoriile de ale proprietarului, instanțele care au căderea să judece contestațiunea, adică casierul general în prima instanță și tribunalul în apel, nu sunt în drept să judece și simulațiunea contractului de arendare intervenit între proprietarul debitor și între contestatorul arendaș.

No. 327. — Respingerea recursului făcut de ministerul finanelor contra sentinței tribunalului Buzău cu No. 267 din 1896, cu Christ C. Constantinescu și B. Mares.

11 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. D. Carp, avocatul recurentului, asupra motivelor de casare, și

Pe D-nii Disescu și Arion, avocații intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. „Judecătorul acțiunii fiind și judecătorul excepțiunii, tribunalul „putea judeca pe cale de apărare, dacă există simulațiune.

II. „Exces de putere, de ore-ce s'a suspendat urmărirea începută „în baza art. 11 al legii de urmărire“.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că, printr'un proces-verbal încheiat la 26 Iunie 1896, de sub-controlorul fiscal din Buzău, se înființează, pe baza legii speciale pentru urmărirea, un sechestru asupra recoltei de pe moșia Fefelei, din comuna Mizil, proprietate a d-lui B. N. Mares, până la concurența sumelor ce acesta datorază din arenda moșiei Statului Istria-de-Jos ;

Că în contra acestei urmăriri Christodor C. Constantinescu făcând contestațiune d'inaintea casieriei generale de Buzău, dînsul presintă un contract autentificat de tribunalul de Buzău la No. 1.208 din 1894 și transcris la No. 946 din 1894;

Că, însă, casieria, prin decisia cu No. 15.445 din 18 Iulie 1896, respinge contestațiunea lui Constantinescu, considerând acest contract ca simulat și întocmit numai pentru a sustrage de la urmărire averea care în realitate este a lui Mareș;

Că, asupra apelului lui Constantinescu, tribunalul de Buzău, prin sentința cu No. 267 din 26 Iulie 1896, reformează în totul decisia casieriei și anulează urmărirea făcută de controlorul fiscal;

Că, spre a judeca ast-fel, tribunalul se întemeiază pe contractul autentic de arendare intervenit între Constantinescu și Mareș, contract ce trebuie să aibă totă puterea sa doveditoare, întru cât simulațiunea ce s'a invocat nu a fost stabilită d'inaintea instanțelor competente a o stabili;

Considerând că, ast-fel fiind, cestiunea dedusă înaintea tribunalului de Buzău era de a se ști dacă pe calea de contestațiune ridicată de un terțiu contra urmăririi făcută pe baza legii speciale pentru urmăririi instanțele cari au căderea să judece contestațiunea sunt și ele în drept a judeca simulațiunea;

Considerând că, în lipsa unui text expres de lege care să confere acestor instanțe excepționale judecarea cestiunilor de competență exclusivă a instanțelor ordinare, nici casieria, ca primă instanță, nici tribunalul în ultima instanță, nu puteau judeca cestiunea simulațiunii fără a trece peste competența pe care le-o acordă legea pentru urmăririi;

Că, ast-fel fiind, tribunalul, ca instanță de apel, anulând urmărirea făcută în baza titlului autentic invocat de Constantinescu și lăsând instanțelor ordinare a statua asupra cestiunii de simulațiune, nu a violat nici un text de lege și nici nu a comis verif-un exces de putere.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 754

TIMBRU. — Contravențiune. — Efecte negociabile. — Timbru insuficient. — Ce amendă se aplică. (Art. 65 din legea timbrului).

Dupe art. 65 din legea timbrului, acei cari fac operațiuni de scompt, incasări sau negocieri cu efecte susceptibile de a fi puse în circulațiune, sunt supuși la o amendă de 10 la sută din valoarea acelor efecte, intru cât se constată că nu pörtă timbru legal, fără a distinge dacă au sau nu timbru suficient.

No. 328. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția II, cu No. 343 din 1895, dată în procesul cu T. M. Atanasiu, în urma recursului făcut de ministerul de finance.

11 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. D. Carp, avocatul recurentului, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. S. Gihosky, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Exces de putere și greșită interpretare a art. 65 din legea timbrului, intru cât acest articol supune la amendă toate actele enumerate într'ensul dacă nu vor purta timbrul legal. În tot cazul, art. 65, iar nu art. 63, se aplică persoanelor cari au meseria de a incasa, scompta, pune în circulațiune polițe, zapise, cum este în specie intimatul Tache Atanasiu, care are profesiunea de bancher“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că pentru a fi format șase zapise de amanet cu timbru insuficient, sub controlorul fiscal din București declară pe D. T. M. Atanasiu, bancher în strada Patriei No. 4, contravenient la legea timbrului și 'l condamnă la amenda prevădută în art. 65 din menționata lege printr'un proces-verbal încheiat la 20 Octobre 1894, care se aprobă de ministerul finanelor cu ordinul No. 73.780 din 1894;

Că în contra acestui proces-verbal făcându-se apel de T. M. Atanasiu, de și înaintea acestei instanțe nu s'a contestat că împrumu-

turile pe gagiuiri era obicnuitul comerciul al apelantului, totuși tribunalul Ilfov, secția II, prin sentință cu No. 343 din 1895, admite apelul și obligă pe minister a restitui lui T. M. Atanasiu suma de lei 526, bani 60, pe motiv că actele invinuite purtau un timbru insuficient, așa că în specie ar fi aplicabil art. 63 din legea timbrului, care are în vedere casurile când actul nu poartă un timbru suficient;

Considerând însă că, dupe art. 65 din aceeași lege, acei cari obicnuit fac operațiuni de scomput, încasări sau negociări cu efecte susceptibile de a fi puse în circulațiune, se supun la o amendă de 10 la sută din valoarea acelor efecte, întru cât se constată că ele nu poartă timbru legal, fără a distinge dacă au sau nu un timbru insuficient;

Că tribunalul, aplicând în specie art. 63 și supunând pe intimat numai la plata valorii înșecită a timbrului legal, dupe cum se prevede din acest articol, a violat într'adevăr art. 65 din legea timbrului, și, deci, mijlocul de casare este fondat.

Pentru aceste motive :

Casază.

Civil, secția I.

No. 755

POSESIUNE. — Posesiune succesivă. — Când ultimul posesor pôte uni posesiunea cu a predecesorilor săi.

STARE CIVILĂ. — Acte de stare civilă. — Cum se putea dovedi starea civilă sub regulamentul organic și sub codul Caragea. Registre de stare civilă. — Posesiune de Stat. — Probă testimonială. (Paragraful 5 de la dovești, codul Caragea).

ACTE DE STARE CIVILĂ. — Extract de pe condicele de născuți și botezați de la biserici. — Apreciarea suverană a instanțelor de fond asupra mențiunelor făcute în asemenea extracte.

- 1) *Orî de câte orî posesiunea aceleiași lucru trece prin mai multe mâini, cel din urmă posesor nu pôte uni posesiunea sa cu a celor ce l-au precedat dacă nu există o continuare neîntreruptă de posesiune între toți autorii, a căror posesiune se cere a fi unită cu cea din urmă.*
- 2) *Starea civilă se putea dovedi sub codul Caragea prin posesiunea de Stat unită cu proba testimonială, întru cât această legiuire, la paragraful 5 de la dovești, prevedea printre probele admise și așa dîsele «dovești de judecăți cu meșteșugu», adică*

presumpțiile ce nu sunt anume hotărâte de lege, ci lăsate la suverana apreciere a judecătorilor. Afară de acestea, *regulamentul organic al Munteniei, legiferând asupra modului dupe care avea să se țină de autoritatea în drept registrele de stare civilă, nu ridică părților dreptul de a putea dovedi starea civilă cu martori dacă mai întâi nu ar fi dovedit neexistența unor asemenea registre.*

- 3) *Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă în un extract de pe condica de nașcuși și botezași a unei biserici mențiunea ce se face în acel extract de numele părinților unei persoane se poate crede, fără a mai avea necesitate să mai ceară condica în care se află originalul actului, spre a verifica semăturile acelor părinți.*

No. 329. — **Respingerea** recursului făcut de Apostol Cristea Apostol contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 74 din 1885, dată în procesul cu Sofia Ion Christodorescu, soția și tutorea legală a minorilor copii ai decedatului căpitan Ion Christodorescu.

14 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari;

Pe D-nii avocați M. D. Sipsomo și D. Gianni, din partea recurentului ;

Precum și pe D-nii avocați M. Pherekyde, T. Stelian și Take Ionescu, din partea intimatelor, și

Pe D. procuror de secție C. D. Sărățeanu, fiind minor în cauză, în concludență;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Curtea constată că casele revendicate de intimatelor au aparținut „ab antiquo“ lui Hristodor Ghiuli, pretinsul bun dupe tatăl intimatelor.

„Constată asemenea că heredele aparente ale lui Hristodor Ghiuli „au fost surorile lui Vasilichia Polichronie Furtună și Elena.

„Mai constată curtea că Polichronie Furtună recunoște prin testamentul său că jumătate parte din case au trecut în proprietatea

»lui Nicolae Constantin Dașco, care a fost moștenit de Panaghia Dașco, autorea noastră, și că acești doi din urmă au posedat de la 1855 până azi, prin noi, menționatele case.

»Respinge însă prescripția invocată de noi pe unicul motiv că nu am fi presintat nici un titlu emanând de la heredele aparente ale lui H. Ghiuli, prin care titlu casele în litigiu să fi fost transmise în proprietatea lui Polichronie Furtună, care recunoscuse proprietatea lui N. C. Dașco, de unde deduce curtea, că posesiunea îndelungată a acestuia ar fi fost de rea credință.

»Curtea recunoște și chiar suprimă de tot actul de împărțelă din 1855 dintre Vasilichia Polichronie Furtună și Elena, surorii și herede aparente, dupe cum le recunoște curtea, ale lui H. Ghiuli, precum și actul tot din 1853, prin care Vasilichia Polichronie Furtună dăruiesce casele în litigiu soțului său Polichronie Furtună, ambele aceste acte întărite de judecătoria Mehedinți prin hotărîrea No. 58 din 1853, invocate de noi și presintate curței, și înlătură aceste acte fără ca să țină pentru ce.

»Ast-fel curtea comite un exces de putere și o eroră gravă de fapt, dă o hotărîre nemotivată și cu modul acesta, violază art. 1.895 și 1.189 din codul civil».

Având în vedere că, dupe cum rezultă din decizia atacată, cu recurs a curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 74 din 1895, căpitan Ion Christodorescu revendică de la Christea Apostol casa din Severin numită Sala Apollo cu două plațuri pe care e clădită, ca fiind proprietatea răposatului său tată, Christodor Ghiuli, încetat din viață la 1851, fără alt moștenitor mai apropiat de cât el, revendican-tul, căruia, prin urmare, ca fiu legitim, i s'ar cuveni această avere;

Că curtea din Craiova, asupra apelului făcut de Sofia Ion Christodorescu, tutorea legală a casei defunctului său soț, constatând mai înainte că Ion Christodorescu nu a devenit major de cât la 1867, așa că prescripția de 30 ani nu a avut loc până la 1892, data intentării acțiunii în revendicare; stabilește apoi că nici prescripția de zece ani nu poate fi invocată în specie, de orice titlurile presintate de Christea Apostol, în baza cărora și-a exercitat posesiunea asupra caselor revendicate, sunt : un proces-verbal al portărelului, din 1889, prin care acesta pune în posesie pe Panaghia Dașco, și nisce acte de cumpărătoare, posterioare acestor date, prin cari Cristea Apostol cumpără

casele sus țise de la Iani Constandinidis, cumpărătorul drepturilor Panaghie Dașco; că de la 1889, data sus-țisului proces-verbal și până la 1892, nu sunt trecuți țece ani ;

Că de și Panaghia Dașco a fost pusă în stăpânire la 1889, ca moștenitoare a fratelui ei Nicolae Costi Dașco, întru cât însă nu se dovedește prin nici un act translativ de proprietate cum N. C. Dașco a primit în patrimoniul său imobilul ce aparținea lui Christodor Ghiuli, instanța de fond, dupe cum, de altmintrelea, era în drept să o facă, apreciază în mod suveran împrejurările cauzei și din ele constată reua credință a lui N. C. Dașco ;

Că, ast-fel fiind, testamentul din 1855, prin care Polihronie Furtună, cumnatul lui Ghiuli, recunoște lui N. C. Dașco proprietatea pe jumătate a caselor reclamate, testament ce se pretinde, în concluziunile lui Christea Apostol d'inaintea instanței de fond, că s'a furat, precum asemenea și actul de partițiune în care se arată că eređii aparenți ai lui Ghiuli, surorile sale : Vasilichia, măritată dupe Polichronie Furtună, și o altă soră Elena, nu constituiesc titluri cari să pótă fi invocate cu succes de Christea Apostol, întru cât ele nu dovedesc cum de la eređii aparenți ai lui Ghiuli proprietatea acestuia a trecut la N. C. Dașco, care a posadat fără nici un titlu ;

Considerând, în drept, că de câte ori posesia aceluiași lucru trece prin mai multe mâini, cel din urmă posesor nu pôte uni posesiunea sa cu a celor cari 'l-au precedat dacă nu există o continuare neîntreruptă de posesiune între toți autorii a căror posesiune se cere a fi unită cu cea de pe urmă; că, în specie, de la 1889, de când Panaghia Dașco a fost pusă în stăpânirea imobilului ce aparținuse lui Ghiuli, urcând în sus seria posesorilor acestui imobil, autorul Panaghiel Dașco este N. C. Dașco, deținător de rea credință al imobilului; că, ast-fel, de la Christea Apostol și până la eređii aparenți nedovedindu-se prin nimic că ar exista veri-un legământ juridic care să justifice transmisiunea proprietăței lui Dașco, curtea bine a judecat neaplicând casului de față prescripțiunea ce se invocă de recurent.

Asupra motivului II :

„Violarea art. 1—8 inclusiv din anexa 3, cap. 8, din regulamentul organic al Munteniei și al art. 5, partea II, cap. II, codul Ca-ragea.

„Curtea, fără a constata nici locul, nici timpul nasterii părței ad-

»verse, precum nici cauza pentru care nu s'au putut prezenta actele »stărei civile pentru căsătoria autorului părții adverse, dupe cum »prescrie formal regulamentul organic arătat, trece, direct și fără »nici o motivare, peste imposibilitatea de a produce actele stărei civile la proba testimonială.

»Afară de acesta, și de am lua faptele ca constante, ast-fel dupe »cum le arată onor. curte, totuși curtea nu constată căsătoria autorilor intimaților prin martori, ci prin posesia de Stat, probă neadmisă de codul Caragea (art. 5 de la dovești sus citat), nici putea »transforma proba testimonială în presumpțiune, ceea ce este cu totul distinct, conform aceluiași articol».

Considerând că regulamentul organic al Munteniei, legiferând asupra modului dupe care avea să se țină de autoritatea în drept registre de stare civilă, nu conține nici o dispozițiune prin care să se ridice părților dreptul de a putea dovedi cu martori starea civilă dacă mai înainte nu dovediseră că registre nu au existat;

Că, din potrivă, în codul Caragea, la paragraful 5 de la dovești, se prevede, printre probele admise, și așa zisele »dovești de judecăți cu meșteșug», adică presumpțiile ce nu sunt anume hotărâte de lege, ci lăsate la suverana apreciere a judecătorilor; că ast-fel fiind instanța de fond era în drept, chiar și dupe legiuirea lui Caragea, a deduce din posesia de stat a căpitanului Ion Christodorescu, unită cu proba testimonială, că într'adevăr dânsul este fiul legitim al lui Christodor Ghiuli.

Asupra motivului III de casare :

»Exces de putere și violarea principiului de drept admis atât de »codul cel vechi, cât și de cel nou, că de câte ori se contestă »mai ales semnătura dintr'un act, fie public, fie privat, urmează a se »aduce originalul. In specie noi am contestat semnăturile părinților »lui Ion Christodor Ghiuli, autorul adversarilor de ađi, din extractul »de născuți din 1846, cerând a se aduce originala condică de născuți. Curtea ne răspunde că acesta este inutil și tot dânsa se întemeiază pe acest extract contestat de noi ca o presumpțiune pentru »a stabili că însuși părinții au recunoscut filiațiunea, ceea ce tocmai »forma obiectul contestațiunei noastre».

Considerând că d'inaintea instanței de fond s'a înfățișat un extract de pe condica de născuți și botezați a bisericei Sf. Nicolae, din comuna

Balta-Verde, liberat de șeful cancelariei episcopiei Râmnicul-Noul-Severin; că acest act s'a presintat fiind-că se menționa pe dânsul numele părinților căpitanului Ioan Christodorescu; că instanța de fond, apreciând suveran, din faptul acestei mențiuni și formeză convingerea că Ioan Christodorescu este în adevăr fiul legitim al lui Ghiuli; că întru cât instanța de fond nu avea necesitate să verifice semnăturile părinților lui Ion Christodorescu, de ore-ce nici nu se propusese acest lucru, nici nu era nevoie de el, ci numai să vadă dacă în extract se arată în adevăr numele lor, cu drept cuvânt a refusat încuviințarea aducerii condicilor originale, ca de nici un folos în cauză; că, ast-fel fiind, și acest al treilea mijloc rămâne neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 756

DONAȚIUNE.—**Transcripțiune.**—**Lipsa transcripțiunii actului de donațiune.**—**De cine poate fi invocată.** (Art. 818 și 819 din codul civil).

DONAȚIUNE.—**Transcripțiune.**—**Transcrierea actului de donațiune în registrul tribunalului, ce servea pentru transcrierea actului de mutațiunea proprietății pe când nu exista registrul deosebit pentru transcrierea actelor autentice.**—**Transcriere valabilă.**

- 1) *Lipsa transcripțiunii actului de donațiune poate fi invocată de ori-ce terțiu care ar avea interes la acesta.*
- 2) *Transcrierea unui act de donațiune în registrul de inscripțiuni al tribunalului care l-a autentificat, registrul în care se transcriau actele de mutațiunea proprietății pe timpul când la acel tribunal nu exista o condică deosebită pentru transcrierea actelor autentice, este valabilă.*

No. 330.—**Respingerea recursului** făcut de N. Predescu contra deciziei curței de apel din Craiova, secția I, No. 11 din 1896, cu l. Mateescu.

14 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Ch. Pherekyde;
Pe D. avocat C. Disescu asupra motivelor de casare, și

Pe D. Chebapci în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 818 și 819 din codul civil. În adevăr, actul de donație din 1866, pe baza căruia El. Mateescu a revendicat de la mine cei 10 stânjeni în litigiu, de și e autentificat de tribunal, totuși el nu e transcris în registrele tribunalului, conform art. 818.

„Că lipsa transcripțiunii lui, dupe art. 819 din codul civil, atrăgând nulitatea donațiunii, curtea nu putea să-l declare valabil pe simplul motiv că la tribunalul Romanați pe acel timp nu se ținea un registru separat de transcripțiune, pentru că chiar de ar fi fost astfel, efectele lipsei de transcripțiune nu se pot modifica prin încuria părților sau a celor ce nu au îngrijit a avea asemenea registre, pentru a se conforma legii. O dată, dar, stabilit că donațiunea n'a existat și i-a lipsit intimatului în recurs titlul de proprietate asupra mobilului în litigiu, nu l putea revendica de la mine».

Având în vedere decisiunea curții de apel din Craiova, secția I, cu No. 11 din 13 Ianuarie 1896, din care rezultă că Eliodor I. Mateescu revendicând de la N. Predescu 10 stânjeni, adică jumătate din curéua de 20 stânjeni moșie din hotarul Dobrunului, de la Olteț și până la Vișora, N. Predescu opune că acei stânjeni i s'au vîndut lui Barbu Bobicescu printr'un act autentificat și transcris în registrul tribunalului Romanați la No. 379 din 1891; iar că acest Bobicescu, i-ar fi cumpărat de la licitație publică, dupe cum dovedește ordonanța de adjudecare cu No. 5 din 1882, a aceluiași tribunal, fiind urmărit de Ghiță Băluță, ca avere a datornicului său Marinciu I. Mateescu ;

Că Eliodor I. Mateescu, în susținerea cererei sale de revendicare, prezintă actul de donațiune autentificat de tribunalul Romanați la No. 46 din 1866, prin care se dovedește că preotésa Flórea Popa Chirea și Dumitrache Popa Chirea dăruiesc fraților Eliodor și Marinciu I. Mateescu acei 20 stânjeni moșie de pe hotarul comunei Dobrun, cari ați se posedă de Predescu, și din cari 10, fiind ai lui Eliodor, nu se puteau urmări de Ghiță Băluță, creditorul personal al lui Marinciu ;

Că N. Predescu susține nulitatea acestui act de donațiune, întrucât densul nu s'a transcris în registrul de transcripțiuni al tribunalului și că, prin urmare, el nu i-ar fi oposabil ;

Vedând articolele 818 și 819 din codul civil;

Considerând că din dispozițiunile acestor articole rezultă într'adevăr că lipsa transcripțiunei actului de donațiune poate fi invocată de ori-ce terțiu care ar avea interes la acesta;

Considerând însă că în specie instanța de fond constată că această transcripțiune a avut loc, îndeplinindu-se ast-fel formalitățile cerute de articolele sus citate, căci curtea stabilește că acest act, dupe ce s'a autentificat și acceptat în regulă de Dimitrie I. Mateescu, tatăl și tutorul legal al minorilor donatori, este apoi trecut în condica tribunalului, unde pe acel timp se transcriau actele de mutațiunea proprietăței, de ôre-ce în 1866 nu exista la tribunalul Romanați o condică deosebită pentru transcrierea actelor autentice, ci se treceau tot în aceeași condică ce servea și ca registru de inscripțiuni, dupe cum curtea în fapt constată întemeindu-se pe certificatul cu No. 23.930 din 1894, al grefei tribunalului de Romanați, și care a fost preisntat în instanță;

Că, ast-fel fiind, curtea de apel, departe de a viola, face o justă aplicațiune a art. 818 și 819 din codul civil.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 757

CESTIUNI DE FAPT.— **Apreciare suverană a instanțelor de fond.**

SUCCESIUNE.—**Sucesiunea de la frate ce moștenise pe un alt frate în virtute de testament.**— **Lipsă de interese de a se sci dacă cel ce moștenise prin testament avea sau nu vocațiunea la întreaga avere a testatorului.** (Art. 998 și următorii din codul civil).

- 1) *Constatările de fapt sunt de atributul suveran al instanțelor de fond și, prin urmare, scapă de sub censura curței de casație.*
- 2) *Când o persoană vine la moștenirea fratelui său, care moștenise mai înainte prin testament pe un alt frate decedat înainte, și primesce partea ce i se cuvine din averea fratelui său,*

în care intră și averea rămasă de la fratele decedat mai înainte, pentru acea persoană este fără interes de a se ști dacă fratele mort în urmă avea sau nu vocațiune la întreaga avere lăsată lui prin testament de fratele decedat mai d'înainte.

No. 331.—**Respingerea** recursului făcut de Ecaterina Conțescu și alții contra deciziei curței de apel din București, secția I, cu No. 240 din 1882, în cea ce privesc motivele I, II și IV; iar în privința motivului III s'a ivit dviergință.

14 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Giurgea;

Pe D-nii Maiorescu și Disescu, advocații recurenților, asupra motivelor de casare, și

Pe D. S. Zamfirescu, care s'a referit la cele șise de D. Disescu;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Eróre grosieră de de fapt și exces de putere, de ôre-ce curtea crede că nu a existat un alt testament posterior celui din 1864 și că, »în tot casul, nu 'l-ar fi sustras D-na Donescu, pe când din depunerile »martorilor rezultă cu totul din contra«.

Având în vedere decisia curței de apel din București, secția I, cu No. 240 din 1882, supusă recursului, din care rezultă că Zoe Zotescu a cerut anularea testamentului din 2 Iulie 1864, al defunctului ei frate C. Donescu, pe motiv că rău se servă de acest testament surorile sale Sofia Donescu și Ana Papadopol, precum și eforia spitalelor civile, de ôre-ce a mai existat, dicea ea, un testament din 1875 sau 1876, prin care C. Donescu revocă pe cel d'ântéiū, dar că acest testament s'a sustras orî s'a suprimat de Sofia Donescu ;

Că Zoe Zotescu a invocat proba testimonială spre a dovedi acest lucru, și curtea, prin încheerea cu No. 351 din 31 Ianuarie 1879, a admis această probă, dar din depunerile martorilor audiați nu a putut stabili existența pretinsului testament revocator ;

Că ast-fel, întru cât instanța de fond 'și întemeiază decisiunea sa pe depunerile martorilor, această constatare de fapt scapă de sub censura curței de casație și, deci, motivul rămâne nefondat.

Asupra celui de al doilea motiv :

»Violarea principiului probațiunii și a art. 998 și următorii din »codul civil.

»Curtea cere ca noi să dovedim conținutul testamentului dat la o »parte de beneficiara testamentului din 1864, când sarcina noastră »era îndeplinită, o-dată ce dovedisem existența unui testament pos- »terior și înlăturarea lui de către legatară, coprinsă în vechiul tes- »tament. Nepresintându'l despăgubirea naturală cuvenită era deschi- »derea moștenirii ab intestat, coprinsă în art. 998 și următorii din »codul civil«.

Considerând că intru cât Zoe Donescu nu a dovedit, dupe cum era ținută a o face, faptul că a existat un al doilea testament, care să revöce pe cel d'ântéiü, orî-care 'i-ar fi fost conținutul, unicul testament al lui Donescu, cel din 1864, urma să fie menținut; că, judecând ast- fel, instanța de fond nu a violat în nimic textele de lege invocate și ast-fel motivul cată a se respinge ca neîntemeiat.

Asupra celui de al patrulea motiv :

»Tăgadă de dreptate, rezultat al unei erori de drept, face curtea »când refușă de a examina cestiunea de a sci dacă Sofia Donescu »este legatară universală sau particulară, privându-mă ast-fel de »porțiunea care mi se putea cuveni în succesiunea legitimă a lui »de cuius în cazul când Sofia Donescu ar fi fost simplă legatară par- »ticulară«.

Considerând că instanța de fond constatând încetarea din viață a Sofiei Donescu și faptul că unul din moștenitorii ei este însăși Zoe Zotescu, care deja a primit averea rămasă de la sora ei, în care se coprinde și averea pe care acesta o culesese în virtutea testamentului din 1864, al lui C. Donescu, decide, cu drept cuvânt, că e fără interes pentru Zoe Zotescu de a se mai cerceta dacă Sofia Donescu a avut sau nu vocațiune la întreaga avere a fratelui ei ;

Că, judecând ast-fel, curtea de apel nu comite nici o tăgadă de dreptate, dupe cum se susține de recurenți, și, prin urmare, și acest motiv e nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge ca neîntemeiate motivele I, II și IV ; iar asupra moti- vului III rămâne în divergință, etc.

Civil, secția I.

No. 758

SUCCESIUNE.— Convențiune prin care moștenitorii se invoesc ca unul să ia întreaga moștenire, pentru ca el să suporte urmărirea unei creanțe contra acelei moșteniri.— Dacă este o renunțare la moștenire, supusă formalităților art. 695 din codul civil, sau o invoială onerată, ce nu este supusă la aceste formalități.— Dacă e valabilă o asemenea invoială.— Cum se probază. (Art. 695 din codul civil).

Convențiunea între toți moștenitorii unui de cujus și în virtutea căreia unul din acești moștenitori primesce întreaga moștenire, însă în schimbul acestui avantaj se obligă să suporte numai dănsul urmărirea unei creanțe în contra acelei moșteniri, nu este propriu zis o renunțare la moștenire, ci o invoială cu caracter oneros, nesupusă la formalitățile stricte ale art. 695 din codul civil, este obligatorie pentru părțile cari au consimțit la formarea ei și se poate dovedi prin toate probele admise pentru dovedirea convențiilor în genere.

No. 332.— Respingerea recursului făcut de Chiriața Niță Marian și altele contra decisei curței de apel din Bucuresci, secția II, No. 139 din 1895, cu Niță N. Marian.

14 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier G. Petrescu;
Pe D. Borș, avocatul recurentelor, asupra motivelor de casare, și
Pe intimat în combateri;
Deliberând,
Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 695 din codul civil, exces de putere și nemotivare.
„Ori-cum am considera lucrurile, faptele, așa precum sunt și precum
„chiar curtea le precisază, constituiesc o renunțare la moștenire, ceea
„ce nu putea avea loc în mod valabil de cât numai dacă se efectua
„în conformitate cu prescripțiunile art. 695 din codul civil, text de
„lege de care curtea de apel ilegal n'a ținut seama.

„Curtea, de altă parte, deduce un aranjament neîntemeiat pe nimic
„mă și fără a accentua motivele cari au îndrituit-o să stabilească un
„necorespunzător raport juridic, care este mai mult un ce fantastic, în cât prin
„exces de putere ne privează de un drept ce ne aparține“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, a curței de apel din București, secțiunea II, cu No. 139 din 1895, și din care rezultă că Ioniță Marian, improprietărit dupe legea rurală, murind la 1880, fără alți moștenitori ascendenți sau descendenți, lasă în urma sa doi frați, pe Nicolae Marian, tatăl intimatului, și pe Niță Marian, tatăl recurenților, iar ca moștenire o avere ce se compunea din 8 pogone și 5 prăjină, din cari moștenitorii actuali ai lui Niță Marian nu posed de cât numai două pogone, 19 prăjină și 1 stânjen; iar restul s'a luat de unchiul lor Niță Nicolae Marian, ca unic moștenitor al lui Ioniță;

Că acest Ioniță Marian datorind fratelui său Niță, autorul recurenților, o sumă de 2.962 lei, bani 96, dupe mărtea lui de cujus, acest frate dă procură avocatului Gr. Andreescu, din Câmpu-Lung, de a urmări sus și sa creanță pentru întreaga ei sumă și de a executa pe nepotul său Niță Nicolae Marian în ori-ce avere a sa, desemnându-l anume în această procură ca unic moștenitor al lui de cujus, urmărire continuată și de moștenitorii acestui Niță Marian, adică recurenții de azi;

Că, așa fiind, Niță Nicolae Marian, intimatul, s'a vădut obligat a suporta singur și în calitate de moștenitor al lui Ion Marian creanța sus și sa de 2.962 lei, bani 96, în baza sentinței tribunalului Muscel cu No. 114 din 1879 și a decisei curței de apel din București, secția III, cu No. 242 din 1890, rămase definitive; iar averea sa proprie, împreună cu cea de moștenire, i se pune în urmărire și i se vinde de moștenitorii lui Niță Marian, pentru acoperirea creanței de care dânsul beneficia în contra succesiunii lui Ioniță Marian; că, dupe realizarea acestei urmăriri, tot dânsul revendică de la cel urmărit, Niță Nicolae Marian, și cele două pogone, 19 prăjină și 1 stânjen, ce mai rămăsese acestuia din averea fratelui său Ioniță, pe motiv că dacă a existat renunțare din partea lor la succesiunea lui Ioniță, această renunțare este nulă, ca nefiind făcută în conformitate cu art. 695 din codul civil;

Considerând însă că, în specie, instanța de fond constată nu o renunțare proprie și sa la succesiunea lui de cujus, așa cum o prevede și o regulează art. 695 din codul civil, ci o învoială cu caracter oneros intervenită între toți moștenitorii lui Ioniță și în virtutea căreia unul din acești moștenitori, intimatul Niță Nicolae Marian, primesce întreaga moștenire, dar în schimbul acestui avantaj suportă numai dânsul urmărirea creanței contra sus și sa de moștenire;

Considerând că o asemenea convențiune nefiind supusă formalităților stricte ale art. 695, se poate dovedi prin toate probele admise pentru dovedirea convențiunilor în genere că instanța de fond, stabilind existența unei asemenea convențiuni, bine a judecat dându-i putere obligatorie față cu părțile care au consimțit la formarea ei, fără ca prin acesta să violeze art. 695 din codul civil, care privește actul moștenitorului care renunță la o succesiune.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I

No. 759

LEGEA DE URMĂRIRE. — Arendașii Statului. — Contravenții la condițiunile generale de arendare. — Amendi și despăgubiri civile. — Datorii neprevădute de legea de urmărire. — Nedepunerea sumei urmărită. (Art. 1 și 20 din legea de urmărire).

Amendile și despăgubirile la care sunt supuși arendașii Statului pentru că ar fi contravenit la condițiunile generale de arendare, nelăsând pe moșii terenuri de odihnă și cosind fân din poenile pădurilor, nu sunt din datoriile prevădute de art. 1 din legea de urmărire și, deci, nu pot fi urmărite cu legea de urmărire.

Așa, dar, este casabilă sentința tribunalului care respinge apelul arendașului într-o asemenea afacere pe motiv că nu s'ar fi conformat legii de urmărire de a depune în prealabil suma pentru care era urmărit.

No. 335. — Casarea sentinței tribunalului Olt cu No. 2 din 1896, dupe recursul făcut de Th. Christescu, cu ministerul domeniilor.

18 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier G. Petrescu;

Pe D. Filipeanu, avocatul recurentului, asupra motivelor de casare, și

Pe D. Popovici-Costi în combatere;

Deliberând,

Aspra primului motiv de casare :

„Violarăa art. 1 și 20 din legea de urmărire când nu se cere să

»fi depus suma amendei și despăgubiri, ce nu se pretind de Stat, ca »în urmă să pôtă discuta justețea sumelor cu cari sunt urmărit».

Având în vedere sentința tribunalului Olt cu No. 2 din 4 Ianuarie 1896, din care rezultă că Th. Christescu este urmărit de Stat pentru suma de lei 5.141, bani 37, amendă și despăgubiri ce Statul pretinde că i se cuvine, pe motivul că Th. Christescu a contravenit dispozițiunilor din contractele de arendare ale moșiilor Bârca, Valea-Mare și Vatra-Schitului-Deleni, nelăsând pe acele moși terenul de odihnă prevăzut în art. 24 din condițiile generale de arendare a moșiilor Statului și cosind mai multe poiene din pădurea lor; că, în baza art. 20 din legea pentru urmărire, casieria generală a județului Olt, prin încheierea cu No. 19.828 de la 1 Decembrie 1895, respinge contestația făcută de Christescu, de ore-ce nu s'a depus de o-dată cu această contestațiune suma pentru care se făcea urmărirea; că, interjectându-se apel de Christescu, tribunalul, tot pentru același motive l respinge;

Având în vedere că d'înaintea tribunalului recurentul a susținut că el nu se găsește în cazul prevăzut de art. 20 din legea pentru urmărire, întru cât suma urmărită nu rezultă din o creanță certă și lichidă, ci litigiosă, pe care statul susține că o are în contra sa, fiind stabilită de agenții săi;

Considerând că prin art. 1 al legii de urmărire se determină natura creanțelor ce se pot urmări în virtutea acestei legi excepționale; că, în specie, recurentul fiind urmărit pentru daune și despăgubiri pretinse de Stat, această creanță nu intră în categoria celor prevăzute la art. 1 din citata lege, căci nu se pôte socoti, cum face tribunalul, ca un simplu venit domenal;

Considerând că de câte ori este în discuțiune aplicarea unei legi speciale, ea cată să se aplice casurilor expres prevăzute într'ênsa; că tribunalul, întemeiându-se pe legea de urmărire și refusând să judece apelul lui Christescu, pe motiv că d'ênsul nu depusese în prealabil sumele pentru cari era urmărit, de și creanța invocată de Stat în contra sa nu intră în previsațiunile legii de urmărire, a violat în adevăr art. 1 și 20 al dișei legi.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 760

OMISIUNE ESENȚIALĂ. — Cercetare locală. — Utilitatea ei. — Apreciare suverană a instanțelor de fond. — Nepronunțarea instanței de fond asupra cercetării locale propusă în subsidiar. — Dacă constituie omisiune esențială.

Instanțele de fond fiind în drept să aprecieze în mod suveran utilitatea cercetărilor locale, când dispun și de acte sau de alte elemente de convingere, nepronunțarea lor asupra unei propuneri de cercetare locală, făcută în mod cu totul subsidiar, și a cărei inutilitate reese din însăși împrejurările cauzei, nu constituie o omisiune esențială.

No. 336. — **Respingerea recursului** făcut de direcția C. F. R. contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția I, No. 31 din 1896, cu A. Polihronie și altul.

18 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. avocat Duca asupra motivelor de casare, și

Pe D. Gr. Vulturescu în combateri, din partea intimaților;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Omisiune esențială și nemotivare prin faptul că curtea nu s'a pronunțat asupra descinderii locale cerute, arătând că o respinge „ca nefiind necesară“.

Având în vedere decisiunea curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 31 din 1896, din care rezultă, că direcția generală a C. F. R. intentând lui D. A. Polichronie și căpitanului C. Milcoveanu o acțiune pentru repetirea unei sume, preț al unui teren de 11 pogone și 19 prăjini din moșia Milcov, pe care aceștia ar fi încasat-o de câte două ori, curtea din Craiova respinge cererea de repetițiune a direcției, stabilind că actele de vânzare, cât și declarațiunile lui Polichronie și Milcoveanu de renunțare la oricare alte pretențiuni, privesc numai porțiunile de terenuri desemnate anume în acele acte, iar nu cele 11 pogone și 10 prăjini, a căror usurpare de pe moșia Milcov se recunoște formal de fosta societate a acționarilor C. F. R.,

care și consemnează suma de 6.927 lei, 60 bani, ca valoare cuvenită a terenului usurpat, cu recepisa casei de depuneri No. 83.960 din 24 Ianuarie 1875; că, în baza încheierii tribunalului Olt cu No. 1.086 din 9 Martie 1883, prin care se încuviințează ca Polichronie și Milcoveanu să ridice suma prevădută în sus și recepisă a casei de depuneri, cu procentele ei de la consemnare, Polichronie și Milcoveanu încasază suma ce li se datora și a cărei repetire se cere acum de direcțiunea căilor ferate, fără ca ia să se fi destoinicit a dovedi d'inaintea instanței că incasarea sus și sume ar fi avut loc de două ori;

Că de și, în apel, avocatul direcțiunii a mai adăugat că dacă curtea va fi în îndoiță asupra cuantumului de pământ luat de la intimati, ea poate să ordone o cercetare la fața locului, însă această propunere nu se face de cât în subsidiar;

Considerând că instanța de fond, în drept să aprecieze suveran utilitatea cercetărilor locale când dispune și de acte saū de alte elemente de convingere, nepronunțându-se asupra unei asemenea propuneri făcută în mod cu totul subsidiar și a cărei inutilitate reese din însuși împrejurările cauzei, nu comite, judecând ast-fel, nici o omisiune care să fie esențială.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 761

JUDECĂTORII DE PACE. — Competință. (Art. 8 din legea judecătorilor de pace din 1 Martie 1894).

COMPETINȚĂ. — Judecătoria de pace. — Cum se regulează competența. — Valoarea litigiului. — Cerere. (Art. 14 din legea judecătorilor de pace din 1894).

COMPETINȚĂ. — Cum se determină. — Petiția de intentare. — Cerere reconvențională. — Dacă trebuesc adiționate.

- 1) Judecătoriile de pace sunt competente a judeca, în prima instanță și cu drept de apel la tribunal, veri-ce cerere în materie personală și mobilă, de ori-ce natură ar fi, până la valoarea de lei 1.500 inclusiv, capete și dobânzi.
- 2) Când competența unei judecătoria se regulează dupe valoarea

obiectului în litigiu, această valoare se hotărăse prin indicațiunile cuprinse în cerere.

3) În determinarea competenței unei instanțe nu trebuie să se adăuneze suma reclamată în petiția de intentare cu suma reclamată în cererea reconvențională.

No. 339. — **Respingerea recursului** făcut de N. Gheorghiu contra sentinței tribunalului Bacău cu No. 14 din 1896, cu Anton Mihal.

21 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. avocat Giuvelcă asupra motivelor de casare, și

Pe D. Chiru în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Tribunalul a violat art. 108, 109 din procedura civilă, art. 1 și „6 din legea judecătoriilor de ocôle, nevrând să infirme cartea de judecată atacată cu apel pe baza de incompetență, și a comis exces de putere, de ôre-ce era în cestiune sumă mai mare de cât „1.500 lei“.

Având în vedere sentința supusă recursului, a tribunalului Bacău, cu No. 14 din 1896, din care rezultă că A. Mihal chemând în judecată pe N. Gheorghiu, d'inaintea judeului de pace din Tîrgu-Ocna, reclamă, prin petiția sa de intentare, suma de 1.482 lei, plată ce acesta 'i-ar datora; că N. Gheorghiu, d'inaintea aceleiași judecătorii, face o cerere reconvențională pentru restituirea unor obiecte în natură, sau valoarea lor de 1.500 lei; că judecătoria, respingînd acțiunea lui A. Mihal, admite în totul pe aceia a lui N. Gheorghiu și condamnă pe A. Mihal a 'i plăti întreaga sumă reclamată, plus 50 lei cheltueli de judecată;

Că ambii făcînd apel, tribunalul, dupe ce înlătură incidentul de incompetență, de ôre-ce competența instanței are a se determina dupe valoarea reclamată în cerere, în fond respinge atât apelul lui Gheorghiu, constatînd că judecata 'i acordase tot ce ceruse, și că în apel el nu articulăză nici un motiv de nemulțumire, cât și apelul lui A. Mihal, de ôre-ce prin jurămintul deferit se excludeau orî-ce alte mijloce de probățiune ;

Considerând că, dupe art. 8 al legii judecătoriilor de pace de la 1 Martie 1894, judecătoriile create prin această lege aveau competența să judece, în prima instanță și cu drept de apel la tribunal, ori-ce cerere în materie personală și mobilă, de ver-ice natură ar fi, până la valoarea de lei 1.500 inclusiv, capete și dobânzi; că, în conformitate cu art. 14 al aceiași legi, în casurile când competența judecătoriei se regulează dupe valoarea obiectului în litigiu, această valoare se hotărasce prin indicațiunile coprinse în cerere ;

Considerând că în determinarea competenței unei instanțe nu e loc de a se adiționa suma reclamată în petiția de intentare cu suma reclamată în cererea reconvențională; că, întru cât fie-care din sus țisele sume nu trec peste competența judelei de pace, evident că densus a fost în drept, cum și tribunalul în apel, a judeca atât acțiunea cât și cererea reconvențională.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 762

TUTORE LEGAL. — Usufruct legal. — Părinte supraviețuitor. —

Dreptul său de a administra întreaga avere a minorilor săi copii fără a da cauțiune. (Art. 338 și 541 din codul civil).

Părintele supraviețuitor, tutore și usufructuar legal, putând administra averea minorilor săi copii cum va crede de cuviință și fără a da cauțiune, poate cere și justiția nu 'i poate refusa să i se libereze în administrațiunea sa întreaga avere a minorilor săi copii, atât mobilă cât și imobiliară.

No. 340. — **Casarea decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția II, cu No. 151 din 1896, dupe recursul făcut de Ecaterina C. Stoicescu, tutore.**

22 Octobre 1896

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier Ciru Oeconomu;
Pe d. avocat D. Stănescu asupra motivelor de casare, și
Pe d. procuror general Gh. Filitti în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

»Violarea art. 338 și 541 din codul civil, intru cât eu, ca tutore legală, am usufructul averii minorilor mei copii și, prin urmare, »trebuie a avea latitudinea pentru administrațiune, dupe cum onor. »judecătore, în minoritate, a admis cererea mea«.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului rezultă că minorii C. Stoicescu având la casa de depuneri și consemnațiuni suma de 10.000 lei, muma și tutorea lor legală, Ecaterina C. Stoicescu, recurenta, a cerut tribunalului să i se permită a ridica acești bani, alăturând și un avis al consiliului de familie, cu data de 4 Martie 1896, care opina a se ridica acești bani de tutore și a se întrebuința cum va crede ea mai bine ;

Că tribunalul Ilfov, secția II, prin jurnalul No. 2.466 din 1896, pe motiv că tutorul legal, dupe lege, nu are drept de cât asupra usufructului succesiunii minorilor săi copii și că, în specie, suma de 10.000 lei, ce tutorea voesce să ridice, face parte din capitalul succesiunii, respinge cererea, anulând avisul consiliului de familie ;

Că curtea de apel din București, prin deciziunea supusă recursului, adoptând în totul faptele și motivele din sentința tribunalului, confirmă acea sentință ;

Având în vedere că, dupe art. 338 din codul civil, soțul supraviețuitor având usufructul legal asupra întregii averi a minorilor săi copii, rezultă de aci că dânsul este în drept a administra acea avere cum va crede de cuviință ;

Că, prin urmare, părintele supraviețuitor, tutore și usufructuar legal, putând administra averea minorilor săi copii cum va crede de cuviință și fără a da cauțiune, intru cât este dispensat de acesta prin art. 541 din codul civil, rezultă de aci în mod cert că nu se poate refuza de justiție d'a i se libera în administrațiunea sa întreaga avere a minorilor săi copii, atât mobilă cât și imobilă ;

Că, ast-fel fiind, reu tribunalul și curtea au refuzat recurentei autorizațiunea de a ridica de la casa de depuneri și consemnațiuni suma de 10.000 lei, avere a minorilor săi copii, și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

CONVENȚIUNE. — Interpretarea clauselor unui contract. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

Interpretarea clauselor unui contract este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond, și care scapă de sub censura curței de casațiune.

No. 341. — **Respingerea recursului** făcut de D. I. C. Bălănescu contra sentinței tribunalului Tutova No. 188 din 1896, cu Iancu Bohor.

22 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiuciu ;

Pe recurent asupra motivelor de casare, și

Pe D. Brătianu, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Onor. tribunal de Tutova a nesocotit art. 983 din codul civil »și a interpretat greșit intenția părților cu privire la clauza de ex- »cutare a contractului, la care a fost silit a adăugi noi termeni, de- »naturând-o pentru ca să pôtă da o putere argumentației sale«.

II. »Tribunalul face o omisiune esențială neocupându-se de mijlocul »meu peremptoriu de apărare, basat pe clauza obicnuită de comedie, »care de și nu e inserată în contractul intervenit între mine și D. »Bohor, totuși, dupe art. 981 din codul civil și obiceiul țerei, trebuie a »fi sub-înțelesă, pe câtă vreme nu e nici o renunțare expresă din par- »te'mi la ea, căci cum însu'și partea adversă n'a contestat existența »obiceiului de a se insera în contractele de închiriere de case sau »prăvălii această clausă, tribunalul urma să se pronunțe dacă ea e sau »nu din acele viclate de acel articol«.

III. »Tribunalul s'a indus în eróre gravă de drept, violând și art. »327 din procedura civilă, când 'mă-a respins apelul ca nefundat și »implicit și mijlocul meu esențial de apărare tras din culpa contrac- »tuală a D-lui Bohor, pentru că n'am reclamat când am intrat în pră- »vălie, sau mai târziu, când am vădut că imobilul era impropriu ser-

»viciului pentru care 'l-am fost închiriat, ca și cum n'ași putea **exersa** acest drept ori și când ași dispune de timp și de mijloce, sau nu s'ar putea invoca în apel ori-ce mijloc de apărare ce tinde la respingerea acțiunii principale, cum și în o altă eróre nu mai puțin gravă de fapt când a considerat lucrările ce D. Bohor trebuia să completeze atât în vederea contractului, cât și a îndatorirei sale legale de proprietar (art. 421 codul civil), ca nisce simple îmbunătățiri extracontractuale, pe câtă vreme eu am cerut să 'mă admită o probă cu martori; că D-sa le-a și făcut, numai mai târziu de când trebuia. De asemenea face și o omisiune esențială sau o nemotivare neocupându-se de culpa contractuală a D-lui Bohor din cursul locațiunei când e de principiu că o parte contractantă nu poate cere executarea contractului, întru cât însuși ea nu îndeplinește obligațiunile ce o privesc».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că obiectul acțiunei de față este cererea făcută de Iancu Bohor, intimat în recurs, de a se condamna recurentul Bălănescu la plata chiriei unei prăvălii ce Bohor închiriasse lui Bălănescu cu contract autentic, cerere la care acesta s'a opus pe motiv că imobilul închiriat a fost impropriu pentru serviciul pentru care 'l închiriasse și că proprietarul nu i 'l dăduse în condițiunile stipulate prin contractul de închiriere;

Considerând, dar, că cestiunea dedusă în judecata instanțelor de fond era o cestiune de fapt, de interpretarea clauselor unui contract de închiriere, cestiune de atributul suveran al instanțelor de fond și care scapă censurei curței de casație;

Că, dar, întru cât motivele invocate se referă la o asemenea cestiune de fapt, ele cată a fi respinse;

Pentru aceste motive.

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 764

COMPETINȚĂ. — Acțiune mai mică de 1.500 lei. — Competința tribunalului de a o judeca în ultima instanță chiar când a fost introdusă direct la tribunal. — Apel la curte. — Neadmisibil. (Art. 56 din procedura civilă).

Acțiunile de o valoare mai mică de 1.500 lei se judecă de tribunal în ultima instanță, fără drept de apel, și acesta chiar când

părțile se adresează direct la tribunal, fără să se fi adresat mai întâi la instanțele competente a judeca asemenea acțiuni în prima instanță.

Așa dar, cu drept cuvânt curtea de apel declară inadmisibil apelul făcut în contra sentinței tribunalului în asemenea cas.

No. 342. — Respingerea recursului făcut de Ion Pătrașcu contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 106 din 1896, cu P. Balaban.

22 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier G. Petrescu;

Pe D. avocat Pitiș, asupra motivelor de casare, și

Pe intimat în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului invocat:

„Curtea a făcut o greșită aplicare a legii din procedura civilă, art. 56 și 57, de ore-ce scopul acțiunii fiind a revendica, urma să fie judecată în prima și a doua instanță; prin urmare, curtea fără drept a respins apelul ca neadmisibil“.

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă că recurentul Ion Pătrașcu a chemat în judecată pe Petre Balaban, cerând a fi obligat acesta a delasa în posesiunea și proprietatea sa, trei rânduri de vie din comuna Ciuresci ce s'ar fi stăpânit pe nedrept de acesta;

Că tribunalul respingându'i acțiunea ca nedovedită, Pătrașcu a făcut apel, și curtea, prin decisiunea supusă recursului, respinge apelul ca neadmisibil întemeindu-se pe însăși declarația reclamantului că valoarea celor trei rânduri de vie nu trece peste 100 lei;

Având în vedere art. 56 din procedura civilă;

Având în vedere că după acest text de lege acțiunile de o valoare mai mică de 1.500 lei se judecă de tribunal în ultima instanță, fără drept de apel, și acesta chiar când părțile se adresează direct la tribunal, fără să se fi adresat mai întâi la instanțele competente a judeca asemenea acțiuni în prima instanță;

Considerând că, în specie, din decisiunea supusă recursului, se constată că însăși recurentul a recunoscut înaintea curței că cele trei

rëndurî de vie, revendicate de la Balaban înaintea tribunalului, nu valoréză mai mult de una sută lei, și, prin urmare, cu drept cuvânt, curtea Ț-a respins apelul ca neadmisibil;

Că, ast-fel fiind, motivul invocat este neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 765

CESTIUNI DE FAPT. — **Aprecierea actelor și dovedilor aduse de părți.** — **Suveranitate a instanțelor de fond.**

HOTĂRÎRE. — **Publicitate.** — **Mențiune în încheerea tribunalului că a fost „dată și citită în public“.** — **Presumțiune că s'a trecut în momentul facerei și pronunțării încheerii.** — **Proba contrarie.** — **Cine trebuie se o facă.** (Art. 122 din procedura civilă).

- 1) *Aprecierea actelor și dovedilor aduse de părți în susținerea pretențiunilor lor este de atributul suveran al instanțelor de fond și scapă censurei curței de casafie.*
- 2) *Mențiunea într'o încheere a tribunalului că a fost „dată și citită în public“ este o presumțiune că aceste cuvinte au fost trecute în momentul când s'a făcut și pronunțat încheerea, iar nu mai în urmă, și celui ce pretind contrariul îi incumbă sarcina să dovedescă acesta.*

No. 343. — **Respingerea recursului făcut de N. Dumitrescu contra sentinței tribunalului Olt cu No. 170 din 1896.**

22 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier R. N. Opran;

Pe D. avocat P. Borș asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat D. Chebapci în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare I, II și III:

I. „Exces de putere, tribunalul atribue și stabilește un drept de „proprietate adversarei mele asupra locului ce Ț revendicăm, în basă „de acte și titluri, pe proba testimonială preurmata la cercetarea locală.

»Acastă probă sub imperiul legii nouă este neadmisibilă«.

II. »Exces de putere și nemotivare. Am dovedit dreptul meu de »proprietate asupra locului viran ce revendicăm, cu act de cumpără- »tore din 1867 că hotărîrea tribunalului Olt No. 37 din 1882, dată »în virtutea legii interpretative din 1879 a legii rurale, și cu proce- »sul-verbal al primarului comunei Comana de punerea mea în pose- »siune. Am probat cu certificatul primăriei No. 288 din 1894, și cu »certificatul inginerului delegat și autorizat la hotărîcia pămîntului »rural al locuitorilor că adversara are complect terenul în sat dat dupe »legea rurală autorului ei tată Marin Tobescu, ba încă în plus, așa »că nu era drept a deține și terenul în litigiu ce nu i aparține, și pe »care injust voescă al îngloba în terenul de moștenire indicat mai »sus. Asupra tuturilor acestor acte tribunalul nu țice nimica, le înlă- »tură ca și când nu le-așî presînta și încă fără a arăta cuvintele ce 'l-a »îndrituit a procede ast-fel«.

III. »Exces de putere și omisiune esențială. Pentru a nu se face »confusiune asupra obiectului în litigiu eu exhibam certificatul primă- »riei cu No. 376 din 1896, cu care dovedem că locul ce 'l revendicam »și care mi s'a răpit de adversari cu ocazia acțiunii posesorie este »acel cumpărat de la M. Ion Ciolanizea și că locul pe care este cons- »truită o cărciumă a mea de lângă șoseua județiană este un alt loc de »moștenire de la repausatul meu tată și pe care 'l posed. Probam cu »procesul-verbal al portăreilor de la 20 Maiu 1894 că locul în litigiu »se deține de atunci de adversara mea când am fost depozat.

»În tot cazul de dubiu și în extremis ca să dovedesc că *adversara* »*deține totuși locul ce 'l revendicam și că dînsa stăpînesce în* »*plus și neatîns locul rămas moștenire de la tatăl ei*, eu invocam »stabilirea acestor fapte prin o cercetare locală ce cerem; tribunalul »ilegal 'mî înlătură și aceste acte pe lângă că omite a se pronunța »asupra acestui mijloc esențial și principal de apărare«.

Avînd în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că re- »curentul Nicolae Dumitrescu a chemat în judecată, înaintea judecă- »toriei de pace din Drăgănesci, pe Maria Preotul Ion Popescu, cerînd »ca dînsa să fie obligată a 'l lăsa în stăpînire și proprietate un loc din »comuna Comani, loc deținut de pîrtă fără drept;

Că judecătorul de pace respingînd acțiunea lui Dumitrescu, acesta »a făcut apel, și, tribunalul, prin sentința supusă recursului, consta-

tând în fapt, din actele presintate de părți, din depunerile martorilor și din cercetarea locală, că pământul în litigiu este al defendoarei Maria Ion Popescu, rămas ei de la părintele său, și că pământul pe care reclamantul Dimitrescu 'l avea cumpărat și pretindea că se stăpânesce de Maria Ion Popescu 'l are chiar el în stăpânire și că a construit pe dânsul și un stabiliment de cârciumă, 'l-a respins apelul;

Considerând, dar, că cestiunea dedusă în judecata tribunalului era o cestiune de fapt, de apreciere a actelor și dovezilor aduse de părți în susținerea pretențiunilor lor;

Că asemenea cestiuni sunt de atributul suveran al instanțelor de fond și că constatarea și aprecierea lor scapă censurii curței de casajie ;

Că, de altminterlea, sentința tribunalului este în destul de motivată și discută toate mijlocele de apărare invocate de recurentul Dumitrescu, și, deci, motivele invocate sunt din toate punctele de vedere neîntemeiate.

Asupra motivului IV :

„Violarea art. 122 din procedura civilă. În minuta sa procesul verbal de la 8 Aprilie 1896 se vede adăugit, posterior printre „rëndurî, „dată public“, ceea ce nu e permis dupe precitatul articol, „lucru ce atrage casarea hotărîrei“.

Având în vedere că în jurnalul tribunalului, din 8 Aprilie 1896, aflat la dosar, se vede trecut la sfârșit că este „dat și citit în public“ și presupțiunea este că aceste cuvinte au fost trecute când s'a făcut jurnalul, și recurentului 'l incumba sarcina să dovedească că au fost trecute în urmă ;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

FEMEIA MĂRITATĂ. — Imobil dotal. — Reparațiuni necesare. — Autorisarea de a se împrumuta. — Dacă creditorul împrumutător poate supraveghia întrebuințarea banilor împrumutați. — Dacă el sau justiția este în drept a verifica realitatea cauzei invocată pentru împrumut. (Art. 1.248 și 1.253 din codul civil).

- 1/ *Autorisarea dată de justiție femeii măritată de a se împrumuta, pentru a face reparațiuni imobilului său dotal, nu impune creditorului împrumutător sarcina de a supraveghia întrebuințarea banilor, ci pur și simplu numărarea lor în mâna celor împrumutați.*
- 2/ *O dată ce femeia măritată a fost autorizată să se împrumute pentru a face reparațiuni la imobilul său dotal, nu împrumutătorului i se impune obligațiunea să verifice realitatea cauzei invocată de împrumutat, ci justiției însăși.*

No. 344. — Respingerea recursului făcut de Tarsița Bărsănescu și N. Bărsănescu contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 93 din 1896, cu Maria Canovică.

23 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. Buiuciu ;

Pe D. P. Borș, avocatul recurenților, asupra motivelor de casare ;

Pe D. avocat Georgescu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 1.248 și 1.253, alin. IV din codul civil. Imobilele dotale, fiind inalienabile în timpul căsătoriei, nu pot fi alienate decât în modul și cașurile restrictive prevădute de art. 1.253 și altele. În specie nu se constată de instanțele de fond, mai înainte de a se încuvința de tribunal împrumutul ipotecar cerut de D-na T. Bărsănescu, necesitatea și oportunitatea acestui împrumut, basat pe natura legală a reparațiunilor de făcut imobilului dotal, că cum asemenea nu i se ia nici un fel de dispoziții pentru conservarea banilor luați cu împrumutare, cari, fiind dotali, nu puteau ca să fie lăsați la dispozițiunea bărbatului».

Având în vedere că, dupe cum rezultă din decisiunea atacată cu recurs, în urma unei cereri a Tarsiței N. I. Bărsănescu, cu autorisația soțului ei N. I. Bărsănescu, tribunalul din Brăila, prin un jurnal cu No. 6.634 din 13 Noembrie 1889 și pe baza actului de expertisă prin care se constată necesitatea reparațiunii imobilului dotal al Tarsiței Bărsănescu, situat în Brăila, strada Spitalului, permite acesteia de a contracta un împrumut ipotecar pe sus șișul imobil, ce se și realizează pentru suma de 4.000 lei, numărați în ziua facerii contractului de creditorea ipotecară Maria Canovici ;

Că acest contract se încheie pe termen de 3 ani, stipulându-se o dobândă anuală de 10 la sută; se autentifică la tribunal sub No. 267 din 16 Februarie 1890 și se înscrie la No. 27 din 1890 ;

Că, la expirarea termenului stipulat, debitorea nefiind următoare a plăti suma împrumutată, la 29 Maiu 1895, actul de ipotecă se învestesce, dupe cerea creditorei, cu formula executorie, cerându-se urmărirea imobilului ipotecat ; că în contra acestei urmăriri se face contestațiune de Tarsița Bărsănescu, dar care este respinsă atât de tribunalul Brăila, cât și de curtea din Galați, secția I, prin decisia No. 93 din 1896, atacată ați cu recurs, pe motiv că o-dată ce tribunalul a acordat autorisațiunea de a se ipoteca imobilul dotal pentru unul din casurile prevădute în art. 1.253 din codul civil, și casul s'a constatat în realitatea lui dupe toate formele legale, creditorul nu pôte avea nici o răspundere pentru modul întrebuițării banilor, chiar dacă se va fi clădit cu dênșii de Tarsița Bărsănescu alte construcțiuni noui pe imobilul său dotal ;

Considerând că autorisarea de a face reparațiuni nu impune creditorului împrumutător sarcina de a supraveghia întrebuițarea banilor, ci pur și simplu numărarea lor celor împrumutați, ceea ce în specie a avut loc; că, judecând ast-fel, instanța de fond nu a violat în nimic art. 1.248 și 1.253, alin. IV din codul civil ;

Având în vedere că s'a mai susținut că reparațiunile, în vederea cărora tribunalul a permis recurenței de a se împrumuta la 1889, erau simple reparațiuni de întreținere, în sarcina bărbatului a le face, și că, prin urmare, ele nu intrau în previsionsile art. 1.253 sus citat;

Considerând că instanța de fond stabilește contrariu, din actele ce i sașu presintat; că, în ori-ce cas, nu împrumutătorului i se impune obligațiunea să verifice prin el însuși realitatea causei invocată de

împrumutat, când a obținut autorizarea legală, ci justiției însăși, la a cărei hotărîre împrumutătorul se rapoartă, 'i incumbă această îndatorire, căci soluțiunea contrarie ar sancționa dolul și réua credință din partea împrumutatului, chiar când s'a folosit de banii primiți, ca în specie, și acesta în dauna împrumutătorului, care nu are a'si imputa nimic.

Pentru aceste motive :

Respinge ca neintemeiat recursul ;

Civil, secția I.

No. 767

EXPERTI. — Recusare. — Cause de recusare ale experților. —

Medic expert. — Dacă pôte fi recusat pentru că în aceeași afacere ar fi dat un certificat medical în care însă nu a exprimat nici o părere. (Art. 214, 276 și 278 din procedura civilă).

DAUNE. — Quantumul lor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

- 1) *Causele de recursare ale experților sunt aceleași ca și cele ale judecătorilor, ast-fel că un medic expert nu pôte fi recusat pe motiv că 'și-ar fi dat părerea mai înainte de a fi numit expert, prin faptul că ar fi liberat în aceeași afacere un certificat medical, certificat în care însă se constată că nu 'și-a exprimat nici o părere, ci a constatat numai un fapt.*
- 2) *Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze cuantumul daunelor cerute și acordate părților.*

No. 345. — **Respingerea recursului** făcut de direcția căilor ferate române contra decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția II, No. 84 din 1896, cu P. Păunescu.

23 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiuciu;

Pe d. avocat Brezeanu asupra motivelor de casare, și

Pe d. M. Corbescu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

„Exces de putere și violarea art. 276 și 278 din codul de procedură civilă. Expertul Stoicescu și manifestase opiniunea sa în public mai înainte de a se pronunța hotărîrea; ast-fel fiind, el era recusabil și, în tot casul, urma să se recuse singur. Hotărîrea pronunțată de acest expert este isbită de nulitate virtuală».

Avînd în vedere decizia curței de apel din Bucuresci, secția II, No. 84 din 1896, din care rezultă că administrația căilor ferate fiind chemată în judecată de Petre Păunescu, fost impiecat în serviciul ei de mișcare, spre a obține de la dînsa o despăgubire pentru infirmități contractate din cauza a două ciocniri de trenuri întemplate la 1893, în gara Cotesco și halta Boboc, pe timpul serviciului și din vina prepușilor direcției, tribunalul Ilfov recunoște dreptă cererea lui Păunescu și i acordă o despăgubire de 30.000 lei; iar curtea, sesizată de apelul ambelor părți, menține principiul despăgubirei, reducînd-o numai la 15.000 lei;

Că tribunalul și curtea, din instrucția penală, din cele-alte dovezi și din expertisa rînduită, constată în fapt sdruncinarea sănătății lui Păunescu, precum și cauzele care au determinat-o; că de și direcția a cerut anularea expertisei ce s'a făcut, de ore-ce D-rul G. Stoicescu, unul din experți, s'ar fi pronunțat prin anticipație, liberând certificatul de bolă al lui Păunescu de la 22 Martie 1894, instanța de fond însă constată că din acest certificat nu rezultă că D-rul Stoicescu și-ar fi dat avisul asupra verii-unei cestiuni de natură a rezolva procesul;

Considerând că art. 214 din procedura civilă asimilează cauzele de recusare ale experților cu acelea ale judecătorilor; însă cum în specie expertul Stoicescu nu și-a dat părerea asupra punctului în litigiu, instanța de fond nu a comis nici exces de putere, nici a violat art. 276 și 278 din procedura civilă refuzînd pe acest temei anularea expertisei la care și D-rul Stoicescu a participat ca expert.

Asupra motivului II :

„Omisiune esențială, nemotivare și violarea dreptului de apărare.

„Curtea nu se pronunță, nici nu motivează asupra nulității substanțiale a actului de expertisă, de ore-ce n'a fost făcut conform jurnalului tribunalului, față de reprezentantul direcțiunei».

Având în vedere că instanțele de fond constată că direcțiunea căilor ferate a fost invitată, printr'o comunicare a intimatului Păunescu, ca să delege persoana care să o reprezinte la facerea expertisei, în ziua de 21 Decembre 1894, orele 10 dimineața, la spitalul Colțea, conform jurnalului tribunalului No. 6.976 din 1894, prin care se ordonă această expertisă; că această comunicare s'a trimis prin corpul portarilor tribunalului Ilfov, cu No. 31.038 din 1894, lăsându-se direcției un exemplar, cu dovadă de predarea lui, la 16 Decembre 1894; că experții, dupe ce prestază jurământul în conformitate cu legea, procedeză apoi, în timpul și locul arătat în sus și la comunicare, la examinarea ordonată de tribunal, constatând că în adevăr Păunescu suferă de o neurastenție cerebro-spinală, care, în principiu, poate să provină sau să fie provocată din accidente de tren; că personal, în ce privește cazul lui Păunescu, experții declară că nu găsesc alte cauze care să îi fi provocat o asemenea maladie, concluzie ce, de altminterlea, ar resulta, precum stabilește instanța de fond, chiar și din depunerea martorilor propuși de direcția căilor ferate și audiați d'inaintea curții de apel;

Că acest act de expertisă experții orându-i l' înainteză tribunalului prin o petiție înregistrată la No. 212 din 1894, împreună cu încunoscințările către reprezentantul căilor ferate și către D-rul Clement, delegatul acestei administrațiuni, care de și s'a presintat la spitalul Colțea în ziua și ora hotărâtă, asistând la început pe experți, dupe cum aceștia afirmă, sub credință de jurământ, a preferit însă în urmă să se retragă înainte de a se fi terminat lucrarea experților ;

Că afirmațiunea contrarie a D-rului Clement, coprinsă într'un raport înaintat direcției, nu putea fi luată drept basă de instanța de fond, mai ales când era formal contradisă de experți sub prestare de jurământ, așa că, neținând seamă de densa, instanța nu a comis ver-o omisiune care să fie esențială și nici a violat dreptul de apărare al direcției.

Asupra motivului III :

„Noū exces de putere și omisiune esențială. Tribunalul și în urmă „curtea alocă o sumă fixă, represintând nu daunele actuale ocașionate, „ci daune viitoare, pentru că Păunescu este pus în imposibilitate pe „viitor a și căpăta hrana, ceea ce este nedovedit“.

Având în vedere că instanța de fond, apreciând cifra daunelor cu-

venite lui Păunescu din cauza celor două accidente de tren, a căror victimă densul a fost, ia în considerare incapacitatea absolută în care se găsește Păunescu actualmente și de unde rezultă neputința sa de a 'și mai agonisi pe viitor existența; că, din aceste elemente actuale, fixând în mod suveran despăgubirea materială cuvenită lui Păunescu, curtea nu comite nici verî-un exces de putere, nici verî-o omisiune care să pôtă fi socotită ca esențială.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 768

ACȚIUNE. — Modificarea acțiunii în instanță. — Cestiunea de a se ști dacă partea 'și-a modificat acțiunea. — Cestiune de fapt. — Apreciere suverană a instanței de fond. — Când cade sub censura curței de casație. — Erôre de fapt.

REVISUIRE. — Recurs. — Nepronunțarea instanței asupra unor capete de cerere. — Este loc de revisuire. (Art. 288 din procedura civilă).

CONVENȚIUNE. — Interpretarea clauselor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

- 1) Cestiunea de a se ști dacă o parte 'și-a modificat în instanță cererea sa, restrîngînd'o sau întîndînd'o, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond și nu cade sub censura curței de casație de cît cînd constatarea instanței de fond este întemeiată pe o erôre de fapt.
- 2) Nepronunțarea instanței de fond asupra unor capete de cerere nu pôte forma obiectul unui recurs în casație, ci al unei revisuiri.
- 3) Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze și să interprete voința și intențiunea părților contractante, intru cît prin interpretare nu s'ar schimba natura însăși a contractului.

No. 346. — Respingerea recursurilor făcute de ministerul domeniilor contra decisiunei curței de apel din București, secția III, No. 237 din 1894, cu Lazăr Petrescu, și de acesta contra aceleiași decisiî.

23 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea rapoartelor făcute în cauză de D. președinte N. Mandrea și de D. consilier Al. Gianni;

Pe D. avocat M. Antonescu asupra motivelor de casare ale Statului;

Pe D-niș T. Ionescu și Dimitriu asupra motivelor D-lui Petrescu;

Pe D. M. Antonescu în combaterea motivelor invocate de intimat;

Asupra motivului invocat de Stat:

„Exces de putere și nemotivare. Curtea de apel a redus daunele acordate Statului de tribunal pentru că în petițiunea introductivă de acțiune avocatul Statului ceruse ca daune o ȳecime din produsul pușurilor de păcură exploatate fără drept de către Lazăr Petrescu, fără ca să țină compt că în conclusiunile de la tribunal Statul a cerut ca daune valoarea întrăgă a produsului, nefiind cestiunea despre pușuri deschise de arendaș, în timpul contractului, cu autorisarea ministerului, pentru care, dupe art. 52 din condițiunî, arendașul plătesce o ȳecime din produs, ci despre pușuri deschise și exploatate de Lazăr Petrescu, fără autorisațiunea ministerului. Iar Lazăr Petrescu a acceptat la tribunal discuțiunea pretențiunilor Statului, ast-fel formulate, așa că curtea nu putea să scadă daunele la o ȳecime din produs sub cuvântul că așa s'ar fi cerut de Stat la prima instanță“.

Având în vedere decisiunea curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 237 din 1894, din care rezultă că, prin petiția introductivă, Statul, prin avocatul său din județul Dâmbovița, chiamă în judecată d'inaientea tribunalului aceluî județ pe Lazăr Petrescu, arendașul moșiei sale Gura - Ocnitei, din plasa Dealu - Dâmbovița, care, fără prealabilă autorisare, ar fi exploatat atât 10 pușuri de păcură prevădute în un inventariu al moșiei, cât și alte pușuri deschise pentru prima oră saș deschise din nou, dar deja părăsite la intrarea sa ca arendaș, contra dispoșițiunilor contractului de arendare, reclamându-i-se ca despăgubire câte 30 lei pe ȳi de la data arendărei, 28 Aprilie 1888, și până la definitiva depărtare a sus ȳisului arendaș, declarându-se de Stat, chiar în petițiunea sa introductivă de instanță, că acastă cifră, arătată mai sus ca despăgubire, represintă pentru densusl ȳecimea valorii de producțiune a acelor pușuri puse

în exploatare de Petrescu ; că, din partea sa, acesta face cerere reconvențională, reclamând de la Stat daune-interese pentru că a fost împiedicat de a exploata cele 21 puțuri, dupe cum era în drept ;

Având în vedere că tribunalul, în urma unei cercetări locale prin martori și experți, admite pretențiunea Statului și îi acordă o despăgubire mai mare chiar de cât ceruse, de 108.900 lei, respingând, pe de altă parte, ca o consecință a admiterii acțiunii Statului, cererea reconvențională a lui Petrescu; că, asupra apelului făcut numai de Lazăr Petrescu contra acestei hotăriri, curtea de apel, dupe cum era în drept, reduce suma despăgubirii la care apelantul fusese condamnat, constatând prin decisiunea sa că însuși ministerul domeniilor mărginise această sumă la 30 lei pe ȳ, adică la o sumă totală de 19.800 lei pentru 660 ȳile, cât se continuase exploatarea nedreptă a lui Lazăr Petrescu, și că, așa fiind, tribunalul nu putea cu de la sine putere să acorde mai mult de cât i se ceruse chiar de reclamant, ori-care va fi fost aprecierea experților numiți în cauză; că de și Statul susține că 'și-ar fi modificat cererea în cursul instanței, curtea, însă, de apel constată în fapt, motivându'și decisiunea sa în această privință, că o asemenea modificare nu s'a făcut prin concluziunile părților la prima instanță ;

Considerând că această constatare a instanței de fond, pe cât timp astăzi nu se dovedește că a fost întemeiată pe ceea ce se evocă de fapt, scapă de sub censura acestei curți, și, dar, motivul urmăzează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului I, invocat de L. Petrescu :

„Exces de putere și omisiune esențială. Curtea nu se pronunță asupra tuturilor capetelor de cerere, în specie nu discută acțiunea reconvențională, pe care o enunță în considerante, fără să o pomenescă în dispozitivul decisiunii“.

Considerând că, dupe cum rezultă din dispozitivul decisiunii atacată cu recurs, curtea, sesizată de apelul lui Lazăr Petrescu, reformezează numai în parte hotărîrea tribunalului Dâmbovița, reducând cifra despăgubirii ce se cuvine Statului, a cărei acțiune este admisă; că decisiunea atacată menține prin acesta chiar dispozitivul primei instanțe în ce privește cererea reconvențională; că, în ori-ce cas, dacă ar fi exactă pretențiunea părții că instanța de fond a uitat să se pronunțe asupra acestui punct, o asemenea cerere, dupe art. 288 din proce-

dura civilă, ar putea face obiectul unei revisuirii, iar nu a motiva casarea decisiunii.

Asupra motivului II, invocat de L. Petrescu :

„Omisiune esențială și exces de putere prin denaturarea convenției părților. Curtea, dupe ce stabilește că eu, arendașul, aveam dreptul la exploatarea tuturor puțurilor de păcură în ființă, prin opoziție la prohibiția de a deschide puțuri de păcură noui, pune puțurile vechi, dar neexploatate în momentul arendărei, în categoria puțurilor deschise din nou. Prin acesta curtea comite o denaturare a condițiunii părților, care ne vorbind de cât de deschiderea de puțuri noui de o parte și de exploatarea de puțuri în ființă de alta, nu se poate coprinde puțurile deja deschise, dar neexploatate în anume moment, în categoria puțurilor de deschis de cât printr'un exces de putere; curtea comite, în același timp, și o omisiune esențială, căci eu cerusem ca să aplice la interpretarea acestei clauze din contract regula din art. 983 din codul civil, și asupra acestui punct curtea nu spune nimic“.

„Omisiunea este cu atât mai gravă cu cât din însuși consideranțele decisiunii curței reese caracterul îndoios al obligațiunii mele“.

Având în vedere că instanța de fond, în baza vechiului articol 56 din condițiile generale de arendare a moșiilor Statului, care fac parte integrantă din contractul de arendare a acestor moși, stabilește că arendașul care are dreptul de a exploata puțurile de păcură aflate în ființă la arendarea moșiei nu poate deschide alte puțuri noui; că, în specie, dupe cum rezultă și din prețul minimum al arendei, instanța de fond stabilește că prin puțuri în ființă părțile contractante nu au înțeles pe cele ce s'ar deschide aiurea sau chiar pe locul celor părăsite; că acesta fiind o interpretare a voinței și intențiunii părților contractante, care nu schimbă întru nimic natura contractului, ea scapă de sub controlul acestei curți, și deci și acest motiv este nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge ambele recursuri, etc.

Civil, secția I.

No. 769

JUDECARE. — Cum trebuie să judece o instanță judecătorească.
SUCCESIUNE. — Taxa de înregistrare. — Legea timbrului din 1886. — Succesiune deschisă înainte de această lege. — Nesupunerea de către tribunal la taxa de înregistrare nici după legea timbrului sub care s'a deschis succesiunea. — Exces de putere. (Art. 33 din legea timbrului din 1881).

Instanța judecătorească, sesizată prin contestațiunea părților, nu poate judeca de cât în conformitatea legii ce cărmuiește materia supusă judecății, chiar când aplică legea a celei legi nu se va fi cerut în mod formal de părți.

Ast-fel, când statul cere ca un moștenitor să plătească taxa de înregistrare pentru succesiunea ce primesce, conform legii timbrului din 1886, și tribunalul apără pe moștenitor de plata acelei taxe pe motiv că succesiunea s'a deschis înainte de legea timbrului din 1886, fără a supune pe moștenitor la plata taxei prevădută de legea timbrului din 1881, anterioară legii din 1886, lege în vigoare la deschiderea acelei succesiuni, prin aceasta comite un adevărat exces de putere și violare a legii timbrului.

No. 347. — Casarea, în complexul curței, a sentinței tribunalului Mehedinți, secția I, cu No. 84 din 1896, după recursul făcut de ministerul finanelor.

25 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca;

Pe D. avocat D. Carp asupra motivului de casare rămas în divergență, și

Pe D. avocat I. D. Spîrceanu în combateri;

Asupra motivului I, rămas în divergență :

» Exces de putere și violarea art. 33 din legea timbrului din 1881,
 » sub imperiul căreia se deschisese succesiunea decedatei Tinca Ilie Ștefan. Intr'adevăr, dreptul de succesor al D-lui Th. Bărbulescu născându-se încă din momentul deschiderii succesiunii sorei sale Tinca Ilie Ștefan, adică în Ianuarie 1886, obligațiile la care e ținut către fisc trebuiesc regulate după regulile prescrise de legea timbrului de

„atunci în vigóre, care, prin art. 33, impunea succesiunile colaterale
„la taxa de 2 %.

„Tribunalul Mehedinți, secția I, apărând pe D. Th. Bărbulescu de
„orî-ce taxă, a comis un exces de putere și a nesocotit aceste principii“.

Având în vedere sentința tribunalului Mehedinți, secția I, cu No. 84
din 1896, din care rezultă că Tudorache Bărbulescu a ridicat con-
testațiune contra urmăririi ce s'a făcut de ministerul de finance pen-
tru plata sumei de lei 2.477, bani 25, taxă de înregistrare și amendă,
susținând d'inaintea acelei instanțe că sora lui, Tina Ilie Ștefan, a în-
cetât din viață la 29 Ianuarie 1886, și că legea din 21 Martie 1886
fiind posterioară deschiderii acestei succesiuni, el nu putea fi ținut a
plăti taxa prevădută în sus ținuta lege; că statul, în conclusiunile sale,
se referă în această privință la aprecierea tribunalului ca să hotărască
dănsul dacă bine sau rău s'a aplicat ținuta taxă; iar tribunalul, în vedere
că succesiunea s'a deschis înainte de promulgarea legii din 1886, de-
cide că numitul contestator nu are a plăti sus ținuta taxă și 'l scuteste
ast-fel și de orî-care alta;

Considerând că instanța, sesizată prin contestațiunea părților, nu
pöte judeca de cât în conformitate cu legile ce cărmuesc materia su-
pusă judecăței ei, chiar când aplicațiunea acelor legi nu se va fi cerut
în mod formal de părți; că, în specie, statul reclamând lui Bărbulescu
să achite taxa pentru succesiunea surorii sale, și tribunalul hotărînd
că ținuta taxă să nu se percăpă dupe legea din 1886, care prevede un
drept de 3% asupra succesiunilor de la colaterali, el nu putea, fără a
comite un adevărat exces de putere, să scutască succesiunea și de
orî-ce altă taxă, chiar de accia a legii în vigóre la deschiderea acelei
succesiuni; că, judecând ast-fel, el a violat într'adevăr art. 33, alin. III
din legea de la 31 Iulie 1881, care supune la o taxă de lei 2% suc-
cesiunile trecute la colaterali.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 770

CONVENȚIUNE. — Vinzare. — Neexecutarea din partea vinzătorului a condițiunei de a face și preda titlul definitiv. — Dacă resiliază de drept vinzarea. — Dacă poate căpăta un termen de grație pentru a se executa. (Art. 1.079 și 1.298 din codul civil).
VINZARE. — Neexecutarea condițiunilor din partea vinzătorului. — Cumpărător ne în culpă. — Ce poate cere. — Arvuna îndoită. — Daune.

1) Neexecutarea condițiunilor unui contract de vinzare din partea vinzătorului, și anume a condițiunei de a preda actul definitiv cumpărătorului, nu poate atrage desființarea contractului deplin drept și instanțele judecătorești pot să acorde vinzătorului găsit în culpă un termen pentru predarea titlului definitiv, dupe trecerea căruia contractul să se considere ca resiliat, fără ca prin acesta să violeze întru ceva dispozițiunile art. 1.079 și 1.298 din codul civil.

2) Cumpărătorul care nu e în culpă poate cere să i se restituie de vinzător arvuna îndoită sa, dacă preferă mu bine, executarea contractului și, la caz de neexecutare, daune pentru pagubele suferite.

No. 348. — Casarea decisiiei curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 154 din 1895, dupe recursul făcut de Toma Alecu, cu H. Ionescu.

25 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Ștefănescu ;

Pe D-nii advocați Bădescu-Roșiori și Disescu asupra motivelor de casare, și

Pe d. B. Cerne, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

„Rea aplicare a art. 1.079 din codul civil și violarea art. 1.295 același cod. Vinzarea fiind făcută în clausa specială a arvunei, nu era nevoie de nici o punere în întârziare din partea vinzătorului din momentul în care cumpărătorul nu s'a presintat la ziua fixată ca să

„numere prețul ; prin acesta chiar el s'a lepădat de cumpărător, per-
„dând arvuna ce numărase».

Având în vedere decisiunea curței de apel din București, secția III, cu No. 154 din 1895, din care rezultă că Haralambie Ionescu chiamă în judecată, d'inaintea tribunalului de Teleorman, pe Toma Alecu, care l-a vindut două locuri de casă situate în orașul Zimnicea pe preț de 3.300 lei, din care i se răspunde o arvună de 500 lei la 9 Martie 1894, iar restul rămâne să se numere la 4 Aprilie 1894, când urma să se facă contractul definitiv ;

Că Toma Alecu nepresintându-se a face actul definitiv nici în urma somațiunei adresată prin corpul portăreilor, cu No. 1.170 din 12 Aprilie 1894, Ionescu, prin petițiunea sa introductivă de instanță, cere ca tribunalul să constate perfecta existență a sus țisei vinđări și să ordone executarea ei contra plăței restului din preț și, în cas de imposibilitate, să i se acorde restituirea arvunei plătita la 9 Martie 1894, de 500 lei, plus o sumă de 9.500 lei cu titlu de daune-interes și 154 lei jumătate din taxa și amenda plătita de Ionescu pentru timbrarea înscrisului de la 9 Martie al lui Alecu ;

Că instanța de apel, constatând că părțile nu au stipulat între ele ver-o condițiune resolutorie expresă, stabilește că Toma Alecu a fost pus în întârziare prin somațiunea de la 12 Aprilie 1894, dar că, în vederea art. 1.021 și 1.320 din codul civil, i se încuviințează un termen pentru predarea titlului definitiv, dupe trecerea căruia contractul se va considera ca resiliat, acordându-se daune-interese lui Ionescu ;

Considerând că, în specie, neexecutarea condițiunilor contractului nu a putut avea de efect desființarea lui de plin drept ;

Că, așa fiind, înainte de a pronunța rezoluțiunea lui, curtea a putut să acorde un termen părței găsită în culpă, fără ca prin acesta să fi violat art. 1.079 și 1.298 din codul civil.

Asupra motivului II :

„Rea aplicare a art. 1.082 din codul civil și rea înțelegere a
„art. 1.298 același cod. Când există convenția specială a arvunei,
„singura despăgubire pe care trebuie să o plătescă aceea dintre părți
„care e în culpă este perderea arvunei dată sau restituirea arvunei
„primită îndoită.

„Debitorul în culpă nu mai poate să fie osândit și la alte despăgu-
„biri».

Considerând că, într'un contract de vinzare, cumpărătorul care nu e în culpă poate cere arvuna îndoită primită de vinzător său, dacă preferă mai bine, executarea contractului și, la caz de neexecutare, daune pentru pagubele suferite ;

Că, în specie, Haralambie Ionescu cerând executarea contractului, instanța de fond nu putea să ordone și întorcerea arvinei îndoită și plata daunelor datorite pentru neexecutarea contractului ;

Că, dispunând ast-fel, curtea în adevăr a violat art. 1.298 din codul civil și, deci, decisiunea sa trebuie casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 771

CHIRIE.— Cesiune.— Notificare.— Creditul funciar urban.— Consemnațiune.— Dacă expune pe chiriaș a plăti chiria de două ori.— Exces de putere și omisiune esențială.— Casare.

Comite exces de putere și omisiune esențială tribunalul care obligă pe chiriaș să plătească chiria cedată cesionarului, pe motiv că la notificarea cesiunii n'a făcut nici o arătare, când dânsul, fiind condamnat a plăti aceeași sumă creditului funciar urban, și în fața unor cereri multiple și contradictorii relative la chirie, spre a nu fi expus să o plătească de două ori, a consemnat'o, pentru a fi adjudecată de tribunal, celui în drept a o primi.

No. 349.— Casată, în urma recursului făcut de M. Lichtman, sentința tribunalului Brăila cu No. 329 din 1896, dată în proces cu David Alpern.

28 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Prelescu;

Pe D. I. G. Pavelescu, avocatul recurentului;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

I. »Exces de putere și violarea legii. Am cerut conexarea apelului în cauză cu acela făcut de mine tot pentru aceeași cauză în procesul ce mi s'a intentat de creditul funciar urban, singurul proprietar al imobilului ce se cerea chiria, și tribunalul nu s'a pronunțat asupra acestui punct«.

II. »În tot cazul, chiria, care este uzufruct, se datorază numai creditului funciar, conform legii și statutului ei; prin urmare, s'a violat art. . . . din legea creditului funciar urban«.

Considerând că înaintea tribunalului recurentul Lichtman a arătat că de și cesiunea contractului de chirie făcută de proprietara Vasilichia Constantinescu către David Alpern 'i-a fost notificată de acesta, fără ca dânsul să răspundă nimic la acea notificare, însă n'a putut plăti chiria către cesionarul Alpern pentru motivele: 1) că creditul funciar urban a obținut o hotărîre în contra sa, prin care este condamnat a plăti creditului acea chirie; 2) că a primit și altă somațiune, prin care i se face cunoscut că casa a fost constituită dotă și că, în fața acestor complicațiuni, dânsul a consemnat suma, pentru ca tribunalul să judece cui i se cuvine acea chirie, cerînd ca printr'o singură hotărîre tribunalul să judece toate aceste pretențiuni;

Considerând că tribunalul, în loc să răspundă la această cerere, se mărginesce a stabili principiul că de vreme ce chiriașul cedat n'a făcut nici o arătare în momentul când i s'a comunicat cesiunea, dânsul numai poate opune cesionarului nici un motiv pentru a nu 'i plăti chiria;

Considerând că, procedînd ast-fel, tribunalul a comis un adevărat exces de putere și o omisiune esențială, căci dacă judeca cererea făcută de Lichtman în întregul ei, rezultatul procesului ar fi putut fi altul de cât acela care a fost; în adevăr, de vreme ce Lichtman, în fața cererilor multiple și contradictorii în privința sumei pe care dânsul nu o datora de cât o-dată, a consemnat acea sumă spre a fi adjudecată de tribunal celui în drept de a o primi, el luase toate precauțiunile ce putea lua spre a nu plăti suma de două ori;

Considerând că tribunalul, condamnînd pe Lichtman să plătească chiria lui Alpern, fără a se pronunța și asupra apelului făcut în contra cărței de judecată care condamnă pe Lichtman să plătească aceeași

sumă creditului funciar, expune pe Lichtman să plătească suma de două ori, de și dânsul nu o datorază de cât o-dată, și n'a plătit-o tocmai ca tribunalul să judece cui se cuvine chiria, spre a nu o plăti de două ori;

Considerând că, ast-fel fiind, mijlocele de casare sunt fondate.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 772

CONTRAVENȚIE VAMALĂ.—Proces-verbal de constatarea contravenției.— Cât face probă.— Ce nulități se pot admite în contra lui.— Inmânarea lui în copie contravenientului.— Afișarea lui la ușa biuroului vamal.— Dacă aceste formalități sunt prevădute sub pedepsă de nulitate. (Art. 192 și 184 din legea generală a vămilor).

Procesele-verbale de contrabandă, întărite de administrațiunea superioară, fac deplină probă până la inserierea în fals, și tribunalul nu poate admite în contra lor alte nulități de cât cele ce rezultă din omisiunea formalităților prescise pentru constatarea infracțiunii.

Ast-fel este casabilă sentința tribunalului care anulează un proces-verbal ce constată o infracțiune la legea vămilor, pe motiv că acest proces-verbal nu s'a înmănat în copie contravenientului și nu s'a afișat la ușa biuroului vamal, cum cere legea vamală prin art. 184, întru cât asemenea formalități, fiind posterioare conștătărei contravențiunii, nu pot fi socotite de natură a atrage nulitatea procesului-verbal de constatare.

No. 350 ⁴⁾.—**Casarea** sentinței tribunalului Bacău No. 62 din 1896, dupe recursul făcut de ministerul financelor, în proces cu N. R. Popa.

23 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni;

Identică cu hotărîrea No. 351 din 1896, pronunțată în aceeași zi.

Pe D. avocat Carp asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Alexandrescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Greșită interpretare și aplicarea a art. 184 și 192 din legea vămilor, întru cât formalitățile prevădute de art. 184, fiind posterioare constatărei infracțiunii, nu sunt prescrise sub pedepsă de nulitate».

Având în vedere sentința tribunalului Bacău cu No. 62 din 19 Februarie 1896, din care rezultă că N. R. Popa fiind condamnat pentru faptul de contrabandă la 100 lei amendă, prin proces-verbal No. 2.201 din 1895, încheiat de agenții vamali ai punctului Oituz și aprobat de administrația superioară a vămilor, tribunalul de Bacău, asupra apelului făcut de contravenient, anulează acel proces-verbal, apărând pe intimat de amendă și ordonând restituirea obiectelor confiscate de stat sau valoarea lor;

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 192 din legea vamală, procesele-verbale întărite de administrațiunea superioară fac deplină probă până la înscrierea în fals și că tribunalul nu poate admite contra lor alte nulități de cât cele ce rezultă din omisiunea formalităților prescrise pentru constatarea infracțiunii;

Considerând că, în specie, tribunalul, pentru a anula procesul-verbal sus menționat, găsește că s'aû călcat formalitățile cerute de art. 184 din legea vămilor și a căror neobservare, dupe art. 192 din aceeași lege, atrage nulitatea procesului-verbal, de ôre-ce agentul, încheiând sus ȑisul act, nu menționează că s'ar fi comunicat în copie contravenientului sus ȑisul proces-verbal și nici există dovadă că asemenea copie s'a afișat la ușa biuroului vamal, cum cere legea vamală, când contravenientul nu a fost față la redactarea originalului;

Considerând că asemenea formalități, fiind posterioare constatărei contravenițiunii, nu pot fi socotite ca de natură a atrage nulitatea procesului-verbal care constată contrabanda; că tribunalul, anulând acest proces-verbal pentru formalități, altele de cât cele relative la constatarea infracțiunii, interpretează și aplică greșit art. 184 și 192 din legea vamală.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

FAPTE DE COMERCIU.—**Morar.**—Dacă este comerciant.—Dacă poate fi obligat a ține registre comerciale.— Art. 2, § IX din codul comercial; art. 15 și 16 din legea timbrului.

INDUSTRIE.—**Condițiuni de funcționare.**—Cestiune de apreciere a instanței de fond.—Respingere.

1) *Morarul care primesce o plată, în natură sau în bani, pentru serviciul ce 'l face de a transforma grânele în făină, nu sevinșese prin acesta chiar un fapt care să se pôtă socoti de comercial și, prin urmare, nu pôte fi obligat de a ține registre comerciale.*

2) *Condițiunile în cari o industrie funcționează, spre a se sci dacă prin estensiunea sa are un caracter comercial, este o cestiune de pură apreciere a instanței de fond.*

No. 352.—**Respingerea, ca nefondat, a recursului făcut de ministerul de finance contra sentinței tribunalului Roman cu No. 386 din 1895, dată în procesul cu Toma Ivanic Moraru.**

28 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză, de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. D. Carp, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, în absența intimatului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 3, § IX din codul comercial, și art. 15, § a și b din legea timbrului, întru cât tribunalul de și constată faptul că Toma Ivanic Moraru fabrica făină, iar prețul 'l lua în natură, pe care apoi 'l vindea, totuși ȃce că acesta nu constituie un fapt de comerț și 'l dispensează de amendă, violând ast-fel și dispozițiunile art. 62, § I.

Având în vedere sentința tribunalului Roman cu No. 386 din 17 Noembre 1895, din care rezultă că Toma Ivanic Moraru, printr'un proces-verbal cu No. 753 din 1895, încheiat de sub-controlorul fiscal din localitate și confirmat de minister, este condamnat a plăti o

amendă de 60 lei, în urma declarațiunei ce a făcut agentului că nu ține registre comerciale, adăugând că nici nu are trebniță de ele pentru felul operațiunilor ce face; că, asupra apelului făcut de Toma Ivanic, tribunalul 'l apără de amendă, constatând că din procesul-verbal sus ȑis nu rezultă de cât că Toma Ivanic este proprietar al morei în care densusul măcina porumbul altora, luând pe loc și în natură, drept plată, parte din acel porumb, și că numai aceste fapte fiind dovedite, nu se pôte conchide de aci că Toma Ivanic este comerciant și, prin urmare, obligat a ține registre comerciale;

Considerând că, morarul care primesce o plată, în natură sau în bani, pentru serviciul ce 'l face de a transforma grănele în făină nu face prin acesta chiar un fapt care să se pôtă socoti de comercial, întru cât nu se sêvirșesce nici o altă operațiune care să constituie un trafic, precum ar fi dacă ar cumpêra grăul său porumbul și 'l-ar vinde apoi prefăcut într'o altă substanță sau chiar dacă ar vinde prin comision, ori mijlocire, mălaiul și făina cari ar proveni din produsele aduse de proprietari spre a fi măcinate la mōra sa ;

Considerând că de și este exact că unele industrii, din al căror grup face parte și aceea a morilor cu aburi, pot să ia un caracter comercial când se exercită în proporțiuni însemnate, când întrebuințéză lucrători numeroși, cu puternici motorî mecanici, cu depozite pentru vinȑerile eventuale și altele de acest fel, a decide însă cand industriașul cedéză locul întreprindătorului propriu ȑis, sau mica industrie celei mari, este o cestiune de pură apreciere a împrejurărilor existente, pe cari numai instanța de fond le pôte stabili;

Că, în fapt, constatându-se că industria de morărie a lui Toma Ivanic nu are caracterul unei întreprinderi de fabrică, ast-fel cum prevede art. 3, § IX din codul comercial, tribunalul nu a violat nici acest text de lege, nici art. 15 și 62 din legea timbrului, în specie, ci, din contra, a făcut o justă aplicațiune a acestor texte.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

PENSIUNE.—Ce fel de copii au dreptul la pensiuene.— Copii legitimi.—Copii adoptivi.— Dacă copiii adoptivi au dreptul la pensiunea tatălui lor adoptiv. (Art. 9 din legea pensiunilor din 1868).

Numai copiii legitimi, adică născuți din căsătorie, au dreptul la pensiunea tatălui lor, nu și copiii adoptivi; aceștia nu au nici un drept la pensiunea tatălui lor adoptiv.

No. 354.—**Respingerea** opozițiunei făcută de M. M. Ștefănescu contra decisiiei curței cu No. 211 din 1896, prin care i s'a respins recursul făcut contra decisiiei curței apelative din Bucuresci, secția I, No. 132 din 1895.

29 Octombre 1896

CURTEA,

Dupe ce a declarat opoziția motivată,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Nenișescu asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Maniu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

„Violarea art. 315 din codul civil și art. 8 și 9 din legea pensiunilor din 15 Februarie 1868.

„In adevăr, curtea, ținând că dreptul de pensie nu este supus regulilor de drept comun și, ca atare, copilul adoptiv nu ar avea nici un drept la pensia tatălui său, violă art. 315 din codul civil, care dă copilului adoptiv aceleași drepturi ca și copiilor născuți din căsătorie asupra moștenirii adoptatorului, și acesta cu atât mai mult cu cât dreptul la pensie este un drept pecuniar, și nu politic, precum susține curtea de apel, și întru cât copilul adoptiv nu este exclus de sus arătata lege, prin exces de putere exclude curtea pe M. Ștefănescu de la acest drept“.

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă că recurentul Mihail Ștefănescu a cerut de la casa pensiilor suma de

18.441 lei, cu dobânda ei legală de la 1874, sumă ce reprezintă pensia părintelui său adoptiv și care pensie nu i-a fost plătită în timpul minorității;

Că curtea a respins această cerere pe motiv că numai copiii legitimi au dreptul la pensia părintelui lor, iar nu și copiii adoptivi;

Considerând că dreptul la pensie fiind creat printr-o lege specială și în acea lege prevedându-se și dreptul urmașilor pensionarului la aceea pensie, urmăzând învedereat că dupe aceea lege trebuie a se regula dreptul acestora la aceea pensie ;

Considerând că legiuitorul, prin art. 9 din legea pensiunilor din 1868, în virtutea căruia reclamantul de astăzi reclamă acest drept, nu recunoște un asemenea drept de cât copiilor legitimi, adică copiilor născuți din căsătorie;

Că, dar, în specie, recurentul nefiind copil legitim al pensionarului a cărui pensie o cere, ci numai un copil adoptat, el nu poate beneficia de această pensie ;

Că, așa fiind, curtea de apel a dat o bună interpretare textelor de lege menționate în motivul de casare, și, deci, acest motiv este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Rrespinge, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 775

CONSTRUCȚIE. — **Architect.** — **Constructor.** — **Responsabilitatea fie-căruia.** (Art. 1.483 din codul civil).

CONSTRUCȚIE. — **Viții de construcție.** — **La ce poate fi obligat constructorul.** — **Apreciare suverană a instanțelor de fond.**

EXPERTISĂ. — **Cerere de o nouă expertisă.** — **Apreciare suverană a instanțelor de fond.**

1) *Architectul răspunde pentru réua concepție și pentru vițiile planului unei construcțiuni, iar constructorul numai pentru neexecutarea planului.*

2) *Instanțele de fond sunt suverane se aprecieze și să oblige, dupe împrejurări, pe un constructor său să refacă partea din construcțiune vîșios construită, saù să plătescă diferența de preț și daune.*

3) *Facerea unei noui expertise cerută de părți este o cestiune de apreciere, de atributul suveran al instanțelor de fond.*

No. 203. — **Respingerea recursului** făcut de D. N. N. Turnescu contra decisiiei curței de apel din Bucuresci, secția III, No. 37 din 1896.

1 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. avocat Anghelescu din partea recurentului;

Cum și pe D-nii avocați Papadat și Titu Maiorescu din partea intimaiților Piantini și Galeron;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. »Violarea art. 1483 din codul civil și exces de putere.

»Intr'adevăr, atât experții orânduiești de curte, cât și însăși curtea de apel prin decisiunea atacată cu recurs, recunosc că sunt defectuosități mari la învelitorea caselor mele, construite de intimați, defectuosități cari provin și din proastă calitate a lemnului întrebuințat și din concepțiunea greșită a sistemului învelitorei.

»Cu toate acestea, curtea, violând sus citatul articol și prin exces de putere, nu numai că apără pe antreprenorul Piantini de orice răspundere pentru defectuositățile provenind din réua concepțiune a sistemului învelitorei, dar chiar pune în sarcina mea, proprietarul, parte din cheltuielile necesare pentru întărirea acoperișului».

II. »Omisiune esențială, exces de putere și violarea art. 1483 din codul civil. Fiind constatat și netăgăduit că parte din materialul întrebuințat la învelitorea este de proastă calitate, am cerut curței, conform dreptului ce 'mi dă legea, să oblige pe antreprenor și architect să schimbe materialul de proastă calitate.

»Curtea însă, în ceea ce privește pe architect, nici nu voesc să se pronunțe în această privință; iar în privința antreprenorului, și prin exces de putere și fără să țină seamă de convențiunea părților, mă îndatoréză să primesc deferința între prețul materialului prost întrebuințat de către intimați la casa mea și între prețul materialului de prima calitate stipulat prin contractul de întreprindere».

Având în vedere că din decisia curței de apel, supusă recursului, rezultă că, argumentând asupra motivului IV de apel al recurentului, curtea declară că, în cât privește defectuositățile acoperișului, că viciile provenite din réua concepțiune a planurilor cad numai în sarcina architectului iar nu a constructorului, obligat să execute planul, se asculte ordinile omului de artă și să răspundă de réua executare a planului și de réua calitate a materialului; că nu se poate pune numai în sarcina architectului costul întăririi acoperișului, ci trebuie să sufere și proprietarul parte din cheltuieli, fiindcă dacă s'ar fi construit învelitorea în condițiunile arătate de experți, ca să aibă soliditatea voită, de sigur ar fi costat un preț mai mare, și

de aceea curtea declară că suma ce trebuie se răspundă arhitectul e de 1.000 lei;

Având în vedere că, în privința acoperișului, curtea constată că materialul întrebuințat de constructor e de calitate inferioară; că a schimba scândurile acoperișului, printr'acesta s'ar cauza degradări ce nu este echitabil să se pună în sarcina constructorului; că aceea inferioritate nu atinge soliditatea acoperișului și că e just ca constructorul să restituie proprietarului aceea ce a primit mai mult pentru materialul de calitate inferioară plătit cu prețul materialului de prima calitate;

Considerând că curtea de apel aplică bine art. 1.483 codul civil stabilind diferența răspunderii ce incumbă arhitectului și constructorului; că, într'adevăr, arhitectul trebuie se răspundă pentru réua concepție și pentru vișiile planului, iar constructorul numai pentru neexecutarea planului și pentru réua calitate a materialului întrebuințat; că curtea de aceea obligă și pe arhitect și pe constructor să despăgubescă pe proprietar; că de aceea constructorul nu poate răspunde pentru defectuositățile provenind din réua concepțiune a sistemului învelitoareii, precum pretinde recurentul;

Considerând că, în cât privește materialul de calitate inferioară întrebuințat la acoperiș, curtea justifică pentru ce nu obligă pe constructor la înlocuire, ci numai la plata unei diferențe; că instanța de fond era în drept să oblige numai pe constructor, iar nu și pe arhitect, precum susține recurentul, la înlocuirea materialului, sau să 'l oblige la daune, precum 'l-a și obligat; că a face una sau alta nu constituie de cât o apreciere a împrejurărilor; nu este însă pentru acesta o violare a art. 1.483 codul civil;

Considerând că, dupe părerea recurentului, curtea ar fi pus în sarcina proprietarului parte din cheltuelile necesare pentru întărirea acoperișului, ceea ce nu e exact dupe motivarea curței de apel reprodușă mai sus; că, așa fiind, art. 1.483 codul civil nu e violat sub nici o privință, nu este exces de putere și omisiunea propusă nu e esențială, de ôre-ce arhitectul nerăspundând pentru réua calitate a materialului întrebuințat, cererea recurentului, îndreptată și contra arhitectului și contra constructorului pentru înlocuirea materialului acoperișului, e rău îndreptată contra arhitectului, conform tocmai art. 1.483 codul civil;

Că, de aceea, motivele sunt neîntemeiate.

Asupra motivului III:

»Exces de putere și nemotivare.

»Fiind, dar, mărturisirea D-lor experți că adică nu au făcut nici o măsurătoare spre a stabili valoarea lucrărilor executate de Piantini, am cerut o nouă expertisă, care să facă calculul pe baza unei măsurători exacte; curtea însă, cu un cuvânt devenit banal, »având elemente îndestulătoare«, fără a motiva mai mult și prin exces de putere, înlătură cererea mea».

Având în vedere că admiterea facerii unei expertise din nou cerută de parte este lăsată la aprecierea judecătorului de fond; că, de aceea, nu poate fi exces de putere;

Că, nu este asemenea motivare în această privință dacă curtea de apel nu admise facerea expertisei, fiind-că declară că are elemente îndestulătoare, și ci ast-fel și acest motiv are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 776

ESCROCHERIE. — Hotărîre condamnătoare. — Neconstatarea elementelor delictului de escrocherie. — Casare. (Art. 332 și 333 din codul penal).

Este casabilă hotărîrea care condamnă pe un prevenit pentru delictul de escrocherie, fără a constata dacă faptele imputate acelui prevenit îndeplinesc elementele delictului de înșelăciune și, între altele, manoperile frauduloase întrebuintate de prevenit în comiterea faptului.

No. 514. — **Casarea** decisei curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 814 din 1896, în urma recursului făcut de G. V. Androviceanu.

2 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D-nii avocați Vericeanu și Vlădescu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Exces de putere și violarea art. 332 și 333 din codul penal«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin care recurentul este condamnat la o lună închisore corecțională pentru faptul de înșelăciune;

Considerând că curtea de apel, pentru a considera faptul ca atare, urma neapărat să stabilească prin decisiunea sa dacă faptul îndeplinește elementele delictului de înșelăciune și, între altele, să constate și manopera frauduloasă întrebuițată de recurent în comiterea faptului, ceea ce nu se constată;

Considerând că, dar, decisiunea urmăzează a fi casată pentru că elementele constitutive ale delictului imputat nu sunt constatate, rămânând, de altminterlea, ca curtea de trimitere să stabilească dacă faptul imputat intrunesc elementele înșelăciunei, sau nu, mai de grabă ale delictului de abus de încredere;

Că, ast-fel fiind, motivul fiind întemeiat, decisiunea urmăzează a fi casată.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 777

CURTEA CU JURAȚI. — Jurat. — Lipsă de cens. — Cum se dovedește. — (Art. 258 din procedura penală).

Proba cum că un jurat nu posedă censul cerut de lege nu se poate face de cât printr'un certificat dat de casierul general al județului, întru cât densusul are rolurile generale ale contribuabililor și ast-fel numai singur el este în pozițiune de a ști dacă un jurat nu are proprietăți în mai multe circumscripțiuni ale județului.

No. 519. — Respingerea recursului făcut de Grigore Mandea, Ión Enache, Stefan Zaharia și Grigore Lupașcu contra decisiiei curței de juri Putna No. 13 din 1896.

2 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. avocat Borș în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 258 din procedura penală. Dupe acest articol aũ dreptul a fi jurați numai cei cari posed un venit anual de 1.500 lei. „Dacă participarea cui-va în comisiunea de jurați, fără să fi avut „un asemenea venit, vițiază constituirea acelor comisiuni și acesta „atrage nulitatea verdictului său și a decisiunei curței, nulitate care, „fiind la ordinea publică, pôte fi invocată pentru prima oră în casație. „In comisiune aũ figurat ca jurați Dumitru Clineanu și Nicolae „Hagi Grigore, cari nu aũ censul cerut de lege. Primul are numai „300 lei venit, când plătesce 18 lei foncieră, și secundul 750 lei venit, când plătesce 45 lei foncieră, cum v'om dovedi cu certificate“.

Având în vedere decisiunea curței cu juri supusă recursului ;

Considerând că de și este adevărat că, dupe art. 258, alin. II din codul procedurii penale, nu pot fi jurați de cât acei ce se bucură e un venit anual de 1.500 lei în avere imobiliară ; totuși însă, în specie, recurentul nu dovedesce că Dumitru Clineanu și Nicolae Hagi Grigore, cari aũ figurat în comisiunea juraților ce 'l-a judecat, nu ar avea acest cens ;

Considerând că singurele certificate ale perceptorului orașului Focșani, presintate ađi de recurent, nu pôte fi probă completă că numiți nu ar avea censul cerut de lege, de ore-ce s'ar putea ca dênșii să nu aibă censul cerut în orașul Focșani, dar să posédă] imobile în județul Putna, cu venitul căroră să completeze censul cerut de lege ;

Că, pentru ca proba să fi fost completă, trebuia ca să se fi produs un act al casierului general, constatător că din matricolele întregului district n'ar reeși că juratul n'avea venitul prescriș de lege ;

Că ast-fel fiind, și în lipsă de o probă completă din partea recurentului, motivul are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 778

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Afipse și publicațiuni. — Nemenționarea în ele a contractului de arendare. — Nu pôte fi invocată pentru prima oră în casațiune. (Art. 506 din procedura civilă).

URMARIRE IMOBILIARĂ. — Afipse și publicațiuni. — Acte indeplinite de portărei și semnate de președinte. — Dacă grefierul trebuie să le contrasemneze.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Supra-licitare. — Proces-verbal care anunță supra-licitarea. — Afișarea lui. — Dacă trebuie să asiste și un agent administrativ. (Art. 546 și 74 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Ordonanța de adjudecare. — Original. — Concept. — Dacă trebuie să rămână un original și la dosar. (Art. 118 din procedura civilă).

- 1) Nu pôte fi invocat pentru prima oră în casațiune mijlocul întemeiat pe faptul că în afipse și publicațiuni nu s'a prevădut între sarcinile moșiei scōsă în vinđare și contractul de arendare.
- 2) Prescripțiunea că ori-ce act judecătoresc trebuie să fie subscris și de grefier nu se aplică la actele cari se îndeplinesc de către portărei și nici la afipsele și publicațiunile de la urmărirea imobiliare, chiar dacă aceste afipse și publicațiuni ar purta de obicei și semnătura președintelui.
- 3) Nici un text de lege nu prescrie că la afișarea procesului-verbal care anunță supra-licitarea trebuie să participe și un agent administrativ.
- 4) În materie de urmărire imobiliară legea nu prescrie ca ordonanța de adjudecare, care este actul constatător al unei vinđeri, să fie făcută în două exemplare, din cari unul să rămână în dosarul cauzei; este destul să se facă un singur exemplar în regulă, care să se remită cumpărătorului, la dosar rămânând numai conceptul aceleii ordonanțe.

No. 204. — ~~Reap~~pingerea recursului făcut de Dumitru C. Sturdza contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Vasluiū cu No. 172 din 1895, în proces cu Agripina Sc. Rosetti.

2 Octombree 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru
Economu;

Pe D. C. C. Arion în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Stavri Predescu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

„Afiptele și publicațiunile n’au conținut indicațiunile prescrise sub
»pedepsă de nulitate prin art. 506 din codul procedurii civile».

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului, cum
și cele-alte acte aflate în dosarul de urmărire ;

Considerând că acest mijloc, ast-fel dupe cum a fost formulat verbal în instanță, cum că între sarcinile moșiei pusă în vânzare nu s’ar fi trecut și contractul de arendare, nu se vede propus la tribunal cu ocasiunea vânzării moșiei, ast-fel că nu pôte fi invocat pentru prima-
»vă înaintea curții de casație.

Asupra motivului I de casare :

„Afiptele și publicațiunile au fost lipsite de formele prescrise de
»lege sub pedepsă de nulitate».

Considerând că prescrierea că ori-ce act judecătoresc trebuie să
fie scris și de greșier nu se aplică la actele cari se îndeplinesc
de către portărei, nu se aplică nici la publicațiile în materie de urmărire, chiar dacă aceste afipți s’ar obiceiui a purta și subscrierea
președintelui ;

Că, așa fiind, motivul urmăzează a fi respins.

Asupra motivului III :

„Violaarea art. 546, combinat cu art. 74 din procedura civilă. Afigerea termenului de supra-licitare, care e prescrișă sub pedepsă de
»nulitate, nu este făcută conform legii, de ôre-ce la formarea procesului-verbal, care constată această afigere, nu a participat nici un
»agent administrativ».

Considerând că din dosarul de urmărire se constată că formalitățile pentru supra-licitare, prevăzută de art. 546 din procedura civilă, au fost îndeplinite de agentul tribunalului ; că, de alt-fel, din nici un text de lege nu rezultă că la afigerea procesului-verbal, care anunță supra-licitarea, ar trebui să participe și un agent administrativ ;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului IV :

„Violaarea art. 118 din procedura civilă. Ordonanța de adjudecare
»este o adevărată sentință, ea trebuie dată în forma sentințelor. O
»sentință însă nu pôte fi dată fără să se redacteze un proces-verbal,

semnat de judecătorii, care servă de minută și de original și se conservă la dosar. Fără acesta nici o certitudine nu poate exista. Dispozițiunea art. 118, care prescrie formalitatea, este, dar, esențială. În specie nu există la dosar nici o minută a ordonanței, ci numai o ciornă, și aceea neiscălită.

Considerând că ordonanța fiind un act constatător al unei vindecări, spre a fi remisă părții îndrituită, e învederat că exemplarul care are a fi remis trebuie să fie făcut în regulă; că legea nu prescrie că ordonanța în regulă făcută ar trebui să fie făcută în două exemplare, din care unul să rămână la dosar; că ceea ce se constată în dosarul cauzei este conceptul ordonanței remise adjudecatarului, dupe care însăși partea recurentă a obținut o copie în regulă, alăturată pe lângă recurs, care constată data eliberării; că de aceea și acest motiv are a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 779

LUCRĂRI PUBLICE. — Întreprindător de lucrări publice. —

Dacă răspunde de vițiile terenului. — Când devine răspundător de acele viții. (Art. 1.483 din codul civil).

LUCRĂRI PUBLICE. — Suspendarea lucrărilor de către autoritatea ce a decis acele lucrări. — Întreprindătorul lor. — Dacă are drept la despăgubiri.

HOTĂRÎRE. — Nepronunțarea și redactarea ei în termenul prevăzut de lege. — Lipsă de nulitate. (Art. 137 și 138 din legea organizării judecătorești din 1 Septembrie 1890).

FAPTE. — Constatarea și aprecierea lor. — Aprecierea suverană a instanțelor de fond.

- 1) Întreprindătorul de lucrări publice nu poate răspunde de vițiile terenului, ci numai de buna executare a lucrărilor ce a întreprins. El nu devine răspundător de acele viții de cât din momentul ce, cunoscându-le, totuși a continuat lucrarea.
- 2) Întreprindătorul de lucrări publice are drept la despăgubiri când lucrarea a fost suspendată de autoritatea ce îi acordase acea lucrare și că nu a revocat suspendarea cu totă somațiunea făcută de întreprindător.

- 3) *Dispozițiunile art. 137 și 138 din legea organizării judecătorești din 1 Septembrie 1890 nu sunt prevădute sub pedepsă de nulitate.*
- 4) *Constatările de fapt, precum și aprecierea lor, fiind de atributul suveran al instanțelor de fond, scapă censurii curței de casație.*

No. 205. — *Respingerea recursurilor făcute, pe de o parte, de Carol Glöttly și de altă parte, de primăria Capitalei contra aceleiași decisiuni a curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 11 din 1896, dată în proces cu Cristofi Cerlenti și E. Wolf.*

2 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Buiuciu;
Pe D. avocat Pherekyde, pentru primărie, în dezvoltarea motive-
lor de casare;

Pe D. avocat Boroșnay din partea lui Glöttly, și

Pe D-nii avocați N. Basilescu și Vericeanu din partea lui Cerlenti;
Deliberând,

Asupra recursului primăriei.

Asupra primului motiv de casare:

„Decisiunea atacată violază și interpretează greșit art. 1.483 din co-
dul civil. În contra dispozițiunilor exprese ale legii, curtea decide
că antreprenorul nu răspunde pentru vițiul pământului.

„Faptul că planurile sunt date antreprenorului nu înlătură răs-
punderea lui pentru vițiul pământului, cu atât mai puțin când stă-
pânul afacerii este o persoană morală reprezentată prin delegați,
cari au arătat d'inainte incertitudinea despre natura pământului.

„Nici chiar printr'o stipulațiune expresă nu putea fi înlăturată
această răspundere, necum putea să fie suprimată prin dispozițiunile
art. 13 și 17 din caietul de sarcini. Curtea dând Țiselor articole
interpretarea contrarie, de altminterlea, art. 1.483 din codul civil,
valoarea unei renunțări a primăriei la răspunderea antreprenorului,
atunci mai cu seamă când o renunțare nu se poate presupune, ci
trebuie să fie expresă, denaturează contractul dintre părți și, prin
urmare, cade sub censura curței de casație, conform art. 37, para-
graf VI al legii ei organice“.

Având în vedere că prin decizia curței de apel din Bucuresci, supusă recursului, se constată că între primăria comunei Bucuresci și Carol Glöttly, la 16¹/₂ August 1890, a intervenit un contract, pe temeiul căruia acesta avea a construi un filtru la Arcuda și a reconstrui filtrele de la Arcuda; că lucrările începând în v.era anului 1890, au continuat până în Aprilie 1891; că în Ianuarie 1891 s'au produs crăpături în partea de filtru construit, și în Aprilie 1891 o parte din aceea lucrare s'a surpat; că, în urmă, primăria a suspendat lucrarea pe 15 zile și n'a mai revocat suspendarea;

Având în vedere că cerându-se resilierea contractului mai întâi de Glöttly și apoi de primărie;

Curtea admite resilierea dupe cererea lui Glöttly și ea constată indemnitatea ce se cuvine lui Glöttly;

Având în vedere că, în privința stabilirei răspunderii, curtea de apel declară că, pe temeiul dispozițiilor contractului intervenit, a caietului de sarcini și a condițiilor generale de lucrări municipale, Carol Glöttly, ca întreprinzător, era dator să facă lucrările pe locurile ce i se vor indica de serviciul tehnic al primăriei, conform planurilor primăriei, sub direcțiunea și supraveghierea unui inginer al primăriei; că primăria a avut un supraveghiător continuu în persoana inginerului Focșăneanu, anume delegat; că, în cursul executării lucrărilor dovedindu-se nesoliditatea terenului, Glöttly a cerut autorizarea spre a bate piloți pentru consolidarea temelilor și a construcțiunei; primăria nu 'i-a răspuns; că, spre a stabili responsabilitatea, curtea declară că comuna răspunde nu numai de vițiile planului, ci și de acele ale solului, întru cât terenul pe care erau a fi executate lucrările s'a ales de serviciul tehnic al primăriei, iar întreprinzătorul s'a supus ómenilor de artă și știință aflați în serviciul comunei și, că ast-fel Glöttly este în drept să c.ere desființarea contractului;

Având în vedere că, în urma acestei premise, curtea de apel totuși declară că pagubele cauzate prin surparea lucrărilor efectuate trebuie să priv.escă nu numai pe primăria comunei Bucuresci, ci și pe Glöttly, motivând acesta curtea prin faptul că Glöttly a continuat lucrările în condițiile planului primitiv și în urma dobândirii cunoștinței asupra vițiilor solului, și de aceea comuna Bucuresci se condamnă a plăti lui Glöttly numai jumătate paguba aceea;

Considerând că dacă art. 1.483 proclamă, în același timp, responsabilitatea și a arhitectului și a întreprinzătorului, această responsabilitate poate să fie comună, ea poate însă să fie limitată dupe împrejurări; că, în deosebire, pentru vițiile pământului, un întreprinzător de lucrări publice, ca în specie, de și asemenea supus răspunderii obișnuite a art. 1.483 din codul civil, nu poate răspunde de acele viții, ci numai de buna executare a lucrărilor ce a întreprins;

Că, într'adevăr, când e vorba de lucrări publice ale statului, ale județului său ale unei comune ca Bucurescilor, ele se execută dupe planurile făcute în urma studiilor unor bărbați competenți în serviciul statului, al județului său al comunei, cari sunt competenți a 'și da seamă de soliditatea solului pe care au a se executa lucrările, și că ar fi nedrept a supune răspunderii pe întreprinzător, care nu poate critica terenul ales și care trebuie, obligat fiind prin contract, a executa lucrarea pe terenul ales de serviciul tehnic al acelor administrații publice; că această nerăspundere a antreprenorului trebuie să fie chiar și dacă de fapt comuna ar fi întreprins poate lucrări publice însemnate, prea repede și dupe studii nesuficiente în toate privințele, de orice tot comuna trebuie și răspunde pentru executarea unor lucrări concepute greșit sau nesuficient studiate de un personal poate și neapt ;

Considerând că întru cât curtea constată în fapt că lucrarea a fost concepută de serviciul tehnic al comunei și că întreprinzătorul din specie nu putea fi răspundător în totul pentru vițiile pământului lui că dacă, dupe descoperirea vițiilor pământului din partea întreprinzătorului, curtea 'i impută că a continuat lucrarea, și de aceea nu a acordat acestuia de cât jumătate din paguba cauzată prin surparea lucrărilor executate pe un teren vițios, acesta e conform art. 1.483, pentru că este greșală și din partea comunei, care, prin serviciul său tehnic, a conceput, hotărît, cerut și condus executarea lucrării pe un teren constatat vițios, precum și din partea întreprinzătorului, întru cât, având cunoștință de nesoliditatea terenului, a continuat a lucra pe acel teren nesolid ;

Că întru cât instanța de fond constată ast-fel că este culpa nu numai din partea comunei, ci și a întreprinzătorului; trebuie să împartă indemnitatea la care are a urma condamnarea dupe întinderea greșalei fie-căruia, precum a și făcut curtea de apel ;

Considerând că prin decizia curței de apel nu se violază, nici se interpretează rău art. 1.483 din codul civil, nici sub alt punct de vedere relevat de recurent; că dacă stăpânul afacerii este o persoană morală, răspunderea întreprinzătorului pentru viiile pământului nu poate fi consacrată, precum susține recurentul, fiind-că o persoană morală, precum e comuna, e în condiții deosebite de cât fie-care individ inexperienced, care e silit a se referi la un architect pentru facerea unui plan și la un antreprenor pentru executare, conducându-se pentru a acorda încredere cutărui architect și cutărui antreprenor de nesuficiente indici, întru cât administrația publică are un personal pregătit și exercitat pentru a concepe și face planul unor lucrări și a conduce executarea lor;

Considerând că de renunțare la răspundere nu e vorba în specie, precum afirmă recurenta ;

Că de aceea motivul are a fi respins, fiind neintemeiat.

Asupra motivului II:

»Decisiunea face omisiune esențială.

»Primăria a pretins că viiul lucrării, și mai cu seamă săpătura întempestivă a unui canal de 350 metri lungime, care a prefăcut terenul într-o matcă nouă a gârlei, constituie o culpă a antreprenorului, dupe care au devenit imposibile lucrările necesitate de natura viiioasă a pământului, și, deci, a împiedicat continuarea lucrărilor; curtea nu examinează această cestiune de fapt, care este esențială, căci dacă s'ar fi găsit întemeiată, ar fi avut de consecință respingerea cererii antreprenorului și admiterea cererii primăriei. Alegațiunea curței că interpretarea dată de densa art. 1.483 face inutilă ceretarea acestei cestiuni nu este un motiv temeinic, căci violază art. 998 din codul civil; depărtat fiind și acest motiv, hotărîrea rămâne și nemotivată».

»Decisiunea acesta este și în contradicțiune cu ea însăși. Curtea recunoște că antreprenorul, care fusese deja deșteptat de delegații primăriei despre viiul pământului, a cunoscut din primele lucrări acest viiul al pământului și că faptul de a fi continuat lucrările constituie o culpă care repune în sarcina lui răspunderea pentru viiul pământului. Din acest moment considerantele prin cari se înălătura examinarea cestiunii relativă la culpă, precum și acelea pe cari se întemeiază condamnarea primăriei, sunt desființate de însăși

»curtea care judecă, și, deci, motivele ei ne mai având ființă, decisiunea »și pentru acest cuvânt cade sub aplicațiunea art. 37, § 3 al legii »organice a curței de casație«.

Considerând că acest motiv, precum se formulază, nici n'a fost propus la curtea de apel;

Că, chiar de s'ar fi propus, acest motiv este neîntemeiat, întru cât curtea constată în fapt pentru ce culpa pentru alegerea pământului nesolid privește pe comună;

Considerând că ultima parte a motivului, dupe care decizia curței ar fi în contradicție cu ea însăși, este inexactă, fiind-că curtea nu constată că întreprinzătorul ar fi cunoscut vișile pământului din primele lucrări;

Că de aceea și acest motiv urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului III:

»Decisiunea curței violă art. 1.023 și 1.024 din codul civil, căci »prin art. 40 din condițiunile generale, parte integrantă a contractului, primăria avea dreptul să suspende lucrările în timp de șese luni. »De la 8 Maiu 1891, data suspendării, până la 13 August, când »Glöttly a cerut resilierea contractului, au trecut nu șese luni, ci »numai 95 zile; curtea avea datoria să cerceteze dacă la data »când s'a făcut cererea de resiliere, din cauza suspendării lucrărilor, »era cererea fondată.«

»Curtea a hotărât în mod afirmativ admitând cererea ca fondată »pentru acest motiv, atunci când s'a formulat, și condamnând pe primărie să plătească dobânzi la toate sumele cerute din ziua cererii, »pe câtă vreme la 13 August 1891 mai trebuia să treacă încă 87 »zile ca să expire termenul de șese luni, stipulat de primărie prin »art. 40, ca să fie lucrările suspendate«.

Considerând că curtea constată că lucrarea a fost suspendată pe un termen și că n'a revocat suspendarea și că, cu totă somația făcută din partea întreprinzătorului, comuna a părăsit lucrarea, și recunoște dreptul întreprinzătorului a fi despăgubit din cauză că comuna e în culpă;

Că, în asemenea condiții, motivul n'are nici un sens.

Asupra motivului IV:

»Decisiunea atacată coprinde dispozițiuni care se contrațic în mod »manifest. Curtea decide mai întâi că antreprenorul fiind în culpă,

»paguba urmăze să fie suportată de o potrivă de ambele părți, făcând
 »în urmă calculul pagubelor, curtea împarte pe din două numai o
 »mică parte a pagubei, iar paguba cea mare o pune întregă în sar-
 »cina numai a primăriei și încă mai acordă antreprenorului și în-
 »treg prețul muncii și bene»ficii pentru lucrări chiar nefăcute.

»Acest mod de a pune în executare ceea ce singură ea a hotărît
 »constitue negațiunea a însăși decisiunii precedente, este, deci, o de-
 »cisiune nouă, fără arătare de motive, și care urmăze să fie casată,
 »conform art. 37, § 3 din legea organică a curții de casație. Nemo-
 »tivarea este cu atât mai evidentă cu cât curtea, dupe ce constatase
 »culpa antreprenorului, nu putea condamna pe primărie la despăgu-
 »birii pentru aprovizionări făcute de cât constatând că acele aprovi-
 »sionări ar fi fost anteriore culpei constatate, ceea ce n'a făcut».

Considerând că s'a arătat la motivul I-iu în ce mod se stabilește
 responsabilitatea, că decizia curții, de altminterlea, nu pôte fi criti-
 cată pentru o contradicție care nu există, fiind-că curtea declară în
 principiu că pentru viciile pământului în principiu nu răspunde de
 cât comuna, iar că întreprindătorul nu e în culpă de cât dacă a con-
 tinuat a executa lucrarea și dupe cunoșcerea vițiilor solului, ceea ce
 e o justă aplicare a art. 1.483 din codul civil.

Că de aceea și acest ultim motiv are a fi respins, fiind neîntemeiat.

Asupra recursului lui Glöttly

Asupra motivului I :

»Violarea art. 137 și 138 din legea de organizare judecătorească
 »de la anul 1890, de ôre-ce desbaterile procesului d'inaintea curții
 »de apel au fost închise la 15 Februarie 1896 și, deci, hotărîrea urma
 »să fie pronunțată cel mai târziu la 1 Martie 1896, pe când în rea-
 »litate s'a pronunțat la 11 Martie 1896».

Considerând că neobservarea dispozițiilor art. 137 și 138 din le-
 gea de organizare judecătorească nu constituie o nulitate a deciseiei,
 acele dispozițiuni nefiind prescrise sub pedepsă de nulitate și neavând
 alt scop de cât accelerarea deliberărei și a pronunțărei deciseiei, cât
 timp desbaterile sunt încă vii în memoria judecătorilor ; că dacă to-
 tuși, câte o-dată, decizia, din împrejurări, nu pôte fi deliberată și pro-
 nunțată, pentru acesta partea nu pôte cere casare.

Asupra motivului II :

„Eróre gravă de fapt și contrarietate a dispozițiunilor curței cu natura juridică a diferitelor specii de desdaunare, căci curtea 'mî impune că din valoarea lucrărilor efectuate să sufer scăderea sumei de lei 92.495, bani 75, jumătate din valoarea lucrărilor efectuate la filtru, sub imputare că în mod culpos a'și fi continuat lucrările filtrului, pe când a'și fi cunoscut deja imposibilitatea executărei proiectelor primăriei și că, în această situație, singur a'și fi fost obligat a suspenda aceste lucrări.

„Acastă imputare însă, precum și scăderea ce mi se face, este nefondată :

„a/ Pentru că însăși curtea constată prin motivele ei că eu am lucrat sub conducerea D-lui Focșăneanu în calitatea sa de inginer al comunei, care a modificat proiectul cum a găsit de cuviință, anume prin ordonare de pilotage ;

„b/ Pentru că imposibilitatea continuărei nu s'a manifestat de cât la 12 și 13 Aprilie 1891, când s'a surpat circa 33 metri din totalitatea de 150 metri lucrăți și dupe ce crăpăturile, precumate la aceeași lucrare în Februarie 1891, s'a calificat ca neimportante de însuși comisiunea tehnică delegată pentru expertisarea lor ;

„c/ Pentru că curtea nici nu constată când anume a'și fi obținut știința despre nepracticabilitatea proiectelor primăriei, împrejurare care nu ar fi putut să aibă importanța de cât numai atunci dacă s'ar constata că această știință am dobândit-o încă din toamna anului 1890, mai înainte de a termina acei 150 metri, totalitatea construcțiunei efectuate, și că eu a'și fi fost obligat a desaproba chiar corecturile făcute proiectelor de către inginerul dirigent, a căruî dispozițiune trebuia să fie respectată de mine;

„d/ Pentru că, conform contractului și caietului special de sarcini, anume dupe art. 39, eram expus, în cas de suspendare, la amenzi considerabile, cari 'mî-ar fi atras pierderea cauțiunei de lei 174.000, expunându-mă ast-fel la un pericol la care nici un antreprenor nu s'ar fi putut hasarda în nesciință, cum s'ar aprecia suspendarea de către instanțele judiciare ;

„e/ Pentru că însăși comuna în cursul lucrărilor nu era de opinie că eu a'și fi fost în drept a le suspenda, fiind-că ea însăși, în mod au-

»toritar, a dispus această suspendare la 8 Maiu 1891, adică 26 zile
»dupe surpare și chiar atunci numai ca măsură provisorie, ceea ce
»denotă că efectuarea lucrării încă nu s'a considerat ca imposibilă».

Considerând că discutarea motivului I propus de primăria Bucu-
resci conține elementele pentru înlăturarea acestui motiv ca neîn-
temeiat.

Asupra motivelor III, IV și V :

III. »Eröre gravă de fapt, de ore-ce curtea de apel, în contrarie-
»tate cu expertisa și art. 4 din contractul antreprizei, 'mî reduce lei
»5, dece la sută nu numai la lucrările făcute, dar și la materialele
»constatate în valöre de lei 339.865, bani 80, pe cari le trece în compt
»numai cu lei 322.532, bani 65, frustându-mă ast-fel cu suma de
»lei 17.333, bani 15, și acesta numai dupe simpla afirmațiune a
»concluziunilor primăriei cari nici n'au fost expuse în pledoaria orală».

IV. »Iarăși greșită aplicare a principiilor de despăgubire prin în-
»lăturarea diferenței dintre dauna suferită și beneficiul frustat; tot-
»de-o-dată nemotivare, când curtea de apel, la o serie de cheltueli
»neintrate în lucrarea experților, dar dovedite la evidență, 'mî re-
»fusă despăgubiri, de și chiar în sfera argumentațiunei sale urma să
»mi se lichideze spesele bine dovedite și a căror amortisare nu era
»posibilă de cât prin totalitatea lucrărilor.

»Însăși curtea admite cum că unele din cheltuelile neconstatate
»de expertisă au fost exact dovedite și că cel puțin parte din ele nu
»pot fi considerate ca amortisate prin mică porțiune de lucrări efec-
»tuate (184.000 lei din 1.600.000) și cu toate acestea 'mî respinge de
»plano impositile ce am plătit dupe suspendarea lucrării de către
»primărie, asigurările constatate prin polițele societăței Dacia-Ro-
»mânia, plata unor lucrători cari au fost plătiți în fața orga-
»nelor primăriei, pentru deplasarea și replasarea întregului ma-
»terial de ciment la Arcuda, 'mî respinge plata de lei 1.600 și lei
»4.000 ce dupe extracte și hotărîri am dat și am pierdut la D. Dan și
»Ioanide pentru cariere de pietriș, precum și lei 1.900 cheltuelile
»magasiei de la gara Ciocănesci, în total lei 8.400.

»Cu totă libertatea de apreciere curtea nu putea să decline regu-
»larea proporțiunei pentru fie-care din aceste cheltueli și întru cât
»este vorba de amortisare să constate care porțiune se pöte consi-
»dera ca amortisată și care nu, căci prin această respingere în total

»mă ved păgubit cu o sumă considerabilă care cel puțin pentru mine
»nu este o cantitate negliabilă.

»In această categorie se clasază și cheltuelile întreținerii mele precum
»și a impiegaților pe timpul duratei procesului până la resiliare, căci
»aflându-mă în fața unei suspensiuni provisorie am fost nevoit a ră-
»mâne la dispozițiunea primăriei cel puțin de la 8 Mai până la 1
»Noembre 1891, finele stagiunei de lucrări, și să întrețin întreaga or-
»ganisație, ceea-ce 'mă-a făcut o cheltuială pentru impiegați de cel
»puțin 6.600 lei și pentru mine însu'mi asemenea de 6.000 lei».

V. »Experții au admis numai lei 22.500 asupra instalațiunilor
»năstre de mașini, instrumente și unelte grămadite la șantier; aceste
»instalații mai putea să represinte o valoare utilizabilă, dar având în
»vedere că de la data expertisei, 28 Septembrie 1892, până la jude-
»carea afacerii, 11 Martie 1896, au trecut încă trei ani și jumătate,
»în care aceste instalațiuni reținute de primărie ca un fel de gagiu,
»au fost cu deservire ruinate, eu am cerut încă un supliment de
»30.000 lei despăgubire, cerând pentru dovedirea acestei cereri o
»expertisă fără ca onor. curte să răspundă la această cerere.

»Curtea comite dar o omisiune esențială pentru că în circumstanțele
»acestei afaceri nu există motive temeinice cu cari ar fi putut să nu
»se respingă această cerere sau să se refuze proba prin expertisa pe
»care am oferit'o».

Considerând că toate aceste motive se referă la fapte și la apreciere
de fapte din partea curții de apel, care se sustrag censurii curții
de casație;

Că de aceea și aceste motive au a fi respinse ca nefondate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 780.

**CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA MONOPOLULUI TUTUNURI-
LOR. —** Constatarea contravenției. — Dacă agentul care in-
cheie procesul-verbal de constatare are trebuință de veri-o
autorisare când nu el a constatat infracțiunea, ci numai a con-
semnat în procesul-verbal ce a încheiat declarațiunea celui ce
a surprins pe contravenient la comiterea faptului.
CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA MONOPOLULUI TUTUNURI-

LOR.—Insolvabilitatea contravenientului.— Inlocuirea amendei prin închisoare.—Ce drepturi are tribunalul în această privință. (Art. 89 din legea monopolului tutunurilor).

- 1) *Agentul poliției judiciare, care nu face de cât să încheie procesul-verbal și să consemneze într'ênsul declarațiunile unui alt agent care urmărise și surprinsese pe un prevenit la comiterea unei infracțiuni la legea monopolului tutunurilor, nu are nevoie de nici o autorizare pentru a face o asemenea constatare, întru cât nu el este care a perchisiționat.*
- 2) *Asemănat art. 89 din legea monopolului tutunurilor, înlocuirea amendei prin închisoare, în cas de insolvabilitate, conform art. 28 din codul penal, are a fi pronunțată de tribunal prin aceeași instanță prin care se decide asupra apelului, și tribunalul mai este în drept ca, apreciând că apelantul contravenient este insolvabil, să pronunțe direct înlocuirea amendei cu închisoarea.*

No. 520. — Respingerea recursului făcut de Lupu Balaban și Meer Mendelovici contra sentinței tribunalului Iași, secția I, cu No. 565 din 1896.

7 Octombre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra primelor mijloce de casare :

„Tribunalul s'a basat pe procesul-verbal aflat la începutul dosarului și care este nul :

„a/ Pentru că s'a procedat la o perchisiție în casele ocupate de Meer Mendelovici unde mă aflu și eu din întâmplare, fără ca să fi obținut autorizațiunea înscrisă a președintelui tribunalului, dupe cum cere art. 83 din legea monopolului tutunurilor ;

„b/ Perchisiția efectuându-se de agentul regiei în asistența unui comisar de poliție și anume în asistența sub-comisarului P. Constantinescu, acest din urmă să pronunțe și condamnarea (în unire cu agentul regiei) și să semneze acel proces-verbal dupe cum se prevede la art. 83 din legea monopolului tutunurilor, iar nu con-

»damnarea să se pronunțe de o persoană străină, comisarul Spiridon »Nicolae, ce nu a asistat la perchișiție, dar care a semnat procesul-verbal;

»c/ In procesul-verbal ce 'mi s'a dat și pe care 'l-am alăturat o-dată cu apelul meu, la începutul dosarului cauzei, nu se ved arătate articolele din legea monopolului tutunurilor in basa cărora am fost condamnat».

Având in vedere că tribunalul Iași, prin sentința supusă recursului, declară că contravenția la legea monopolului tutunurilor se constată prin deposițiile martorilor și in deosebi a sub-comisarului Constantinescu, precum și prin procesul-verbal încheiat și necombătut ;

Că in deosebi Lupu Balaban a fost vădut intrând cu un sac in casa lui Mendelovici și că amânduoii au fost surprinși in acea casă numărând tutunul ;

Considerând că nu e vorba de un flagrant delict, fiind-că comisarul care a încheiat procesul-verbal împreună cu agentul regiei n'au făcut de cât a constata cele arătate de sub-comisarul Constantinescu in privința urmăririi recurentului și surprinderii in casa lui Mendelovici ;

Că comisarul care a încheiat procesul-verbal n'a avut trebuință de o autorizare, pentru că el n'a făcut de cât a constata ceea ce i s'a comunicat și ceea ce el era in drept a face ;

Că in asemenea condițiuni nu pôte fi vorba de nevaliditate a procesului-verbal, ci dacă faptul imputat există și este constatat ;

Că in această privință tribunalul nu se întemeiază pe procesul-verbal exclusiv ; că din contră tribunalul a înțeles că trebuie să 'și formeze convingerea asupra existenței din alte probe, precum și că in-susul coprinsul procesului-verbal putea fi combătut prin martori ; că de aceea motivul e neîntemeiat.

Asupra mijlocului V :

»Onor. tribunal, asupra apelului meu respingându'l, nu putea să »mă condamne de o-dată la un an închisóre corecțională, ci, față cu »dispoșițiunile art. 89 din legea monopolului tutunurilor, trebuia mai »ânteiū, prin sentința sa, să se declare că 'mă respinge apelul, și apoi, »prin aceeași sentință, să pronunțe inlocuirea amendei in un an în-chisóre, dar pronunțând că închisórea se va face numai in cazul »când se va constata insolvabilitatea și care numai atunci va putea

„fi recunoscută dacă agenții financiari ar fi constatat'o. In specie, însă, această lucrare a agenților de urmărire nu se vede efectuată“.

Considerând că, dupe art. 89 din legea monopolului tutunurilor, înlocuirea amendei prin închisoare, în cas de insolvabilitate, conform art. 28 din codul penal, are a fi pronunțată de tribunal prin aceeași sentință prin care se decide asupra apelului ;

Considerând de asemenea că tribunalul este în drept a aprecia insolvabilitatea; că în deosebire el putea, din actele din dosar, să constate insolvabilitatea recurentului și, prin consecință, să useze de dispozițiunile art. 89 din legea monopolului tutunurilor, fără ca prin acesta să violeze citatul text de lege ;

Considerând, în fine, că în ce privește recursul făcut de Meer Mendelovici, dânsul neprezentându-se ađi și nepropunând nici un motiv sađu memoriđ, are a fi respins ca nemotivat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 781

CURTEA CU JURAȚI.—Jurat.—Patentar de clasa III.—Necapacitate.—Nulitatea verdictului și a decisiunei.—Nulitate de ordine publică. (Art. 258, alin IV din procedura penală).

Dupe art. 258, alin. IV din procedura penală, ađ dreptul de a fi jurați comercianții și industriașii cari plătesc o patentă până la gradul al II-lea inclusiv. Așa, dar, participarea în comisiunea juraților a unui comerciant care era patentar de clasa III atrage nulitatea verdictului juraților și a decisiunei curței, nulitate care este de ordine publică.

No. 523.—Casarea decisiunei curței cu juri din județul Mehedinți No. 19 din 1896, în urma recursului făcut de Ión N. Bera.

7 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Violarea art. 258 din procedura penală, prin faptul că unul dintre jurații ce au luat parte în comisiune, și anume: Radu I. Văgăl, n'are censul prevădut de alin. II de sub articolul sus citat, duple cum probază cu alăturatul certificat, și nici că îndeplinesce condițiunile celor-alte aliniate, ast-fel că am fost judecat de un judecător nefiresc»;

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului;

Având în vedere că, duple dispozițiunile art. 258, alin. IV din procedura penală, au dreptul de a fi jurați comercianții și industriași cari plătesc o patentă până la gradul al II-lea inclusiv;

Considerând că această dispozițiune este de ordine publică;

Considerând că, în specie, se constată din procesul-verbal de audiență și din cele-alte acte din dosar că între jurații cari au pronunțat verdictul în cauză a figurat și Radu I. Văgăl, care, duple cum rezultă din certificatul casieriei Mehedinți cu No. 20.770 din 1896, presintat de recurent, se găsește înscris cu patentă de clasa III și nu întrunește nici o altă condițiune prevădută în cele-alte aliniate de sub art. 258 din procedura penală;

Că, ast-fel fiind, comisiunea juraților a fost compusă cu violarea alin. IV de sub art. 258 din procedura penală și, dar, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive,

În unire cu D. procuror și fără a mai discuta cele-alte mijloce: Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 782

CASAȚIUNE.— Recurs în materie penală.— Termen. (Art. 396 din procedura penală).

Termenul de recurs în casațiune în contra hotăririlor date în materie penală, este de trei zile libere, calculate de la pronunțarea lor.

No. 526.— **Respingerea** recursului făcut de **Stefânache Bădiță** contra sentinței tribunalului Putna cu No. 947 din 1896.

7 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte **N. Mandrea**;

Pe D. procuror **C. D. Sărățeanu** în concluziuni;

Deliberând,

Având în vedere că, dupe art. 396 din procedura penală, termenul de recurs în cașăiune în contra hotărîrilor date în materie penală este de trei zile libere, calculate de la pronunțarea lor;

Că, în specie, hotărîrea atacată cu recurs se vede pronunțată în ziua de 26 Iunie 1896; iar declarația de recurs s'a făcut la 2 Iulie 1896, adică peste termenul prescris de sus citatul articol;

Că, dar, recursul urmează a fi declarat neadmisibil, ca fiind tardiv.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 783

HOTĂRÎRE.— Dupe ce se cunoște că o hotărîre este comercială sau civilă.— Titulatura ei.— Considerantele ei.

CASAȚIUNE.— Dobîndi.— Motiv invocat omissio-medio.— Neadmisibilitate.

SOCIETATEA DE ASIGURARE „UNIREA“.— Incendiū.— Imobil distrus de incendiū.— Dreptul societăței.— Despăgubire.— Reconstruire sau reparație. (Art. 35 din statutele societăței de asigurare „Unirea“).

- 1) Titulatura unei hotărîri nu înseamnă nimic în ceea ce privește dacă acea hotărîre este comercială sau civilă, acesta trebuind să rezulte din considerantele hotărîreii, nu din titulatura sa.
- 2) Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune, omissio-medio, motivul întemeiat pe faptul că tribunalul a acordat pe nedrept dobîndi, dacă acest motiv nu a fost invocat înaintea curței de apel.

3) Dreptul ce 'l are societatea de asigurare »Unirea« prin art. 35 al statutelor sale, sau de a despăgubi pe proprietarul unui imobil distrus prin incendiu, sau de a efectua singură reconstruirea sau reparația aceluși imobil, este un mijloc care poate fi propus până la terminarea judecăței la instanța de fond, nu însă în limine litis.

No. 206.—Respingerea recursului făcut de societatea de asigurare »Unirea« contra decisiunii curței de apel din București, secția II, cu No. 131 din 1896, în proces cu Simion Duca.

7 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Degré;
Pe D. avocat Gianni în dezvoltarea motivelor de casare;
Deliberând,„

Asupra motivelor de casare :

I. »Incompetința ratione materiae. Violarea art. 3, alin. 17, combinat cu art. 885 din codul comercial«.

II. »Exces de putere și violarea dreptului de apărare, fără ca noi să fi luat concluziuni în fond, ci, restrângându-ne numai în cererea de anulare a expertisei de la tribunal, am conchis la numirea a trei experți, în loc de unul, conform art. 213 din procedura civilă. Curtea, după ce ne respinge aceste unice concluziuni prealabile, apoi, fără a ne mai da cuvântul în fond spre a arăta exagerațiunea sumei, art. 12 din convențiunea părților, care nu acordă nici dobânzi, nici alte daune, și pe care dănsa le acordă părții adverse, nesocotind legea părților, precum și, la urma urmelor, dispozițiunile facultative pentru noi din art. 35 din statutele noastre organice, pe care chiar declară că noi 'l-am fi abandonat, decide în mod suveran și arbitrar asupra sumei, cu care mod comite un vedit exces de putere și violă dreptul de apărare«.

III. »Greșita interpretare și violare a art. 35 din statutele noastre, combinat cu art. 258 din codul comercial. Curtea însușindu'și considerantele sentinței tribunalului, decide, ca și dănsul, că facultatea ce avem după art. 35, de a face noi reparațiunile pentru asigurat, nu o putem exercita de cât în limine litis, adică înainte de ori-ce apărare sau altă formalitate, și ast-fel violă acest articol, care,

„după art. 258 din codul comercial, constituie o lege generală pentru „părți“;

Având în vedere că decisiunea supusă recursului poartă titulatura „decisie civilă“; că, de altminterarea, nu se constată că curtea ar fi judecat cauza, de natură comercială, ca afacere civilă;

Considerând că titularea în capul unei decisiuni este indiferentă; că ceea ce este de interes este de a ști dacă s'a cercetat o cauză de natură comercială, ca în specie, ca afacere civilă; că și acesta ar trebui să rezulte din considerantele cuprinse în decizia curții și din modul judecării; că în privința acesta nu se dovedește prin nimic că s'ar fi judecat ca afacere civilă, precum susține recurentul, în cât motivul e neintemeiat;

Considerând că, în ce privește motivul al doilea, are a fi respins ca neexact, de ôre-ce din partea istorică a decisiiei se constată că societatea de asigurare s'a apărât cum a cređut avocatul a apăra cauza;

Considerând că, în privința dobândilor, recurentul nu pôte critica decizia, de ôre-ce ele fiind acordate și recunoscute de tribunal, și societatea făcând apel, trebuia anume să cêră a fi scutită de plata dobândilor, ceea ce nu a făcut, pentru ca un motiv în privința acesta să se pôtă lua în considerație; că de aceea și acest motiv are a fi respins ca neexact.

În ce privește motivul III :

Considerând că dreptul ce 'l are societatea, conform art. 35 al statutelor, sau de a despăgubi sau de a efectua singură reconstruirea sau reparația edificiului incendiat, este un mijloc care pôte fi propus până la terminarea judecătii la instanța de fond, nu însă în limine litis; că dacă contrariul s'ar fi hotărât de tribunal, decizia supusă recursului nu pôte fi criticată, de ôre-ce nu se constată că partea, în conclusiile ei, a insistat asupra dreptului societății să facă reparațiile, ceea ce și anume curtea de apel constată; că, așa fiind, și acest motiv, ca neintemeiat, are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 784

OMISIUNE. — Când omisiunea atrage nulitatea hotărîrii.

FALIMENT. — Vinzare. — Incetare de plăți. — Cumpărător de mărfuri al unui comerciant ce încetase plățile. — Rea credință. — Bună credință. (Art. 722 din codul comercial).

- 1) *Omisiunea ce o instanță judecătorească face nepronunțându-se asupra unor acte propuse de o parte nu este esențială și, deci, nu poate atrage nulitatea hotărîrii când este de așa natură că chiar de s'ar fi discutat acele acte tot nu ar fi fost în stare să schimbe soluția procesului.*
- 2) *Cumpărătorul unor mărfuri de la un comerciant ce încetase plățile, știind că a încetat plățile, este presumat de rea credință și dănsul trebuie să dovedească că a fost de bună credință.*

No. 207. — Respingerea recursului făcut de Elena S. Rosenthal contra deciziei comerciale a curței de apel din București, secția II, No. 20 din 1896, în proces cu Sc. Arion, sindicul falimentului I. Dancu.

7 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Cuculi;
Pe D-niș advocați Gesticone și Durma în dezvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. »Onor. curte de apel comite o omisiune esențială când, pentru a 'mî respinge apelul ce am făcut contra sentinței 'onor. tribunal Ilfov, secția comercială, No. 1.552 din 1895, se mulțumesc a se întemeia pe considerantele din hotărîrea tribunalului, fără să se ocupe de actele 'noui pe cari le-am presintat la curte, cum rezultă din conclusiile 'scrise aflate în dosarul curței; omisiunea este esențială, pentru că 'actele prezentate curței sunt de așa importanță că de ar fi fost discutate puteam face ca decizia să se pronunțe în favoarea mea».

II. »Violarea art. 46 din codul comercial și nemotivare. În adevăr, »pentru stabilirea dreptului meu de proprietate asupra mărfurilor, »am exhibit mai multe facturi, cari fac probă în justiție; totuși curtea găsește că n'aș fi proprietară și, referindu-se tot la motivele

»tribunalului, nu mai motivează nimic cu privire la acest punct și violăză sus citatul art. 46 din codul comercial«.

Având în vedere că prin sentința tribunalului Ilfov, ale cărui motive s'au adoptat prin decizia curței de apel supusă recursului, se anulează vințările făcute de falitul Ión Dancu în favoarea recurentei, pe temeiul art. 722 din codul comercial; că, în deosebi, tribunalul constată și declară că mărfurile au intrat în posesiunea recurentei în urma încetării plăților lui Ión Dancu; că recurenta a avut cunoștința de încetarea plăților și ea nici a dovedit buna ei credință;

Considerând că de vreme ce tribunalul constată existența condițiilor art. 722 din codul comercial pentru a declara nulă vințarea, dacă curtea nu se mai pronunță asupra actelor propuse de recurenta la curtea de apel, această omisiune deși există, însă nu e esențială, fiindcă nu era de natură, de s'ar fi ținut seama, a schimba soluția cauzei, căci condițiile și efectele art. 722 din codul comercial nu dispăreau; că de aceea se respinge, nefiind omisiune esențială;

Considerând că, respins fiind motivul I, și motivul II trebuie să fie respins, fiind în strânsă legătură cu cel d'ânteu.

Asupra motivului III:

»Violarea art. 1.169 din codul civil, exces de putere și rea interpretare și aplicare a art. 722 din codul comercial. În adevăr, D. sindic este reclamant în acțiune de revendicare și D-sale incumbă datoria de a administra proba, conform art. 1.169 din codul civil și »a principiului »actori incumbit rei onus probandi»; onor. tribunal și »curtea spun că eu n'am dovedit buna mea credință de cumpărător a »mărfurilor, pe când legea impunea ca D. sindic să dovedească réua »mea credință«.

Considerând că întru cât există condițiile art. 722, alin. I din codul comercial, spre a declara o vințare nulă, presupția e că cumpărătorul e de rea credință; că, în asemenea condițiuni, sindicul nu avea trebuință a dovedi réua credință din partea cumpărătorului, ci recurenta avea într'adevăr ca să înlăture efectele aplicării art. 722 din codul comercial, să dovedească că erea de bună credință, ast-fel că regulele sarcinei probarei nefiind violate, motivul asemenea are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

BANCROTĂ FRAUDULOSĂ.—**Bancrută simplă.**—**Apel.**—**Apelant condamnat în prima instanță pentru bancrută frauduloasă și achitat pentru bancrută simplă.**—**Condamnat în apel, dupe apelul lui, pentru bancrută simplă și achitat pentru bancrută frauduloasă.**—**Exces de putere.**—**Casare fără trimitere.** (Art. 869, 870, 873, 874 și 875 din codul comercial ; art. 39 din legea organică a curței de casație).

Săvârșește un adevărat exces de putere curtea de apel care, sesizată de apelul unui inculpat, condamnat de tribunal pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă achitat pentru delictul de bancrută simplă, îl declară nerăspunzător pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă culpabil pentru bancrută simplă, de ore-ce inculpatul fiind achitat la prima instanță pentru acest fapt, el se vede condamnat în apel pentru un delict ce nu i se mai putea imputa.

In asemenea caz decisiunea curței este casabilă și această casare se face fără trimitere.

No. 532. — **Casarea, fără trimitere, în urma recursului făcut de Stefan Jugureanu, decisiunea curței de apel din București, secția III, cu No. 695 din 1896.**

8 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni ;

Pe D. avocat Cernea în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror de secțiune C. D. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

„Bancrută frauduloasă, art. 873, 875, combinat cu 874 din codul comercial.

„Tribunalul Buzău, în ce privește primul delict prevădut de „art. 869, alin. IV și V și 870, alin. I din codul comercial (bancrută simplă), mă declară neresponsabil ; iată ce ține sentința tribunalului „în ultimul considerant privitor la Jugureanu :

„Considerând că în ce privește cele-alte delikte ce se mai impută „prin ordonanță, delikte prevădute de art. 869, alin. IV și V și 870,

„alin. I din codul comercial, nu p^ote fi r^{es}p^{un}z^{ab}il, de ^ore-ce ele
sunt privitoare la un comerciant declarat ⁱⁿ stare de faliment.

„Iar ⁱⁿ ce privesce bancruta frauduloas^a, al doilea delict ce mi se
imput^a, tribunalul Buz^uu m^e declar^a pasibil de faptele prev^{ed}ute
de art. 875, combinat cu art. 873 ultimul aliniat din codul comer-
cial ^{si} pedepsit de art. 874 din codul comercial ^{si} m^e os^{an}desce de
ce chef la un an de ^{ile} inchisore. Impotriva sentin^{te}i tribunalului
Buz^uu cu No. 404 din 1895 am facut, eu Jugureanu, apel. Ministe-
rul public nu a apelat ac^{es}t^a sentin^{ta}, nici *a minima*, nici pentru cu-
ventul c^a r^{eu} ar fi judecat ⁱⁿ drept tribunalul, neaplic^{an}du^{mi} mⁱ
art. 869, alin. IV ^{si} V ^{si} 870, alin. I; curtea de apel din Bucuresti,
sesisat^a de apelul me^u, care purta asupra faptului de bancrut^a
frauduloas^a art. 875, 873 ultimul aliniat ^{si} 874 din codul comer-
cial, m^e achit^a pentru delictul de bancrut^a frauduloas^a ^{si} m^e os^{an}-
desce ^{ins^a} pentru faptul prev^{ed}ut ^{si} penat de art. 869, alin. V,
fapt ^{si} text de lege (art. 869, alin. V), pentru care tribunalul declar^a
c^a nu sunt r^{es}p^{un}z^{ab}il. Cu chipul acesta curtea comite un exces
de putere, viol^{ez}a autoritatea lucrului judecat ^{si} principiul c^a ape-
lul me^u nu a sesisat curtea de c^{at} de faptul de bancrut^a frauduloas^a
^{si} numai ⁱⁿ urma acestui exces de putere invederat curtea m^e
os^{an}desce la daune result^{an}d din delict, atuncⁱ c^{and} delictul nu
exista“.

Av^{en}d ⁱⁿ vedere decisiunea supus^a recursului, din care result^a c^a
recurentul a fost dat ⁱⁿ judecat^a pentru delictul prev^{ed}ut de art. 869,
alin. IV ^{si} V ^{si} 870, alin. I din codul comercial, precum ^{si} pentru de-
lictul de bancrut^a frauduloas^a, fapt prev^{ed}ut ^{si} pedepsit de art. 873,
874 ^{si} 875 din codul comercial ;

C^a tribunalul, chemat a judeca, declar^a, prin considerantele sentin-
teⁱ, c^a ⁱⁿ ce privesce delictul prev^{ed}ut de art. 869, alin. IV ^{si} V ^{si} art.
870, alin. I, referit^{ore} la bancrut^a simpl^a, recurentul nu p^ote fi r^{es}-
p^{un}z^{ab}il, ⁱⁿtru c^{at} aceste articole sunt referit^{ore} la comerciantul decla-
rat ⁱⁿ stare de faliment, iar ⁱⁿ ce privesce delictul de bancrut^a frau-
duloas^a, tribunalul g^{as}esce c^a recurentul este pasibil de penalitatea
prev^{ed}ut^a de art. 874 din codul comercial, ^{si}, ⁱⁿ consencin^{ta}, l con-
damn^a la un an ⁱⁿchisore ;

Consider^{an}d dar c^a ceea ce era dedus ⁱⁿ judecata cur^{te}i de apel,
ⁱⁿ urma apelului introdus de recurent, nu era de c^{at} delictul de

bancrută frauduloasă, pentru care dânsul fusese condamnat de către tribunal;

Că, prin urmare, curtea de apel, judecând această afacere și declarând neresponsabil pe recurent pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă culpabil de delictul de bancrută simplă, pentru care dânsul fusese achitat de tribunal; prin această curtea de apel săvârșește un înveredat exces de putere, de ore-ce a condamnat pentru un fapt ce nu se mai putea imputa și care nu era coprins în delictul de bancrută frauduloasă, de ore-ce și bancruta simplă și bancruta frauduloasă presupun fapte deosebite, sunt delict deosebite, ale căror condițiuni constitutive sunt deosebite;

Că din acest punct de vedere, mijlocul de casare este întemeiat și urmărește a se casa fără trimitere;

Considerând că nu s'ar putea dice că pentru delictul de bancrută simplă, recurentul n'ar fi fost în mod expres achitat prin dispozitivul sentinței tribunalului, că acesta rezultă în mod neîndoios din considerentele sentinței, în care se arată anume pentru ce tribunalul 'l declară nerăspunzător pentru acest delict;

Având în vedere și dispozițiunile art. 39 din legea organizării acestei înalte curți.

Pentru aceste motive:

Casază, fără trimitere.

Penal, secția II.

No. 786

CURTEA DE TRĂMITERE.—Decisiune casată dupe recursul procurorului general.—Dacă curtea de trimitere poate reduce pedeapsa dată prin decisiunea casată. — Dacă reducând-o comite exces de putere.

Curtea de trimitere, judecând o afacere corecțională ce 'i-a fost trimisă în urma unei casări, poate să aprecieze probele și actele și să admită în favoarea inculpatului circumstanțe ușurătoare, reducându'î pedeapsa ce 'i fusese dată prin decisiunea casată, chiar dacă această decisiune fusese casată dupe recursul făcut de procurorul general, fără ca prin această să se pōtă susține că s'ar fi săvârșit verî-un exces de putere.

No. 538.—**Respingerea** recursului făcut de D. procuror general al curței de apel din Iași contra decisiunei curței No. 578 din 1896, dată în proces cu A. Rosenzweig.

8 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Giani;

Pe D. avocat Cernea, din partea intimatului;

D. procuror C. D. Sărățeanu, care conchise la respingerea recursului.
Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Tribunalul de Brăila, prin sentința din 1 Septembrie 1895, făcând aplicațiunea art. 873, alin. III, și 874 din codul comercial, condamnă pe Rosenzweig la 500 lei amendă pentru faptul de brancută simplă. »Acastă sentință este atacată cu apel, la 2 Septembrie, de către condamnat și, la 12 Septembrie, de către D. procuror-general al curței de apel din Galați. Curtea, judecând, în ziua de 1 Noiembrie 1895, în absența inculpatului, ambele apeluri, prin decisiunea No. 18, respinge apelul inculpatului, admite apelul D-lui procuror-general și condamnă pe A. Rosenzweig la 7 luni închisoare corecțională.

»Acastă decisiune fiind atacată de către condamnat, curtea, la ziua judecătorei, admite incidentul ridicat de condamnat și, prin decisiunea No. 118, respinge apelul ministerului public, ca nefiind notificat, conform dispozițiunilor art. 74 și 75, alin. VII din procedura civilă; respinge și apelul condamnatului ca neîntemeiat și confirmă sentința tribunalului Brăila.

»Acastă sentință fiind atacată cu recurs de către ministerul public de pe lângă curtea de apel din Galați, înalta curte de casație și justiție, prin decisiunea No. 224 din 1896, admite motivele recursului, casază menționata decisiune și trimite afacerea în judecata curței de apel din Iași.

»Ast-fel sesizată, curtea de apel din Iași, secția I, nu avea altă competență în judecata afacerii de cât a se pronunța asupra admiterii sau respingerii apelului ministerului public, căci în ceea ce privește apelul condamnatului, judecata în privința sa a rămas desfinitivă prin aceea că a parcurs ambele grade de jurisdicțiune, rămânând mulțumit cu decisiunea curței de apel din Galați, care a

„confirmat sentința tribunalului, prin împrejurarea că nu a declarat
 „recurs. Deci, curtea din Iași, secția I, fiind chemată a se pronunța
 „numai asupra prisosului osândei, cerut prin apel de ministerul pu-
 „blic, a comis un exces de putere și a violat principiul lucrului ju-
 „decat prin aceea că, statuând asupra apelului ministerului public,
 „și-a însușit dreptul de a judeca o decisiune a unei curți rămasă de-
 „finitivă în privința inculpatului, față cu ministerul public, admitând
 „apelul inculpatului, respingând apelul ministerului public și re-
 „formând decisiunea curței de apel din Galați, rămasă, de alt-fel, de-
 „finitivă. În ceea ce privește confirmarea sentinței, tribunalul a re-
 „dus osânda la 300 lei amendă“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
 recurrentul fiind dat judecăței pentru bancrută simplă, curtea de apel
 din Galați l-a condamnat la 500 lei amendă; că această decisiune
 fiind casată duple recursul procurorului-general al curței de apel din
 Galați, afacerea a fost trimisă în judecarea curței de Iași, care, prin
 decisiunea supusă recursului, admitând circumstanțe ușurătoare, a
 redus pedepsa la 300 lei amendă;

Considerând că din momentul ce decisiunea curței de apel din Ga-
 lați a fost casată, afacerea a fost trimisă spre a fi judecată în între-
 gul său de curtea de Iași, ast-fel că curtea de trimitere, apreciând
 probele și actele din dosar produse în sarcina intimatului Rosenzweig,
 a putut, cu drept, cuvânt să admită în favoarea sa circumstanțe ușură-
 toare și să reducă pedepsa la cifra de lei 300, fără ca prin acesta să
 se poată susține că s'ar fi săvârșit veri-un exces de putere din partea
 curței de apel;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — **Lucru judecat în penal.** — Când poate influența asupra civilului. (Art. 1.201 din codul civil).

NAVIGAȚIUNE PE DUNĂRE. — **Regule pentru navigarea vaselor în sens contrariu.** — Dacă se pot schimba prin consimțământ mutual. (Art. 32, 34 și 35 din regulamentul de navigațiune pe Dunăre).

NAVIGAȚIUNE PE DUNĂRE. — **Abordagiū.** — **Causa abordagiului.** — **Apresiasi suverană a instanțelor de fond.**

NAVIGAȚIUNE PE DUNĂRE. — **Comisiunea dunăreană.** — **Actele acelei Comisiuni pentru stabilirea pozițiunei unei gîamandure.** — **Fără caracter autentic.** — **Apresiasi a instanței judecătorești.**

1) *Autoritatea lucrului judecat în penal nu poate să influențeze asupra civilului, când faptele cari s'au judecat în penal și în urmă în civil sunt cu totul deosebite, și nu există nici o contrarietate între hotărîrea pronunțată în penal și cea pronunțată pe cale civilă.*

2) *De și art. 32, 34 și 35 din regulamentul de navigațiune pe Dunăre prescrie că ori de câte ori două vase, navigând în sens contrariu, se întîlnesc, fie-care din ele aū a fine direcția pe drépta lor, totuși nu este mai puțin adevărat că tot din menționatele articole rezultă că această cale reglementară poate fi schimbată prin consimțământul ambelor vase, și în urma unor semnale convenționale.*

3) *Causa abordagiului a două vase, navigând în sens contrariu pe Dunăre, este o cestiune de fapt, lăsată la aprecierea instanței de fond.*

4) *Actele comisiunei dunărene, relative la stabilirea pozițiunei unei gîamandure; nu aū caracterul unor acte autentice, acea comisiune neavînd acest drept acordat și recunoscut nici chiar printr'un tratat internațional, ast-fel că acele acte nu pot fi privite de cât c i o părere lăsată la aprecierea instanței judecătorești.*

No. 209 (1). — **Respingerea recursului făcut de S. Mendel, ca procurator al mai multor asigurători din Londra, contra decisiunei curței de apel din Galați, secția II, No. 30 din 1895, dată în procesul cu societatea de navigațiune din Marsilia „Fraissinet et Comp.”, cu societatea de asigurare din Anvers, Rottenberg et Comp., cu Moraitis și L. Mendel et Comp.**

(1) În același sens decisiunea No. 208, pronunțată între același părți și în aceeași fi.

8 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Al. Degré;
Pe D-nii avocați M. Korné și T. L. Maiorescu în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați Take Ionescu și B. Missir în combateri;
Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

I. »Violarăa autorității lucrului judecat prin sentința tribunalului »Tulcea cu No. 999 bis din 2 Decembre 1892, confirmată prin decizia curței de apel din Galați, secția II, cu No. 199, din 11 Martie 1893«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că, duple art. 1.201 din codul civil, este lucru judecat atunci când a doua cerere în judecată are același obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți, făcută de ele și în contra lor, în aceeași calitate ;

Considerând că, în specie, ceea ce s'a judecat de tribunalul Tulcea, prin sentința invocată ca lucru judecat, consistă în aceea de a se ști dacă căpitanul remorcherului »Luige« era sau nu culpabil de delictul de omor prin imprudență al soției lui Moraitis, cu ocaziunea abordagiului vasului »Taurus« și remorcherului »Luige«, pe cât timp în specie ce se judecă cesțiunea dedusă în judecata curței de apel era aceea de a se ști prin culpa cărui vas s'a cauzat abordagiul, și stabilirea responsabilității și a daunelor provenite din cauza acelui abordagiū ;

Considerând că, admitând concluziunile recurentului asupra efectelor lucrului judecat în materie penală asupra civilului, discuțiunea acésta ar avea o însemnătate numai când și dacă în penal și în urmă în civil ar fi același fapt, privit sub punctul de vedere penal și civil ; că tocmai acésta lipsește în specie, fiind-că în penal și în urmă în civil nu a fost judecat faptul abordagiului, ci fapte cu totul deosebite, căci un omor săvârșit prin imprudență și un abordagiū săvârșit nu sunt fapte identice pentru că judecata asupra cauzelor și culpei abordagiului trebuie tot să fie influențată de judecata în penal ;

Considerând că ast-fel fiind, și intru cât nu există nici o contrarietate între hotărîrea pronunțată în penal și aceea pronunțată pe calea civilă, autoritate de lucru judecat nu există și, dar, motivul de casare este neintemeiat.

Asupra motivului II de casare :

II. »Violarea și greșita interpretare a art. 32, 34 și 35 din regulamentul de navigare și poliție al Dunărei-de-Jos și, prin consecință, violarea art. 674 din codul comercial. Curtea constată că dispozițiile articole sunt aplicabile, dar proclamă că regulile prescrise de ele pot fi schimbate prin convențiune între vase.

»Hotărînd ast-fel curtea interpretează greșit dispozițiile articole și violează fățiș alin. II al art. 34, care prescrie formal că drumul se poate schimba, afară de prescripțiunile art. 32 și 35«.

Considerând că de și art. 32, 34 și 35 din regulamentul de navigațiune pe Dunăre prescrie că ori de câte ori două vase, navigând în sens contrariu, se întâlnesc, fie-care din ele să aibă direcția pe dreapta lor, totuși nu este mai puțin adevărat că tot din menționatele articole rezultă că această cale reglementară poate fi schimbată prin consimțământul ambelor vase și în urma unor semnale convenționale ;

Considerând că, în specie, curtea de apel constată în fapt că schimbarea de cale propusă de vasul »Taurus« a fost acceptată de remorcherul »Luige« în urma semnalelor schimbate între ambele vase, dar însă »Luige« nu a respectat direcțiunea pe care trebuia să o urmeze în urma semnalelor schimbate, ast-fel că ciocnirea lor a fost rezultatul manevrelor necorecte ale remorcherului »Luige«, precum acesta se constată de curtea de apel ;

Că, față cu aceste constatări, și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului III de casare :

»Exces de putere, violarea legii și regulamentului Comisiunii dunărene, singură competentă de a așeza pe Dunăre, în jos de Galați, gîmăndurele, a face căutările adîncimei și a certifica în mod oficial aceste fapte, și violarea art. 1.173 din codul civil. Curtea de apel, atribuind numai căpitanului nostru culpa accidentului, se întemeiază exclusiv pe raportul experților, cari, în reconstruirea accidentului și spre stabilirea culpei căpitanului nostru, admit ca punct de plecare o anumită pozițiune a gîmăndurei de lângă locul constat al accidentului, pozițiune fixată dupe aprecierea lor, pe cînd actul oficial al Comisiunii dunărene fixază o altă pozițiune, care răstoarnă argumentarea experților și disculpă pe căpitanul nostru.

»Curtea înlătură actul Comisiunei dunărene și se întemeiază numai pe părerea experților, violând ast-fel art. 1.173 din codul civil».

Considerând că curtea de apel, pentru a constata cauza abordagiului și a atribui culpa abordagiului remorcherului »Luige«, se întemeiază nu numai pe actul experților, ci pe mai multe alte considerațiuni de fapt, din complexul cărora deduce culpabilitatea vasului »Luige« ca fiind cauza accidentului ;

Considerând că, pentru stabilirea cauzei abordagiului, instanța de fond era în drept a se întemeia pe tot felul de fapte pentru a'și forma convingerea ; că părerea recurentului că în specie totul atârnă de la pozițiunea giamandurei în ȋiua abordagiului, alt-fel stabilită de experți și de Comisiunea dunărenă, și că actul oficial al Comisiunei dunărene, care fixează altă pozițiune, nu putea fi înlăturat, este neîntemeiată, ăntăiū fiind-că actele Comisiunei dunărene, relativ la stabilirea pozițiunei unei giamandure, nu au caracterul de acte autentice, Comisiunea dunăreană neavând acest drept acordat și recunoscut nici chiar prin un tratat internațional ; că acel act nu pôte fi privit de cât ca o părere, care e lăsată aprecierii instanței judecătorești, ca și alte elemente cari au fost supuse aprecierii instanței de fond, și din cari 'și-a putut forma convingerea ;

Considerând că, de alt-fel, pentru stabilirea culpei, actul de expertisă nu ia cătuși de puțin ca punct de plecare pozițiunea giamandurei ce ar fi avut-o în momentul săvîrșirei accidentului, ci experții deduc culpabilitatea vasului din alte multe elemente, pe cari și le-au adunat cu ocaziunea expertisei ;

Că, ast-fel fiind, din ambele aceste puncte de vedere, și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 788

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — Militar. — Delict comis de militari împreună cu civili și judecat de instanțele corecționale civile. — Același fapt judecat pentru militari de tribunalul militar. — Violarea autorității lucrului judecat. — Recurs în interesul legii. — Casare fără trămitere.

Sentința pronunțată în corecțional de un tribunal civil asupra faptului imputat unor militari dați judecăței împreună cu alți inculpați civili, și rămasă definitivă, constituie pentru acei militari lucru judecat și ast-fel dănșii nu mai pot fi judecați pentru același fapt de un alt tribunal, fie civil, fie militar, fără a se viola autoritatea lucrului judecat și principiul non bis in idem.

No. 539 bis. — **Casarea**, fără trămitere, în urma recursului făcut, în interesul legii, de D. procuror-general de pe lângă această curte de casațiune, a sentinței consiliului permanent de război al divisiiei active din Dobrogea cu No. 35 din 1895.

9 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe D. procuror-general G. Filitti în conclusioni ;

» În noptea de 12 Februarie 1895, au evadat din arestul preventiv din Tulcea, prin spargerea unui zid, Ion Stefan Usac și Savin Martinov, deținuți în acel arest, acușați de comiterea mai multor tâlhării.

» Procurorul tribunalului Tulcea, îndată ce a fost înștiințat, a procedat la constatarea faptului, în asistența și a delegatului autorității militare ; iar rezultatul acestei constatări a fost că s'a transmis înaintea tribunalului Tulcea atât Pavel Petrescu, directorul arestului, și G. Cordea, grefierul acelui arest, cât și soldații Simion Leonte și Despa Petre, unul ca șef de post și cel-alt ca caporal de gardă al arestului în noptea de 1—2 Februarie, când s'a întâmplat evadarea, preveniți toți că au comis delictul prevădută de art. 194 din codul penal, și s'a transmis toți înaintea tribunalului, pentru că directorul și grefierul arestului, fiind justițiabili de tribunalele ordinare, iar soldații fiind implicați în același fapt, trebuiau neapărat să fie și dănșii judecați, o-dată cu copreveniții lor civili, de instanțele de fond.

» În ședința tribunalului de la 25 Februarie 1895 s'a judecat această afacere și, prin sentința No. 220 din acea zi, tribunalul de Tulcea achită pe directorul și grefierul arestului, și găsind că culpabili de evadarea deținuților sunt cei doi soldați, Simion Leonte și Despa

»Petre, 'i condamnă, conform art. 194 din codul penal, să stea fiecare la închisore corecțională pe timp de 20 zile.

»Și această sentință a rămas definitivă.

»Pe d'altă parte, prin ordonanța definitivă No. 213 din același an, a raportorului de pe lângă consiliul permanent de rășboi al divisiiei active din Dobrogea, acești soldați sunt trâmși și în judecata consiliului de rășboi, pentru același fapt și în virtutea aceluiași art. 194 din codul penal, combinat cu art. 209 și 258 din codul de justiție militară. Consiliul de rășboi, judecând, la rândul său, această afacere, în ziua de 13 Iunie 1895, prin sentința cu No. 35 din 1895, achită pe numiții soldați, Simion Leonte și Despa Petre, de faptul prevădut de citatul articol 194 din codul penal.

»Și această sentință a rămas definitivă.

»Din cele ce preced rezultă că, prin sentința cu No. 35 din 1895 a consiliului de rășboi, s'a violat autoritatea lucrului judecat și maxima *non bis in idem*, și este indiferent dacă în specie, dupe cum arată comisarul regal, prin raportul său cu No. 653 din 24 Iulie 1895, către generalul comandant al divisiiei active, consiliul de rășboi nu a știut de prima judecată și dacă prin acesta a doua sentință au fost achitați.

»In adevăr, autoritatea hotăririlor, care, dupe cum se exprimă un mare jurisconsult, gardiana tutulor drepturilor și intereselor societăței civile, nu repausază de cât pe faptul că aceste hotăriri sunt inatacabile. In cas contrariu, cetățenii n'ar mai găsi nici o garanție în acele hotăriri, și acesta în detrimentul justiției, căci autoritatea ei nu trebuie pusă nici o-dată în discuțiune. Pe de altă parte, pozițiunea preveniului nu trebuie rămasă în continuu în incertitudine. Ast-fel, deși în specie sentința a fost achitătoare, nu este mai puțin adevărat că și sentința condamnătoare pôte produce excepțiunea lucrului judecat, și mai cu sémă în acest din urmă cas trebuie aplicată maxima *non bis in idem*, de ore-ce nu mai este vorba de o nouă urmărire, ci de o a doua pedepsă a se aplica condamnatului, dacă, în loc de a fi achitați, cum s'a întâmplat în specie, ar fi fost condamnați.

»In asemenea circumstanțe, pentru toate motivele mai sus expuse și în virtutea art. 444 procedura penală, procurorul-general cere ca înalta curte de casațiune să bine-voiască a casa și a anula, în interesul legel, sentința sus citată cu No. 35 din 1895, a consiliului

»permanent de război al diviziei active din Dobrogea, pentru violarea autorității lucrului judecat și a maximei *non bis in idem*, și să ordone ca, prin îngrijirea procurorului-general, deciziunea sa să fie transcrisă în condicta de sentințe a numitului consiliu permanent de război».

Deliberând,

Asupra recursului făcut de D. procuror-general al acestei înalte curți, în interesul legii, în contra sentinței consiliului permanent de război al diviziei active din Dobrogea cu No. 35 din 1896 :

Având în vedere rechizitorul D-lui procuror-general, cum și celelalte acte din dosarul cauzei, din care rezultă că, în noaptea de 12 Februarie 1895, evadând din arestul județului Tulcea doi indivizi, acușați pentru tâlhărie, procurorul tribunalului local, d'impreună cu delegatul autorității militare, cercetând cazul, a trimis în judecata tribunalului Tulcea pe directorul și grefierul arestului, cum și pe soldații Simion Leonte și Despa Petre, toți preveniți pentru delictul prevăzut și pedepsit de art. 194 din codul penal; că tribunalul, judecând cauza, a achitat pe directorul și grefierul arestului, a condamnat însă pe cei doi soldați la câte 20 zile închisoare, care sentință a rămas definitivă ;

Având în vedere că, în același timp, jurisdicția militară, adică consiliul de război, a judecat pe cei doi soldați pentru același fapt, însă, prin sentința cu No. 35 din 1895, achitându-i pentru faptul că li s-a imputat ;

Considerând că sentința pronunțată de tribunalul civil asupra faptului imputat celor doi soldați, și rămasă definitivă, constituie lucru judecat pentru ei; că consecința e că pentru același fapt acei soldați nu mai puteau fi judecați de un tribunal, fie civil, fie militar, căci alt-fel ar fi contrariu principiului *non bis in idem* ; că ast-fel deciziunea consiliului de război, judecând din nou pe acei soldați, a violat autoritatea lucrului judecat rezultând din sentința tribunalului civil, rămasă definitivă, și pentru acesta, și chiar dacă jurisdicțiunea militară n'ar fi avut cunoștință de sentința tribunalului civil, deciziunea consiliului de război are a fi casată în interesul legii ;

Având în vedere și dispozițiunile art. 39 și 40 din legea organizării curții de casațiune ;

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

MILITAR. — Oficer de rezervă. — Grade inferioare în congedia nelimitat sau în rezervă. — Insulte aduse de ei superiorului în serviciu sau cu ocaziunea serviciului militar. — De cine sunt justițiabili. — Dacă injuria constituie o calomnie. — Tribunale militare. — Tribunale civile. — Competință. (Art. 53, 211, 214, 216 și 217 din codul de justiție militară).

RESERVIST. — Cuvinte rostite într-o conferință publică de el în contra superiorului. — Fapte precise articulate contra superiorului și de natură a supune pe acesta la pedepsă și la ura și disprețul public. — Dacă constituie delictul de injurie sau de calomnie. — De cine se judecă. — Competință. (Art. 222 din codul de justiție militară).

RESERVIST. — Calomnie. — Tribunale militare. — Incompetință. — Dreptul de recurs înaintea curței de casațiune contra sentințelor tribunalelor militare. — Competință. — Casare fără trimitere. (Art. 74 din codul de justiție militară din 24 Mai 1881 și art. 53, alin. III din legea de la 24 Martie 1894).

1) *Oficerii de rezervă și gradele inferioare din congediu nelimitat și rezervă, sunt justițiabili de tribunalele militare și când nu sunt sub arme, pentru insulte sau ofense aduse superiorilor săi în timp de serviciu sau cu ocaziunea serviciului militar.*

Când însă cuvintele pretinse injurioase constituie delictul de calomnie, iar nu acela de simplă injurie, atunci nu tribunalele militare sunt competente a judeca pe delicuent, ci tribunalele ordinare, și numai în urma unei acțiuni intentate de persoană ce se pretinde calomniată, și acesta chiar când cuvintele întrebuițate pentru calificarea faptelor imputate superiorilor și considerate ca constituind delictul de calomnie ar fi ofensătoare, de ore-ce asemenea cuvinte calificative nu pot constitui un delict separat și independent de existența sau neexistența delictului de calomnie, întru cât faptele imputate și calificarea lor formează un singur tot, și instanța chemată a se pronunța asupra delictului mai grav, acela de calomnie, este competentă a examina și raportul ce există între calificarea faptului imputat și existența lui.

2) *Cuvintele rostite într-o conferință publică de un rezervist, când nu se află sub arme, și prin cari se articulază contra unor superiori fapte precise și de natură ast-fel că, dacă ar fi adevărate, ar supune pe aceștia la pedeapsa prevădută de art. 222 din codul de justiție militară și la ura și disprețul public, aceste cuvinte, rostite în asemenea împrejurări, constituie nu delictul de injurie, ci acela de calomnie.*

3) *Oficerii de rezervă și gradele inferioare din concediu nelimitat și rezervă nefiind justițiabili de tribunalele militare de cât pentru anume delictе și numai atunci când ele ar fi fost comise din cauza și cu ocasiunea serviciului militar, urmază că pentru toate cele-alte fapte pentru cari legea nu 'i asimilează cu militarii ei trebuie a fi priviți ca civili și, dar, au dreptul a ataca cu recurs în casașiune, pentru incompetință, hotăririle date de tribunalele militare.*

No. 541.— Casarea, fără trimitere, a decisiunei cu No. 16 din 1896, a consiliului permanent de revisie al armatei, cum și a sentinței No. 124 din 1896 a consiliului de război al corpului II de armată, în urma recursului făcut de Iacob A. Țăranu.

9 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al.

Degré;

Pe D. D. Chebacpi, avocatul recurentului, și

Pe D. procuror-general G. Filitti;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Incompetința onor. consiliu de război, ca și a consiliului de revisie, de a judeca afacerea, prin decisiunile pronunțate.

„Acastă incompetință rezultă :

„a/ Din pozițiunea în care se găsea condamnatul în momentul în care ar fi săvârșit fapta imputată, adică ziua de 13 Iulie, și pentru care a fost osândit, el era concediat pe termen nelimitat în ziua de 13 Iulie (art. 53, alin. III din codul justiției militare);

„b/ Din natura faptului, caracterisată prin ordonanța de trimitere în judecată a D-lui raportor, întrebările puse: Soldatul concediat Țăranu A. Iacob, din regimentul Mihaiu-Viteazu No. 6, este inculpat că, din cauza serviciului militar, într'o conferință ținută la Clubul Muncitorilor în seara de 13 Iulie 1896, prin cuvinte, a insultat pe superiorul său, căpitan Botez, din regimentul Mihaiu-Viteazu No. 6.

„Acusatul mai sus numit este inculpat că, din cauza serviciului militar, într'o conferință ținută la Clubul Muncitorilor la 13 Iulie

»1896, cu cuvinte, a insultat pe superiorul său, căpitan Orăşanu, comandantul închisorei militare din Bucureşti.

»Că, în ziua de 13 Iulie 1896, în o conferinţă, prin graiul, condamnatul ar fi insultat pe superiorii săi, nu reese faptul de insultă, căci »nu e arătată nici o expresiune.

»Faptele constatate în ordonanţă nu constituie delictul de insultă, »pentru că lipseşte un element esenţial, acela al arătării unui viciu »obiceiuit, în cât, dacă faptul pentru care ar fi fost condamnat »nu poate constitui delictul de insultă prevădută şi pedepsită de »art. 217, atunci consiliul de război, conform art. 53, alin. III, »nu putea judeca pe oficerii în rezervă şi gradele inferioare din con- »gediul nelimitat şi rezervă când nu sunt sub arme, poziţiune în care »se găseşte condamnatul, de cât numai pentru crimele şi delictele »prevădute la art. 211, 214, 216 şi 217; faptul necădând sub art. »217, fără competenţă a judecat consiliul de război.

»Pe lângă acesta, faptul nu s'a comis, cum prevede legea, »din »causa sa cu ocaziunea serviciului militar«.

Având în vedere că din actele de instrucţiune, din rechisitoriul co- misarului regal şi din sentinţele date de tribunalele militare rezultă că recurentul Iacob A. Ţăranu a fost dat judecăţei acelor tribunale şi condamnat pentru că, aflându-se în categoria celor prevăduţi de alin. III de sub art. 53 din codul de justiţie militară, într'o conferinţă ținută la Clubul Muncitorilor în seara de 13 Iulie 1896, a insultat, din cauza serviciului militar, prin cuvinte, pe superiorii săi, căpita- nul Botez şi căpitanul Orăşanu;

Considerând că din dispoziţiunile citatului articol 53, alin. III, reese că oficerii de rezervă şi gradele inferioare din concediul nelimitat şi rezervă când nu sunt sub arme, categorie în care se află recurentul de astăzi, sunt, în principiu general, justiţiabili de tribunalele ordi- nare pentru toate delictele comise de dânsul, fie în contra particulari- lor, fie chiar în contra superiorilor lor;

Că, prin derogăţiune la acest principiu, alin. III de sub art. 53 dă în competenţa tribunalelor militare delictele prevădute la art. 211, 214, 216 şi 217 din codul de justiţie militară, dar acesta numai atunci când aceste delictes ar fi fost comise din cauza sa cu ocaziunea ser- viciului militar;

Considerând că această derogăţiune nu 'şi are raţiunea în voinţa

legiuitorului de a menține pe aceste persoane și atunci chiar când nu mai sunt sub arme într'un raport cu superiorii lor de subordonanță și autoritate; că acesta rezultă din chiar dispozițiunile art. 216 și 217 din codul de justiție militară, căci pe când lovirile date și insultele aduse de un militar superiorului său sunt pedepsite chiar atunci când ele n'aū avut drept cauză serviciul militar, din contra, aceste loviri și aceste insulte nu sunt pedepsite, în persoanele arătate în citatul art. 53, alin. III, de tribunalele militare, de cât numai atunci când ele aū avut drept cauză serviciul militar, și că, dacă lovirile și insultele făcute superiorului aū avut o altă cauză, ele se judecă de tribunalele ordinare; că legiuitorul, când a dat în judecata tribunalelor militare lovirile și insultele aduse superiorului de către persoanele prevădute în acest aliniat, n'a plecat de cât de la ideea animosității la care pōte da naștere autoritatea ce a fost exercitată de superior pe timpul când dēnșii aū fost sub arme, și a voit a'l apăra printr'o justiție mai repede, și pe care a cređut'o mai esemplară, în contra insultelor sau ofenselor ce i s'ar aduce prin unul din modurile arătate în acest articol; d'aci însă nu se pōte deduce că competența tribunalelor militare trebuie menținută și atunci când injuriile sau ofensele sunt comise în condițiuni și prin mijloce de natură a face ca ele să ia în dreptul comun caracterul și calificarea unui alt delict, căci ar fi a întinde competența unui tribunal excepțional și la judecarea altor delictes de cât acelea ce legea 'i-a dat, ceea ce este inadmisibil în drept;

Considerând că este constant în fapt că cuvintele pretinse injurioase n'aū fost adresate personal căpitanilor Botez și Orășanu, ci rostite într'o conferință ținută la Clubul Muncitorilor; că recurentul de astăzi, în acea conferință, articula contra numiților căpitanii fapte precise și de o natură ast-fel că, de ar fi fost adevărate, supunea pe aceștia și la pedēpsa prevădută de art. 222 din codicele de justiție militară și la ura și desprețul public; că aceste cuvinte, în asemenea împrejurări rostite, ar fi constituit, în virtutea art. 294, combinat cu art. 299 din codicele penal, nu delictul de insultă, ci acela de calomnie; că din momentul ce este constant că faptul comis de recurent ar fi putut constitui delictul de calomnie, este învederat că tribunalele militare, cărora legea nu le deferă de cât într'un mod excepțional judecarea delictului de insultă, nu puteau fi competente a judeca și delictul de calomnie; că un asemenea delict nu putea fi, dar, judecat de cât de

tribunalele ordinare, și acesta în urma unei acțiuni intentate de persoane ce se pretindeau calomniate;

Considerând că expresiunile întrebuintate pentru calificarea unor asemenea fapte de către cel ce le impută, chiar când ar fi ofensătoare, n'ar putea constitui un delict separat și independent de existența sau neexistența delictului de calomnie; faptele imputate și calificarea lor nu forma de cât un singur tot, și, dar, instanța chemată a se pronunța asupra delictului celui mai grav, adică acela de calomnie, este competente a examina raportul ce există între calificarea faptului și existența lui; că, de altminterlea, delictul de calomnie neexistând de cât atunci numai când faptele imputate sunt nedovedite, ar fi un ce neînțeles, că de și s'ar recunoște că aceste fapte au și fost în realitate comise și că, dar, cel ce le-a imputat nu putea fi considerat că a comis delictul de calomnie, totuși dânsul să fie condamnat pentru că a apreciat și calificat aceste fapte cu cuvinte insultătoare;

Considerând că dacă, într'un asemenea cas, ceva este de natură a atinge prestigiul și demnitatea celui cărui se impută asemenea fapte și, dar, să constituie o injurie pentru dânsul, nu sunt cuvintele cu care ele au fost calificate de imputător, ci comiterea lor; că aprecierea cea mai injurioasă pentru cel ce le-a comis legiuitorul chiar a făcut-o, judecând aceste fapte ca meritând a fi pedepsite, sau de natură a provoca ura și disprețul public;

Considerând, afară de acestea, că voința legiuitorului ca cel achitat pentru delictul de calomnie să nu pôtă fi condamnat pentru delictul de insultă, din cauza calificărei sau aprecierii ce a făcut acestor fapte, rezultă învederat din termenii generali și imperativi din codicele penal, care edictăză că atunci când »fapta imputată asupra cui va se va dovedi adevărată, imputătorul va fi apărat de orî-ce pedepsă« și dar și de pedepsa ce s'ar pretinde din cauza calificărei acestor fapte;

Considerând că din momentul ce este constant că delictul ce se putea imputa recurentului era delictul de calomnie și că un asemenea delict nu putea fi judecat, fiind dată pozițiunea sa, de cât de tribunalele ordinare, rezultă învederat că acest delict a fost judecat de tribunalele militare fără competență și, prin urmare, motivul, din această privire, este întemeiat.

Asupra argumentului tras din dispozițiunile art. 74 al codicelui de

justiție militară, pentru a se deduce neadmisibilitatea acestui recurs :

Considerând că dacă este constant că persoanele prevădute în art. 53, alin. III, sunt justițiabile, în principiu, de tribunalele ordinare și că numai prin derogățiune și în casurile prevădute de acel articol ei sunt justițiabili de tribunalele militare, urmăzând învederat că pentru toate acele fapte, pentru cari legea nu îi asimilează cu militarul, ei trebuie să fie priviți ca civili și, dar, au drept a ataca înaintea acestor curți, în virtutea art. 36, alin. c No. 1 din legea sa organică, hotărârile date de tribunalele militare pentru incompetență ori de câte ori aceste tribunale și-ar fi însușit căderea de a judeca fapte ce acea lege nu le-a dat dreptul de a le judeca ;

Considerând că dacă art. 74 din codicele de justiție militară din 24 Maiu 1881 declară, în orî-ce cas, recursul inadmisibil pentru cei prevăduți în art. 51, 52 și 53 din acea lege, acesta nu este adevărat decât pentru persoanele prevădute în acea lege ; că dacă printr'o lege posterioară, precum este cea de la 24 Martie 1894, s'a introdus o dispozițiune—ce nu există în legea anterioară,—și în care s'a coprins, printr'un aliniat la art. 53, și oficerii de rezervă și gradele inferioare din congediū nelimitat și rezervă, însă pentru unele delictes numai, este inadmisibil a se deduce că legiuitorul din 1894, care n'a voit să asimileze pe aceste persoane, în privința competenței, de cât pentru delictes anume determinate, să fi voit a le asimila în așa mod cu militarii în cât să le ridice dreptul de recurs în casațiune contra hotărîrilor tribunalelor militare, chiar când aceste tribunale și-ar fi însușit căderea a judeca fapte ce acest aliniat nu le-a dat dreptul a judeca ;

Considerând că, ast-fel fiind, motivul de incompetență fiind întemeiat, și avînd în vedere art. 39 din legea organică a acestor curți.

Pentru aceste motive :

Casază fără trîmitere, etc.

Penal, secția II.

CASAȚIUNE. — Încheere preparatorie sau de instrucțiune. — Dacă se poate ataca pe calea recursului înainte de a se da hotărîrea definitivă. — Neadmisibilitatea recursului. — Cari hotărîri preparatorii se pot ataca cu recurs înainte de darea celor definitive. — Competință. (Art. 416 din procedura penală și art. 38, alin. II din legea organică a curței de casație).

In penal, calea recursului în contra decisiunilor și sentințelor preparatorii și de instrucțiune nu este deschisă de cât după darea celor definitive decisiuni sau sentințe, afară numai când decisiunile și sentințele preparatorii sunt date asupra competenței, cas când pot fi atacate cu recurs în casație îndată ce vor fi date și fără a se aștepta darea celor definitive. Ast-fel, este neadmisibil recursul făcut în contra încheerii președintelui curței cu jurați, prin care dispune amânarea cercetării pricinii pentru o altă sesiune, spre a se cita un martor, o asemenea încheere neavînd de cât caracterul unei hotărîri preparatorii.

No. 543. — Respingerea, ca neadmisibil, a recursului făcut de Iosub Vexler, Froim Fischer și Iancu Donu contra procesului-verbal al președintelui curței cu jurați Dorohoiu No. 98 din 1896.

9 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. avocat V. Lascar din partea recurenților, și

Pe D. procuror-general G. Filliti în concluziuni;

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Iosub Vexler, Froim Fischer, A. Fischer și Iancu Donu contra procesului-verbal al președintelui curței cu jurați din județul Dorohoiu :

Avînd în vedere că, după dispozițiunile art. 416 din procedura penală și art. 38, alin. II, din legea curței de casație, recursul în casație făcut în contra decisiunilor și sentințelor preparatorii și de instrucțiune nu va fi deschis de cât după darea celei definitive decisiuni sau sentințe. Că singura excepțiune la această regulă este pre-

vădută de aliniatul I de sub același articol, care declară că, dacă acele sentințe sau decisiuni sunt date asupra competenței, pot fi atacate la curtea de casațiune îndată ce vor fi date și fără a se aștepta epuizarea celei definitive decisiuni;

Considerând că, în specie, recursul fiind făcut contra încheerii președintelui curței cu jurați din Dorohoiu, prin care s'a dispus amânarea cercetării pricinii pentru o altă sesiune, spre a se cita un martor, această hotărîre nu are de cât caracterul unei hotărîri pre-pregătitoare și, ca atare, conform prescripțiunilor sus citatelor articole, nu se poate face recurs contra lor de cât o-dată cu decisiunea definitivă ce se va pronunța asupra fondului.

Pentru aceste motive,

În unire cu D. procuror general :

Declară neadmisibil recursul, etc.

Penal, secția II.

No. 791

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.— Lista juraților.— Lista permanentă pentru orașele de reședință.— Număr.— Nulitate.— Ordine publică. (Art. 39 din legea de expropriare).

Lista permanentă a juraților pentru orașele de reședință de județ, din care urmează să se tragă la sorți comisiunea însărcinată a fixa indemnisațiunea proprietarilor expropriați, trebuie să conțină, sub pedepsă de nulitate, un număr nici mai mic de 48 persoane, nici mai mare de 60, și această dispozițiune fiind privitoare la organizațiunea juriului, este de ordine publică și, dar, neobservarea ei se poate invoca d'a dreptul în cașie.

No. 212.¹⁾— **Casarea** decisiunii juriului și ordonanței județului-director din județul Vâlcea, din 25 Maiu 1896, în urma recursului făcut de direcția generală a căilor ferate române, în proces cu Aristița Temelie,

1) În același sens decisiunea cu No. 214 din aceeași zi.

14 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe D. Avenian în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

„Violarea art. 39, combinat cu 40, din legea de expropriare, de »ôre-ce tragerea la sorți a comisiunei juriului s'a făcut dupe o listă »care conținea un număr de jurați mai mare de cât cel prevădut de »lege pentru orașul de reședință Râmnicu-Vâlcea, acel al situațiunei »fondului, și care listă trebuie să conțină nici mai puțin de 48 jurați, »nici mai mult de 60, pe când din lista dupe care tribunalul a pro- »cedat la întocmire prin tragere la sorți a comisiunei juriului se »constată că erau înscrși 63 jurați, prin urmare, un număr superior »celui fixat de lege; motivul, privind organizarea jurisdicțiunei, este »esențial și de ordine publică și, ca atare, se pôte invoca d'a-dreptul »în casație«.

Având în vedere că, dupe dispozițiunile art. 39 din legea de expro- priare, lista permanentă pentru orașele de reședință de județ, din care urmează să se tragă la sorți comisiunea însărcinată a fixa indemnisa- țiunea proprietarilor expropriați, trebuie să conțină un număr nici mai mic de 48 persoane, nici mai mare de 60; că această dispozițiune, fiind privitoare la organizațiunea juriului, este de ordine publică și, dar, neobservarea ei se pôte invoca d'a-dreptul în casație ;

Considerând, în specie, că atât din jurnalul tribunalului cât și din lista presintată de recurent, alcătuită pentru anul curent de autori- tatea în drept, se constată că numărul juraților pentru orașul de re- ședință Râmnicu-Vâlcea, din care s'a tras la sorți comisiunea jura- ților chemată a fixa indemnisațiunea terenului expropriat, a fost alcătuită de 63 persoane, adică de un număr mai mare de 60, cât pre- scrie art. 39 citat mai sus ;

Că, prin urmare, lista nefiind alcătuită în conformitate cu citatul text de lege, comisiunea juriului trasă la sorți din această listă este viciată și, de aceea, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

COMPETINȚĂ. — Apel făcut la un tribunal cu mai multe secțiuni, din cari una comercială. — Repartisarea lui greșită. — Cum trebuie să procedeze secțiunea sesizată. (Art. 10 din legea de organizare judecătorească).

In urma legii de organizare judecătorească din 1890, secția comercială a tribunalului Ilfov nu se deosebesc în constituirea ei de cele-alte secții ale aceluși tribunal, așa că nimic nu se poate opune, în principiu, ca ori-ce secție a tribunalului Ilfov să poată judeca și afacerile comerciale. De aci urmează că dacă o acțiune sau un apel, în materie comercială, au fost adresate primului-președinte, ele cată a fi privite ca bine introduse, și dacă printr'o greșită repartisare au fost date unei secțiuni civile, această secțiune e datoră, dacă 'și declină competența, de a trimite cauza în judecata secțiunei respective, independent de o stăruință sau diligență a părților litigante.

No. 213.—Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 20 din 1895, în urma recursului făcut de N. Iordănescu, în proces cu V. Bast.

14 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D. avocat Chebapci în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Bălăceanu în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Exces de putere și violarea art. 883 și 887 din codul comercial;
»a art. 68 din procedura civilă și a art. 18 și 20 din legea organizării judecătorești.

»Am făcut apel contra cărței de judecată comercială, întreprind cererea de apel către D. prim-președinte al tribunalului Ilfov.
»Acest apel e valabil, de ore-ce tribunalul Ilfov, de și compus din mai multe secțiuni și cu deosebite atribuțiuni, este unul și același;
»din o repartisare greșită nu poate isvoli o incompetență».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că tribunalul Ilfov, secția III, judecând apelul făcut de recurent în

contra cărței de judecată a judeului de pace al ocolului V București, 'și-a declinat competența în urma excepțiunii de necompetință opusă de ambele părți, că afacerea este comercială, fără însă să dispună trimiterea cauzei la secția comercială a tribunalului Ilfov, și acesta pe motivul că, susține tribunalul, o instanță judecătorească care 'și declină competența nu ar avea dreptul de a ordona unei instanțe judecătorești de același grad de a judeca afacerea, rămânând ca părțile interesate singure să se adreseze la instanța competentă;

Având în vedere că, afară de acesta, recurentul adresându-se instanței comerciale, această secțiune, prin sentința No. 898 din 1896, a refuzat de a judeca apelul pe motivul că instanța comercială nu ar fi regulat sesizată de acest apel, întru cât secția civilă, declinându'și competența, nu ar fi ordonat trimiterea apelului în judecarea secțiunii comerciale;

Considerând că dupe art. 10 din legea de organizare judecătorească, la tribunalele-cu mai multe secțiuni, precum e tribunalul Ilfov, primul-președinte distribue, dupe modul intrării sale dupe natura lor specială, cererile din nou intrate la diferite secțiuni;

Că, prin urmare, primul-președinte fiind în drept a primi atât cererile din nou intrate cât și apelurile contra cărților de judecată date în materie comercială, el are, dupe recunoșterea felului lor, a le distribui acelei secțiuni care, în deosebire, e însărcinată a judeca cauzele comerciale;

Considerând că, dacă primul-președinte, din inadvertență, a distribuit o cauză comercială nu la secția comercială, ci la o secție civilă, această inadvertență nu poate vătămă pe parte și a o sili de a adresa o nouă cerere sau un nou apel, cum este în specie, secției comerciale, când secția la care cauza a fost distribuită 'și-ar declina competența; că dacă tribunalul Ilfov este compus din mai multe secțiuni, din care una e comercială, acesta nu înseamnă că secția comercială ar fi un alt tribunal, ci este numai o secție făcând parte din întregul tribunalului, ca și cele-alte secțiuni;

Că, de aceea, nu se poate susține, precum dice tribunalul, că afacerea nu se poate trimite spre judecare secției comerciale a tribunalului Ilfov;

Considerând, afară de acesta, că, în urma legii de organizare judecătorească din 1890, secția comercială a tribunalului Ilfov, în consti-

tuirea ei, nu se deosebesc de cele-alte secțiuni, ast-fel că 'nimic nu s'ar opune, în principiu, ca orî-ce secție a tribunalului Ilfov să poată judeca și afacerile comerciale;

Considerând însă că dacă, pentru considerațiuni de utilitate și de administrație, o secție a tribunalului Ilfov se ocupă în deosebi cu afacerile comerciale, acesta tocmai impunea secției civile a tribunalului obligațiunea de a trimite cauza la secția comercială când 'și-a declinat competența, independent de stăruința sa și diligența părților;

Că, de aceea, dispozițiunile cuprinse în motivele sentinței tribunalului nu sunt întemeiate și, dar, curtea de casațiune, față și cu refuzul secțiunei comerciale de a judeca afacerea, casând sentința tribunalului Ilfov, secția civilă, să reguleze, în același timp, și competența secțiunei ce urmează a judeca această afacere.

Pentru aceste motive,

Regulând competența,

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 793

CURTEA DE COMPTURI. — Judecare. — Revisuire. — Referate. —

Obligațiune de a face referate și la verificarea unui compt și la revisuire. (Art. 48, 52 și 55 din legea organică a curței de compturi).

Ori-ce cestiune relativă la compturi nu pôte fi judecată de curtea de compturi până ce mai înteu nu se vor fi făcut referatele cerute de art. 48, 52 și 55 din legea organică a acelei curți, și această formalitate trebuie observată nu numai la verificarea unui compt, ci și cu ocaziunea revisuirei.

No. 216. — **Casarea decisiunei curței de compturi cu No. 191 din 1896, în urma recursului făcut de D. procuror-general de pe lângă această înaltă curte, în proces cu Gr. Culcer.**

15 Octombre 1896

CURTEA,

Aseultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Gr. Culcer în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Decisiunea a fost pronunțată în unire cu concluziunile ministerului public, care a susținut că curtea de compturi nu putea judeca și da decisiunea fără a avea mai întâi referatele cerute de art. 48, 52, 55 și 71 din legea sa de organizare, fiind asemenea referate tot atât de trebuincioase la revisuirea unui compt cât și la verificarea lui. Curtea a pronunțat decisiunea sa fără a discuta și judeca mai întâi obiecțiunea făcută, ast-fel că pentru fond, după cum se constată din însuși decisiunea, a lipsit concluziuni din partea ministerului public«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Considerând că din combinațiunea art. 48, 52 și 55 din legea organică a înaltei curți de compturi rezultă că ori-ce cestiune relativă la compturi nu poate fi judecată de acea curte până ce mai întâi nu se vor fi făcut referatele cerute de sus citatele articole; că această formalitate are a fi observată nu numai la verificarea unui compt, dar și cu ocaziunea revisuirii lui, de ore-ce necesitatea este aceeași și într'un cas și în altul; că dispoziția din legea curței de compturi în această privință este generală și are a fi observată, prin urmare, și la judecarea revisuirii în fond;

Considerând că, în specie, curtea de compturi admitând mai întâi în principiu, prin decizia No. 261 din 1895, cererea de revisuire făcută de intimatul Culcer și apoi, prin decizia No. 191 din 1896, judecând în fond revisuirea decisiunii No. 11 din 1894, nu arată prin decisiunea sa că mai înainte de a fi procedat la judecarea cauzei s'ar fi făcut referatele cerute de art. 48 din lege, cum și verificarea acestor referate de către consilierul curței, cerută de art. 52;

Considerând că, ast-fel fiind, curtea de compturi a violat legea în articolele citate și a săvârșit un învederat exces de putere, întru cât curtea nici nu motivează pentru ce anume înlătură cererea procurorului acelei curți de a se face mai întâi referatele prevădute de lege; că din acest punct de vedere mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 794

CURTEA DE COMPTURI. — Legea nouă a comptabilității generale a Statului. — Dacă se aplică la lipsurile de bani săvîrșite sub legea veche a comptabilității. (Art. 113 din vechea lege a comptabilității și art. 19 din legea nouă).

Pentru ori-ce fapt aplicându-se legea sub imperiul căreia s'a săvîrșit acel fapt, noua lege a comptabilității generale a Statului nu poate fi aplicată mînuitorilor de bani publici pentru lipsuri de bani săvîrșite sub legea veche a comptabilității generale.

No. 217. — **Respingerea** motivelor I și III din recursul făcut de Ștefan Murat contra decisiunii curții de compturi, secția I, cu No. 122 din 1896.

15 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. Porumbaru în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivelor I și III de casare:

„Violarea art. 113 din legea veche a comptabilității generale a Statului, sau art. 19 din noua lege. Prin decisiunea înaltei curți de compturi No. 75 din 1894, subsemnații, Ștefan Murat și Luis Gr. Măndroviceanu, am fost condamnați să plătim Statului suma de lei 41.034, bani 70, în calitate de foști percepători ai orașului Brăila, sumă care s'a sustras de comptabilul percepției Anton Ionescu și alți două agenți cari au fost dați judecății și condamnați la închisoare pentru acest fapt. Am creșut a fi achitați cu plata acestor însemnate sume, și tocmai în conformitate cu menționata de mai sus decisiune, prin o cerere adresată înaltei curți de compturi, cere revizuire contra decisiunii No. 75 din 1894, sub cuvînt că trebuie să fim condamnați și la dobîndă pentru sumele sustrate de alți și plătite de noi. Această revizuire este admisă de înalta curte și, revenind asupra primei decisiuni, hotărăsce să plătim și dobîndă la această sumă, pe considerația că această sumă fiind o lipsă din casa

»Statului, conform art. 113 din vechea lege și art. 19 din noua lege
 »a comptabilităței, trebuie să fie plătită cu dobândă de la data con-
 »statărei și până la data achitărei.

»Pentru a putea fi condamnați la dobândă ar trebui, conform arti-
 »colelor a căror aplicațiune nu s'a făcut, să se constate o lipsă din
 »casa Statului, o delapidare; în specie, nu este nici una, nici alta;
 »este pur și simplu o rămășiță neincasată. Sumele sustrase de Anton
 »Ionescu și ceilalți nu au intrat nici o dată în casa Statului, pentru
 »că nu li s'au liberat chitanțe și nici n'au fost trecute prin registre,
 »ca, la un moment dat, să se poată dice, conform art. 113 și 19, că s'au
 »găsit lipsă sau s'a delapidat. Sumele acestea sunt și astăzi la con-
 »tribuabili, pe cari nu le mai poate incasa Statul pentru că aceștia
 »se pun la adăpostul prescripțiunei de 3 ani.

»Am fost condamnat la plata lor. Am plătit chiar această sumă.
 »Pentru ce am mai plăti și dobândă, când lipsă sau delapidare nu
 »există. Curtea de compturi, într'un exces de rigorism și dupe cere-
 »rea ministerului, în mână cu o lege mai mult draconică, nu se mul-
 »țimesce a face responsabil de faptele tuturilor agenților inferiori pe
 »agentul superior; mai voesce și dobândă, acolo unde n'ar fi putut
 »cere nici capitalul.

»Acastă dispozițiune pe lângă că este afară de spiritul art. 113 și
 »19 din legea comptabilităței, apoi este și cu deservire nedreptă.

III. »Exces de putere, violarea art. 240 din legea comptabilităței
 »generale a Statului din 1894 și nemotivare.

»Înalta curte de compturi aplică art. 113 din vechea lege, abrogată
 »prin art. 240 din legea cea nouă, fără a arăta motivele pentru cari
 »aplică aceluiași fapt două legi contrare una alteia.

Având în vedere decisiunea curței de compturi supusă recur-
 sului;

Considerând că curtea de compturi constatând lipsa de bani din
 casa Statului servită sub imperiul vechii legi a comptabilităței ge-
 nerale, ea aplică art. 113 din legea comptabilităței, acum abrogată, și
 declară că se datoresce și dobândă la sumele ce lipsesc;

Considerând că nu se poate aplica altă lege de cât cea sub regimul
 căreia s'a servit un fapt; că pentru a aplica dispozițiile legii noul a
 comptabilităței, prin nici o dispoziție acesta nu se prescrie, și fără o

dispoziție prescrisă a legii nouă, tot dispozițiile legii vechi au a fi aplicate la faptele petrecute sub legea veche;

Că, ast-fel fiind, ambele mijloce de casare au a fi respinse ca ne-
intemeiate;

Considerând că, în ce privesce mijlocele II și IV, constatându-se
divergință, rămâne ca aceste mijloce să fie din nou judecate în com-
plectul prevădut de art. 22 din legea organică.

Pentru aceste motive :

Respinge motivele I și III, etc.

Civil, secția II.

No. 795

ATENTAT LA PUDORE.— Când este delict, când este crimă.—

Dacă circumstanța că a fost săvârșit cu violență sau fără
violență este un element constitutiv sau o circumstanță
aggravantă.— Dacă poate forma obiectul unei cestiuni separate
la jurați.— Curtea cu jurați. (Art. 263 și 264 din codul penal).

*Atentatul la pudore, îndeplinit sau încercat, este, conform
art. 263 din codul penal, un delict, dacă s'a comis fără vio-
lență, și este o crimă, conform art. 264 același cod, dacă s'a
săvârșit cu violență, și, așa cum sunt redactate aceste articole,
circumstanța dacă faptul s'a săvârșit fără violență sau cu vio-
lență este un element constitutiv, nu o simplă circumstanță
aggravantă, de ore-ce nu numai pedepsa se mărește în lăuntrul
gradațiunei legii penale, ci chiar natura delictului este alta
într'un cas și în altul, și de aceea nu poate forma obiectul unei
cestiuni separate, ci se pune în cestiunea principală a culpabi-
lităței.*

No. 547.— Respingerea recursului făcut de Ión Tudor Ilade contra
decisiunei curței cu jurați din județul Putna No. 18 din 1896.

16 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru
Oeconomu;

Pe D-ni! advoca!i Davidescu și Teodoru din partea recurentului, și
Pe D. procuror C. Sără!eanu în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

„Violarea art. 263 din codul penal. În adevăr, prin acest text de
„lege se prevede că pedépsa pentru atentat la pudóre, îndeplinit
„fără violen!ă în contra unui minor mai mic de 14 ani, este de 2—3
„ani închisóre; deci curtea, condamnádu'l la 10 ani reclusiune, a
„aplicat greșit legea, 'm!-a dat altă pedépsă de cât aceea care era
„apilcabilă mie și ast-fel a violat art. 263 din codul penal și rău a
„aplicat legea.

„Președintele a pus cestiunea deflorării și cestiunea violen!ei,
„care este, o circumstan!ă agravantă, prin una și aceeași cestiune, și
„ast-fel punând cestiunea circumstan!ei agravante, care în specie nu
„a existat, căci resultă din instruc!ie, din constatările medicale, din
„desbateri și din actul de acusare că violen!ă nu a existat, în
„loc să fiu condamnat la 10 ani reclusiune, așa a fost condamnat] la
„pedépsă, conform art. 263 din codul penal, cu circumstan!e ușurá-
„tóre, și ast-fel au fost induși în eróre jura!ii și s'au pronun!at în
„total atât asupra faptului cât și asupra circumstan!ei agravante,
„pronun!ând un verdict nul, întru cât cestiunile au fost puse com-
„plex și în neconformitate cu actul de acusare, violându-se ast-fel
„art. 362 din procedura civilă“.

Având în vedere decisiunea cur!ei cu jura!i, supusă recursului, din
care resultă că recurentul a fost dat în judecata cur!ei cu jura!i
pentru crima prevădută și pedepsită de art. 264 din codul peenal;
că prin verdictul pronun!at de jura!i se declară că recurentul este
culpabil că a comis un atentat îndeplinit cu violen!ă în contra pu-
dórei copilei Tinca Ghindar și că acesta avea etatea mai mică de
15 ani;

Considerând că atentatul la pudóre, îndeplinit sau încercat, este,
conform art. 263 din codul penal, un delict, dacă s'a comis fără
violen!ă, și este crimă, conform art. 264 din codul penal, dacă se să-
vârșește cu violen!ă; că, așa precum sunt redactate articolele 263 și
264 din codul penal, circumstan!a dacă faptul s'a săvârșit fără vio-
len!ă sau cu violen!ă este un element constitutiv, nu însă o simplă
circumstan!ă agravantă, de óre-ce nu numai pedépsa se mărește în

lăuntru gradățiunelei legei penale, ci chiar natura delictului este alta într'un cas și în altul; că, așa fiind, în privința violenței n'are a se pune o cestiune deosebită; că, prin urmare, și așa precum verdictul este dat, nu se putea aplica art. 263, ci 264 din codul penal, și n'are a se pune o cestiune deosebită.

Asupra mijlocului III :

„Violarea dreptului de apărare, întru cât mi s'a numit din oficiu apărător chiar în ziua judecării, fără să 'mă fi fost comunicat cu 5 zile înainte, conform legii, și, în adevăr, avocatul care mi s'a comunicat nu s'a prezentat la înfățișare, și curtea 'mă-a numit avocat din oficiu chiar în acea zi, fără să fie pus în curentul afacerii».

Având în vedere că rezultă din procesul-verbal încheiat de către președintele curții cu jurați că recurentul a declarat de apărător al său numit din oficiu pe d. avocat A. G. Enescu, care l-a și apărât în tot cursul desbaterilor procesului;

Că, ast-fel fiind, și acest mijloc este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 796

MARTORI. — Admiterea sau respingerea probei testimoniale. —
Aprecieri suverană a instanțelor de fond.

Instanțele de fond sunt suverane să admită sau nu proba testimonială invocată de părți, destul numai să 'și motive hotărîrea lor când resping o asemenea probă.

No. 549. — Respingerea recursului făcut de Atanase Stereopol contra sentinței tribunalului Covurlui, secția II, No. 516 din 1896.

16 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni;
 Deliberând,
 Asupra mijlocului de casare :

„Eu nu sunt vinovat asupra faptului ce mi se impută, căci într'adevăr s'a găsit tutun în curtea unde staū și eu, dar în acea curte mai sunt și alți chiriași; deosebit de acesta, mai sunt și patru ochiuri de hambar ale altor omenī, și d-niū de la regie s'aū mulțumit a veni în piață, unde eram eu la cafenea, dupe ce aū luat tutunul și tabacul, aū făcut un proces-verbal, m'aū pus și am iscălit fără să știu ce, și așa că am fost condamnat, în ziua de 13 August, la un an închisore. Opoziția și apelul mī-aū fost respinse; tot asemenea și proba cu martori».

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că tribunalul, spre a respinge proba cu martori cerută de recurent, constată și declară, prin sentința sa, că o asemenea probă o găsește inutilă, motivând acesta, între altele, prin faptul recunoșterii chiar a recurentului, înaintea tribunalului, că iscălitura din procesul-verbal este a sa proprie;

Că, ast-fel fiind, în asemenea împrejurări, admiterea probei cu martori era de atributul suveran al instanțelor de fond, și, de aceea, mijlocul invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 797

ABUS DE INCREDERE.—Cari sunt elementele acestui delict.—
Neconstatarea lor într'o hotărîre condemnătoare. — **Casare.**
 (Art. 322 și 323 din codul penal).

Delictul de abus de încredere nu pôte exista de cât dovedindu-se o sustragere sau o risipă din partea delicuentului, cu intenținea dolosă de a'și apropia lucrurile sustrase.

Ast-fel este casabilă hotărîrea care condamnă pe un delicuent pentru abus de încredere, fără a constata existența acestor elemente.

No. 553. — **Casarea decisiunei curței de apel din Craiova, secția I,**
 No. 597 din 1896, în urma recursului făcut de C. I. Marșalescu.

16 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru
Oeconomu ;

Pe D-niș V. Lascar și Oeconomu din partea recurentului ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Violarea art. 323 din codul penal, combinat cu art. 322 aceleași
» cod, și art. 1.619 din codul civil, de ôre-ce faptul pentru care am
» fost condamnat nu întrunește elementele delictului de abus de în-
» credere, și anume intențiunea fraudulôsă și risipa saș punerea la o
» parte a produselor aduse pentru a se dijmui. În adevăr, înaintea
» curței s'a stabilit că nici nu am pus la o parte aceste produse
» și că nu am întrebuințat nici o manoperă fraudulôsă pentru a
» schimba titlul în basa căruia le dețineam și că sunt gata a le res-
» titui îndată ce mi se vor restitui sumele de bani ce am dat percep-
» ției pentru a ridica sechestrul ce se pusese asupra lor și a le scôte
» de sub urmărire.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
locuitorii Alexandru Dumitru și Bozingeru fiind în proprietății, pen-
tru a'și putea plăti prima rată, s'aș împrumutat de la recurenți cu
câte o sumă de bani, angajându-se prin acte autentice ca, drept plată,
saș să închirieze recurentului pământul cu prețul și pe termenul pre-
vedut în act, saș să le lase numiților locuitori dreptul de a cultiva
singuri pământul, dând recurentului jumătate din produse în totă
durata închirierii ;

Că, în urmă, numiții locuitori, conform acestei învoeli, aș și înce-
put cultivarea, iar în toamna anului 1895 aș și transportat la curtea
recurentului totă cantitatea de porumb ce produsese pentru a 'l îm-
părți ; că, în fine, recurentul ar fi refusat a da numiților partea lor de
porumb până ce mai întâi nu i se vor plăti de dênșii sumele de bani
ce plătise percepției pentru datoriile acelor locuitori pe timpul cât
acel porumb a stat în conservarea sa ;

Considerând că, ast-fel fiind faptele, rămâne a se sci dacă ceea ce
i se imputa recurentului pôte constitui delictul de abus de încredere.

Considerând că delictul de abus de încredere nu pôte exista de

cât dovedindu-se o sustragere saŭ o risipă din partea delicuentului cu intențiunea dolosă de a'și apropia lucrurile sustrase.

Considerând că, în specie, din însăși modul cum curtea de apel expune faptele și argumentează nu rezultă că acele fapte ar întruni elementele delictului de abus de încredere, de ôre-ce nu se constată de curte că recurentul ar fi risipit saŭ ar fi pus la o parte porumbul în cestiune;

Considerând că curtea de apel relevă că recurentul, cu de la sine putere, fără nici un titlu, ar fi voit a'și asigura un drept de gagiu până ce debitorii 'l-ar fi plătit, și dacă mai relevă curtea ceea ce recurentul ar fi trebuit să facă, toate acestea sunt indiferente pentru delictul de abus de încredere și nu constituie acest delict, și ele, precum și faptele însăși, denotă numai că, față cu recalcitrența recurentului de a continua a reține și de a nu voi a împărți dijma, păgubașii puteau recurge la acțiunea civilă contra recurentului și a cere daune, și că ast-fel curtea, neconstatând existența unuia din elementele cerute de lege pentru abusul de încredere, prin acesta a violat textele de lege viđate prin mijlocul de casare și, dar, mijlocul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 798

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Jude-director. — Schimbarea sa în cursul cercetărilor. — Lipsă de nulitate. (Art. 37, alin. II din legea organică a curței de casație).

In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, judele-director, care a condus desbaterile juriului la început, până s'a ordonat, de exemplu, o cercetare locală, poate fi înlocuit în urmă de un alt jude-director, fără ca acesta să pôtă atrage nulitatea decisiunei juriului și a ordonanței de executare a judeului-director.

No. 218.—Respins mijlocul III de casare din recursul făcut de ministerul lucrărilor publice, de o parte, și Iordache Ion, Maria Ale-

xandrescu, Preotul Ilie Oprescu, Artemia Pascu și Petru Nicolae, de altă parte, contra decisiiei juriului de expropriare și ordonanței judeului-director din județul Dâmbovița, din 28 Iunie 1896.

16 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu;

Pe D. avocat M. Alexandrescu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D-nii Gianni și Urlățeanu în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului III de casare :

» Vițiosă organizare a jurisdicțiunei. În adevăr, prin adresa tribunalului cu No. și dupe cererea părților, președintele tribunalului norânduind în funcțiunea de jude-director pe judecătorul sindic Hagi Tudorache, spre a înlocui pe judecătorul de drept D. Brătescu, absent în acea zi, urma ca funcțiunea de judecător-director, dată D-ului Hagi Tudorache, să ia sfârșit o dată cu regularea definitivă a indemnisațiunilor datorite proprietarilor expropriați.

» În loc de această procedură legală, judecătorul-director Brătescu și reia funcțiunea de judecător-director în timpul desbaterilor procesului aceleiași afaceri, violând ast-fel principiul de continuitatea judecăței prin aceeași judecători.

» Motivul privind compunerea și organizațiunea instanței, se poate invoca direct înaintea înaltei curți.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director, supuse recursului;

Considerând că, dupe art. 37, alin. II din legea curței de casație, hotărârile instanțelor de fond sunt casabile numai atunci când judecătorii cari au format complectul la începutul desbaterilor unui proces nu au mai luat parte și la continuarea desbaterilor aceluiași proces în ședințele următoare;

Considerând că acesta nu se poate aplica la un judecător-director, înlocuit, de altminterlea, în mod regulat de către președintele tribunalului, asupra cărui punct decisiia judeului-director, în specie, nici nu se înfrimenează; că, în sine, judele-director numit de la început a condus lucrările până la ordonarea unei cercetări la fața locului;

pentru continuarea desbaterilor, în urmă, a putut fi înlocuit, fără a mai cerceta cauzele, pentru că, fiind-că se presupune o învedereată cauză pentru a determina înlocuirea din partea preşedintelui tribunalului;

Că, de alt-fel, funcţiunile unui judecător-director nu au însemnătatea magistraţilor care compun curtea cu juraţi;

Că, de aceea, mijlocul de casare e neintemeiat;

Considerând că, în cât priveşte primul mijloc, ivindu-se divergenţă de opinii, rămâne ca acest mijloc să se discute din nou în complexul prevădută de art. 22 din legea organică a curţii.

Pentru aceste motive :

Respinge mijlocul III.

Civil, secţia II.

No. 799

CONSUL. — Consuli români în străinătate. — Competinţa lor a legalisa acte. — Intre ce persoane. — Procură făcută de un străin pentru afaceri în România. (Art. 23 din legea organică a ministerului afacerilor străine; art. 90 din regulamentul consular; art. 21 din convenţia consulară cu Italia şi art. 12 din tratatul de comerţ cu Rusia).

Consulii români au dreptul a legalisa şi a autentifica acte şi contracte nu numai dintre români şi persoanele ţerei în care consulii funcţionează, ci şi acte numai de ale acestor persoane care privesc afaceri ce au a se săvârşi în România.

Ast-fel un consul român dintr'o ţară străină este competent a legalisa procura ce un locuitor din acea ţară, neromân, voesce a trimite unei persoane în România spre a intenta un proces înaintea autorităţilor judecătoreşti române.

No. 219. — Casarea decisiunei curţii de apel din Bucuresci, secţia III, cu No. 26 din 1896, dupe recursul făcut de Isac Karadinof, în proces cu Ahmed Nuri Efendi.

16 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu :

Pe D-nii avocați C. Dimulescu și G. Parisianu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat N. Basilescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 23 din legea organică a ministerului afacerilor străine și art. 90 din regulamentul consular, de ôre-ce rău onor. curte de apel a respins acțiunea ce intentasem în baza unui mandat autentificat de consulul român din Odesa, căci dupe aceste texte de lege, dupe usurile internaționale ale țêrilor înaintate în cultură și dupe modul de a vedea al guvernului regal român, consulul era competentă a da autentificarea unui act privitor la cetățenii țêrei unde 'și-aș reședința, cu condițiune ca acest act să fie relativ la afaceri ce sunt a se trata pe teritoriul țêrei consulului».

Avend în vedere că prin decisia curței de apel din Bucuresci, supusă recursului, se declară că Isac Karadinof n'are calitate a reprezentă în justiție pe Societatea rusă de navigațiune pe Dunăre și Marea-Neagră, fiind-că procura legalisată de consulul general al României din Odesa nu e valabilă, acel consul neavend competența a primi și legalisa o procură pentru un supus rus ;

Avend în vedere art. 23 din legea pentru organizarea ministerului afacerilor străine și art. 12 al convenției comerciale cu Rusia din 1886 ;

Considerând că consuli românii au dreptul a legalisa și a autentifica, conform art. 23 din legea organică a ministerului afacerilor străine și art 90 din regulamentul consular; că ei au dreptul a legalisa acte și contracte nu numai dintre români și persoanele țêrei în care consuli funcționează, ci și acte numai de ale acestor persoane cari privesc afaceri deservirșit în România; că această regulă, care e o derogăție la competența generală a consulilor de a fi agenți pentru înlesnirea intereselor românilor în varii direcții, s'a stabilit anume prin art. 21 al convenției consulare încheiate cu Italia, și tot art. 21 poate fi invocat și pentru consuli românii rezidenți în Rusia, conform art. 12. din tratatul de comerț cu Rusia;

Că, din acest punct de vedere, consulul român din Odesa avea competența a legalisa procura unui rus, întru cât acesta are de scop a îndritui a intenta un proces d'înaintea autorităților judecătorești ro-

mâne; că motivul e întemeiat și, de aceea, decizia curței de apel din București are a fi casată.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 800

CURTEA CU JURAȚI. — Lista juraților. — Comunicarea ei acusatului. — Termen. — Număr legal. (Art. 277 și următorii și 281 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Nepunerea „voinței” ca cestiune a parte. — Validitate. (Art. 359 și 360 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Verdict. — Semnarea lui de primul jurat. — Nepotrivirea semnăturii cu numele primului jurat din lista juraților. — Afirmarea președintelui că verdictul a fost semnat de primul jurat. — Validitate. (Art. 373 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Martori. — Jurământul martorilor. — Regularitate. (Art. 342 din procedura penală).

- 1) *Lista juraților are a fi comunicată acusatului cel mai târziu în ajunul zilei de judecată, și această listă, pentru a fi valabil comunicată, trebuie să conțină cel puțin 25 de jurați, și dacă în acest număr intră și jurați trași la sorți în diferite rânduri din listele trimise de prefecți pentru complectarea legală a listei, acesta nu constituie o cauză de nulitate a listei.*
- 2) *Când cestiunile puse juraților au fost bine puse, faptul că președintele curței nu a admis cererea apărătorului acusatului de a scinda o cestiune în două, spre a se pune o cestiune a parte în cât privesc voința, nu atrage nulitatea verdictului.*
- 3) *Din momentul ce președintele curței afirmă că verdictul este semnat de primul jurat, singurul fapt că acel prim jurat a semnat cu numele de „căpitan E...”, în loc de „E... G...”, cum era trecut în lista juraților, acesta nu poate fi un motiv de nulitate dacă nu se dovedește că juratul semnat în verdict ar fi fost altul de cât cel din listă.*
- 4) *Mențiunea făcută în procesul-verbal cum că martorii au îndeplinit dispozițiunile art. 342 din procedura penală este suficientă spre a proba că martorii au depus jurământul în condițiunile prescise de lege, fie-care dupe ritul său.*

No. 557. — Respingerea recursului făcut de Dragomir N. Beșliu, contra decisiunii curței cu jurați din județul Ilfov No. 41 din 1896.

21 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D-nii avocați Antonescu, Borș și Chebapci, din partea recurentului ;

Pe D. Șoimescu, represintănd partea civilă, și

Pe D. procuror, C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Violarea art. 281 din procedura penală. Comisiunea juraților, care a judecat pe Dragomir Beșliu, a fost trasă la sorți dintr-o listă compusă din lista de sesiune, augmentată cu două serii de jurați complimentari, una trasă la sorți la 15 Iunie 1896 și cea-altă la 17 Iunie 1896, și în comisiune au intrat mai mulți jurați din aceste două serii. În acest mod s'a viciat compunerea comisiunii juraților, căci, conform art. 281 din codul penal, tragerea la sorți de noui jurați se face în ajunul fie-cărei zile de judecată, dacă n'au rămas 25 de persoane din lista de sesiune.

„În specie, Sămbătă, 22 Iunie, fuseseră numai 24 jurați, din care cauză s'au amânat două procese, și, prin urmare, președintele trebuia să tragă la sorți jurații din lista suplimentară, conform art. 281 din codul procedurii civile, pentru judecata lui Dragomir Beșliu, care a avut loc la 24 Iunie, însă această tragere la sorți nu s'a efectuat;

„Compunerea comisiunii juraților este viciată, chiar dacă s'ar admite sistemul că, o dată trasă la sorți lista prevădută de art. 281 din codul procedurii penale, jurații cuprinși în ea trebuie să continue a funcționa până la finele sesiunii, căci atunci n'ar mai fi trebuit să se facă o nouă tragere la sorți de jurați, conform art. 281 din procedura penală, la 17 Iunie, când deja se făcuse una la 15 Iunie, și un jurat din lista de la 17 Iunie a luat parte în comisiune.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați, supusă recursului;

Având în vedere că din combinațiunea art. 277 și următorii din codul de procedură penală rezultă că acusatului are a i se comunica lista juraților în ajunul zilei de judecată, listă care, în general, are a conține numele a 36 jurați ordinari și 4 suplimentari, cari se trag la sorți pentru tot timpul sesiunii din listele trimise de prefecti cu 15 zile înaintea deschiderii sesiunii;

Că dacă până la începerea sesiunii, sau chiar în cursul ei, unele din cele 40 persoane trase la sorți vor cere a fi scuzate sau apărate pentru diferite motive, președintele tribunalului sau acela al curței are a statua ast-fel în cât până la comunicare lista de 40 să se potă reduce din această cauză; însă, în tot casul, ea trebuie să conțină cel puțin 25 jurați, pentru a putea fi comunicată; de unde rezultă că comunicarea listei juraților, pentru a fi valabilă trebuie să conțină cel puțin 25 jurați;

Considerând că, în specie, dupe cum rezultă din dosarul cauzei, o asemenea listă a fost comunicată recurentului în ziua de 22 Iunie, adică cu două zile înainte de înfățișare;

Că dacă această listă se compunea din jurați trași la sorți în diferite rânduri, acesta nu pôte forma o cauză de nulitate a listei, de ôre-ce, față cu dispozițiunile art. 277 și următorii, președintele curței, fie din motive de scuze sau dispense, fie din cauza lipsei juraților, era în drept a complecta lista cu numărul juraților legali, orî de câte orî în cursul sesiunii numărul de jurați nu era complet, destul numai ca acea listă, ast-fel completată, să fie comunicată acusatului, lucru ce, în specie, se vede că s'a observat;

Că, ast-fel fiind, mijlocul invocat este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

„Exces de putere, violarea dreptului de apărare, art. 359 și 360 din procedura penală. D. avocat Șonțu, în numele lui Dragomir Deșliu, a cerut cuvântul asupra punerii cestiunilor și președintele a refuzat a i-l da“.

Considerând că, dupe cum rezultă din procesul-verbal de ședință, ceea ce s'a cerut de apărătorul recurentului nu a fost de a i se da cuvântul pentru a propune a se face o cestiune a-parte, ci numai de a se scinda cestiunea a doua, făcându-se o anume cestiune în cât privește voința;

Că președintele, de la sine, neadmițând cererea, prin acesta nu s'a

comis exces de putere, de ôre-ce cestiunile au fost, în orî-care cas, bine puse, și o deosebită cestiune n'avea a fi pusă ;

Că, de aceea, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

»Violarea art. 373 din procedura penală. Verdictul nu conține iscălitura primului jurat, căci acesta se numește Emanuel Ghiță ; iar semnătura de pe verdict este : Căpitan Emanuel, adică nu conține nici cel puțin inițiala numelui, ci calificativul de Căpitan, sub care nu e trecut în listă juraților».

Considerând că din momentul ce președintele curței afirmă că verdictul este semnat de primul jurat, singurul fapt că acel prim jurat a semnat cu numele de Căpitan Emanoil, în loc de Emanoil Ghiță, precum el este trecut în listă, acesta nu poate fi un motiv de nulitate, întru cât din nimic nu se dovedește că juratul semnat în verdict ar fi fost altul ;

Că, prin urmare, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului IV :

»Violarea art. 342 din procedura penală, combinat cu art. 196 din procedura civilă.

»Martorul Lazăr Suceveanu a jurat pe cruce, ca și cei-alți martori, de și el fiind de religiune mosaică, ar fi trebuit să i se modifice jurământul în conformitate cu această religiune».

Considerând că din procesul-verbal de audiență rezultă că martorii au îndeplinit dispozițiunile art. 342 din procedura penală, și nu se constată că martorul Lazăr Suceveanu, pretins israelit, ar fi jurat pe cruce, dupe cum se susține prin mijlocul de casare, în cât mijlocul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 801

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Incunoscințarea debitorului său a urmașilor săi. — Comandament. — Afpte și publicațiuni. — Nulități ce nu sunt de ordine publică. — Nu pot fi invocate pentru prima oră în casațiune. (Art. 496, 498, 74, 398, 387, 504 și 512 din procedura civilă).

In materie de urmărire imobiliară, dispozițiunile relative la facerea și predarea comandamentului, a așiptelor și publicațiilor, la încunoscințarea debitorului sau a urmașilor săi înainte de începerea execuțiunei, neconstituind nulități de ordine publică, nu pot fi invocate pentru prima dată în casațiune.

No. 220. ⁴⁾ — **Respingerea recursului** făcut de Maria D. Petculescu, în calitate de tutrice legală a minorilor săi sfi, de Elisabeta Constantinescu, ađi Rădulescu, cu autorisațiunea soțului său D. Rădulescu, și Alexandrina I. Emanoil, cu autorisațiunea soțului său I. Emanoil, contra ordonanței de adjudecare cu No. 1.131 din 1896, pronunțată de tribunalul Ilfov, secția de notariat, în proces cu Atanase Săvulescu și alții.

21 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. M. Buiuciu;

Pe D. Ciocaneli în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Borș în combateri, și

Pe D. procuror C. D. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate:

I. »Violarea art. 496, 497, 498, combinate cu art. 74 din procedura civilă.

»In specie, debitor era defunctul Petculescu, și care lăsase în urma sa atât moștenitori minori, reprezentați prin subscrisa tutore Ma-
»rița D. Petculescu, cât și prin subscrisa moștenitoare majoră, Ale-
»xandrina Emanoil. Predarea comandamentului No. 10 din 13 Apri-
»lie 1891 se pretinde că este făcută, fără să se observe dispoziți-
»unile art. 74 din procedura civilă, numai în persóna subscrisei tutore,
»și nici cum și în persóna subscrisei Alexandrina Emanuel, moșteni-
»tore majoră; ȑicem că acest comandament nu este dat în confor-
»mitate cu cerințele citatului articol, pentru cuvântul că se vede
»subscrisă de a lui primire prin punere de deget, pentru subscrisa
»tutore, o persónă care, chiar dacă ar fi subscris prin proprie semnă-
»tură, n'avea dreptul a subscri pentru mine, — însuși procesul-verbal

⁴⁾ În același sens decisiunea No. 221 din aceeași ȑi.

»dresat de agent prevede acesta, și întru cât cerința legii este alta în ceea ce prevede predarea actelor judecătorești, iar nu aceea în-deplinită de agent, și întru cât, de asemenea, nu se constată că un asemenea comandament s'a predat, observându-se formalitățile legii, și în persoana subscrisei moștenitoare, majoră, s'au violat dispozițiunile sus citatelor articole și, prin urmare, din acest punct de vedere, cerem casarea ordonanței».

II. »Violarea art. 398, combinat cu 387 din procedura civilă.

»Debitorile D. Petculescu era încetat din viață, fapt ce nu se poate tăgădui; prin urmare, titlurile executorii, care în specie, era actul de ipotecă, nu se putea executa în contra noastră de cât 8 zile dupe ce ni s'ar fi încunoscîntat în persoană sa la domiciliu, formalitate pe care legea o declară sub pedepsă de nulitate; or, o asemenea notifi-care, dacă s'ar constata că este făcută în persoana tutorei, nu se poate constata că ea este îndeplinită și față cu subscrisa moștenitoare ma-joră; vinđarea s'a operat fără observarea îndeplinirii acestei forma-lități, incident ridicat înaintea tribunalului și respins prin jurnalul »No. 6.904; prin urmare, dispozițiunile sus citatelor articole fiind »violate, cerem și din acest punct de vedere casarea ordonanței».

III. »Violarea art. 504, combinat cu 512 din procedura civilă.

»In publicațiunile de vinđare se cere să se prevadă numele, pro-numele și reședința creditorului ce urmăresce și ale debitorului ur-mărit.

»Debitorii urmăriți erau atât Petre, Costică, Ión și Vasile, moște-nitorii minori ai defunctului D. Petculescu, Elisabeta Constantinescu, »fostă minoră pe atunci și actualmente majoră, cât și subscrisa moș-tenitoare, majoră, atunci Alexandrina Emanuel.

»In publicațiunile de vinđare nu se prevede de cât numele Maria »D. Petculescu, în calitate de tutrice legală a minorilor săi copii; nu »se enunță, cum cere legea, nici numele moștenitorilor majori; această »cerință a legii urma a se îndeplini; s'a trecut peste dînsa, fără a »observa că ea este prevădută sub pedepsă de nulitate, și prin ur-mare și din acest punct de vedere cerem casarea ordonanței».

Avînd în vedere că din ordonanța de adjudecare se constată că recurenții n'au invocat aceste motive înaintea instanței de fond;

Considerînd că chiar constatat fiind că formalitățile arătate prin motivele de casare n'ar fi fost observate, asemenea formalități, ne-

constituind nulitățile de ordine publică, nu pot fi invocate pentru prima dată în casație;

Că, ast-fel fiind, recursul are a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 802

CONTRAVENȚIUNE LA LEGEA MONOPOLULUI TUTUNURILOR. — Opozițiune. — Dacă există opozițiune. (Art. 88 din legea monopolului tutunurilor).

- *In materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor există drept de opozițiune.*
Ast-fel tribunalul care, respingând apelul unui contravenient ca nesustținut, îi declară opoziția la acea hotărîre ca neadmisibilă, dă o greșită interpretare art. 88 din legea monopolului tutunurilor și, prin urmare, hotărîrea sa în această privință este casabilă.

No. 563. — **Casarea sentinței tribunalului Teleorman cu No. 1.220 din 1896, în urma recursului făcut de Damitru Voios;**

22 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. procuror C. Sărățeanu, și

Pe D. Burcă în dezvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

„Prin sentința No. . . . din 4 Septembrie 1896, onor. tribunal, „respingându-mi opoziția ca neavenită și neînvoită de lege, a violat „art. 88 din legea monopolului tutunurilor, care ține că tribunalul, „dupe introducerea apelului, va judeca afacerea dupe formele ordinare, în materie corecțională, adică cu dreptul de opoziție și recurs.”

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Având în vedere că, dupe dispozițiunile art. 88 din legea monopo-

lului tutunurilor, tribunalul are a judeca apelurile în această materie dupe formele ordinare în materie corecțională ;

Considerând că, o dată stabilit acest principiu, urmăză de la sine că legiuitorul a înțeles a da părților dreptul de a usa de toate căile, cuprîndu-se, de sigur, în acest drept, și acela de a usa de calea opozițiunei, întru cât legea specială a monopolului tutunurilor nu prevede nici o restricțiune ;

Considerând că, ast-fel fiind, când tribunalul a tăgăduit recurențului dreptul de a usa de calea opozițiunei în asemenea materie a dat o greșită interpretare art. 88 din legea monopolului tutunurilor, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta primul mijloc :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 803

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Conflict negativ. — Dreptul curței de casație de a pronunța un regulament de competență. — Fapt necalificat. — Dreptul camerei de punere sub acuzare a'l califica și a sesiza instanța competente. (Art. 525 din procedura penală).

Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de competență, fără să fie constatat într'un mod neînduoios dacă faptul constituie o crimă sau un delict, afacerea trebuie trimisă înaintea camerei de punere sub acuzățiune, singura competente de a cerceta și califica faptul și de a sesiza instanța competentă.

No. 564. — Regularea competenței în cauza lui Vasile și Ión Ciotă Olaru, în urma recursului făcut de d. procuror-general al curței de apel Galați.

22 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând :

Având în vedere că prin ordonanța judeului de instrucție pe lângă tribunalul de Tutova, rămasă definitivă, s'a declarat cas de urmărire pentru faptul de bătae și de furt săvârșite în timpul nopții de Vasile și Ión Ciotă ;

Că, însă, și tribunalul de Tutova, și curtea de apel din Galați, 'și-au declinat competența de a judeca, considerând faptul ca tâlhărie ; că ast-fel, este conflict între ordonanța judeului instructor, rămasă definitivă, și decizia curții de apel, asemenea definitivă ;

Considerând că, față cu cele ce preced, și întru cât curtea de casație nu poate face constatarea faptelor de la cari depinde calificarea lor legală, de ore-ce curtea de casație, în cazul când ar considera faptul ca crimă, n'ar fi în drept a deferi judecarea curții cu jurați, deferire care nu se poate face de cât de către camera de punere sub acuzare ; că de aceea cauza urmează de a fi trimisă la camera de punere sub acuzatie, singura competente de a cerceta și califica faptele și împrejurările și deferi judecarea curții cu jurați.

Pentru aceste motive,

În unire cu D. procuror :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 804

MARTORI. — Materie comercială. — Admisibilitate. — Aprecie suverană a instanței de fond.

Proba testimonială, în materie comercială, este lăsată la suverana apreciere a judecătorului fondului, destul numai ca densul să 'și motiveze hotărîrea sa când respinge o asemenea probă cerută de veri-una din părți.

No. 222. — Respingerea recursului făcut de H. S. Greif contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, No. 1.160 din 1894, în proces cu Janeta Mecsler și B. Finkelstein.

22 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. avocat Duca în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Saita în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare »relativ la neadmisibilitatea probei cu martori cerută de recurent înaintea tribunalului«.

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că tribunalul, pentru a respinge proba cu martori propusă de recurent, motivează respingerea unei asemenea probe pe faptul că 'și-a format deplin convingerea din actele presintate, astfel că această probă o găsește inutilă în cauză.

Că ast-fel hotărîrea pentru neadmiterea martorilor propuși este motivată și, de aceea, mijlocul de casare ce se invocă are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 805

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

Constituirea comisiunii juriului. — Numărul legal. — Ordinari și suplimentari. (Art. 46 din legea de expropriere).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

Citarea juraților. — Termen. — Dacă acest termen de șese zile trebuie observat și în cas de amânare. (Art. 42 din legea de expropriere).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

Autoritatea lucrului judecat. — Motiv întemeiat pe violarea autorității lucrului judecat. — Nepropus la fond. — Neadmisibilitate.

- 1) Asemănat art. 46 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică, comisiunea juriului chemată a fixa indemnisațiunea este regulat constituită când sunt față nouă jurați, putând însă delibera și cu numărul de șapte, însă nici o dată cu mai puțin de șapte jurați, ordinari și suplimentari.
- 2) Termenul de șese zile, prevădut pentru citarea juriului ce are a fixa indemnisațiunea cuvenită proprietarului expropriat, se observă numai pentru prima convocare, nu și pentru cazul când afacerea este amănată de judele-director, cas în care ci-

tațiunea p^ote fi înmănată și în mai puțin de șese zile de ziua fixată pentru întrunirea juriului.

- 3) *In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, nu se p^ote invoca pentru prima oră în casațiune motiv de casare întemeiat pe violarea autorității lucrului judecat, violare în sensul că juriul de trāmitere, dupe casare, a dat o indemnizare mai mare de cât primul juriu, a cărui decisiune fusese casată.*

No. 223. — Respingerea recursului făcut de direcția generală a căilor ferate române contra decisei juriului și ordonanței judeului-director de pe lângă tribunalul Dorohoiu din 22 Iunie 1896.

22 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. avocat Avenian în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I :

„Violarea art. 46 din legea de expropriere și vici^osă constituire a juriului, de ore-ce, precum se constată din procesul-verbal al judeului-director, a^u răspuns la apelul nominal cel nou^e jurați cari trebuiau să formeze comisiunea; din aceștia unul anume N. Teodoru, a fost refusat de direcțiune; prin urmare, juriul trebuia să se constituie cu cei-alți opt jurați prezenți și nerecusați; judecătorul-director, însă, prin exces de putere, introduce în comisiune pe juratul suplimentar Sava Iliescu, în locul celui recusat, și ast-fel organizează comisiunea în mod ilegal. „Motivul, privind constituirea juriului, este prin acesta de ordine publică“.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director, supuse recursului ;

Având în vedere că, dupe dispozițiunile art. 46 din legea de expropriere, juriul se consideră bine constituit când sunt față nou^e jurați și că el va putea delibera și cu numărul de șapte, de unde rezultă că juriul se p^ote constitui în general cu numărul de nou^e jurați; că însă, în neputință, se p^ote constitui și cu opt și cu șapte, însă nu mai puțin de șapte, însă cerința legii e ca să fie, pe cât se va putea, nou^e jurați ;

Considerând că, în specie, se constată că au fost prezenți nouă jurați titulari; că unul din aceștia a fost recusat de direcțiunea căilor ferate și înlocuit de judele-director printr'un jurat suplimentar, pentru completarea numărului de nouă; că această constituire însă este legală, de ôre-ce jurații suplimentari servă spre completarea juraților nu numai în cas de excluderea prevădută de art. 44 a legii de expropriare, ci și în casurile fie de recusare, fie de lipsă a unui jurat titular; că această interpretare trebuie admisă, de ôre-ce numărul juraților fiind mai restrins de cât în legea francesă, funcționarea juriului s'ar paralisa dacă nu s'ar admite intervenirea juraților suplimentari în toate acele cazuri;

Considerând că, de altmătrelea, dacă juriul ar fi putut a se constitui cu numărul de opt, completarea cu un jurat suplimentar, pentru ca să fie nouă jurați, nu pôte fi de cât conform legii, duple care numărul de nouă jurați, pe cât se pôte, e cerut;

Că, ast-fel fiind, prin acest mod de a compune comisiunea judele-director nu a violat întru nimic dispozițiunile art. 46 din legea de expropriare și, prin urmare, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II:

»Violarea art. 42 din legea de expropriare și exces de putere. Am »dovedit că citațiunile pentru a compare înaintea juriului n'au fost »prite cu 6 zile înaintea termenului, și am cerut anularea lor; judecătorul-director, însă, ne respinge această cerere pe motiv că ar fi »tardivă, pe când în nici un cas nu o puteam propune mai înainte »de constituirea definitivă a comisiunei și organizarea jurisdicțiunei».

Având în vedere că neregularitatea semnalată prin mijlocul de casare, în privința dărei citațiunilor, nu este de natură a atrage casarea decisiunei juriului, de ôre-ce din nici un text de lege nu reese că judele-director are a observa acest termen și pentru cazul când se amână expropriarea;

Că, întru cât acest termen a fost observat la prima convocare a juriului și această cerere de nulitatea citațiunilor a fost ridicată cu ocazia unei amânări, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III:

»Violarea autorității lucrului judecat și a principului că direcțiunea prin faptul casării obținută de dânsa nu putea să »și facă mai »rea situațiunea înaintea instanței de trâmătere, și, în specie, juriul de

„trămitere a acordat expropriaților indemnizări înduoite de acelea ce „le acordase juriul a cărei decisiune a fost casată dupe recursul direcțiunei, care decisiune, întru cât 'i privea, rămăsese definitivă“.

Considerând că direcțiunea căilor ferate, cu ocasiunea cererei făcută de intimați înaintea juriului de trămitere, de a li se da câte 30 bani de metru pătrat, n'a opus dreptul dobândit de direcțiune de a nu plăti de cât cel mult 15 bani de metru, sumă la care fususe condamnată prin o sentință anterioară, casată de această curte; ea nu putea invoca la curtea de casație violarea autorității lucrului judecat, neinvocată și nepropusă d'înaintea juriului de expropriere, pentru că direcția a fost condamnată la mai mult; ast-fel că și acest mijloc este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 806

DIVORȚ. — Neîndeplinirea de către tribunal a dispozițiilor art. 219 și 229 din codul civil. — Dacă se poate invoca pentru prima oră în casație. (Art. 219 și 229 din codul civil).

DIVORȚ. — Martori. — admiterea sau respingerea lor. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond. (Art. 226 și 232 din codul civil).

- 1) *In materie de divorț nu se poate invoca pentru prima oră în casație, dacă nu a fost propus înaintea curței de apel, motivul întemeiat pe neîndeplinirea dispozițiilor art. 219 și 229 din codul civil.*
- 2) *In materie de divorț, instanțele de fond sunt în drept să refuze părților cererea de a se mai audia și alți martori când 'și-au format convingerea din cele-alte dovezi.*

No. 224. — Respingerea recursului făcut de Simion Radu Ciobanu contra decisei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 57 din 1896, în proces de divorț cu Paraschiva S. R. Ciobanu.

23 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Hănzescu;

Pe D. Brătescu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Triandafil în combateri;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Tribunalul și curtea nu constată îndeplinirea formelor prevădute de art. 219 și următorii, căci nu se vede primul proces-verbal de »conciliare, nici observațiunile făcute, nici că s'a comunicat soțului »ordonanța președintelui; asemenea art. 229 prevede că mai întâi »să se hotărască asupra neadmisibilității cererei, și în nici un jurnal »nu se ține nimic despre acesta«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Având în vedere că acest mijloc referindu-se la sentința tribunalului, urma a fi propus de recurent la curtea de apel, ceea ce dânsul nu a făcut;

Considerând că, de alt-fel, rezultă din sentința tribunalului că formalitățile de cari se face mențiune în mijlocul de casare au fost îndeplinite de către tribunal;

Că, așa fiind, mijlocul invocat este neintemeiat.

Asupra mijloacelor II și III :

»Atât tribunalul cât și curtea violază art. 226, 232 și următorii, »căci în ziua de înfățișare, pentru admiterea martorilor și a cererei, »se propuse de reclamantă 3 martori, și în ziua ascultării lor se aduce »de dânsa alți martori, cari se ascultă fără să fi fost citați și fără să »fi fost propuși în ziua când prescrie legea să fie propuși, și majorita- »tea onor. curții comite un exces de putere când se bazează pe depo- »ziția martorilor necitați și nediscuțați spre a'mî respinge apelul, »și nu'mî permite ca să se asculte și alți martori, și interpretează în »mod greșit deposițiile martorilor, căci martorii propuși în ședința »prescrisă de lege sunt în contra sa«.

Considerând că rezultă din decisiunea curții că, pe lângă martorii propuși de intimată, cari au fost audiați, s'a audiat, în același timp, și unul din martorii recurrentului;

Că, prin urmare, curtea, formându'si convingerea din complexul tuturilor acestor deposițiuni, a fost în drept să refuze recurrentului cererea de a se mai audia și alți martori, fără ca prin acesta să violeze întru ceva textele de lege vădate în mijlocele de casare, nici să săvârșescă verî-un exces de putere;

Că, prin urmare, și aceste mijloce au a fi respinse ca neîntemeiate.
Asupra mijlocului IV :

„In jurnalul în care s'a ivit divergență de opinii, când s'a judecat în ședință publică, nu se vede unde s'a pronunțat și dat, — în ședință secretă sau în ședință publică, — ceea ce este imperios impus de lege».

Considerând că din jurnalul curței cu No. 759 din 1896 rezultă că opiniunile emise cu ocazia divergenței ivite la curtea de apel au fost anunțate în ședință publică în ziua de 27 Aprilie 1896 ;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 807

CURTEA DE COMPTURI.—Revisuire.—Decisiune dată în apel sub legea veche de organizare a curței. — Dupe ce lege se judecă revisuirea. (Art. 1 din codul civil).

Decisiunile curței de compturi nu pot fi revocate sau modificate, de cât dupe modurile prevădute tot de legea sub care s'au pronunțat acele decisiuni.

Ast-fel, legea veche de organizare a curței de compturi prevădând dreptul de revisuire și pentru decisiunile date de acea curte în apel, este casabilă decisiunea acelei curți când respinge ca neadmisibilă o cerere de revisuire contra unei decisiuni dată sub legea veche, pe motiv că noua lege organică a curței de compturi nu prevede revisuirea pentru asemenea decisiuni.

No. 255. — Casarea decisiunei înaltei curți de compturi, secția I,
No. 27 din 1896, în urma recursului făcut de Ión Antoniu.

28 Octobre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu;

Pe recurent în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 19 din legea curței de compturi din 22 Ianuarie 1864, de vreme ce hotărîrea No. 77 din 1891 nefiindu’ml comunicată mie (dovadă dosarul curței, secția II, No. 427 din 1890) și neavînd cunoscînță de ea de cît în ziua de 22 Ianuarie 1895, cînd primarul comunei Priponesci-de-Sus m-a sechestrat prin procesul-verbal No. 30, cauză care m’a pus în imposibilitate de a cere revisuirea hotărîrei No. 77 la timp, cînd deja vechea lege era în vîgîre; așa, dar, urmîz că eu sunt justițiabil de legea sub care am fost condamnat, mai ales că nu am avut cunoscînță de o condamnare din oficiu, fără dreptul de apărare, de cît în ziua în care am fost pus în urmîrire, și legea nouă pusă în vîgîre la 28 Ianuarie 1895».

Avînd în vedere că din dosar rezultă că înalta curte de compturi, secția II, prin decisiunea No. 77 din 22 Martie 1891, a admis apelul făcut de Ion Constantinescu contra unei încheieri a comitetului permanent din Bêrlad și, apărîndu’l de plata sumei de 177 lei, 57 bani, la care era condamnat, ca fost perceptor al comunei Priponesci-de-Sus, a condamnat tot de o-dată pe D. Ión Antoniu la plata aceleî sume, pentru motivul că acesta, iar nu Constantinescu, ar fi responsabil de plata aceleî sume;

Că D. Antoniu a făcut cerere de revisuire la înalta curte în luna Decembre 1895, și înalta curte ’i-a respins’o prin decisiunea No. 27 din 1896, pentru motivul că, dupe art. 65 din legea sa organică, promulgată la Ianuarie 1895, nu mai sunt supuse revisuirei decisiunile lor date asupra apelurilor;

Considerînd că este a sci dacă dreptul de revisuire consacrat prin legea curței de compturi, desființat însă prin legea nouă a curței de compturi, mai pôte fi exercitat contra unei decisiî pronunțate sub legea veche, sub care partea putea cere revisuirea;

Considerînd că formalitățile dupe carî are a fi intentată o acțiune judecătorească, în privința instrucțiunei și a procedurî, se determină de legea sub care se îndeplinesc acele forme;

Că, în ce privesce sentințele, legea sub care ele s’au pronunțat are a determina căile și mijlocele prin carî ele pot retracta acêsta, pentru motivul că o sentință formînd un fel de contract judecătorec, precum la contracte și la quasi-contracte, acestea nu pot fi judecate de cît dupe legea sub care s’au încheiat, asemenea și sentința, ca un contract judecătorec, nu pôte fi revocată de cît dupe modurile de revo-

care admise de legea sub care s'a pronunțat sentința și care era cunoscută părții său părților ;

Că dacă, în urmă, o lege schimbă mijlocele de revocare, acesta nu se poate aplica de cât la sentințele cari vor avea a se pronunța în viitor sub legea nouă, nu însă la sentințele anteriore, pentru că altfel ar însemna a da legii noul efect retroactiv, lipsind pe parte de un drept pe care 'l avea, ceea ce este contrariu și principiului art. 1 din codul civil, adică că legile nu pot avea efect retroactiv ;

Considerând că sentințele pronunțate, fie în orî-ce materie, chiar și în materie administrativă, saū de curtea de compturi, de o potrivă regulele stabilite mai sus aū a fi aplicate, ast-fel că și o decizie pronunțată de curtea de compturi nu pôte fi revocată saū modificată de cât dupe modurile prevădute tot de legea sub care s'a pronunțat sentința, sub care, dar, s'a încheiat contractul judecătoresc, și care lege are asemenea a determina căile de retractare saū de revocare; că, prin urmare, este a aplica greșit principiul retroactivității legilor voind a refusa părții dreptul de a putea cere revisuirea sentinței pronunțată de curtea de compturi, pentru că legea nouă din 1895 nu ar mai admite dreptul de revisuire; că, de aceea, putendu-se exercita revisuirea și sub legea nouă, decizia curței de compturi are a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 808

MARTORI. — Materie penală. — Respingerea lor. — Aprecierea suverană a instanțelor de fond.

CASAȚIUNE. — Constituirea tribunalului. — Motiv de casare întemeiat pe rea constituire a tribunalului. — Neînvoat în apel. — Propus pentru prima oră în casație. — Respingere.

APEL. — Parte civilă. — Reducerea despăgubirilor civile. — Dacă schimbă natura și calificarea delictului.

- 1) *În materie penală, necesitatea ascultărei martorilor propuși de părți este lăsată la aprecierea suverană a judecătorului de fond, așa că dănsul e în drept a respinge o asemenea propunere, destul numai ca să 'și motiveze hotărîrea sa în actată privință.*

2) Nu se poate invoca pentru prima dată înaintea curței de casațiune motivul întemeiat pe rea constituire a tribunalului dacă nu a fost propus înaintea curței de apel.

3) Partea civilă putând să 'și reducă în apel pretențiunile sale, pe motiv că s'a despăgubit în parte, și curtea acordând aceste despăgubiri ast-fel cum au fost reduse, prin simpla reducere a despăgubirilor civile nu s'a schimbat natura și calificarea delictului.

No. 565. — Respingerea recursului făcut de G. Vasilescu contra decisei curței de apel din București, secția II, No. 647 din 1896.

29 Octombre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea dreptului de apărare prin faptul că onor. curte de apel din București, secția II, a refuzat audierea martorilor propuși, cu carel voiam să dovedesc inocența mea, cum că Meltiade Barbu nu 'm'i-a plătit de cât suma de 2.305 lei, 10 banî, cât s'a trecut în registrul à-souche și descărcată prin rolul general de contribuțiuni, iar nici de cum suma de lei 3.005, banî 10, dupe cum D-sa susține că 'm'i a dat, și care este prevădută în recepisa No. 927 din Ianuarie 1896».

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Considerând că curtea de apel, pentru a respinge proba cu martori cerută de recurent, motivează decisiunea sa pe faptul că o asemenea probă nu este admisibilă față cu chitanța scrisă de însăși recurent, și din care rezultă că densusl a primit întreaga sumă de lei 3.005, iar nu 2.305, cât s'a trecut prin roluri;

Că ast-fel fiind, întru cât decisiunea este suficient motivată în această privință, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

„Nu s'au trecut în corpul sentinței saū decisiunei susținerile mele atât la tribunal, cât și la onor. curte, prin carel am arătat că pentru faptul acesta de fals, sustragere de acte publice și deficit în sumă de lei 2.600, dovedesc cu acte că nu am fost tradus înaintea jus-

»tiției în anul 1893, și că, prin decisiunea curții de apel din Bucu-
 »resci, secția I, cu No. 910 din 18 Decembre 1895, am fost achi-
 »tat în totul; că acest proces de și schimbându-se numirea, dar este
 »tot același fapt; că tratăză despre gestiunea mea de la 1886 și până
 »la 20 Decembre 1892, când m'am retras din funcțiunea din a cărei
 »causă mi se deschisese acțiunea publică în același an 1893. Că pro-
 »cesul de ađi ia ca corp al delictului chitanța cu No. 927 a D-lui
 »Meliadi Barbu, pe care, dacă densus ar fi cunoscut că eu aș fi dat'o
 »falsă, neapărat mă reclama imediat și nu lăsa a trece timp de 4
 »ani de zile și mai bine, în care interval a falsificat'o prin adăugire
 »de cifre, dupe cum intr'ênsa se vede, și pe care eu nu le recunosc a
 »fi făcute de mine, fiind o adevărată imitare făcută de cine nu știu».

Considerând că din chiar mărturisirea făcută de recurent la tri-
 bunal rezultă că în adevăr densus a mai fost dat judecăței pentru
 fals în acte publice, fapt pentru care a fost achitat, însă acel fapt
 a fost cu totul altul de cât cel ce i se impută ađi;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, și acest mijloc are a
 fi respins ca inexact în fapt.

Asupra mijlocului III:

»Sentința tribunalului Teleorman, care a fost adoptată și confir-
 »mată de onor. curte de apel, în ceea ce privește constatarea faptu-
 »lui, și care a fost reformată în privința pedepsei și a despăgubirei
 »civile pentru sumele ce ăice că sunt delapidate, acea sentință a fost
 »pronunțată de D. judecător-sindic Dumitrescu, în calitate de pre-
 »ședinte, și care mai înainte de judecarea mea a luat parte la in-
 »strucțiunea procesului în calitate de jude-instructor, dupe cum se
 »constată din actele aflate în dosarul cauzei; cu modul acesta, a fost
 »și judecător și acuator; că, în principiu, de drept D-sa nu putea lua
 »parte în ședință la judecarea mea nici ca judecător suplimentar, ne-
 »cum ca președinte, dupe cum a luat D-sa parte».

Considerând că acest mijloc referindu-se la modul cum a fost con-
 stituit tribunalul, și recurentul neinvocând acest mijloc înaintea cur-
 ței de apel, nu'l poate invoca d'a-dreptul în casațiune;

Că, prin urmare, și acest motiv urmăză a fi respins.

Asupra mijlocului IV:

»Onor. curte de apel a mai violat și articolul prin care am fost
 »condamnat, de ôre-ce înaintea onor. tribunal Teleorman am fost

„condamnat pentru fals și delapidarea sumei de lei 700; iar înaintea
 „curței de apel, onor. reprezentant al ministerului de finance nu a mai
 „susținut falsul și delapidarea pentru suma de lei 700, ci numai pen-
 „tru o rămășiță de lei 456, ce i s'a arătat de casieria Teleorman că
 „mai există de incasat din gestiunea mea; că, în atare cas, curtea a
 „violat legea, fiind-că nu mai era vorba de delict comis de mine, ci
 „de o rămășiță care privesce să 'și-o incaseze, fie că funcționarul
 „există în post, fie că a demisionat; așa dar, rău și fără cale onor.
 „curte de apel a menținut același articol de pedepsă foarte aspră, pe
 „cât timp eu nu puteam să fi fost nici dat în judecată de cât numai
 „în casuri când s'ar fi constatat că eu 'mi-aș fi însușit banii Statului,
 „sau numai dacă ar exista vre-o lege care mă poate traduce înaintea
 „instanțelor corecționale pentru neincasarea rămășițelor, și de orice
 „nu există o așa lege, rog a avea și acest motiv în vedere, care este
 „foarte interesant“.

Considerând că rezultă din deciziunea curței de apel că minis-
 terul de finance se despăgubise de o parte din suma delapidată din
 garanția recurentului, ast-fel că dacă ministerul a redus cererea sa
 de despăgubiri numai la cifra de lei 456, prin acesta nu se poate sus-
 ține că efectul acelei micșorări ar fi și schimbarea naturii și califi-
 carea delictului ce i se impută recurentului;

Că, așa fiind, și acest mijloc este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 809

**REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Competință. — Delict de
 presă comis în Dobrogea. — Cine l judecă. — Curtea de apel
 din Galați. — Casare. — Curte cu jurați. (Art. 525 din legea
 organică a curței de casație. Legea din 30 Martie 1886 pentru or-
 ganizarea judecătorească a Dobrogei. Legea de organizare judecăto-
 rescă din 1 Septembrie 1890).**

*Curtea de apel din Galați, fiind investită singură și în mod ex-
 cepțional a judeca delictele de presă comise în Dobrogea, când se*

casează o decisiune a acestei curți dată în asemenea materie, afacerea nu se trimite la o altă curte de apel spre a fi judecată, ci la o curte cu jurați, singura competentă a judeca în mod general delictele comise prin presă.

No. 566. — **Regularea competenței în cauza lui Nicolae Ciuhureanu și N. S. Baboianu**, în urma recursului făcut de procurorul general de pe lângă curtea de apel din Iași.

29 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra cererii făcută de D. procuror general al curții de apel din Iași, de a se pronunța un regulament de competență în cauza lui N. Ciuhureanu și N. Baboianu :

Având în vedere că N. Ciuhureanu, și mai în urmăși N. Baboianu, fiind dați judecăței pentru calomnie prin presă, comișă în Dobrogea, curtea de apel din Galați a declarat stînsă acțiunea în urma desistărei reclamantului Ianolescu ;

Că, în contra acestei decisiuni, procurorul general de pe lângă acea curte, făcând recurs, această curte, prin decisiunea cu No. 607 din 1895, a casat decisiunea curții de apel, trimițînd afacerea spre a fi judecată de curtea de apel din Iași, care, la rîndul său, în urma opozițiunii făcută de Baboianu, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motivul că delictele de presă fiind deferite curților cu jurați, curtea de Iași, ca atare, e incompetentă a judeca ;

Considerând că dacă prin legea din 30 Martie 1886, pentru organizarea judecătorească a Dobrogei, s'a deferit judecarea crimelor, și prin consecință și delictele de presă săvîrșite în Dobrogea, curții de apel din Tulcea, și, în urmă, prin legea de organizare din 1 Septembrie 1890, curții de apel din Galați, această excepțională competență, introdusă numai pentru curtea de apel din Galați, nu pôte fi recunoscută celor-alte curți ;

Că, prin urmare, dacă decisiunea curții din Galați, pronunțată asupra unui delict de presă săvîrșit în Dobrogea, a fost casată, pen-

tru judecarea acestui fapt nu mai putea fi competente de cât o curte cu jurați, și, dar, afacerea nu putea fi trimisă spre judecare de cât la o curte cu jurați, căci a susține contrariul ar fi a viola dispozițiunile prescrise în Constituție în această privință ;

Că, ast-fel fiind, cu drept cuvânt curtea de lași 'și-a declinat competența de a judeca delictul de calomnie prin presă imputat lui N. Baboianu.

Pentru aceste motive,
In unire cu d. procuror,
Regulând competența, trâmite, etc.

Penal, secția II.

No. 810

MARTORI. — Dacă proba testimonială este admisibilă în penal, spre a se dovedi dacă averea în litigiu este a inculpatului, sau a părții civile. — Mandat. — Deposit.

Proba testimonială este admisibilă în penal când este vorba a se dovedi, nu existența unui deposit sau a unui mandat, ci dacă averea care formeză obiectul litigiului este a inculpatului sau a părții civile.

No. 567. — Respingerea motivului II și ivire de divergință de opinii asupra motivului I, în urma recursului făcut de G. B. Chiropol, contra decisei curței de apel din București, secția II, cu No. 638 din 1896.

29 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Borș în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului al II-lea :

„Exces de putere și violarea regulilor de probațiune. De la stabili-

„rea faptului al cui era grăul în cestiune depindea rezolvarea acestei acțiuni penale ca pentru furt. Dacă partea civilă susține că grăul e al ei, servindu-se de actul de desfacerea asociațiunii, noi îi spunem că grăul era al nostru chiar și dupe acel act, ast-fel că era constatată proprietatea lucrului. Acest fapt forma obiectul unei contestațiuni civile, de competența resortului civil, și de natură, în tot cazul, a se proba prin interpretarea actului scris de desfacerea asociațiunii și conform regulilor dreptului comun.

„Deci, curtea de apel, admitând proba testimonială în contra conținutului unui act scris, și pentru dovedirea, în orî-ce cas, a unei sume superioare de 150 lei, neadmisibilă dupe art. 1.191 din codul civil, și întemeiându-se pe atare probă nelegală și prohibită de lege, a comis un exces de putere și a violat regulile de probațiune stabilite de legea civilă și aplicabile în corecțional. Mijlocul fiind de ordine publică, se pôte cu drept cuvânt propune direct la înalta curte de casație.

Avënd în vedere decisiunea curței supusă recursului;

Considerând că ceea ce se dedusese în judecata curței de apel era cestiunea de a se sci dacă recurentul era sau nu culpabil de delictul de furt ce i se imputa;

Considerând că dacă am admite că martorii nu pot fi admiși în penal spre dovedirea existenței unui deposit sau a unui mandat, în specie era a se sci dacă averea este a inculpatului sau a părții civile, și pentru acesta proba cu martori era în drept admisă;

Că din acest punct de vedere motivul are a fi respins ca neîntemeiat;

Considerând că, în cât privesce primul mijloc, constatându-se divergință de opinii, rămâne ca acest mijloc să se discute din nou în completul, prevădut de art. 22 din legea organică a acestei curți.

Pentru aceste motive :

Respinge motivul II, etc.

Penal, secția II.

No. 811

CAMBIĂ.— Lipsa condițiunilor cerute pentru cambiă.— Simplu înscris sub semnătură privată. (Art. 270, 273 și 339 din codul comercial. Art. 1.201 din codul civil și art. 327 din procedura civilă).

CAMBIĂ — Verificare de scripturi. — Martori. — Momentul când semnatarul unei cambii a căzut în stare de demență. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond.

- 1) *Cambia ce nu întrunește condițiunile cerute de lege pentru a fi valabilă ca cambii, poate să se serve ca un act sub semnătură privată.*
- 2) *Admiterea unei noi verificări de scripte, a noui martori și interpretarea depunșilor martorilor deja audiați, precum și fixarea momentului când semnatarul unei cambii a căzut în stare de demență, sunt cestiuni de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond.*

No. 226. — **Respingerea recursului** făcut de Elisabeta St. Niculescu, tutorea minorilor sâi copii, contra decisiiei curței de apel din Bucu-
resci, secția I, No. 23 din 1896, în proces cu Alois Müller fii.

30 Octombrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. Basilescu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Vrăbiescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Violarea art. 327 din procedura civilă, combinat cu art. 1.201 din codul civil, cu art. 309 și următorii din codul comercial și omisiune esențială.

„D-nii Alois Müller fii au intentat înaintea tribunalului Ilfov, secția comercială, acțiunea cambială prevădută de art. 339 și următorii din codul comercial, cerând ca Ștef. Niculescu, autorul minorilor, recurenții de adă, să fie condamnat, în virtutea unei cambii protestată, a le plăti suma de lei 5.000.

„Atât la tribunal, cât și la curte, am cerut respingerea acestei acțiuni cambiale, pe motiv că cambia ce se prezintă era nulă, conform art. 270 și 273. Curtea a admis de întemeiată obiecțiunea mea și a declarat nulă cambia în discuțiune. Ar fi urmat, dar, ca curtea să respingă pur și simplu acțiunea cambială, rămânând dreptul părții de a face o nouă acțiune civilă sau comercială ordinară, con-

»form art. 273 din codul comercial, pentru a cere din nou suma ce »pretinde că Niculescu i-o datora.

»Curtea însă nu ține nici un cuvânt asupra acestei concluziuni a »noastră, expres formulată, și pentru întâia oară, și fără nici o discu- »țiune înaintea ei, plecând de la faptul, de ea stabilit, că de și titlul în »cestiune era nul ca cambie, totuși putea vala ca act sub semnătură »privată, ne condamnă în virtutea lui la suma în el prevădută.

»Curtea procedând însă ast-fel :

»Violază art. 327 din codul de procedură civilă, dupe care nici o »cerere nouă nu se poate face înaintea curței, precum și principiul de »drept, că nimeni nu poate în apel schimba acțiunea sa.

»Intr'adevăr, eram chemați în judecată în virtutea și în forma unei »acțiuni cambiale excepțională (art. 339 și următorii din codul co- »mercial), ne condamnă nu în virtutea acestei cambii, ci aceea a unui »înscriș sub semnătură privată.

»Or, conform art. 1.201 din codul civil, care fixează elementele lu- »crului judecat, acțiunile și, prin urmare, procesele se diferențiază în- »tre ele, în primul loc prin cauza generatrice a acțiunii, adică prin »principiile de drept, care conferă însăși acțiunea (fondamentum agendi »propositiae major, Aubry et Rau, T. VIII, p. 118).

»Causa acțiunii în care eram chemat în judecată era o cambie, »iar cauza condamnățiunii mele este un simplu înscriș privat. Fon- »damentul juridic al condamnățiunii mele este dar cu totul diferit de »acela al acțiunii în care fusesem chemat înaintea justiției.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că intimații de aici au introdus acțiune la tribunalul de Ilfov, tinzând a se condamna moștenitorii defunctului St. Niculescu, reprezentați prin recurentă ca tutore legală, la plata sumei de lei 5.000, ce li se datora în virtutea unei cambii semnată de St. Niculescu ;

Că, în contra sentinței tribunalului care admisesese această acțiune, recurenta făcând apel, curtea, constatând în fapt că acea cambie nu întrunește una din condițiunile esențiale, întru cât la început fusese emisă în ordin deschis, a considerat-o însă ca o obligațiune ordinară, conform art. 273 din codul comercial, și a obligat pe recurentă, în calitate de tutore, a plăti valoarea cuprinsă într'însa ;

Considerând că înaintea curței de apel recurenta s'a mărginit nu- mai în a susține că creanța presintată de intimați nu ar întruni con-

dițiunile unei cambii, fără ca în același timp să se invoce și incompetența curței de a judeca afacerea, fiind obiectul obligațiune ordinară ;

Considerând că curtea de apel era în drept ca, dupe ce a constatat că cambia nu întrunea condițiunile cerute, totuși să oblige pe recurentă la plata valorii dintr'ensa, considerând'o ca un act sub semnătură privată, de ôre-ce actul încetând a avea valôre ca cambie, pôte să serve ca act sub semnătură privată ;

Că, prin acest mod de a judeca, curtea de apel nu a violat nici unul din textele de lege viđate prin mijlocul de casare, și, dar, acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra celor-alte mijlôce de casare :

2) »Omisiune esențială și violarea art. 162 și următorii din procedura civilă, fie că era vorba de o cambie, dar mai ales în specie, »fiind vorba de un înscris sub semnătură privată, dupe cum însăși »curtea recunoște, am declarat atât la tribunal, cât și la curte, că »nu recunoscem scrierea și subscrierea autorului nostru, și am cerut »verificarea de scriptură. Curtea însă nu ȋdice nici un cuvânt. Că »acastă omisiune este esențială, este ușor de 'nvederat, pentru că »dacă verificarea de scriptură, făcută conform legii, ar fi dovedit că »actul nu emană de la autorul nostru, tôte cele-alte cestiuni ar fi »fost inutile, și procesul ar fi fost câștigat de noi«.

3) »Omisiune esențială. Am cerut dovada cu martori pentru a stabili că chiar dacă acest act ar fi propriu al autorului nostru, el 'i-a »fost smuls de intimat prin manopere fraudulôse, și curtea nu ȋdice »nici un cuvânt asupra acestei cereri a mele, fie pentru a o respinge, »fie pentru a o admite«.

4) »Exces de putere și violarea art. 188 din procedura civilă și »violarea art. 189 din procedura civilă, conform rectificărei făcută în »instanță. Nu am cerut a se aduce alți martori (art. 188 din procedura civilă), ci am cerut să se condamne la amendă martorii ce a- »veam propuși, a căror chemare curtea a ordonat'o. Or, curtea nefă- »când acăsta, m'a privat de cel mai bun mijloc al meu de dovadă, de »martorii mei cei mai principali«.

5) »Abus de putere, greșită aplicațiune a depôzițiilor martorilor, »omisiune esențială și nemotivare. Curtea, fără să dea nici un motiv, »fără să discute faptele și arătările martorilor noștri, declară că ele »nu dovedesc nimic, pe când din contextul lor rezultă în mod inveda-

»rat starea de smintire a lui Stefan Niculescu. Mai mult încă, această stare de smintire am dovedit-o cu întreaga serie de acte și sentințe, de care curtea nu ține nici un cuvânt».

6) »Falsă aplicațiune a art. 449 din codul civil. Când interdicțiunea a fost pronunțată, erecții nu sunt adstrânși să dovedescă că defunctul era nebun în chiar momentul facerii actului, ci este destul să dovedescă că el se găsea în acel restimp în stare de smintire de minte».

Considerând că toate punctele cari formează obiectul acestor mijloce de casare, precum : neadmiterea unei noi verificări de scripte, neadmiterea de noui martori, precum și interpretarea depozițiilor martorilor deja audiați de curte, și fixarea momentului când semnatul cambiei a căzut în stare de demență, se referă la chestiuni pure de fapt, asupra cărora judecătorii fondului sunt suverani apreciatori, fără ca decisiunea lor să cadă sub censura curței de cesație ;

Că, ast-fel fiind, din acest punct de vedere, mijlocele de casare sunt neîntemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

B U L E T I N U L DECISIUNILOR CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

S E C Ț I U N E A I

No. 812

ACTE SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — Dacă sub actualul cod civil face credință despre data sa față cu terții și pentru eređi față cu terții și când.

CONVENȚIUNE. — Acte. — Forma exterióră și modul de probațiune al convențiunilor și actelor. — Ce lege se aplică.

ACTE SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — Codul Caragea. — Diată. — Lipsa datei. — Act valabil. — Proba datei. — Martori. — Presumpțiuni.

ACTE SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — Nepronunțarea instanței de fond asupra probelor pentru determinarea epocii confecționării unui act. — Omisiune esențială. (Art. 1 din codul civil).

- 1) *Sub imperiul codului civil actual, actul sub semnătură privată nu face credință despre data sa față cu terții, în afară de cazurile anume arătate de legiuitor, și această regulă se aplică și față de eređi când stau în instanță cu terții, în virtutea dreptului lor propriu compromis printr'un act făcut de autorul lor.*
- 2) *Forma exterióră și modul de probațiune al convențiunilor se determină dupe legea în vigore când actul s'a săvârșit; prin*

urmare, nu se p $\acute{o$ te exige pentru actele petrecute sub lege i veche formele și dove $\acute{d$ ile prev $\acute{e}$ dute pentru actele încheiate sub imperiul leg $\acute{e$ i nou $\acute{i}$, c $\acute{a}$ ci atunci s'ar ridica p $\acute{a}$ r $\acute{t$ ilor contractante drepturi deja c $\acute{a}$ știgate și s'ar da legiui $\acute{r$ ei celei nou $\acute{i}$ o putere retroactiv $\acute{a}$ f $\acute{a}$ r $\acute{a}$ nici un text de lege.

- 3) Sub codul Caragea, actul sub semn $\acute{a}$ tur $\acute{a}$ privat $\acute{a}$, chiar diat $\acute{a}$ s $\acute{a}$ fi fost, era valabil, de și f $\acute{a}$ r $\acute{a}$ dat $\acute{a}$, și epoca confec $\acute{t$ ion $\acute{a}$ rei lui se putea proba cu martori și presump $\acute{t$ iuni.
- 4) Comite o omisiune esen $\acute{t$ ial $\acute{a}$ și viol $\acute{e}$ z $\acute{a}$ principiul neretroactivit $\acute{a}$ tei leg $\acute{e$ i, consacrat în art. 1 din codul civil, instan $\acute{t$ a de fond care refus $\acute{a}$ de a se pronun $\acute{t$ a asupra probelor pentru determinarea epocii confec $\acute{t$ ion $\acute{a}$ rei actelor f $\acute{a}$ cute sub legea veche, c $\acute{a}$ nd cererea supus $\acute{a}$ judec $\acute{a}$ tei depinde de pronun $\acute{t$ area sa asupra acestui punct.

No. 358. — Casarea, în urma recursului f $\acute{a}$ c $\acute{u}$ t de Ana Anderla, a decisiunii cur $\acute{t$ ei de apel din Bucure $\acute{s$ t, sec $\acute{t$ ia III, cu No. 158 din 1895, dat $\acute{a}$ în procesul cu Rosa Anderla, ca tut $\acute{o$ re a lui Friderich Anderla.

1 Noembre 1896

CURTEA,

Ascult $\acute{a}$ nd citirea raportului f $\acute{a}$ c $\acute{u}$ t în caus $\acute{a}$ de D. consilier I. Duca ;

Pe D. N. Fleva, avocatul recurentei, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. N. Vr $\acute{a}$ biescu, avocatul intimat $\acute{e$ i, în combateri, și

Pe D. C. D. S $\acute{a}$ r $\acute{a}$ țeanu, procuror de sec $\acute{t$ iune, în conclusiuni ;

Deliber $\acute{a}$ nd,

Asupra motivului I de casare :

» Omisiune esen $\acute{t$ ial $\acute{a}$. Pentru a dovedi c $\acute{a}$ actul matrimonial între » Anton Anderla, tat $\acute{a}$ l, și Ana Anderla, recurenta, este f $\acute{a}$ c $\acute{u}$ t înainte » de legea nou $\acute{a}$ am invocat înaintea cur $\acute{t$ ei !

» 1) Faptul c $\acute{a}$ acest contract a fost recunoscut chiar de Anton An- » derla, fiul, prin exhibarea unei chitan $\acute{t$ e ; prin urmare, ere $\acute{d$ ii lui nu » puteau reveni asupra acestei recun $\acute{o$ sceri ;

» 2) Faptul c $\acute{a}$ în acest contract se vorbeste de copii $\acute{i}$ ce se vor » nasce din c $\acute{a}$ s $\acute{a}$ torie, iar cu actul de botez am constatat c $\acute{a}$ Anderla » fiul și unicul copil a lui Anton Anderla, tat $\acute{a}$ l, s'a n $\acute{a}$ scut la 1858 ;

»prin urmare, contractul matrimonial a trebuit să fi fost făcut înainte de 1858, având și data certă în acest sens ;

»3) Că, în orî-ce cas, fiind în acel act subscriși și martorii, conform codului Caragea, și unul dintr'ênșii fiind încă în viață, am invocat »atestarea lui, cu care se putea complecta convingerea judecătorilor »asupra epocii când a fost făcut actul în cestiune ;

»Curtea asupra tuturilor acestor mijloce nu dăce un singur cuvânt »și, respingënd contractul ca neavënd altă dată certă de cât mörtea »lui de cujus, a comis o omisiune esențială ;

»Cu acesta a băgat pe nedrept în masa succesorală și suma de lei »vechi 51.200, care prin acel act se constată a fi fost a copiilor din »prima căsătorie, și a privat pe recurentă de avantajile comuni- »tăței stipulate prin același contract matrimonial ;

»Ast-fel curtea, trecënd cu vederea probele din cari resulta origina »sub legea veche a acestui contract, și supunëndu'l codului civil ac- »tual, violcă și art. 1 din acest codice, care coprinde principiul de »neretroactivitatea legilor«.

Avënd în vedere decisiunea curței de apel din Bucuresci secțiu-
nea III, cu No. 158 din 21 Iunie 1895, din care rezultă că Anton An-
derla fiul, represintat astăđi prin minorul său fiu Friderich Anderla,
în calitate de unic succesor al defunctului său tată, a chemat în judecată,
d'inaintea tribunalului Ilfov, pe muma sa Ana Anderla, legatară uni-
versală a lui Anton Anderla, tatăl, instituită prin testamentul auten-
tic al acestuia de la 16 August 1879 ; că Ana Anderla, prin cererea
sa reconvențională, a cerut să i se recunoscă de justiție că între ea
și soțul ei a existat o comunitate de achisițiuni ; iar în sprijinul ace-
stei cereri a presintat instanțelor de fond [un contract matrimonial
scris în limba germană, iscălit de ea, de soțul ei și de trei martori,
din care contract rezultă că între dēnsa, vėduva franzelarului Lanpal
Ion, și defunctul ei soț Anton Anderla, tatăl, s'a stipulat ca suma
de 51.400 lei vechi, rēmași de la primul soț, decedatul Ion Lanpal,
prevēđută și într'un inventar din 3 August 1856 al consulatului
austro-ungar din Bucuresci, să rēmānă tot a Anei Anderla și a copiilor
ei din prima căsătorie, Emilia și Vilhelmina, și în ce privesce ateli-
erul de franzelărie cu accesoriiile lui, a cărui exploatare s'a continuat
de vėduva Ana Lanpal, el de asemenea se aduce în comunitate d'im-
preună cu suma mai sus țisă, așa că, dupe cum se stabilește în punc-

tul III din acest act matrimonial, deducându-se cu 51.400 lei vechi, restul averei ce se va câștiga din exploatarea atelierului să se împartă, la decesul unuia sau a celui-alt soț, pe de o parte între copiii din prima căsătorie, pe de alta între cei din căsătoria actuală și soțul supraviețuitor, dacă, precum se dice formal în acel act, din această căsătorie se vor naște copii ;

Că de și contractul exhibit de recurentă nu poartă nici o dată, Ana Anderla propune însă d'înaintea instanței de fond a dovedi epoca în care acel contract a fost format, invocând presupțiunea ce rezultă dint'ensul, căci în punctul III se vorbește de copiii cari se vor naște pe viitor din căsătoria lui Anton Anderla cu recurenta ; iar din actele înfățișate se vede că această căsătorie a avut loc la 30 August 1858 și că primul copil, Anton, dupe cum arată actul său de botez, s'a născut din această căsătorie tocmai la 22 Iulie 1859 ; că, în ori-ce cas, unul din martorii subscriși în contractul matrimonial fiind încă în viață, recurenta invocă atestarea lui spre a dovedi data actului matrimonial, dupe cum 'i permite legiuirea Caragea ;

Considerând că, dupe legiuirea actuală, actul subsemnătură privată nu face credință despre data sa față cu terți, în afară de casurile anume arătate de legiutor ; că această regulă se aplică, fără induoială, chiar și față de eređi când stați în instanță cu terți, în virtutea dreptului lor propriu compromis printr'un act făcut de autorul lor ;

Considerând însă că atât forma exterioră a actelor, cât și modul de probațiune a convențiunilor, se determină de legea în vigoare la epoca în care actul s'a desăvârșit ;

Că a exige astăzi, pentru actele petrecute sub imperiul legii vechi, formele și doveđile prevădute pentru acte încheiate sub imperiul legii noi, este a ridica părților contractante drepturi deja câștigate și a da putere retroactivă, fără anume text, legiurei celei noi ;

Considerând că dolul nu se presumă și nici nu a fost ales în cauză ; că sub legiuirea Caragea actul sub semnătură privată, chiar carte de diată să fi fost, era valabil, de și fără dată ; că, în acest cas, epoca în care actul s'a confecționat se putea dovedi prin martori și presupțiuni, drept câștigat al părții contractante de o dată cu formarea actului, și pe care legiutorul modern nu i 'l-a suprimat ;

Că, deci, curtea de apel decizând că actul invocat de recurentă neavând dată certă de cât din Maiu 1883, adică când a încetat din viață

Anton Anderla, tatăl, și când era în vigoare noul codice civil, trebuie să se considere ca nul și neoposabil eredelui, de ôre-ce nu e autentic, cum cere noul codice, ea refusă complet de a se pronunța asupra probelor ce recurenta a invocat pentru determinarea epocii în care contractul său matrimonial fusese încheiat, dupe formele cerute de legea în vigoare pe acel timp, și cum de la pronunțarea asupra acestui punct depindea soluțiunea cererei supusă judecăței sale, omisiunea comisă de instanța de fond este esențială, violându-se în același timp și principiul neretroactivității legii, consacrat în art. 1 al codului civil.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 813

CONTRAVENȚIUNI. — Contravențiuni la plata acciselor comunale. — Încheierea consiliului comunal prin care, înfirmă în parte procesul-verbal de constatare. — Dacă constituie decisiunea administrațiunei superioare. — Dacă somațiunea făcută contravenientului de a plăti este notificarea acelei decisiuni. — Dacă se poate ataca cu apel. (Art. 190 din legea generală a vămilelor).

Încheierea consiliului comunal, prin care confirmă sau înfirmă în parte procesul-verbal al agenților ce constată o contravenție la plata acciselor comunale, constituie decisiunea administrațiunei superioare, de care vorbesce art. 190 din legea vămilelor, și, prin urmare, somațiunea făcută delicuentului de a plăti este ca și notificarea acelei decisiuni, iar nu un prim grad de urmărire, și, deci, dă drept contravenientului a ataca cu apel acea decisiune.

No. 359. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția III, No. 218 din 1896, dupe recursul făcut de D. I. Popescu, cu primăria Capitalei.

1 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni;

Pe D. avocat Teclu asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Teodoreanu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Greșită aplicare a art. 1, 10, 17 și 18 din legea de urmărire din 1877, modificată la 1882, și violarea art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, combinat cu art. 175 și 190 din legea generală a vămile, și exces de putere. Tribunalul constată în fapt că așa fi frustrat comuna București cu suma de lei 4.394, bani 74, prin faptul că așa fi scos din întreprinsul nominal ce'l aveam în strada Gabroveni No. 22 mărfuri fără a achita taxele cuvenite ; constată de asemenea că infracțiunea ce așa fi comis s'a stabilit printr'un proces-verbal de contrabandă, dresat, în ziua de 24 Iunie 1895, de C. Staicovici, șeful serviciului acciselor comunale București, și I. Bărbătescu, inspectorul aceluiași serviciu. Mai constată că acest proces-verbal fiind supus confirmării consiliului comunal, acesta, prin decizia luată în ziua de 14 Iulie 1895, a hotărât să plătesc numai taxele ce n'asă fi achitat, scutindu-mă de orice altă penalitate.

„Tribunalul, cu toate acestea, în contra dispozițiilor categorice ale art. 190 din legea generală a vămile, declară inadmisibil apelul făcut de mine contra deciziei sus menționate a consiliului comunal.

Având în vedere sentința supusă recursului, a tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 218 din 1896, și din care rezultă că prin procesul-verbal, cu data de 24 Iunie 1895, încheiat de Christ. D. Staicovici, șeful serviciului de accise al orașului București, și Ion Bărbătescu, inspectorul acelor accise, se condamnă D. I. Popescu, angrosist de coloniale, la plata unei sume de 37.279 lei, bani 65, reprezentând valoarea mărfurilor scose de acest comerciant din întreprinsul său nominal, strada Gabroveni No. 22, și puse de dănsul în consumațiunea locală fără a achita cuvenitele taxe, supunându-se D. I. Popescu și la plata unei amenzi, în profitul casei comunale, de lei 9.319, bani 91, ca reprezentând a patra parte din valoarea mărfurilor ast-fel puse în consumațiune ; că acest proces-verbal s'a confirmat numai în parte de consiliul comunal al Capitalei, în ședința de la 14 Iulie 1895, pentru suma de 4.394 lei, 74 bani, taxa de accis ce se cuvenea pentru sus dișele mărfuri, ertându-se restul sumei, adică amenziile ; că această

încheiere a consiliului comunal s'a pus în executare, somându-se, la 25 Septembrie 1895 D. I. Popescu, prin corpul portăreilor tribunalei Ilfov, să plătească sus arătata sumă de lei 4.394, bani 74; că D. I. Popescu atunci a făcut apel la tribunal contra încheierii consiliului comunal, însă tribunalul, prin sentința atacată în recurs, admitând finele de neprimire propus de avocatul primăriei, a considerat somațiunea de a plăti, adresată lui D. I. Popescu, ca primul grad de urmărire dupe legea specială cu acest nume, și 'i-a respins apelul ca neadmisibil, rezervându-i-se dreptul de a se adresa cu contestațiune la consiliul comunal dupe consemnarea prealabilă a sumei pentru care a fost urmărit;

Considerând că art. 190 din legea vămilor, aplicabilă în specia de față, dă drept părții condamnate, pentru fapte ca cele imputate lui D. I. Popescu, să atace d'inaintea tribunalului de prima instanță procesul-verbal al agenților de constatare, întărit prin decisiunea administrațiunii superioare;

Că, în specie, procesul-verbal încheiat de șeful acciselor și de inspectorul lor a fost adus d'inaintea consiliului comunal al Capitalei, spre a 'i da legala confirmare, ca administrațiune superioară;

Că încheierea consiliului comunal, prin care infirmă în parte acel proces-verbal, reducând suma la care rămâne condamnat D. I. Popescu numai la cifra de 4.394 lei, 74 bani, constituie decisiunea administrațiunii superioare, de care vorbește art. 190 din legea vămilor;

Că, prin urmare, somațiunea făcută lui D. I. Popescu de a plăti era notificarea acelei decisiuni, și nu, dupe cum judecă tribunalul, primul grad de urmărire din legea specială cu acel nume;

Că așa fiind, D. I. Popescu avea drept, în baza art. 190 din legea vămilor, să facă apel la tribunal contra încheierii consiliului comunal din București, cum a și făcut, iar tribunalul, rău și prin violarea arătatului articol, a respins apelul lui ca inadmisibil.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 814

MARTORI. — Presumpțiuni. — Dacă o asemenea probă este admisibilă pentru a se dovedi că la autentificarea unui act o persoană străină s'a substituit adevăratei persoane înaintea tribunalului.

CERTIFICAT DE IDENTITATE. — Ce trebuie să cuprindă. — Cine constată dacă este dat conform legii. — **Apreciere suverană a instanțelor de fond.** (Art. 13, 14 și 21 din legea autentificării actelor).

- 1) *Proba cu martori și presumpțiuni este admisibilă spre a se dovedi că o persoană străină s'a substituit adevăratei persoane la autentificarea unui act înaintea tribunalului.*
- 2) *Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă un certificat de identitate conține indicațiunile cerute de art. 14 din legea autentificării actelor.*

No. 361. — **Respingerea recursului** făcut de Zamfira Hagic contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția II, No. 78 bis din 1896, cu G. Orășanu.

4 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Oeconomu ;

Pe D-nii avocați Borneanu și Chebapci asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat B. Păltineanu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

„Exces de putere și violarea art. 13, lit. c din legea autentificării actelor din următoarele puncte de vedere :

„Cestiunea ce se desbătea era, aceea dacă actul de identitate ce s'a presintat tribunalului la autentificarea vinđerei și a chitanței pentru suma de 10.000 lei, ce Orășanu a ridicat de la credit, întrunea sau nu toate elementele cerute de lege pentru constatarea identității unei persoane.

„Acastă dovadă urma să se facă de D. Orășanu, căci numai pe temeiul ei s'a dat autentificarea. D. Orășanu nu a voit a presinta

„acel act, prin urmare, lipsea proba despre îndeplinirea unei formalități cerute de lege prin art. 13, alin. c. În consecință, urma a se admite acțiunea noastră. Noi am presintat curței, chiar dupe propunerea părții adverse făcută de tribunal, copie legalisată dupe sușe, act care făcea credință și dovadă deplină cum că biletul de identitate nu cuprinde toate elementele cerute pentru constatarea identității unei persoane. Această dovadă deplină este înlăturată de curte pe o presupțiune, aceea că una ar putea să existe în sușe, și alta în actul de identitate».

Având în vedere decisiunea curței de apel din București, secția II, cu No. 973 din 1896, din care rezultă că Zamfira Hagici a cerut să se declare nule, față de G. Orășanu, atât actul autentificat sub No. 8.740 din 23 Octombrie 1893, de tribunalul Ilfov, secția de notariat, prin care dânsa vindea lui Orășanu casele ei din strada Armașu No. 32, cât și chitanța autentificată de același tribunal la No. 8.981 din 1893, pe motiv că nu dânsa s'a presintat d'inaintea acelui tribunal, ci alte persoane substituite în locul ei;

Considerând că instanța de fond a admis, cu drept cuvânt, în specie, proba testimonială și presupțiunile, întemeindu-se pe considerațiunea că de și judecătorul afirmă că în adevăr Zamfira Hagici este aceea care s'a presintat la autentificare, însă această afirmare el nu o face ca certitudine a propriei sale cunoștințe rezultând din exercițiul simțurilor sale, ci în baza unor bilete de identitate ce i s'a înfățișat, așa că proba testimonială, socotită utilă în cauză, a putut fi acordată fără o înscriere în fals;

Considerând că din depozițiunile martorilor Zamferei Hagici instanța de fond constată că nu se dovedește lipsa acesteia de la notariat în zilele când s'a autentificat acele acte; iar din depozițiunile martorilor propuși de G. Orășanu, în special a celor iscăliți în act, rezultă că, de fapt, Zamfira Hagici este aceea care a mers la notariat și și-a dat acolo consimțământul cerut;

Că de și Zamfira Hagici pretinzând că biletele de identitate liberate de primăria comunei București se dau fără semnamentele persoanei a cărei identitate o stabilește și fără semnătura funcționarului care le eliberează și că în specie tot ast-fel trebuie să se fi urmat cu biletul ei de identitate, dânsa a presintat în instanță, spre a dovedi pretențiunea sa, o copie de pe sușa acelui bilet;

Considerând însă că lipsa indicațiunilor din această copie de pe sușă instanța de fond o explică prin faptul că funcționarul care a liberat biletul nu va fi trecut și în matcă indicațiunile cerute de legiuitor pentru original, cari trebuie se le fi copriți, de sigur, originalul, de orice judecătorul, autentificând actele presintate, a avut în vedere biletul de identitate al Zamfirei Hagic și în baza lui a dat curs actelor; că judecătorul primindu-l ca valabil, rezultă pentru instanța de fond presumpțiunea, necontrădisă de nici o altă împrejurare, că el indeplinea toate cerințele legale, căci constatarea de visu a valabilității lui intra în atribuțiunile judecătorului, sub sancțiunea prevădută de art. 21 al legii asupra autentificării actelor;

Considerând că stabilindu-se din toate împrejurările de fapt, lăsate la suverana apreciere a instanței de fond, că biletul de identitate al recurentei conținea indicațiunile cerute în art. 13 al legii autentificării actelor, cu toate afirmațiunile sale contrarii, instanța de fond nu a violat acest articol și nici a comis veru-n exces de putere.

Asupra motivului II de casare:

II. »Omisiune esențială. Curtea respinge proba cu martori invocată de noi spre a dovedi că actele de identitate ce le liberăză primăria Capitalei nu conțin indicațiunile cerute de lege, fapt pe care până la un punct 'l și dovedisem cu alte bilete de identitate presintate curței, dar asupra cărora nu se pronunță, și omite a se pronunța asupra presumpțiunilor grave, ca: lipsa sigiliului D-nei Hagic de pe acte; nefacerea de către Orășanu a nici unui act denotător de proprietate în privința imobilului ce ȳice că a cumpărat; nepotrivirea și neexactitatea în privința sumelor ce Orășanu arată că a numărat D-nei Hagic din împrumutul de la credit și alte presumpții, tot atât de puternice, cari stabileau neparticiparea D-nei Hagic la actele ce i se atribuie și asupra cărora nu ȳice nici un cuvânt«.

Considerând că, în specie, instanța de fond, admitând atât proba testimonială cât și presumpțiunile invocate de Zamfira Hagic, se pronunță asupra lor și constată că faptele arătate de dânsa, chiar când ar fi dovedite pe deplin, ceea ce nu s'a făcut, nu sunt de natură a atrage o presumpțiune puternică în sensul conclusiunilor ei;

Având în vedere că, în ce privesce proba cu martori, și această probă a fost acordată Zamfirei Hagic, dupe cum ceruse, ca să dovedescă lipsa ei de la autentificare, și că tocmai dintr'ânsa a rezultat contrariul afirmațiunilor sale d'înaintea instanței de fond;

Că intru cât această instanță se pronunță expres asupra tuturor punctelor arătate mai sus, ea nu comite nici o omisiune esențială, și, deci, nici acest al doilea mijloc al recurenței Zamfira Hagic nu este mai întemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 815

CONTRAVENȚIUNI. — Contravențiuni la legea licențelor. — Birtaş. — Băuturi spirtoase cumpărate de birtași și debitate în stabilimentul lor. — Dacă trebuie să aibă licență. (Art. 6 din legea licențelor).

CONTRAVENȚIUNI. — Contravențiuni la legea licențelor. — Vinzare fără licență. — Amendă. — Cuantumul amendei. (Art. 11 din legea licențelor).

1) Asemănat art. 6 din legea pentru înființarea dreptului de licență, birtașii ce, de și nu au ca principală profesiune vinzarea de băuturi spirtoase, dar cari debiteză asemenea băuturi în stabilimentul lor, sunt obligați a lua licență pentru comerțul exercitat ast-fel cu amănuntul, fără ca legea să distingă dacă dășii posed în acele stabilimente depozite de băuturi sau dacă și le procură dupe aiurea, precum nu distinge, de vind sau nu, pe preț mai mare ca cel cu care au cumpărat, băuturile debitate în stabilimentele lor.

2) Ori-cine va fi vindut băuturi spirtoase fără a poseda licență pentru exercitarea acestui comerțu, se pedepsesc cu o amendă egală cu prețul pe un an al licenței ce ar fi trebuit să posedă.

No. 362. — Respingerea recursului făcut de Luisa Vaș, contra sentinței tribunalului Vâlcea No. 503 din 1895, cu ministerul financelor.

4 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Stefănescu ;

Pe recurența asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Ștefănescu în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

„Tribunalul a comis un exces de putere, dicând că a constatat, din declarațiile mele făcute în instanță și declarațiile martorului ce n'a audiat, că eu am debitat băuturi spirtuoase, când acele declarații n'dovedesc tocmai contrariul, de aceea ce tribunalul afirmă».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că, prin procesul-verbal încheiat de sub-controlorul fiscal din Râmnicu-Vâlcei de la 6 Noembrie 1895 și aprobat de ministerul de finance sub N°. 82.548 din 1895, Luisa Vaș a fost condamnată la o amendă de 160 lei, pentru că, pe lângă comerțul ei de birtăzoică, ea mai debita încă din luna Octombrie acel an și băuturi spirtuoase, fără a fi plătit licență pentru acesta ; că, asupra apelului făcut de Luisa Vaș, tribunalul, apreciând faptele, dupe cum rees din însăși mărturisirea apelantei și aceea a martorului propus de ea, constată că în adevăr dânsa debita vin în stabilimentul său fără să fi plătit licența cuvenită ;

Considerând că, apreciând ast-fel împrejurările, tribunalul nu se vede a fi comis nici un exces de putere, și, deci, acest mijloc cată a fi respins ca neintemeiat.

Asupra motivului II :

„Tribunalul a comis un exces de putere prin faptul că n'a audiat n'duoi martori propuși de mine în apărare și citați, de și eu n'am renunțat la ei, și de și eu am cerut să fie audiați, însă nu s'a pre-vădit în sentință».

Având în vedere că tribunalul, din actele presintate, din depozițiunea martorului audiat și din însăși declarațiunile contravenientei, stabilește că el 'și-a format convingerea că în adevăr Luisa Vaș debita în stabilimentul său băuturi spirtuoase ;

Considerând că întru cât instanța de fond 'și-a format convingerea din aceste elemente, ea era suverană să aprecieze utilitatea ascultării celor-alți martori, chiar dacă ar fi adevărat, precum susține recurenta, că dânsa nu a renunțat, prin tăcerea ei, la ascultarea lor ; că așa fiind, de și tribunalul nu a procedat la ascultarea tuturilor martorilor propuși, nu a comis însă prin acesta nici un exces de putere.

Asupra motivului III :

„Tribunalul a interpretat eronat art. 11 din legea licențelor, n'când dîce că eu trebuie să plătesc licența, de și n'am avut nici cea

„mai mică cantitate de vin în deposit și de și n'am cumpărat vin de la cârciumari pentru a-l revinde mușterilor mei de la birt în scop de câștig. Afirmăția că cine-va poate să facă comerț fără scop de câștig e absurdă, fiind că comerțul implică în sine ideea de speculă de câștig».

Considerând că art. 6 din legea pentru înființarea dreptului de licență obligă pe birtașii, ce, de și nu au ca principală profesiune vânzarea de băuturi spirtoase, dar cari debiteză asemenea băuturi în stabilimentele lor, a lua licență pentru comerțul exercitat ast-fel cu amănuntul, fără ca legea să distingă dacă dênșii posed în acele stabilimente depozite de băuturi, sau dacă și le procură de pe aiurea, precum nu distinge de vînd sau nu, pe preț mai mare ca cel cu care au cumpărat, băuturile debitate în stabilimentul lor ;

Considerând că art. 11 din sus citata lege, pedepsește pe orî-cine va fi vîndut băuturi spirtoase fără a poseda licența pentru exercitarea acestui comerț, la o amendă egală cu prețul pe un an al licenței ce ar fi trebuit să posedă ;

Că tribunalul, confirmând procesul-verbal care condamnă pe recurenta la această amendă, nu a făcut de cât o justă aplicațiune a sus țisului text de lege ;

■ Că, deci, și acest motiv cată a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 816

LEGEA DE URMĂRIRE. — Ce creanțe se pot urmări de Stat cu această lege. (Art. 1 din legea de urmărire din 24 Martie 1877).

LEGEA DE URMĂRIRE. — Despăgubiri ce ar rezulta pentru Stat dintr'un delict silvic comis de un arendaș al Statului. — Când se pot urmări cu legea de urmărire. — Când trebuie consemnată suma. — Sentință judecătorească. (Art. 1 și 20 din legea de urmărire).

1). *Creanțele ce se pot urmări de Stat în virtutea legii de urmărire din 24 Martie 1877, cari nu dă drept de apel de cât prin depunerea sumei pentru care se face urmărirea, și care este o*

lege excepțională, sunt cele prevădute de art. 1 din acea lege și numai întru cât ele sunt certe și lichide.

- 2) *Pretențiunea Statului contra unui arendaș pentru despăgubiri ce ar rezulta dintr'un delict silvic nu pôte fi urmărită de Stat în baza legii excepționale de urmărire din 24 Martie 1877, până ce mai întâi nu'și va constata dreptul său printr'o sentință judecătorească, și când o asemenea urmărire se face fără ca să existe o sentință judecătorească, nu se pôte respinge contestațiunea sau apelul părței vătămăte sub cuvânt că n'a depus suma.*

No. 363. — **Respingerea recursului** făcut de ministerul domeniilor contra sentinței tribunalului Olt cu No. 138 din 1896, dată în procesul cu T. Christescu.

4 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. C. Popovici-Costi, avocatul ministerului, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. C. Filipescu, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

„Violarea art. 1 și 20 din legea de urmărire, dupe care este inadmisibilă contestațiunea la urmărirea făcută de agenții fiscali, dacă cel interesat a o opri nu consemnează mai întâi suma pentru care sunt urmăriți».

Având în vedere sentința tribunalului Olt cu No. 138 din 5 Martie 1896, din care rezultă că T. Christescu a fost urmărit în baza unui proces-verbal dresat de șeful silvic din localitate, pentru un delict silvic comis în calitatea sa de arendaș al Statului pentru suma de 1.064 lei, ban 35; că dânsul făcând contestațiune prin încheierea cu No. 20.195 din 23 Decembre 1895, pe motiv că T. Christescu nu a depus în prealabil suma pentru care era urmărit, conform art. 20 al legii speciale pentru urmărire;

Că, asupra apelului făcut de Christescu, tribunalul respingând incidentul ridicat de avocatul Statului de neadmisibilitatea apelului,

pe motiv că nu s'a consemnat în prealabil suma urmărită, în fond infirmă în totul încheierea casieriei, întemeiându-se pe considerațiunea că sus đisa sumă nu este constatată prin o hotărîre judecătorească și că dēnsa, nefiind certă și lichidă, nu intră în previsionsile art. 1 din legea pentru urmărire;

Considerând că creanțele ce se pot urmări de Stat în puterea legii din 24 Martie 1877, cari nu dă drept de apel de cāt prin depunerea sumei pentru care se face urmărirea, și care este o lege excepțională, ce nu se aplică de cāt la creanțele prevēdute în art. 1 din acea lege, aceste creanțe, prin natura lor, trebuie să fie certe și lichide pentru a constitui un titlu în mēna Statului;

Considerând că pretențiunea Statului contra unui arendaș pentru despăgubiri ce ar resulta dintr'un delict silvic, precum e în specie, nefiind nici certe nici lichide, în lipsa unei sentințe judecătorești care să constate dreptul Statului, nu pot fi urmărite în baza legii excepționale din 24 Martie 1877, și cānd o asemenea urmărire se face, nu se pōte refusa dreptul de contestație și de apel al părței vătēmate, sub cuvēnt că n'a depus suma pentru care este urmărit;

Că așa fiind, tribunalul, departe de a fi violat art. 1 și 20 din legea de urmărire, admitēnd contestațiunea la urmărirea făcută de agenții Statului, din contra a făcut o bună aplicare a acelor texte.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 817

ACT DE PAUPERTATE. — **Apreciere suverană a instanțelor de fond** dacă persōna ce se servă este pauperă. (Art. 30 din legea timbrului).

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA TIMBRULUI. — **Depunerea taxelor întreprinse.** — Dacă acēstă facultate acordată părței trebuie propusă în instanță. — **Act de paupertate.** (Art. 41 din legea timbrului din 19 Martie 1886).

1/ Asemēnat art. 30, ultimul aliniat din legea timbrului, instanțele judecătorești sunt în drept să refuze actul de paupertate cānd se conving că înfățișătorul lui nu se află în starea de scāpătăciune prevēdută de lege.

2) *Facultatea acordată părții care a făcut cerere în judecată fără să plătească taxele legale de a plăti o amendă egală cu de trei ori taxele datorite, când ar voi să se dea curs cererii sale, trebuie propusă de parte înaintea instanței judecătorești.*

No. 367. — Respingerea recursului făcut de C. I. Dimitriu contra sentinței tribunalului Putna cu No. 648 din 1895, cu V. Lungu.

6 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Petrescu, și

Pe D. avocat P. Borș asupra motivului de casare, lipsind intimatul ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 41 din legea timbrului din 19 Martie 1886 și exces de putere. Tribunalul a denaturat faptele, rezultând din chiar actele pe cari s'a întemeiat, de ore-ce, în loc să ia de basă data actului meu de paupertate, sau aceea când m'am servit de el în apel, din contra, printr'o interpretare falsă a legii timbrului, a luat de normă epoca când am încheiat contractele de locațiune transcrise la No. 505 și 567 din 1893, când în adevăr am fost în pozițiune să achit arenda prin anticipațiune chiar pentru întreg periodul de 5 ani, dar acum nu mai am mijlocele de atunci, cu toate că dacă tribunalul stabilește în fapt că la data interjecției apelului eram în stare să achit timbrul necesar, ceea ce nu a făcut, tot nu 'mî putea să 'mî respingă apelul și să prejudice chiar dreptul în sine, fără ca mai întâi să mă fi supus la plata întreită a timbrului ce ar fi necesitat la facerea apelului, și numai dacă constata că refusam acesta să 'mî anuleze apelul. Prin urmare, tribunalul Putna a comis un exces de putere și a violat și art. 41 citat, căci regula stabilită de legea timbrului, dupe care actul judecătoresc, nefăcut încă de la început cu taxa legală, nu este nul, ci impus numai la plata unei taxe legale sau diferență de taxă întreită, este o regulă generală și absolut aplicabilă la toate actele, fie ele făcute cu plată de taxă, fie cu act de paupertate“.

Având în vedere sentința tribunalului Putna cu No. 648 din 1895, din care rezultă că C. I. Dimitriu făcând apel contra unei cărți de judecată a judeului de pace din Odobesci, s'a servit pentru acesta cu un act de paupertate; că tribunalul, asupra incidentului ridicat de Vasile Lungu prin avocatul său, constată că din actele prezentate de acesta se stabilește că apclantul este arendaș a două imobile, ceea ce denotă că dânsul are avere; că dacă, spre a dovedi contrariul, C. I. Dimitriu prezintă actul său de paupertate liberat de primăria urbei Odobesci, în care se arată că dânsul nu ar avea avere și că nu plătesce dări către Stat, acesta provine, dupe cum argumentează tribunalul, din faptul că prin contractele de arendă stipulate de acest Dimitriu se prevede anume ca dările imobilelor ținute cu arendășie de dânsul să se achite de proprietarii acelor imobile;

Considerând că, dupe ultimul aliniat din art. 30 din legea timbrului, instanțele judecătorești sunt în drept să refuze actul de paupertate când se conving că înfățișătorul lui nu se află în starea de scăpătăciune prevădută de lege; că facultatea acordată prin art. 41 al legii de la 19 Martie 1886, de a plăti la ziua înfățișării o amendă egală cu de trei ori taxele datorite, pentru ca recursul să nu fie declarat nul, trebuie propusă de partea care se servește cu un act de paupertate; însă cum, în specie, recurentul de apel nu se vede că a propus d'inaștea tribunalului să justifice plata întregii taxe, cu drept cuvânt această instanță a pronunțat nulitatea cererii sale, așa cum se prevede formal în ultimul aliniat din art. 41 al legii de la 19 Martie 1886, și judecând astfel instanța de fond a făcut o justă aplicare a acestui articol și nu a comis nici un exces de putere.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 818

COMPETINȚĂ. — Acțiune posesorie. — Judecătoriile de pace. (Art. 1 din legea judecătoriilor de pace din 1 Martie 1894).

MARTORI. — Dacă instanța judecătorească, care a admis proba testimonială pentru o parte, poate refusa această probă pentru cealaltă parte. — Exces de putere.

- 1) Asemănat art. 12 din legea judecătoriilor de pace din 1 Martie 1894, judecătorii de pace erau competenți a judeca, cu drept de apel la tribunal, acțiunile posesorii, ori-care ar fi fost valoarea lucrului în litigiu.
- 2) De și în principiu, acolo unde proba testimonială este admisibilă, judecătorul are putere discreționară de a o primi sau de a o refuza, dar o dată ce dănsul a încuviințat această probă uneia din părți pentru dovedirea faptelor specificate de ea, proba contrariee de drept rezervată celei-alte părți. Ast-fel, comite un exces de putere instanța care refuză o asemenea cerere pe motiv că ar fi fără interes, întru cât interesul rezultă chiar din judecata instanței care a admis proba testimonială.

No. 370. — Casarea, dupe motivul II, a sentinței tribunalului Roman cu No. 94 din 1896, dupe recursul făcut de Ecaterina Gr. Bogza, cu Dimitrie Tiron.

11 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. avocat P. Borș asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat N. Durma în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. „Incompetința ratione materiae, basată pe art. 8 din legea de la 3 Martie 1894 a judecătoriilor de pace».

Având în vedere sentința tribunalului Roman cu No. 94 din 1896, din care rezultă că Dimitrie Tiron a chemat în judecată d'inaintea judecătoriei de pace din Băra, pe Ecaterina Gr. Bogza, spre a 'l delăsa curba de pământ ce acesta 'l-ar fi încălcat de pe proprietatea sa, cerând a se statornici posesiunea dintre el și Ecaterina Bogza pe liniile și pe hotarul ce desparte proprietatea sa de a vecinei sale ;

Că judecătorul de pace 'l-a admis cererea lui Tiron ;

Că, asupra apelului făcut de Ecaterina Bogza contra cărței de judecată a judelei de pace din Băra, tribunalul, întemeiat pe cercetarea locală făcută cu martori la prima instanță, hotărăsca că în ade-văr Tiron a avut stăpânirea în cursul anului ce a precedat încălcarea și, confirmând în totul cartea de judecată, admite acțiunea lui Tiron și 'l menține în vechea sa stăpânire, precum o stabilise prima instanță ;

Considerând că, dupe art. 12 al legel de la 1 Martie 1894, judecătorii de pace erau competenți a judeca, cu drept de apel la tribunal, acțiunile posesoriu, ori-care ar fi fost valoarea lucrului în litigiu ; că, așa fiind, tribunalul a avut competența a judeca în apel acțiunea posesorie intentată de Dimitrie Tiron, și, deci primul mijloc de casare urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge primul mijloc de casare.

În ce privește, însă, cel de al doilea motiv :

II. »Exces de putere. Tribunalul m'a privat de dreptul de apărare »pentru a stabili prin contra probă linia de demarcațiune între »prietățile vecine dupe vechile hotare«.

Având în vedere că Ecaterina Gr. Bogza nefiind față la ascultarea martorilor propuși de Tiron d'inaintea primei instanțe, și pe a căror depuneri această instanță, precum și tribunalul, și-au întemeiat hotărârile lor, a cerut, în apel, ca tribunalul să-i acorde și dânsul a dovedi cu martori contrariul celor arătate de martorii propuși de Tiron ;

Considerând că de și în principiu, acolo unde proba testimonială este admisibilă, judecătorul are putere discreționară de a o primi sau de a o refusa, dar o dată ce dânsul a încuviințat această probă uneia din părți pentru dovedirea faptelor specificate de ea, proba contrarie e de drept rezervată celei-alte părți și ea nu mai poate fi respinsă pe motiv că ar fi fără interes, căci interesul rezultă din însăși judecata instanței care a socotit util a acorda uneia din părți să facă o asemenea dovadă ;

Că, așa fiind, tribunalul refusând, în specie, contra-proba cerută de Ecaterina Gr. Bogza, dânsul a comis un adevărat exces de putere și, deci, fără a mai discuta cel de al treilea motiv invocat de recurentă :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 819

MARTORI. — Depunerile lor. — Aprecierea acestor depuneri. — Constatarea unei violențe. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

LOCAȚIUNE. — Mărturisire judiciară. — Locatar mărturisindu-și calitatea sa de chiriaș. — Dacă trebuie să dovedească că a plătit chiria. (Art. 1.169 și 1.429 din codul civil).

- 1) *Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze depunerile martorilor și să constate din aceste depuneri faptele constitutive ale unei violențe, și această apreciere scapă de censura curței de casație.*
- 2) *Cel ce mărturisește în justiție calitatea sa de chiriaș recunoște implicit îndatorirea sa de a plăti, la termenele convenite, prețul locațiunii, și sarcina dovedirii acestei plăți incumbă însuși chiriașului care a făcut mărturisirea de existența locațiunii.*

No. 371. — **Respingerea recursului** făcut de Ion Simion contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 129 din 1896, cu Calciu Voinea.

11 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. avocat Stănescu-Jiū, asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat B. Păltineanu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I:

„Tribunalul, prin exces de putere și denaturând depunerile martorilor, a ajuns a constata că prețuirea căruțelor mele a fost cu conștiință, violând și art. 1.191 și următorii din codul civil, care nu permite proba cu martori pentru dovedirea convențiilor care trec peste suma de 150 lei“.

Având în vedere sentința supusă recursului a tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 129 din 1896, din care rezultă că Ion Simion, chiriașul lui Calciu Voinea, a dat acestuia patru căruțe ca plată de chirie; că judecătoria de pace a admis proba cu martori cerută de Ion Simion, recurentul de ași, spre a dovedi că acele căruțe nu au fost date de dănsul lui Calciu Voinea, ci i-au fost luate cu violență;

Că tribunalul a constatat că din depunerile martorilor audiați nu

se dovedesce violența imputată lui Calciu, ci din contra se constată că prețuirea căruțelor s'a făcut în prezența ambelor părți; că Ion Simion a convenit ca cu modul acesta să achite chiria datorită, și că chiar dânsul a mărturisit în instanță faptul că de patru ani este chiriașul lui Calciu, fără a dovedi prin nimic achitarea chiriei datorită, tribunalul a reformat cartea de judecată apelată de Voinea și, în consecință, a respins ca neîntemeiată acțiunea lui Ion Simion;

Considerând că proba testimonială fiind admisibilă spre a stabili violența, instanța de fond a apreciat într'un mod suveran dacă din depunerea martorilor a rezultat faptele constitutive ale unei violențe, și această apreciere aparținând exclusiv judecătorilor fondului, ea scapă de censura curții de casațiune; că, întru cât tribunalul s'a mărginit la o asemenea apreciere, el nu a comis nici un exces de putere și nici a violat art. 1.191 și următorii din codul civil;

Pentru aceste motive :

Respinge ca neîntemeiat primul mijloc de casare.

Asupra motivului II :

„Violarea art. 1.206 din codul civil. Tribunalul, pentru a admite »apelul D-lui Calciu Voinea, se întemeiază nu numai pe depunerile »martorilor pentru complectarea probei, ci și pe mărturisirea mea, pe »care a scindat'o ținând seamă numai de o parte din mărturisirea »mea, că am stat cu chirie, iar nu și de a doua parte, că am plătit »chiria pe timpul cât am stat. Tribunalul, derogând de la principiile »art. 1.206 din codul civil și schimbând mărturisirea mea, a violat »acel articol«.

Considerând că cel ce mărturisește în justiție calitatea sa de chiriaș, recunoște implicit îndatorirea sa de a plăti, la termenele convenite, prețul locațiunii; că, sarcina dovedei acestui fapt, în baza art. 1.169 și 1.429 din codul civil, incumbă însuși chiriașului care a făcut mărturisirea de existența locațiunii; că, așa dar, când instanța de fond, în lipsa unei asemenea justificări din partea chiriașului, condamnă pe acesta la plata chiriilor datorite de dânsul, ea, departe de a viola art. 1.206 din codul civil, nu face de cât o justă aplicațiune a acestui articol, și prin urmare și acest al doilea mijloc cătă a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

CASAȚIUNE.—*Ge hotăriri se pot ataca cu recurs în casație.—*
Recurs făcut în contra unei sentințe dată de tribunal în
prima instanță și cu drept de apel. — Neadmisibilitate.

Numai hotăririle date în ultima instanță se pot ataca pe calea recursului în casație.

Ast-fel, este neadmisibil recursul făcut în contra sentinței unui tribunal când tribunalul a judecat afacerea în prima instanță și cu drept de apel, și când sentința a și fost atacată cu apel de partea ce a pierdut la tribunal, și când curtea de apel a și judecat acel apel.

No. 373. — Respingerea recursului făcut de Ghiță Dodu contra sentinței tribunalului Tutova, cu No. 291 din 1895, cu C. M. Bally.

12 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Petrescu;

Pe recurent asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Vlădoianu, care cere neadmisibilitatea recursului;
 Deliberând,

Asupra admisibilității recursului:

Având în vedere că numai hotăririle date în ultima instanță se pot ataca pe calea recursului în casație;

Considerând că, în specie, din lucrările aflate în dosarul cauzei, se constată că sentința tribunalului Tutova No. 291 din 1895, supusă recursului, nu a fost pronunțată în ultima instanță, întru cât această sentință a fost pronunțată în prima instanță și cu drept de apel, și a fost atacată pe calea apelului, înaintea curței de apel din Galați, de către C. M. Bally, intimat în recurs; că acea curte, prin deciziunea cu No. 37 din 14 Martie 1896, statuând asupra apelului lui Bally, a reformat în totul sentința tribunalului atacată astăzi cu recurs, sentință ce dăduse câștig de cauză recurentului Dodu, reclamant înaintea tribunalului;

Că, dar, recurentul numai decisiunea curței de apel putea să o atace pe calea recursului, și întru cât densus a atacat cu recurs sentința tribunalului, recursul său cată a fi declarat ca neadmisibil.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 821

LEGEA DE URMĂRIRE. — Ce datorii se pot urmări cu această lege. — Contravențiunii la plata acciselor comunale. — Când se pot urmări dupe legea de urmăriri. — Dacă se pot urmări numai dupe un simplu ordin al primarului. — Dacă trebuie constatate prin proces-verbal. (Art. 1 din legea de urmăriri; art. 104 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

Asemănat art. 1 din legea de urmăriri, nu se pot urmări, dupe această lege, de Stat, județ sau comună, veniturile, taxele, amenzi și în genere ori-ce alte venituri neachitate la termen, de cât în baza unui titlu legal de datorie.

Ast-fel comuna nu poate urmări amenzile provenind din infracțiunile la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, dacă aceste infracțiuni nu au fost constatate conform acelei legi și regulament, adică prin proces-verbal. Ele nu se pot urmări numai printr'un simplu ordin al primarului.

No. 375. — **Casarea sentinței tribunalului Brăila No. 486 din 1896** dupe recursul făcut de S. Milas, cu primăria Brăila.

12 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Buiuciu;

Pe D. avocat Berceanu, asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Rănișteanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului invocat:

»Violarea art. 1 din legea de urmăriri și art. 104 și următorii din

»regulamentul de constatarea și perceperea veniturilor comunale, precum și greșită interpretare a disului regulament.

»Primăria nu poate aplica legea de urmărire spre a executa o amendă pentru o contravenție la legea și regulamentul de constatarea și perceperea veniturilor comunale fără să aibă un titlu legal prevăzut de această lege și regulament.

»Singurul ordin al primarului, fără a fi basat pe un proces-verbal de constatarea verii unei contravenții sau neindepliniri de angajament prevăzut de lege și regulamentul de perceperea veniturilor comunale, dresat îndată, conform art. 104, de agenții îndreptățiți de art. 105, în formele prescrise de art. 107 și aprobat de consiliul comunal conform art. 115, nu poate forma un titlu legal de urmărire, căci, dupe art. 116, numai un asemenea proces-verbal este un titlu legal și suficient spre a se aplica legea de urmărire.

»Tribunalul, nesocotind aceste texte de lege și regulament, interpretă greșit art. 129 din disul regulament, susținând că acest articol dă drept primarului să aplice legea de urmărire, și pentru neindeplinirea obligațiunei luate prin sumisiune de a prezenta bilete de transit, certificat în termen de 10 zile, pe când acest articol arată numai creanțele pentru cari se implică legea de urmărire, dar pentru că aceste creanțe să potă fi executate cu legea de urmărire, trebuie să fie constatate în conformitate cu sus citatele texte de lege, căci alt-fel care ar fi mijlocul de a contesta noi existența unei asemenea creanțe, dacă nu acela prevăzut de art. 118 din regulament, atacând cu apel o asemenea constatare, ori dacă nu se face un proces-verbal de constatare, mi se ia dreptul de apărare și rămân condamnat printr'un singur ordin fără a fi judecat».

Având în vedere că, dupe art. 1 din legea de urmărire, nu se pot urmări, dupe această lege, de Stat, județ sau comună, veniturile, taxele, amenzile și în genere ori-ce alte venituri neachitate la termen, de cât în basa unui titlu legal de datorie;

Considerând că, în specie, din sentința supusă recursului, se constată că recurenții Milas și fiul, comercianți din Brăila, fiind urmăriți pentru o amendă de 300 lei de către agenții fiscali ai primăriei, pentru că ar fi contravenit dispozițiunilor regulamentului pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, nerestituind în termenul prevăzut de acel regulament biletele de transit ale

mărfurilor lor, dănsii au făcut contestația înaintea consiliului comunal, cerând să înceteze urmărirea care se făcea dupe un simplu ordin al primarului, iar nu în urma unui proces-verbal constător al contravenției și încheiat în conformitate cu dispozițiile sus citatului regulament; că atât consiliul comunal, cât și tribunalul în apel, le-a respins contestațiunea ca neîntemeiată;

Considerând că, dupe art. 104 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, ori-ce infracțiune prevădută și pedepsită de legea de perceperea taxelor de accise va fi constatată printr'un proces-verbal încheiat îndată dupe descoperirea ei;

Considerând că întru cât este constant, în specie, că infracțiunea imputată recurenților nu a fost constatată printr'un proces-verbal, urmărirea lor în baza legii de urmărire pentru plata amendei, făcută numai dupe ordinul primarului, nu a fost făcută în baza unui titlu legal, și, deci, reu tribunalul a respins apelul recurenților;

Că, dar, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 822

CONTRIBUȚIUNI. — Tolerarea unor locuitori de a nu fi impuși la contribuțiunile legale. — Dacă funcționarii fiscali cari tolerează acesta sunt pedepsiți. (Art. 59 din legea din 29 Maiu 1893 pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, și art. 5 din legea din 18 Martie 1877 pentru înființarea unei contribuțiuni pentru căile de comunicație).

CONTRIBUȚIUNI. — Motivarea hotărîrilor. — Omisiune esențială. — Nepronunțarea tribunalului asupra mijlocului de apărare că un agent fiscal cu rea credință a tolerat neînscirerea unor locuitori la contribuții.

1/ Asemănat art. 59 din legea din 29 Maiu 1893 pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, combinat cu art. 5 din legea din 18 Martie 1877 pentru înființarea unei contribuțiuni pentru căile de comunicație, sunt pedepsiți funcțio-

- narii fiscali cari vor fi tolerat în comune pe veri-unul din locuitori fără a fi impus la contribuțiunile ce trebuie să suporte.*
- 2) *Comite o omisiune esențială tribunalul care nu se pronunță asupra mijlocului de apărare invocat de Stat cum că un agent fiscal, cu rea credință, și din negligență, a tolerat pe mai multe persoane de a nu fi impuse și plăti contribuțiunile legale.*

No. 376. — **Casarea** sentinței tribunalului Ialomița cu No. 72 din 1895, dupe recursul făcut de ministerul finanelor, în proces cu Gh. Dobrescu.

12 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea, și

Pe D. avocat D. Carp asupra motivelor de casare, lipsind intimatul;

Deliberând,

Asupra motivelor invocate :

1) »Violarea art. 59 din legea pentru constatarea și perceperea »contribuțiunilor directe din 1895, dupe care percepătorii cari au tolerat în comună pe locuitori fără a fi supuși la contribuțiunile fiscale sunt pedepsiți«.

2) »Omisiune esențială, întru cât tribunalul nu se pronunță asupra mijlocului invocat de Stat că intimatul cu rea credință a tolerat »ca mai multe persoane să nu fie supuse la contribuțiunile fiscale«.

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs se constată că G. Dobrescu, intimat în recurs, a fost urmărit în baza legii de urmărire, pentru că, fiind percepător fiscal, ar fi tolerat și neglijat de a impune pe mai mulți contribuabili din circumscripțiunea sa la plata de contribuțiuni de căi de comunicațiune, patente și licențe, fapt pentru care a fost amendat și urmărit ;

Având în vedere că dupe art. 59 din legea din 29 Maiu 1893 pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, combinat cu art. 5 din legea din 18 Martie 1877 pentru înființarea unei contribuțiuni pentru căile de comunicațiune, sunt pedepsiți funcționarii fiscali cari vor fi tolerat în comune pe veri-unul din locuitori fără a fi impus la contribuțiunile ce trebuie să suporte ;

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că avocatul Statului, recurent aici, în combaterea apelului făcut de Dobrescu, a susținut d'inaintea tribunalului că numitul, cu rea credință și din negligență, a tolerat pe mai multe persoane de a nu fi impuse și plăti contribuțiunile legale ;

Că tribunalul omite cu totul a se pronunța asupra acestui mijloc de apărare, mijloc ce, de s'ar fi dovedit, putea, conform sus citatelor texte de lege, să schimbe cu totul hotărîrea ce tribunalul a dat ;

Că, procedând ast-fel, tribunalul comite o omisiune esențială, și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 823

CASAȚIUNE. — Acte ce nu au fost presintate la fond. — Dacă părțile se pot servi cu ele în casație.

Părțile nu se pot servi înaintea curței de casație de acte care nu au fost presintate și examinate de instanța de fond.

No. 377. — **Respingerea** recursului făcut de D. Păun contra sentinței curței de apel, secția I, București, cu No. 213 din 1895, cu N. Vasile și altul.

13 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Ste-fănescu ;

Pe D. avocat Christide asupra motivelor de casare, și

Pe D. Gr. Jipescu, avocatul intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Actele prin care constat dreptul meu de moștenire fiind predate
»D-lui avocat ce 'l aveam în apărare, nu au fost aduse la cunoștința
»onor. curții de apel și nici depuse, așa că, în lipsa acestora, s'a refor-

„mat sentința, plus alte motive ce voiă mai desvolta la ăia desipță ;
„cer și spese“.

Având în vedere decisia curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 213 din 1895, din care rezultă că D. Păun, revendicând de la Nicolae, Vasile și Rădoi Sandu un pământ de 7 pogone și 19 prăjini posedate de aceștia în comuna Vêrteju-Nefliu, județul Ilfov, spre a dovedi calitatea ce i se contestă de nepot din frate al decedatului Sandu Niță, a cerut d'inaintea primei instanțe proba testimonială în lipsă de orice acte ale stărei civile, probă care i-a fost acordată de această instanță, admitându-se și contra-probă cerută de intimați ;

Că, din depunerile martorilor audiați în acest scop, curtea, ca instanță de apel, declară că nu și-a putut forma convingerea asupra calității de nepot a revendicantului și în considerațiune că pe baza unor depuneri contradictorii de martori nu se pot deposea actualii posesori din stăpânirea pe care o au asupra pământului în litigiu, respinge ca nefundată acțiunea lui D. Păun ;

Considerând că unica probă ce s'a invocat d'inaintea instanțelor de fond, fiind numai proba testimonială, întru cât actele exilate astăzi d'inaintea casațiunei, nu au fost nici presintate, nici examinate de instanțele ce au a judeca fondul, ele nu pot fi discutate pentru prima oară pe calea recursului în casațiune ;

Considerând că de și D. Păun, căruia instanța de fond i-a respins cererea de revendicare, susține în recurs că s'ar fi adresat unui mandatar care nu ar fi presintat curței de apel actele ce i s'au încredințat spre acest scop, dar pe cât timp aceste acte, cari nici la prima instanță nu s'au înfățișat, se găseu în mâinile lui D. Păun sau a mandatarului său pe care l'insărcinase ca să i pledeze apelul, D. Păun nu poate să și impute de cât sie-și alegerea ce a făcut o în persoana acestui mandatar și, dacă s'ar crede cum-va îndreptățit la acesta, să l'urmărească prin o acțiune în daune, suportând însă, față cu intimații Sandu, consecințele legale ale unei judecări regulat urmată și care respinge acțiunea de revendicare al lui D. Păun, constatând că, față cu aceștia, ea nu a putut fi dovedită prin nimic de revendicant.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

Contestațiuni ivite dupe decisiu juriului și ordonanța judeului-director. — Competință. — Drept comun. — Casațiune. — Competința secțiunilor curței de casațiune. (Art. 27, 59 și 75 din legea de expropriere; art. 402 procedura civilă; art. 2 și 3 din legea de la 12 Martie 1870 pentru modificarea legii organice a curței de casație).

In materie de expropriațiune pentru causă de utilitate publică, ori-ce contestațiune ivită în urma decisiunei juriului de expropriere și a ordonanței judeului-director, urmăză a fi judecată separat de instanțele judecătorești dupe regulele de procedură ale dreptului comun.

Recursul, în asemenea cas, se judecă de secțiunea I a curței de casație.

No. 378. — Casarea, dupe recursul făcut de direcția generală a C. F. R., a decisiiei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 5 din 1896, cu Florica M. Chițescu și alții.

13 Noembre 1896

CURTEA,

Asupra incidentului ridicat din oficiu :

În baza art. 2 și 3 a legii din 5 Martie 1870 ;

Deliberând,

Având în vedere că ori-ce contestațiune ivită în urma exproprierii și a ordonanței judeului-director urmăză a fi judecată separat de instanțele judecătorești și dupe dreptul comun ;

În numele legii,

Declară că e de competența acestei secții a judeca recursul de față;

Dupe care,

În fond, ascultând citirea raportului făcut în causă de D. consilier N. Prădescu ;

Pe D. avocat Duca asupra motivelor de casare, lipsind intimații.

Asupra motivului de casare invocat de recurent :

»Exces de putere și rea interpretare și greșită aplicare a art. 27 și 75 din legea de expropriere, violarea art. 59 din aceeași lege și a art. 402 din procedura civilă«.

Având în vedere decizia, supusă recursului, a curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 5 din 1895, prin care, conform art. 27 și 75 a legii de expropriere, se declară inadmisibil apelul făcut de direcția generală a căilor ferate în potrivea unei sentințe a tribunalului Olt cu No. 345 din 1895, care 'l respinsese în fond contestațiunea făcută contra urmăririi întreprinsă de Florica M. Chițescu și Maria E. Chițescu în baza unei decisiuni a juriului de expropriere și a ordonanței judeului-director de la acel tribunal;

Având în vedere că, în specie, direcțiunea generală a căilor ferate contestând proprietărilor expropriate dreptul la indemnizare, pe motiv că indemnizările au fost deja plătite acestora prin soții lor, judecătorul-director a luat act despre această contestare și ast-fel a rămas ca instanțele ordinare să o judece conform ultimului aliniat din art. 59 al legii de expropriere;

Considerând că, în această privință, legea specială asupra exproprierii nederogând prin nimic la dreptul comun, urmăzează de aci că o atare contestațiune are a fi instruită și judecată dupe regulile ordinare de procedură; că, așa fiind, când curtea refuză administrațiunii dreptul de apel într-o cauză de judecată ordinară, ea comite un exces de putere și violază în adevăr textele vițate prin motivul de recurs.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 825

APEL. — Opozițiune. — Acțiune respinsă ca nesustținută. — Opozițiune respinsă ca nesustținută.

APEL. — Desemnare greșită în petiția de apel a hotărîrii apelată, trecându-se, în loc de numărul hotărîrii dată asupra opozițiunii, numărul primei hotărîri. — Apel valabil când dispozițiunea din ambele hotărîri este același. — Exces de putere. (Art. 318 din procedura civilă).

Cel judecat în lipsă de prima instanță poate face apel atât în materie civilă, cât și în materie comercială, cu toate că a făcut și opozițiune d'înaintea instanței care 'l-a judecat în lipsă. Ast-fel, comite un exces de putere instanța de apel când res-

pinge apelul unei părți pe motiv că apelantul nu a desemnat în petițiunea sa de apel hotărîrea dată de prima instanță asupra opozițiunei, ci a desemnat prima hotărîre care i-a respins acțiunea ca, nesusținută, când a doua hotărîre dată asupra opozițiunei nu face alt-ceva de cât să confirme din nou dispozitivul primei hotărîri, respingînd opozițiunea ca nesusținută, întru cât, în asemenea cas, apelul era îndreptat în contra unuia și același dispozitiv.

No. 379. — Casarea sentinței tribunalului Covurluii cu No. 71 din 1896, dupe recursul făcut de Francisc Costopulo, cu Andoni Gr. Luizo.

13 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat Popov, asupra motivelor de casare;

Deîberând,

Asupra motivului de casare:

„Tribunalul a dat o greșită interpretare art. 318 procedura civilă și a comis un exces de putere respingîndu-mî apelul ca neadmisibil, întru cât fiindu-mî respinsă opoziția ce am făcut la prima instanță prin cartea cu No. 164 din 1896, ca nesusținută, de ore-ce am apelat hotărîrea cu No. 2.544 din 1895, nu mai aveam nevoie a apela și hotărîrea No. 164 din 1896, prin care mi se respinsese opoziția ca nesusținută, de ore-ce ea menținea dispozițiile celei d'înteu hotărîri, cari fac un corp cu densa“.

Avînd în vedere sentința tribunalului Covurluii cu No. 71 din 1896, din care rezultă că Francisc Costopulo intentînd d'înainte judelei de pace No. 1 din Galați o acțiune lui A. Gr. Luizo, pentru ca acesta să i răspundă suma de 1.200 lei, datorită ca plată unor lucrări de ferărie, judele de pace respinge cererea lui Costopulo, ca nesusținută, prin cartea de judecată cu No. 2.544 de la 16 Decembre 1895; că, în contra acestei cărți de judecată, Costopulo face opozițiune la 28 Decembre 1895 și judecătorul de pace, prin cartea de judecată cu No. 164 din 27 Ianuarie 1896, respinge opozițiunea ca nesusținută, confirmînd în totul cartea de judecată cu No. 2.544 din 1895, pe care o menține spre a-i produce toate efectele ei legale;

Că, asupra apelului făcut de Costopulo la 17 Ianuarie 1896, tribunalul Covurluii respinge acest apel prin sentința cu No. 71 din 1896, atacată așî cu recurs, pe motiv că apelantul a desemnat în petiția sa că atacă prin apelul său cartea de judecată cu No. 2.544 din 1895, adică aceea prin care i se respinsese acțiunea sa ca nesustținută, pe când această carte de judecată era înlocuită prin cea cu No. 164 din 1896, unde se respingea însăși opozițiunea, ca nesustținută;

Considerând că cel judecat în lipsă de prima instanță poate face apel atât în civil, cât și în comercial, cu toate că a făcut și opozițiune d'inaintea instanței care l-a judecat în lipsă;

Considerând că, întru cât dispozitivul cărței de judecată prin care se respinge ca nesustținută opozițiunea lui Costopulo, este tot dispozitivul pronunțat și în cartea de judecată ce respinge acțiunea ca nesustținută, apelul lui Costopulo, în specie, era, deci, îndreptat contra unuia și aceluiași dispozitiv; că tribunalul, respingînd acest apel, fără să constate dacă e în termen sau nu numai pe motivul că apelantul nu a desemnat, în petițiunea sa de apel, cartea de judecată care confirmă din nou dispozitivul contra căruia se făcuse apel, a comis în adevăr un exces de putere, violând în același timp art. 318 și următorii din procedura civilă.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 826

PĂMÎNT RURAL. — Dacă sentințele date în materie rurală pot fi atacate cu recurs. (Art. 14 din legea din 13 Februarie 1879).

Asemănat art. 14 din legea de la 13 Februarie 1879, interpretativă legii rurale din 1864, toate sentințele pronunțate în asemenea materii rurale nu mai pot fi atacate cu recurs în casafie.

No. 380. — Respingerea recursului făcut de preotul N. Popovici contra sentinței tribunalului Iași, secția II, cu No. 95 din 1895, cu Catinca Urzică.

13 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. avocat Popovici-Costi, asupra admisibilității recursului și asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Nicolau în combateri ;

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat din oficiu al inadmisibilității recursului în puterea art. 14 din legea de la 13 Februarie 1879, pentru executarea art. 7 din legea rurală din 1864 :

Având în vedere că în baza art. 14 din legea de la 13 Februarie 1879, pentru menținerea și executarea art. 7 din legea rurală de la 15 August 1864, toate sentințele pronunțate în asemenea materii rurale nu mai pot fi atacate cu recurs în casație.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc

Civil, secția I.

No. 827

JUDECARE. — Hotărîre. — Acte depuse dupe închiderea debaterilor. — Dacă pot fi ținute în seamă de judecată. — Casare.

O-dată debaterile închise, instanța judecătorească nu poate să țină în seamă, pentru darea hotărîrei, alte mijloace de apărare și acte de cât cele prezentate în audiență publică, căci dacă ar lua în seamă acte prezentate de una din părți, dupe ce se închiseseră debaterile și judecata intrase în deliberare, s'ar putea surprinde, cea-altă parte, nefiind pusă în situațiune de a le discuta în ședință.

No. 382. — **Casarea** decisiunii curței de apel din București, secția III cu No. 225 din 1895, dupe recursul făcut de Gr. Ionescu, cu N. Lupan.

18 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. avocat I. Brătescu, asupra motivelor de casare, și
Pe D. Al. Djuvara, avocatul intimatului, în combateri;
Deliberând,

Asupra punctului 3 din motivul I :

»Curtea nu discută propunerea mea, că s'a depus prețul tocmai
»în momentul când tribunalul delibera, lucru ce nu s'a discutat oral,
»și nici s'a pus în vederea părților la înfățișare, și acesta constituie o
»nulitate absolută a sentinței, procedura la noi fiind numai orală,
»iar nu scrisă, de esența ei, se violază și dispozițiile legii care nu
»permite ca în timpul deliberărilor să se țină în seamă, pentru darea
»sentinței, alte motive și alte mijloce de apărare de cât cele presin-
»tate în ședința publică, căci alt-fel părțile s'ar putea surprinde una
»pe alta.

»Resultând atât din practica hotărîrii, cât și din considerantele
»tribunalului care, înfățișând procesul în ziua de 5 Ianuarie și în-
»chidînd desbaterile la 10 Ianuarie, primesce pe lângă o petiție, nu
»pe lângă concludii, o recepisă, din care una cu No. 33.477 poartă data
»de 9 Ianuarie 1895, adică depuși bani făcînd parte din preț, în
»urma închiderii desbaterilor care a avut loc la 5 Ianuarie și pro-
»nunțarea la 11 Ianuarie 1895«.

Avînd în vedere decizia curții de apel din București, secția III, cu
No. 225 din 1895, în contra căreia s'a recurs, decizie ce confirmă
în totul sentința tribunalului de Ilfov, secția III, cu No. 17 din 1895,
pentru faptele și motivele indicate într'însa ;

Avînd în vedere că din menționata sentință rezultă că N. Lupan
a chemat în judecată pe Gr. Ionescu la 5 Iunie 1893, spre a fi obli-
gat ca să'l pună în posesia caselor cumpărate de la dînsul prin actul
de vinzare încheiat la 18 Martie 1893; că, la rîndul său, Gr. Ionescu
intentează acțiune lui Lupan, prin care cere a se declara acest cumpă-
rător în culpă, de ôre-ce a refuzat să încheie actul definitiv al vinde-
rei și, prin urmare, să se pronunțe resilierea celui contract împreună
cu pierderea arvunei ;

Avînd în vedere că d'inaintea tribunalului procesul s'a înfățișat la
5 Ianuarie 1895, dupe conexarea ambelor acțiuni printr'un jurnal
precedent și tribunalul, avînd necesitate să studieze actele, a rămas
în deliberare, închidînd desbaterile la indicatul termen ;

Că la 10 Ianuarie 1895 grefa celui tribunal primesce o petițiune

a lui N. Lupan, prin care acesta depune, pe lângă alte acte, și recepisa casei de depuneri cu No. 33.477 din 9 Ianuarie 1995, pentru suma de 877 lei, spre a servi în procesul pe care îl are cu Gr. Ionescu, dupe cum însuși declară; că a doua zi, 11 Ianuarie, tribunalul și pronunță hotărîrea sa, în totul adoptată de curte, prin care constată că Lupan a depus și complectat prețul ce era ținut a plăti, și că prin această acoperire a acelui preț, Lupan și-a executat ast-fel în termen obligațiunea sa;

Avînd în vedere că de și în nouile concludiuni, depuse d'inaintea curței, Gr. Ionescu apelază și asupra acestui punct, totuși instanța de apel, confirmînd sentința tribunalului, consideră ca valabila și la timp făcută o asemenea depunere;

Considerînd că, în drept, punerea în întîrziere pîte să rezulte și din chemarea în judecată, ce este cea mai energică punere în întîrziere, și produce, prin urmare, toate efectele acestea din ziua în care s'a făcut chemarea în judecată;

Că, în specie, instanța fiind legală și Lupan pus în întîrziere prin chemarea în judecată de la 23 Iunie 1893 a lui Gr. Ionescu, reu instanța de fond îl consideră încă în termen spre a depune prețul și, spre a face această constatare, ia în sîmă acte presintate de una din părți dupe ce judecata închisese desbaterile și intrase în deliberare, așa că cea-altă parte nici nu fusese pusă în situațiune de a le discuta în ședință;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare este fondat.

Pentru aceste motive, fără a mai discuta pe cele-alte:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 828

CASAȚIUNE. — Recurs. — Incheiere preparatorie și deslușitoare a instanței de apel. — Neadmisibilitate. (Art. 36 și 38 din legea organică a curței de casație).

Incheierile pregătitoare și deslușitoare, pronunțate de instanțele apelative, nu se pot ataca cu recurs în casațiune de cît o-dată cu hotărîrea ce se va da asupra fondului.

No. 383. — **Respingerea** recursului făcut de Elena Corivan și soțul ei, contra încheierii curței de apel Galați, secția I, cu No. 523 din 1896, cu Eufrosina Stamati Apostolidi.

18 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat V. Poenaru asupra incidentului ce ridică de inadmisibilitatea recursului, basat pe art. 35 al legii organice a casației, și

Pe D. Chebapci, în combaterea lui;

Deliberând,

Asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului:

Având în vedere încheierea supusă recursului cu No. 523 din 1896, din care rezultă că Eufrosina Stamati Apostolidi, făcând apel la curtea din Galați contra sentinței prin care tribunalul Covurliu îi respinsese ca nesusținută acțiunea prin care cerea să i se recunoască dreptul de proprietate pe jumătate din averea rămasă de la defunctul A. I. Alexandri și să facă partajul, a presintat, în susținerea acțiunii sale, un testament autentificat de acel tribunal cu No. 1.071 de la 18 Iunie 1893, prin care i se lasă de Alexandri jumătate din averea sa, cea-altă jumătate fiind legată fiicei sale adoptive Elena Corivan;

Că Elena Corivan preținzând că acel testament a fost revocat printr'un altul olograf de la 19 Iunie același an, curtea din Galați, prin încheierea atacată cu recurs, conchide, din elementele cauzei, că acest din urmă testament nu ar fi scris, subscris și datat de Alexandri, fixând părților un termen nou, la 20 Maiu 1896, pentru ca să judece asupra fondului cu cele-alte acte și dovezi ce vor fi având, scoțându-se din cauză, prin încheierea atacată ași cu recurs, testamentul cu data de 19 Iunie 1893, invocată de Elena Corivan;

Considerând că, dupe art. 36 al legii sale organice, curtea de casăție judecă, în această calitate, recursurile ce vor fi pornite contra hotăririlor deservite pronunțate de instanțele apelative, iar nu cele primite contra unor încheieri pregătitoare și deslușitoare, căci, dupe art. 38 tot din aceeași lege, casarea lor nu se poate cere de cât o dată cu hotărîrea asupra fondului.

Pentru aceste motive:

Respinge ca prematur recursul, etc.

Civil, secția I.

No. 829

CUMUL. — Pensionar numit într'o funcțiune retribuită cu lăfă și diurnă. — Renunțare la lăfă. — Dacă pôte cumula pensiunea cu diurna peste maximul de 300 lei. (Art. 1 și 6 din legea cumulului; art. 72 din regulamentul pensiunilor civile; art. 20 din legea pensiunilor militare).

Pensionarul numit într'o funcțiune retribuită cu lăfă și diurnă pôte, renunțând la lăfă, să cumuleze pensiunea și diurna chiar dacă, cumulate, trec peste maximul de 300 lei prevădut de art. 6 din legea cumulului, de ôre-ce acéstă condițiune a maximului de 300 lei se aplică numai când lăfa și pensiunea adunată ar întrece acéstă sumă, iar nu și la diurnă.

No. 384. — Respingerea recursului făcut de ministerul de resbel contra sentinței tribunalului Dorohoiu cu No. 17 din 1895, dată în procesul cu N. Popovici.

18 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. G. Părvulescu, avocatul recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat C. Broșteanu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare;

„Violarea art. 1 și 6 din legea asupra cumulului de la 1 Iulie 1890, „dupe care, afară de ôre-carî excepțiunii anume determinate, nimeni „nu pôte fi investit de cât cu o singură funcțiune de Stat, județ sau „comună cu lăfă, diurnă sau ôrî-ce altă indemnizare; iar pensionarii „Statului, investiți cu verî-o funcțiune publică de ôrî-ce natură, tre- „bue să opteze între lăfă și pensiune, dacă lăfa și pensiunea cumulate „trec peste suma de 300 lei. Or, intimatul Popovici Nicolau, admi- „nistrador clasa II în retragere și pensionar al Statului cu suma de „180 lei pe lună, fiind numit și polițaiu al orașului Dorohoiu, func- „țiune retribuită cu suma de 350 lei lunar, din care 150 lei lăfă plă- „tită de Stat și lei 200 diurnă plătită de comună, întră în condițiunile

„legei cumulului și, deci, bine i s'a reținut de Stat suma de lei 528, „pe timpul cât a ocupat funcțiunea de polițaiu, și acesta cu atât mai „mult cu cât intimatul nu s'a conformat întocmai articolului 72 din „regulamentul pensiunilor civile și art. 20 din legea pensiunilor mili- „tare de la 1 Iulie 1889, spre a opta între lăfă și pensiune. Tribu- „nalul, judecând alt-fel și obligând pe Stat la restituirea sumei în „ceștiune, a violat menționatele text : de lege și a comis în același „timp un adevărat exces de putere».

Având în vedere sentința tribunalului Dorohoiu, din care rezultă că N. Popovici, fost oficer administrator clasa II și acum pensionarul Casei de dotațiune a ôstei cu 198 lei lunar, e numit în funcțiunea de polițaiu al orașului Dorohoiu, care este retribuită cu o lăfă de 150 lei lunar, în plus de diurna din partea comunii de 200 lei, pentru transporturile din oraș în afacerile comune;

Că, în urma unei corespondențe urmată cu Casa de dotațiune a ôstei, se vede că N. Popovici, spre a se conforma legei cumulului, a optat pentru pensiune și pentru diurnă, renunțând la lăfa de polițaiu plătită de ministerul de interne; că, dupe cât-va timp, ministerul de rebel, oprind din pensiunea pentru care Popovici optase câte 43 lei, timp de 11 luni, pe motiv că pensiunea acesta, unită cu diurna servită de primărie, întrece suma de 300 lei, N. Popovici a chemat în judecată pe minister spre a'i restitui sumele ast-fel reținute din pensiunea sa;

Că judecătorul de pace, în vedere că diurna adiționată cu pensiunea trece peste 300 lei, a respins ca nefondată acțiunea lui Popovici, prin cartea de judecată cu No. 502 din 1895, iar acesta făcând apel, tribunalul, în considerațiune că art. 6 din legea cumulului prevede opțiunea între lăfă și pensiune, fără a vorbi de diurne, cari nu au caracterul de lefură, chiar când sunt plătite lunar și pentru o sumă fixă, admite ca întemeiată cererea lui Popovici și condamnă pe ministerul de rebel ca să'i restitue 528 lei, adică cei 43 lei timp de 11 luni, reținuți pe nedrept de Casa de dotațiune a ôstei din pensiunea cuvenită lui N. Popovici;

Vedând art. 1 și 6 din legea asupra cumulului;

Considerând că dupe art. 1 al acestei legi nimeni nu pôte ocupa două funcțiuni, în afară de excepțiunile stabilite chiar de această lege, ori cari ar fi modul lor de retribuire, lăfă, diurnă sau orîce altă retribuire;

Considerând însă că art. 6 din aceeași lege prevădând cazul cumulului, nu a două funcțiuni, ci a unei pensii cu o funcțiune, permite acest cumul sub condițiune ca léfa și pensiunea adunate să nu treacă suma de 300 lei;

Considerând că acest articol nevorbind de cât de o funcțiune retribuită cu léfă, ce s'ar da unui pensionar, condițiunea maximului de 300 lei nu se poate aplica și în cazul când funcțiunea ar fi retribuită nu numai cu léfă, ci și cu diurnă;

Că, în specie, N. Popovici, renunțând la léfă, a satisfăcut cerințele art. 6 din legea asupra cumulului, care prevede opțiunea între léfă și pensie, fără a dice verî-un cuvânt și de diurnă, cum expres se vorbește despre acesta în art. 1 al aceleiași legi;

Că, ast-fel fiind, nu s'a violat art. 1 și 6 din legea cumulului și nici art. 72 din regulamentul pensiunilor civile și 20 din legea pensiunilor militare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 830

LOCAȚIUNE. — Reparațiuni necesare imobilului închiriat și care cad în sarcina locatorului. — Dacă locatarul poate cere indemnizare când le-a făcut el fără autorizarea justiției. (Art. 1.421 și 991 din codul civil).

MĂRTURISIRE JUDICIARĂ. — Dacă poate fi scindată. (Art. 1.534 și 1.206 din codul civil).

- 1) *Locatarul este în drept a cere de la locator indemnizarea reparațiilor care a făcut la imobilul închiriat, reparațiuni ce cădeau în sarcina locatorului, chiar dacă n'a cerut și n'a obținut autorizarea justiției de a face acele reparațiuni, în cazul când locatorul a refuzat a le face.*
- 2) *Mărturisirea făcută de o parte înaintea justiției nu poate fi scindată.*

No. 385. — **Casarea**, dupe primul motiv, a sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 188 din 1896, dupe recursul făcut de Nic. Durma cu Flórea Mărculescu.

18 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. avocat Mitescu, asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Borneanu în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Violare și greșită interpretare a art. 1.421 din codul civil, combinat cu art. 991 din codul civil. Intr'adevăr tribunalul de și constată în fapt că eu am făcut la imobilul închiriat reparații mari, totuși 'mi refuză dreptul de a cere de la proprietară să 'mi fie în sémă costul lor, pe motiv că nu am fost autorizat de dënşa ca să fac acele reparații în comptul chiriei. Făcënd această restricțiune tribunalul dă o greșită interpretare sus citatelor texte de lege, dupe care locatarul are dreptul a reclama de la proprietar despăgubiri pentru reparațiunile mari și urgente, făcute la imobilul închiriat, chiar fără fără scirea locatorului«.

Avënd în vedere sentința tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 188 din 1896, din care rezultă că Flórea Mărculescu, chemând în judecată pe N. Durma d'inaintea judecătoriei de pace din București, a cerut ca acesta să fie condamnat la plata unei sume de 700 lei, chirie datorită de N. Durma; că N. Durma, în contra acestei acțiuni, a opus că ar fi făcut imobilului închiriat reparațiuni mari și necesare, al căror cost trebuie a i se ține în sémă spre a fi scădüt din prețul chiriei ce datoréză;

Că, în apel, tribunalul de și constată că din ascultarea martorilor rezultă că în adevăr s'au făcut acele reparațiuni, dar cum aceste reparațiuni, dupe art. 1.421 din codul civil, cădeau în sarcina locatörei a le face, și N. Durma, locatarul, nu dovedesce cu nimic că a încunosciiat pe proprietară de necesitatea acelor reparațiuni, obținënd de la dënşa autorizarea a le efectua pe comptul chiriei, ele nu pot, dupe părerea tribunalului, să fie ținute în sémă lui N. Durma;

Considerând că locatorul are îndatorirea de la lege a trăda locatarului lucrul închiriat, în așa stare, în cât să pôtă fi întrebuințat de acest din urmă și de a face apoi, în cursul locațiunei, toate reparațiunile necesare, exceptând numai micile reparațiuni locative, cari, prin uz, cad în sarcina locatarului; că dacă locatorul refuză de a 'și îndeplini această obligațiune, locatarul pôte cere autorizarea justiției spre a face dânsul acele reparațiuni pe socotela proprietarului, dar acesta nu pôte exclude dreptul său a reclama indemnizarea reparațiunilor ce va fi făcut fără o asemenea autorizare, căci acele reparațiuni nefiind el îndatorit să le facă, ci locatorul, acesta tocmai prin refuzul său s'ar îmbogăți pe nedrept în dauna locatarului;

Că, așa fiind, când tribunalul refuză de a judeca toate împrejurările în cari au fost făcute acele reparațiuni, precum și natura și necesitatea lor, el într'adevăr violă art. 1.421 și 991 din codul civil, și, deci, hotărîrea sa urmăzează a fi casată asupra acestui punct.

Asupra motivului II :

„Violare și greșită interpretare a art. 1.534 din codul civil, a principiilor generale de drept în materie de probă și exces de putere. Am cerut tribunalului ca să fie condamnată partea adversă să-mi plătească onorariul pentru serviciile aduse ca avocat, și fiind-că dânsa susține că acele servicii au fost benevole, tribunalul mă obligă pe mine să fac dovadă că mandatul nu a fost gratuit, intervertind printr'acesta rolul părților în ce privesce sarcina probei“.

Având în vedere că N. Durma a opus d'inaintea instanței de fond, în contra cererei de plată a chiriei formată de Flórea Mărculescu, serviciile la a căror remunerare dânsul ar fi având drept; că, spre dovedirea pretențiunilor sale, Durma a presintat acelei instanțe un act dotal constituit de Flórea Mărculescu fiicei sale Maria, susținând că proprietarei Mărculescu 'i-ar mai fi prestat, tot în această calitate de avocat, serviciile sale și în alte rînduri;

Considerând că N. Durma, spre a dovedi toate aceste servicii, s'a referit la recunoscerea Flórei Mărculescu și acesta, în interogatoriul ce i s'a luat la tribunal, arată că acele servicii au fost prestate fără ca dânsa să fi cerut concursul lui Durma, ci în mod benevol; că, în contra acestei mărturisiri a părței, N. Durma nu a putut administra ver-o altă dovadă de negrătitatea serviciului ce a adus;

Considerând că întru cât N. Durma s'a referit la unica probă a

mărturisirei părții, această mărturisire nu se putea scinda de tribunal, ci trebuia să fie luată ca dovadă, așa cum fusese făcută, adică în întregul ei; că, urmând ast-fel, tribunalul nu a violat art. 1.534 din codul civil.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta pe cele-alte :

Casază asupra primului motiv și respinge pe cel de al doilea, etc.

Civil, secția I.

No. 831

PEREMPTIUNE. — Casațiune. — Termen de perempțiune. — De când curge. — Recurs suspendat prin mărtea recurentului. — De când începe termenul de perimare. (Art. 257 din procedura civilă).

Judecata se perimă dacă partea va lăsa să treacă două ani de la cel din urmă act de procedură fără a mai face veri-un altul spre a se putea pune procesul în stare de judecată.

Ast-fel, recursul se perimă, când de la data jurnalului curței prin care se suspendă recursul prin mărtea recurentului, a trecut mai mult de două ani fără ca moștenitorii recurentului, sau partea interesată, să mai fi făcut veri-un act de procedură spre a se putea pune recursul în stare de judecată.

No. 386. — **Perimarea recursului** făcut de Constantin Diaconu, dis și Croitoru, contra deciziei curței de apel din București, secția I, cu No. 237 din 1875 în proces cu I. Petrescu.

18 Noembre 1896

CURTEA,

Având în vedere art. 257 din procedura civilă, dupe care judecata se perimă, dacă partea va lăsa să treacă două ani de la cel din urmă act de procedură, fără a mai face veri-un altul, spre a se putea pune procesul în stare de judecată ;

Având în vedere că, în specie, cel din urmă act de procedură este jurnalul acestei înalte curți cu No. 1.595 din 18 Decembre 1879, prin care procesul s'a pus în suspensie din cauza încetării din viață a recurentului ;

Că de la data acestui jurnal, 18 Decembrie 1879 și până la 12 Noiembrie 1896, data cererii de primare, sunt trecuți mai mult de două ani, fără ca moștenitorii recurentului, sau partea interesată să mai fi făcut veri-un act de procedură spre a se putea pune procesul în stare de judecată, acesta dupe cum se atestă și de D. registrator de secții prin referatul său.

În virtutea art. 257 din procedura civilă :

Primă instanța, etc.

Civil, secția I.

No. 832

ARENDAȘII STATULUI. — Delict șilvic. — Pășunare în pădurea Statului. — Dacă este permisă. — Poeni în acele păduri. — Dacă pășunarea în poeni este oprită. (Art. 18 și 47 din condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului, publicate în *Monitorul Oficial* No. 216 din 4 Ianuarie 1884; art. 23 din codul șilvic).

Condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului opresc pășunarea vitelor în pădurile Statului de ori-ce esență și vârstă, nu însă și în poenile din acele păduri.

No. 387. — Respingerea recursului făcut de ministerul domeniilor contra sentinței tribunalului Neamțu cu No. 162 din 1896.

19 Noiembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. avocat I. Filitti în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat C. Borcescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Exces de putere și violarea art. 18 și 47 din condițiile generale publicate în *Monitorul Oficial* No. 226 din 14 Ianuarie 1887 și a art. 23 din codul șilvic.

„În adevăr, tribunalul, pentru a admite apelul D-lui Caluda, pre-

»tinde că pășunatul este permis în părțile din pădure atât pe baza art. 18, cât și art. 47 din condițiile generale, cât și din codul silvic, »reese în modul cel mai evident că arendașul nu are nici un drept »asupra pădurei în exploatare saă din cele exploatate cu 10 ani în »urmă».

Având în vedere că tribunalul constată că moșia Almașul a fost arendată conform condițiilor generale publicate în *Monitorul Oficial* No. 216 din 4 Ianuarie 1884;

Considerând că art. 18 din acele condițiuni dă drept arendașului la perceperea tuturilor veniturilor și foloșelor moșiei arendată, afară numai de restricțiunile și opririle anume determinate în contract;

Că art. 47 din aceleași condițiuni, care opresce pășunarea în păduri de orice esență și vîrstă, conform art. 23 din codul silvic, nu prevede o asemenea restricțiune și pentru poenile aflate în acele păduri;

Că, în specie, fiind constant că vitele au fost introduse la pășunat în poenile din pădure, cu drept cuvînt, și fără a comite veri-un exces de putere saă veri-o violare a veri-unui text, tribunalul a anulat decizia casieriei generale de Neamțu No. 16.747 din 1895, și a dispus a se restitui intimatului V. S. Caluda suma de 800 lei, consemnată de apelant, sumă la care fusese condamnat de agenții fiscali pentru pagubele pretinse ce ar fi adus Statului prin pășunarea vitelor pe acele poeni, și, prin urmare, mijlocul de casare nu este fondat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 833

PĂMÎNT RURAL. — Legea rurală. — Anularea vinăderilor pămînturilor date conform legii rurale. — Sentințele tribunalelor. — Cari sunt definitive, nesupuse nici apelului nici recursului. (Art. 8 și 14 din legea interpretativă din 1879).

PĂMÎNT RURAL. — Dacă inalienabilitatea prevădută de art. 132 din Constituțiune opresce pe săteni de a înstrăina pămînturile lor în condițiunile legii din 1864 și cea interpretativă din 1879. (Art. 132 din Constituțiunea din 1884).

1) Asemănat art. 8 și 14 din legea din 9 Februarie 1879, interpretativă legii din 1864, numai sentințele date de tribunal

pentru anularea pământurilor date conform legii rurale sunt definitive și nu pot fi atacate nici pe calea apelului, nici pe aceea a recursului în casație, nu și sentințele date de tribunal în anularea vinzării pământurilor cumpărate de săteni în loturi fie de la Stat, fie de la alți săteni cari cumpăraseră loturi în urma acestor legi, și cari sunt supuse apelului și recursului.

2) *Inalienabilitatea pământurilor rurale, prevădută de art. 132 din Constituțiunea din 1884, nu oprește pe săteni de a înstrăina pământurile lor în total sau în parte la alți săteni cari s'ar găsi în condițiunile legii din 1864 și cea interpretativă din 1879, căci, prin acest articol, Constituțiunea nu a făcut alt-ceva de cât a dat un caracter constituțional inalienabilității acelor pământuri și a prelungit termenul acestei inalienabilități.*

No. 388. — Respingerea recursului făcut de Toma Ionescu contra deciziei curței de apel din București, secția III, No. 191 din 1895, în proces cu Mihaiu Ionescu.

19 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. P.

Petrescu;

Pe D. avocat Dimitrescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Barozzi, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

„Exces de putere, necompetință și violarea art. 8 și 14 din legea pentru menținerea și executarea art. 7 din legea de la 15 August 1864, de ôre-ce curtea de fond intră în cercetarea unui apel contra unei hotăriri a tribunalului care anulează un act de înstrăinare a unui pământ rural, hotărire care, dupe art. 8 și 14 din legea din 1879, sunt definitive, fără apel și recurs“.

Având în vedere că, din decisiunea curței de fond supusă astăzi recursului, rezultă că, în specie, Mihaiu Ionescu, în virtutea unui act de cumpărătore ce făcuse de la Toma Ionescu, stăpânesce și dânsul o cantitate de pământ din lotul No. 4 din comuna Stroesci ce Toma Ionescu cumpărase de la Stat și pe care dânsul se obligase a-l plăti în rate, conform actului de vinzare ce se făcuse între dânsii la 1887;

că această vinzare și cumpărare în condițiunile și timpul în care s'a urmat și de către Toma Ionescu de la Stat și de către Mihaiu Ionescu de la Toma, nu se poate considera că au intrat în spiritul legilor din 1864 și acelei interpretative din 1879 ;

Considerând că, din acest punct de vedere, curtea de apel primind să judece apelul lui Mihaiu Ionescu în contra sentinței tribunalului Argeș, No. 349 din 1894, nu a comis nici un exces de putere și nici a violat în nimic art. 8 și 14 din legea pentru menținerea și executarea art. 7 din legea de la 15 August 1864, care privește numai adevărata improprietărire a sătenilor muncitori și imposibilitatea înstrăinării acestor pământuri la alte persoane străine de dînșii și care lege avea o procedură excepțională ;

Că, deci, acest motiv este nefondat.

Asupra secundului mijloc de casare :

„Curtea violază art. 132 din Constituție și art. 1 din legea modificătoare de la 1879, de ore-ce pune ca singură condițiune pentru a putea cumpăra pământ rural, faptul de a fi sătén și cultivator fără a cerceta elementul esențial, adică dacă a fost sau nu improprietărit, dacă mai are pământ sau nu“.

Având în vedere că, prin art. 132 din Constituția din 1884, menținându-se inalienabilitatea pământurilor rurale și cu excepțiunile din 1864 și cea interpretativă din 1879, nu s'a făcut de cât s'a dat un caracter constituțional inalienabilității acelor pământuri și s'a prelungit termenul inalienabilității, fără însă să se oprească sătenii de a înstrăina pământurile lor în total sau în parte la alți săteni cari s'ar găsi în condițiunile prevădute în acele legi ;

Că curtea de fond, constatând în fapt că Mihaiu Ionescu este sătén și nelmproprietărit, nu a violat întru nimic dispozițiile art. 132 din Constituție când a decis că a cumpărat bine și regulat acest pământ rural de la Toma Ionescu ;

Că, deci, și acest motiv fiind neexact și nefondat trebuie a se respinge.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

MANDAT. — Interpretarea conținutului unei procuri. — **Apreciere suverană a instanțelor de fond.**

SUCCESIUNE. — Renunțare la succesiune. — Cine poate renunța la o succesiune. — Dacă trebuie să aibă vocația la acea moștenire pentru a putea renunța.

PLATĂ. — Confusiune. — Succesiune. — Când debitorul unei succesiuni poate invoca că s'a achitat prin confusiune.

- 1) *Interpretarea conținutului unei procuri este o cestiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului, care scapă de censura curței de casație.*
- 2) *Pentru a putea renunța la o moștenire trebuie a avea vocația la acea moștenire.*
- 3) *Debitorul unei succesiuni nu poate pretinde că datoria s'a stins prin confusiune, dacă nu a putut să 'și dovedească calitatea sa moștenitor în drept a primi acea succesiune.*

No. 389. — **Respingerea recursului** făcut de Iordache Scântee, contra deciziei curței de apel din Iași, secția I, No. 35 din 1891, cu Demostene Stefanide și altul.

19 Noembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N.

Opranu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Avinian, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului II :

» Violarea art. 1.096 și 1.536 din codul civil și exces de putere.

» Procura generală dată de G. Gavadopolu, nepotului său Demostene

» Gavadopolu, coprinde toate actele de administrațiune generală conferite

» acestuia în toate afacerile, cu dreptul chiar de a primi și bani, ast-fel

» că ea nu era limitată numai la afacerile moșiei.

» Deci, eu, ca debitor, m'am liberat valabilmente de plata datoriei

» făcută în mâinile unui mandatar legal imputernicit, ast-fel că curtea

» de apel, numai prin nesocotirea citatelor texte de lege, a decis con-

» trariu și numai prin denaturarea clauselor procurațiunei stabilește

»o limitare a imputernicirii numai la afacerile moşiei, limitare ce nu se conţine în act».

Având în vedere că din dosar rezultă că Iordache Scântee a fost condamnat a plăti lui Constantin Gavadopolu suma de 4.554 lei, cu procente, sumă prevădută într-o obligaţiune ipotecară; că numitul, pentru a se apăra de această obligaţiune de a plăti, a propus liberaţiunea sa pe două argumente: I) pentru că a mai plătit această sumă lui Demostene Gavadopolu, nepotul şi procuratorul general al lui Costache Gavadopolu, şi II) că Demostene Gavadopolu, cărui a făcut plata, a fost moştenitor al lui Costache Gavadopolu, că a renunţat în urmă la moştenirea unchiului său în favoarea mătuşei sale Anghelina, astfel că acţiunea de a reclama această creanţă de 4.554 lei a fost stinsă prin confuziune în persoana lui Demostene Gavadopolu;

Având în vedere că, în ce priveşte plata făcută în mâna lui Demostene Gavadopolu, curtea constată în fapt că, din conţinutul procurii, nu rezultă că Demostene avea dreptul de a primi alte sume pentru Costache Gavadopolu, de cât acele rezultând din exploatarea moşiei;

Considerând că cestiunea fiind de interpretarea unei procuri, decizia curţii nu poate fi supusă censurei curţii de casaţie, şi de aceea motivul urmează a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului I:

»Violarea art. 691, § 1, şi 1.154 din codul civil şi exces de putere.

»Moştenirea defunctului Costache Gavadopolu, fostul meu creditor, cuvenindu-se legalmente, în lipsă de descendenţi, nepotului său. »Demostene Gavadopolu, acel căruia eu îi numărasem valoarea întregii obligaţiuni ipotecare, sub luarea a trei chitanţe, şi acesta acceptând chiar moştenirea aceluia prin faptul renunţării în favoarea soţiei decedatului (Anghelina Gavadopolu), evident că, în momentul acceptării succesiunii, Demostene Gavadopolu, fiind creditor şi debitor în acelaşi timp, datoria mea se găsea stinsă prin confuziune, aşa că ridica dreptul Anghelinei Gavadopolu, şi, prin consecinţă, cesionarului ei, Aslan Caludi, de a reclama plata acestei creanţe.

»Calitatea lui Demostene Gavadopolu era dovedită ca moştenitor al lui C. Gavadopolu, prin însuşi recunoaşterea acestuia în un act judiciar că îi este nepot şi prin acceptarea succesiunii când renunţase în favoarea consortei aceluia. Nimeni, de alt-mintrelea, nu l-a contestat în mod serios acea calitate, căci tocmai sentinţa No. 190

»din 24 Iunie 1886 a tribunalului Tutova, la care făcea alusiune
 »curtea de apel din Iași prin decisiunea atacată cu acest recurs, con-
 »firmă contrariu contestărilor zadarnice ale lui Caludi, iar jurnalul
 »aceluiași tribunal cu No. 5.304 din 1886 de punerea Anghelichei
 »Gavadopolu în posesiunea acestei moșteniri, nu ne poate fi oposabilă
 »de conținutul afirmărilor ce face, ca orî-ce act de procedură grațiosă
 »și la care nici se citează părțile».

Considerând că pentru a putea renunța la o moștenire, trebuie a
 avea vocație la acea moștenire;

Cansiderând că curtea constată în fapt că prin actele presintate
 Demostene Gavadopolu nu 'și-a putut dovedi calitatea sa de nepot și
 moștenitor a lui C. Gavadopolu ; că numai atunci ar fi reunit asupra sa
 ambele calități, de creditor și debitor, și s'ar fi putut opera confusiunea,
 ast-fel că curtea, într'un mod juridic, a respins cererea recurentului
 de a se declara stinsă prin confusiune datoria ce are către succesiunea
 lui C. Gavadopolu ; ast-fel că și acest mijloc de casare nu este fondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 835

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE.—Pro-
 ces-verbal de constatare. — Nearătarea datei când s'a desco-
 perit contravențiunea sa a domiciliului contravenientului. —
 Proces-verbal nul. (Art. 107 din regulamentul pentru consta-
 tarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale. Art. 179
 din legea vamală).

DIVERGINȚĂ. — Nerespectarea termenului de 10 zile pentru
 judecarea diverginței. — Dacă atrage nulitatea hotărîrii.

- 1) Asemănat art. 107 din regulamentul pentru constatarea, per-
 ceperea și urmărirea veniturilor comunale, și art. 179 din legea
 vămilor, nearătarea datei când s'a descoperit contravențiunea
 sa a domiciliului contravenientului, atrage anula-
 larea procesului-verbal care constată acea contravențiune.
- 2) Nerespectarea termenului de 10 zile pentru judecarea unei di-
 vergințe de către instanța de fond, nu atrage nulitatea hotă-
 rîrii.

No. 392. — **Respingerea recursului** făcut de primăria Galați, contra sentinței tribunalului Covurluiu, secția II, No. 99 din 1896, cu firma V. Staicovici.

20 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. avocat Moșoiu, asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Plesnilă, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

I. »Exces de putere și greșită interpretare a art. 107 din legea și »regulamentul comunal. Mențiunea datei descoperirii figurează, și, în »ori-ce cas, ast-fel cum e redactat procesul-verbal, nu se pôte stabili »dacă a trecut anul prescripțiunei și această nearătare a datei desco- »periei. Că domiciliul dispărutului Tomița nu se arată, acesta nu »pote fi motiv de anulare, căci nu Tomița se urmărește în specie, »ci patronul său, conform art. 125 din regulament; formalitatea dar »nu era esențială și lipsa ei nu putea atrage nulitatea ; dar afară de »acesta, unui dispărut nu se pôte sci domiciliul ; legea voesce domi- »ciliul present, nu fostul domiciliu«.

II. »Rău a interpretat tribunalul dispozițiile art. 104, cuvintele : »îndată dupe descoperirea ei« nu urmăze să fie interpretate stricto »sensu ; dacă constatarca s'a făcut mai târziu, acesta a fost indepen- »dent de voința primăriei sau a funcționarilor săi, și onor. înalta »curte a admis că se pôte face constatarea și mai târziu, iar nu de »îndată, prin acesta nu e anulat procesul-verbal ; nu s'a respectat cele »10 zile pentru judecarea divergenței«.

Având în vedere hotărîrea tribunalului Covurluiu, secția II, cu No.99 din 1896, din care rezultă că printr'un proces-verbal, încheiat la 28 Martie 1896 de judele-instructor și procurorul tribunalului Covurluiu, asistat de șeful vămii din Galați și de controlorul primăriei, firma V. Staicovici e supusă la confiscare și amendă, pentru că prepusul acelei firme, Nistor G. Tomița, a scos mărfuri din antrepozit fără să achite taxele cuvenite ;

Că, asupra apelului făcut de firma V. Staicovici, tribunalul, dupe

divergență, înfirmă acel proces-verbal, de ore-ce într'ensul nu se arată ziua descoperirii contravențiunei și nici domiciliul contravenientului Tomița; că, afară de aceasta, contravențiunea fiind săvârșită în Decembrie 1895, constatarea ei nu s'a făcut îndată, dupe cum prescrie legea, ci abea la 28 Martie 1896 ;

Considerând că, dupe art. 107 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale și art. 179 din legea vămilor, nearătarea datei când s'a descoperit contravențiunea sau nearătarea domiciliului contravenientului, atrage anularea procesului-verbal care constată acea contravențiune ; că, în specie, procesul-verbal anulat, nu arată ziua descoperirii acelei contravențiuni și nici ultimul domiciliu al lui Tomița la firma Staicovici, domiciliu pe care acesta nu 'l-a putut perde prin faptul disparițiunei sale spre a se sustrage de la urmărire ;

Considerând că în ce privește ultimul motiv că în judecarea divergenței, tribunalul nu a respectat cele șase zile prevădute în lege pentru judecarea ei, dar această împrejurare nu poate avea de consecință anularea judecăței dată dupe acest termen.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 836

APEL. — Acțiune indivisibilă pornită contra tuturilor codevălmașilor. — Dacă apelul făcut în termen de unul din codevălmași profită tuturilor codevălmașilor. (Art. 1.057 și 1.058 din codul civil ; art. 318 și 320 din procedura civilă).

PARTAGIŪ. — Partagiū atributiv. — Când autoritatea judecătorească poate face un partagiū atributiv. (Art. 974, 743 și 728 din codul civil).

PARTAGIŪ. — Ce instanță judecătorească se poate ocupa cu operațiunile partagiului. — Dacă instanța de apel se poate ocupa cu asemenea operațiunii. (Art. 728 din procedura civilă).

1) *Apelul făcut în termen de unul din codevălmași într'o acțiune indivisibilă pornită contra tuturilor ; profită și celor-alți codevălmași.*

- 2) *Autoritatea judecătorească este în drept, în materie de partagiū, să atribue porțiunile în total, fără a procede prin tragere specială la sorți, însă pentru acesta trebuie mai întâi ca porțiunile să fi fost formate.*
- 3) *În materie de partagiū, instanța competentă a face partagiul este numai tribunalul, fără ca instanța de apel să aibă cădere de a suplini dēnsa tribunalul în acele operațiuni.*

No. 393. — **Respingerea** recursului făcut de Gh. I. Vlădescu și alții contra decisiiei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 204 din 1891, cu Elena N. V. Lubici, tutore și altul.

20 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiuciu ;

Pe D. avocat Sipsomo, asupra motivelor de casare ;

Pe D. avocat M. Cornea, în combateri, și

Pe D. procuror general, G. Filitti, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Curtea declară apelul individual făcut de Spiridon D. Modora, unul din moșnenii Diaconesci, cu care ne judecasem la tribunal, de »și în fapt constată că șisul apel este tardiv, basându-se decisiunea »pe unicul motiv că, în acțiunea de partagiū, unul din copărtași »presintă pe toți cei-alți, și că, în specie, N. V. Lubici făcând apel »în termen, acesta profită și luă Sp. D. Modora.

»Prin acēsta, curtea comite o eróre grosieră de fapt, de ore-ce, »din toate actele din dosar, rezultă că nici N. V. Lubici nu s'a pretins »părtaș, nici defendorii cei-alți, și, în special, Sp. D. Modora nu »'i-a recunoscut o atare calitate.

»Atribue naturei de reciprocitate ale acțiunei de partagiū, efectele »de indivisibilitate și întinde aceste efecte până a da existență unui »act de procedură tardiv. Interpretă rău și violēză art. 1.057, 1.058 »din codul civil și 318 și 320 din procedura civilă«.

Avēnd în vedere decisia supusă recursului a curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 204 din 1891, prin care se constată că unul din apelanți, Spiridon D. Modora, precum rezultă din dosarul

cauzei și din însăși sentința apelată a tribunalului Dolj, secția I, cu No. 137 din 1889, a figurat și la prima instanță ca cetaș și procurator al moșnenilor Diaconesci; că, în această calitate, dânsul era în drept a face apel contra sentinței tribunalului Dolj, care dădea că, tig în cauză reclamanților în contra sa și a celor-alți moșneni;

Că în ce privește tardivitatea apelului lui Sp. D. Modora, curtea de asemenea stabilește că, din însăși petiția de intentare a acțiunii, rezultă că defendorii N. V. Lubici și Sp. D. Modora, au fost chemați în judecată ca devălmași pe moșia Predeasca, ce îi dăce și Fărcășanca;

Considerând că în drept, apelul făcut în termen de unul din codevălmași într'o acțiune indivisibilă pornită contra tuturilor, profită și celor-alți codevălmași; că întru cât defunctul N. V. Lubici, reprezentat dinaintea curței de apel prin tutorea minorilor ei fii, a făcut în termen apelul său, precum constată acea curte, această împrejurare trebuia să folosască și lui Sp. D. Modora, cel-alt copărtaș, fără ca apelul acestui din urmă să mai pôtă fi socotit ca tardiv;

Că, prin urmare, acest mijloc cată a fi respins ca neintemeiat.

Asupra motivului II :

„Tribunalul constată din decisiuni judecătorești definitive date față cu coproprietarii moșiei Predesca că dreptul Anicei Lubici asupra acelei moșii este stabilit și determinat, iar drepturile celor-alți coproprietari nu sunt determinate nici în total nici în partea cuvenită exclusiv fie-căruia din ei, ast-fel că o divisiune între toți și o sub-divisiune între diferiți moșneni ar fi imposibilă și vătămătoare intereselor lor, și nici n'a fost cerută de dânsii, și, basându-se pe expertisa care constată totalitatea moșiei, se deosibesce o a patra parte cuvenită incontestabil D-nei Ana Lubici, atribue acesta a patra parte dânsiei, lăsând cele-alte trei părți în divisiune între cei-alți coproprietari.

„Curtea reformă această hotărîre pe motiv că nefiind cunoscute părțile celor-alți coproprietari, tribunalul n'a putut să cunoscă dacă acele părți sunt inegale; prin această curtea a comis erore grosieră de fapt, un exces de putere și a interpretat greșit, violând art. 743 combinat cu 728 din codul civil.

Având în vedere că recurenții de ađi, ca moștenitori ai defunctului I. Vlădescu, creditorul ipotecar al părții indivise a Anei Lubici de pe moșia Predesca, ce îi dăce și Fărcășanca, a cerut instanței de fond ca, în basa art. 974 din codul civil, să procedă la împărțela sus dișei

moșii spre a se putea deosebi partea debitoare lor, față de N. V. Lubici și cei-alți copărtași ai ei ;

Considerând că, după cum se stabilește și în decizia atacată cu recurs, de și Anei Lubici i s'a recunoscut judecătorește, față de copărtașii ei, că ar fi având o a patra parte din sus țisa moșie, nu se vede însă dacă această porțiune i se cuvine din cea stăpinită de N. V. Lubici sau din aceea a celor-alți copărtași ; că atât în sentința rămasă definitivă a tribunalului Dolj, secția II, cu No. 20 din 1867, cât și în toate decisiunile intervenite mai în urmă, față de N. V. Lubici sau de cei-alți copărtași, se arată în mod deslușit că, spre a se putea determina în ce parte e să cadă pătrimea cuvenită Anei Lubici pe temeiul hotărârii cu No. 20 din 1867 a tribunalului Dolj, ea trebuie să hotărânicască față de toți coproprietarii, cu actele și titlurile ce va mai fi posedând, acea pătrime, desgrădind ast-fel partea ei de moșie din fundul Predeaschi, în conformitate cu regulamentul asupra hotărânicilor ;

Considerând că tribunalul, fără ca o asemenea hotărânicie să se fi săvârșit, în baza unei simple expertise ordonată de dânsul, atribuie Anei Lubici ca pătrimea ce i se cuvine, o porțiune din hotarul Predeaschi, cu ecarete, mori și vaduri, posedate de N. V. Lubici ; că, în apel, curtea, cu drept cuvânt, reformează acea sentință, de ore-ce nici din acea expertisă, nici din ver-o altă lucrare a tribunalului, nu se vede că s'a făcut măsurătorea legală a moșiei Predeasca și că s'a determinat părțile coproprietarilor ei, pentru ca instanța de fond să fie în situațiunea a aprecia dacă loturile copărtașilor trebuiesc puse la sorți sau pot fi atribuite în total ;

Considerând că art. 743 din codul civil acordă autorității judecătorești dreptul de a atribui porțiunile în total, fără a procedea prin tragere specială la sorți, dar acesta presupune prealabila formare a acelor porțiuni ; că, în specie, pătrimea reclamată de codevălmașa Ana Lubici, nefiind încă hotărâtă, ea a fost atribuită în mod arbitrar acesteia după cererea creditorului ei ipotecar ; că întru cât curtea constată imposibilitatea de fapt a unui partagiū de atribuțiune, ea trebuia neapărat să reformeze hotărârea tribunalului, și, deci, procedând ast-fel, departe de a comite ver-o erōre grosieră de fapt, ver-un exces de putere sau ver-o violare a art. 728 și 743 din codul civil, ea nu a făcut de cât o justă aplicare a acelor texte.

Asupra motivului III :

- »Curtea, ca o a doua instanță de fond, intru cât a constatat că operațiunile împărțelei făcute de tribunal n'au fost complete, urma necesarmente a ordona complectarea lor prin ori-ce măsură pregătitoare ar fi cređut necesară, în nici un cas însă n'a putut s'o
- »respingă cererea de împărțelă, obligându-ne a o reîncepe cu anume forme, pe cari nici o lege nu le impune în materii de împărțelă, și
- »nici hotăriri anteriore date în fața debitoarei noastre nu constituiesc lucru judecat în privința formelor de procedură, dupe care trebuie să cerem împărțela chiar dacă acele hotăriri ne ar fi oposabile. Curtea, deci, a violat relativitatea lucrului judecat, a comis un vedit exces de putere și a violat implicit art. 728 din procedura civilă».

Considerând că, în materie de partagiū, instanța competentă a face partagiul este numai tribunalul; că de și apelul, ca și recursul în casăiune, e admisibil contra punctelor ce în materie de partagiū pot face obiectul unui litigiū, dar în ce privesce operațiunile în sine, ele nu se sėvirșesc de cât de tribunal, fără ca instanța de apel să aibă cădere de a suplini dēnsa tribunalul în acele operațiuni;

Că, în specie, curtea neprocedând ea însăși la operațiunile partagiului, iar pe de altă parte decisând că ar fi oposabil și creditorului ipotecar, sentințele date anterior creanței acestui din urmă și prin care debitorăa lui, Ana Lubici, e trāmisă a făce mai întâiū hotărnicia pătrimeii ce pretinde față de cei-alți codevālmași de pe moșia Predeasca, ea nu a violat prin acēsta nici art. 728 din procedura civilă, nici ver-un principiū de relativitate a lucrului judecat, nici se vede a fi comis un exces de putere care să motiveze casarea decisiunei sale.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 837

COMPETINȚĂ. — Judecătoriile de pace. — Competința lor în materie imobiliară. — Dacă sunt competente când, pe lângă cererea principală, se formulează și alte cereri cari ar depăși cuantumul competenței lor. (Art. 8 din legea judecătoriilor de pace din 1 Martie 1894; art. 54 și 56 din procedura civilă).

APEL. — De unde decurge dreptul de apel. — Dacă se pierde dreptul de apel când hotărîrea instanței inferioare nu 'l menționează. (Art. 324 din procedura civilă; art. 8 din legea judecătoriilor de pace; art. 8 din legea interpretativă din 1879).

CASAȚIUNE. — Recurs în casațiune. — Dacă se poate face „omisso medio“.

1) *De și dupe art. 8 din legea judecătoriilor de pace din 1 Martie 1894, acele judecătorii sunt competente să judece în primă instanță, în materie imobiliară, pentru locurile fără clădiri, până la concurența de cinci hectare inclusiv, această competență încetază însă când cererea nu este mărginită la această valoare, ci, pe lângă densa, se formulează și alte cereri de cereri, chiar dacă vor fi de o altă natură, când totuși reunite astfel într-o singură acțiune, trec peste cuantumul competenței judecătoriilor de pace, și, în acest cas, afacerea se judecă în primă instanță de tribunal.*

2) *Dreptul de apel este dat părților prin lege, iar nu de instanța inferioară care le-a judecat.*

Ast-fel, împrejurarea că dispozițioul hotărîrei instanței inferioare nu prevede de cât recursul, nu încheie părților calea apelului.

3) *Sentințele tribunalului, date în primă instanță și care sunt susceptibile de apel, nu pot fi atacate cu recurs în casație.*

No. 395. — **Respingerea** recursului făcut de ministerul domeniilor contra sentinței tribunalului Neamțu, cu No. 136 din 1896, în proces cu Gh. Baston.

22 Noembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu;

Pe D. avocat N. Vrabiescu, asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Stroescu în combateri;

Deliberând,

Asupra cestiunei de inadmisibilitatea recursului ridicată de intimat :

Având în vedere sentința tribunalului Neamțu, cu No. 136 din 1896, din care rezultă că Grigore Baston a cumpărat de la Stat un lot de aproape cinci hectare de pământ, pe moșia Statului Tătărași-Garcina; că ministerul domeniilor, intentându-î acțiune la tribunalul Neamțu, prin petițiunea introductivă a avocatului public se cere anularea actului de cumpărare al sus țisului teren de patru hectare și 8.000 m. p., de ôre-ce Gh. Baston nu este cultivator și sătén, cum prevede art. 2 din legea de improprietărire de la 7 Aprilie 1889 ; că în același timp, însă, se mai cere și restituirea veniturilor aceluî lot, de la 1892 și până la predarea lui, calculat câte 40 lei anual până la acea dată nedeterminată ;

Considerând că dacă, dupe art. 8 din legea judecătoriilor de pace de la 1 Martie 1894, aceste judecătoriî se declară competente a judeca în materie imobiliară pentru locurile fără clădiri, și cu drept de apel la tribunal până la concurența de cinci hectare inclusiv, competența lor încetază însă când cererea nu este mărginită la această valôre, ci pe lângă dēnsa, se formulează și alte capete de cereri, chiar dacă vor fi de o altă natură, când tôte reunite ast-fel într'o singură acțiune, trec de competența judecătorului de pace ; că, în acest cas, numai tribunalul e în drept a le judeca, conform art. 54 și 56 din procedura civilă ;

Că de și tribunalul Neamțu, întemeindu-se greșit pe art. 8 din legea judecătoriilor de pace, socotesce că acțiunea judecată de dēnsul era de competența în primă instanță a judelei de pace, și că în basa aceluî text, cum și a art. 8 din legea pentru mențiunea și executarea art. 7 asupra regulărei proprietăței rurale din 13 Februarie 1879, sentința sa ar fi definitivă și supusă numai recursului, totuși, știut fiind că dreptul de apel, cel în drept 'l au de la lege, iar nu de la instanța inferiôră care 'l-a judecat, împrejurarea că dispozitivul nu prevede de cât recursul, nu a închis părșilor ce s'au judecat calea apelului, dupe cum acesta se prevede expres în art. 324 din procedura civilă ;

Că întru cât recurentul, neusând de această cale, a atacat direct în casațiune o hotărîre apelabilă și pe care tribunalul n'a putut să o

judece de cât ca primă instanță, recursul său cată a fi respins, fiind făcut *omisso medio*.

Pentru aceste motive:

Respinge recursul ca inadmisibil, etc.

Civil, secția I.

No. 838

COMPETINȚĂ. — Apel. — Carte de judecată. — Materie comercială. — Tribunal cu mai multe secțiuni. — Apel adresat primului-președinte. — Distribuit unei secțiuni necompetente. — Ce trebuie se facă acea secțiune. (Art. 8 din legea organizării judecătorești din 1 Septembrie 1890).

Asemănat art. 8 din legea de organizare judecătorească, tribunalele compuse din mai multe secțiuni nu formeză de cât unul și același tribunal, de unde urmăz că apelul contra unei cărți de judecată adresat primului-președinte este regulat introdus, și dacă printr'o greșită repartitie, o afacere comercială se trimite nu secțiunei speciale, ci unei secțiuni incompetente a tribunalului, apelantul nu are a suferi consecințele acestei rele distribuirii.

In asemenea cas nimic nu se opune, și este chiar în interesul unei bune administrațiuni a justiției, ca secțiunea sesizată printr'o greșită distribuire a apelului, să nu 'și decline pur și simplu competența, ci să trimită afacerea să fie judecată de secțiunea competente; nefăcând acesta se violază legea și hotărîrea tribunalului este casabilă.

No. 396. — **Casarea**, în urma recursului făcut de Elena Rădulescu, a sentinței tribunalului Ilfov, secțiunea III, cu No. 222 din 1896, dată în procesul cu M. Schreibman.

22 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu;

Pe D. avocat N. Ionescu-Flămânda, în dezvoltarea motivelor de casare;

În lipsa intimatului ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 109 din procedura civilă și art. 883 și 887 din codul comercial. Violarea de asemenea a art. 889 din același cod, de către-onor. tribunal declinându-și competența de a judeca afacerea, trebuie să trimită dosarul tribunalului comercial».

Având în vedere sentința tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 222-din 1896, din care rezultă că Elena Rădulescu, făcând apel contra cărții de judecată cu No. 1.287 din 1895, a judelei de pace No. VI din București, la ziua înfățișării, însă-și apelanta a cerut ca secția III a tribunalului Ilfov, la care afacerea fusese repartisată, să 'și decline competența, dispunând trimiterea dosarului la secțiunea comercială competentă a judeca acest apel ; că secțiunea sesizată, de și 'și declină competența, refuză însă trimiterea dosarului la secția comercială ;

Având în vedere că cestiunea dedusă în judecata acestei curți, este a se ști dacă în cazul când un apel de la judecătorul de ocol e adresat primului-președinte al unui tribunal compus din mai multe secțiuni și e distribuit unei secțiuni incompetente a'l judeca ratione materiae, dacă secțiunea la care a fost trimis apelul e în drept numai a 'și declina competența sau dacă e în drept și a trimite acel apel la secțiunea competentă ;

Considerând că, conform art. 8 din legea de organizare judecătorească, tribunalele compuse din mai multe secțiuni nu formează decât unul și același tribunal ; că, în conformitate cu dispozițiunile art. 10 ale aceleiași legiuri, combinate cu ale art. 68 din procedura civilă, primul-președinte are de la lege atribuțiunea de a repartisa între diferitele secțiuni ale tribunalului cererile ce i se adresează dupe rëndul intrării sau dupe natura lor specială ;

Că de aci urmează că apelul contra unei cărți de judecată adresat primului-președinte al tribunalului, e regulat introdus ; că dacă primul-președinte distribue din inadvertență o cauză comercială din nou intrată, nu secțiunei speciale, ci altei secțiuni incompetente a tribunalului, apelantul nu are a suferi consecințele acestei rele distribuirii ;

Că de și tribunalul Ilfov este compus din mai multe secțiuni și una din ele este comercială, dar acesta nu înseamnă că secțiunea

comercială formeză ea singură un tribunal deosebit, ci din contră, ea, ca simplă secțiune, constituie, împreună cu cele-alte secțiuni, întregul complex al tribunalului Ilfov;

Că, nefiind vorba de necompetința unei instanțe ci de necompetința unei secțiuni de tribunal, nimic nu se opune, și este chiar în interesul unei bune administrațiuni a justiției, ca secțiunea, sesizată prin o greșită distribuire a apelurilor, să trimită afacerea a fi judecată de secțiunea competentă, căci altminterlea s'ar anula pe nedrept apelul său și ar fi a se priva apelantul de toate beneficiile legale acordate apelului său de lege, atât în privința termenului, cât și a taxelor;

Că, în specie, tribunalul declinându-și competența și refuzând de a trimite acel apel să se judece de secția comercială, a violat într'adevăr legea, și, deci, mijlocul de casare e întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 839

OPOZIȚIUNE. — Justificarea absenței. — Certificat medical. — **Aprecieri** instanței de fond. (Art. 154 din procedura civilă).

OPOZIȚIUNE. — Aplicarea art. 151 din procedura civilă când procesul este în opozițiune. — Dacă atrage casarea hotărârii. (Art. 151 din procedura civilă).

OPOZIȚIUNE. — Eređi colaterali. — Dacă pot face opozițiune înainte de a cere și a fi trimiși în posesiune. — Dacă li se poate acorda un termen pentru trimiterea în posesiune. (Art. 653 din codul civil).

TRAMITERE ÎN POSESIUNE. — Dacă echivalază cu sezina.

CODICIL. — Codul Caragea. — Dacă se putea face și în afară de diată.

DIVERGINȚĂ. — Încheiere constatând paritatea de voturi. — Dacă are caracterul unei hotărâri. — Dacă la judecarea din nou a procesului, judecătorul ce a făcut divergință poate reveni asupra opiniunii sale.

CODICIL. — Disparițiunea unui codicil. — Efecte arse ale testatorului decedat în spital. — Lipsă de dovadă de dispariția unui codicil. — Aprecieri vagă a instanței de fond. — Omișiune esențială. (Art. 1.198, § 4 din codul civil).

- 1) *Instanța de fond este în drept a admite ca justificată cauza absenței, când în contra certificatului medical prezentat de oponent, partea interesată, presentă la audiență, nu a ridicat nici o obiecțiune.*
- 2) *Aplicarea art. 151 din procedura civilă, atunci când procesul se află în opozițiune, nu are alt efect de cât amânarea procesului, și, de și în asemenea caz aplicarea acestui articol pare inutilă, totuși, această procedură nu poate atrage casarea unei decisiuni, de ore-ce o amânare n'are nici o influență juridică asupra judecăței.*
- 3) *Opozițiunea în contra unei hotăriri se poate face de moștenitori, fie legitimi sau colaterali, chiar înainte de a cere și a fi trimiși în posesiune, și nu se violază art. 653 din codul civil, când instanța de fond acordă acestor moștenitori un termen pentru a obține trimiterea în posesiune.*
- 4) *Trămiterea în posesiune echivalză cu sezina și produce din ziua când a fost obținută aceleași efecte cîrî sunt atribuite de lege sezinei legale.*
- 5) *Sub codul Caragea se putea face codicile, și în afară de diată, în formă olografă, și ele erau valabile ca și cele făcute prin diată.*
- 6) *O încheiere motivată a instanței de fond, care constată o paritate de voturi între judecători, nu are caracterul unei hotăriri, ast-fel că judecătorul a cărui opiniune a dat loc la divergență, poate, dupe judecata din nou a procesului, să revină asupra primei sale păreri, căci a sili pe un judecător a stărui în prima sa opiniune este a'l sili să dea o hotărîre în contra convingerilor sale.*
- 7) *Instanța de fond face o greșită aplicare a articolului 1.198, § 4 din codul civil, când consideră ca stabilit faptul disparițiunei originalului unui codicil prin arderea efectelor testatorului decedat în spital, numai dupe o apreciere vagă, fără ca dovada disparițiunei să fie făcută, și comite o omisiune esențială atunci când nu discută actul prezentat de parte prin care tinde a dovedi că în spital există regula ca bolnavii la intrarea lor să depună în păstrare hărțile și valorile ce au asupra-le și cari se trec într'un registru special.*

No. 397. — **Casată**, în urma recursului făcut de primăria comunei Mizil, decizia curței de apel din Galați, secția I, cu No. 174 din 1895, dată în proces cu moștenitorii lui Tache Mărunțeanu.

22 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remu N. Opranu;

Pe D-ni! advoca!i M. Antonescu !i C. C. Arion, !n desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. M. D. Sipsomo, avocatul intima!ilor, !n combater! ;
Deliber!nd,

Asupra primului motiv de casare :

I. »Violarea art. 154 din procedura civil! !i nemotivare, pentru c! »curtea de apel n'a cerut !i n'a cercetat justificarea opozi!iei, adic! a »causei care a impeditat pe Tache M!run!eanu de a se presinta la »!iua c!nd s'a pronun!at decisiunea atacat! cu opozi!iune !i nici nu »a motivat pentru ce n'a cerut justificarea opozi!iei».

Av!nd !n vedere c!, dupe casarea decisei cur!ei de apel din Bucuresc!, cu No. 103 din 1865, procesul dintre epitropia casei repausatului I. Cr!ciunescu, trecut! a!i sub administra!ia prim!riei de Mizil, cu defunctul Tache M!run!eanu, represintat ast!!i prin mo!tenitor!i s!i, proces relativ la un legat al lui I. Cr!ciunescu l!sat lui T. M!run!eanu, a fost tr!mis din nou a se judeca la curtea apelativ! din Foc!ani, care a pronun!at decisia cu No. 59 din 20 August 1866, acord!nd judecatului !n lips! dreptul de opozi!iune, conform cu art. 154 din procedura civil!, dupe ce mai !nt!i! va justifica legalmente motivul care l-a oprit a se !nf!!i!a ;

C! Tache M!run!eanu f!c!nd opozi!iune contra acestei decisiuni, a al!turat la peti!ie un certificat medical cu No. 133 din 1866, al doctorului comisiei de Ro!u din Bucuresc!, prin care stabileste c!, de la 18 August p!n! la 24 August 1866, d!nsul a fost !n cur! medical! !i poprit de doctor a e!i din cas! ; c! ac!st! peti!ie, pre!edintele acelei cur!i a pus-o la dosar !n !iua de 3 Aprilie 1867, data primirei ei, de !re-ce dreptul de opozi!ie a lui M!run!eanu ar fi expirat, ceea ce se constata printr'un jurnal cu No. 1.061 din 1867 ; c! mai t!r!i!, la 12 Februarie 1891, succesor!i lui Tache M!run!eanu au f!cut opozi!iune contra aceleee!i decisiuni a cur!ei de Foc!ani cu No. 59 din 20 August 1866 ; c!, prin procesul-verbal cu No. 877 din 1891, curtea de Gala!i, sec!ia I, constata c! acea opozi!iune este !n termen f!cut! !i neridic!ndu-se nici o alt! obiec!iune din partea prim!riei de Mizil, afar! de aceea c! opozi!ia nu e !n termen, a anulat procesul-verbal cu data de 20 Octombrie 1866, prin care se constata !nm!narea copi!i decisei cu No. 59 din 1866, iar pe temeiul cererei p!r!ilor, a am!nat judecarea fondului pentru 1 Octombrie 1891 ;

Considerând că, în specie, curtea, atât în procesul-verbal cu No. 877 din 1891, cât și în decizia supusă recursului cu No. 174 din 1895, constată că Tache Mărunțeanu a alăturat, de o dată cu facerea opoziției, actele justificative ale absenței sale; că în contra certificatului medical al lui Tache Mărunțeanu, partea interesată și prezintă în audiența de la 20 Iunie 1891, nu se vede a fi ridicat cea mai mică obiecțiune; că, așa fiind, cu drept cuvânt curtea a trecut la examinarea dacă acea opoziție mai era în termen și urmând ast-fel ea nu a dat o decizie nemotivată și nici a violat prin nimic art. 154 din procedura civilă, de ore-ce opozițiunea se vede a fi fost justificată.

Pentru aceste motive, respinge primul mijloc ca neintemeiat.

Asupra motivului II:

II. »Violarea art. 151 din procedura civilă; căci curtea de apel a aplicat acest text de lege când a lipsit unul din opozanți«.

Considerând că dupe suspendarea procesului, din cauza morții lui I. P. Mărunțeanu, făcându-se de cei-alți moștenitori ai lui Tache Mărunțeanu, două cereri de redeschidere, ambele s'au conexat prin procesul-verbal al curței de Galați cu No. 480 din 19 Martie 1892, când, lipsind parte din acei moștenitori, s'a făcut și aplicarea art. 151 din procedura civilă, dupe cererea celor prezenți, fără ca primăria de Mizil să facă ver-o obiecțiune în această privință; că la 27 Maiu 1892, tot primăria de Mizil, cerând din nou aplicarea art. 151, pe motiv că apelanții au făcut două redeschideri, și că dupe conexarea lor nu s'ar fi mai aplicat acel articol, pe când moștenitorii se opuneau la o nouă aplicare a art. 151, iar curtea, prin procesul-verbal cu No. 869 din 1892, a constatat că acel articol a fost deja aplicat și a respins incidentul ca neadmisibil, amânând totuși procesul la un alt termen, pentru comunicare de motive cerute de primărie;

Considerând că aplicarea art. 151, și când un proces se află în opozițiune, nu are de efect de cât amânarea acelui proces; că de și aplicarea acestui art. 151 în acest caz pare inutilă, totuși această procedură nu poate atrage casarea unei decisiuni, de ore-ce o amânare n'are nici o influență juridică în judecarea și hotărîrea unui proces și nici partea recurentă nu a dovedit că prin această procedură i s'ar fi adus ver-o vătămă; ast-fel că motivul are a fi respins ca fără interes.

Asupra motivului III :

III. »Omisie esențială, nemotivare, violarea art. 653 din codul »civil.

»Am cerut curței de apel ca să respingă opozițiunea făcută de Nae »și Ion Mărunțeanu, în calitate de moștenitori colaterali ai lui Tache »Mărunțeanu, pentru că ei nu probau că au fost puși în posesia suc- »cesiunii. Curtea, prin jurnalul No. 1.434 din 5 Octombrie 1892, ad- »mițând că, în principiu, rudele colaterale nu pot face opozițiune și »continua procesul de cât dacă vor proba că au fost investite cu drep- »turile și acțiunile defunctului, prin punerea în posesiune de către jus- »țiție, fie chiar și în urma facerii opozițiunii, le-a acordat un termen »ca să facă această probă. La noua înfățișare am repetat aceleași con- »cluziuni și cu toate acestea, curtea a intrat în fondul procesului, fără »ca cel puțin să statueze asupra acestui mijloc esențial și să arate mo- »tivele pentru care l-a înlăturat».

Având în vedere că, în specie, Nae și Ion Mărunțeanu au făcut opo- »zițiune în calitate de succesori colaterali ai defunctului Tache Mă- »runțeanu, fratele lor, înainte de a cere de la justiție trămiterea în posesiune; că, la înfățișarea din 5 Octombrie 1895, curtea, prin pro- »cesul-verbal cu No. 1.434 din 1892, nu socotesce acea opoziție ca făcută fără calitate, de orice oponentii, fiind succesorii legitimi ai lui Tache Mărunțeanu, pot cere ori când justiției trămiterea lor în posesiune; că, în tot cazul, opozițiunea contra unei hotărâri, fiind un act de conservare, ea poate fi făcută de moștenitorii legitimi, fie chiar colaterali, căci alt-fel acest drept s'ar perde cele mai adesea din pa- trimoniul defunctului, de orice în practică e foarte dificil a se obține trămiterea în posesiune în scurtul termen acordat de lege pentru facerea opoziției;

Considerând că, de și dupe dispozițiunile art. 653 din codul civil, numai ascendenții și descendenții au de drept posesiunea succesiunii din momentul morții defunctului, iar colaterali nu pot intra în stă- pânire de cât cu voia justiției; dar, pe cât timp această trămitere în posesiune echivalăză sesinei legale, ea produce, cu efect retroactiv, din ziua când a fost obținută, efectele atribuite de lege sesinei legale;

Că, în specie, moștenitorii făcând opozițiune înainte de a fi tră- miși în stăpânire, curtea bine a procedat nerespingând opozițiunea.

lor și acordându-le un termen în care să obțină trimiterea lor în posesiune; că acești moștenitori obținând în urmă de la tribunal și punerea lor în posesiune a acestei moșteniri, precum se constată din încheierea tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 5.335 din 1892, instanța de fond nu a comis nici o omisiune esențială sau nemotivare și a aplicat în mod exact art. 653 din codul civil.

Asupra motivului VIII;

VIII. »Violarea art. 38, partea 4, cap. III din codul Caragea dupe care modificarea unui testament trebuie să fie făcută sub pedepsă de nulitate, chiar pe testament, cu formalitățile prevădute în acest text«.

Considerând că cestiunea dedusă în judecata curții de Galați, era de a se ști dacă sub legiuirea Caragea existau codiciluri și în ce formă ele puteau fi făcute;

Că dacă în dreptul roman codicilul nu era cunoscut până la înființarea imperiului, de la această epocă el devine frecuent și este un act ce poate conține dispozițiuni din cauza morții, dar care, spre deosebire de testament, nu putea cuprinde o instituire, o revocare sau o exheredare de moștenitor și nici era supus la veră o solemnitate de formă; că unificându-se mai târziu, ca formă exterioară, codicilele cu testamentele, această instituțiune trece ast-fel în așezămintele imperiului bizantin și de aci în legiuirile românesce anterioare codului Caragea, codicilul putându-se face, dupe toate acele legiuri, pe carte deosebită de diată și în formă olografă;

Considerând că și sub legiuirea Caragea, § 39 de la moștenirile cu diată, proibă instituirea sau desmoștenirea ereșilor prin codicil; că sub această legiuire, însă, testatorul putea să lase legături și să adauge, să suprimă sau să modifice dispozițiunile sale testamentare, nu numai prin o însemnare în diată, ci și prin deosebită însemnare în afară de diată, adică prin un codicil sau o paragrafă, cum se numea codicilul pe acele vremuri;

Că de și din § 38, partea 4, cap. III al acelei legiuri s'ar părea că rezultă contrariu, nu se poate susține cu temei că prin acest paragraf legiuirea Caragea a prefăcut întrăga instituțiune a codicilului, ast-fel precum era consacrată de tradițiunea cea mai veche și precum o prevede însăși acea legiuire în paragraful 1 de la legături; că dupe cum rezultă din însăși textul original grecesc, vorbele în diată din acest paragraf 38, care se află în traducțiunea românească, lipsesc, ast-

fel că aceste vorbe în diată din textul românesc nu sunt adăugate de cât pentru a explica vorbele, deosebită însemnare, iar nici cum cu intențiune de renoațiune asupra unui punct tradițional și atât de important;

Că așa fiind, chiar și sub legiuirea Caragea, precum de altmintre-lea se și urma în practică, se putea face codicile în afară de diată, și ele erau valabile ca și cele făcute pe diată.

Pentru aceste motive, respinge mijlocul ca neintemeiat.

Asupra motivului IX :

IX. »Violarea art. 137 din legea de organizare judecătorească, combinat cu art. 116 și 117 din procedura civilă.

»Unul din cei doi judecători, cari se pronunțaseră prin opinie motivată, în favoarea noastră (cu ocazia divergenței), a revenit asupra opiniei sale, fără să se fi produs verî-un fapt nou și s'a pronunțat în favoarea adversarilor.

»Legea, cerînd motivarea divergenței, a înțeles să fixeze atențiunea judecătorului că opiniunea ce dă este irevocabilă; acesta a făcut-o în scop de a evita ceea ce se petrecea sub vechea legiuire cu retragerea iscăliturilor; lucru care constituia un adevărat scandal judecătoresc.

Considerînd că este adevărat că, dupe procedura civilă, hotărîrea subscrisă și pronunțată în public, își are totă puterea legală și nici unui judecător nu 'i mai este ertat să 'și retragă subscrierea; că, însă, un jurnal motivat, constatînd partagiul de voturi între judecători, nu pôte fi considerat ca o hotărîre, ast-fel că această regulă este fără aplicațiune în specie, căci, la judecarea punctului rămas în divergență spre a se hotărî asupra lui, judecătorul este în drept să revină asupra motivelor cari au născut divergența, când dupe argumentările părților sau chiar dupe chibsuirea sa, își formeză convingerea de greșeala părerei sale; că a decide contrariu, ar fi a sili pe judecător să dea însuși hotărîrea în contra convingerilor sale și să nu mai pôta îndrepta la timp greșeala sa, orî cât de justificată ar fi o asemenea revenire, ceea ce nu e prevădut în nici un text de lege.

Asupra motivelor IV și X de casare :

IV. »Omisiune esențială; nemotivare. Curtea a admis că codicilul »original invocat de moștenitoriî lui Tache Mărunțeanu a dispărut din »causă că a trebuit să fie ars cu ocazia morței lui în spitalul Colței.

„Noi, pentru a proba că nu era posibil ca acest codicil să fie ars la spitalul Colței, am produs un certificat din partea eforiei spitalelor civile, din care se constată că la spitalele eforiei, de care ține și spitalul Colței, hârtiile găsite asupra morților se conservă și se trec într'un registru. Curtea de apel nu discută de loc această probă de natură a schimba soluțiunea procesului».

X. „Violarea art. 1.198, alin. 4. Curtea afirmă că osebita însemnare în formă olografă a lui I. Crăciunescu a fost perdută prin cas de forță majoră.

„Forța majoră fiind un eveniment neprevăzut și irezistibil, curtea era dator să arate anume un fapt, care să întrunească aceste caractere juridice și care să fie în relațiune directă cu pierderea titlului.

„Singurul fapt indicat de curte, mórtea lui Mărunțeanu în spital, nu are aceste caractere. Curtea nici nu afirmă că actul a fost distrus ci numai că *a trebuit să fie*.

„Așa dar, numai o posibilitate a art. 1.198, alin. 4, prevede fapte certe, iar nu probabilități.

„Curtea face, deci, o greșită aplicare a acestui articol».

Având în vedere că d'inaintea curței moștenitorii lui Tache Mărunțeanu presintând, în lipsa originalului, copia legalizată a codicilului lui Crăciunescu, în baza căruia reclamau legatul lăsat de acesta, și copia nefiind recunoscută de primăria din Mizil, moștenitorii cerură dovedirea cu martori a pierderii codicilului în 1875, prin o cauză de forță majoră; că din arătările martorului Tănăsescu, coroborate cu certificatele presintate de acei moștenitori, prin care se atestă că Tache Mărunțeanu muri la spitalul Colței și că dupe obiceiul urmat la acest spital, efectele bolnavului se ardeau dupe mórtea lui, curtea, ȳice, că acel codicil a trebuit să fie și ȳensul ars cu ocazia morței lui Mărunțeanu ;

Considerând că această apreciere vagă a instanței de fond, fără ca să fie stabilit în mod cert de ce a trebuit să fie astfel, adică fără ca dovada disparițiunii originalului, prin faptul arderei să fie făcută, constituie din partea curței o greșită aplicare a art. 1.198 n. IV din codul civil ;

Că, pe lângă acesta, curtea de fond nu se pronunță nici asupra concludiilor puse de primăria Mizil, care, spre a combate dovedile aduse de moștenitorii lui Tache Mărunțeanu, cum că efectele acestuia au

foșt ars la spital, a prezentat și dânsa certificatul cu No. 1.905 din 3 Februarie 1894, prin care eforia declară că în spitalele ei există regula ca bolnavii, la intrarea lor, să depună în păstrare hârtiile și valorile ce au asupra lor și cari se trec într'un registru special; că, nediscutând de loc acest act, curtea a comis o omisiune în adevăr esențială și nu a motivat decizia sa.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta motivele V, VI și VII, casază, etc.

Civil, secția I.

No. 840

VÎNÐARE. — **Întinderea lucrului vindut.** — Cestiune de fapt. — **Apreciere suverană a instanțelor de fond.**

Interpretarea întinderei lucrului care a format obiectul vînderei între părți constituie o decizie de fapt ce intră în atributul suveran al instanțelor de fond și care, ca atare, scapă censurii curții de casație.

No. 398. — **Resgingerea recursului** făcut de ministerul de interne contra deciziei curții de apel, secția II, cu No. 22 din 1893, cu M. Herdan și altul.

22 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier V. Tassu ;

Pe D. avocat Ciocărdia, asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Constantinescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Curtea comite un exces de putere, când, contra declarației scrise a D-lui Jaques Herdan, că a primit prețul pentru imobilul său din »calea Plevnei No. 18, declară, în decizia dată, că exproprierea s'a făcut numai pentru o parte din imobil«.

Având în vedere decizia supusă recursului a curței de apel din București, secția III, cu No. 22 din 1893, prin care se respinge, ca neintemeiat, apelul făcut de ministerul de interne și de primăria Capitalei contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 90 din 1889, și confirmă în totul acea hotărîre, pentru faptele și motivele arătate în ea și pe cari curtea și le însușește întocmai; că, dupe cum rezultă din aceste hotărîri, ministerul de interne și primăria Capitalei au chemat în judecată pe G. Busuioc și Marița Kraus, cerând de la dînsii plata chiriei pentru nisce case din calea Plevnei No. 18, ce altă dată au aparținut lui Jaques Herdan, dar care, dupe arătarea reclamanților, încetase de a mai fi proprietatea lui, fiind expropriat din ele de comuna București pentru ministerul de interne; că, contra acestei cereri, Herdan face intervențiune, susținînd că dînsul nu a fost expropriat și de clădirea închiriată, căci nu întreg imobilul său din calea Plevnei No. 18 fusese expropriat, și, că, așa fiind, el e singurul în drept a percepe chiriile în cestiune; că în contra acestei cereri de intervențiune, Statul, și în subsidiar primăria de București, fac o cerere reconvențională contra lui Jaques Herdan, reclamând restituirea chiriilor percepute fără drept de acesta;

Având în vedere că instanța de fond, cercetând estimațiunea formată de comisia de expropriere instituită de primărie, planul ridicat de corpul tehnic al acestei autorități, tabloul de oferte și cereri, precum și toate cele-alte lucrări ale dosarului de expropriere, constată în fapt din toate acestea, că primăria nu expropriase pe Herdan și de clădirea închiriată lui G. Busuioc și Mariței Kraus; că, prin urmare, numai dînsul era în drept a primi de la locatarii săi chiriile pentru acel imobil;

Considerând că această interpretare asupra întinderii lucrului care a format obiectul vinzîreii între părți, constituie o decisiune de fapt ce intră în atributul suveran al instanțelor de fond, și, ca atare, scapă de sub controlul curței de casațiune.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 841

VÎNDARE. — Act de vîndare simulat. — Contra-inscris doveditor al simulațiunei. — Desființarea acestui contra-inscris. — Dacă presupune ratificarea saŭ reînouirea aceluï act de vîndare. (Art. 1.175 și 969 din codul civil).

Desființarea unui contra-inscris dat de un cumpărător vîndătorului și prin care se arată că actul de vîndare-cumpărare intervenit între acel vîndător și acel cumpărător este economic, nu implică ratificarea saŭ reînouirea aceluï act de vîndare.

No. 404. — Respingerea recursului făcut de C. I. Găță contra decisiiei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 85 din 1896, cu Ana Ghindar.

26 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în causă de D. consilier Gr. M. Buiuciu ;

Pe D. avocat Missir, asupra motivelor de casare, și

Pe D. Sipsomo, avocatul intimatei, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare în următorea coprindere :

„Reclamanta avënd a dovedi simulațiunea unui contract de vindere-cumpărare, judecata primesce ca făcënd deplină dovadă un contra-inscris al meŭ rupt în bucăți.

„Curtea, primind ca probă preconstituită un act desființat, din care putea să resulte cel mult o probă simplă și de complectat cu alte dovești, fără ca această complectare să fi avut loc și fără ca să intre în motivarea decisiunei sale, a admis ast-fel ca probată o acțiune care nu era sprijinită pe o logiuită dovadă“.

Avënd în vedere că, din decisiunea atacată cu recurs, resultă că Ana Ghindar a intentat acțiune contra fratelui său C. I. Giță, cerënd anularea actului prin care numitul C. I. Giță a cumpărat nisce ogrădi de vie de la fratele lor defunctul Mihalache Giță, pe motiv că actul era simulat și că, prin urmare, ogrădile trebuiau să fie aduse la masă spre a se împărți între moștenitori; că, în sprijinul acestei pretențiuni, Ana Ghindar a presintat un contra-inscris, semnat de C. I. Giță, rupt, însă cu bucățile lipite la loc, din care resultă că actul de

vinzare-cumpărare era în adevăr iconomicos ; că curtea de apel din Galați, basându-se pe acel contra-înscris, a dat câștig de cauză Anei Ghindar, anulând actul în virtutea căruia C. I. Giță pretindea că a cumpărat ogrăzile de vie în litigiu ;

Considerând că curtea de apel stabilește că faptul că contra-înscrisul prezentat de Ana Ghindar era rupt și lipit la loc nu dovedește nimic în favorul actului de vinzare-cumpărare, de ôre-ce nu se probează cu nimic că acel contra-înscris a fost rupt de chiar defunctul Mihalache Giță, vinzătorul, dupe ce C. I. Giță, cumpărătorul, îndeplinește ôre-cari sarcini ce i se impuseseră ;

Că, din contra, din faptul aflării contra-înscrisului în mâinile reclamantei, curtea trage conclusia că acel contra-înscris nu fusese desființat, precum pretindea părțile în apel, și că, deci, actul de vinzare-cumpărare a ogrăzilor de vie trebuia să rămână fără putere în temeiul art. 1.175 din codul civil ;

Că, prin urmare, curtea resolvind litigiul pe considerațiuni de fapt și de apreciere, nu se poate susține că a violat art. 1.169 din codul civil, admitând acțiunea Anei Ghindar fără probe, și, deci, motivul cătă a se respinge ca neintemeiat.

Asupra motivului II în următoarea cuprindere :

„ Violarea art. 969 din codul civil :

„ Dovedind curței că contractul de vinzare-cumpărare a fost executat între părți și că a rămas valabil între ele și faptul executării nefiind tăgăduit de către reclamantă, curtea a anulat totuși actul de vindere-cumpărare, pentru motivul că o convenție simulată nu se poate ratifica de părți, de și ca în specie nu era nici fraudă la lege „nici la veră-un drept a cui-va“.

Având în vedere că curtea de apel, dupe ce constată, dupe cum mai sus se arată, că contra-înscrisul prezentat de Ana Ghindar era bun și în virtutea lui se desființa actul de cumpărare prezentat de C. I. Giță, ca simulat, voesce să împingă demonstrațiunea și mai departe și stabilește ipotetic, că, chiar dacă contra-înscrisul ar fi fost rupt de vinzător, adică de defunctul Mihalache Giță, actul de vinzare tot n'ar fi fost valabil, de ôre-ce desființarea contra-înscrisului nu implică notificarea sa și reînnoirea actului de vinzare, ci ar fi trebuit să se probeze că părțile au contractat o nouă convenție, și acesta prin acte scrise, iar nu prin vorbe ;

Considerând că afirmările puse în acest considerant, și cari au dat naștere motivului II ce se invocă, chiar discutabile de ar fi, nu pot avea nici un efect asupra sorței decisiunii curței de apel, de orice chestiunea fiind tranșată prin constatările de fapt, examinate cu cercetarea motivului I, acele afirmări rămân cu totul inutile ;

Că, ast-fel fiind, motivul urmăzează a se respinge ca fără interes.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 842

COMPETINȚĂ. — Act autentic. — Contestațiune. — Contestațiune la titlul executoriū al unui act autentic. — Cine judecă contestațiunea. (Art. 19 din legea judecătoriilor de pace din 1894 și art. 399, 400 și 525 din procedura civilă).

Asemănat art. 19 din legea judecătoriilor de pace din 1894, acele judecătorii aveau competența a statua asupra tuturilor contestațiunilor ivite asupra execuțiunei actelor autentificate de acele judecătorii ; așa, dupe ultimul aliniat al sus menționatului articol, când se atacă însuși titlul executoriū, contestațiunea se îndreptează la judecătoria care a dat autenticitatea actului ce se execută.

Ast-fel fiind, se violăză citatul text de lege și art. 399, 400 și 525 din procedura civilă, când tribunalul confirmă cartea de judecată prin care judele de pace și-a declinat competența de a judeca o contestațiune privitoare la executarea actului autenticat de acea judecătorie.

No. 405. — Casată, în urma recursului făcut de Ion Ștefan, sentința tribunalului Romanați cu No. 512 din 1895, dată în procesul cu Badea Dinu Goagă și alții.

27 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. P. Borș, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Roșianu, avocatul intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Tribunalul, admitând declinatoriul de competență, a violat art. 19 din legea judecătorilor de pace și art. 399, 400 și 525 din procedura civilă, de ore-ce contestația avea de scop anularea executărei și stingerea creanței prin plată“.

Având în vedere sentința tribunalului Romanați cu No. 512 din 1895, din care rezultă că Ion Ștefan, făcând apel contra cărței de judecată No. 902 din 1895, a judecătoriei de pace din Diosci, a susținut că rău acea judecătorie și-a declinat competența, căci, prin contestațiunea sa, introdusă înaintea acelei judecătorii contra urmăririi începută de Stana Badea Dinu Goagă, contestatorul a cerut anularea a însăși titlului executoriî pus pe actul autenticat la No. 76 din 1889 de acea judecătorie, precum și a actelor de urmărire efectuate în baza lui, de ore-ce executarea acestui act se făcea nu pe baza originalului, ci pe a unei copii ; iar pe de altă parte datoria prevădută în acel act, fusese deja achitată creditorei, încă din 1882, precum se poate dovedi prin o chitanță scrisă și subscrisă, emanată de la creditorea sa ;

Că tribunalul, în vedere că urmărirea a fost îndreptată dupe însăși recunoșterea părților, contra averii imobiliare a lui Ion Ștefan, conchide de aci că, în baza art. 525 din procedura civilă, numai tribunalul prin care s'a făcut acea urmărire, era cel competent a judeca opozițiunea lui Ion Ștefan, și, respingând ca nefondat apelul acestuia, menține în totul cartea de judecată a judelei de pace din Diosci ;

Considerând că, dupe art. 19 din legea din 1894, judecătorii de pace aveau competența a statua asupra tuturilor contestațiunilor ivite asupra execuțiunei actelor autentificate de acele judecătorii, exceptându-se numai contestațiunile asupra procedurii unei exproprieri urmărită înaintea tribunalului ;

Că dupe ultimul alineat al acestui articol, când se atacă însuși titlul executoriî, ca în specie, contestațiunea se îndreptă la judecătoria care a dat autenticitate actului ce se execută ;

Că așa fiind, când tribunalul confirmă cartea prin care judele de

pace din Diosci 'și declinase competența ca să judece contestațiunea lui Ion Ștefan, privitoare la executarea actului autentificat de acea judecătorie, el violăză în adevăr, prin sentința sa, art. 19 din legea judecătorilor de pace din 1894 și art. 399, 400 și 525 din procedura civilă.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 843

URMĂRIRE. — Legea de urmărire. — Sechestrul. — Contestație făcută de cei de al treilea. — Contestație asupra proprietății lucrurilor urmărite și sechestrate. — Competința casierului și a tribunalului de a judeca contestațiunea celor de al treilea. (Art. 20 din legea de urmărire).

Orî-cine se simte atins într'un drept al său prin actul unei autorități ôre-care trebuie să'și adreseze plângerea la chiar autoritatea de unde emană actul, afară numai dacă legea îi indică anume o altă instanță sau autoritate de îndreptare.

Ast-fel, când Statul urmărește, în baza legii de urmărire, averea unui debitor al său și aplică sechestrul pe dînsa, cel de al treilea, care s'ar pretinde proprietar pe acea avere, pôte face contestație la casierul general care a aplicat sechestrul, și apoi apel la tribunalul, și de și aceste instanțe nu sunt competente ca pe acéstă cale să examineze titlurile de proprietate și să hotărască a cui este proprietatea, însă nu pot, fără a violu art. 20 din legea de urmărire, să'î respingă contestația și a menține sechestrul pe acea avere, pe motiv de necompetință, căci nu se pôte crea celor de al treilea o poziție mai rea de cît a însuși debitorului Statului care pôte contesta o urmărire neregulată.

No. 406. — Casarea, dupe o divergință, a sentinței tribunalului Prahova, secția II, cu No. 37 din 1896, dupe recursul făcut de A. Embiricos, prin D. Cocias, avocat, în proces cu ministerul domeniilor și altul.

26 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. avocat Cociaș asupra motivelor de casare, și
 Pe D. avocat Rioșeanu și intimatul Milonaș în combateri;
 Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Exces de putere și violarea art. 20 din legea pentru urmărire.
 »Legea de urmărire prevede ca contestațiunile celor interesați la o
 »urmărire să se adreseze casierului general, iar apelul la tribunalul
 »județului, care judecă în ultimă instanță. În specie, subsemnatul,
 »am făcut contestație la casieria județului Buzău, în ceea ce privește
 »urmărirea șlepuului Smyrna, motivând contestația mea pe faptul
 »că șlepuul este proprietatea mea, iar nu a D-lui I. Milonaș, debitorul
 »Statului, și când tribunalul își declină competența de a judeca în
 »apel, comite un exces de putere și violă dispozițiile art. 20 din
 »legea pentru urmărire».

Având în vedere sentința atacată a tribunalului de Prahova, secția II, cu No. 37 din 1896, din care rezultă că casierul general din județul Buzău, făcând a urmări pe un debitor al Statului, anume Iani Milonaș, a întins sechestrul, prin procesul-verbal cu No. 577 din 1895, pe un șlep »Smyrna«, ce se afla în posesiunea lui A. Embiricos;

Că acesta, pe cale de contestațiune înaintea casierului general, a cerut ca șlepuul în chestiune să fie scos de sub urmărire, intru cât este avere a sa proprie, invocând în sprijinul aserțiunii sale, pe lângă posesiunea de fapt, și actul său de achizițiune;

Că casierul general, prin încheierea cu No. 5.722 din 1895, a respins cererea de distracțiune formulată de Embiricos, dupe ce mai înainte a intrat în cercetarea și judecata valorii interne a actului de achizițiune, interpretându-l clausele, determinându-l natura și declarându-l nevalabil prin aplicațiunea a diferite articole din codicele civil și comercial;

Că această încheiere, deferită prin apel tribunalului de Buzău, a fost confirmată prin sentința cu No. 229 din 1895, care, dupe recursul D-lui Embiricos, a fost casată (decisiunea cu No. 404 din 1895 a acestei înalte curți) pentru incompetența ratione materiae, intru cât și casierul general, în prima instanță, și tribunalul de Buzău, în apel, judecase validitatea și întinderea legală a unui titlu de achizițiune, drept ce nu le este conferit prin legea excepțională de urmărire din 1877;

Că tribunalul de Prahova, ca instanță de trimitere, având a judeca cauza din nou, admite apelul lui Embiricos contra încheierii casierului general cu No. 5.722 din 1895, pe care o infirmă în totul ca fiind dată fără competență, dar își declină competența de a judeca contestațiunea contra procesului-verbal de sechestru cu No. 577 din 1895, trimițând pe apelant să facă acțiune pe cale principală pentru respectarea dreptului său de proprietate asupra averii urmărită de fisc ;

Considerând că, pentru a ajunge la această soluțiune, tribunalul de Prahova stabilește, în principiu, că legea de urmărire nedând casierului general, în prima instanță, nici tribunalului de județ, ca instanță de apel, competența de a judeca cesiuni de proprietate și altele, a înțeles a interzice celor de al treilea, nelegal urmăriți, dreptul chiar de a contesta înaintea acestor instanțe validitatea, întru cât îi privește, a urmăririi exersată, impunându-le să sufere a fi despuiați de lucrul lor, cu reserva de a reclama mai în urmă daune-interese pe cale ordinară ;

Considerând că prin acest sistem s'ar crea celor de al treilea, cari nu sunt în nici o legătură cu Statul, o pozițiune mai rea de cât aceea a însuși debitorilor Statului, în privința cărora legea de urmărire excepțională a fost edictată, aceștia putând să contesteze o urmărire neregulată, iar cei d'ânteiu nu ; că această interpretare nefiind nici logică, nici echitabilă, și conducând la consfințirea arbitrarului, nu poate fi admisibilă ;

Considerând că e de principiu că acel ce se simte atins într'un drept al său, prin actul unei autorități ore-care, trebuie să-și adreseze plângerea la chiar autoritatea de unde emană actul, afară numai dacă legea îi indică anume o altă instanță sau autoritate de îndreptare ;

Considerând că, departe de a deroga de la acest principiu, legea de urmărire îl consacră în mod expres prin art. 20, zicând că contestațiunile *celor interesați* contra măsurilor de urmărire să se adreseze la autoritățile prin cari se fac acele urmăriri, consiliile comunale sau casieri generali, cari judecă contestațiunile cu reserva apelului la tribunalele de județe ;

Considerând că termenii coprinzătorii de *cei interesați*, pe cari îi întrebuințază legiuitorul, nu suferă a se face o distincțiune între

debitorii Statului și cei de al treilea cari ar avea de contestat o urmărire ;

Considerând că dacă autoritățile indicate în art. 20 nu pot, din cauza competenței lor mărginite și excepționale, să judece cestiuni de proprietate și altele, ele însă pot tot-d'a-una, în urma unei contestațiuni, să judece întru cât, față cu o situațiune dată, urmărirea mai trebuie menținută sau nu ;

Considerând că întru cât instanțele de judecată, create prin art. 20, n'au plenitudinea jurisdicțiunei, de aci rezultă că dacă dreptul invocat de cel al treilea contestator pare Statului a fi îndoelnic, urmărirea cu legea excepțională trebuie să înceteze, rămânând ca Statul, ca reclamant, și dupe dreptul comun, să urmărească limpederea dreptului în litigiū, provocând, dupe trebuință, și ori-ce măsuri de asigurare prin instanțele ordinare ;

Considerând, în specie, că Embiricos, ca cel de al treilea, prezentând, pentru a justifica dreptul său de proprietate asupra șlepuului Sinyrna, acte susceptibile de a fi interpretate și criticate, bine a judecat tribunalul de Prahova zicând că n'a fost în competența casierului general ca primă instanță, și nici este în competența sa ca instanță de apel, de a judeca validitatea și întinderea lor legală, dar lăsând cu toate acestea sechestru în ființă, abținându-se de a se pronunța asupra lui, a violat și interpretat rău art. 20 din legea de urmărire.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL DECISIUNILOR CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 844

DELICT SILVIC. — Păduri particulare. — Când sunt supuse regimului silvic. — Tabloù de păduri particulare ce au a fi supuse regimului silvic. — Necomunicarea lui proprietarului. — Casare. (Art. 3, 11, 12, 13 și 15 din codul silvic; art 11 din regulamentul codului silvic).

Pădurile particularilor nu sunt considerate ca supuse regimului silvic de cât dacă sunt în condițiunile prevădute de art. 11, 12 și 13 din codul silvic și dacă tabloul format de administrațiunea domeniilor în privința pădurilor particularilor ce au a fi supuse regimului silvic, s'a publicat prin »Monitorul Oficial«, conform art. 15 din codul silvic, și a fost comunicat proprietarului respectiv interesat, cum prescrie art. 11 al regulamentului legii silvice.

Așa, este casabilă hotărîrea curței de apel care declară pădurea unui particular supusă regimului silvic fără să constate că i s'a comunicat sus menționatul tabloù.

No. 570. — **Casarea** decisiunei curței de apel din București, secția III, cu No. 654 din 1896, în urma recursului făcut de N. Constantinescu, Ion A. Dobre, I. Kirca, Ion Popescu, Ion G. Popescu, Andriano Popescu.

4 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. Borș, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror-general G. Filitti, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 11 din regulamentul codului silvic completător art. 15 din codul silvic și omisiune esențială.

„Nu este suficient ca decisiunea consiliului tehnic, prin care o pădure particulară se supune regimului silvic, să fie publicată în *Monitorul Oficial* cum prescrie art. 15 din codul silvic ca decisiune să se fi dat în cunoștința fie-cărei părți în parte. Atare formalitate nefiind îndeplinită, și cel puțin nefiind dovedită îndeplinirea ei de către avocatul Statului, în instanță, evident că avem dreptul a ne prevala de acest mijloc sulevat la instanța de fond, pentru a susține că recurenții nu putéu fi condamnați, ca pasibili de contravenția art. 14 din codul silvic, fără a se fi violat art. 14 din codul silvic. Ba chiar se face de onor. curte de apel o omisiune esențială, nepronunțându-se asupra acestui mijloc principal de apărare, care resolvă cestiunea în favórea recurenților».

Avénd în vedere că, prin decisiunea curței de apel din București, supusă recursului, se declară că pădurea ce recurenții au exploatat este supusă regimului silvic atât prin lege, conform art. 11 din legea silvică, fiind situată la munte, cât și conform tabloului publicat în *Monitorul Oficial* din 6 Martie 1884 ;

Considerând că în virtutea art. 3 sunt de drept supuse regimului silvic pădurile domeniului Statului și ale comunelor, ale stabilimentelor publice, ale comunităților și bisericilor de mir, și ale celor-alte persoane juridice cari sunt în coproprietate cu particularii ;

Că pădurile particularilor se supun regimului silvic dacă ele sunt în condițiile prevădute de art. 11, 12 și 13 din legea silvică, și dacă tabloul ce are a se forma de administrația domeniilor în privința pădurilor particularilor ce au a fi supuse regimului silvic se va publica în *Monitorul Oficial* conform art. 15 al legii silvice, și dacă acest tablou se comunică proprietarului respectiv interesat, precum prescrie art. 11 al regulamentului legii silvice ;

Considerând că pădurea recurenților nu poate fi considerată supusă regimului silvic prin lege, precum afirmă curtea de apel, dacă nu se constată că este din categoria pădurilor art. 3 al legii silvice ;

Că așa fiind, ca să se poată dice și declara că pădurea recurenților e pusă sub regimul silvic de administrația publică, trebuie ca tabloul prescris de art. 15 din legea silvică, nu numai să se publice prin *Monitorul Oficial* precum prescrie art. 15 din legea silvică, ci ca acel tablou să se aducă la cunoștința proprietarului interesat prin intermediul prefecturii județului, precum prescrie art. 11 al regulamentului legii silvice ;

Considerând că formalitatea încunoștințării prescrisă de regulament e tocmai spre a deștepta pe proprietarul interesat alt-fel de cât nu s'ar fi putut prin simplă publicare a tabloului prin *Monitorul Oficial* ;

Considerând că proprietarul de păduri interesat se poate întemeia pe acea dispoziție a art. 11 din regulament și a susține întru cât nu i s'a comunicat tabloul în forma prescrisă, pădurea lui nu se poate considera supusă regimului silvic, întâi, fiind-că regulamentul sub raportul formei e 'valid fiind făcut de puterea executivă conform art. 93, paragraful 8 din Constituție, și al doilea, fiind-că formalitatea comunicării prescrisă de regulament, deși e un adaus la dispozițiile din legea silvică, ca fiind în folosul particularilor, poate fi invocată de aceștia contra administrației publice, de la care provine acel regulament ;

Considerând că curtea de apel declarând pădurea recurenților supusă regimului silvic, fiind-că tabloul s'a publicat prin *Monitorul Oficial*, fără a constata dacă tabloul s'a adus la cunoștință, conform regulamentului la legea silvică, prin acesta curtea a violat art. 11 din regulament, a cărui nerespectare este un motiv de casare, ca și neobservarea unei dispoziții dintr'o lege propriu zisă, și de aceea decizia are a fi casată ;

Considerând că în cât privește pe Ion R. Chircă și Dumitru Scarlat, constatându-se din actele de deces aflate la dosar că ei sunt încetați din viață, acțiunea publică urmează a fi declarată stinsă în privința lor.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

CURTE DE APEL. — Judecată corecțională. — Raport. — Supliment de raport. (Art. 204 din procedura penală),
INTREPOSITE COMUNALE. — Intreposit activ. — Constatare de fapt.

PREOT. — Martor. — Refus de a presta jurământul. — Condamnare la amendă. (Art. 77 și 153 din procedura penală).

MARTORI. — Materie corecțională. — Dacă judecătorii sunt ținuți de a asculta informatori.

ESCROCHERIE. — Elemente. — Cestiune de fapt.

MITUIRE. — Intreposit autorizat în schimbul unei sume de bani. — Calificare. — Aprecieare suverană.

CURTE DE APEL. — Decisiune. — Dacă se pronunță numai de președinte asistat de grefier.

DECORAȚIUNI. — Ridicarea dreptului de a le purta — De cine se pronunță.

MARTORI. — Denunțatori. — Dacă se violăză dreptul de apărare când curtea constată în fapt că cererea de a se audia noui martori o găsește inutilă. (Art. 347 din procedura penală).

ESCROCHERIE. — Co-autor. — Constatare de fapt. — Contrabandă. — Convență cu funcționarii acciselor. — Despăgubiri civile. — Respingere.

APEL. — Apel a minima făcut de ministerul public. — Dacă instanța de apel poate, fără a constata fapte noi, să aprecieze faptele constatate de prima instanță, spre a condamna pe un inculpat achitat de prima instanță.

OPOZIȚIUNE. — Lipsa sau retragerea oponentului din instanța chemată a judeca opozițiunea.

1) *Cerințele art. 204 din procedura penală sunt îndeplinite când se constată că raportul s'a făcut de către judecătorul curței de apel înainte de înfățișare.*

Măsurile luate de curte în interesul cauzei, posterior facerii raportului, nu necesită un supliment de raport.

2) *Este fără interes dovada ce se pretinde a se face cu registrele primăriei că toate întrepositele concedate de dânsa ar fi fost nominale, când curtea de fond constată în fapt că întrepositul dat unui întrepositor nu era nici real nici nominal, ci un întreposit fictiv.*

3) *Preotul chemat ca martor, care refuză de a presta jurământul prevăzut de art. 153 din procedura penală, sub cuvânt că canoanele îl opresce, este pasibil de amendă, conform art. 77 din procedura penală.*

- 4) *In materie corecțională, judecătorii nu sunt ținuți a primi de cât deposițiunile sub prestare de jurământ.*
- 5) *Constatarea elementelor unui delict este o cestiune de fapt și decisiunea judecătorilor de fond în această privință este suverană.*
- 6) *Constatarea făcută de instanța de fond, cum că autorizarea unui intreposit a fost dată în schimbul unei sume de bani, face să rezulte implicit că acel care a dat o asemenea autorizare se găsea funcționar în momentul când a primit banii.*

Calificarea acestui fapt de mituire este o cestiune de apreciere suverană a instanței de fond, care nu cade sub censura curței de casațiune.

- 7) *Decisiunile curței de apel se pot pronunța numai de președinte cu asistența grefierului, întru cât nici un text de lege nu prevede ca ele să se pronunțe de complectul curței.*
- 8) *Președintele curței de apel, după rechizitorul prăcurorului, este singur în drept a pronunța, îndată după citirea judecăței, formula relativă la ridicarea dreptului de a purta decorațiuni.*
- 9) *Nu se violază art. 347 din procedura penală când instanța de fond constată că martorii audiați nu au fost denunțatori plătiți.*
- 10) *Nu se violază dreptul de apărare când prin decisiune se motivează în fapt că cererea pentru audiarea de noui martori curtea o găsește inutilă.*
- 11) *Este suficient motivată decisiunea curței care, pentru a considera pe un inculpat ca co-autor al delitului de înșelăciune, arată din ce anume acte și probe deduce această culpabilitate; și, față cu o asemenea decisiune de fapt, nu mai poate fi în discuțiune art. 47 și 50 din codul penal, nici dispozițiunile legii vămilor relative la contrabandă.*
- 12) *Contrabanda comisă față de comună și în convență cu funcționarii acciselor nu constituie o contrabandă în sensul legii vamale, de ore-ce în asemenea caz manoperile întrebuintate de făptuitori sunt de o altă natură și culpabilitatea în asemenea caz devine mai mare.*

Prin urmare, aceste fapte intrând în mod natural în previsionsunile art. 332 și 333 din codul penal, curtea de apel nu este ținută a acorda primăriei despăgubirile cerute pentru faptul de contrabandă.

- 13) *În urma apelului a minima făcut de ministerul public, curtea de apel, având dreptul de aprecierea faptelor, poate, fără a i se aduce fapte noi, ca, apreciind faptele constatate de tribunal, să găsească ca acele fapte constituiesc delictul pentru care inculpatul a fost achitat de tribunal și să-l condamne dănsa pentru acel delict.*

14) *Opozițiunea, în materie penală, se respinge pur și simplu ca nesusținută, fără ca hotărîrea opoată să se considere ca neavenită, când oponentul nu vine să-și susțină opozițiunea sau când, presinte la judecarea opozițiunei, se retrage din instanță fără a lua concludsiuni în fond.*

No. 571. — **Respins** recursul făcut de Ștefan Șuțu și alții, și de primăria Capitalei, contra decisiunilor curței de apel din Bucuresci, secția II, cu No. 966 din 1895 și No. 224 din 1896.

4 și 5 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D-nii avocați Gr. G. Păucescu, G. Panu, D. Chebapci, și Cerna, din partea recurenților Șt. Șuțu și cei-alți;

Pe D. avocat Șt. Șoimescu din partea primăriei;

Pe D. procuror general G. Filitti în concludsiuni;

Deliberând,

În privința recursului lui Ștefan S. Șuțu,

Asupra primului mijloc :

1) »Violarea art. 204 din procedura codului penal. Judecătorul nu »pöte să facă raport de cât avënd înainte sa töte actele necesare »pentru judecarea procesului. În specie, dosarul curței era necom- »plect în momentul în care s'a făcut raportul și nu s'a complectat »de cât dupe ce s'a făcut și citit raportul ce e la dosar în urma unei »hotăriri date de curte dupe cererea noastră. Dupe complectarea do- »sarului trebuie să se facă raportul său, cel puțin, să se facă un supli- »ment de raport«.

Avënd în vedere decisiunile cu No. 966 din 1895 și 224 din 1896, supuse recursului;

Considerând că facerea unui raport, în înțelesul art. 204 din procedura penală, nu represintă de cât un istoric al faptelor petrecute înainte primei instanțe de fond și până în momentul înfățișării procesului înainte curței de apel, și acesta pentru a pune pe judecătorii instanței de apel în cunoscință de töte elementele cari au servit de basă primilor judecători la darea sentinței;

Că din momentul ce, în specie, este constatat că un asemenea ra-

port a fost făcut de către judecătorul curței de apel înainte de înfățișare, cerințele art. 204 din procedura penală fiind îndeplinite, pentru orice-măsură luate de curte în interesul cauzei, posterior facerii unui asemenea raport, nu necesită decât puțin facerea unui supliment de raport, de orice asemenea măsură, luându-se de complexul curței și față cu părțile, ele sunt presupuse ca cunoscute atât părților cât și curței.

Asupra motivului II :

»Violarea dreptului de apărare și eroră gravă de fapt.

»Curtea a refuzat de a ordona aducerea mai multor acte necesare la apărarea noastră.

»Șuțu a fost condamnat pentru că a permis lui Zelicovici și Veinberg să înființeze întreprinderi nominale în contra legii și că, prin urmare, acesta a adus pagubă primăriei.

»Noi am susținut că toate întreprinderile înființate de primărie erau nominale, nici unul real, și că prin acesta nu se poate aduce nici o pagubă primăriei.

»Aceste fapte nu se puteau dovedi de cât prin registrele primăriei privitoare la înființare de întreprinderi, care fusese prezentate la instrucție și la tribunal.

»De aceea le-am cerut.

»Curtea refuză să ordone aducerea lor sub cuvânt că s'a adus registrele, de și noi arătasem numerile acelor registre și acele numere lipseau, și cu toate acestea afirmă că nu există partida lui Zelicovici în registrul de întreprinderi, de și refuzase aducerea registrelor și de și registrul constată tocmai contrariul de ceea ce dă curtea».

Considerând că rezultă din decisiunea No. 466 din 1895, că curtea de apel nu numai că nu a refuzat recurentului cererea de a i se aduce de la primăria Capitalei dosarele și registrele relative la înființarea întreprinderilor, dar că o asemenea cerere a fost admisă de curte prin jurnalul No. 2.514 din 1895, și primăria a și trimis parte din aceste acte, comunicând în același timp curței că cele-alte acte privitoare la întreprinderi sunt dispărute din archiva primăriei; că, prin urmare, cererea recurentului fiind pe deplin satisfăcută, mijlocul de casare în privința acestui punct este neexact în fapt;

Considerând că ast-fel curtea de apel constată și afirmă, prin deci-

siunea sa, că intrepositul ce se pretindea că a fost dat lui Zelicovici nu era nici real nici nominal, ci un intreposit fictiv, astfel că ceea ce recurentul Șuțu tindea a dovedi prin acele registre, că adică toate intrepositurile concepute de primărie ar fi fost nominale, rămânând fără nici un interes în cauză, așa că și din acest de vedere mijlocul de casare este neintemeiat.

Asupra mijlocului III :

»Nemotivare și violarea dreptului de apărare.

»Curtea a refuzat de a se asculta pe unul din martorii chemați; »acest martor, e adevărat, a refuzat a jura, dar noi am cerut a se »asculta ca simplu informator.

»Curtea ne respinge cererea noastră fără a ne da alt cuvânt de cât »că n'am stăruit ca martorul să jure. Dar cu acesta a violat dreptul nostru de apărare, căci de o parte acest martor era câștigat cauzelor, iar »de alta noi nu suntem răspunzători de refuzul martorului de a jura».

Considerând că în urma refuzului preotului Eronim, citat de curte ca martor, de a presta jurământul prevăzut de art. 153 din procedura penală, sub cuvânt că canónele 'l opresce, recurentul nestăruind ca acest martor să presteze jurământul, curtea de apel nu putea face de cât să useze de dreptul ce 'l acordă art. 77 din procedura penală, condamnând pe preot la amendă, precum a și făcut ;

Că, în ce privește faptul că s'ar fi refuzat audiarea preotului ca simplu informator, curtea nu era obligată a primi o asemenea depozițiune, de orice, în materie corecțională, judecătorii nu sunt ținuți a primi de cât depozițiunile sub prestare de jurământ, lucru ce rezultă în mod invederat din dispozițiunile art. 153 din procedura penală;

Că așa fiind, și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului IV :

»Relativ la delictul de escrocherie :

»Greșită aplicare a art. 332 din codul penal, violarea legii maximumului și aceea a intrepositelor, mai multe erori grosiere de fapt, nemotivări și omisiuni :

»a/ Curtea, prin aliniatele de la început, stabilește faptele cu privire la delictul de escrocherie. Admitând ipoteza că ele nu păcătuiesc prin nici o eroré grosieră, încă nu constituiesc, în ceea ce ne privește, o escrocherie în sensul art. 332 din codul penal. Toate faptele »pe cari curtea le califică de manopere frauduloase nu sunt de cât

»fapte cari cel mult au avut în vedere a eluda și înconjura legea maximului și dispozițiile privitoare la întreprinse. Or, călcarea unei legi și abuzul ce un funcționar face eludând-o sau înconjurând-o cu intenție de a profita, nu pot constitui manopere frauduloase în sensul art. 332 din codul penal;

»b/ Mai multe erori grosiere de fapt în stabilirea delictului de escrocherie, cari erori fac să cadă calificația.

»Greșită interpretare a legii maximului și a principiilor generale relative la întreprinse, admitând că participarea unui funcționar la comiterea unei contrabande constituie pentru densul delictul de escrocherie. Admitând că actele unui funcționar care ar călca legea ar putea constitui manopere frauduloase în sensul art. 332 din codul penal, chiar în aceste cazuri condamnarea mea trebuie să cadă, pentru motivul că curtea, pentru a stabili delictul, a comis mai multe erori grosiere de fapte cari iaă acestora ori-ce caracter delictuos;

»c/ Chiar dacă am lua faptele așa precum sunt stabilite de curte, și admitând că ele nu coprimd erori grosiere de fapt, nici nu sunt stabilite prin violări de legi, încă le lipsesc elementele esențiale ale escrocheriei. În adevăr, unul din elemente escrocheriei este a face să nască amăgirea în sufletul cui-va în dauna averei altuia. Curtea volesce să stabilească că primăria, în averea căreia am căutat să aduc pagubă, era reprezentată prin funcționarii mei inferiori, pe cari am căutat a-i amăgi. Or, acesta este inadmisibil. În specie, nu funcționarii mei inferiori era primăria, ci eu care eram directorul și șeful serviciului, care iscălesc în numele primarului dupe a sa delegație.

»Nu putem să mă înșel pe mine. Curtea nu indică în mod legal în sufletul cui am făcut să nască amăgirea.

»Un alt element al escrocheriei este ca manoperile să fie făcute față cu cei escrocați.

»Or, curtea nu numai că nu stabilește acest lucru, admitând că funcționarii pot trece drept escrocați, totuși curtea constată că manoperile mele n'au fost absolut cunoscute de dênșii».

Considerând că constatarea elementelor unui delict este cestiune de fapt și decisiunea judecătorului de fond, în această privință, este suverană;

Considerând că, în specie, curtea de apel deducând, din complexul tutulor faptelor constatate în sarcina recurentului, că ele constituiesc

delictul de înșelăciune și aplicând dispozițiunile art. 332 din codul penal, prin acésta a făcut o justă aplicațiune a legei în raport cu fap-tul, ast-fel că din acest punct de vedere mijlocul de casare este ne-intemeiat ;

Considerând că în privința mijlocului V, relativ la despăgubirile ci-vile, recurentul a renunțat a'l desvolta.

Asupra motivelor VI, VII și VIII :

»Relativ la mituire, eróre grosieră de fapte, călcarea art. 42 din »regulamentul intrepositelor și violarea dreptului de apărare, art. 186 »din procedura penală, cu privire la delictul de mituire :

»Pentru acest fapt am fost achitat la tribunal.

»La curte, fără nici o altă instrucțiune asupra stabilirei acestui de- »lict, ci numai preschimbând saũ făcând asupra declarațiunei lui Vein- »berg de la tribunal eróre grosieră de fapte, admite apelul D-lui pro- »curor. Fără acéstă grosieră eróre de fapt n'ar fi putut să mă con- »damne pentru acest delict.

»Curtea face un exces de putere, calcă art. 42 din regulamentul »intrepositelor și violéză dreptul de apărare când refusă a asculta pe »martorul preotul Eronim, propus în descărcarea mea și câștigat des- »baterilor.

»Nemotivarea decisiunei.—Exces de putere și violarea atât a art. »144 din codul penal, cât și a art. 50 și următorii din același cod.— »Exces de putere.—Eróre grosieră de fapt.—Violarea dreptului de »apărare. În adevăr, cu privire la mita de la Veinberg, și care constă »în aceea că eu, ca director al acciselor, aș fi luat bani spre a 'l în- »gădui să sêvîrșescă delictul de înșelăciune și de contrabandă în »dauna primăriei, al cărui funcționar eram, judecătorește și în mod le- »gal până acum nu este constatat, cu tótă afirmarea curței. În adevăr, »dacă fapta de a primi plata ca funcționar, pentru a face un act pri- »vitor la funcțiunea mea, ar constitui delictul de mituire, lucrul a- »cesta prin el se agraveză, prin aceea că el ar cuprinde și o partici- »pare ca complice, art. 50 și 51 din codul penal, și nu numai că »complicitatea nu este stabilită de curte, dar nici culpabilitatea auto- »rului principal, în specie, Veinberg. Curtea face contrarietate nu nu- »mai de considerante, dar și de stabilirea în parte a delictelor ce 'mi »impută, căci nu delictul de escrocherie arată lămurit cum că eu aș fi »făcut tovărășie pentru a s'vîrși delictul de escrocherie în paguba

»primăriei, cum același fapt ar putea fi calificat și de mituire de cele
»ce sunt acusat, că am dat intreposit fără cheiă lui Veinberg, și că
»Veinberg scotea marfă din intreposit fără plata accisului, lucru con-
»statat printr'un proces-verbal, atașat la dosarul instrucțiunei, adică
»casul identic al lui Zelicovici.

»Curtea nu stabilește un element esențial anume, dacă, presupunând
»că ar fi adevărat că am luat bani de la Veinberg, în momentul în
»care 'i-am luat, eram ori nu funcționar ? și la ce epocă ?

»Din potrivă, chiar Veinberg, pe a cărui depunere se întemeiază
»curtea, afirmă că nu eram funcționar.

»Curtea mai afirmă că ași fi dat autorisare de intreposit fără cheiă
»lui Veinberg, și curtea comite o eror grosieră de fapt, căci se vede
»în dosar originalul cererei de intreposit a lui Veinberg, cu totă filiera
»procedurii, unde nici vorbă de cheiă nu este, ci se constată un intre-
»posit nominal, ca la toți, la domiciliu, conform ordinelor ce primi-
»sem de la consiliul comunal, și curtea afirmă că din actele din dosar
»ar rezulta faptele care 'mă impută.

»Exces de putere, eror grosieră de fapt, violarea art. 144 din co-
»dul penal, nemotivarea decisiunei, violarea dreptului de apărare,
»omisiune esențială cu privire la mita lui Bartsch.

»Curtea mă osândesce pentru faptul de mituire, fără a arăta mă-
»car care serviciu sau act am făcut lui Bartsch privitor la funcțiunea
»mea. Curtea afirmă că ași fi făcut promisiuni lui Bartsch, fără a a-
»răta în ce constă acele promisiuni, prin ce mijloce ? la ce epocă ?

»Nici Bartsch, în depunerile sale, nu arată nimic.

»Curtea spune că la o epocă ași fi fost favorabil, fără a preciza ziua
»sau luna, fără a arăta măcar afacerea în ce constă.

»Curtea, mai la vale, afirmă și 'și întemeiază convingerea că data
»împrumutului marcheză două epoce, tranșate pentru »Stela«; că
»înainte de 1894, dificultăți în privința taxei articolelor fabricii, nici
»o dată n'am fost chemat, în funcțiunea mea de director, a taxa marfa,
»și apoi de la Februarie 1894 toate ușurințele și înlesnirile sunt acor-
»date, ăce curtea. Curtea nu arată măcar una din acele înlesniri.

»Curtea, spre a dovedi cele de mai sus, vorbește de cererea lui
»Bartsch de a introduce spirt denaturat în fabrica sa în anul 1893.
»Am arătat la curte că această cerere se află la dosar și am dovedit cu
»*Monitorul comunal* din 17 Octombrie 1893, ședința de la 25 Sep-

»tembre 1893, pagina 419, că nu eă am tranșat definitiv această ces-
»tie, ci consiliul comunal.

»Apoi, pentru a dovedi înlesnirile dupe Februarie 1894, pe cari
»curtea pretinde că le-a'și fi făcut lui Bartsch, arată afacerea cu un
»vagon de seă, despre care nu există absolut nici un act în dosar,
»despre care n'am fost întrebat nici la instrucție, nici la tribunal, nici
»chiar la curte, n'a vorbit nici Bartsch, nici D-niș procurori în rechi-
»sitoriile lor. Tăă afacerea ce a avut'o Bartsch cu primăria, de la
»1893 până în Martie 1894, a fost cu spirtul denaturat, singura ne-
»înțelegere. Curtea comite aci o eră grosieră de fapt. Din dosarele
»de cari vorbește măi sus, și cari s'ău admis în contra mea spre a
»se dovedi pretinsa mită ce am luat de la Bartsch, nu mi se pôte
»arăta un singur act ori afacere iscălită de mine de la Aprilie 1893
»până în Martie 1894, dupe cum pretinde curtea.

»Tăte afacerile Bartsch consiliul comunal le-a tranșat. Curtea co-
»mite și un exces de putere, căci am dovedit înaintea sa, cu actele din
»dosar și *Monitărele comunale*, că tot ce a fost între Bartsch și pri-
»mărie, tot a fost tranșat de consiliul comunal și că, în urma opune-
»rei mele în consiliul de la August 1893 până la 24 Februarie 1894,
»Bartsch n'a putut obține nimic. Pe lângă această, eă am cerut ascul-
»tarea preotului D. Eronim spre a dovedi că n'am luat mită, săă am
»făcut vre-o promisiune, și curtea a refusat ascultarea lui.

»Dacă de la 24 Februarie 1895 Bartsch n'a măi avut dificultăți
»cu primăria este că a apelat decisiunile consiliului comunal la tri-
»bunalul Ilfov, secția II, această în Martie 1893, unde a dărimat de-
»cisiunile consiliului comunal prin sentința No. 203 din 19 Martie
»1894, și așa s'a știut afacerea spirtului denaturat dintre primărie
»și Bartsch. În urma acestei sentințe, serviciul contencios al primă-
»riei, cu adresa No. 1.611 din 18 Martie 1894, dă ordin la serviciul
»acciselor de a permite intrarea spirtului denaturat; cu tăte acestea,
»serviciul acciselor trămite afacerea din nou în consiliul comunal spre
»a cere a se face apel contra sentinței tribunalului, însă consiliul
»comunal decide, în ședința de la 23 Maiă 1894 (*Monitorul comunal*
»No. 11 din 19 Iunie 1894, pag. 98), a nu se măi face apel, în urma
»avisului serviciului contencios. Tăte acestea le-am dovedit curței cu
»actele originale aflate în dosar și cu *Monitărele comunale* pe cari
»le-am depus la curte dupe desbatere. Tăte aceste acte autentice

»curtea le-a avut și nu s'a pronunțat, violându-mi dreptul de »apărare.

»Căci am invocat în apărarea mea că dacă până la un timp am »procedat sever, dupe cum pretindea partea și cum afirmă curtea, iar »că de la un timp încôce m'am arătat blând, pricina nu este mituirea, »ci intervenirea faptelor, dupe cum dovedesc actele de mai sus.

»Curtea, prin exces de putere, omite a se pronunța asupra acestui »mijloc esențial de apărare. Am arătat curței că chiar dupe ce mă »împrumutasem și dădusem chitanță în regulă, pe ziua de 22 Fe- »bruarie 1894, în urma unei contestațiuni ce făcea contra unei dis- »pozițiuni luată de consiliul comunal în privința spirtului denaturat, »tot eu personal iscălesc votul consiliului de la 24 Februarie 1894, »unde consiliul respinge cererea lui Bartsch, trimisă de mine în »consiliu.

»Curtea nu se pronunță nici asupra acestui mijloc de apărare și »violază art. 144 din codul penal, nearătând ce act privitor la func- »țiunea mea, ce promisiuni ași fi făcut lui Bartsch, căci chiar Bartsch »nu a spus-o și nemotivând decisiunea. Mai mult, la ambele aceste »duoș delictes de mituire, Veinberg și Bartsch, lipsesce cu desăvîrșire »motivarea decisiunei, și cu acésta réua aplicare a legéi, pentru că »mituitul se condamnă la întreita valóre a sumei ce a primit, și cum »curtea nu a pronunțat acéstă condamnațiune, altă explicație nu este »de cât aceea că n'a fost în stare să precizeze ce sumă am luat și »dacă acea sumă a fost dar sau împrumut».

Considerând că curtea de apel, sesizată fiind de apelul primului- »procuror și pentru delictul de mituire imputat recurentului, a fost în »drept să aprecieze acéste fapte alt-fel de cum le-a apreciat tribuna- »lul, și să găsească că ele întrunesc elementele delictului de mituire ;

Considerând că, în acéstă privință, curtea de apel constată, din o »serie de fapte și depozițiuni de martori ascultați atât la tribunal cât »și la curte, că recurentul, în calitatea sa de director al acciselor, a »primit de la Veinberg și Bartsch daruri pentru a face acte relative »la funcțiunea sa și pentru cari dupe lege n'avea dreptul a cere plată ;

Considerând de asemenea că, din momentul ce curtea de apel con- »stată că autorizarea pentru întrepris a fost dată lui Veinberg de »catre recurent, din acésta rezultă implicit că densus se găsea func- »ționar în momentul când a primit bani de la Veinberg ;

Că asemenea fapte calificându-se de către curtea de apel ca mituire, aprecierea sa în această privință este suverană și nu poate cădea sub censura acestei curți;

Că, ast-fel fiind, și aceste mijloce urmăză să se respingă ca neîntemeiate.

Asupra mijlocului IX :

»Nulitatea decisiunii. Violarea art. 31 din legea de organizare judecătorească. Incompetință și exces de putere, art. 186 din procedura penală;

»a) Decisiunea n'a fost pronunțată față cu membrii curței cari au participat la judecată și la hotărîre, cum mai cu seamă judecătorul-raportor;

»b) Că, după închiderea debaterilor și pronunțarea chiar a decisiunii de condamnare, ministerul public a luat concluziuni în lipsa acuzărilor și numai înaintea D-lui președinte singur. D. președinte iarăși singur, fără a fi acuzat de față, fără măcar a fi chemat, a pronunțat o hotărîre adițională, și cu acesta săvîrșește un exces de putere, căci a pronunțat o condamnare în contra noastră fără să fim ascultați în apărarea noastră. Săvîrșește și o incompetență, pentru că singur nu putea să pronunțe și să chibzuiască o hotărîre, fără ca curtea în complet să fie în ședință publică, violând și principiul publicității al debaterilor și dreptul de apărare».

Considerând că prin nici un text de lege nu se prevede ca decisiunea să fie pronunțată de către completul curței de apel, iar nu numai de președinte cu asistența grefierului;

Considerând de asemenea că, după dispozițiile art. 31 din regulamentul pentru aplicarea legii relative la instituirea Ordinului *»Steaua României«*, președintele curței de apel, după rechizitoriul procurorului, este singur în drept a pronunța, îndată după citirea judecății, formula relativă la ridicarea dreptului de a mai purta decorațiunile;

Că, prin urmare, din ambele aceste puncte de vedere, mijlocul de casare este neîntemeiat.

În ce privește motivele invocate de recurentul Lindemberg,

Asupra motivelor I și III :

I. »Exces de putere și violarea dreptului de apărare, întru cât invocând ca martor pe preotul Ieronim și curtea găsim utilă ascultarea lui, prin o încheiere, a decis amânarea și ascultarea acestui

»martor. În urmă, însă, preotul refuzând de a presta jurământul și »noi insistând întru a se asculta ca informator, curtea trebuia, conform jurisprudenței înaltei curți de casațiune și conform art. 42 din »regulamentul sinodal, să 'l asculte.

»Că acest martor era util spre apărarea noastră și spre descoperirea »adevărului, rezultă din încheierea curței care a admis acesta; însă »refuzul de a 'l asculta n'a fost motivat prin încheierea curței ».

III. »Violarea art. 332 și deservită nemotivare a decisiunii cum »și nesocotirea articolelor relative la complicitate, din următoarele »puncte de vedere: că toate considerantele curței tind a stabili numai »acte preparatorii, ca al doilea element al acestui delict, adică a »preface fapte adevărate în mincinoase, nu e cătuși de puțin stabilit »de curte; că alt element, acela de a fi întrebuințat manopere fraudu- »duloase, nu e pomenit cătuși de puțin de curte dacă există sau nu; »cât despre cel-alt element al prejudiciului, acesta întru nimic nu »este constatat ».

Considerând că aceste motive fiind deja discutate de curte în re- cursul făcut de St. Șutzu, tot pentru aceleași considerațiuni de drept și de fapt au a fi respinse.

Asupra mijlocului II :

II. »Exces de putere, eror grosieră de fapt și violarea art. 347 din »procedura penală, întru cât s'au ascultat ca martori Staicovici și »Bărbătescu cari au fost denunțatori plătiți ».

Considerând, în privința acestui mijloc, că curtea de apel afirmă prin decisiunea sa că Staicovici și Bărbătescu nu sunt denunțatori plătiți ;

Că în asemenea condițiuni ei au putut fi cu drept cuvânt audiați ca martori; că de alt-fel, constată curtea că denunțatorul în cauză a fost primarul Capitalei;

Că, prin urmare, mijlocul de casare este inexact în fapt.

Asupra mijlocului IV :

IV. »Exces de putere și violarea dreptului de apărare, întru cât ni »s'a respins propunerea de martori față și de hotărîrea tribunalului »și mai ales față cu încuviințarea curței de a fi încuviințat martori »pentru cei-alți coacusați, 'm'a respins mijlocul meu de apărare ».

Considerând că pentru a respinge cererea recurentului de a se au-

dia noul martori, curtea motivează în fapt că o asemenea cerere o găsește inutilă;

Că, prin urmare, față cu dispozițiunile art. 186 din procedura penală, curtea a usat de un drept al său suveran, și, prin urmare, decisiunea sa în această privință fiind motivată în fapt, nu cade sub cenzura acestei curți.

Asupra mijlocului V :

V. »Violarea art. 183, întru cât, dupe dispoziția legii, eu, făcând opoziția în termen util la decisiunea curții, ea se consideră ca neavenită și eu prezentându-mă, dar retrăgându-mă.

»Curtea era obligată dupe, lege în materie penală, să asculte rechizitorul ministerului public în ce privește apelul său *a minim*, apelul făcut de mine și în urmă convingându-se să decidă«.

Considerând că recurentul făcând opozițiune în contra decisiunii prin care curtea primise apelul primului-procuror și prin care îl mărise pedepsa dată de tribunal, iar la ziua înfățișării opozițiunii retrăgându-se din instanță, curtea nu putea de cât să îl respingă pur și simplu opozițiunea, fără ca prin acesta să violeze dispozițiunea art. 183 din procedura penală, vizat prin mijlocul de casare;

Că, dar, și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Considerând că în cât privește motivul VI recurentul a renunțat la dezvoltarea lui.

În privința motivelor invocate de recurentul Herșcovici.

Asupra motivelor I, II și III :

I. »Exces de putere, nemotivare și violarea art. 332 din codul penal, combinat cu art. 47, 50 și 5 același cod.

»Curtea de apel mă osândește ca coautor al delictului de escrocherie, fără a arăta cari sunt actele de coparticipare naturală din parte-mă la delict, fără a determina dacă și prin ce acte din cele vorbite la art. 47 am inspirat delictul și nici nu arată dacă actele mele de coparticipare erau de așa natură, în cât fără ele delictul nu s'ar fi săvârșit și nici dacă actele mele de coparticipare constituiesc elementele delictului din art. 332 din codul penal«.

II. »Chiar dacă s'ar fi determinat de curte faptul material de participare că eu am vîndut spirtul, încă curtea comite o erore grosieră de fapt și un exces de putere, căci nu motivează de unde reese pentru curte că eu aș fi vîndut spirtul depozitat, neintemeindu-se, pen-

»tru a determina culpabilitatea mea, nici pe instrucțiunea urmată înainte de el, nici pe actele de instrucțiune, nici pe debateri, ci pur și simplu pe pretinsa mea mărturisire făcută la curte, din care reiese tocmai contrariul din ceea ce afirmă în fapt curtea».

III. »Violarea regulii de drept că nu se poate aplica penalitatea din dreptul comun penal într-o materie specială reglementată de lege și care cuprinde penalități anume edictate pentru faptul ce mi se impută și violarea art. 108 din legea pentru perceperea veniturilor comunale, 128 din legea vămilor întreposeitelor și 4 din legea maximumului».

Considerând că curtea de apel, pentru a considera pe recurentul Herșcovici ca coautor al delictului de înșelăciune, motivează deciziunea sa în fapt, arătând din ce anume acte și probe deduce această culpabilitate ;

Că, față cu această deciziune de fapt, nu mai poate fi în discuțiune dispozițiunile art. 47 și 50 din codul penal, nici dispozițiunile legii vămilor relative la contrabandă ;

Că, prin urmare, mijlocele de casare urmăzătoare a fi respinse ca neîntemeiate.

Considerând că în privința motivului al IV-lea, relativ la violarea art. 205 din procedura penală, recurentul a renunțat la dezvoltarea lui.

Asupra motivului V :

»Nemotivare și exces de putere.

»Curtea nu motivează pentru ce nu ascultă ca informator pe preotul Ieronim».

Considerând că întru cât s'a stabilit deja că curtea de apel nu era ținută a lua ca simplă informațiune depoziția preotului Ieronim, omisiunea din partea curții de a motiva acest punct, nu poate fi considerată ca esențială ;

Că ast-fel fiind și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

În ce privește recursul făcut de primăria Capitalei :

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Violarea dispozițiunilor art. 166 și 167 din legea generală a vămilor, a art. 127 ultimul alineat din regulamentul legii pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale și a art. 8 din legea de constatarea și perceperea acelor venituri. Curtea argumentează că nu ne poate acorda despăgubirile ce cerem, că pentru faptul de

»contrabandă, susținând că nu pôte fi vorba de contrabandă, faptul »nefiind fost făcut prin locuri ascunse, etc., conform art. 168 din legea vămilor; dar prin această curtea restrânge casurile de contrabandă și violază art. 166 și 167 sus țise din legea vămilor, precum »și pe cele de mai sus 8 și 127, ultimul aliniat. În specie, escrocheria »constitue infracțiunea făcută în complicitate cu funcționarul administrativ (casația 76 din 1894).

II. »Violarea art. 127 din legea generală a vămilor, căci, în cel mai »rău cas, curtea urma să ne acorde suma ce constituia valărea mărfurilor constatate ca lipsind din antrepozite și amenda prevădută »de ăisul articol, iar nu taxele ce am fi perceput dacă intrepozitele »ar fi fost serioase și intrepozitarii ar fi plătit la timp scătorea mărfurilor din intrepozite, iar nu să caute a frustra comuna«.

III. »Omisiune esențială. Curtea nu răspunde nimic la cererea și »argumentarea avocatului comunei în sensul celor din motivul II »de mai sus«.

Considerând că din momentul ce o contrabandă se comite față de comună și în conivență cu funcționarul acciselor, precum este în specie, faptele ast-fel constatate nu mai constituie o contrabandă în sensul legii vamale, căci, în asemenea cas, manoperile întrebuițate de făptuitorii sunt de o altă natură și culpabilitatea în asemenea cas devine mai mare; că, prin urmare, aceste fapte intrând în mod natural în prevedisiunile art. 332 și 333 din codul penal, cu drept cuvânt curtea de apel nu a acordat primăriei despăgubirile ce cerea ea pentru faptul de contrabandă;

Că, așa fiind, din acest punct de vedere, mijlócele de casare urmăz a fi respinse ca neîntemeiate.

Pentru aceste motive, de acord cu D. procuror general, respinge, etc.
Penal, secția II.

No. 846

CURTEA DE COMPTURI. — Competință. — Mănuitori de bani publici. — Controlori. — Ministerul de finance. (Art. 15 din vechea lege și art. 24 și 38 din noua lege din 1895 a curței de compturi. Art. 87 din vechea lege a comptabilităței și art. 129 din aceeași lege, modificată în 1893).

Dupe dispozițiunile legii curței de compturi, atât cea veche cât și cea modificată la 1895, rezultă că competența acelei curți de a judeca în prima și ultima instanță nu se întinde de cât asupra gestiunilor mănuiitorilor de bani și avere publică, iar în ceea-ce privește responsabilitatea controlorilor, pentru sumele sustrate de percepțori, din cauza lipsei lor de supraveghere, curtea de compturi nu este competentă a'î judeca de cât în a doua instanță, dupe apelul ce controlorii sunt în drept să facă asupra decisiunilor ministerului de finance, care 'î judecă în prima instanță.

No. 227. — **Casarea decisiunei curței de compturi, secția I, No. 376 din 1895, în urma recursului făcut de Stefan Zenescu.**

4 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat oral în instanță, renunțând la cele depuse mai înainte:

„S'a' violat art. 15 din vechea lege, art. 23 din legea cea nouă a înaltei curți de compturi și art. 19 și 112 din legea comptabilității generale a Statului, căci eu, neavând însușirea de comptabil și nici de mănuiitor de bani publici, cum cere precis aceste dispozițiuni ale legii, nu eram justițiabil înaintea înaltei curți de compturi, ca să fi avut dreptul a se erige în judecătorul meu firesc, dupe cum și înalta curte de compturi a stabilit jurisprudența sa în casuri analoge“.

Considerând că atât prin dispozițiunile art. 15 din vechea lege organică a înaltei curți de compturi, cât și dupe art. 24 și 38 din asemenea lege, modificată la 1895, rezultă că competența înaltei curți de compturi de a judeca în primă și ultimă instanță nu se întinde de cât asupra gestiunilor mănuiitorilor de bani și avere publică, iar în ceea-ce privește responsabilitatea controlorilor pentru sumele sustrate de către percepțori, din cauza lipsei lor de supraveghere, înalta curte de compturi nu este competentă de a'î judeca de cât în a doua instanță, dupe apelul ce controlorii sunt în drept să facă asupra decisiunilor ministerului de finance, care judecă în prima instanță,

dupe cum rezultă acesta evident din coprinsul art. 87 din vechea lege a comptabilităţii generale a Statului şi art. 129 din asemenea lege, modificată la 1893 ;

Considerând că, în specie, înalta curte de compturi, prin decisiunea No. 376 din 1895, judecând din nou, în primă şi ultimă instanţă, opoziţiunea făcută de către controlorul Vaian contra decisiunei cu No. 106 din 1891, a stabilit prin această decisiune responsabilitatea recurentului, în calitate de fost controlor al judeţului Bacău, obligându-l să plătească Statului suma de 430 lei, cât se pretindea că ar fi rămas dator, dupe încasările făcute pentru achitarea sumelor delapidate de perceptorii V. Nour şi T. Mătăsaru ;

Considerând că, dupe principiul mai sus stabilit, decisiunea înaltei curţi de compturi cu No. 376 din 1895 este dată fără competenţă în ceea-ce priveşte pe recurent, ca fost controlor, în prima şi ultima instanţă, şi ast-fel este fondat motivul de casare ce dînsul a invocat contra acelei decisiuni care urmează să se caseze.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secţia II.

No. 847

EXPERTI. — Martori. — Medici. — Morte violentă. — Autopsie. — Jurământ. — Procuror. — Judecător de instrucţiune. — Cine trebuie să constate jurământul medicilor, fie experţi, fie martori, în afacerile penale.

DECISIUNE. — Judecători. — Camera de punere sub acuşaţiune. — Probe. — Experţi. — Martori. — Jurământ. — Nulitate. — Casare.

1) *Medicul chemat a face autopsia unui cadavru, în cas când există bănuială că mortea ar fi violentă, cât şi medicul chemat ca expert într'o afacere penală, sunt datorî a depune jurământ, şi îndeplinirea acestei formalităţi trebuie constatată printr'un act al procurorului său al judecătorului de instrucţiune.*

2) *Judecătorii fondului, fie cei însărcinaţi cu judecata, fie aceia cari n'au de cât misiunea de a instrui şi de a trimite pe acuşaţi înaintea celor d'antîi, nu se pot întemeia, pentru a sta-*

bili culpabilitatea acusaților, de cât pe elemente și mijloace adunate în conformitate cu regulile prescrise de lege pentru administrarea probelor.

Că dar, când este vorba de experți și martori, judecătorii nu pot basa decisiunile lor de cât pe experți și martori cari să fi depus prealabil jurământul prescris de lege.

Ast-fel este casabilă decisiunea camerei de punere sub acusațiune când se întemeiază, pentru a declara cas de urmărire contra unor acusați, pe raportul unui medic expert și pe arătările unui martor ce nu depuseseră jurământ.

No. 578. — Casarea decisiunei No. 215 din 1896 a camerei de punere sub acusațiune a curței de apel din Bucuresci, dupe recursul făcut de inculpatele Maria Steiner, Carolina Lustgarten și Tinca Grigore Gheorghe, țină și Tinca Marin Rădulescu.

6 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Stăfănescu;

Pe d-nii avocați M. D. Kornea, Take Ionescu, V. Lascar și Barbu Ștef. Delavrancea în dezvoltarea motivelor de casare, precum și

Pe D. procuror de secțiune C. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra celui de al IV-lea motiv de casare :

»Nemotivare, exces de putere și violarea art. 43, 72, 347 și 348 din codul de procedură criminală.

»Intr'adevăr, decisiunea camerei de punere sub aculare nu se întemeiază de cât pe expertisa medicală a doctorului Șutzu și pe arătările doctorului Christea. Nimic alt, absolut nimic nu se invocă în contra acusatelor, din potrivă.

»Expertisa medicală a doctorului Șutzu nu putea servi drept temei în contra acusatelor, doctorul Șutzu nedovedindu-se cu vre-un act judecătoresc că a depus jurământul prevădut de art. 43 din condiția de instrucție criminală.

»Acastă încălcare a legii este cu atât mai gravă cu cât, numai grație expertisei nule în drept a doctorului Șutzu, camera de punere sub aculare a înlăturat expertisele celor-alți experți cari au depus

»jurământul legiuit și părerile celor mai mari autorități de știință
»contemporane.

»Arătărilor doctorului Christea nu puteau fi basa acuzărei, de ôre-
»ce doctorul Christea a fost ascultat fără să presteze jurământul pre-
»vădut de art. 72 din instrucția criminală, și calitatea sa de denunțator,
»de alt-fel forte de tăgăduit căci el nu a denunțat că s'ar fi comis o crimă,
»ci numai a cerut să se facă o autopsie, de ôre-ce are bănueli, nu îm-
»pedica ascultarea lui cu prestare de jurământ, denunțarea sa nefiind
»recompensată în bani, în prevederile legii.

»Bizuindu-se numai pe aceste două arătări, amându-o luate fără
»jurământ, camera de punere sub acuzare a comis un exces de pu-
»tere și a dat o hotărîre nemotivată«.

Având în vedere că, prin decisiunea supusă recursului cu No. 215
din 1896, camera de punere sub acuzare a curței de apel din Bucu-
resci a reformat ordonanța de neurmărire a judecătorului de in-
strucție, cabinetului V, de pe lângă tribunalul de Ilfov, și a trimis
în judecata curței cu jurați pe doica Tinca Grigore Gheorghe, ca au-
tore materială a crimei de omor, comisă asupra copilului de curând
născut George, pe mōșa Carolina Lustgarten, ca complice, și pe
Maria Steiner, muma copilului, ca agent provocator;

Considerând că, pentru a pronunța această decisiune, camera de
punere sub acuzare se întemeiază mai cu deosebire pe raportul me-
dico-legal al doctorului A. Șutzu și pe declarațiile făcute la instruc-
țiune de doctorul Christea;

Considerând că, dupe procedura codicelui penal, atât medicul che-
mat a face autopsia cadavrului, cât și cel ce este citat ca martor,
sunt datorî a face jurământul prescris pentru cel d'ânteiu prin art. 43,
iar pentru cel de al doilea prin art. 72 din procedura codicelui pe-
nal; că, în specie, îndeplinirea acestei formalități nu este constatată
prin nici un act al procurorului său al judecătorului de instrucție,
singuri în drept de a face o asemenea constatare;

Considerând că judecătorii fondului, fie cei însărcinați cu judecata,
fie aceia cari n'au de cât misiunea de a instrui și de a trimite pe
acusați înaintea celor d'ânteiu, de și suverani apreciatori ai elemen-
telor de convincțiune ce 'și pot procura, nu pot exercita puterea lor
de apreciere de cât asupra elementelor și mijloacelor de convincțiune
adunate în conformitate cu regulele prescrise de lege pentru admir-

nistrarea probelor; că, conform acestui principiu, când e vorba de experți și martori, ei nu pot basa decisiunile lor de cât pe experți și martori în înțelesul legal al cuvântului, pe experți și martori cari să fi depus prealabil jurământul prescris de lege;

Considerând că ast-fel camera de punere sub acuzare a curței de apel din Bucuresci, întemeiându-și decisiunea ei pe raportul unui doctor expert și pe arătările unui martor cari nu fusese asermentați, a violat dispozițiile precise ale articolelor 43 și 72 din procedura codicelui penal și a comis un exces de putere.

Pentru aceste motive,

Fără a mai intra în cercetarea celor-alte mijloce invocate :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 848

DELICT SILVIC. — Act de estimațiune ce constată pagubele cauate. — Necombaterea acestui act de către delicuenți. — Neacordarea de către judecată a despăgubirilor cerute de Stat. — Exces de putere. — Casare.

In materie de delict silvic, când în actul de estimațiune se arată cuantumul despăgubirilor cuvenite Statului și acest act nu a fost combătut cu nimic de delicuenți, instanța de fond comite un vedit exces de putere refusând Statului despăgubirile cerute, și, în asemenea cas, hotărîrea sa este casabilă.

No. 589. — **Casarea sentinței tribunalului Constanța No. 638 din 1896 în urma recursului făcut de Stat.**

12 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluduni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Exces de putere, căci tribunalul nu pôte refusa cererea de despăgubire pe motiv că n'a fost trecută în procesul-verbal saū actul

„estimativ, căci o asemenea cerere a fost formulată chiar prin petiția „introdusă la prima instanță și în lipsa părților ca să conteste, „Tribunalul era dator ca, sau s'o primăscă așa cum s'a cerut, fiind o „evaluare a unui agent competente și autorizat de legea silvică, sau „să o reducă, sau, în cazul cel mai dificil, s'o cêră a se dovedi prin o „expertisă ori alte mijloce legale. Refusul de a admite apelul Statului este și călcarea a art. 73, alin. I din legea judecătorească de „ocole, căci Statul, de și n'a fost prezent la prima instanță, putea „legal a'și susține cererea în apel, întru cât pretențiunea sa era regulat introdusă, conform art. 61, alin. I din procedura civilă“.

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că judele de ocol, cât și tribunalul, condamnă la câte 40 lei amendă pe contravenienții la legea silvică, dar ți apără de despăgubiri civile cuvenite Statului, pe motiv că pagubele n'ar fi fost nici dovedite nici susținute de Stat la prima instanță;

Considerând că, relativ la acest punct din actul de estimățiune aflat în dosarul de fond, rezultă că paguba are a se considera ca constatată, întru cât se arată expres, la rubrica despăgubirilor în tabloul de estimății, cuantumul pagubelor cauzate, și acest act nu a fost combătut de către delincuenți ;

Considerând că așa fiind, instanța de fond nu putea a nu ține seamă de pagubele cuvenite Statului din cauza contravenției la legea silvică și a declara că n'ar fi dovedite ;

Că, prin urmare, tribunalul, refusând Statului o asemenea cerere, a săvârșit un învederat exces de putere, și, din acest punct de vedere, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 849

CURTEA CU JURĂȚI. — Deliberațiunea juraților. — Întrebare făcută de primul jurat portărelului și greșierului dacă poate scrie răspunsurile în verdict numai prin «da» sau «nu». — Dacă prin această s'a violat sau nu secretul deliberațiunilor.

Faptul că primul jurat, dupe intrarea juraților în camera de deliberare, a deschis ușa și a întrebat pe portărel și pe grefier dacă răspunsurile trebuie trecute în întregul lor sau este suficient a însemna numai cuvintele »da« sau »nu«, fără ca condamnatul să fi dovedit că portărelul său grefierul ar fi influențat pe jurați în pronunțarea verdictului, nu poate fi considerat că ar fi violat secretul deliberațiunilor.

No. 590. — Respingerea recursului făcut de I. C. Pașcanu, G. Molotoc și George Eftimie contra decisiiei curței cu juri din România No. 10 din 1896.

12 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Ștefănescu;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra primului mijloc pe casare :

»Că primul jurat a comunicat cu publicul în timpul când jurați au intrat în deliberare, dupe cum se constată din însăși decisiunea »onorabilei curți, care n'a prevădut de cât comunicarea cu șeful portăreilor și grefierul curței«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului;

Având în vedere că, din procesul-verbal de audiență, se constată că, dupe ce jurații săi retras în camera de deliberare, primul jurat, deschidând ușa, a chemat mai întâi pe portărel și în urmă pe grefier, pe cari l-a întrebat dacă răspunsurile trebuie trecute în întregul lor sau este suficient a însemna numai cuvintele »da« sau »nu«;

Considerând că prin aceste întrebări, și întru cât recurenții nu au dovedit cu nimic ca portărelul său grefierul ar fi influențat pe jurați în pronunțarea verdictului, nu se poate susține că s'ar fi violat secretul deliberațiunilor, ast-fel că mijlocul invocat este neintemiat.

Asupra mijloacelor II și III :

II. »Primul jurat n'a ținut mâna dreaptă pe inimă când a citit verdictul«.

III. »Jurații au primit în sala de deliberare pe Dr. Baroncea, cu care au conversat mult«.

Considerând că rezultă din procesul-verbal al audienței că primul jurat a citit declarațiunea juraților cu mâna pe inimă, astfel că mijlocul de casare relativ la acest punct este inexact în fapt;
 Considerând, de asemenea, că din nimic nu se dovedește că Dr. Baroncea, ar fi intrat în camera juraților pe timpul când dânsul de-
 liberau;

Că, prin urmare, și acest mijloc are a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 850

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — Materie penală. — Sentință achitătoare a tribunalului. — Dacă poate fi considerată ca definitivă față cu partea civilă. — Dacă, dupe apelul părții civile, curtea poate condamna, pe inculpatul achitat de tribunal, la despăgubiri civile.

Nu se violază autoritatea lucrului judecat când, în urma apelului părții civile, curtea condamnă pe inculpatul achitat de tribunal la despăgubiri civile, de ore-ce sentința tribunalului, fiind dată cu drept de apel, nu poate fi considerată ca definitivă față cu partea civilă.

No. 594. — **Respingerea recursului** făcut de Victor Cernătescu contra deciziei curței de apel din Craiova, secția I, No. 989 din 1896.

12 Noembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludsiuni;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

I. »Violarea autorității lucrului judecat, consistând în aceea că sentința tribunalului Vâlcea, prin care se achită pentru delictul de

»atentat la pudore, comis cu violență, rămânând definitivă, nu se »pöte în apel să se decidă contrariu de cele stabilite prin hotărîre, că »dacă s'a sêvirșit cu violență atentatul la pudore«.

II. »Violarea art. 187 din procedura penală, întru cât, în cas de »achitare, nu se pöte, pe acêstă cale, achita inculpatul condamnat »la daune-interese«.

Avênd în vedere decisiunea supusă recursului;

Avênd în vedere că recurentul fiind dat judecăteli pentru atentat la pudore cu violență, tribunalul a achitat pe recurent de ori-ce penalitate pe motivul că violența n'ar fi fost constatată și victima ar fi avut mai mult de 14 ani;

Că partea civilă făcênd apel în contra sentinței achitătore, curtea de apel a condamnat pe recurent la o mie lei despăgubiri;

Considerând că curtea de apel, spre a condamna la daune, a trebuit a constata existența faptului prejudiciabil; că procedând ast-fel, nu s'a violat întru nimic autoritatea lucrului judecat, de öre-ce sentința achitătore, fiind dată cu drept de apel, nu pöte fi considerată ca definitivă, față cu partea civilă.

Că ast-fel fiind, mișlöcele de casare, aũ a fi respinse.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 851

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Dacă necitirea lor de către președintele curței atrage nulitatea verdictului și a decisiunei.

CURTEA CU JURAȚI. — Acușatie susținută de substitutul tribunalului în urma delegației în regulă din partea procurorului-general. — Dacă faptul că procurorul tribunalului a stat în ședință pöte fi un motiv de casare. (Art. 25 din procedura penală).

- 1) Necitirea de către președintele curței a cestiunilor puse juraților nu pöte atrage nulitatea verdictului și a decisiunei curței.
- 2) Nu se pöte face un motiv de casare din faptul că procurorul tribunalului a stat în audiență lângă substitutul său, când se constată că acesta a susținut acușafia în basa unei delegațiuni în regulă dată de procurorul-general.

No. 600. — **Respingerea recursului** făcut de Simion Schim contra deciziei curței cu jurî, din Roman No. 11 din 1896.

13 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Președintele curței nu a citit juraților cestiunile la cari aŭ a răspunde«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Având în vedere că așa precum e formulat motivul nu pŭte fi de cît respins, pentru că citirea în public a cestiunilor este nu în interesul juraților, cari aŭ a citi întrebările în camera de deliberare, ci în interesul apărării acusatului ca să le pŭtă controla și să le pŭtă combate dacă nu sunt bine puse ; că, de altminterlea, nu se constată că apărarea ar fi cerut citirea cestiunilor neaduse la cunoștință ; că de aceea mijlocul de casare este neintemeiat.

Asupra mijlocului II :

»In tot timpul procesului, a debaterilor și chiar, la începutul și la sfârșitul procesului, D. procuror a stat în ședință publică, ast-fel că n'a fost împedicat, dupe cum cere art. 25 din procedura penală, ca să se îndreptățească susținerea acușăției de către D. substitut, iar nu de D-sa«.

Considerând că rezultă din decisia curței supusă recursului că pentru judecarea acestui proces procurorul-general al curței de apel din Iași delegase pe substitutul de procuror al tribunalului Roman pentru a susține acușățiunea, iar nu pe procuror ;

Că fiind constant că substitutul, în regulă delegat, a susținut acușăția, prezența procurorului tribunalului n'a vătămât și nu pŭte fi un motiv de casare ;

Că de aceea motivul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

SECHESTRU JUDICIAR. — Cari sunt puterile sale când a fost numit fără specificare a atribuțiunilor și drepturilor conferite. — Dacă în asemenea cas poate sta în judecată fără o autorisațiune specială a tribunalului. (Art. 1.632 din codul civil).

Sechestrul judiciar numit fără specificare a atribuțiunilor și drepturilor conferite nu are de cât dreptul de a administra spre a conserva averea peste care a fost numit sechestrul judiciar.

El nu poate dar sta în judecată de cât printr'o autorisațiune specială dată de tribunal.

No. 233. — **Casată** decisiunea curței de apel din București, secția II, cu No. 35 din 1896, dată în procesul dintre N. Procopescu cu Chr. L. Zerlendi.

13 Noembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni ;

Pe D-nii Disescu și Gianni, avocații recurentului N. Procopescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii V. Lascar și Rioșianu, avocații intimatului Chr. L. Zerlendi, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului IV de casare :

»Violarea art. 1.632 și următorii din codul civil, întru cât curtea ne-a considerat, că, de și fără autorisare specială din partea tribunalului, am avut capacitatea de a răspunde și sta în instanță în acțiunea intentată de D. Zerlendi în contra succesiunei«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin care recurentul N. Procopescu este obligat, în calitate de sechestrul judiciar al succesiunei Marghiola Procopie Canuși, a plăti intimatului, din aceea succesiune, suma de 20.000 lei în virtutea unei cambii ;

Considerând că curtea de apel, spre a îndritui sechestrul judiciar, a răspunde la acțiunea intentată de un al treilea, pentru a se recunosce o creanță contra moștenirei, declară că sechestrul judiciar are

dreptul, căci el e mandatar, și, ca mandatar, având dreptul 'a intenta acțiune, el ar avea și dreptul de a sta în judecată spre a apăra succesiunea contra unei pretenții a unei al treilea ;

Că ast-fel curtea, ca să îndrituiască pe sechestrul a sta în judecată, nu se întemeiază pe puterile conferite anume de tribunal sechestrului când a fost numit, nu se întemeiază asemenea pe considerația că, a apăra în condițiile arătate ar fi un simplu act de simplă administrare spre a conserva, ci pe întinderea drepturilor sechestrului judiciar de la lege și conform art. 1.632 din codul civil ;

Considerând că sechestrul judiciar, numit fără specificare a atribuțiilor și drepturilor conferite, nu are de cât dreptul de a administra spre a conserva ; că din acest punct de vedere, el n'are în sine dreptul de a intenta acțiunii său de a răspunde la o acțiune, fiind-că acesta nu însemnează a administra spre a conserva ; că dacă sechestrul judiciar, chiar în urma numirei și în fața unei împrejurări neprevăzute, poate a se adresa la tribunalul care 'l-a numit, spre a 'i conferi său specifica ôre-carî drepturi necesare dupe împrejurări, și dacă tribunalul poate conferi și drepturi unui sechestrul foarte variu, însă fără această conferire anume din partea tribunalului nu poate fi admis ca sechestrul să exercite drepturi nerecunoscute ; că întru cât nu se constată de curtea de apel că sechestrului s'ar fi conferit drepturi de a sta în judecată, fie la numirea lui, fie în urmă, ci curtea 'i recunoscuse facultatea aceea numai în virtutea principiilor, acesta constituie o violare a art. 1.632 din codul civil ; că ast-fel, motivul fiind întemeiat, decizia curței urmază a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 853

INSTRUCȚIUNEA CAUSELOR ÎN PENAL.—Cum trebuie să fie.—

Act medical.—Constatările dintr'ensul făcute fără jurământ.

—Dacă se poate întemeia numai pe un asemenea act. (Art. 186 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Curtea de apel din Galați. — Dobrogea. — Crime comise în Dobrogea. — Judecarea lor de curtea din Galați. — Casare. — Unde se trimite afacerea. — Competință. (Art. 105 din Constituțiune. — Art. 22 din legea de organizare judecătorească din 1890).

1/ *Instrucțiunea cauzelor înaintea instanțelor represive trebuie să fie publică și orală, sub pedepsă de nulitate, pentru că probele ce servă spre întemeierea unei acușării trebuiesc să fie debătute în public, cu observarea garanțiilor legii.*

Ast-fel este casabilă decisiunea curței care, pentru a stabili culpabilitatea unui prevenit și a-l condamna, se întemeiază numai pe un certificat medical, fără ca cele coprinse în acel certificat să fi fost întărite prin jurământ.

2/ *În urma casării unei hotărâri dată de curtea de apel din Galați, în materie de crimă săvârșită în Dobrogea, afacerea cată a fi trimisă spre a fi judecată din nou înaintea unei curți cu jurați, iar nu a unei alte curți de apel din țară.*

No. 605. — Casarea decisiunei curței de apel din Galați secția I, No. 19 din 1896, în urma recursului făcut de Ion Vidican și I. Istvan.

18 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni ;

Pe D. avocat Ionescu în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului al V-lea de casare :

»Curtea de apel din Galați, judecând ca curte criminală într-o
»afacere penală, pentru a condamna pe acușati, se fundează pe un act
»medical al unui doctor de spital din Cerna-Voda, cu data de 20 Aprilie
»1896, sub No. 227, la fila 14 a dosarului instrucției, fără ca să se
»constate din nimic că acest doctor expert a fost supus jurămên-
»tului prescris de art. 42 și 43 procedura penală, regule cari tre-
»buesc observate de toți auxiliarii ministerului public, dupe cum
»prescrie art. 47 procedura penală.

»Curtea de apel, întemeiându-se pe expertisa unui asemenea doctor,

„nesupus jurământului, și fără ca să fie citat în regulă d'inaintea cur-
 țeî, a comis un exces de putere, o violare a dreptului de apărare
 „și a citatelor articole, precum și a art. 186 din procedura penală,
 „care ordonă instrucția orală“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin care Ion Vi-
 dican este condamnat la 5 ani închisore, și Ion Istvan la un an în-
 chisore, pentru crima de omor săvârșită cu voință, dar neisbutită,
 în persoana lui T. I. Hagiopolu ;

Că curtea de apel, pentru a decide ast-fel, se întemeiază, în consi-
 derantele decisiunei, în ce privește gravitatea leziunilor și împrejură-
 rilor de fapt, pe un act medical liberat pacientului de către medicul
 spitalului Cerna-Voda, unde numitul pacient fusese instalat spre
 căutare, în urma leziunilor suferite de la recurenți ;

Considerând, în principiu, că, dupe dispozițiunile art. 186 procedura
 penală, instrucțiunea cauzelor înaintea instanțelor represive trebuie
 să fie publică și orală, sub pedepsă de nulitate ;

Considerând că, pentru a se constata dacă faptul de omor s'a să-
 vîrșit de două sau de unul singur, curtea se întemeiază pe coprinsul
 unui certificat medical, care afirmă distanța la care a urmat împuș-
 carea și condițiile în care a urmat ; că curtea de apel, întemeiându-se
 pe acest certificat medical, ast-fel că acest certificat medical a servit
 ca singură probă acusației, fără ca cele coprinse în el să fi fost întă-
 rite prin jurament ;

Considerând că principiul oralității instrucției reclamă ca probele
 ce servă spre întemeierea unei acusații să fie în public desbătute cu
 observarea garanțiilor legii ; că așa precum curtea 'și-a format con-
 vingerea, nu numai că ea a contravenit acelui principiu, dar a admis
 o declarație neîntărită prin jurament ;

Că această întărire prin jurament a afirmărilor dintr'un certificat
 medical e necesară, întru cât acest act are a servi ca probă princi-
 pală a acusației, întru cât nu e vorba numai de aprecierea faptului în
 privința necapacității de lucru sau a faptului căutării ca bolnav în
 spital ;

Că așa fiind, motivul invocat este întemeiat ;

Considerând că, în urma casărei, cauza are a fi trimisă la curtea
 cu jurați, iar nu la o altă curte de apel, pentru că principiul stabilit

prin Constituțiune, art. 105, e că toate crimele să se judece de curtea cu jurați ;

Că dacă legea din 30 Martie 1886 pentru organizarea judecătorească a Dobrogei deferea judecarea crimelor săvârșite în Dobrogea curței de apel din Tulcea, carei atribuțiuni, în urma suprimării curței de apel din Tulcea, au trecut la curtea de apel din Galați (conform art. 22 al legii de organizare din 1 Septembrie 1890), această excepțională competență, introdusă numai pentru curtea de apel din Galați, nu poate fi recunoscută celorlalte curți ;

Că, prin urmare, dacă deciziunea curței de apel din Galați pronunțată asupra unei crime săvârșite în Dobrogea se casază pentru judecarea crimei, nu mai poate fi competente de cât o curte cu jurați, și nu se poate trimite de aceea, în urma casării, spre judecare, de cât la o curte cu jurați, pentru că prescripția art. 105 din Constituțiune, în cât privește judecarea crimelor, constituie dreptul comun ; că a susține contrariul ar fi a viola prescripția generală a Constituției în această privință și a recunoște celorlalte curți o competență nerecunoscută prin nici un text de lege.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 854

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.— Casațiune.— Descinderea juriului la fața locului.— Inlocuirea judeului-director dupe descinderea locală. — Dacă atrage casarea deciziunii și a ordonanței. (Art. 37, alin. II din legea organică a curței de casație).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.— Planurile parcelare ale terenurilor de expropriat. — Dacă mai trebuiesc presintate juriului, când deja juriul s'a transportat la localitate. (Art. 48, alin. I din legea de expropriere).

- 1) *Regula consacrată prin art. 37, alin. II din legea organică a curței de casație, este adevărată, adică se poate cere casarea, când o sentință se dă de judecătorii care n'au luat parte la*

tôte şedinţele de desfăşurare, nu însă şi când se ordonă o cercetare locală şi se amână cauza, cas în care instanţa se poate constitui şi cu alţi judecători pentru judecarea cauzei, de ore-ce cauza, şi în urma cercetărei la faţa locului, are a fi desbătută în întregimea ei.

Ast-fel, în materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică, când juraţii, pentru convingerea lor, au descins la faţa locului, dupe descinderea locală desbaterile pot fi conduse de un alt judecător-director, de cât cel ce le-a condus până la descinderea locală, fără să se mai cerceteze cauzele înlocuirii, de ore-ce se presupune că a existat o învederată cauză care a determinat înlocuirea sa.

2/ Când juriul de expropriere s'a transportat la faţa locului, nu mai este necesitate a i se mai prezenta planurile terenurilor cu ocazia fixărei indemnisaţiunei, de ore-ce prin descinderea la faţa locului el au fost pus în poziţiune ca prin el însăşi să cunoscă valoarea şi întinderea terenurilor ce se expropria.

No. 236.—Respingerea recursului făcut de ministerul lucrărilor publice, cât şi cel făcut de Gan Ivan şi alţii, contra aceleeaşi decisiuni a juriului de expropriere şi ordonanţei judeului-director din judeţul Dâmboviţa, din 28 Iunie 1896.

18 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. avocat M. Alexandrescu în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat Urlăţeanu în combateri, şi

Pe D. procuror C. Sărăţeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului al II-lea din cele depuse de ministerul lucrărilor publice, cât şi mijlocul al II-lea din cele depuse de Gan Ivan şi cel-alţi :

„Exces de putere şi incompetenţă. În adevăr, prin adresa tribunalei No. . . . şi dupe cererea părţilor, preşedintele orânduind ca judecător-director pe judecătorul Hagi Tudorache, spre a înlocui pe judecătorul de drept D. Brătescu, absent în acea zi, urma ca fuinc-

»fiunea de judecător-director, dată d-lui Hagi Tudorache, să ia sfârșit
»o dată cu regularea definitivă a indemnisațiunilor proprietarilor ex-
»propriați. În loc de această procedură legală, judecătorul-director Bră-
»tescu își reia funcțiunea de judecător-director în timpul desbaterilor
»procesului aceleleași afaceri, violând ast-fel principiul de continuitate
»a judecăței prin aceiași judecători; motivul privind compunerea și
»organisațiunea instanței, se poate invoca direct înaintea înaltei curți.

»Abus de putere și vicioasă compunere a jurisdicțiunei. În adevăr,
»în ziua de 22 Iunie D. judecător-sindic I. Brătescu, jude-director al
»comisiunei juriului de expropriere, lipsind de la post, tribunalul
»delégă ca jude-director, în locul său, pe D. judecător-sindic G. Hagi
»Tudorache; acesta, în loc de a presida desbaterile comisiunei până la
»tranzarea afacerii, dirige aceste desbateri până la facerea descinderii
»locale și apoi cedază locul judecătorului de ședință Ioan Brătescu,
»primul judecător, delegat ca jude-director al comisiunei care presi-
»dăză jurații până la pronunțarea lor asupra indemnisațiunei. Se vio-
»leză ast-fel principiul că sentințele nu pot fi date de cât de judecă-
»torii cari au luat parte la toate ședințele de înfățișare, principii puse
»în art. 37, alin. II, al legii pentru înființarea curții de casație».

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța
judeului-director, supuse recursului ;

Considerând că regula consacrată prin art. 37, alin. II din legea
pentru înființarea curții de casație, este adevărată când o sentință se
dă de judecătorii cari n'au luat parte la toate ședințele ; că, în cas
însă când se ordonă o cercetare la fața locului și se amână o cauză,
instanța se poate constitui cu alți judecători pentru judecarea cauzei,
de orice cauza, și în urma cercetării la fața locului, are a fi desbă-
tută în întregimea ei, ca în specie, când jurații, pentru convingerea
lor, au descins, la care descindere judecătorul-director n'a luat parte,
dacă același judecător numit nu a luat parte când cauza avea din nou
a fi desbătută, precum și se constată că a fost desbătută, punând
părțile concluziile lor din nou ;

Considerând că de alt-fel acesta nu se poate aplica la un judecător-
director, înlocuit în mod regulat de către președintele tribunalului,
asupra cărui punct decizia judeului-director, în specie, nici nu se în-
criminează ; că, în fine, judele-director, numit de la început, a condus
lucrările până la ordonarea unei cercetări la fața locului, pentru

continuarea desbaterilor, în urmă a putut fi înlocuit fără a mai cerceta cauzele pentru cari, fiind-că se presupune o invederată cauză pentru a determina înlocuirea din partea preşedintelui tribunalului; că, de alt-fel, funcţiunile unui judecător-director nu au însemnătatea magistraţilor cari compun curtea cu juraţi; că de aceea mijlocul de casare e neîntemeiat.

Asupra mijlocului I din cele susţinute de recurenţii Gan Ivan şi cei-alţi:

„Violarea art. 48, alin. I al legii de expropriere, de ôre-ce n’au fost supuse comisiei juraţilor planurile parcelare ale terenurilor ce se expropriaseră. În adevăr, nicăeri în procesul-verbal nu se constată presintarea acestor planuri de către judele-director al comisiei juraţilor, dupe cum o cere imperios legea de expropriere în articolul sus citat“.

Considerând că rezultă din decisiunea juriului de expropriere că juraţii, cu ocasiunea descinderii la localitate, au luat cunoştinţă de planurile parcelare ale terenului ce se expropriează;

Că de alt-fel, din momentul ce se constată că juraţii s’au transportat în corpore la localitate, ei au fost puşi în poziţiune a cunoşce prin sine înşişi valoarea şi întinderea terenurilor ce se expropriea de către ministerul lucrărilor publice, ast-fel că nu mai era necesitate de a li se mai presenta planurile terenurilor cu ocazia fixării indemnisaţiei;

Că, prin urmare, din ambele aceste puncte de vedere mijlocul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secţia II.

No. 855

CONTRAVENŢIUNE LA LEGEA MONOPOLULUI TUTUNURILOR. — Amendă. — Despăgubiri civile.
CONTRAVENŢIUNI LA LEGEA MONOPOLULUI TUTUNURILOR. — Amendă. — Dacă se poate reduce prin admiterea circumstanţelor uşurătoare. (Art. 46 din legea monopolului tutunurilor; art. 60 din codul penal).

- 1) *In materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor, amenda prevădută de lege ține loc și de despăgubiri civile.*
- 2) *In materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor, nu se admite circumstanțele ușurătoare prevădute de art. 60 din codul penal, ast-fel că judecătorul nu poate reduce cuantumul amendei anume prevădută de lege.*

No. 614. — Casarea sentinței tribunalului Roman No. 768 din 1896, în urma recursului făcut de Stat.

19 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 46 din legea monopolului Statului“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că agentul regiei, găsind în grădina contravenientului Munteanu o cantitate de 739 fire tutun, plantat fără autorizațiune, a condamnat pe numitul contravenient la o amendă de lei 36, bani 95, socotit a 5 bani firul, în conformitate cu dispozițiunile art. 46, alin. II, din legea monopolului tutunurilor ;

Că acest proces-verbal de condamnățiune fiind apelat de contravenient, tribunalul, de și constată existența contravențiunei, totuși, aplicând art. 60, ultimul aliniat, din codul penal, reduce această amendă la cifra de 5 lei ;

Considerând că, în materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor, neprevădându-se în deosebi despăgubiri civile, amenda prevădută de lege ține locul și acelor despăgubiri ;

Că intru cât prin această lege specială nu se prevede dreptul judecătorilor de fond de a reduce amenda, circumstanțele atenuante, prevădute de art. 60 din codul penal, nu pot fi aplicate, de ore-ce cuantumul amendei este anume fixat prin lege și, prin urmare, judecătorul fondului este ținut să le încuviințeze, ast-fel cum legea le-a hotărât ;

Considerând ce ast-fel fiind, când tribunalul a redus amenda de 36

lei, 95 bani, fixată de agentul regiei, la cifra de 5 lei, prin aplicarea art. 60 din codul penal, a nesocotit dispozițiunile art. 46 din legea monopolului tutunurilor, și, din acest punct de vedere, mijlocul de casare este intemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 856

DELICT SILVIC. — **Introducere de vite în pădurile Statului.** — **Forță majoră.** — **Dacă constituie un delict silvic.** (Art. 23 din codul silvic).

Introducerea de vite în pădurea Statului nu constituie un delict silvic, când s'a făcut din cauză de forță majoră.

No. 624. — **Respingerea recursului** făcut de Stat contra deciziei curtei de apel din Craiova secția II, cu No. 675 din 1896, în proces cu Lazăr Stoenca Roșioru.

20 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând:

„Violarea art. 23 din codul silvic, întru cât din actele dresate în fața locului se constată că delicuenții au fost prinși cu 501 oi, 4 capre și 2 măgari în pădurea Statului, și dar curtea urma a 'l condamna cel puțin la plata prejudiciului cauzat Statului prin introducerea acelor vite în pădure“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Considerând că, după art. 23 din codul silvic, introducerea de vite în pădurea Statului are a fi considerată ca delict silvic, afară numai când introducerea s'a săvârșit prin orî-ce cauză de forță majoră;

Considerând că, în specie, curtea de apel constată în fapt, dupe cum tribunalul constatase, că introducerea vitelor în pădurea Statului s'a săvârșit dintr'o cauză de forță majoră, că nefiind ast-fel delict, cu drept cuvânt curtea a refusat Statului cererea de despăgubire, declarând, prin decisiunea sa, că faptul imputat contravenienților nu intră în previsionsile art. 23 din codul silvic, și, prin urmare, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 857

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Revindere în comptul adjudecatorului. — Dacă debitorul urmărit poate cere revinderea. (Art. 553 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARA. — Revindere ordonată de tribunal dupe cererea debitorului. — Dacă se mai poate reveni dupe cererea debitorului.

- 1) *In materie de urmărire imobiliară, debitorul urmărit poate cere scoterea din nou a imobilului urmărit în comptul primului adjudecator care n'a depus prețul.*
- 2) *O-dată ce revinderea imobilului urmărit a fost ordonată de tribunal, același tribunal nu mai poate reveni, chiar dacă debitorul urmărit, dupe cererea căruia se ordonase revinderea, cere să nu se mai revindă, și, în acest cas, acesta nouă cerere a debitorului poate fi pusă la dosar numai de președintele tribunalului, fără ca prin acesta președintele să comită un exces de putere.*

No. 239. — Respingerea recursului făcut de M. și R. Rosenzweig contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Buzău cu No. 332 din 1896, în proces cu Nae Ștefănescu și Ștefan M. Tunaru.

20 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea;

Pe D. Cihoski în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Perieşteanu-Buzău în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. »Rea interpretare a art. 553 din procedura civilă.

»Adjudecatarul Nae Ştefănescu nedepunând preţul, vinđarea era »resiliată şi tribunalul nu putea repune în licitaţiune imobilul de cât »saă din oficiu, apreciând el însuşi oportunitatea vinđerei, saă dupe »cererea celor interesaţi.

»Tribunalul însă admite cererea debitorului Rosenzweig de a se »începe licitaţiunea, de şi el nu pôte intra între persoanele interesate, »indicate de art. 553 din procedura civilă, şi de şi acest debitor 'şi-a »retras chiar a doua zi cererea».

II. »In orî ce cas, exces de putere, de ore-ce numai tribunalul, în »complexul său, avea căderea să judece temeinicia petiţiunei de re- »tractare, iar nu D. preşedinte singur».

Având în vedere că din ordonanţa de adjudecare, supusă recursu- lui, se constată că creditorul urmăritor Nae Ştefănescu nedepunând preţul cu care se adjudecase definitiv asupra D-sale imobilul recu- renţilor în termenul prevăduţ de art. 551 procedura civilă, tribuna- lul, prin jurnalul din 6 Februarie 1896, a dispus dupe, cererea debi- torului M. Rosezweig, scóterea din nou în vinđare a imobilului;

Considerând că, dupe art. 553 procedura civilă, tribunalul, saă de la sine, saă dupe cererea uneia din părţile interesate, va pune lucrul din nou în licitaţiune dacă, la expirarea termenului legal, adjudeca- tarul nu va aduce recepisa de depunere a preţului la casa de consem- naţiuni;

Considerând, în specie, că debitorul M. Rosenzweig cerend scóte- rea imobilului său din nou în vinđare, este a se sci dacă el, ca debi- tor, avea interesul şi era în drept a cere scóterea din nou în vinđare, dacă debitorul urmărit intră în categoria celor interesaţi, căroro art. 553 le dă dreptul a cere scóterea în vinđare;

Considerând că, dupe art. 606 codul procedurii genoveze, revin- đarea pôte fi cerută nu numai de creditorul urmăritor şi de creditorii înscrisi, ci şi de debitorul urmărit;

Că dacă legiuitorul nostru a introdus în revindere, în dispoziţia

art. 606, în locul acelora, pe cei interesați ca fiind în drept a urmări revinderea, prin acesta legiuitorul nu a voit de cât a simplifica dispoziția, nu însă a lipsi pe debitorul urmărit de dreptul de a urmări revinderea;

Că, independent de acesta și debitorul urmărit este parte interesată în sensul expresiilor din art. 553, pentru că într'o afacere interesul acelora care sunt în cauză e variu, și cine ar putea denega că și debitorul urmărit n'are interes, și este, prin urmare, parte interesată;

Considerând că o dată ce revinderea s'a ordonat de tribunal, același tribunal nu mai poate reveni; că dacă debitorul urmărit a cerut în urmă a nu se mai scote în vânzare, și dacă petiția acesta a fost rezolvată numai de președinte, acesta nu constituie un excès de putere, de ore-ce președintele tribunalului putea să dispună punerea la dosar a unei petiții, căci era ceva definitiv hotărât de tribunal;

Că, de aceea, ambele motive au a fi respinse ca neîntemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 858

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUZĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

Desbateri. — Jude-director. — Resumatul desbaterilor. (Art. 49 din legea de expropriere).

In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, facerea de către judele-director a unui resumat al desbaterilor, de și nu 'i este cerut de lege, nu constituie însă o cauză de nulitate a decisiunei juraților și a ordonanței de executare a judeiui-director.

No. 4. — Respingerea recursului făcut de ministerul lucrărilor publice, de o-parte, și de alta de Tudorache Ión și alții, contra decisiunei juriului de expropriere, și în contra ordonanței judeiui-director de pe lângă tribunalul Dâmbovița, pronunțată în ziua de 28 Iunie, ca nefondat.

21 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu;

Pe D. avocat M. Alexandrescu în dezvoltarea motivului de casare, deus de ministerul lucrărilor publice și rămas în divergență, precum și

Pe D. avocat Giani în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului II rămas în divergență :

» Exces de putere și violarea art. 49 din legea de expropriere.

» În adevăr, acest text prescrie că judele-director, dupe terminarea » desbaterilor, ridică ședința și jurații se retrag în camera de delibe- » rare. În loc de a satisface aceste îndatoriri, judele-director, precum » rezultă din procesul-verbal, s'a creșut în drept a face înaintea ju- » riului un resumat al desbaterilor, cari, dupe ascultarea acestui re- » sumat și sub impresiunea lui, au intrat în deliberare. Nu numai că » legea nu impune nicăieri această sarcină judecătorului-director, dar » un resumat al desbaterilor este chiar contra textului prin alin. 1 art. 49, » care prescrie că, dupe cercetarea actelor, judecătorul-director ridică » ședința și jurații se retrag în camera de deliberare, fără a mai fi » cerut nici de cum resumatul desbaterilor. Jurații nu mai aveau nevoie » de un asemenea resumat, de orice erau luminați asupra cestiunii » pretențiunilor. Prin urmare, judecătorul-director, făcând asemenea » resumat, a violat în mod evident dispozițiunile art. 49 și a comis un » exces de putere«.

Având în vedere art. 49 din legea expropriațiunei pentru cauză de utilitate publică ;

Considerând că, de și dupe acest text de lege, judecătorul-director nu are îndatorirea de a face un resumat al desbaterilor înainte de intrarea juriului în deliberare, totuși, întru cât legea nu 'l oprește, el poate, spre a satisface scopul ce 'și-a propus legiuitorul investindu'l cu autoritatea de a conduce și dirige operațiunile juriului, să dea juriului toate lămuririle necesare pentru edificarea lui ;

Că prin acesta neviolându-se nici un text de lege, motivul invocat rămâne nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge recursul, etc.

Civil, secțiunii-unite.

CASAȚIUNE. — Cumul de delictе sau crime. — Dacă cestiunea de a se ști dacă o serie de fapte imputate unui inculpat constituiesc delictе sau crime distincte, sau una și aceeași crimă sau delict, este o cestiune de fapt. — Dacă se poate propune pentru prima oră în casație. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond. (Art. 40 din codul penal).

Cestiunea de se ști dacă mai multe fapte delictuoase imputate unui acusat constituiesc mai multe crime sau delictе distincte unul de altul, sau dacă această continuitate de fapte, săvârșite într'un anume scop determinat, constituiesc una și aceeași crimă sau delict, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond, și nu poate fi propusă pentru prima oră înaintea curței de casație.

No. 5. — Respingerea recursului, ca neîntemeiat, făcut de Nicu Alexandrescu, ȃis și Vasile Gavrilă, mai ȃis și Ghiță Ionescu, în contra decisiiei curței cu jurați din județul Covurluiu cu No. 24 din 1892.

21 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. procuror-general Gh. Filitti în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare ridicat din oficiu de curte :

„Dacă crimele cе se impută recurentului Nicu Alexandrescu se pot considera ca o continuitate de crime sau ca crime distincte și, prin consecință, dacă art. 40 este bine aplicat“.

Având în vedere că din procesul-verbal de audiență și din decisiunea supusă recursului rezultă că recurentul Nicu Alexandrescu, ȃis și Vasile Gavrilă Manea, ȃis și Ghiță Ionescu, a fost trȃmis, de camera de punere sub acuzare a curței de apel din Galați, în judecata curței cu jurați din județul Covurluiu, pentru că în sȃra de 2 Noembre 1895, fiind prins în Galați ca bȃnuit a fi autorul mai multor crime și delictе, spre a scȃpa, a tras un foc de revolver asupra sub-comisarului

Egumenide, care l'arestase, și, fugind pe stradele orașului și fiind urmărit, a tras focuri de revolver asupra căpitanului N. Hăldău și asupra sergenților D. Budișteanu și Stanciu Manolache, cari s'aû încercat să l' prindă ;

Că aceste fapte comise de recurent aû fost considerate de camera de punere sub aculare ca o serie de crime, distincte una de alta, prevădute și pedepsite de art. 225 și 234, ultimul aliniat, din codul penal, combinate cu art. 38, alin. II și 40 același cod ;

Având în vedere că din procesul-verbal de audiență se constată că președintele curței cu jurați, în conformitate cu art. 361 din procedura penală, a pus juraților cestiunile ast-fel cum resulta din deciziunea camerei de punere sub aculare și din actul de aculațiune, fără ca recurentul să ridice verî-o obiecțiune asupra modului cum aceste cestiuni aû fost puse ;

Considerând că cestiunea de a se sci, dacă mai multe fapte imputate unui aculat, constituesc mai multe crime distincte una de alta, sau dacă această continuitate de fapte, săvîrșite într'un anume scop determinat, constituesc una și aceeași crimă, este o cestiune de fapt, a cărei rezolvare și apreciere este lăsată judecătorilor fondului ;

Că întru cât recurentul nu a ridicat nici o obiecțiune în privința modului cum camera de punere sub aculare a calificat faptele pentru cari densus fusese tradus în judecată, precum și în privința modului cum cestiunile aû fost puse juraților, o asemenea obiecțiune nu mai pôte fi propusă de-a-dreptul înaintea curței de casațiune ;

Considerând că, de-altmintagea, din procesul-verbal de audiență se constată că formele de procedură aû fost păzite și legea bine aplicată ;

Că ast-fel recursul de față cată a se respinge ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge recursul, etc.

Penal, secțiuni unite.

No. 860

CURTEA CU JURAȚI. — Circumstanțe ușurătoare. — Crimă ce se pedepsește cu munca silnică pe viață. — Condamnarea la 20 ani muncă silnică. — Dacă este legală. (Art. 225, 234 și 60 din codul penal).

Pedepsa la muncă silnică pe timp mărginit, și anume la 20 ani, pronunțată de curte în urma verdictului care acordă circumstanțe ușurătoare pentru crima de omor ce s'ar fi pedepsit cu munca silnică pe totă viața, este legală, întru cât este cu un grad mai jos de cât munca silnică pe totă viața.

No. 630. — Respingerea recursului făcut de Velea Nicolae, ȡis și Petre Popescu, ȡis și Dobre Take Stoian, contra decisiiei curȡei cu jurȡ din judeȡul Brăila cu No. 21 din 1896.

25 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré, și

Pe D. procuror C. Sărăȡeanu în conclusiuni ;

Deliberând :

Asupra motivului de casare invocat :

» Exces de putere și greșită interpretare și aplicare de lege. Curtea cu juraȡi a aplicat lui Dobre Take Stoian 20 de ani muncă silnică pentru crima de omucidere, făcând aplicaȡiunea art. 225 și » 234 din codul penal, înfligând ast-fel acusatului maximum de pedepsă de muncă silnică pe timp mărginit.

» Acestui acusat însă i s'a acordat și circumstanțe ușurătoare, și, deci, » curtea trebuia să 'l aplice și art. 60 din codul penal, care prevede, » în acest cas, că singura pedepsă cuvenită este saă munca silnică » de 5—20 de ani, saă reclusiunea, iar nu chiar cifra de 20 de ani, » maximum pedepsei.

» Acest maximum de 20 de ani curtea nu putea să 'l aplice de cât » numai unui recidivist, saă unui acusat de un cumul de crime, și, în » acest cas, urma să i se aplice și art. 40 din codul penal. În cazul de » față, acusatul nu este nici cumulist, nici recidivist, dupe cum rezultă » din desbateri, din actul de acuzare și chiar din cestiunile puse juraȡilor la vot.

»Ast-fel că nefiind aplicat art. 40 ci art. 60 din codul penal, curtea urma să se urce sau să scobore între 5 ani și 20 de ani exclusiv, fără de a atinge maximum, și scopul art. 60 din codul penal ar fi fost îndeplinit dacă curtea s'ar fi scoborit mai jos de 20 de ani în aplicarea pedepsei, care urma să corecteze pe agentul culpabil.

»Din momentul însă ce pedeapsa atinge maximum ei de 20 de ani, art. 60 devine ilusoriu, și această interpretare eronată, făcând pedeapsa apăsătoare pentru acusat, atinge libertatea lui individuală printr-o detențiune mai lungă, peste termenul cerut de lege.

»Ast-fel dar curtea, depășind voința juraților, adevărații judecători naturali ai acusatului, a dat decisiunea cu cel mai patent exces de putere».

Având în vedere decisiunea curței cu juri, supusă recursului, din care rezultă că recurentul Dobre Take Stoian fiind trimis înaintea curței cu juri pentru crima de omor, săvârșită cu voință asupra femeii Maria Muga, comisiunea juraților dând un verdict afirmativ, cu circumstanțe ușurătoare, curtea l-a condamnat la 20 de ani muncă silnică ;

Considerând că, dupe art. 225 și 234 din codul penal, omorul săvârșit cu voință se pedepsește cu munca silnică pe totă viața; că, în urma admiterii de circumstanțe ușurătoare, pedeapsa ce are a se aplica urmează să fie cu un grad mai jos, conform art. 60 din codul penal; că, în specie, curtea, ținând seamă de declarațiunea juriului, a condamnat pe recurent la 20 de ani muncă silnică ;

Considerând că pedeapsa la care recurentul a fost condamnat e cu un grad mai jos; că dacă recurentul s'a condamnat la 20 de ani muncă silnică, acesta este legal, fiind-că putea să fie condamnat la munca silnică pe timp mărginit de la 5—20 de ani împliniți. Că prin nimic nu se dovedește că, în cas de aplicare a unei pedepse de un grad mai jos, maximum pedepsei de un grad mai jos n'ar putea să fie aplicat, ci cu o ți mai puțin; că de aceea motivul fiind neîntemeiat, motivul are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

CURTEA CU JURAȚI. — Neretroactivitatea legilor. — Competință. — Delict electoral. — Asemenea delictе comise înainte de legea din 4 Maiu 1895 care le-a deferit tribunalelor corecționale. — De ce instanță se judecă. (Art. 47 din codul penal; 128, 129 și 130 din legea electorală; 84 din legea curții de casație; art. 739 și 743 din procedura civilă.—Legea din 4 Maiu 1895).

Principiul neretroactivității legilor e un principiu general, care are a fi aplicat nu numai în materie de drept privat, ci și în materie de jurisdicțiune, așa că dacă o lege deferă judecarea unor cauze altei jurisdicții existente, această jurisdicție nu este competentă a judeca de cât cauzele cari se ivesc în urma acestei legi, nu însă și acele în curs de judecată și pendinte la altă jurisdicție încă existentă, cauze cari trebuie să se judece de această jurisdicție.

Ast-fel, delictеle electorale cari, prin legea din 4 Maiu 1895, au fost date în competența instanțelor corecționale a le judeca, continuă a fi judecate de curtea cu jurați dacă au fost comise înainte de această lege și în curs de judecată la curtea cu jurați.

No. 631. — Regularea competenței în cauza lui Costache Bradoschi, Ioniță Postolache și alți locuitori din comuna Telega, în urma recursului făcut de D. procuror al tribunalului Prahova.

25 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Oprescu;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând :

Având în vedere că prin ordonanța definitivă a județului-instructor, cabinetul II, al tribunalului Prahova No. 298 din 1895, se declară cas de urmărire contra inculpatului Constantin Anastasescu, dis și Papazol, pentru faptul prevădut și pedepsit de art. 47 din codul penal, combinat cu art. 128, 129 și 130 din legea electorală; iar în contra inculpaților C. Bradoschi, Ioniță Postolache, Ristea Postolache și Gh. Bălașcu, dis și Gh. Stan Brebeanu, pentru faptul prevădut și pedepsit de art. 128, 129 și 130 legea electorală, și în contra celor-alți

inculpați pentru faptul prevăduț și pedepsit de art. 128 și 129 din legea electorală;

Având în vedere că curtea cu jurați din Prahova, fiind sesisată a judeca această afacere la 4 Februarie 1895, prin decizia cu No. 25 din 1 Iunie 1895, 'și declină competența de a o judeca, pe motiv că asemenea fapte au fost date prin legea din 4 Maiu 1895 în competența tribunalului corecțional ;

Că afacerea fiind trimisă tribunalului Prahova, secția II, acesta, prin sentința sa cu No. 887 din 1896, 'și declină competența, la rândul său, pe motiv că legea din 4 Maiu 1895, ca să aibă putere retroactivă, trebuie să conțină dispozițiuni formale în acest sens, fiind-că principiul neretroactivității legilor e un principiu general, care se aplică și în materie de jurisdicțiune;

Considerând că atât decisiunea curței cu jurați, cât și sentința tribunalului, rămânând definitive, cursul justiției este întrerupt și este loc a se pronunța un regulament de competență, conform art. 525 din procedura codului penal;

Considerând că pe când judecarea faptelor calificate prin ordonanța judelei de instrucție era deferită curței cu jurați, conform legii electorale din 9 Iunie 1884, prin legea din 4 Maiu 1895 s'a deferit judecarea unor delict electorale tribunalelor corecționale, considerându-se ca delict de drept comun;

Considerând că este a se scidacă o jurisdicțiune ordinară existentă, căreia era deferită judecarea unor cauze, pôte înceta de a mai judeca în urma consacrării prin o lege a competenței de a judeca altei jurisdicții ordinare, asemenea existente ;

Considerând că nu trebuie a cerceta dacă legiuitorul a putut deferi jurisdicțiunilor corecționale judecarea de fapte penale prevăduț de codul penal ordinar și declarate delict electorale, a căror judecare era de competența juriului, conform legii electorale, ci dacă juriul, în stadiul judecării unor delict electorale, încetază de a fi competente în urma legii din 4 Maiu 1895 ;

Considerând că principiul neretroactivității legilor e un principiu general, care are a fi aplicat nu numai în materie de drept privat, ci și în materie de jurisdicțiune ;

Că, dar, dacă o lege deferă judecarea unor cauze altei jurisdicții existente, această jurisdicție nu e competente a judeca de cât cauzele cari

se ivesc în urma acestei legi, nu însă și cauzele în curs de judecată și pendinte la altă jurisdicție încă existentă, cauze care trebuie să se judece de jurisdicțiunea chemată și în curs de a le judeca;

Că aceste reguli sunt implicit recunoscute prin art. 84 din legea curței de casație, art. 739 și 743 din procedura civilă;

Că ast-fel fiind, delictele electorale în curs de a fi judecate de curtea cu jurați nu încetază de a fi judecate tot de juriu în urma legii din 4 Maiu 1895;

Că dacă juriul, în acest sens și-ar declina competența, precum în specie curtea cu juri a făcut, ar fi a viola principiul neretroactivității legilor;

Că dar numai sub acest punct de vedere și în asemenea împrejurări curtea cu jurați rămâne competentă să judece această afacere.

Pentru aceste motive:

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 862

CURTEA DE COMPTURI. — Controlori fiscali. — Competință. —

Mânuitori de bani publici. — Ministerul de finance. (Art. 15 din vechea lege și art. 24 și 38 din noua lege din 1895 a curței de compturi. Art. 87 din vechea lege și art. 129 din noua lege a comptabilității generale a Statului din 1893. Art. 39 din legea curței de casație).

Dupe dispozițiunile legii organice a curței de compturi, atât cea veche cât și cea modificată la 1895, rezultă că competența acelei curți de a judeca în prima și ultima instanță nu se întinde de cât asupra gestiunilor mânuitorilor de bani și avere publică, iar în ceea ce privește responsabilitatea controlorilor pentru sumele sustrase de percepători, din cauza lipsei lor de supra-veghere, curtea de compturi nu este competentă a-i judeca de cât în a doua instanță, dupe apelul ce controlorii sunt în drept să facă în contra decisiunilor ministerului de finance, care îi judecă în prima instanță.

Ast-fel este casabilă decisiunea curței de compturi, ca dată fără competență, când judecă pe controlori în prima și ultima instanță, și această casare se face fără trâmîtere.

No. 241. — **Casarea**, fără trimitere, a decisei înaltei curți de compturi, secția I, cu No. 61 din 1896, în urma recursului făcut de Al. Dăscălescu.

25 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. Saita în desvoltarea motivelor de casare :

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„S'a violat art. 15 din vechea lege, art. 23 din noua lege a înaltei curți de compturi, precum și art. 19 și 112 din legea comptabilității generale a Statului, căci neavând însușirea de comptabil și nici de mănuiitor de bani și avere publică, cum cer precis aceste dispozițiuni ale legii, nu eram justițiabil înaintea înaltei curți de compturi, ca să fi avut dreptul de a se erige în judecătorul meu firesc, dupe cum și înalta curte de casație și justiție, secția II, a stabilit, prin jurisprudența sa în casuri analoge cu controlorul Negreanu, Costescu și, în fine, cu toți controlorii condamnați de înalta curte de compturi, apărându'i ast-fel înalta curte de casație de responsabilitatea plăței delapidărilor, pentru cuvântul că înalta curte de compturi, n'a fost competentă a'i judeca în prima și ultima instanță.

„Atât prin dispozițiunile art. 15 din vechea lege organică a înaltei curți de compturi, cât și dupe art. 24 și 28 din asemenea lege, modificată la 1895, rezultă că competența înaltei curți de compturi de a judeca în primă și ultimă instanță nu se întinde de cât asupra gestiunilor mănuiitorilor de bani și avere publică ; iar în ceea ce privește responsabilitatea controlorilor pentru sumele sustrase de către percepători, din cauza lipsei lor de supraveghere. Înalta curte de compturi nu este competente de a'i judeca de cât în a doua instanță, dupe apelul ce controlorii sunt în drept să facă asupra decisiunilor ministerului de finance, care judecă în primă instanță, dupe cum rezultă acesta din coprinsul art. 87 din vechea lege a comptabilității generale a Statului“.

Considerând că atât prin dispozițiunile art. 15 din vechea lege organică a înaltei curți de compturi, cât și dupe art. 24 și 38 din asemenea lege, modificată la 1895, rezultă că competența înaltei curți de compturi de a judeca în prima și ultima instanță nu se întinde de cât asupra gestiunilor mănuiitorilor de bani și avere publică ; iar în ceea ce privește responsabilitatea controlorilor pentru sumele sustrase de către percepțori, din cauza lipsei lor de surveghere, înalta curte de compturi nu este competente de a' judeca de cât în a doua instanță, dupe apelul ce controlorii sunt în drept să facă asupra decisiunilor ministerului de finance, care judecă în prima instanță, dupe cum rezultă acesta evident din coprinsul articolului 87 din vechea lege a comptabilităței generale a Statului și art. 129 din asemenea lege, modificată la 1893 ;

Considerând că, în specie, înalta curte de compturi, prin decisiunea cu No. 61 din 1896, judecând în prima și ultima instanță pe controlorul Al. Dăscălescu, a stabilit prin această decisiune responsabilitatea recurentului, în calitate de fost controlor al județului Brăila, obligându'l să plătească Statului, solidaricesce cu casierul general din acel județ, suma de lei 8.471, bani ce fuseseră delapidatți de percepătorul Panait Dumitrescu ;

Considerând că, dupe principiul mai sus stabilit, decisiunea înaltei curți de compturi No. 61 din 1896 este dată fără competență în ceea ce privește pe recurent, ca fost controlor, în primă și ultimă instanță, și ast-fel este fondat motivul de casare invocat de recurent contra acelei decisiuni, care urmăzează să se caseze ;

Având în vedere și art. 39 din legea organică a acestei înalte curți, casarea decisiiei se va face fără trāmitere.

Pentru aceste motive, fără a mai discuta pe cele-alte :

Casază fără trāmitere, etc

Civil, secția II.

No. 863

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Când este loc a se pronunța. (Art. 525 din procedura penală).

COMPETINȚĂ. — Guard cămpean asermentat. — Dacă faptul de a' lovi în exercițiul funcțiunei sale constituie delictul de ultragiū. (Art. 185 din codul penal. Art. 4 și 5 din legea poliției rurale).

- 1) *Este loc la pronunțarea unui regulament de competență când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune.*
- 2) *Guardii câmpeni, fie chiar ai particularilor, sunt considerați ca funcționari însărcinați cu un serviciu public, când au prestat jurământul la intrare în funcțiune, ast-fel că faptul de a lovi pe un asemenea guard câmpen, în exercițiul funcțiunii sale, constituie delictul de ultragiū, de competența tribunalului a'l judeca.*

No. 635. — **Regularea competenței în cauza lui Ene Ștefan, în urma cererii făcută de D. procuror-general al acestei înalte curți.**

26 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând :

Având în vedere că Ene Ștefan fiind dat judecăței pentru lovire, judele de pace Corbi-Marî din județul Vlașca, prin cartea de judecată No. 200 din 1895, rămasă definitivă, 'și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că reclamantul, când a fost bătut, se găsea în exercițiul funcțiunii sale de păzitor câmpen, ast-fel că faptul intră în previuniile art. 185 din codul penal ; că tribunalul Vlașca, la care s'a trimis cauza, prin sentința No. 973 din 1896, rămasă iarăși definitivă, 'și-a declinat asemenea competența pe motiv că reclamantul, în momentul săvârșirii delictului, era un simplu servitor la o persoană privată, și nu un funcționar public în înțelesul art. 185 din codul penal ;

Că, în asemenea cas, cursul justiției fiind întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, curtea de casație urmează, conform art. 525 din procedura penală, a pronunța un regulament de competență ;

Având în vedere că din dispozițiunile art. 4 și 5 din legea poliției rurale rezultă că guardii câmpeni sunt considerați ca însărcinați cu un serviciu public și sub privegherea directă a primarului comunei, și de aceea la intrarea în funcțiune sunt ținuți a presta jurământul cerut de art. 4 din disa lege ;

Considerând că de și reclamantul se țice că era guard câmpean numit de proprietar, însă, dupe cum rezultă din procesul-verbal încheiat de primarul comunei Vișina cu ocazia constatărei faptului, densusl prestase jurământul legal și, prin urmare, el îndeplinea o sarcină publică și are a fi considerat ca funcționar ;

Că așa fiind, reclamantul Lazăr Efrim fiind bătut în exercițiul funcțiunei lui, faptul imputat lui Ene Stefan intră în previsionsile art. 185 din codul penal, de competența tribunalului de a'l judeca.

Pentru aceste motive :

Regulând competența,

Trămite, etc.

Penal, secția II.

No. 864

INCEPUT DE DOVADĂ SCRISĂ. — **Aprecieri suverană e instanțelor de fond.**

SOCIETATE COMERCIALĂ. — **Contract de societate.** — **Cum se pôte dovedi.** — **Act scris.** (Art. 88 și 99 din codul comercial).

- 1) *Judecătorii fondului decid în mod suveran dacă actele produse de o parte constitue sau nu un început de dovadă scrisă.*
- 2) *Contractul de tovărășie comercială nu se pôte dovedi de cât prin act scris.*

No. 243. — **Respingerea recursului** făcut de Sofia A. Caneciu, prin procurator Aug. Peșacov, contra decisiiei curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 14 din 1896, în proces cu Iani Savopol.

26 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe D. Peșacov în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Economu în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlôcelor I și II de casare :

I. » Exces de putere și violarea art. 46 și 256 din codul comercial și art. 1.197 din codul civil. În adevăr, legea comercială admite pro-

»bațiunea obligațiunilor prin tot felul de probe scrise și martori, cu atât mai mult când există un început de probă scrisă.

»In specie, de și nu posed un contract scris, conform art. 256 din codul comercial, dar am prezentat o serie de epistole ale adversarului, cari nu lasă nici un dubiū despre existența asociațiunei, și totuși curtea de apel respinge cererea de completă probă cu martori, comițând ast-fel și un exces de putere și violarea articolelor menționate de lege«.

II. »Nemotivare și denaturare de acte.

»Curtea afirmă că din conținutul scrisorilor prezentate de mine nu ar resulta cea mai mică probă despre existența asociațiunei, pe când din cuvintele clare și neînduioase tocmai contrariul reese, căd este vorba de instalarea morei, de pietrele etc., ceea ce numai printr'o denaturare a acelor scrisori și printr'o lipsă de motivare s'a putut face«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Având în vedere că judecătorii fondului decid în mod suveran dacă actele produse constituie sau nu un început de dovadă scrisă;

Considerând că, în specie, curtea de apel declarând, prin decisiunea sa, că din conținutul scrisorilor prezentate de recurentă nu rezultă un început de dovadă scrisă, de ôre-ce nu conține cea mai mică probă despre existența verii unei asociațiuni dintre dânsa și intimat; că, în urma acestei constatări, decisiunea, în această privință, nu cade sub censura acestei curți;

Că, ast-fel fiind, mijlocele invocate au a fi respinse ca neîntemeiate.

Asupra mijlocului III :

»Greșită interpretare a art. 99 din codul comercial. Curtea afirmă, ceea ce nu există în acest text de lege, că el ar avea aplicarea numai în casuri când partea n'ar tăgădui tovărășia«.

Considerând că contractele de societate, conform regulilor stabilite de art. 88 din codul comercial, nu se pot dovedi de cât prin act scris;

Considerând că, în specie, întru cât recurenta nu a putut dovedi existența asociațiunei printr'un asemenea act, asociațiune care, de alt-fel, a fost contestată de intimat, cu drept cuvânt curtea de apel a respins ca neadmisibilă cererea recurentei de a proba cu martori

existența asociațiunei și dreptul de proprietate ce pretindea că avea asupra mașinelor în litigiū ;

Că, din acest punct de vedere, și acest mijloc este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 865

MOTIVAREA HOTĂRÎRILOR. — Nepronunțarea judecătorei asupra unui mijloc de apărare de natură a schimba soluțiunea procesului. — Omisiune esențială.

Este casabilă hotărîrea care nu răspunde la un mijloc de apărare de natură a schimba soluțiunea procesului, cum este mijlocul invocat de un debitor cum că nu datoresce nimic, producînd și acte în susținerea acestui mijloc de apărare.

No. 244. — Casarea decisiunei curței de apel din București, secția I, cu No. 49 din 1896, în urma recursului făcut de N. Mihalache.

26 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Saita în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Ulubeanu în combateri ;

Deliberînd,

Asupra primului mijloc de casare :

» Omisiune esențială și exces de putere. Am explicat curței, atât » verbal cât și prin concludiuni scrise, că socotela expertului, admisă » de tribunal, este greșită. Expertul calculează într'adevăr profitul net » al tovarășiei, fără ca mai întîi să scadă cheltuelile generale, pe » care chiar agentul le cifrează la suma de 7.261 lei, bani 63. Dacă » din profitul brut de 4.719 lei și 75 bani s'ar fi scăzut cheltuelile » de 7.261 lei, 63 bani, curtea ar fi constatat ceea ce ceream noi, că » nu aveam nimic să dăm D-lui Mihaiu Petre Iacob, ba încă mai » aveam să iau.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că obiectul procesului dedus în judecata instanțelor de fond consistă în cererea făcută de intimat de a fi obligat recurentul să îi restituie un capital de 510 lei, ce adusese la tovărășia întocmită între dânsii, cum și partea beneficiului rezultat din această tovărășie;

Considerând că înaintea tribunalului recurentul necontestând capitalul adus de intimat, ci numai realizarea verii-unui beneficiu, tribunalul, dupe cererea ambelor părți, a numit un expert socotitor și, în baza raportului acestuia, a condamnat pe recurent să plătească intimatului suma de 510 lei, capitalul adus, cum și 1.573 lei, partea sa de beneficiu;

Considerând că rezultă din conclusiunile scrise aflate în dosarul curței de apel, la cari curtea s'a referit, că recurentul, cu ocazia judecării apelului său, a susținut că nu numai că nu datorază nimic intimatului, dar încă din această tovărășie a rezultat o pierdere de aproximativ 2.000 lei, la care urmează să ia parte ambii asociați; că această susținere a recurentului și-o întemeia pe însăși recunoșcerea intimatului cum că marfa adusă în tovărășie a fost în valoare de lei 105.819 și 25 bani, cum de alt-fel o constată și expertisa, din care sumă urma a se scade cheltuelile făcute în sumă de 7.261 lei, bani 63, scădere ce expertul a omis de a face;

Considerând că, în privința acestui punct, curtea de apel omite a se pronunța în considerantele decisiunei sale; că această omisiune este esențială, de orice, dacă s'ar fi verificat arătările recurentului și s'ar fi găsit adevărate, procesul avea a lua cu totul altă soluțiune;

Considerând că, ast-fel fiind, mijlocul de casare, din acest punct de vedere, este întemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cel-alt mijloc invocat:
Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 866

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—
Procesul-verbal al judeului-director. — Trecere din eróre ca present un jurat absent. — Dacă viciază constituirea juriului. (Art. 46 și 53 din legea de expropriere).

Trecerea din erore în procesul-verbal al judeului-director că un jurat a fost prezent, când din întregul coprins al acelui proces-verbul rezultă că acel jurat a fost absent, nu viciază constituirea juriului și, deci, nu poate atrage nulitatea decisiunii juriului și a ordonanței judeului-director.

No. 245. — **Rspines** motivul I din recursul făcut de direcția căilor ferate române contra decisiiei juriului de expropriere și a ordonanței de executare a judeului-director din județul Dorohoiu, din 22 Iunie 1896.

26 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentescu ;

Pe D. avocat Avenian în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Violarea art. 46, combinat cu 53 din legea de expropriere și viciată constituire a juriului, de orice, dupe cum rezultă din procesul-verbal al judecătorului-director, a răspuns la apelul nominal cei 9 jurați ordinari, între cari și juratul Ioan R. Dohotaru, care de drept trebuia să formeze comisiunea ; iar la formarea comisiunei, judecătorul exclude pe juratul Ioan R. Dohotaru, sub pretext de absență, și îl înlocuesce cu juratul suplinitor G. Puia. Organizarea juriului fiind o chestiune de ordine publică, motivul se poate invoca de-a-dreptul în casație».

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director, supuse recursului ;

Considerând că din procesul-verbal încheiat de judele-director, cu data de 22 Iunie 1896, cu ocaziunea fixării indemnizațiilor cuvenite intimaților de către juriul de expropriere, rezultă că juratul ordinar Ioan R. Dohotaru a fost lipsă în acea zi, lucru ce, de alt-fel, se constată și din lista de apelul nominal al juraților ;

Că dacă din erore s'a trecut în același proces-verbal și numele acestui jurat printre cei prezenți, singura această erore vădită nu poate autorisa pe recurent a formula din acesta un motiv de casare ;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare, fiind inexact în fapt, urmăză a fi respins.

Considerând că, în cât privesce mijlocul II, ivindu-se divergență de opinii, rămâne ca acest mijloc să se discute din nou, în compectul prevădut de art. 22 din legea organică a acestor curți.

Pentru aceste motive :

Respinge motivul I, etc.

Civil, secția II.

No. 867

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Conflict negativ de jurisdicțiune. — Când există. (Art. 525 din procedura penală).

E loc la pronunțarea unui regulament de competență din partea curței de casație, pentru cauză de conflict negativ de jurisdicțiune, numai atunci când în adevăr s'a ivit un atare conflict, adică când două instanțe judecătorești diferite au dat două hotăriri cari să fi rămas definitive, așa ca cursul justiției să fie întrerupt.

Ast-fel nu este loc a se pronunța un regulament de competență când într'o afacere judele de pace 'și-a declinat competența pe motiv că faptul ce i se trămisese a judeca ar constitui o crimă, iar tribunalul, căruia procurorul 'i-a trămis în urmă afacerea printr'o simplă adresă, 'și declină competența, fără a arăta ce este faptul, însă lăsând a se înțelege că nu dânsul avea a fi sesizat.

In asemenea cas, procurorul, nu tribunalului, ci judecătorului de instrucție trebuia să trămită afacerea spre a face instrucția.

No. 638. — Respingerea cereri de a pronunța un regulament de competență în cauza lui Vasile I. Avram.

27 Noembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând :

Având în vedere cererea făcută de D. procuror-general al acestei curți de a se pronunța un regulament de competență în cauza lui Vasile I. Avram ;

Considerând că, dupe art. 525 din procedura penală, curtea de casație este chemată a regula competența numai în cas de conflict de jurisdicțiune ;

Că conflict de jurisdicțiune este atunci când două instanțe judecătorești diferite au dat două hotăriri care să fi rămas definitive, astfel ca cursul justiției să fie întrerupt ;

Considerând că, în specie, Costache Ion Avram, D. I Avram, Pandele I. Sevasta, Ion I. Sevasta și Vasile I. Avram, fiind dați judecății pentru faptul că ar fi distrus recolta dupe 50 prăjină loc arabil, judele de ocol din Tecuci, înainte căruia s'a trimis afacerea, dupe ce mai întâi, în lipsa a parte din inculpați, i-a condamnat la amendă, apoi, prin cartea de judecată cu No. 123 din 1896, dată asupra opozițiunii făcută numai de Vasile Avram, și-a declinat competența de a judeca afacerea pe motivul că faptul imputat ar fi crimă conform art. 354 din codul penal ;

Considerând că și tribunalul Tecuci, prin sentința cu No. 680 din 1896, și-a declinat de asemenea competența de a judeca această afacere ; însă sentința tribunalului nu constituie o hotărîre de declinare în adevăratul sens, ca să se pōtă dice că este conflict de jurisdicție, și că ar trebui curtea de casație să reguleze competența, fiind-că tribunalul nici nu cercetăză faptele, nu le judecă și nu declară dacă ele sunt delict, contravenție sau crimă, ci se mărginesce a constata ceea ce s'a petrecut la judecătoria de pace ; că, cu toate că judecătorul de pace a declarat că faptele crimă, procurorul a sesizat tribunalul prin o adresă, și prin declinare tribunalul lasă a înțelege că nu tribunalul avea a fi sesizat ;

Că, într'adevăr, deferirea cauzei tribunalului, în urma declinării din partea judecătoriei de pace, acesta este o greșelă din partea procurorului, care putea să și dea seama că nu tribunalului mai avea a se deferi spre judecare, o-dată ce se declarase crimă, ci judecătorului de instrucție spre a face instrucția ;

Că, prin urmare, neexistând conflict de jurisdicție, cererea pentru regulare de competență are a fi respinsă.

Pentru aceste motive :

Constată că nu este loc a se regula competența în cauza de față.

Penal, secția II.

No. 868

DELAPIDARE DE BANI PUBLICI. — Cine sunt culpabili de acest delict. (Art. 140 din codul penal și art. 60 din legea de percepere din 1882).

DELAPIDARE DE BANI PUBLICI. — Prejudiciu. — Delapidare făcută de un auxiliar al receptorului. — Suma plătită de receptor. — Dacă mai există prejudiciu.

- 1) *Sunt culpabili de delictul de delapidare de bani publici nu numai funcționarii însărcinați cu perceperea, ci și auxiliarii lor și depositarii de bani publici.*
- 2) *Faptul că Statul s'a despăgubit de sumele, delapidate de către un auxiliar al receptorului, de la receptorul titular nu exclude existența prejudiciului, de ore-ce persoana prejudiciată este însuși receptorul care a plătit suma delapidată cu din averea sa.*

No. 639. — **Respingerea** recursului făcut de Nae Sorescu contra decisiilor curței de apel din București, secția II, No. 408 din 1896.

27 Noembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violare, rea interpretare și rea aplicare a art. 140 și următorilor „codul penal, de ore-ce eu nu eram singur agent în percepție“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Având în vedere că din coprinsul art. 140 din codul penal rezultă că sunt culpabili de delictul de delapidare de bani publici nu numai funcționarii însărcinați cu perceperea, ci și depositarii de bani publici ; că, de alt-fel, legea de percepere din 1882, prin art. 60, consideră de agenți publici nu numai pe receptorii, dar și pe agenții auxiliari ai lor ;

Considerând că, în specie, curtea de apel, considerând faptul săvârșit de recurent ca intrând în previsiunile art. 140 din codul penal, a făcut o justă aplicațiune citatului text de lege și, prin urmare, mijlocul de casare este neintemeiat.

Asupra mijlocului II:

Exces de putere și tăgadă de dreptate, căci nu era nimeni parte civilă, și, deci, nu poate fi delapidare.

Considerând că dacă Statul s'a despăgubit de sumele delapidate de către recurent din garanția percepătorului, acest fapt nu exclude existența prejudiciului, de orice persoană prejudiciată ați este însuși percepătorul, care a plătit suma delapidată cu din averea sa;

Că, prin urmare, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 869

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Constituirea juriului. — 9 jurați ordinari. — Refuzul părților de a recusa. (Art. 45 și 46 din legea de expropriere).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Descindere locală. — Măsură preparatorie. — Unanimitate de voturi. (Art. 48 și 49 din legea de expropriere).

1) Comisiunea juriului este regulat constituită din 9 jurați ordinari, când părțile, de și li s'a pus în vedere de judele-director, nu au voit a usa de dreptul de recusațiune.

2) În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, hotărîrea unei măsuri preparatorii din partea juriului, cum ar fi măsura unei descinderi locale, cu unanimitatea de voturi, nu poate fi o cauză de nulitate în sine, când în urmă cauză a fost dezbătută și nu se constată că hotărîrea definitivă a fost dată cu unanimitate.

No. 247. — Respingerea recursului făcut de ministerul lucrărilor publice și Maria Sdrascu și soțul său, Iamandi Cristescu; D. Popescu și Costică Hîna, de altă parte, contra deciziei juriului de expropriere și ordonanței judeleului-director din județul Dâmbovița, din 28 Iunie 1896.

27 Noiembrie 1896

CURTEA,

având citire raportul făcut, în cauză de D. consilier Gira Oeconomu;

Pe D. Alexandrescu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Brătescu în combateri, iar în cas de casare și însușește motivul;

Pe D. Stroescu care pentru Hina, I. Cristescu și Popescu declară de asemenea;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

»Exces de putere și violarea art. 45, combinat cu 46 din legea de expropriere.

»In adevăr, judecătorul-director, dupe cum se constată din procesul său verbal, fără a da drept părților să exercite recusațiunile legale, compune comisiunea juriului în mod definitiv și tocmai dupe ce o constituie în acest mod atrage atențiunea părților asupra recusărilor.

»Dupe această operațiune săvârșită, procesul-verbal menționează că s'a constituit din nou comisiunea juriului, cu toate că această constituire în realitate nu s'a făcut, dar în nici un cas judecătorul-director, o dată constituită comisiunea în mod definitiv, nu putea, fără un motiv legal, reveni asupra ei, făcând o a doua constituire.

»Acastă chestiune fiind privitoare la organizarea instanței, e de ordin publică și se poate invoca direct înaintea curții de casație.

Având în vedere decisiunea juriului și ordonanța judelei-director, supuse recursului;

Având în vedere că rezultă din procesul-verbal, dressat de judele-director, cu data 22 Iunie 1896, că cu ocazia constituirii comisiunilor juraților, răspundând la apelul nominal toți jurații ordinari, în număr de nouă, a compus comisiunea de judecată numai cu acești jurați ordinari;

Că, în urmă, dupe îndeplinirea celor-alte formalități, a pus în vedere părților că au dreptul a recusa fie-care câte un jurat din cei nouă ce constituia comisiunea; că, în fine, ambele părți declarând că nu usază de acest drept, judele-director a declarat comisiunea definitivă, compusă din toți cei nouă jurați ordinari;

Că ast-fel fiind, această comisiune fiind constituită în conformitate cu art. 45 și 46 din legea de expropriere, mijlocul de casare, ar a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

„Violarea secretului deliberațiunilor juriului din două puncte de vedere :

„a/ Conform art. 48, combinat cu 49 din legea de expropriere, juriul „ascultând debaterile în fond ale părților cercetând planurile, tabloul de oferte și actele aduse de părți în sprijinul cauzei lor, el „pöte merge chiar la fața locului, să delege pe unii din membrii săi „(art. 48) și, dupe aceste cercetări și investigațiuni, ridicându-se ședința și jurații intrând în deliberare, ei nu mai pot eși fără a întreprinde firul deliberării și fără a viola secretul deliberațiunei sub cuvânt de o cercetare locală, continuând pe altă zi deliberarea în fond. „In loc de această procedare, singură legală, se constată, din procesele verbale cu data de 22 și 28 Iunie a. c., că jurații, intrând să delibereze în fond, au eșit sub pretextul unei cercetări locale ;

„b/ Prima decisiune a juriului a fost dată în unanimitate de voci, „violându-se ast-fel secretul deliberațiunei juriului“.

Considerând că comisiunea, în urma ascultării cauzei, în ziua de 22 Iunie, intrând în deliberare, a decis o descindere la localitate ;

Că dacă această descindere s'a decis cu unanimitate, acesta nu viciază însăși decisia juriului în fond, care nu se constată a fi luată cu unanimitate; că hotărîrea unei măsuri preparatorii din partea juriului cu unanimitate nu pöte fi o cauză de nulitate în sine, când în urmă se constată că cauza a fost debătută, că părțile au luat concludusii și decisia s'a pronunțat în regulă; că, de aceea, și acest motiv este neîntemeiat ;

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

No. 870

INSTITUȚIUNE CONTRACTUALĂ.— Donațiune.—Contract matrimonial. — Donațiune de bunuri viitoare. — Dacă este permisă.—Către cine.—Dacă donatorul unor asemenea bunuri le mai poate înstrăina.—In ce mod.—Cum se interpretează un asemenea contract. (Art. 932, 933 și 965 din codul civil).

- 1) De și, duple art. 965 din codul civil, nu este permis a se face nici o învoire asupra unei succesiuni viitoare, totuși, prin art. 933 din același cod se derogă la acest principiu, însă în favoarea căsătoriei, și, prin urmare, „instituțiunea contractuală” sau donațiunea de bunuri viitoare, făcută soților prin contractul de căsătorie și în vederea căsătoriei, este permisă.
- 2) Un donator de bunuri viitoare, în favoarea căsătoriei, de și poate înstrăina aceste bunuri cu titlu oneros, însă nu le poate înstrăina în mod gratuit, și donatarul are drept, la moartea donatorului, să culegă bunurile ce i-au fost dăruite.
- 3) Interpretarea contractului unei asemenea donațiuni se face conform dreptului comun, adică duple voința clar manifestată a părților contractante.

No. 407. — **Respingerea recursului** făcut de Elena Guran și alții
 contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, No. 39 din
 1896, dată în proces cu G. Târnoveanu.

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remus.
 N. Opreanu ;

Pe D-nii Take Ionescu și C. C. Arion, avocații recurenților, în
 dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Titu Maiorescu, avocatul intimatului, în combateri ;

Pe D. procuror-general G. Filitti, fiind minor în cauză, în con-
 clusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare invocate :

I. »Violarea art. 932, 933 și 965² din codul civil. Curtea de a apel
 »declară valabilă promisiunea de egalitate făcută de un părinte în
 »contractul de căsătorie al unuia din copiii săi, considerându-o ca o
 »instituțiune contractuală. Orî instituțiunea contractuală, așa dupe
 »cum este cunoscută în codul Napoleon, nu a trecut în legislația
 »noastră, facultatea de a se permite donațiunile de bunuri viitoare prin
 »contractul de căsătorie având cu totul altă origină și altă tradiție la
 »noi de cât origina medievală a instituțiunei contractuale franceză.

»Acésta o adevereză și deosebiriile fundamentale de text ce există
 »între art. 932 și 933 din codul civil român și art. 1.081 și 1.082 ur-
 »mătorii din codul civil frances, precum și efectele cu totul altele ale
 »donațiunei prin contractul de căsătorie în codul frances și în cel ro-
 »mân.

»In orî-ce cas, promisiunea de egalitate fiind o formă specială a
 »instituțiunei contractuale introdusă în Franția numai de tradiția
 »istorică, având de efect de a despuia în parte pe constituent de
 »drepturile de a testa, ceea ce e o diferență de instituția contrac-
 »tuală propriu zisă și constituind un pact asupra unei succesiuni
 »viitoare, abolit astăzi de art. 965 din codul civil, credem că ea nu se
 »pöte considera ca valabilă în țără la noi fără un text precis de lege
 »care să o permită : In adevăr, Ț lipsesce tradiția istorică și textele
 »nöstre de lege sunt cu totul deosebite de cele francese.

II. »Curtea interpretează rău clauza de egalitate. Ea ajunge tocma »să facă o împărțelă inegală către moștenitorii decedatei Maria Isvoranu. Dorința exprimată de constituantă în actul dotal al reposatei »Eufrosina Târnoveanu era ca toți copiii să aibă o parte egală în »averea ei, iar nu ca fiica sa Eufemia să ia mai mult. Nici nu se »pöte dice că este aici o instituție contractuală, adică o desemnare »de erede prin contract de căsătorie. O asemenea instituție, fie mă- »car sub formă de promisiune de egalitate, trebuie să conțină în ter- »menii clari desemnațiunea instituitului erede. În specie, o asemenea »desemnațiune nu este făcută. Mama înzestrătoare se mulțumesc »numai să arate dorința ca toți copiii săi să ia o parte de o potrivă »în averea ce va rămâne dupe mörtea sa.

»Făcënd această, curtea depășesc puterile sale de suverană apre- »ciatore a faptelor, comite un exces de putere și o eröre de drept, »numind instituțiune contractuală o clausă care nici măcar desem- »nează un erede«.

Avënd în vedere decisiä atacată cu recurs, din care rezultă că Emanoil și Maria Isvoranu, înzestrând pe fiica lor Eufemia, măritată dupe G. Târnoveanu, în actul ei dotal, de la 30 August 1885, prevede că de și în present înzestrătorii nu se despart de bunurile lor, pu- tënd chiar să le înstrăineze cu titlu oneros, toți copiii însă, dupe mör- tea lor, conform unei clause exprese din sus quisul act dotal, vor fi chemați a împărți frătesce averea rămasă pe urma înzestrătorilor; că, la 22 August 1886, Maria Isvoranu face un testament mistic, prin care tot dënşa lasă, cu dispensă de raport, unui fiu al ei G. Dobriceanu, totă partea disponibilă din moșia Viașul și din casele ei de la Craiova; că testatörea murind la 4 August 1889, G. Dobriceanu cere, în virtutea art. 889 din codul civil,² de la Eufemia G. Târnoveanu, Elena N. P. Guran și Alexandru Isvoranu, cei-alți moștenitori reser- vatarî, a'î pune în posesiunea bunurilor legate prin testamentul mamei lor comune, Maria Isvoranca din Craiova; că tribunalul Dolj, secțiä II, judecând în primă instanță, admite cererea lui G. Dobriceanu față de Elena N. P. Guran și Al. Isvoranu, respinge însă cererea sa față de Eufemia G. Târnoveanu, ađi încetată din viață și reprezentată prin G. Târnoveanu, tutorul legal al copiilor ei minori;

Că în contra acestei sentințe făcëndu-se apel atât de G. Dobri- ceanu, cât și de Elena N. P. Guran și Alexandru Isvoranu, până să

se judece aceste apeluri de curtea din Craiova, m^{ore} G. Dobriceanu, așa că apelul s^{eu} și-l însușesc moștenitorii s^{ei} Elena N. P. Guran și Al. Isvoranu; că ambele apeluri conexându-se, curtea le respinge pe am^{ând}uo^e prin decizia atacată cu recurs, statornicind că legatul cotit^{atei} disponibile, lăsat de Maria Isvoranu fiului ei G. Dobriceanu, nul în privința părții de cotitate disponibilă cuvenită ere^șilor Eufemiei, reprezentați prin G. Târnoveau, e valabil față de Elena N. P. Guran și Al. Isvoranu, căci promisiunea de egalitate din contractul matrimonial al Eufemiei G. Târnoveau nu folosește de cât ere^șilor ei, iar nu celor cari nu au luat parte la formarea aceluia contract;

Considerând, în drept, că legiuitorul nostru, ca și cel frances, de și nicăeri nu întrebuințează cuvintele de „instituțiune contractuală“, recunoște însă, ca și acesta, donațiunea de bunuri viitoare, pe care o îngăduie excepțional în folosul soților prin contractul de căsătorie, și, derogând la art. 965 din codul civil, care opresce învoelile asupra moștenirilor viitoare, le permite însă în instituțiunea contractuală;

Că instituțiunea contractuală, necunoscută de dreptul roman, a fost admisă în Franția de cutumeși de ordonanța din 1731, și această ca înlesnind și încurajând căsătoriile, instituțiune ce a trecut în codul Napoleon, tot urmărind aceeași țință, și în urmă s'a adoptat și de legiuitorul român;

Că de și legiuitorul din 1865 nu a reprodus literar textele corespunzătoare din codul frances, în ce privesc însă pe soți, el a tradus în substanță ideia cuprinsă în art. 1082 frances; că așa fiind, prin bunuri viitoare din art. 933 român se înțeleg bunurile pe cari dăruitorul le va lăsa la m^{or}tea sa, căci criteriul esențial al instituțiunei contractuale este că donatorul p^ote înstrăina cu titlu oneros bunurile sale, fără a le putea înstrăina însă cu titlu gratuit, iar donatarul nu are drept a culege bunurile ce i s'au dăruit de cât numai la m^{or}tea înzestrătorului s^{eu};

Considerând că legiuitorul neordonând termeni sacramentali pentru formațiunea și existența unei asemenea donațiuni, interpretațiunea contractului se face conform dreptului comun, adică dupe voința clar manifestată a părților contractante; că, în specie, cum în mod exact constată instanța de fond, fiind vorba de o promisiune de egalitate, care nu e de cât o variantă a instituțiunei contractuale neprohibită în codul nostru, efectul unei asemenea clause este a împiedica pe dispu-

meșter să mai pôtă dărui celor-alți copii ai sêi liberalități directe sau indirecte, ce ar sfârșima egalitatea promisă unuia din ei; că însă nu este mai puțin adevărat că numai copilul în favoarea căruia s'a stipulat acea făgăduială e singurul în drept a se prevala de dispozițiile prevădute în contractul sêu de căsătorie; că dacă cei-alți frați nu mai pot fi avantagiați în dauna sa chiar în limitele cotităței disponibile, nimic nu se opune însă ca el să fie, prin voința înzestrătorului sêu, mai avantajat ca cei-alți, căci promisiunea făcută de acesta nu garantează menținerea egalității absolute și reciprocă între toți moștenitorii sêi direcți.

Că, hotărînd conform acestor principii, curtea de apel din Craiova nu a interpretat rău cauza de egalitate și nu se vede a fi depășit dreptul sêu de apreciere, ca instanță de fond; că nici a comis verî-un exces de putere sau verî-o eróre de drept, nici a violat art. 932, 933 și 965 din codul civil; că, așa fiind, ambele mijloce de casare cată să fie respinse ca nefondate.

Pentru aceste motive, de acord cu conclusiunile d-lui procuror-general:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 871

CONVENȚIUNE. — Interpretarea convențiunilor. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond. — Schimbarea naturii convențiunei prin interpretare. — Hotărîre casabilă. (Art. 800, 813, 969, 1.004, 1.006, 1.017 și 1.011 din codul civil).

De și judecătorii fondului sunt suverani se interpreteze clausele contractelor dintre părți, însă când prin interpretare schimbă însăși natura acelei tocmeți, hotărîrea lor este casabilă.

Ast-fel este casabilă decisiunea curței de apel care, avînd a interpreta clausele unui contract sinalagmatic și cu titlu oneros intervenit între două părți, 'l transformă într'o liberalitate condițională a uneia din părțile contractante.

No. 408. — Casarea decisei curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 28 din 1893, dupe recursul făcut de direcția generală a C. F. R., cu căpitanul T. Paladi.

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Tacu;

Pe D. Brezeanu, avocatul recurentei, asupra motivelor de casare, și

Pe D. D. R. Rosetti, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Rea interpretare a tocmelei, schimbând însăși natura sa. Curtea de fond, în adevăr, transformă un contract oneros și sinalagma-tic într'un act de pură liberalitate; cu modul acesta curtea violază art. 969, 1.004, 1.006 și 1.017 din codul civil și reu aplică art. 1.011 același cod».

Având în vedere decizia curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 28 din 1893, din care rezultă că prin o petiție a căpitanului Paladi, primită de direcția generală a căilor ferate la 2 Februarie 1884, acesta arată că, aflând despre începerea liniei ferate Făurei-Fetești, oferă, în cazul când stația dintre Strachina și Țendărei s'ar fixa pe moșia sa Țendărei, se cedeze gratis pe acea moșie terenul necesar pentru linie și în plus să dea și 6.000 lei în folosul acelei linii; că direcția căilor ferate acceptând această ofertă și făcând gara pe moșia Țendărei, chiamă în judecată pe căpitanul Paladi, d'înaintea tribunalului Ialomița, ca să execute și dânsul obligațiunea ce a contractat; că acel tribunal condamnă pe Paladi să plătească direcției căilor ferate acei 6.000 lei, ce se angajase către acea direcție a Ț plăti; iar în ce privește al doilea cap de cerere al reclamantei direcției, ca să se condamne căpitanul Paladi a Ț plăti ceea ce dânsa va fi silită a plăti pentru exproprierea terenului oferit de căpitanul Paladi, dar care în realitate aparținea minorilor soției sale, tribunalul rezervă expres direcției dreptul de a face deosebită acțiune;

Că, asupra apelului făcut de căpitanul Paladi, curtea socotesce îndatorirea luată de acesta ca neavând caracterul unui contract care să pôtă fi executat, căci numai Paladi, dupe părerea curței, se obligă să dea cei 6.000 lei; iar direcția, în schimb, nu se obligă la nimic, așa că părțile nu au format între dânsese nici un legământ juridic, de unde rezultă pentru curtea de apel că obligațiunea contractată de Paladi nu pôte fi privită de cât ca o donațiune condițională, care, ne-

fiind făcută pe act autentic, nu poate fi invocată de direcțiune, și donatorul refuzând să o execute, acțiunea direcțiunei cată a se respinge, în baza art. 800 și 813 din codul civil;

Considerând însă că, în specie, fiind vorba de un contract nenumit prin care direcția generală a căilor ferate a acceptat să construiască gara pe moșia Țendărei, în condițiunile avantajoase pentru dânsa oferite de căpitanul Paladi; că acesta în schimb, și ia obligațiunea a ceda fără veri-o despăgubire terenul necesar liniei ferate și a plăti acelei direcții o sumă de 6.000 lei; că deci fără cuvânt curtea de apel din Bucuresci transformă un asemenea contract sinalagmatic și cu titlu oneros în o liberalitate condițională din partea căpitanului Paladi; că urmând ast-fel instanța de fond rău interpretează tocmela părților, denaturând însăși natura acelei tocmeli; că, așa fiind, mijlocul de recurs este fondat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 872

DOBÎNȚI. — Legea Caragea. — Dobînți acordate de justiție.

(§ 8 partea III, cap. X legea Caragea și § 4 de la dobînți).

Dupe legea Caragea, dobînzile hotărîte prin judecată curg și se datoresc până la achitarea capitalului, conform § 8, partea III, cap. X din acea legiuire. Se violază legea când în asemenea cas se aplică § 4 de la dobînți, de ôre-ce acest paragraf se referă numai la dobînzile convenționale.

No. 409. — **Casată**, în urma recursului făcut de ministerul de război, decisiunea curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 96 din 1896, dată în procesul cu maior N. Anghelescu.

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Bucliu;

Pe D. Pârvulescu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. I. G. Sândulescu-Nănoveanu, avocatul intimatului, în combatere;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 8 de la cap. X, partea III a legiunii Caragea, dupe care, câte datorii hotărâsca judecata, până se vor plăti, curge dobânda«.

Având în vedere decisiunea curței de apel din București, secția III, cu No. 96 din 1896, care confirmă hotărârea tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 466 din 1895, însușindu’și în totul faptele și motivele din acea hotărâre;

Că, dupe cum rezultă din aceste sentințe, maiorul N. Anghelescu, dupe cererea sa de revisuire, a fost condamnat definitiv, prin decisiunea curței de compturi, secțiunea II, cu No. 1.071 din 1893, să plătească tesaurul public suma de 3.982 lei vechi, un rest rămas nejustificat din excedentul masei de întreținere pe anul 1864, când maiorul N. Anghelescu funcționa ca tesaurar al inspectoriei I de grăniceri;

Că, la 1895, maiorul N. Anghelescu chemând în judecată pe ministerul de război, tribunalul Ilfov admite cererea sa susbsidiară îndreptată contra acestuia și hotărâsca ca ministerul de război să restituie maiorului Anghelescu suma de 1.586 lei, bani 64, cu dobânda lor legală, sumă plătită în diferite rânduri, în baza decisiunii curței de compturi, secțiunea II, cu No. 1.071 din 1883;

Că tribunalul Ilfov, prin sentința confirmată în totul de curtea de apel din București, spre a da această soluțiune, interpretază cu § 4 partea III, cap. X din codul Caragea, decisiunea curței de compturi, care în dispoitivul său, în modul cel mai deslușit, ordonă condamnarea lui N. Anghelescu la plata sumei de 3.982 lei vechi, de la 1 Ianuarie 1865, când trebuia să verse acei bani, și până la numărarea lor, hotărând că dobânda a trebuit să înceteze, când s’a făcut, de o potrivă cu capitalul ce urma a se restitui;

Considerând că § 4 de la dobânzii din condica lui Caragea nu are în vedere de cât dobânzile convenționale;

Că, în ce privește procentele datorite prin judecată, acestora li se aplică § 8, partea 3, cap. X din aceeași legiune;

Că, prin urmare, aceste dobânzii curg și se datorază până la achi-

tarea capitalului, ast-fel precum a decis și curtea de compturi, secțiunea II, prin decisiunea sa cu No. 1.071 din 1883; că tribunalul Ilfov și curtea de apel din București, prin decisiunea atacată cu recurs, hotărînd mai în urmă în sens contrar, a violat în adevăr § 8 mai sus-citat de la dobîndi, și că, așa fiind, mijlocul de casare ce se invocă e întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casă, etc.

Civil, secția I.

No. 873

CONTRAVENȚIUNE LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Proces-verbal de constatarea contravențiunii. — Încheierea consiliului comunal ce confirmă sau infirmă acel proces-verbal. — Dacă constituie decizia administrației superioare. — Somațiune de plată făcută contravenientului. — Dacă se poate considera ca notificarea acelei deciziuni. — Dacă contravenientul poate face apel. (Art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale; art. 175 și 190 din legea generală a vămilor).

Încheierea consiliului comunal, prin care confirmă sau infirmă în parte procesul-verbal al agenților ce constată o contravențiune la plata acciselor comunale, constituie decisiunea administrației superioare, de care vorbește art. 190 din legea generală a vămilor, și, prin urmare, somațiunea făcută contravenientului de a plăti este ea și notificarea acelei deciziuni, iar nu un prim grad de urmărire, și, deci, dă drept contravenientului a ataca cu apel, aceea deciziune.

No. 413. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 65 din 1896, după recursul făcut de M. Economu et C-ria, cu primăria București.

9 Decembrie 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în casă de D. consilier N. Preșcu ;

Pe D. avocat Saita asupra motivelor de casare, și

Pe D. Antimescu, avocatul primăriei, în combatere ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare invocat :

» Exces de putere și violarea art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale din 1887, combinat cu art. 175 și 190 din legea generală a vămilor, și omisiune esențială.

» Tribunalul constată în fapt că așa fi frustrat comuna București, scoțând din antreposit mărfuri fără a fi plătit taxele cuvenite ; constată de asemenea, și de alt-fel lucrul este recunoscut și de primărie, că infracțiunea ce eă așa fi comis s'a stabilit printr'un proces-verbal dresat de D-nul Staicovici și Bărbătescu, agenți atașați la serviciul acciselor ; constată, în fine, că, în ziua de 14 Iulie, consiliul comunal s'a pronunțat asupra acelui proces-verbal și a decis să fim urmăriți pentru plata taxelor ce se pretinde că am fi datorind.

» Cu toate acestea, tribunalul neacotoșește dispozițiile art. 190 din legea generală a vămilor și mi-refuză de a ataca cu apel încheierea consiliului comunal din 14 Iulie 1895, care întărește în parte procesul-verbal dresat în constatarea infracțiunii ce se pretinde că așa fi comis.

» Comite, în același timp, și o omisiune esențială, căci despre aceste texte de lege invocate și susținute nu dice tribunalul nici un cuvânt.

Având în vedere, că din sentința supusă recursului rezultă că, prin procesul-verbal cu data de 26 Iunie 1895, încheiat de C. Staicovici, șeful acciselor comunale din București, și de inspectorul I. Bărbătescu, M. Economu et C-ia, comerciant angrosist de coloniale, a fost condamnat la suma de 65.695 lei, 55 bani, reprezentând valoarea unor mărfuri constatate ca scese de dănsul din antrepositul ce avea în Capitală, fără a plăti taxele de accise cuvenite comunei, și la amendă prevădută de art. 128 din legea vămilor, în sumă de 16.423 lei, 49 bani ; că acest proces-verbal s'a confirmat numai în parte de consiliul comunal al Capitalei pentru suma de 9.741 lei, 90 bani, taxa de accise, ertându-se restul sumei, cum și amenzile ; că această încheiere a consiliului comunal s'a pus în executare, somându-se M. Economu et C-ia să plătescă sus arătata sumă de lei 9.741, bani 90.

Că M. Economu et C-ia atunci a făcut apel la tribunal contra încheierei consiliului comunal, însă tribunalul, prin sentința atacată

cu recurs, admitând finele de neprimire propus de avocatul primăriei, a considerat somațiunea de a plăti, adresată lui M. Economu et C-nia; ca primul grad de urmărire, dupe legea specială cu acest nume, și l-a respins apelul ca neadmisibil, rămânând ca el să se adreseze, ȋdice tribunalul, cu contestațiunea la consiliul comunal, dupe ce va consemna mai ȋntȃiu suma pentru care a fost urmărit ;

Considerând cȃ art. 190 din legea vȃmilor, aplicabil ȋn specia de faȃ, dȃ drept părȃel condamnate, pentru fapte ca cele imputate lui M. Economu et C-nia, să atace, d'ȋnainte tribunalul de prima instanȃ, procesul-verbal al agenȃilor de constatare ȋntărit prin decisiunea administraȃiunii superioare ;

Cȃ, ȋn specie, procesul-verbal al lui C. Staicovici, șeful acciselor comunale, și ale ȋnspectorului I. Bărbătescu, au fost aduse d'ȋnainte consiliului comunal al Capitalei sȃre a le da cuvenita confirmare ca administraȃiune superioară ;

Cȃ ȋncheerea consiliului comunal, prin care ȋnfirmȃ ȋn parte acel proces-verbal, reducȃnd suma la care rȃmȃne condamnat M. Economu et C-nia numai la cifra de 9.741 lei, 90 banȃ, constituie decisiunea administraȃiei superioare, de care vorbeste art. 190 din legea vȃmilor ;

Cȃ, prin urmare, somațiunea fȃcutȃ lui M. Economu et C-nia de a plăti era notificarea acelei decisiuni, iar nu cȃtuȃi de puȃin, dupe cum judecȃ tribunalul, primul grad de urmărire dupe legea specialȃ cu acel nume ;

Cȃ așă fiind, M. Economu et C-nia avea drept, ȋn baza art. 190 din legea vȃmilor, să fȃcȃ apel contra ȋncheerii consiliului comunal din București, dupe cum a și fȃcut, și tribunalul rȃu și prin violarea celuiȃ articol a respins apelul lui ca neadmisibil.

Pentru aceste motive, și fȃrȃ a mai discuta pe cele-alte :

Caseȃ, etc.

Civil, secȃia I.

JURĂMENT. — Când este concludent. — Cestiie de fapt. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului. (Art 1.208 din codul civil).

Cestiunea de a se sci dacă un jurământ este sau nu concludent este o cestiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului, și, ea atare, scapă de censura curței de casafie.

No. 414. — Respingerea recursului făcut de N. Ciuhureanu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, No. 223 din 1896, dată în proces cu general G. Manu.

3 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Oeconomu ;

Pe D. Pastia, avocatul recurentului, asupra motivelor, și

Pe D. avocat Borș în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violarea art. 1.208 din codul civil prin aceea că reclamând contra D-lui general Manu o sumă de bani ce 'mi datora, și neavând alte mijloce despre a proba acțiunea mea, față cu declarațiunea făcută că nu 'mi debitează nimic, m'am referit la mărturisirea sa și 'i-am deferit jurământ. Tribunalul însă, prin exces de putere, a refuzat jurământul deferit și ast-fel 'mi-a respins reclamațiunea.“

Având în vedere că obiectul acțiunii de față este cererea recurentului de a fi obligat generalul G. Manu să 'i plătească suma de 785 lei, cât a cheltuit cu hrana și încălțitul comisiei de perisaj pentru recrutare, pe care, dupe autorisația intimatului, a găduit-o în casele acestuia de la Budești ;

Că pentru dovedirea pretențiunii sale recurentul a deferit jurământ decisoriu generalului Manu, iar tribunalul 'l-a respins, ca ne-find concludent, nici trântant în cauză ;

Considerând că cestiia de a se sci dacă un jurământ e sau nu con-

cludent e lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond și, prin urmare, scapă de controlul curței de casațiune;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare cată a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 875

POSESIUNE. — Faptele ce o stabilesc. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 480, 465 și 1.169 din codul civil).

POSESIUNE. — Posesiune anterioară. — Dacă cel ce dovedește o posesiune anterioară trebuie să dovedească și posesiunea intermediară. (Art. 1.850 din codul civil).

1) Judecătorii fondului sunt suverani aprecietori ai faptelor care stabilesc posesiunea.

2) Posesorul este dispensat de a dovedi că a posedat în timpul intermediar când dovedește posesiunea sa de mai înainte.

No. 416. — Respingerea recursului făcut de I. Oprea și alții, episcopii minorilor decedatului M. I. Gereș, în proces cu Ilie I. Băiașu și alții.

4 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D-nii avocați G. Ioan și C. Disescu asupra motivelor de casare;

Pe D-nii M. Sipsomo și Nicolaid, avocații intimaților, în combatere, și

Pe D. procuror-general în concluziuni;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

„Exces de putere și violarea art. 480, 645 și 1.169 din codul civil. Curtea, cu toată că a recunoscut că preținsele titluri de proprietate înfățișate de apelanți nu au nici o temeinicie și cu toată că am

»făcut dovadă prin martori că noi am posedat timp imemorial pământul revendicat, totuși, pe motivul că și apelanții au presintat »martori, cari au afirmat că și apelanții ar fi posedat 30 de ani, a admis »acțiunea în revendicare, înlăturând regula de drept »in pari causa »melior est conditio possidentis«.

Având în vedere decisia curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 39 din 1895, din care rezultă că intimații de ađi, constituind ceta moșnenilor Ulmețeni, au revendicat de la recurenți, moșnenii Chiciorenii, un trup de moșie din hotarul Păușesci-Măglaș numit Tăerarisău valea Mierlei; că instanța de apel, nearătându-se de nici una din părți titlurile lor de proprietate, se întemeiază pe cercetarea locală, pe probele testimoniale ordonate de prima instanță și pe actele înfățișate de apelanți, acte ce, de și în principiu sunt neoposabile moșnenilor Chiciorenii, ca fiind încheiate între Ulmețeni și terți, dar cari contradic însă de fapt cele afirmate de martorii Chiciorenilor, întărind depunerile clare și categorice ale martorilor produși de Ulmețeni, că, din toate acestea, curtea din Craiova declară în majoritate că ea, ca instanță de fond, și-a format deplina convingere că moșnenii Ulmețeni cu bună credință posed partea în litigiu;

Considerând că întru cât moșnenii Chiciorenii nu au dovedit posesiunea lor legală, nu a putut să fie vorba în specie, precum de altminterlea constată și curtea de apel, de aplicațiunea adagiului că »in pari causa, melior est causa possidentis«; că, decidând astfel, instanța de fond, suverană apreciatore a faptelor cari stabilesc posesiunea, nu a comis nici un exces de putere și nici a violat art. 480, 645 și 1.169 din codul civil.

Asupra motivelor II și III de casare :

II. »Omisiune esențială. Spre a combate depositivul martorilor propuși de apelanți (reclamanți la tribunal), am invocat recunoșcerea din »partea reclamanților că la 1855 noi am fost în posesiunea pământului în litigiu. Curtea însă omite a se pronunța asupra acestui punct de apărare hotărîtor.

III. »Violarea art. 1.850 din codul civil și exces de putere.

»De și am dovedit înaintea instanței de fond cu însăși recunoșcerea »părții adverse că la 1855 noi am fost în posesiunea pământului în »litigiu; că, de asemenea, am fost în posesiunea acestui pământ la »1883, data intentării prezentei acțiuni în revendicare, totuși curtea

»de apel, violând principiul continuității posesiunii, stabilit în art. 1.850 din codul civil, și prin exces de putere, înlăturând recunoșterea părții adverse, declară că 'și face convingerea din depozițiunile martorilor părții adverse, contrare însăși recunoșterii lor, dându-le câștig de cauză».

Având în vedere că în specie fiind vorba de o revendicare făcută de moșnenii Ulmeșeni contra moșnenilor Chicioreni, atât la prima instanță, cât și la instanța de apel, moșnenii Popesci n'au figurat de cât ca intervenienți spre a li se recunoște o a treia parte în pământul revendicat, așa precum dênșii o și posed;

Că, d'inaintea curței de apel, moșnenii Ulmeșeni invocând acte petrecute între dênșii și intervenienții moșneni Popesci, moșnenii Chicioreni au refuzat, d'inaintea instanțelor de fond, să recunoască acele acte la cari n'au luat parte și, prin urmare, neoposabile lor; că curtea de apel constată, precum erea în drept, că în alegerea făcută de inginerul Flecs, la 1855, însărcinat de judecătoria din Vâlcea a hotărâni pe moșnenii Ulmeșeni despre Popesci, se arată lămurit că stăpânirea Ulmeșenilor despre Chicioresci este până la culmea delului din obârșia vâei Mierlei, de aci în jos, până la locul Tăerarilor și apoi de acolo pe vale; că pozițiunea și posesiunea Ulmeșenilor învederează că pârțiul Mierlei e hotarul dintre Ulmeșeni și Chicioreni; că de și aceste acte s'au petrecut între moșnenii Popesci și Ulmeșeni, însă nici moșnenii Chicioreni, ca vecini, nu au ridicat vre-o împotrivire contra acestor acte, de unde rezultă pentru curtea de fond că la 1855 Ulmeșenii posedau deja pământul ce 'l revendică astăzi. Că, dupe ridicarea planului și alegerea făcută de Flecs, continuându-se neînțelegea dintre Popesci și Ulmeșeni pentru hotarul Tăerari, intervine la 1866 un act de pace între aceste părți, legalizat de primarul comunei Păușesci-Măglaș, C. Ion al Opri, tatăl recurentului de azi G. I. Oprea, și de Matei Zamfira, alt recurent; că acest act s'a efectuat față de vecinătatea Chiciorenilor, fapt din care instanța de fond deduce încă o presumpțiune spre a stabili că moșnenii Ulmeșeni aveau posesiunea de bună credință peste hotarul revendicat;

Considerând că, dupe art. 1.850 din codul civil, posesorul e dispensat de a dovedi că a posedat în timpul intermediar, întru cât dovedește posesiunea sa de mai înainte; că, în specie, nu se constată nici veră recunoșcere a posesiunii recurenților de azi din partea moșnenilor

Ulmeșeni, nici moșnenii Chicioreni nu s'au destoinicit a dovedi, cel puțin densi, că în adevăr au posedat pământul în litigiu, fie înainte de 1855, fie după această dată, până la intentarea acțiunii în 1883; că, pe de altă parte, moșnenii Ulmeșeni stabilind în fapt temelnicia pretențiunii lor, instanța de fond cu drept cuvânt a admis apelul lor și, judecând ast-fel, ea nu a comis veri-o omisiune exențială, nici veri-un exces de putere, nici a violat art. 1.850 din codul civil.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 876

HOTĂRÎRE. — **Minută.** — Lipsa minutei. — Presumpțiune că hotărîrea s'a redactat și citit în ziua când a fost dată. — Simple notițe luate în audiență și aflate la dosar. — Dacă pot fi considerate ca minuta hotărîrei. (Art. 118 din proc. civilă).

CURTEA DE COMPTURI. — Competință. — Gestiuinea mănuito-
rilor de bani publici. — Dacă instanțele judecătorești sunt competente se examineze o asemenea gestiune. (Art. 89 din legea comunală din 1874; art. 6 din legea de urmărire).

1) *Instanțele judecătorești pot să pronunțe și să redacteze hotărîrile lor, cu desvoltarea motivelor, imediat după formarea majorității, și atunci nu mai este trebuință a se redacta un deosebit proces-verbal pentru resumatul opiniunii judecătorilor, și presumpțiunea este, când nu se află la dosar un asemenea proces-verbal, că motivele hotărîrei au fost redactate și citite în ziua când a fost pronunțată.*

În asemenea cas, simple notițe despre mersul procesului în audiență, ce s'ar afla în dosarul cauzei, nu pot fi considerate ca minuta hotărîrei, ast-fel că nearătarea în aceste notițe a numelui judecătorilor și părților, a locului și datei când a fost pronunțată, nu poate atrage nulitatea hotărîrei.

2) *Curtea de compturi este competente să cerceteze compturile de gestiune ale agenților mănuito-ri de bani publici, iar nu instanțele judecătorești ordinare.*

No. 417. — Respingerea recursului făcut de C. I. Giulescu contra sentinței tribunalului Vâlcea cu No. 114 din 1892, în proces cu primăria comunei Drăgațu.

4 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu;

Pe D. avocat I. Brătescu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Șoimescu în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

„Violarea art. 118 și următorii din procedura civilă, de ore-ce »jurnalul ce pronunță respingerea apelului meu este fără formele »cerute de lege, necoprinzând nici data, nici numele judecătorilor, »nici părțile ce se prezintă și nici unde a fost pronunțată, cari sunt »prescrise sub pedepsă de nulitate«.

Considerând că, dupe art. 118 din procedura civilă, instanțele judecătorești pot să pronunțe și să redacteze hotărârile lor, cu dezvoltarea motivelor, imediat dupe formarea majorității, și atunci nu mai este trebuință a se redacta un deosebit proces-verbal pentru resumatul opiniei judecătorilor;

Considerând că, în specie, originalul proces-verbal de audiență cu No. 2.408 din 28 Martie 1892 coprinde atât data, cât și numele părților, și arată că a fost pronunțată în ședința publică de la 28 Martie 1892, când s'a judecat afacerea; că recurentul nedovedind că această hotărîre a fost redactată și iscălită în altă zi posterioară, căci simplele notițe de ședință aflate în dosarul tribunalului nu pot fi socotite de minuta cerută în prima parte a art. 118 din procedura civilă, rezultă de aci presupțiunea logică cum că motivele acelei hotărîri neavînd trebuință de o dezvoltare mai întinsă, au fost citite în ziua când s'a făcut hotărîrea; că așa fiind, fără drept se susține că tribunalul a violat art. 118 supracitat.

Asupra motivului II de casare:

„Rea interpretare a art. 84, 87 și 97 și următorii din legea comunității și rea interpretare și aplicare a art. 120 din legea comunală, căci nu se vede nici o încheiere a consiliului comunal care să »mă fi dat dator verî-un ban, și nu este de cât o alegere directă de »banî și avere a comunei făcută de comitetul permanent, în asistența »unui funcționar al comunei, și deci nu este o încheiere care să mă

„condamne nici cu puterea și termenul prevădută de lege, mai ales „că este făcută după 12 ani de la eșirea mea din primărie“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că, după cercetarea făcută de comitetul permanent din Vâlcea a compturilor bugetare ale comunei Drăganu, s'a constatat că asupra lui C. I. Giulescu, recurentul de aici, a rămas un rest din averea comunei încă din anul 1874, pe când dânsul a funcționat ca primar al sus țisei comune;

Că, primind somațiune din partea percepției a plăti acei bani și urmărit fiind pe baza legii speciale, Giulescu face contestațiune d'inaintea consiliului comunal din Drăganu care, la 24 Iulie 1891, respinge cu unanimitate contestațiunea lui, de ore-ce nu se sprijinesce pe nici un act justificativ, obligându'l, ca fost primar al comunei Drăganu de la 1872 până la 1874, să restituie acelei comune suma de 655 lei, bani 52, ce prin compturi se vede curat capital al comunei; că, făcând apel contra sus țisei încheerii, tribunalul Vâlcea, la rândul său, respinge ca neintemeiată contestațiunea lui Giulescu;

Considerând că recurentul a pretins și d'inaintea tribunalului că a fost urmărit în baza unei alegeri direct făcute de comitetul permanent relativă la banii și averea comunei Drăganu însă această alegațiune e inexactă, căci de și în archiva comunei Drăganu nu se mai găsește astăzi ver-o încheere a consiliului comunal, prin care s'a stabilit alegerea de la 1874 a rămășiței nerestituită, totuși, după cum constată și instanța de fond, comitetul permanent, la 1886, când cercetază partea de răspundere a foștilor funcționari din sus arătata comună, se întemeiază pe compturile și scriptele de comptabilitate ale acelei comune; că dacă sus țisul comitet permanent, procedând astfel la operațiunea sa de verificare, 'și însușește constatările găsite exacte ale consiliului comunal, el nu face de cât să 'și exercite dreptul pe care comitetul permanent 'l are de la lege, precum formal se prevede în art. 125 din legea comunală în vigoare la 1874;

Că așa fiind, și acest mijloc câtă a fi respins.

Asupra celui de al treilea motiv de casare:

„Exces de putere, nemotivare și tăgadă de dreptate, căci am cerut „la tribunal și mi s'a refuzat, și mi s'a opus o încheere care nici nu „s'a comunicat și, mai mult, în baza unui act nul, m'a urmărit cu „legea de urmărire fără nici un titlu, respingându'mi toate cererile mele

»de apărare cară, de s'ar fi admis, eram să fiu apărat cu deservire
»de nedreptă pretențiune a comunei«.

Considerând că, în calitatea sa de primar, Giulescu a fost, fără nici o îndoielă, un mănuiitor de fonduri publice atât dupe legea de comptabilitate generală a Statului, cât și dupe art. 89 și următorii din legea comunală de la 1874; că tribunalul constatând că Giulescu, cum rezultă din încheerea comitetului permanent și alegerea făcută de consiliul comunal, a mănuit finanțele comunei și a îndeplinit atribuții de comptabil ca primar, el, în baza art. 6 al legii speciale de urmărire, negreșit că trebuia să fie executat dupe această lege pentru lipsurile constatate în sarcina sa;

Considerând că Giulescu reținând banii ce aparțineau comunei, ar fi trebuit să îi restituie încă de la 1874, când densusul a încetat de a mai fi primarul comunei Drăganu; că, în specie, tribunalul constată că, de fapt, densusul chiar a luat cunoștință de încheerea consiliului comunal și aceea a comitetului permanent, care l-au scos dator pentru acele lipsuri; că dacă el s'ar fi crezut nedreptățit în privința sumei socotită prin sus dișele alegeri s'ar fi adresat curței de compturi spre a i se face socotelile acelei datorii; că tribunalul Vâlcea, însă, chemat a examina validitatea titlului și procedura urmată în executarea lui, nu avea cădere a face el aceste socoteli, de competența curței de compturi;

Că, judecând ast-fel, și motivând suficient hotărîrea sa, tribunalul nu se vede a fi comis verî-un exces de putere sau verî-o tăgadă de dreptate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 877

CASAȚIUNE. — Competință. — Judecătoria de pace. — Tribunal.

— Dacă în casație se pot prezenta pentru prima oră acte spre dovedirea necompetinței instanțelor de fond. (Art. 8 și 14 din legea judecătoriilor de pace din 1 Martie 1894).

HOTĂRIRE. — Nemotivare. — Omisiune. — Mijloce ce nu pot schimba soluția. — Nediscutarea lor. — Dacă hotărîrea este nemotivată și constituie o omisiune.

MARTORII. — Proba testimonială propusă în subsidiar. — Admiterea sau respingerea ei. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

HOTĂRIRE. — Domiciliul sau reședința părților. — Nearătarea lor în hotărire. — Dacă atrage nulitatea. (Art. 123 din procedura civilă).

- 1) Nu se pot invoca pentru prima oră înaintea curței de casație acte ce nu au fost prezentate și discutate de instanțele de fond. Ast-fel, într-o afacere imobiliară, judecată în prima instanță de judecătoria de pace și în apel de tribunal, recurentul nu poate produce pentru prima oră în casație acte cu cari să dovedească că afacerea nu era de competența judecătoriei de pace, ci de competența tribunalului a o judeca în prima instanță, când n'a produs acele acte și nici n'a ridicat cestiunea de incompetență nici înaintea judecătorului de pace, nici înaintea tribunalului.
- 2) O hotărire judecătorească este destul de motivată și nu există omisiune esențială când se înlătură, fără a se discuta, mijloace de apărare ce nu sunt de natură a schimba sau a influența asupra soluțiunei dată.
- 3) Judecătorii fondului sunt suverani să admită sau să respingă proba testimonială invocată de parte, mai ales când a fost propusă în subsidiar, destul numai să motiveze pentru ce resping o asemenea probă.
- 4) Nearătarea în hotărire a domiciliului sau a reședinței părților nefiind o formalitate substanțială prevădută sub pedepsă de nulitate, nu poate atrage anularea hotăriri ei când nu există induoială asupra identității părții care a obținut hotărirea.

No. 418. — **Respingerea recursului** făcut de Stroe Miu contra sentinței tribunalului Prahova, secția I, cu No. 168 din 1896, cu Li-xandru Enache.

9 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buichiu ;

Pe D. avocat Stroe Georgescu Carpen în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Pretorian în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Incompetința rationae materiae.

»Nici judecătoria de pace în prima instanță, nici tribunalul ca instanță de apel, nu erau competenți a judeca acțiunea imobiliară pentru revendicare, de orice legea judecătoriilor de pace, prin art. 8, alin. I, acordă atare competență până la 1.500 lei, iar obiectul în litigiu întrece cu mult cifra, cum vom proba la timp».

Având în vedere sentința tribunalului Prahova, secția I, cu No. 168 din 1896, din care rezultă că Stroe Miu, recurentul de aici, a acționat dinaintea judelei de pace No. 1 din Ploesci pe Lixandru Enache Geambașu, spre a-i delăsa în deplină proprietate și stăpânire un teren în întindere de 28 stânjeni, situat în suburbia Sf. Haralambie din Ploesci ;

Considerând că, dupe art. 8 al legii judecătoriilor de pace de la 11 Martie 1894, judecătorii de pace erau competenți a judeca în prima instanță, până la concurența de 1.500 lei, acțiunile relative la imobile de orice natură situate în comunele urbane ; că, dupe art. 14 al aceleiași legiuri, valoarea și întinderea care determina competența judecătorului de pace era stabilită de indicațiunile cuprinse în cerere, iar la cas de contestațiune, judecătorul hotăra dupe actele presintate, sau prin experți și anchete ; că tribunalul, ca a doua instanță de fond, găsind prima evaluare greșită, era în drept să evocă fondul și să judece în primă instanță, obligând pe reclamant a complecta timbrul legal ;

Considerând că recurentul de astăzi, reclamant la prima instanță, nu a ridicat nici o obiecțiune în privința competenței nici dinaintea judelei de pace, nici dinaintea tribunalului, ca instanță de apel ; că pretinzând a dovedi astăzi dinaintea curții de casație cu acte ce nu au fost presintate și invocate dinaintea instanțelor de fond, faptul că imobilul revendicat trecea peste suma de competența instanțelor care l-au judecat nu poate fi ascultat de curte, de orice aceste acte nu pot fi examinate pentru prima dată de curtea de casație, jurisdicțiune ce are altă menire și care nu e instanță de fond ;

Că așa fiind, primul mijloc are a fi respins ca inadmisibil.

Asupra celui de al doilea mijloc :

»Exces de putere și omisiune esențială.

»Tribunalul comite un exces de putere când nu admite proba cu

»martori în apel pentru a combate pretinsa posesiune de 30 ani a intimatului. Tot o dată judecătorii instanței de apel dau loc la omisiune esențială când resping proba testimonială fără a discuta și arăta mijlocele pe baza cărora s'a respins atare mod de probațiune».

Având în vedere că tribunalul, întemeiându-se pe martorii audiați la localitate de judele de pace, constată că intimatul Lixandru Enache a stăpânit terenul în litigiu de peste 30 ani, așa că are prescripțiunea invocată în favoarea sa ;

Considerând că prin această motivare explicită tribunalul justifică de ce nu s'a oprit la o cerere formulată în mod cu totul secundar de Stroe Miu de a produce noui martori în apel pentru a combate depunerile martorilor adversarului ; că judecând ast-fel, nu se vede a fi comis vre-un exces de putere și nici vre-o omisiune care să fie esențială, nepronunțându-se asupra unui mijloc pe care însăși partea recunoște că nu era decisiv, căci nu 'l propune de cât în subsidiar ;

Că așa fiind, acest mijloc urmăzează a fi respins ca neintemeiat.

Asupra celui de al treilea motiv de casare :

»Violarea art. 123 din procedura civilă, alin. a și e. Tribunalul n'a ținut seamă în redactarea sentinței de prescripțiunile articolului citat, căci nu arată în mod explicit domiciliul părților, cum o prescrie aliniatul a de sub citatul articol, cu toate că litiganții compar fără citații, apoi nici nu motivează în drept respingerea probei testimoniale invocată de apelant în subsidiar în apărarea lui, cum o cere textual aliniatul e din citatul articol».

Considerând că nearătarea domiciliului său a reședinței părților, nefiind o formalitate substanțială prevădută sub pedepsă de nulitate, nu poate atrage anularea hotărîrii, întru cât nu există îndoielă asupra identității părții condamnate sau a părții care a obținut hotărîrea ; că, în specie, domiciliul și reședința părților din instanță fusese precis arătat în petițiunea introductivă a recurentului de ați, precum și în cartea de judecată dată asupra cererei sale și pe care tribunalul a adoptat-o în fapte și motive ;

Că dacă instanța de fond este ținută a se pronunța asupra cestiunilor supuse judecăței sale și a discuta mijlocele de apărare decisive în cauză, sentința sa e suficient motivată și atunci când ar înlătura în mod implicit mijlocele cari nu sunt de natură a schimba sau a influența asupra soluțiunei date ;

Că omițând a motiva expres respingerea unei noui audițiunii de martori, propusă în mod subsidiar, tribunalul nu a violat art. 123 din procedura civilă, așa că nici acest de al treilea mijloc nu este mai fondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 878

CONTRAVENȚIUNE LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. —

Proces-verbal de constatare încheiat în comună rurală. —

Apel — Unde se îndreptăză apelul. — Dacă judecătoriile de pace sunt competente a' l judeca. (Art. 118 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

Asemănat art. 118 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, procesele-verbale de condamnare, în materie de contravențiune la plata acciselor comunale, dresate în comunele rurale, se pot ataca cu apel numai înaintea judecătoriilor de ocol.

Ast-fel este casabilă cartea de judecată a judecătorului de pace care se declară incompetent a judeca un asemenea apel pe motiv că legea judecătoriilor de pace din 1 Martie 1894 nu prevede un asemenea cas.

No. 421. — **Casarea** cărței de judecată cu No. 104 din 1896, a judecătoriei de pace Sgârcești, din județul R.-Sărat, dupe recursul făcut de I. Gh. Mărgărit, în proces cu primăria comunei Valea-Ratei.

10 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Oeconomu ;

Pe D. avocat Alexandrescu asupra motivelor de casare, și

Pe intimată în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»S'a violat art. 118 din legea de percepere a veniturilor comunale, de ore-ce judecătorul de pace este competente a judeca toate apelurile contra decisiunilor primăriei pentru contravențiunile la disa »lege comise în comunele rurale«.

Având în vedere că din cartea de judecată supusă recursului rezultă că, în ziua de 6 Maiu 1896, primarul comunei Valea-Raței, din județul Râmnicu-Sărat, a confiscat, prin procesul său verbal cu acea dată, patru vase vin și patru vase rachiū, avere a lui I. G. Mărgărit, pe motiv că numitul a introdus acea marfă fraudulos în cârciuma sa, fără să plătească taxa de accis către comună ; că I. G. Mărgărit atacând cu apel acel proces-verbal, judecătorul de pace din ocolul Sgâr-ciți și-a declinat competența de a judeca pe motiv că legea judecătorilor de pace din 1894 specifică acțiunile ce acele judecători sunt în drept să judece și că ea nu prevede și confiscările de băuturi spirituoase ;

Având în vedere că art. 6, ultimul alineat din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale din anul 1887, actualmente în vigoare, se referă la un regulament de administrare publică care va determina formalitățile privitoare la facerea constatărilor, precum și la procedura și la judecata contestațiunilor ;

Considerând că acel regulament, la care se referă sus disa lege, a fost făcut și că el, în art. său 118, dispune că părțile condamnate prin proces-verbal aprobat de primărie, pentru infracțiuni la legea de percepere a taxelor comunale, se pot adresa cu apel la tribunalul de primă instanță dacă infracțiunea s'a comis în comuna de reședință, sau la judecătorul de ocol dacă ea s'a comis în cele-alte comune urbane sau rurale ;

Că, în specie, infracțiunea imputată lui I. G. Mărgărit comițându-se în comuna rurală Valea-Raței, competența de a judeca apelul delicuentului se cuvenea judecătorului de pace respectiv, și că acesta, refusând de a judeca pe motiv că legea specială a judecătorilor nu prevedea un asemenea cas, a violat sus citatul art. 118 ;

Că ast-fel fiind, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 879

MARTORI. — Cercetare locală. — Apel. — Dacă instanța de apel poate refuza unei părți o cercetare locală cu martori când a fost prezentă la cercetarea cu martori făcută la prima instanță și când putea propune ori-ce martori.

De și toate părțile litigante trebuie să fie puse pe un picior de perfectă egalitate în privința probelor ce au să propună, totuși nu trebuie lăsat la discreția uneia din ele dreptul de a zădărnici lucrările justiției prin noi cereri a căror utilitate poate să fie contestată.

Ast-fel instanța de apel este în drept să refuze o nouă cercetare locală cu martori cerută de o parte când constată că acea parte a fost prezentă la cercetarea locală cu martori făcută la prima instanță și când putea atunci să propună ori-ce martori ar fi voit.

No. 423. — Respingerea recursului făcut de N. G. Sebastian contra sentinței tribunalului Olt cu No. 281 din 1896, cu Mihail R. Zavarachi.

11 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Oeconomu ;

Pe D. avocat Chelapci asupra motivelor de casare, și

Pe D. Dragomirescu, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I, cu suplimentul lui, în următoarea cuprindere :

»Incompetința tribunalului și violarea art. 327 din procedura civilă, întru cât acțiunea, cum a fost formulată și susținută oral înaintea judecătorului de pace, era o acțiune de revendicare, lucru ce s'a constatat prin cartea de judecată, și pentru care motiv judecătorul și-a declinat competența.

»De am admite că înaintea tribunalului am pus alte concluziuni, modificându-se cererea, acesta nu se poate face fără a se viola art. 327 din procedura civilă.

»Nemotivarea sentinței tribunalului asupra înfirmării cărței de judecată prin care se declară competente, acțiunea fiind de revendicare ;

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs rezultă că Mihail Radu Zavarachi a chemat în judecată înaintea judecătorului de pace din Șerbănești, districtul Olt, pe colonelul în retragere N. G. Sebastian, pentru că l-ar fi turburat posesiunea unui loc arabil situat în comuna Potcova;

Că judecătorul de pace, înainte de a intra în cercetarea pricinii, a admis o cercetare locală, care s'a efectuat prin ascultare de martori, în prezența ambelor părți litigante;

Că, în urmă, prin cartea sa de judecată cu No. 292 din 1895, el și-a declinat competența de a judeca acțiunea, considerând-o ca o acțiune în revendicare;

Că Mihail Radu Zavarachi făcând apel, tribunalul de Olt a constatat că numitul apelant prin acțiunea sa se plângea numai de o turburare de posesiune și, în consecință, reformând cartea de judecată, a obligat pe colonelul în retragere N. G. Sebastian să respecte posesiunea lui Zavarachi;

Considerând că nu e exact, dupe cum susține recurentul prin motivul său sus enunțat, că acțiunea formulată oral d'inaintea judecătorului de pace ar fi fost o acțiune în revendicare, de orice în petiția de intentare a lui Zavarachi el vorbește numai de *turburare de posesiune*, iar din susținerile orale ale reprezentantului acestuia, consemnate în cartea de judecată, rezultă că el s'a plâns că *prin distrugerea răzorelor i s'ar fi cotropit un loc de 20 pogoane*, ceea ce revine tot la o turburare de posesiune;

Că, prin urmare, tribunalul motivând sentința sa în această privință și nefiind o cerere nouă făcută pentru prima dată în apel, el nu a violat întru nimic art. 327 din procedura civilă, și, deci, motivul propus că se respinge ca nefondat.

Asupra motivului II, în următoarea cuprindere:

„Exces de putere, violarea dreptului de apărare și omisiune esențială“.

„Tribunalul a refuzat propunerea mea de a se admite dovada cu martori, spre a dovedi părerea mea, cu toate că admisesese părțile reclamante, spre a și dovedi cererea, dovada cu martori, creând prin aceasta uneia din părțile litigante o pozițiune mai avantajoasă, pe când ambele părți trebuie să aibă o pozițiune de o potrivă. Afară de aceasta, fiind în discuțiune posesiunea și turburarea ei, ele constituiesc fapte

»ce nuse pot stabili, nici combate altmintrelea, de cât prin martori, și
 »eû am fost privat de dreptul meu de apărare când mi s'a refusat as-
 »cultarea martorilor. Faptul că n'am propus martori la judele de ocol
 »n'are influență, apelul fiind devolutiv, și judecătorul 'și-a declinat
 »competința.

»Tribunalul face o omisiune esențială, căci nu se pronunță asupra
 »mijlocului meu de apărare, rezemat pe autoritatea lucrului judecat,
 »și, pentru'a se constata dacă stăpânirea mea nu este tocmai prin punc-
 »tele arătate în cartea de judecată și în procesul-verbal de punere
 »în posesiune, cerusem o cercetare locală».

Având în vedere că colonelul în retragere N. G. Sebastian a cerut
 d'inaintea tribunalului a se face o cercetare locală cu martori pentru
 a se constata dacă el s'a întins asupra proprietății adversarului său;

Considerând că tribunalul a respins această cerere, găsind'o inutilă,
 față cu cercetarea deja făcută de judecătorul de pace, la care el,
 Sebastian, fusese față;

Că dacă e un principiu de echitate ca toate părțile litigante să fie
 puse pe un picior de perfectă egalitate, în ceea ce se atinge de ad-
 ministrarea probelor ce au să propună, nu este mai puțin adevărat că
 nu trebuie lăsat la discreția uneia din ele dreptul de a zădărnici lu-
 crările justiției prin noi cereri a căror utilitate poate să fie con-
 testată;

Că tribunalul, constatând că colonelul N. G. Sebastian fusese față
 la cercetarea făcută de judecătorul de pace și putea să propună
 atunci ori-ce martori ar fi voit, era în drept să aprețuiască dacă
 propunerea unor asemenea martori, făcută mai târziu în apel, nu
 era un pur mijloc de șicană, și să o respingă dacă o găsea inutilă;

Că procedând ast-fel el nu a comis verî-un exces de putere, nu a
 violat dreptul de apărare, nici a săvîrșit verî-o omisiune esențială, de
 vreme ce martorii pe cari se întemeiază au arătat că posesiunea co-
 lonelului în retragere N. G. Sebastian se întinsese pe locul lui Za-
 varachi;

Că ast-fel fiind, și acest motiv urmează a se respinge ca nefondat.

Asupra motivului III, în următoarea coprindere:

»Violarea art. 20, alin. 2, 3 și 4, întru cât nu se constată că tur-
 »burarea a avut loc de mai puțin de un an, că reclamantul stăpânise

»mai înainte un an deplin și că stăpânirea o avusese în condițiile »prevădute de art. 1.847 din codul civil».

Considerând că acest motiv pentru a se fi putut invoca cu succes d'inaintea curței de casație trebuia să fie propus d'inaintea instanțelor de fond;

Că din sentința tribunalului nu rezultă că punctele deduse dintr'ensul ar fi fost puse în discuție d'inaintea acelei instanțe;

Că ast-fel fiind, el urmează a se respinge ca formulat pentru întâia dată d'inaintea acestei curți.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 880

CONTRAVENȚIUNE VAMALĂ. — Proces-verbal de constatare. —

Citirea lui contravenientului prezintă. — Dacă trebuie menționată în termeni sacramentali sau poate rezulta prin equipolenți. (Art. 184 din legea vamală).

In materie de contravențiune vamală, formalitatea de a se citi contravenientului prezent procesul-verbal de constatarea contravențiunii este o formalitate esențială, a cărei îndeplinire trebuie să rezulte din însăși contextul său, însă pentru acesta legea nu cere ca procesul-verbal să constate îndeplinirea acestei formalități prin termeni sacramentali, ci este destul să rezulte din întregul său cuprins și prin equipolenți.

No. 424. — Casarea sentinței tribunalului Iași, secția II, cu No. 75 din 1895, după recursul făcut de ministerul de finanțe.

13 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. D. Carp, avocatul recurentului, asupra motivelor de casare, și
Pe D. Ghimpa, avocatul părții intimată, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

»Escas de putere și violarea art. 184 din legea generală a vămilor. Intr'adevăr, de și formalitatea prescrisă de acest articol de a se »citi contravenientului present procesul-verbal de constatare e o formalitate esențială, a cărei îndeplinire trebuie să resulte din chiar »contextul său, cu toate acestea, legea nu cere ca procesul-verbal să »constate acesta prin termeni sacramentali, ci e suficient ca îndeplinirea acestei formalități să resulte din întregul său cuprins, fie »și prin equipolenți.

»In specie, agentul vamal atestă că reprezentantul contravenientului a asistat la redactarea procesului-verbal, ce i s'a citit, și apoi »l-a semnat și acesta din urmă, așa în cât tribunalul Iași, secția II, »numai prin denaturarea acestui act a putut conchide la anularea lui, »violând în același timp și dispozițiile art. 184 din această lege».

Având în vedere că dacă formalitatea prescrisă de art. 184 din legea generală a vămilor de a se citi contravenientului presinte prescriptul-verbal de constatarea contravențiunii este o formalitate esențială, a cărei îndeplinire trebuie să resulte din însăși contextul său, legea însă nu cere ca prescriptul-verbal să constate acesta prin termeni sacramentali, de unde urmează că este destul să resulte îndeplinirea acestei formalități din întregul său cuprins și prin equipolenți;

Considerând că, in specie, din constatarea ce face prescriptul-verbal încheiat de agenți biuroului vamal din Iași cum că inputernicitul contravenientului Adolf Braunstein, recurent ați, care a asistat la redactarea prescriptului-verbal și a declarat că 'l subscrie dupe ce i se va citi și primi copie de pe el, și din faptul că acel inputernicit a și semnat prescriptul-verbal și a primit copia de pe acel prescript-verbal, resultă învederat că citirea prescriptului-verbal a avut loc;

Că ast-fel fiind, tribunalul anulând acel prescript-verbal pentru-că nu ar constata citirea lui a interpretat greșit art. 184 din legea vămilor, și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 881

COMPETINȚA CURȚEI DE CASAȚIUNE. — Urmărire imobiliară. — Cerere de suspendare. — Recurs. — Dacă se poate judeca de secțiunea întâia. (Art. 3, lit. *g* din legea asupra competenței secțiunilor curții de casațiune).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Cerere de suspendare. — Debitor contestator — Dare de cauciune. — Apreciere suverană. (Art. 533 din procedura civilă).

APEL. — Dacă hotărîrea primei instanțe dată asupra unei contestațiuni relativă la executarea unui act de ipotecă poate fi atacată cu apel. (Art. 316, 332 și 562 din procedura civilă).

- 1) *Secțiunea întâia a curții de casațiune este competente de a judeca recursurile în contra hotărîrilor cari statuază asupra cererilor de suspendare a vinzătorilor imobiliare ; nu mai recursurile contra ordonanțelor de adjudecare, date în materie de expropriațiune silită, sunt de competența secțiunei a doua.*
- 2) *Dupe art. 533 din procedura civilă, oponentul care cere suspendarea unei urmări imobiliare fiind ținut să dea o cauciune, cuantumul acestei garanții, modul și termenul cum are a fi depusă, se fixează în mod suveran de instanța de fond dupe împrejurările de fapt ale cauzei.*
- 3) *Hotărîrea primei instanțe dată asupra unei contestațiuni relativă la executarea unui act de ipotecă este susceptibilă de apel dupe dreptul comun.*

No. 425. — Respingerea recursului făcut de Dr. C. Chabudeanu contra decisiunei curții de apel din București, secțiunea III, No. 228 din 1896, în proces cu Gr. G. Păulescu.

14 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. N. Buicliu ;

Dupe care :

Având în vedere că, dupe art. 3, litera *g* din legea asupra competenței secțiunilor curții de casațiune de la 12 Martie 1870, numai recursurile contra ordonanțelor de adjudecare, date în materie de expropriațiune silită, sunt de competența secțiunei II a acestei curți ; că, în conformitate cu art. 2 din aceeași lege, secțiunea I are a ju-

deca toate recursurile în materie civilă, exceptându-se numai cele deferite prin sus şisa lege celei-alte secţiuni ;

Că aşa fiind, secţiunea I a curţii de casaţiune e competente a judeca acest recurs, nefiind vorba de o ordonanţă de adjudecare, ci de o cerere de suspendare a unei urmăririi imobiliare.

Pentru aceste motive, declară că această secţiune e competente şi reţine afacerea.

În fond :

Ascutând pe D-nii Durma şi I. Villacros, advocaţii recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, şi

Pe D. C. Boerescu, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I şi II de casare :

I. » Violare, rea interpretare şi aplicare a art. 533 din procedura civilă. În adevăr, curtea de apel a încuviinţat suspendarea urmăririi dacă vom depune suma de 40.000 lei în numerar sau efecte de ale Statului, drept cauţiune, de şi eu, contestatorul, eram însuşi proprietarul şi posesorul imobilului ce voiam a scóte din urmărire. Or, art. 533 din procedura civilă vîdează numai pe terţele persoane opo-nente şi, prin urmare, când se cere cauţiune de la însuşi proprietarul şi posesorul imobilului urmărit, dupe cum a statuat curtea în cazul de faţă, se violază în mod manifest sus citatul articol.

II. » Exces de putere şi violarea principiilor admise în materie de » garanţie şi a articolelor 392, 393, 394, 395 şi 396 din procedura » civilă. În adevăr, dupe cum rezultă din coprinsul acestor texte de » lege, prin cauţiune nu se înţelege numai de cât impunerea la con- » semnarea unei sume de bani, ci garanţia unei solvabilităţi óre-care, » fie prin o altă persoană, fie în alt mod legal. Prin urmare, când in- » stanţa de fond, fără a decide mai întéiu în principiu, mă obligă de » odată să depun o sumă de bani, nesocotesce sus arătatele texte de » lege şi comite şi un exces de putere, pentru că cuantumul cauţiu- » nel n'a fost măcar discutat de părţi ».

Având în vedere decisiunea cu No. 228 din 31 Octobre 1896, a curţii de apel, secţiunea III, din Bucuresci, din care rezultă că Gr. Păurescu punând în vîndare imobilul ce i s'a ipotecat de debitorul său Dr. C. N. Chabudeanu, acesta a atacat în nulitate actul de ipotecă dinaintea tribunalului Ilfov, secţiunea II, şi la secţiunea de notariat a

aceluiași tribunal e cerut ca urmărirea să fie suspendată până la resolvierea definitivă a contestațiunei sale ; că secțiunea de notariat, admitând această cerere, a suspendat vânzarea caselor ipotecate până la definitivă anulare a actului de ipotecă înscris de aceeași secțiune de notariat la No. 1.696 din 1894, fără să prevadă însă în hotărîrea sa depunerea vre-unei cauțiuni din partea doctorului Chabudeanu, debitorul contestator, în cazul când s'ar fi dovedit că cererea sa de anulare era neîntemeiată ; că tocmai asupra acestui punct făcându-se apel de creditorul ipotecar, curtea de Bucuresci, prin încheierea cu No. 2.533 din 17 Octombrie 1896, ordonă depunerea unei cauțiuni, în conformitate cu art. 533 din procedura civilă, și fixează un termen până când acea cauțiune urma a fi depusă ; că Dr. Chabudeanu nedeponând sus ȳisa cauțiune în termenul acordat de curte, ea reformează cu drept cuvânt sentinȳa apelată și respinge ca nefondată contestaȳiunea doctorului Chabudeanu ;

Considerând că art. 533 din procedura civilă pune ca principiu că oponentul care cere suspendarea unei urmăriri imobiliare e ȳiut să dea cauțiune echivalentă cu a treia parte a valorii presumate a imobilului, ca garanȳie a daunelor-interese la care el pȳte fi condamnat în cazul când cererea s'ar găsi nedreptă ; că, în ce priveste cuantumul acelei cauțiuni, modul și termenul cum are să fie depusă, instanȳa de fond fixează în mod suveran dupe împrejurările de fapt ale cauzei ; că decizînd în specie depunerea unei cauțiuni de 40.000 lei în numerariu sau efecte, curtea de apel, departe de a fi comis vre-o violare de texte sau vre-un exces de putere, a lucrat, din contra, în limitele prescrise de art. 533 din procedura civilă.

Asupra motivului III de casare :

„Omisiune esenȳială și nemotivare. Am probat înaintea curȳei, pe lângă alte acte, cu expertisa creditului, din care rezultă valoarea reală a imobilului ; totuși însă omite a se pronunȳa asupra acestor piese decisive în fapt, și, fără a motiva ceva, instanȳa de fond se referă în mod forȳte vag la desbaterile urmate și mă obligă să depun 40.000 lei. Dacă n'ar fi omis a se pronunȳa asupra acestor acte și dacă ar fi motivat, de sigur n'ași fi fost obligat la vre-o cauțiune, de ȳore-ce făcusem proba evidentă că pentru o ipotecă de 80,000 lei un imobil de 300.000 lei este suficient pentru ori-ce daune.

Considerând că instanȳa de fond, motivând în fapt decizia sa, se al-

temeiază pe actele prezentate de părți, pe dezbaterile urmate și pe sarcinile reale ce gravăză imobilul lui Dr. Chabudeanu, stabilind din toate aceste elemente cuantumul cauțiunei ce urma să dea opo-
nentul, spre a i se încuviința o suspendare a vinzerei ; că actul de
expertiză ordonat la 1888 de creditul urban și făcut cu ocazia unui
supliment de împrumut cerut de Dr. Chabudeanu, asupra imobi-
lului urmărit, nefiind relativ la sarcinile ce gravăză sus zisul imobil,
nu putea prin el însuși stabili valoarea presumată a imobilului urmă-
rit, ast-fel cum o cere art. 533 din procedura civilă ; că, de altmin-
trelea, aprecierea curat de fapt a instanței de fond, în ce privesce
cauțiunea, scapă de censura curței de casațiune ;

Asupra motivului IV de casare :

„Violare și rea interpretare a articolelor 558 și 562 din procedura
civilă. În adevăr, apelul făcut în contra unor asemenea încheerî, prin
care se respinge sau admite o contestațiune, este neadmisibil. O
asemenea hotărîre nu pôte fi supusă de cât recursului în casațiune“.

Avënd în vedere că d'inaintea curței de apel recurentul de astăzi
cerënd a se respinge apelul creditorului său, în baza art. 562 din
procedura civilă, această cerere i s'a respins, de ôre-ce articolul invo-
cat, fiind relativ la ordonanțele de adjudecare, nu se pôte aplica și
apelului făcut contra unei hotărîri date de prima instanță asupra
unei contestațiuni relativă la executarea unui act de ipotecă ;

Considerând că, dupe art. 316 din procedura civilă, partea nemul-
țumită pe sentința unui tribunal pôte porni apel contra acelei sen-
tințe de câte ori cauza nu este judecată în ultima instanță ; că la
această regulă generală numai art. 323 din procedura civilă, privitor
la hotărîrile preparatorii, aduce o mică excepțiune, neaplicabilă în
specie ;

Considerând că hotărîrea contra căreia se interjetase apelul, a tri-
bunalului Ilfov, secția de notariat, fiind o hotărîre desêvrșită a pri-
mei instanțe și cu puterea de lucru judecat față de această autoritate,
câci fiind definitiv devesțită prin dispozitivul ce pronunțase, ea nu
mai pôte reveni asupra cesiunei resolve ; sus zisa ei sentință con-
stituia ast-fel, fără nici o înduoială, o hotărîre dată asupra fondului ; —
că așa fiind, ea este susceptibilă, conform dreptului comun, de apel ; —
că, prin urmare, curtea, declarându-se competentă și judecând sus zisul
apel, nu a violat prin acesta în nimic și nici a interpretat rău

textele cu totul străine materiei, invocate în motivul de recurs ; că, deci, nici acest din urmă mijloc de casare nu este mai fondat ;

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 882

OPOZIȚIUNE. — Justificarea ei. — Causele lipsei de la prima înfățișare. — Dovedirea lor. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond. (Art. 154 din procedura civilă).

Judecătorii fondului sunt suverani se aprecieze causele lipsei unei părți de la prima înfățișare și probele aduse pentru stabilirea lor, și această apreciere pură de fapt scapă de ori-ce control al curței de casație.

No. 426. — Respingerea recursului făcut de Ruxandra, Țisă și Casandra Nedelcu Radu, contra decisiilor curței de apel din Galați, secția II, cu No. 88 din 1896, în proces cu Elena Pavel Macri și altul.

16 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu;

Pe D. V. Poenaru, avocatul recurentei, asupra motivelor de casare, și

Pe D. Macri, avocatul intimaților, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere și violarea art. 156 din procedura civilă. Curtea » fixază ca principiu că opoziția trebuie justificată și că, în lipsa » avocatului părții oponente, nu e un cas de justificare de cât când s'ar » dovedi că avocatul fusese angajat de mai înainte și partea nu putea » să facă a fi apărută de un alt avocat ; orî, pentru ca să ajungă la » rezultatul de a 'mi respinge opoziția, curtea a denaturat faptele, căci

»afirmă că nu am dovedit că D. Badenski era avocatul meu, când
»din dosarul tribunalului se constată că la toate termenele D-sa m'a apă-
»rat, și adversarii nu au contestat acest lucru«.

Având în vedere decizia atacată a curței de apel din Galați, secția II, cu No. 58 din 1896, din care rezultă că asupra opoziției făcută de Ruxandra, fiică și Casandra Nedelcu Radu, recurenta de așteptare, contra deciziei aceleiași curți cu No. 30 din 1896, intimata Elena P. Macri a cerut respingerea suspensiunii opozițiunii ca nejustificată; că instanța de fond, deși recunoște în principiu că opozițiunea se poate justifica prin cauze personale mandatarului părții, constată însă că în specie oponenta nu a dovedit cu nimic că D. Badenski, ocupat cu lucrările sale ca ajutor de primar al orașului Brăila, era în adevăr însărcinat ca în ziua când s'a dat decizia opoziată a curței de Galați să susțină dânsul ca avocat interesele oponentei și că oponenta se găsea în imposibilitate a fi apărută în acea zi de veri-un alt avocat angajat de dânsa;

Considerând că, dupe art. 154 din procedura civilă, instanța de fond apreciază suveran cauzele lipsei de la prima înfățișare și probele aduse pentru stabilirea lor; că această apreciere pură de fapt, scapă de orîce control al curței de casațiune.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc

Civil, secția I.

No. 883

TESTAMENT. — Dolul. — Constatarea elementelor lui. — Cestiune de fapt. — Aprecieri suverane a instanțelor de fond.

HOTĂRÎRE. — Citarea greșită a textului de lege. — Când nu poate atrage casarea hotărîrii.

- 1) *Cestiunea existenței și constatărei dolului întrebuințat pentru a se smulge un testament este o cestiune eminentă de fapt, de atributul instanțelor de fond, cari judecă în mod suveran când apreciază elementele din cari ele își formeză convingerea lor.*
- 2) *Citarea greșită a unui articol în hotărîre nu poate avea de efect casarea deciziunii care aplică în mod just principiile de lege faptelor ce a judecat.*

No. 427. — **Respingerea** recursului făcut de Gheorghe I. Langada
 contra deciziei curții de apel, secția III, din București cu No. 201
 1893.

16 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr.
 Lahovari;

Pe D. Chiru, avocatul recurentului, asupra motivelor de casare, și

Pe D. avocat Ghișescu în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

»Omisiune esențială. Curtea, în considerantele sale, omite de a
 »statua asupra depoziției martorului Andrei Nastasoiu, din care se con-
 »stată manoperele frauduloase, și mai cu seamă captația și sugestiunea,
 »cari fac ca testamentul în specie să fie nul, de orice voința testa-
 »torului n'a fost liberă«.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care rezultă că G.
 E. Langada a cerut anularea testamentului făcut de Eraclid Langada,
 pentru cauze de violență și dol comise asupra testatorului de muna
 reclamantului, Elisabeta Langada; că instanța de fond, în consideran-
 tele sale, stabilește, în ce privește dolul, că din faptele ce au prece-
 dat facerea testamentului, așa cum au fost arătate de martori, nu se
 poate deduce că Elisabeta Langada a întrebuințat în specie manopere
 frauduloase spre a smulge testatorului testamentul a cărui anulare
 se cerea;

Considerând că cestiunea existenței dolului fiind o cestiune emi-
 namente de fapt, instanțele de fond judecă suveran când apreciază
 elementele din cari ele și formează convingerea lor; că întru cât in-
 stanța de fond declară că din depunerea martorilor audiați ea nu și-a
 putut forma o asemenea convingere, această declarațiune scapă de
 censura curții de casațiune, căci instanța de fond, motivând decisiu-
 nea sa, nu e ținută a discuta toate depozițiunile ce s'au succedat
 d'înaintea sa, prin considerante speciale, mai vărtos când acele depo-
 zițiuni au fost indiferente sau străine cauzelor și, prin urmare, nu au
 putut servi ca să întărească sau să micșoreze forța probantă a celor-
 alte depozițiuni pertinente și concludente.

Asupra motivului II :

»Curtea violă art. 123 din procedura civilă prin faptul că în dispoziitivul deciziei atacată în recurs nu face nici o mențiune de dispozițiile textului de lege pe care motivează violența și dolul».

Având în vedere că prin acest motiv, așa cum a fost dezvoltat oral, recurentul se plânge că instanța de fond a invocat în deciziunea sa art. 953, în loc de 960 din codul civil :

Considerând că în specie art. 953 citat era aplicabil ; că, de altminterlea, greșita citare a unui articol nu poate avea de efect casarea deciziunii care aplică în mod just principiile de lege faptelor ce a judecat ; că așa fiind, curtea de apel din Bucuresci nu a violat în nimic art. 123 din procedura civilă.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 884

JURĂMÎNT DECISORIU. — Caracterul său. — Dacă curmă litigiul în mod definitiv. (Art. 1.200, 1.208 și 1.213 din codul civil).

Jurământul decisoriu, având un caracter contractual și transaccțional, curmă litigiul în mod definitiv.

No. 433. — Respingerea recursului făcut de Gh. Apostol contra sentinței tribunalului Iași, secția II, cu No. 146 din 1896, cu C. Vrânceanu.

18 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. Bucliu ;

Pe D. Alexandrescu, avocatul recurentului, asupra motivelor de casare, lipsind intimatul ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Onor. tribunal de Iași, secția II, 'mă-a respins apelul meu basat pe jurământul prestat de D. C. Vrânceanu. Apoi, fiind-că acel jură-

»mânt a fost combătut de mine ca neconcludent în cauză, a violat »art. . . . din codul civil; mai mult, chiar astăzi casa pentru care mi se »cere chirie e ocupată de nisce evrei de la 26 Octombrie 1895».

Având în vedere sentința tribunalului Iași, secția II, cu No. 146 din 1896, din care rezultă că G. Apostol, făcând apel contra cărței de judecată prin care era condamnat a plăti lui C. Vrânceanu chiria datorită pentru imobilul pe care 'l ocupa ca locatar, a deferit la tribunal jurământ lui C. Vrânceanu, pe care dânsul l'a primit și 'l-a prestat, declarând că nu a convenit cu locatarul său ca acesta să se mute la 26 Octombrie 1895 și că nici s'a mutat din imobilul de care s'a și folosit;

Că, în urma acestora, tribunalul a respins apelul și a dat câștig de cauză lui C. Vrânceanu, confirmând cartea de judecată;

Considerând că, în conformitate cu art. 1.200, 1.208 și 1.213 din codul civil, jurământul decisoriu, având caracter contractual și transactional, curmă litigiul în mod definitiv;

Că tribunalul, admitând acțiunea lui Vrânceanu în baza jurământului ce i s'a deferit de însăși locatarul, recurent azi în casașune, și pe care intimatul 'l-a prestat la tribunal, nu a violat, judecând ast-fel, nici un text de lege.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 885

ACȚIUNE. — Dacă reclamantul poate să 'și schimbe obiectul acțiunii sale. — Până când. — Ce poate face defendorul în asemenea cas.

CASAȚIUNE. — Hotărîre ce acordă peste ce s'a cerut. — Dacă se poate ataca pe calea recursului. — Pe ce cale se poate ataca. — Revisuire. (Art. 288 din procedura civilă).

- 1) *Reclamantul poate să 'și schimbe obiectul acțiunii sale, arătat în petiția de intentare, punând concluziuni adiționale, până în momentul închiderii debaterilor, și defendorul nu poate cere pentru acesta anularea acțiunii modificate, ci cel mult poate pretinde amânarea, spre a lua cunoscință de modificarea introdusă.*

2) *Nu se p te cerc casarea unei hotăriri pe motiv că printr' nsa s'a acordat peste ceea ce a cerut partea; o asemenea hotărire numai pe calea revisuirii se p te reforma.*

No. 434. — **Respingerea** recursului făcut de Păun C. Ibric contra sentinței tribunalului Muscel cu No. 10 din 1896, în proces cu Ioni  D. Spiroiu.

20 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;
Pe D. Marinescu, avocatul recurentului, asupra motivelor de casare,  i

Pe D. Borș, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. „Violarea principiului de drept că judecătorul acțiunii posesorie nu p te statua, nici prejudeca dreptul de proprietate. De  i reclaman ul Ioni  Spiroiu m'a ac ionat la judec rorul de pace pentru delăsarea posesiunii unui teren, totu i D. judecător de pace în prima instan ,  i tribunalul în apel, denatur nd acțiunea și transform nd'o din posesoriu în petitoriu, m'a condamnat să recunosc  i să delas reclaman ului nu posesiunea, obiectul cererii, ci  ns i proprietatea imobilului în litigiu“.

II. „Er re de fapt. Atât judecătorul de pace, c t  i tribunalul, afirmă că eu, în ședința de la 17 Martie 1895, am consim it la transformarea acțiunii din posesorie în petitorie, pe c nd din jurnalul acelei   edin e nu se constata atât de c t că eu, ca  i reclaman ul, n'am făcut alt-ceva de c t să produc titlurile mele de proprietate, ca mijloc de apărare în acțiunea posesorie, sciind  i eu, cum trebuie să scie totă lumea,  i mai cu seamă judecătorul, că de  i   este permis în judecarea unei acțiuni posesorie să consulte chiar  i titlurile de proprietate, dar nu  i p te fi ertat să statueze asupra petitorelui“.

Av nd în vedere sentința atacată cu recurs, din care rezultă că Păun C. Ibric fiind obligat, prin cartea de judecată cu No. 646 din 1895 a judelei de pace din Topoloveni, să lase în pl n  proprietate  i posesiune lui Ioni  Di  Spiroiu un pogon  i 13 prăjini  i jumătate p m nt, a făcut apel la tribunalul Muscel contra acelei cărți de ju-

decată; că tribunalul constată că Spiroiu, ca reclamant, la prima instanță, a preschimbat acțiunea sa din posesorie în petitorie, fără să se ridice verî-o obiecțiune din partea defendorului, care primesce și discută acțiunea ast-fel modificată; că, găsind bine întemeiată acțiunea lui Spiroiu, confirmă în totul judecata primei instanțe;

Considerând că dacă, în principiu, reclamantul e obligat ca prin cererea sa introductivă să precizeze natura și cauza dreptului ce reclamă, nu e însă mai puțin adevărat că petițiunea introductivă de instanță nu fixază așa de irevocabil obiectul cererei, în cât să nu mai pótă fi schimbat în urmă prin concludiuni adiționale până în momentul închiderii desbaterilor;

Că, în specie, nefiind cestiune de prorogarea unei instanțe, ci de schimbarea acțiunei d'inainta unei jurisdicțiuni competentă, în virtutea art. 8 și 12 din legea judecătoriilor de pace de la 1 Martie 1894, a judeca nu numai cererea primitivă, dar și cererea așa cum a fost modificată în instanță de reclamant, urmăz de aci că defendorul ar fi putut pretinde cel mult amânarea, spre a lua cunoștință de modificarea introdusă, fără să aibă dreptul de a obține anularea acțiunei modificată în aceste condițiuni;

Considerând că, dupe cum constată procesul-verbal de la 17 Martie 1895 al judelei de pace din Topoloveni și cartea de judecată confirmată în apel de tribunalul din Muscel, de fapt defendorul, la înfățișările urmate la 17 Martie și 23 August 1895, a primit fără rezervă discuțiunea acțiunei modificată de reclamant, presintând, la rëndul său, acte de proprietate, nu pe cale de apărare contra unei acțiuni în posesoriu, precum susține astăzi în motivul său de recurs, ci ca titluri de proprietate, cari, emanând de la același autor și fiind anteriore titlurilor revendicantului, sunt oposabile acestui din urmă; că judecata avënd a statua asupra acțiunei ast-fel cum a fost discutată în mod contradictoriu de părți, atât judele de pace, cât și tribunalul în apel, admite acțiunea în revendicare a lui Spiroiu, în basa expertisel și a titlurilor presintate de reclamant și de defendor; că, judecând în acest fel, instanța de fond nu se vede a fi comis verî-o eröre de fapt și nici a fi violat principiul că judecătorul în posesoriu nu pôte statua și prejudeca dreptul de proprietate.

Asupra motivului III de casare :

„Violarea principiului că judecătorul nu pôte da reclamantului
„mai mult de cât a cerut. De și reclamantul, prin petițiunea de ac-

»țiune, a cerut numai un teren de 3 prăjini, tribunalul, fie chiar că ar fi avut puterea să transforme acțiunea din posesorie în petitorie, nu putea să 'i adjudece de cât terenul de 3 prăjini, cât ceruse prin acțiune, iar nu terenul de un pogon și 13 prăjini, adică de 12 ori și ceva mai mult de cât s'a cerut».

Considerând că, în principiu, concludsiunile puse de părți în audiență, constituiesc adevărata lor cerere; că dacă prin sentința rămasă definitivă, instanța de fond a acordat părții peste ce s'a cerut, o asemenea sentință poate fi reformată pe calea revisuirii, conform art. 288 din procedura civilă; că acesta nu poate forma însă un mijloc de casare, întru cât sentința care pronunță peste ce s'a cerut nu conține și o violare de lege sau veri-un exces de putere; că așa fiind, motivul invocat, chiar dacă ar fi întemeiat, nu poate da loc la casare, ci la o cerere de revisuire îndreptată d'înaintea instanței de fond.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 886

PĂMÎNT RURAL. — Vinzare între țărani. — Anulare. — Dacă hotărârile date de tribunale în această materie sunt definitive și executorii. (Art. 7 legea rurală din 1864; art. 8 și 14 legea din 18 Februarie 1879).

PĂMÎNT RURAL. — Hotărîre a curței. — Recurs. — Lipsă de interes. — Neadmisibilitate.

Hotărârile date de tribunale în anulara vinzătorilor de pămînturi între țărani sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau de recurs în casațiune, și este fără interes și, ca atare, inadmisibil, recursul făcut contra unei decisiuni a curței, care, admițînd în principiu apelul făcut contra unei hotărîri a tribunalului, dată într'un proces de asemenea natură, îl respinge în fond.

No. 437. — Respins, ca neadmisibil, recursul făcut de Profira Grigore Tănase Gârleanu, cu autorisația soțului său, contra decisiunii curței de apel din Iași, secția II, cu No. 73 din 1896, dată în proces, cu Ruzandra Gh. Filip.

20 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. N. Ghițescu, avocatul intimatului, în susținerea incidentului de neadmisibilitatea recursului ;

Pe D. Massim, avocatul recurentei, în combateri ;

Deliberând,

Asupra admisibilității recursului :

Având în vedere că atât sentința tribunalului Suceava cu No. 150 din 17 Decembre 1894, cât și decisiunea curței de apel din Iași No. 73 din 24 Aprilie 1896, care o confirmă, admit reclamațiunea Ruxandrei Gh. Filip, care a revendicat de la Profira Gr. Tănase Gârleanu două fâlcii de pământ, dat răposatului tată al reclamantei dupe legea rurală, însă vîndut de acesta părții în anul 1886 ;

Că, prin urmare, e vorba de un litigiu privitor la o înstrăinare de pământ rural în contra dispozițiunilor art. 7 din legea din 1864, combinat cu art. 8 și 14 din legea din 18 Februarie 1879 ;

Considerând că, dupe suscitările textelor de lege, hotărârile date de tribunale în anularea vîndărilor de pământuri de asemenea natură sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau de recurs în casațiune ;

Că de și, în specie, curtea de apel din Iași a creșut de cuviință să declare admisibil apelul interjetat de Profira Gr. Tănase Gârleanu în contra sentinței tribunalului Suceava, care o condamnă la restituirea aceluși pământ, pentru a respinge apelul în fond, totuși decisiunea acelei instanțe, ori cât de greșită ar fi, fiind-că a intrat în cercetarea unei asemenea pricinii, nu aduce nici un prejudiciu părții recurente, de ore-ce ea n'a făcut de cât să întărească o sentință de altminterlea definitivă și executorie prin ea însăși dupe lege ;

Că ast-fel fiind, din acest punct de vedere, recursul e desbrăcat de ori-ce interes ;

Că, pe altă parte, el e inadmisibil față cu textele de lege mai sus citate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 887

MARTORÎ. — Materă penală. — Jurământ. — Martor ascultat fără jurământ, fără a se dovedi că este minor. — Exces de putere. — Casare.

In materie corecțională toate persoanele ce au a fi ascultate ca martoră sunt ținute a presta mai întâi jurământul cerut de lege, afară de cazurile de scutire anume prevădute de lege.

Ast-fel, este casabilă hotărîrea când instanța de fond a ascultat pe un martor fără jurământ sub pretext că este minor, fără să constate și să dovedească acesta, dovadă ce incumba judecătorilor să facă.

No. 645. — Casarea sentinței tribunalului Gorj cu No. 1.201 din 1896, în urma recursului făcut de R. Brătianu.

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. Frumușeanu în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului al II-lea :

»Tribunalul a comis un exces de putere respingându'mi cererea »de a se audia sub prestare de jurământ singura martoră de fapt »Marița Pavel Escani, căreia i se luase simple informațiuni de judele »de ocol, sub pretextul nedovedit că ar avea etatea de 13 ani, când »dupe un scurt timp s'a măritat și ați se află în divorț«.

Având în vedere sentința supusă recursului, prin care recurentul este condamnat la 15 zile închisore pentru furt ;

Considerând că tribunalul, pentru a condamna pe recurent la penalitatea sus arătată, se întemeiază, în primul rând, pe depoziția martorei Marița Escani, depozițiune care a fost luată atât de judele de ocol, cât și de tribunal, ca simplă informațiune, pe motivul că numita ar fi fost minoră ;

Considerând că se constată din sentința tribunalului că recurentul a cerut, cu ocazia judecării apelului său în divergință, a se chema martora Marița Escani spre a fi ascultată sub prestare de jurământ, de ore-ce nu s'ar fi constatat că dânsa e minoră, cerere ce a fost respinsă de tribunal ;

Considerând că este de principiu că, în materie corecțională, toate persoanele ce au a fi ascultate ca martore, sunt ținute a presta mai întâi jurământul prevădut de lege, afară de casurile de scutire anume prevădute de lege, casuri în care nu intră și minorii ;

Considerând că recurentul cerând ca și martora Marița Escani să fie supusă jurământului, pentru că n'ar fi constatat că e minoră, era de datorie să se constate și să se dovedască etatea acelei martore. Că sarcina acelei dovedii nu incumba recurentului, ci judecătorii fondului aveau a constata în regulă dacă este minoră sau majoră, și că, nefiind dovedile suficiente, avea a se admite amânarea, precum și ministerul public la tribunal și ceruse ;

Că nefiind dovedită în regulă vârsta Mariței Escani, și primind tribunalul depozițiile ei ca simple informațiuni, a lipsit pe recurent de o garanție, prin exces de putere ;

Că motivul fiind întemeiat, sentința tribunalului urmăzează a fi casată ;

Pentru aceste motive, și

Fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 888

DELICT DE PRESĂ. — Curtea cu jurați. — Competință. — Locul unde s'a distribuit ziarul. — Judecător de instrucțiune. (Art. 66 din procedura penală).

In materie de delict de presă, curtea cu jurați a locului unde se distribuie ziarul este competentă a judeca delictul, după cum și judecătorul de instrucțiune al aceluși loc este competent a-l instrui.

No. 647. — Casarea decisiunii curței cu juri din Fălciu No. 15 din 1896, în urma recursului făcut de procurorul tribunalului Fălciu.

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

1) »Greșită interpretare dată art. 20, 22 și 66 din procedura penală, unde se înțelege locul comiterii delictului de calomnie prin »presă.

»Calomnia fiind un delict cu efect moral, urmăzează că se comite »acolo unde 'și are adevăratul resunet, și unde ar supune pe cei calomnizați la o pedepsă sau la ura concetățenilor dacă faptele ce li se »atribue ar fi adevărate ; așa că, în specie, față cu N. Cișman ca primar al comunei Huși și Ivanciu ca antreprenor de lucrări în Huși,

»delictul de calomnie din *ziarul Timpul* No. 7 din 11 Ianuarie
»anul curent pentru el s'a comis în acest oraş, unde s'a şi împărţit
»ziarul.

»Că ast-fel, conform articolelor sus enunţate, fiind trei procurori,
»trei judecători de instrucţie competenţi, şi anume: al locului unde s'a
»comis delictul, al reşedinţei delicuentului şi al locului unde s'ar putea
»afla delicuentul, a fost competente procurorul şi judecătorul de in-
»strucţie care a fost sesizat şi a instruit delictul de calomnie, şi prin
»urmare şi curtea cu juri din judeţul Fălciu, la care s'a trimis pro-
»cesul spre judecare, fiind a locului unde s'a comis delictul».

2) »Violarea principiului că legea penală ar înlesni nepedepsirea
»delictelor şi ar încuraja comiterea lor.

»Dacă s'ar admite că calomnia s'ar comite numai la reşedinţa *ziar-*
»relor şi calomniatorilor, unde poate calomnia n'a avut nici un ecou
»s'ar exclude posibilitatea că delictul de calomnie prin presă s'ar
»putea comite şi în alte localităţi, iar giranţii *ziarelor*, cele de mai
»multe ori, n'ar mai arăta pe autorii articolelor calomnioase, fiind la adă-
»postul probabilităţii că ei nu vor fi traşi nici o dată la bara justiţiei,
»fiind cei calomniaţi prea îndepărtaţi şi uni fără mijloace a se deplasa
»la reşedinţa giranţilor şi a *ziarelor* cari i-au calomniat».

Având în vedere decisiunea curţii cu juraţi supusă recursului ;

Considerând că, în specie, fiind vorba de un delict de calomnie co-
mis prin presă, săvârşit de G. Rădulescu în calitate de redactor al
ziarului Timpul, în detrimentul lui N. Cişman şi Ivanciu Teodoru,
cel d'ânteiu fiind primar al oraşului Huşi, iar cel de al doilea antre-
prenor de lucrări publice în acelaşi oraş, este a se şti unde are a se
considera delictul ca săvârşit ; că, în materie de delict de presă, este
competent a judeca judecătorul locului unde se publică *ziarul* său
unde calomniatorul a domiciliat său al locului unde se expune *ziarul*
spre vânzare ;

Considerând că fiind constant că *ziarul Timpul*, la care a apărut
articolul calomnios la adresa lui Cişman şi Teodoru, a fost distribuit
în oraşul Huşi, competentă este dar curtea cu juraţi din Huşi ;

Considerând, de alt-fel, că, dupe art. 66 din procedura penală, ju-
dele-instructor din Fălciu avea competenţa de a instrui acest delict,
din acesta rezultă în mod neînduoios că şi curtea cu juraţi din acel

județ avea competența de a judeca delictul de calomnie prin presă imputat lui G. Rădulescu ;

Considerând că ast-fel fiind, mijlocele invocate sunt întemeiate.

Pentru aceste motive :

Casază, etc. și

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 889

DELICT SILVIC. — **Proprietatea pădurei unde s'a comis delictul contestat.** — **Delicuenți ce nu dovedesc că pădurea este proprietatea lor.** — **Dacă în asemenea cas trebuie considerați ca delicuenți.** — **Casare.** (Art. 39 din codul silvic).

În materie de delict silvic, când contravenienții contestă Statului dreptul de proprietate asupra pădurei unde delictul s'a comis și dînșii nu au putut dovedi, în termenul ce li s'a acordat, dreptul lor de proprietate asupra acelei păduri, în asemenea cas dînșii trebuie considerați și pedepsiți ca contravenienți, chiar dacă Statul n'ar fi dovedit în urmă în regulă că are dreptul de proprietate asupra pădurei, căci există delict silvic și atunci când e constant că delicuenții nu sunt proprietari ai pădurei unde delictul s'a comis.

No. 648. — **Casarea decisiunii curței de apel din Iași, secția II, No. 635 din 1896, în urma recursului făcut de Stat.**

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Giani ;

Pe D. Antonescu în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Exces de putere și violarea art. 39 din codul silvic, căci curtea de » Iași, față cu procesul-verbal de constatare, prin care se constată că

»delicuenții au fost prinși în flagrant delict de către guardienii tăiand lemne din pădurea T.-Ocna, sub cuvânt că ar fi proprietatea lor. »Curtea de Iași, admitând apelul Statului în principiu, a acordat delicuenților termen de 6 luni pentru ca dînșii să 'și lichideze pe cale »civilă dreptul de proprietate, după cum însăși curtea constată, delicuenții nu l-au dovedit și, așa fiind, curtea respingînd apelul Statului și achitând pe delicuenți, a creat delicuenților în mod accidental un drept de proprietate asupra pădurei, pe când de fapt ea »aparține Statului«.

Avînd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că mai mulți locuitorii din T.-Ocna fiind dați judecăței pentru delict silvic, și dînșii contestând Statului dreptul de proprietate asupra pădurei de unde s'au tăiat lemnele, tribunalul Bacău a suspendat judecarea acțiunii publice până ce se va stabili pe cale civilă acest drept de proprietate; că în contra acestei sentințe Statul făcînd apel, curtea de Iași, mai înainte a acordat delicuenților un termen de șase luni pentru a 'și stabili judecătorește dreptul lor de proprietate; apoi, în urma expirării aceluși termen, intrînd în cercetarea fondului, a achitat pe delicuenți pe motivul că Statul nu a dovedit cu nimic că pădurea după care s'ar fi tăiat lemnele era proprietatea sa;

Considerînd că contravenția la legea silvică, imputată locuitorilor din T.-Ocna, nu putea avea temeiul dacă ei dovedeau că sunt proprietari ai pădurei în care s'a săvîrșit delictul; că întru cât ei n'au dovedit dreptul lor de proprietate, aveau a fi considerați ca contravenienți, chiar dacă Statul n'ar fi dovedit în regulă în urmă că are dreptul de proprietate asupra pădurei în care s'a săvîrșit delictul silvic;

Că, într'adevăr, pôte să fie un delict silvic și atunci cînd e constant că delicuenții nu sunt proprietari, de și nu e bine stabilit al cui, de altminterlea, este dreptul de proprietate;

Că curtea de apel achitînd pe delicuenți, prin exces de putere, n'a ținut seama de dispozițiunile luate de ea însăși și de consecințele neîndeplinirii acelor dispozițiuni, și, prin urmare, motivul fiind întemeiat, decizia curței de apel urmează a fi casată.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Comunicarea publicațiunei procurorului și grefierului. — Dovadă de comunicare dată de registrator. — Dacă comunicarea este bine făcută. (Art. 511 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Întreruperea urmăririi prin mórtea debitorului. — Dacă se reîncepe sau se continuă. — Dacă trebuie o încheiere a tribunalului. (Art. 397 din procedura civilă).

URMARIRE IMOBILIARA. — **Minori.** — **Ministerul public.** — Dacă prezența sa este cerută la lucrările din camera de consiliu, cum este darea ordonanței. (Art. 2 din legea atribuțiunei ministerului public).

URMARIRE IMOBILIARĂ. — O pozițiune ce are de scop anularea titlului cu care se urmăresce. — **Termen.** (Art. 529 și 371 din procedura civilă).

- 1) *In materie de urmărire imobiliară, copia de pe publicațiune este bine comunicată grefierului și procurorului tribunalului când dovedile acestor comunicări sunt semnate de registratorii acestor autorități, întru cât registratorii au însărcinarea de a primi ori-ce hârtii privitoare pe grefă și paragraf.*
 - 2) *Din prescripțiunile art. 397 din procedura civilă rezultă că nu trebuie a se reîncepe o nouă urmărire când acea începută a fost întreruptă prin mórtea debitorului, ci ea se continuă fără a fi nevoie pentru acesta de veri-o încheiere a tribunalului.*
 - 3) *Prezența ministerului public ca parte alăturată în afacerile în cari sunt interese de minori nu este cerută și la lucrările cari se efectuează în camera de consiliu, unde părțile nu se citează, precum este la facerea și darea ordonanței de adjudecare.*
 - 4) *Veri-ce opozițiune care are de obiect nu anularea actelor de procedură, ci dreptul în virtutea căruia urmărirea imobiliară se săvârșesce, trebuie adresată tribunalului respectiv cu trei zile înainte de ziua fixată pentru adjudecare.*
- Ast-fel, cu drept cuvânt tribunalul respinge ca tardivă cererea făcută de debitorul urmărit, în ziua adjudecațiunei și dupe începerea strigărilor, de a se desființa urmărirea imobilului, pe motivul că creditorul n'ar fi având titlu executoriu.*

No. 249. — **Respingerea** motivelor 1, 2, 3, 4, 5 și 7 din recursul făcut de Maria Hristodor V. Impușcatu, tutórea minorilor sêi copii, în contra ordonanței de adjudecare a tribunalului R.-Sărat cu No. 1.091 din 1896, în proces cu Vasilichia C. Apostoleanu și cu Preotul I. Dumitrescu, ca tutore ad-hoc al minorilor Apostoleanu.

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remu N. Opreanu ;

Pe D. avocat M. Antonescu în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat D. Popescu în combateri ;

Pe D. procuror de secție C. D. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc pe casare :

I. »Violarea art. 500 și 503 din procedura civilă, căci așiptele și publicațiunile se făcuse dupe ce trecuse deja 3 luni de la primirea comandamentului«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Având în vedere că, dupe cum rezultă din lucrările aflate în dosar, comandamentul a fost comunicat părților la 14 și 19 Februarie 1894, iar așiptele și publicațiunile au fost făcute la 11 Maiu același an, adică în intrul termenului de 3 luni, prevădūt de art. 500 din procedura civilă, ast-fel că motivul invocat are a fi respins ca inexact în fapt.

Asupra mijlócilor II și III :

II. »Violarea art. 514 din procedura civilă, pentru că copia de pe publicațiune s'a primit de registratorul tribunalului și nu de grefier«.

III. »Violarea art. 511 din procedura civilă, căci fiind urmărit imobilul în persóna minorilor, nu se constată primirea copiei de publicațiune de către procuror. Dovada aflată la dosar coprinde o semnătură ilisibilă, fără a se constata din ea calitatea aceuia care a semnat'o«.

Considerând că rezultă din dosarul de urmărire că formalitățile prevădute de art. 511 din procedura civilă se vęd îndeplinite față de grefier și procuror, de óre-ce în dosar există doveđi de primirea copiei de pe publicațiune de către aceste persóne ;

Că dacă asemenea doveđi nu se vęd semnate de însăși grefierul și procurorul tribunalului, ci de registratorii acelor autorități, al căror sigiliu se vede aplicat pe acele doveđi, din acest fapt nu se póte cere anularea urmăririi, intru cât registratorii au însărcinarea de a primi verí-ce hârtii privitoare pe grefă și parchet ;

Că, prin urmare, și aceste mijlăce urmăză a fi respinse ca neîntemeiate.

Asupra mijlocului IV :

IV. »Violarea art. 397 din procedura civilă, de ôre-ce continuarea »vîndărilor în persôna minorilor lui Hristodor Impușcatu nu s'a ordonat printr'o încheere a tribunalului«.

Considerând că din momentul ce este netăgăduit că Hristodor Impușcatu a încetat din viață dupe ce urmărirea se începuse, cu drept cuvînt tribunalul a continuat urmărirea în persôna minorilor reprezentați prin recurenta, fără ca în asemenea cas verî-o încheere a tribunalului să fie prescrisă, dupe cum acêsta rezultă din dispozițiunile art. 397 din procedura civilă ;

Că, prin urmare, și acest mijloc este nefondat.

Asupra mijlocului V :

V. »Violarea art. 2 din legea pentru atribuțiunile ministerului public, căci fiind minor în cauză, procurorul n'a luat conclusiuni la darea ordonanței de adjudecare«.

Considerând că rezultă din dosarul cauzei că ministerul public a participat la tôte înfățișările până la darea ordonanței ;

Considerând că, de alt-fel, prezența ministerului public ca parte alăturată nu pôte fi cerută și la regularea altor lucrări cari se efectuează în camera de consiliu, unde părțile nu se citéză, precum în specie a fost darea ordonanței ;

Că, din acest punct de vedere, și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului VII :

VII. »Exces de putere, nemotivare, violarea art. 371 din procedura »civilă. În ziua de licitațiune, s'a ridicat, în numele minorilor, incidentul că nu se pôte efectua urmărirea din cauză că ea este cerută în baza unei ordonanțe de inscripțiune, pe care a fost pusă în mod »eronat formula executorie, acêastă formulă neputînd să fie aplicată »de cât pe o hotărîre judecătorească sau pe un act autentic avînd »caracterul executoriu, tribunalul n'a voit nici măcar să discute acêastă »cestiune, pe motiv că ar fi fost invocată dupe începerea licitațiunii, de și acêastă propunere, fiind un mijloc de apărare, iar nu de »nulitatea unui act de procedură, se putea face orî când până în momentul adjudecațiunei«.

Considerând că verî-ce opozițiune care are de obiect nu anularea

actelor de procedură, ci dreptul în virtutea căruia urmărirea imobiliară se săvârșește, trebuie adresată tribunalului respectiv cu trei zile înainte de ziua fixată pentru adjudecare, conform art. 529 din procedura civilă;

Considerând că tribunalul, în specie, respingând ca tardivă cererea făcută de recurentă tocmai în ziua adjudecațiunii și dupe începerea strigărilor, de a se desființa urmărirea imobilului, pe motivul că creditorul nu ar fi avut titlu executoriu în virtutea căruia să pôtă cere vinđarea, acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat;

Considerând că, în ce privește mijlocul VI, ivindu-se divirginta de opinii, rămâne ca acest mijloc să fie discutat în complectul prevăđut de art. 22 din legea organică a curței.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 891

MINISTERUL PUBLIC. — Inlocuirea sa în ședință în afacerile cu minori de un avocat. (Art. 82 din procedura civilă).

CASAȚHUNE. — Recurs în casație. — Motiv de casare basat pe violări și viciuri ce nu sunt în hotărîre. — Tutore. — Autorisație de a deferi jurămēt. (art. 413 și 1.909 din codul civil).

1) Prin ocuparea fotoliului ministerului public de un avocat în afacerile cu minori, presumpțiunea este că lipsa procurorului de la ședință a provenit din o cauză legală.

2) Este neîntemeiat motivul de casare care vidăză violări și viciuri cari nu sunt în hotărîrea atacată cu recurs.

Ast-fel este neîntemeiat motivul care se întemeiază pe faptul că recurenta, în calitate de tutore, nu a fost autorizată de consiliul de familie să defere adversarului jurămēt, când hotărîrea tribunalului nu se întemeiază pe jurămētul prestat, ci pe alte doveđi produse în cauză.

No. 250. — Respingerea recursului făcut de Sidonia Goldștein, ca tutore a minorilor săi copii, contra sentinței tribunalului Iași, secția II, No. 135 din 1896, în proces cu I. E. Garfünkeli și altul.

2 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Giani ;

Pe D. Filitis în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Borș în combateri ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

I. » Rea compunere a tribunalului și violarea dispozițiilor art. 82 din procedura civilă, de ôre-ce un avocat nu pôte fi luat în compunerea tribunalului în mod arbitrar, ci numai în lipsă de procurori și judecători, ceea ce hotărîrea nu constată. »

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că prin împrejurarea că ministerul public a fost înlocuit printr'unul din avocați, presupțiunea este că lipsa sa de la ședință a provenit din o cauză legală.

Asupra mijloacelor II și III :

II. » Violarea dispozițiilor art. 413 din codul civil, de ôre-ce tu-tricea n'a fost autorisată de consiliul de familie a deferi jurământ ; » ca atare, prestarea lui era neprobanță și tribunalul trebuia să anuleze jurământul prestat și să acorde tutricei posibilitatea materială de a-și completa capacitatea legală, iar nu să admită dispozițiunea art. 1.909 din codul civil, de care în specie atât debitorul, cât și cel de al treilea, trebuie să fie primiți a beneficia, de ôre ce ambii locuesc aceeași casă. »

III. » Exces de putere. În adevăr, tribunalul refușă, pe de o parte, tutorei un termen pentru ca să pôtă deferi jurământul conform art. 413 din codul civil, ceea ce echivală cu refușul de a admite jurământul ; iar pe de alta se bazează pe presupțiuni, lucru ce nuse pôte face atunci când s'a deferit jurământul, și aceste presupțiuni le trage din fapte cari n'au fost nici măcar alegate de D. Garfünkkel, ne cum dovedite. »

Considerând că se constată, în urma prestărei jurământului deferit de recurentă, acesta susținând la tribunal că n'avea autorisație spre a deferi jurământ, tribunalul nu cercetă dacă autorisația era sa și nu cerută, ci, înlăturând acesta, și fără a se întemeia pe jurământul pres-

tat, își formeză convingerea din alte dovezi și presupțiuni invocate și produse în cauză. Că, prin urmare, motivul, așa precum e formulat, vedează violări și viciuri care nu sunt în sentința tribunalului, și astfel motivul are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 892

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Ce trebuie să conțină. — Atentat la pudore. — Cum trebuie formulat în cestiune. (Art. 264 din codul penal).

Cestiunile puse juraților trebuiesc a fi așa formulate în cât elementele esențiale ale crimei, precum le determină dispozițiunile codului penal, să fie cuprinse în cestiunea pusă.

Ast-fel, în crima de »atentat la pudore«, punerea în cestiune numai a cuvântului »atentat«, iar nu »atentat în contra pudorei«, atrage nulitatea verdictului și a decisiunei.

No. 657. — **Casarea** decisiunei curței cu juri din Ilfov cu No. 46 din 1896, în urma recursului făcut de Ioniță Stoica.

3 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivului ridicat din oficiu:

»Că în cestiunile puse juraților fiind vorba de un atentat cu violență în contra pudorei, s'a omis a se pune de președintele curței cu jurați cuvintele: »în contra pudorei«.

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului și din procesul-verbal de audiență se constată că Ioniță Stoica a fost trimis în judecata curței cu jurați din Ilfov sub acușațiunea că a comis un

atentat în contra pudorii cercat cu violență asupra copilului său I. Ioniță Stoica;

Considerând că, în ce privește punerea cestiunilor la curtea cu jurați, ele trebuiesc a fi așa formulate în cât elementele esențiale ale crimei, precum le determină dispozițiunile codului penal, să fie cuprinse în cestiunea pusă;

Considerând că, în specie, recurentul fiind pus sub acuzare de camera de punere sub acuzare pentru crima pedepsită de art. 264 din codul penal, neapărat era a se pune în cestiune elementul »atentat la pudore«, iar nu numai »atentat«, de orice atentat este o crimă, conform art. 264, întru cât este la pudore săvârșit; că, de alt-fel, simplul »atentat« fără »la pudore« nu poate fi o crimă, conform art. 264 din codul penal;

Că, din acest punct de vedere, cestiunea fiind rău pusă, decisiunea curții urmează a se casa.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 893

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA MONOPOLULUI TUTUNURILOR.

Amendă. — Despăgubiri civile. — Quantum fixat de lege. — Dacă poate fi redus. — Circumstanțe atenuante. (Art. 46, alin. II din legea monopolului tutunurilor și art. 60 din codul penal).

În materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor, amenda prevădută de lege ține locul și despăgubirilor civile care nu sunt prevădute anume, și întru cât cuantumul amendei este anume fixat prin legea specială a monopolului tutunurilor, judecătorul nu poate reduce acest cuantum prin aplicarea circumstanțelor atenuante, prevădute de art. 60 codul penal, însă neprevădute de sus citata lege specială.

No. 658. — Casarea sentinței tribunalului Roman cu No. 817 din 1896, în urma recursului făcut de șeful depositului tutunurilor din județul Roman.

4 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. C. Ștefănescu, reprezentatul regiei, în dezvoltarea motive-
lor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 46 din legea monopolului Statului“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că agentul regiei găsim în grădina contravenientei Catrina Mititiloae, supranumită și Catrina I. Savin, o cantitate de 4.408 fire tutun plantat fără autorizațiune, a condamnat pe numita contravenientă la o amendă de lei 220, bani 40, socotit 5 bani sirul, în conformitate cu dispozițiunile art. 46, alin. II din legea monopolului tutunurilor ; că acest proces-verbal de contravențiune fiind apelat de contravenient, tribunalul, de și constată contravenția, totuși aplicând art. 60 ultimul aliniat codul penal, reduce această amendă la 5 lei ;

Considerând că, în materie de contravențiuni la legea monopolului tutunurilor, neprevădându-se în deosebire despăgubiri civile, amenda prevădută de lege ține locul și acelor despăgubiri ;

Că întru cât prin această lege specială nu se prevede dreptul judecătorilor de fond de a reduce amenda, circumstanțele atenuante prevădute de art. 60 codul penal nu pot fi aplicate, de orice cuantumul amendei este anume prevădută prin lege ; și, prin urmare, judecătorul fondului este ținut să le încuviințeze ast-fel cum legea le-a hotărât ;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul a redus amenda de lei 220, bani 40, fixată de agentul regiei, la cifra de lei 5, prin aplicarea art. 60 codul penal, a nesocotit art. 46 din legea monopolului tutunurilor și din acest punct de vedere mijlocul este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

FURT. — Elementele acestui delict. — Prezența unui servitor al păgubașului la luarea lucrului. — Dacă exclude clandestinitatea faptului. (Art. 306 și 310, alin. II din codul penal).

DELICT. — Elementele unui delict. — Constatarea lor. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond.

1) *Servirșesce delictul de furt acela care va lua printr'ascuns un lucru mișcător al altuia, cu cuget de a și 'l însuși pe nedrept, și prezența unui servitor al păgubașului la luarea lucrului nu exclude clandestinitatea faptului.*

2) *Constatarea elementelor constitutive ale unui delict este o cesiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului.*

No. 660. — Respingerea recursului făcut de G. B. Chiropol contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția II, cu No. 638 din 1896.

4 Deceembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. P. Borș în dezvoltarea motivului de casare, rămas în divergență;

Pe partea civilă în expunerea faptelor;

Pe D. procuror C. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare rămas în divergență:

»Exces de putere și violarea art. 306 din codul penal. Faptul fiind stabilit în circumstanțele stabilite de însăși curtea de apel prin deciziunea sa, adică că recurentul a luat cu de la sine putere, din magazi și acomunei de pe moșia Golești, peste 156 saci cu grâu al D-nei Ana Burgheliș, în prezența unui personal numeros și în de-fața servitorului acesteia din urmă, fără nici o opunere, exclude clandestinitatea, element esențial și constitutiv al delictului de furt.

»De asemenea faptul luării acelui grâu știind agentul că grăul aparținea în comun dupe actul de arendare comun dintre el cu decedatul său unchiu Burgheliș și dupe chiar actul de desfăcere a asociațiunii dintre dânsul și decedatul Burgheliș, care act își are re-

»servele sale pentru mai multe puncte de comunitate, și când chiar »dubiul ar fi fost căruia dintre două aparținea proprietatea celui »grău, exclude orî-ce idee de intențiune fraudulôsă, element tot atât »de indispensabil pentru ca să existe delictul de furt.

»Că atari fapte desbătute și constatate, curtea de apel, totuși, im- »punënd lui Chiropolu delictul de furt, sêvrșesce un exces de putere »și violêză art. 306 din codul penal«.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului ;

Avënd în vedere dispozițiunile art. 306 din codul penal, care pre- scrie că : acela care va lua printr'ascuns un lucru mișcător al altuia, cu cuget de a și-l însuși pe nedrept, sêvrșesce un furt ;

Considerând, în specie, că curtea de apel, pentru a declara pe re- curent culpabil de delictul prevădut și pedepsit de art. 310, alin. II din codul penal, constată, din diferite împrejurări în cari s'a sêvrșit faptul, precum și din deposițiunile martorilor audiați înaintea sa, că unul din elementele constitutive ale delictului, »luarea printr'ascuns a produselor reclamantei«, prin escaladare și efracțiune, se stabi- lesce din împrejurarea că recurentul a ridicat acele produse în lipsa reclamantei d- la domiciliul sêu și fără știința acesteea ; că prezența angloiatului reclamantei la ridicarea produselor nu exclude clandes- tinitatea faptului, și că, în fine, existența celui-alt element al furtu- lui »răpirea pe nedrept a unei averi străine«, îl stabilește curtea din actul de desfacerea tovărășiei dintre recurent și soțul reclamantei, cu mult anterior sêvrșirei faptului, coroborat cu deposițiile mar- torilor din complexul cărora 'și formêză convincțiunea că acele pro- ducte aparțineau exclusiv reclamantei ;

Considerând că constatarea existenței elementelor constitutive ale unui delict fiind o cestiune de fapt, lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, curtea de apel, aplicând art. 310, alin. II din co- dul penal, a făcut o justă aplicațiune a legii în raport cu faptul, și, prin urmare, mijlocul de casare invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

CASAȚIUNE. — Recurs în materie penală. — Unde se face. — În ce termen. — Dacă se face veri-o distincțiune între o hotărîre și o încheiere a instanței de fond. (Art. 396 din procedura penală).

Recursul în casație, în materie penală, urmărește a fi declarat la greșă instanței care a pronunțat hotărîrea în termen de trei zile libere din ziua pronunțării hotărîrei, fie că recursul se face contra unei hotărîri dată asupra fondului în public, fie că se face în contra unei încheieri dată în camera de consiliu, cum ar fi de exemplu asupra unei încheieri ce statuază, dupe cererea unui condamnat, asupra contopirii pedepselor la cari a fost osândit acel prevenit.

No. 667. — Respingerea recursului făcut de D. procuror general al curței de apel din Iași contra jurnalului No. 1.744 din 1896 al acelei curți, secția I, în cauza lui Dumitru Grigoraș Ursu.

9 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra recursului făcut de D. procuror general al curței de apel din Iași în contra jurnalului acelei curți No. 1.744 din 1896 din 12 Octombrie a. c., a aceleiași curți, secția I, prin care, admitînd cererea condamnatului Dumitru Grigoraș Ursu, a dispus ca pedeapsa de 7 luni închisore corecțională, la care a fost condamnat prin decizia dîsei curți cu No. 79 din 1896, să fie contopită în aceea de un an și jumătate, la care numitul a mai fost condamnat prin decizia curței cu juri din Iași No. 37 din 1896;

Considerând că în această materie legea neprescriind anume forma și temeiul în care părțile urmărește a face recurs în casație, în asemenea cas trebuie să se refere la dreptul comun;

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 396 din procedura penală, recursul în casație trebuie a fi declarat la greșă instanței care a pro-

nunțat hotărîrea în termen de 3 zile libere din ziua pronunțării hotărîrei;

Că, în specie, jurnalul curței de apel din Iași, secția I, fiind pronunțat la 12 Octombrie 1896 și recursul fiind declarat direct la această curte la 4 Noiembrie 1896, urmează a fi considerat ca neregulat introdus peste termenul legal.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 896

CASAȚIUNE. — Recurs în materie penală. — Unde se face. — În ce termen. — Dacă se face veri-o distincțiune între o hotărîre dată asupra fondului său dată pentru contopirea pedepselor. (Art. 396 din procedura penală).

Recursul în casațiune, în materie penală, urmează a fi declarat la grefa instanței care a pronunțat hotărîrea, în termen de trei zile libere din ziua pronunțării hotărîrei, fie că recursul se face contra hotărîrei condamnatorie, dată asupra fondului, fie contra unei hotărîri dată asupra contopirii pedepselor la cari un inculpat a fost condamnat.

No. 671. — **Respingerea recursului făcut de D. procuror general al curței de apel din Iași No. 13 din 1896, în cauza lui N. Silion.**

9 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra recursului făcut de D. procuror general al curței de apel Iași în contra deciziei curței cu jurați din Iași No. 13 din 1896, prin care a contopit, dupe cererea condamnatului N. Silion, diferite pedepse date de tribunalul și curtea cu jurați din Vaslui în aceea de

7 ani la care numitul a mai fost condamnat prin decisiunea curței cu jurați din Iași No. 34 din 1894;

Considerând că, în această materie, legea neprescriind anume forma și termenul în care părțile urmăzătoare a face recurs în casațiune, în asemenea caz trebuie să ne referim la dreptul comun;

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 396 din procedura penală, recursul în casațiune are a fi declarat la grefa instanței care a pronunțat hotărîrea în termen de trei zile libere din ziua pronunțării hotărîrei;

Că, în specie, decisiunea curței cu jurați fiind dată în ziua de 6 Iunie 1896 și recursul fiind declarat direct la această curte tocmai la 4 Noembrie 1896, urmăzătoare a fi considerat ca neregulat introdus și peste termenul prevădut de lege.

Pentru aceste motive:

Declară neadmisibil, etc.

Penal, secția II.

No. 897

**REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Când se pronunță. — Conflict negativ de jurisdicțiune. (Art. 525 din procedura penală).
DISTRUGERE. — Spargerea geamurilor fără intențiune de furt. — Ce delict constituie. — Competință. (Art. 352 din codul penal și art. 7 din legea judecătoriilor de pace).**

- 1) *Curtea de casație este chemată să pronunțe un regulament de competență când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune.*
- 2) *Faptul de a sparge geamurile de la locuința cui-va fără intențiune de a comite veri-un furt, ci numai din spirit de răsunare, constituie delictul de distrugere, prevădut și pedepsit de art. 352 din codul penal, și de competența judecătoriilor de pace a'l judeca.*

No. 672. — **Regularea competenței în cauza lui Ilie Ion Stanciu, în urma cererii făcută de D. procuror-general al acestei înalte curți.**

9 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând :

Având în vedere că Ilie Ion Stanciu fiind dat judecăței pentru spargerea unor geamuri în prejudiciul lui Ion Florescu, judele de pace al ocolului Podgoria, găsind că faptul cade sub previsionsile art. 310 din codul penal, prin cartea de judecată No. 891 din 1896 își declină competența de a judeca afacerea ;

Că tribunalul Muscel, fiind sesizat de această afacere și luând din nou în cercetare procesul, găsește că inculpatul, spargând nisce geamuri, nu a furat, nici a cercat să fure ceva de la reclamant prin acele geamuri sparte, și că faptul nu cădea de cât sub previsionsile art. 352 din codul penal și, prin sentința cu No. 1.205 din 1896, 'și declină, la rândul său, competența ;

Că ambele aceste hotăriri rămânând definitive, cursul justiției este întrerupt și, în virtutea art. 525 din procedura penală, curtea de casajie este chemată să pronunțe un regulament de competență ;

Considerând că tribunalul stabilește, față cu actele dresate în cauză și deposițiunea martorului audiat, că inculpatul a săvârșit faptul de distrugerea acelor geamuri numai din motivul de răsbunare, și fără ca dănsul să aibă intențiunea de a comite verî-un furt ;

Considerând că ast-fel fiind, faptul săvârșit de numitul intră în previsionsile art. 352 din codul penal, care, dupe art. 7 din legea judecătorilor de pace, intră în competența judecătorului de pace de a'l judeca.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 898

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Nedarea către jurați a tabloului ofertelor și cererilor. — Necitarea părților în termen. — Dacă aceste cerințe ale legii sunt de ordine publică. (Art. 42 și 48 din legea de expropriere).

În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, nu se poate propune, pentru prima dată înaintea curții de casație, motive întemeiate pe nulitatea ce ar rezulta din faptul că judele-director nu a supus juraților tabloul ofertelor și al cererilor, și că părțile nu au primit citațiunea cu șese zile înainte, întru cât aceste cerințe ale legii nefiind de ordine publică, trebuiesc mai întâi propuse înaintea instanței de fond.

No. 252. — **Respingerea recursului făcut de ministerul lucrărilor publice contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director de pe lângă tribunalul Ilfov, din 17 Octombrie 1896, cu moștenitorii defunctului Grand.**

9 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. avocat M. Alexandrescu în dezvoltarea motivelor de casare;
Pe D. Urlățeanu în combateri;

Deliberând,

Asupra ambelor mijloce de casare:

I. »Violarea art. 48, alin. I din legea de expropriere. Dupe cum rezultă din procesul-verbal dresat de judecătorul-director, nu s'a îndeplinit cea mai substanțială formalitate, aceea de a supune juraților tabloul ofertelor și al cererilor, precum și planul fundului ce se expropriează, ast-fel că juraților nefiindu-le supuse aceste acte, ei nu s'a putut pronunța în cunoștință de cauză.

»Mențiunea în procesul-verbal că judele-director a avut la îndemână dosarul cu planul, tabloul parcelar și tabloul cererilor și ofertelor, nu satisface câtuși de puțin voința legiuitorului, care preținde, în mod expres și sub condițiune de nulitate, ca acele acte să fie supuse de judecător juraților, căci numai ast-fel ei pot să decidă în cunoștință de cauză.

II. „Violarea art. 42 din legea de expropriere, căci ministerul lucrărilor publice, dupe cum rezultă din dovada sa, n'a primit cu șese zile înainte de înfățișare citațiunea, conform art. 42».

Având în vedere decisiunea juriului și ordonanța judeului-director, supuse recursului;

Având în vedere că punctele cari formeză obiectul acestor motive de casare nefiind de ordine publică, urma să fie propuse mai întâi înaintea judecătorului-director, ceea ce din procesul-verbal dresat cu ocazia rezolvărei afacerii de exproprierea terenului nu se constată că s'ar fi propus;

Că ast-fel fiind, asemenea mijloce nu le pôte invoca pentru prima oră înaintea acestei curți.

Pentru aceste motive:

Respinge etc.

Civil, secția II.

No. 899

FALIMENT. — Incetarea plăților. — Acte de gagiū, anticresă și ipotecă făcută dupe incetarea plăților. — Dacă sunt presupuse făcute în fraudă creditorilor. — Dacă sunt nule. (Art. 722 din codul de comerț).

Asemănat art. 722 din codul comercial, sunt presupuse ca făcute în fraudă creditorilor și, în lipsă de probă contrarie, se anulează față cu masa creditorilor, gagiurile, anticresele și ipotecile constituite asupra bunurilor debitorului, dacă sunt survenite în urma datei încetării plăților.

No. 253. — Respingerea recursului făcut de Ergas Samuel contra decisiunei curței de apel din București No. 58 din 1896, în proces cu Esra Penhas și alții.

9 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier S. Populeanu;

Pe D. Missir în dezvoltarea motivelor de casare:

Pe D. Panu, ca sindic, în combateri, cerând și cheltueli;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

» Exces de putere și greșită interpretare a art. 722 din codul comercial și nemotivare. În adevăr, curtea admite nulitatea ipotecii noastre, ca fiind constituită posterior datei încetării plăților falitului Esra Penhas, și ne respinge proba contrarie prin singurul cuvânt că e nedovedită, fără să examineze probele ce am prezentat și discutat prin concluziunile noastre și fără să motiveze de ce nu le ia în considerațiune«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Având în vedere dispozițiunile art. 722 din codul comercial, care prescrie că: se presupune făcute în fraudă creditorilor și, în lipsă de probă contrarie, se anulează față cu masa creditorilor următoarele acte, dacă sunt survenite în urma datei încetării plăților, alin. IV: gagiurile, anticresele și ipotecile constituite asupra bunurilor debitorului;

Considerând că curtea de apel constată, din diferite acte și împrejurări, că recurenții cunoscău deja starea de încetare de plăți a falitului cu mult anterior luării înscricțiunii asupra imobilului intimatului Penhas, și că această înscricțiune a fost luată posterior zilei de 16 Octombrie, data încetării plăților fixate de tribunal, și confirmată de curte;

Că, de aceea, curtea declară că această ipotecă este făcută în fraudă creditorilor;

Că prin acest mod de a argumenta curtea de apel răspunde implicit și asupra probelor prezentate de recurent prin concluziunile scrise prin cari voia a dovedi buna-credință, ast-fel că, din acest punct de vedere, mijlocul invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 900

BANCROTĂ SIMPLĂ. — Elementele acestui delict. — Falit. — Neținerea registrelor în regulă. (Art. 876, alin. V, 27 și 22 din codul comercial).

Se face culpabil de bancrută simplă comerciantul care a încetat plățile și care n'a ținut de loc, sau nu le-a ținut în mod regulat, registrele prescrise de lege, sau cel puțin registrul jurnal încheiat și vădat conform legii, și simpla constatare a acestui fapt este suficientă pentru a face pe comerciantul falit culpabil de bancrută simplă.

No. 681. — Respingerea recursului făcut Fotache Pavlu contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 571 din 1896.

10 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. Chebapci în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludență;

Deliberând:

»Violarea art. 876, alin. V, art. 22 și 26 din codul comercial.

»Curtea ne condamnă la bancrută simplă pentru neținerea regulată a registrelor, de și constată că am avut registru jurnal.

»Nemotivarea hotărîrii și exces de putere, întru cât curtea, fără a se rezima pe verii-un fapt, să afirme cum că eu aș fi în culpă gravă».

Având în vedere că, dupe art. 876, alin. V din codul comercial, este culpabil de bancrută simplă comerciantul care a încetat plățile și care n'a ținut de loc registrele prescrise de lege, orî dacă nu le-a ținut în mod regulat, sau cel puțin registrul jurnal încheiat și vădat conform art 27;

Considerând că prin deciziunea supusă recursului, curtea de apel constată în fapt că recurentul n'a ținut în mod regulat registrele sale și nici cel puțin registrul jurnal, în care nu era trecut nici o operație;

Considerând că din termenii imperativi ai citatului articol rezultă că simpla constatare a acestui fapt este suficientă pentru a face pe comerciantul falit culpabil de bancrută simplă;

Că curtea, dupe ce stabilește faptul, 'și formeză convingerea că recurentul a avut o intențiune rea de a ascunde adevărata sa situațiune comercială, cădënd în culpă, și, motivând acésta, nici exces de putere n'a comis.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 901

CURTEA CU JURAȚI. — Membrii curților de apel cari în timpul vacanțelor vor fi luat parte la camera de punere sub acuzare. — Dacă pot presida curțile cu jurați în afacerile pe cari le vor fi trâmisi ei de la cameră în timpul vacanțelor. (Art. 13, alin. II din legea din 22 Aprilie 1886 și art. 248 din procedura penală).

Membrii curței de apel cari vor fi compus secțiunea vacanțelor și cari în acéstă calitate au participat la camera de punere sub acuzare pot lua parte ca președinți ai curților cu jurați, chiar în afacerile pe cari dênșii le vor fi examinat și rezolvat la camera de punere sub acuzare în timpul vacanțelor, sesizând curtea cu jurați.

No. 682. — Respingerea recursului făcut de Radu Marin Parcarodă contra decisiiei curței cu juri din Dâmbovița No. 24 din 1896.

10 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D-nii Panu și Chebapci în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni;

Deliberând :

Asupra motivului propus din oficiu : »dacă membrul curței de apel, »care a participat înaintea camerei de punere sub acuzare, compunënd secțiunea vacanțelor, pôte lua parte ca președinte al curței cu »jurați la judecarea afacerii«.

- Având în vedere că prin art. 13, alin. II din legea din 22 Aprilie 1886 pentru vacanțele curților și tribunalelor, lege posterieară codului de procedură penală, se prevede expres că dispozițiunile art. 248 din procedura penală nu se vor aplica și la membrii curții de apel care vor fi compus secțiunea vacanțelor, secțiune ce, dupe menționatul art. 13, are de rezolvat și cestiunile ce dupe lege sunt de competența camerilor de punere sub acusație ;

Considerând, în specie, că din decisiunea camerei de punere sub aculare, prin care recurentul a fost trimis în judecata curții cu jurați din Dâmbovița, se constată că președintele curții cu jurați a luat parte și ca membru la camera de punere sub aculare ; însă, întru cât acesta a avut loc în ziua de 24 August 1896, adică în timpul vacanțelor, conform art. 13 din legea din 1886, el putea lua parte la judecarea afacerii înaintea curții cu jurați ca președinte al acestei curți ;

Că ast-fel fiind, motivul trebuie a fi respins ;

Considerând că formele de procedură se văd îndeplinite, iar legea bine aplicată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 902

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

— Constituirea comisiunei juriului. — Jurați ordinari și suplimentari. (Art. 40 și 46 din legea de expropriere).

In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, juriul se formează cu numărul total de nouă jurați titulari, și că jurații suplimentari nu intră în constituirea juriului de cât numai pentru complectarea aceluși număr.

Ast-fel, este viciată constituirea juriului, când din jurații ordinari fiind opt prezenți, judele-director, în loc să complecteze numărul de nouă cu cel d'ânteu jurați suplimentar eșit la sorți, introduce în juriu pe toți jurații suplimentari ce erau prezenți.

No. 254. — Casarea jurnalului No. 3.342 din 1896 al judeului-director din Constanța, în urma recursului făcut de ministerul lucrărilor publice.

10 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. Alexandrescu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Ciulei în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

„Violarea art. 46 din legea de expropriere, care pretinde constituirea juriului de judecată din 9 jurați cel mult, și, în specie, a fost compus din numărul de 11“.

Considerând că din combinațiunea art. 40 cu 46 din legea de expropriațiune rezultă că juriul se formează cu numărul total de 9 jurați titulari, și că jurații suplimentari nu intră în constituirea lui de cât numai pentru complectarea aceluși număr, când lipsesc unii dintre jurații ordinari;

Considerând că, în specie, fiind față 8 jurați ordinari, judele-direc tor ar fi trebuit să complecteze numărul de 9 cu cel întâișit la sorți dintre jurații suplimentari, iar nu să primescă pe câte trei jurați suplimentari la formarea juriului, și procedând ast-fel, a violat citatele articole de lege;

Că, prin urmare, motivul de casare este fundat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 903

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Taxa de înregistrare. — Dacă ad-judecatorul trebuie a o depune deosebit de prețul cu care s'a făcut adjudecarea sa întră în acel preț. (Art. 1.305 din codul civil. Art. 551, 553, 558, 574 și 579 din procedura civilă).

În materie de urmărire imobiliară, taxa de înregistrare cată să se ia chiar din prețul cu care s'a adjudecat imobilul, fără a se depune deosebit de către cumpărător.

No. 255. — **Respingerea** motivului al III-lea din recursul făcut de Elisa Brün, prin procurator Jules Brün, de Baron Barbu Belu și de M. Ropatan contra ordonanței de adjudecare No. 1.182 din 1896 a tribunalului Ilfov, secția de notariat, în proces cu C. Boerescu personal și ca procurator al D-nei și D-lui Donop de Mouchy și »Dacia-România«.

10 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D-nii avocați Stelian, Pherekyde și Tache Ionescu în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii advocați Korné și Sipsom în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului III de casare :

»Violarea art. 551, 553, 558, 574, 579 din codul de procedură civilă și 1.305 din codul civil. Intr'adevăr, tribunalul, pentru a libera »ordonanța adjudecatărilor, a socotit taxele de transmitere ca făcând »parte din preț, pe când ele trebuiau depuse deosebit de către adjudecatari«.

Considerând că este a se ști dacă, în urma unei adjudecări, taxele de transmitere privesc pe adjudecatar sau pe debitorul urmărit, având a fi reduse din prețul de adjudecare ;

Având în vedere că art. 558, 574 și 579 din procedura civilă declară în mod general că suma totală a cheltuelilor sau taxelor au a se opri cu preferință din preț ; că legiuitorul vrea ca ori-ce cheltueli și taxe ar fi de plătit din cauza și cu ocaziunea urmăririi silite, și până la ultimul act al urmăririi, până la liberarea ordonanței de adjudecare, trebuie să fie oprite cu preferință din prețul de adjudecare, ca și taxele de transmitere, dacă și întru cât trebuie a fi plătite, conform legii timbrului, nu pot fi pentru adjudecatar de cât o cheltuelială, și de aceea oprită de asemenea din preț. Că acesta se justifică prin considerațiunea că legiuitorul n'a voit să lase pe adjudecatar să fie în incertitudine și nesiguranță asupra sumei totale a cheltuelilor, pe cari el ar mai avea să plătescă afară din preț ;

Că, de multe ori, în momentul licitațiunei, ar fi cu neputință ace-

luia care oferă un preț să 'și dea bine sēma și să evalueze totalul cheltuelilor, pentru ca în raport cu acesta să pōtă da un preț ;

Că de aceea, legiuitorul a presupus că, atât în interesul certitudinii adjudecatarului, cât și spre a nu opri dorința oferirii unui preț mai mare, prin temerea unor plăți de taxe prea considerabile de plătit, și cari în momentul licitațiunei se sustrag posibilităței de a fi evaluate cu certitudine, a voit să consacre părerea că prețul de adjudecare e fix, că adjudecatarul nu are a plăti de cât prețul de adjudecare, iar cheltuelile necesare, de orî-ce natură, impuse fie pentru continuarea urmăririi silite, fie ca consecințe fiscale ale licitației și a transmiterei proprietăței, să nu aibă a fi plătite și depuse în mod deosebit de adjudecatar, ci să fie oprite tot din preț ;

Considerând că art. 1.305 din codul civil nu este aplicabil în materia vîndērilor silite, pe cātă vreme legea conține dispozițiuni speciale în această privință în sensul de a dispensa pe cumpērător de plata cheltuelilor vîndērei, peste prețul adjudecațiunei, dupe cum s'a spus mai sus ;

Că, în specie, tribunalul Ilfov, socotind taxele de transmitere ca făcēnd parte din preț, n'a violat întru nimic citatele articole de lege, și dar motivul de casare e neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge motivul al III-lea, iar în ce privesce motivele I și II s'a ivit divergință de opiniuni.

Civil, secția II.

No. 904

PENSIUNE. — Dreptul la două pensii. — Cuanțumul acestor pensii reunite. — Dupe ce lege se determină. (Art. 28 din legea pensiunilor civile din 1890).

Când se recunoșce de judecată că un pensionar mai are dreptul la o deosebită pensie în virtutea art. 28 din legea pensiunilor din 1890, din acestu rezultă implicit că și cuanțumul pensiei are să se determine tot în virtutea prescripțiunilor aceluî articol, cuanțum ce nu pōte trece, pentru ambele pensii reunite, peste întrēga retribuțiune de mijloc ce dēnsul a primit în cei din urmă cinci ani ai funcțiunei sale.

No. 256. — **Respingerea recursului** făcut de V. M. Brezeanu contra decisei curței de apel din București, secția I, cu No. 130 din 1896, în proces cu ministerul de finance.

11 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. Misir în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Livianu în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Greșită aplicare a principiului autorității lucrului judecat. Curtea, dupe ce prin decisiunea sa din 19 Decembre 1892 sub No. 26, „a decis că mi se cuvine un al doilea drept de pensie pe termen de 20 ani, apoi, pe cale de contestațiune, sub pretext de interpretare, reformează și adaugă la dispozitivul primei decisiuni o restricțiune care n’a făcut obiectul verii-unei cereri din partea Statului când s’a pronunțat acea primă decisiune, adică că „pensia de a doua însumată cu cea întâi, să nu treacă peste cuantumul lefii ce am avut.

„Aci nu e vorba de art. 28, alin. II din legea pensiunilor din 1890, nici de principiul autorității lucrului judecat, căci se poate prea bine „ca cine-va să aibă un drept, și dacă nu ’l invocă la timp să ’l piardă, „și acesta se poate întâmpla din cauza efectului autorității lucrului judecat.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul, în urma promulgării legii pensiunilor din 1890, a cerut comisiunii instituită prin acea lege, de a i se recunoște un deosebit drept la pensie pentru anii serviți dupe legea din 1868, peste pensia ce i se recunoscuse deja în virtutea acelei legi, cerere ce a fost respinsă de comisiune, însă admisă de curtea de apel prin decisiunea No. 26 din 1892, asupra executării căreia ivindu-se contestațiune, s’a pronunțat de curtea de apel decisiunea ce este supusă aili recursului ;

Considerând că, dupe cum rezultă din decisiunea curței de apel No. 26 din 1892, ceea ce a fost dedus în judecata curței era numai

recunoșcerea în principiu a dreptului recurentului la un deosebit drept de pensiupe pentru anii serviți dupe legea din 1868, fără ca prin decisiune să se stabilească cuantumul acestei pensiupe; că nici prin cererea de apel, nici prin concludsiile luate, nici prin desbaterile urmate nu se constată că recurentul să fi cerut o sumă determinată care ar fi a se adăogi la pensia recunoscută, ci s'a mărginit numai a discuta și stabili dreptul la acel adaos în principiu; că tocmai de această ministerul de finance n'a putut opune dispozițiunile art. 28, alin. II din legea pensiunilor din 1890;

Considerând că ast-fel fiind, întru cât curtea a recunoscut recurentului dreptul la o deosebită pensiupe numai în virtutea art. 28 din legea pensiunilor din 1890, din acesta rezultă implicit că și cuantumul pensiupei avea a se determina tot în virtutea prescripțiunilor acestui articol;

Că, prin urmare, curtea de apel, dispunând ca decisiunea sa cu No. 26 din 1892 să se execute în sensul ca ambele pensiupe acordate recurentului, intrunindu-se, să nu treacă peste întreaga retribuțiune de mijloc ce densusul ar fi primit în cel din urmă cinci ani, nu a atins întru nimic principiile autorității lucrului judecat ce se pretinde că ar resulta din menționata decisiune, ci ea a lămurit acea decisiune în ceea ce nu era lămurit;

Că de aceea mijlocul invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 905

CONTRAVENȚIUNE LA LEGEA SANITARĂ. — Farmacist. — Pedepsă. — Amendă și închiderea farmaciei. — Dacă aceste pedepse sunt cumulative. (Art. 119 din legea sanitară din 1893).

Asemănat art. 119 din legea sanitară din 1893, călcarea legilor și regulamentelor farmaceutice se pedepsește cu amendă și cu închiderea farmaciei, și aceste pedepse sunt cumulative, adică trebuiesc aplicate amândouă de o dată.

Ast-fel violă dispozițiunile sus citatului text de lege instanța judecătorească care condamnă pe farmacistul contravenient numai la amendă fără a ordona și închiderea farmaciei.

No. 693. — Casarea decisiunii curței de apel din Iași, secția I, No. 699 din 1896, în urma recursului făcut de procurorul-general al curței de apel din Iași în cauza lui Iosef Fuchs.

16 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degre;

Pe D. procuror C. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

»Violarea art. 119 din legea sanitară. Curtea de apel, secția I, »condamnând pe Iosef Fuchs, farmacist, numai la amendă, în baza »art. 119 din legea sanitară, a violat dispozițiunile acestui text de »lege, care prevede pedepșa cumulativ, amendă și închiderea farmaciei; deci, curtea nu putea condamna numai la amendă, ci trebuia »să decidă și închiderea farmaciei«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că farmacistul Iosef Fuchs, fiind dat judecăței pentru violarea dispozițiunile art. 20 din regulamentul farmaciilor, curtea, adoptând în totul motivele din sentința apelată, reduce pedepșa, condamnând pe numitul numai la 200 lei amendă;

Având în vedere art. 119 din legea sanitară din 1893, care prevede că călcarea legilor și regulamentelor farmaceutice se va pedepsi cu amendă și cu închiderea farmaciei;

Considerând că din dispozițiunile acestui articol rezultă în mod categoric că pedepsele acolo prevădute sunt cumulative și nu se pot despărți;

Considerând că curtea, constatând faptul prevădută de citatul articol, care fapt trage dupe sine, conform art. 119, alin. I, din legea sanitară, și amendă și închiderea farmaciei, trebuia să aplice ambele pedepse, afară dacă instanța constată și motivează că este numai unul din ca-surile prevădută de art. 119, alin. II al legii sanitare, în care cas se poate pronunța numai amendă;

Că întru cât curtea subsemnează faptul imputat sub art. 119, alin. I al legii sanitare, și pronunță numai amendă, prin acesta violă dispozițiunile art. 119 citat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

CURTEA CU JURAȚI. — Depunerile martorilor. — Deliberarea juraților. — Eșirea lor din cameră înainte de a 'și da mărturia sau verdictul. — Dacă poate atrage nulitatea verdictului și a decisiunii. (Art. 341 și 367 din proc. penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Verdictul juraților. — Semnarea lui de primul jurat. — Cum trebuie semnat.

CURTEA CU JURAȚI. — Suspendarea judecăței pentru altă sesiune. — Aprecieri suverană a magistraților curței. (Art. 375 din procedura penală).

1) De și prin art. 341 și 367 din procedura penală se prevede că martorii și jurații trebuiesc să stea în camerele ce li se destinează și să nu iasă de acolo de cât atunci când martorii vor fi chemați a 'și da mărturia, iar jurații numai dupe ce 'și-au dat verdictul, totuși aceste dispozițiuni nefiind prescrise sub pedepsă de nulitate, urmează că faptul eșirii martorilor și a juraților din acele camere, înainte de momentul fixat pentru îndeplinirea misiunii lor, nu atrage nulitatea decisiunii curței de cât atunci când s'ar proba că unii sau alții au avut convorbiri cu alte persoane în vederea procesului, în timpul cât au putut comunica cu publicul.

2) Nici o dispozițiune de lege nu prevede ca verdictul juraților să fie semnat de primul jurat pe toate paginile, înainte sau dupe răspunsul juraților, destul numai ca să fie semnat.

3) Dreptul acordat de art. 375 din procedura penală magistraților curței cu jurați de a suspenda judecata cauzei pentru o altă sesiune, spre a se supune din nou la alți jurați, dacă dengoii sunt convingși că asupra verdictului de culpabilitate pronunțat de actualii jurați, aceștia s'au înșelat, este un drept suveran de care pot sau nu usa, fără nici un control din partea curței de casație.

No. 694. — Respingerea recursului făcut de Al. Crăciun, V. Roșu și alții contra decisiunii curței cu juri din Bacău cu No. 38 din 1896.

16 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»In comisiunea D-lor jurați a luat parte tatăl Nicolae Zisu, împreună cu fiul său Ion Zisu, cum se constată acesta din procesul verbal al ședinței«.

Considerând că recurenții nu dovedesc cu nimic adevărul celor ce aleg prin acest motiv, el urmează a se respinge ca nefondat.

Asupra motivelor II și III:

»In disprețul art. 341 din codul proc. penale, care prescrie ca nici unul din martorii să nu iasă din camera lor destinată până în momentul când va fi chemat să dea mărturia, se constată din procesul verbal de ședință că martorii mai înainte de a 'și face depunerea lor au eșit și s'au dus pe la casele lor.

»Că apoi ei s'au comunicat prin cafenele cu jurații, discutând în public procesul, și unul din jurați, în cofetăria Sfetcovici, nu s'au sfiiț să se pronunțe pentru condamnarea noastră. Nu numai că jurații au fost lăsați liberi pe la casele lor în timpul celor trei zile cât a ținut procesul, dar chiar dupe ce au început desbaterile, dupe ce D. procuror-general a făcut acușările și apărătorii au dezvoltat mijlocele de apărare, ast-fel că jurații trebuiau să pronunțe verdictul lor, totuși pentru că un apărător nu vorbise pentru un acusat, care a și fost achitat, curtea, în loc să țină pe jurați a 'și da verdictul, l-a lăsat liberi«.

Considerând că din procesul-verbal de audiență nu se constată alt decât că martorii, înainte de a depune jurământul, au fost lăsați liberi în ședința de la 21 Octombrie, făcându-li-se cunoscut ca să se prezinte a doua zi, când au fost ascultați sub prestare de jurământ, și că jurații, în timpul suspendării desbaterilor, procesul durând trei zile, au fost autorisați să părărescă localul ședinței, sub prestarea jurământului ce au prestat, amintindu-li-se să nu comunice cu nimenea;

Considerând că, de și prin art. 341 și 367 din procedura penală se prevede că martorii și jurații trebuie să stea în camerele ce li se destinează și să nu iasă de acolo de cât atunci când martorii vor fi chemați să 'și dea mărturia, iar jurații numai dupe ce 'și-au formulat a lor declarațiune, totuși aceste dispozițiuni nefiind prescrise sub pedepsă de nulitate, urmează că faptul eșirii martorilor și a juraților din acele camere, înainte de momentul fixat pentru îndeplinirea misiunii lor,

nu atrage nulitatea decisiunei curței de cât atuncea când s'ar proba că unii sau alții au avut convorbiri cu alte persoane, în vederea procesului, în timpul cât au putut comunica cu publicul ;

Considerând că, în specie, nedovedindu-se cu nimic că jurații și martorii au fost influențați asupra rezultatului procesului prin convorbiri cu alte persoane, urmează că ambele motive trebuie a se respinge ca nefondate.

Asupra mijlocului IV :

»Se constată din procesul-verbal de ședință, dupe cererea acusatului V. Manea, că verdictul său nu era subsemnat de primul jurat în regulă, că s'a complectat în urmă dupe ce verdictul s'a citit în public«.

Considerând că, din procesul-verbal de audiență, se constată că verdictul privitor pe recurentul Vasile Gavril Manea s'a subscris de primul jurat numai la urmă și, fiind scris pe două coli și posibil a se detașa, președintele curței a invitat pe primul jurat a 'l semna pe fie-care pagină, ceea ce a și făcut imediat în ședință ;

Că ast-fel fiind, și verdictul fiind semnat îndată de primul jurat motivul de casare nu e de natură a face decisiunea atacată casabilă. Că de altmintrelea nici o lege nu cere ca verdictul juraților să fie semnat de primul jurat pe toate paginile, ori înainte sau dupe răspunsul juraților, destul numai să fie semnat ;

Că ast-fel fiind, motivul urmează a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului V :

»Curtea, convingându-se de eróre și probabil ușurința cu care jurații »a dat verdictul, rêu a suspendat judecata numai pentru unii din acușați, trebuia a suspenda judecata pentru toți, de ore-ce aceeași greșelă și ușurință de a judeca se resfrîngea asupra tuturilor acușăților«.

Având în vedere că, dupe art. 375 din proc. penală, magistrații curței cu jurați au dreptul, în cas când acusatul este recunoscut culpabil, dacă sunt convinși că jurații s'au înșelat în fond, să suspende judecarea cauzei pentru o altă sesiune, spre a se supune din nou la alți jurați ;

Că de aci rezultă că dreptul de a suspenda judecata este un drept suveran al magistraților, și, prin urmare, decisiunea lor în această privință nu pôte fi supusă censurei curței de casație ;

Că, în specie, din procesul-verbal de audiență și din jurnalul încheiat de curte în ziua judecării procesului, se constată că recurentul V. Gavril Manea, fiind recunoscut culpabil prin verdictul jura-

șilor pentru crima de tâlhărie comisă asupra lui Ion și Maria Olărașu în noaptea de 3 spre 4 Septembrie, însă magistrații curței fiind convingși că s'au înșelat în fond numai asupra acestei crime, era în tot dreptul de a suspenda judecarea numai a acestei crime, iar nu și pentru alte fapte de cari numitul a mai fost declarat culpabil;

Că așa fiind, și acest motiv este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 907

CURTEA CU JURAȚI. — Președintele curței. — Curtea de apel. — Secțiunea vacanțelor. — Camera de punere sub acuzare. — Dacă membrii secțiunii vacanțelor pot presida curțile cu jurați în afacerile pe cari le vor fi trimise ei de la camera de punere sub acuzare în timpul vacanțelor. (Art. 13, alin. II din legea din 22 Aprilie 1886 din legea vacanțelor, și art. 248 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Cum trebuiesc puse. (Art. 361 din procedura penală).

- 1) Membrii curței de apel cari vor fi compus secțiunea vacanțelor și cari, în această calitate, au participat la camera de punere sub acuzare, pot lua parte ca președinți ai curților cu jurați, chiar în afacerile pe cari dînșii le vor fi examinat și rezolvat la camera de punere sub acuzare în timpul vacanțelor, sesizând curtea cu jurați.
- 2) Cestiunile ce au a fi puse juraților trebuiesc puse în circumstanțele coprinse în resumptul actului de acuzatiune. Ast-fel, când un acuzat este trimis de camera de punere sub acuzare înaintea juraților pentru crima de omucidere cu voință, cestiunea pusă juraților este aceea dacă acuzatul a comis crima de omucidere cu voință, și mai ales când nu întâmpină nici o împotrivire din partea acuzatului său a apărătorului său.

No. 695. — Respingerea recursului făcut de Sandu Cojocar contra decisiiei curței cu juri din Brăila cu No. 18 din 1896.

16 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. avocat Chebapci în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în concludență ;

Deliberând,

Asupra I-ului motiv de casare :

„Violarea art. 248 din procedura penală. Acest articol prevede că
 „consilierii care au votat punerea sub acuzare nu vor putea face parte
 „din curtea cu jurați ; în specie, G. Tanoviceanu, consilier la curtea
 „de apel din Galați, care a presădit curtea cu juri în această afacere,
 „votase deja punerea mea sub acuzare“.

Având în vedere că prin art. 13, alin. II din legea din 22 Aprilie
 1886 pentru vacanțele curților și tribunalelor, legea posterioară codu-
 lui de procedură penală, se prevede expres că dispozițiunile art. 248
 din procedura penală nu se vor aplica și la membrii curții de apel
 care vor fi compus secțiunea vacanțelor, secțiune care, după mențio-
 natul art. 13, are de rezolvat și cestiunile ce după lege sunt de com-
 petința camerelor de punere sub acuzare ;

Considerând, în specie, că din deciziunea camerei de punere sub
 acuzare se constată că președintele curții cu jurați a luat parte și
 ca membru la camera de punere sub acuzare, însă, întru cât acesta
 a avut loc în ziua de 20 August 1896, adică în timpul vacanțelor,
 conform art. 13 din legea din 1886, el putea lua parte la judecarea
 afacerii înaintea curții cu jurați ca președinte al acestei curți ;

Că ast-fel fiind, motivul cătă a fi respins.

Asupra motivului II de casare :

„Violarea art. 361 din procedura penală, întru cât din actul de
 „acusațiune rezultă cum că frații Cojocaru s'au luat la bătaie și că
 „condamnatul lovind pe fratele său, acesta a murit în spital după trei
 „zile, urma ca înainte să se pună cestiunea de culpabilitate a răniri-
 „lor, și în urmă dacă din acele lovituri și răniri a rezultat moartea.

„Cestiunea cum s'a pus este complexă“.

Având în vedere că prin deciziunea camerei de punere sub acusa-
 tiune și actul de acuzare recurentul Sandu Cojocaru a fost trimis
 înaintea curții cu jurați pentru faptul că a săvârșit omucidere cu vo-
 iință asupra persoanei fratelui său ;

Considerând că din dispozițiile art. 361, din procedura penală re-
 sultă că cestiunea ce are a fi pusă juraților trebuie pusă în circum-
 stanțele cuprinse în resumptul actului de acusațiune ;

Considerând că prin procesul-verbal de audiență constatându-se că președintele curței punând — fără ver-o împotrivire din partea apărării — cestiunea așa cum resulta din actul de acuzare, nu se poate pretinde așl că cestiunea a fost pus complex, intru cât constituia crima de omucidere cu voință ;

Că formele de procedură se văd îndeplinite, iar legea bine aplicată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 908

CURTEA DE APEL. — Repartisarea proceselor la diferitele secțiuni. — Cestiune de administrație interioară. — Competința secțiunilor unei curți de apel.

Repartisarea proceselor la diferite secțiuni ale unei curți de apel este o cestiune de administrație interioară, care nu este supusă controlului curței de casație, mai ales că secțiunile unei curți de apel au aceeași competență în judecarea afacerilor deferite ei.

No. 696. — **Respingerea recursului făcut de C. Dumitriu contra decisiunii curței de apel din Iași No. 719 din 1896, secția II.**

16 Deembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. Chebapci în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II :

I. »Exces de putere și violarea regulilor de probațiune, intru cât »se ține drept constant încredințarea unei sume de bani spre a se »remite împrumutatului, fără să existe vre-o dovadă scrisă sau cel »puțin un început de dovadă».

II. »Greșită aplicare a art. 392 din codul penal, intru cât nu se con-

»stată nici se dovedește în mod legal toate elementele cerute de art. 332 din codul penal«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că curtea, din toate probele aduse înaintea sa, constată faptul de înșelăciune imputat recurentului ; că curtea, formându-și convingerea despre acest fapt, nu se ocupă de existența unei obligațiuni ce s'ar fi petrecut între Maria Kendrino și pretinsul împrumutător, obligațiune care, în realitate, n'a existat nici o dată, ci numai de manoperile frauduloase săvârșite de recurent ;

Considerând că curtea constatând faptul de înșelăciune în toate elementele cerute de art. 332 din codul penal, nu se poate dice că a violat acest articol și nici exces de putere n'a comis.

Asupra motivului I suplimentar :

»Exces de putere și violarea art. 155 din procedura penală, de orice-ce s'a ascultat ca martor fratele părții civile, D. Alexandru »Kendrino«.

Considerând că din dosar se constată că martorul Alexandru Kendrino s'a ascultat fără opoziție din partea părților ;

Că ast-fel fiind, ați nu se poate face un motiv de casare din acesta, și, prin urmare, motivul urmăzează a se respinge ca nefondat.

Asupra motivului II suplimentar :

»Violarea art. 26 din legea de organizare judecătorească și nulitatea hotărârii pronunțată de curtea de apel, secția II, de orice-ce procesul trebuia dupe repartizare să fie la secția I«.

Considerând că repartizarea proceselor la diferite secțiuni ale unei curți este chestiune de administrație interioară, care nu este supusă controlului curței de casație ; că, de altminteralea, secțiunile unei curți având aceeași competență în judecata afacerilor deferite ei, urmăzează ca motivul să fie respins ca fără interes.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 909

CASAȚIUNE. — Violarea dreptului de apărare. — Exces de putere. — Enunțarea vagă a acestor motive în petiția de recurs. — Dacă constituie un motiv întemeiat de casare.

Enunțarea vagă în petiția de recurs cum că instanța a cărei hotărîre se atacă cu recurs a violat dreptul de apărare și a săvîrșit un exces de putere, fără anume să arate în ce consistă această violare a dreptului de apărare și exces de putere, nu constituie un motiv de casare.

No. 698. — **Respingerea recursului** făcut de Stat contra sentinței tribunalului Covurluiă No. 827 din 1896, în proces cu Colonel T. Șerbănescu.

17 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

„Asupra mijlocului de casare relativ la violarea dreptului de apărare și exces de putere“.

Avînd în vedere sentința supusă recursului ;

Avînd în vedere că avocatul Statului, prin petițiunea de recurs, se mărginesce numai a enuncia în mod vag, ca motive de casare, că tribunalul ar fi violat dreptul de apărare și ar fi săvîrșit un exces de putere, fără să arate în ce anume consistă această violațiune a dreptului de apărare și exces de putere ;

Că ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 910

CONTRAVENȚIUNE. — Motivarea hotărîrilor. — Nearătarea în hotărîre a elementelor contravențiunei. — Hotărîre nemotivată. — Casare. (Art. 389, alin. 8 din codul penal).

Asemănat art. 389, alin. 8 din codul penal, se pedepsește cu amendă cei ce vor lăsa să umble liberi nebunii sau furioșii cari vor fi sub paza lor, sau vor da drumul la dobitoce făcătoare de rău, precum și cei ce vor așîța sau nu vor opri cîinii lor cînd se pornesc asupra trecătorilor, și chiar de n'ar fi rezultat vre-un rău sau vre-o pagubă.

Însă pentru a se putea, în asemenea cas, aplica pedepsa, trebuie ca instanța judecătorească să constate în hotărîrea sa toate elementele cerute de sus citatul articol, căci alt-fel dă o hotărîre nemotivată și, deci, casabilă.

No. 701. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția III, No. 757 din 1896, în urma recursului făcut de Chiriachița Popescu.

17 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru Bordea ;

Pe D. Brătescu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

„Nemotivarea absolută a sentinței, de ôre-ce nu răspunde la argumentele noastre de apărare, și necitarea articolului ce aplică”.

Avënd în vedere sentința supusă recursului ;

Avënd în vedere dispozițiunile art. 389, alin. 8 din codul penal, care prescrie că : se vor pedepsi cu amendă de la 10—15 lei cei ce vor lăsa să umble liberi nebunii sau furioșii cari vor fi sub paza lor, sau vor da drumul la dobitoce făcătoare de rău, precum și cei ce vor așîța sau nu vor opri cîinii lor cînd se pornesc asupra trecătorilor, și chiar de n'ar fi rezultat dintr'acéstă vre-un rău sau vre o pagubă ;

Considerând că, în specie, tribunalul, pentru a considera pe recurentă ca contravenientă la dispozițiunile citatului articol din codul penal, urma neapărat să constate existența elementelor cerute de

acest articol, cum că câinele, care a mușcat pe flica reclamanților, era rău, sau că acel câine fusese așijit de recurentă a mușca ;

Considerând că întru cât legiuitorul nu a considerat pe acest animal, prin el însuși, ca un animal făcător de rău, iar pe de altă parte, întru cât tribunalul nu constată existența elementelor cerute de art. 389, alin. 8 din codul penal, în asemenea cas, dispozițiunile citatului articol nu puteau fi aplicate ;

Că ast-fel fiind, din acest punct de vedere, întru cât sentința e nemotivată, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cel-alt mijloc :

Casază, etc.

Penal, secția II

No. 911

APEL. — Contravențiune. — Condamnațiune la mai puțin de 5 lei amendă și reparațiuni. — Dacă dă drept de apel părții civile. (Art. 385, alin. 9 din codul penal, și art. 169 din proc. penală).

LITISPENDENȚĂ. — Dacă există când nu este identitate de obiect între cele două cereri.

OMISIUNE ESENȚIALĂ. — Nepronunțare asupra unui act de care depindea soluțiunea procesului. — Casare.

- 1) *Art. 169 procedura penală nefăcând nici o distincțiune între dreptul părții condamnate sau partea civilă de a face apel, rezultă că dreptul de apel, în condițiunile prevădute de citatul articol, este același pentru ambele părți, așa în cât partea civilă poate să facă apel contra unei cărți de judecată prin care contravenientul, pe lângă că a fost condamnat la 5 lei amendă ca contravențiune la regulamentele comunale, mai este condamnat și la facere de reparațiuni, de ore-ce această din urmă obligațiune impusă contravenientului nu poate fi considerată de cât tot ca o condamnațiune față de primărie.*
- 2) *Nu există litispendență când obiectul proceselor deduse înaintea instanțelor civile nu este același cu acela de la instanța corecțională.*
- 3) *Comite o omisiune esențială instanța care nu se pronunță asupra unei somațiuni valabil făcută și invocată de o parte, când se constată că situațiunea procesului depindea de acea somațiune.*

No. 701 bis. — *Casată*, în urma recursului făcut de locot. Al. Simionescu, sentința tribunalului Ilfov, secțiunea I, cu No. 814 din 1896, dată cu primăria Capitalei.

17 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Phe-rekyde;

Pe D. P. Grădișteanu în dezvoltarea motivului al III-lea;

Pe D. P. Borș în dezvoltarea motivelor I și al II-lea de casare;

Pe D. Antimescu în combateri, și

Pe D. procuror Sărățeanu în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului al II-lea de casare:

„Violarea art. 169 din codul proc. penale sub două puncte de vedere: a/ că în cazul nostru nu se încapă apelul din partea părții civile; .
b/ că, în ori-ce caz, este inadmisibil ori-ce apel în contra unei cărți de judecată care conține o condamnățiune mai mică de 10 lei amendă“.

Având în vedere sentința supusă recursului;

Având în vedere dispozițiunile art. 169 din procedura penală, care prescrie că sentințele date în materie polițienescă vor putea fi atacate pe calea apelului, când acelea vor pronunța închisoarea sau când amen-đile, restituțiunile și reparațiunile civile vor trece de lei 10, deosebit de cheltueli;

Considerând că acest articol nefăcând nici o distincțiune între dreptul părții condamnate sau partea civilă de a apela, din acesta rezultă în mod învederat că dreptul de apel, în condițiunile prescrise de sus citatul articol, este același pentru ambele părți;

Considerând de asemenea că, de și prin cartea de judecată se prescrie, în primul rând, ca penalitate pentru recurent cinci lei amendă, pentru faptul de contravențiune la regulamentele comunale, totuși, pe lângă această pedepsă, aceeași carte de judecată mai obligă pe recurent și la facerea unor reparațiuni radicale la imobilul său din trada Blă-nari No. 8, conform cu actul de expertisă al arhitectului Xenopol, obligațiune care nu pôte fi considerată de cât tot ca o condamnățiune față de primărie;

Considerând că întru cât primăria ceruse la judele de ocol însăși

desființarea imobilului, care, dupe regulamentul de construcțiuni și salubritate, nu mai era în stare de reparat, și o asemenea cerere fusese respinsă de judele de ocol, primăria, în asemenea cas, avea dreptul de apel, față cu dispozițiunile art. 169 din proc. penală, de ôre-ce amenda prevădută de art. 385, alin. 9, unită cu cererea primăriei de desființarea imobilului recurentului, întrecă suma de 10 lei, prevădută de sus citatul articol; că ast-fel fiind, din tôte aceste puncte de vedere mijlocul invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului al III-lea :

» Violarea legel în materie de litispendență și a principiului că civilul ține pe corecțional în suspensiune, de câte orî soluțiunea ces-tiunei civile depinde de soluțiunea ces-tiunei corecționale«.

Considerând că rezultă din sentința supusă recursului că ceea ce a fost dedus în judecata instanțelor civile și care formeză obiectul sentinței No. 387 din 1895 a tribunalului Ilfov, secția III, conșistă în cererea recurentului de a se condamna primăria să 'i libereze autorisația pentru consolidarea imobilului, precum și de a fi obligată la daune de câte lei două sute pe ți pentru faptul expulsărei recurentului din ăisul imobil de către primărie, din cauza insalubrităței și a stărei de ruină a imobilului, pe cât timp, în specie, primăria, prin acțiunea de față a cerut condamnarea recurentului la amendă și desființarea imobilului, considerând'l ca contravenient la dispozițiunile art. 385, alin. 9 din codul penal; că, prin urmare, obiectul procesului pendinte înaintea instanțelor civile fiind cu totul altul de cât cel de ađi, litispendență nu pôte exista;

Considerând de asemenea că litispendența nu există nici din punctul de vedere că acțiunea ce recurentul a intentat la instanțele civile este introdusă cu mult posterior aceleea de contravențiune la care se referă recursul de față; că, dar din acest punct de vedere, și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului I :

» Nemotivarea hotărîrii săi ômisiune esențială în privința unui cap » principal de apărare și, prin consecință, violarea chiar a dreptului » de apărare.

» Am dovedit înaintea tribunalului cu însăși somațiunea cu » No. 104 din 1896, a poliției cômunale, desistarea primăriei de la

»instanța de apel. Tribunalul nu examinează această cestiune sulevată »de noi și nu ȋice absolut nimic«.

Considerând că rezultă din sentința tribunalului că, cu ocasiunea judec rei apelului, recurentul a produs tribunalului somațiunea cu No. 104 din 1896, prin care primăria 'l invita a executa dispozițiunile c rței de judecată relativ la facerea reparațiunilor, somațiune prin care recurentul tindea a dovedi că primăria se consideră prin ac sta că a renunțat la dreptul de apel și că a consimțit la executarea c rței de judecată, lu nd concludiuni în ac st  privity ; că asemenea și primăria a răspuns prin concludiunile sale la ac sta;

Că tribunalul însă omite de a discuta și a se pronunța asupra acestei propuneri; că ac st  propunere este esențială, pentru c  de la existența unei somațiuni, valabil făcută de altmintrelea, adică făcută de agentul polițienesc în urma unei autorisațiuni sa  unui ordin din partea primăriei, depindea soluția procesului;

Că, prin urmare, din momentul ce tribunalul nu examine z  și nu se pronunță asupra propunerei în privity  acelei somațiuni, și fiind o omisiune esențială, urm z  a se casa sentința tribunalului numai în acest punct.

Pentru aceste motive, respinge motivele II și III:

Caséză pentru motivul I, etc.

Penal, secția II.

No. 912

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

Cedarea fondilor de către proprietarii ce sunt a se expropria. — Dacă mai trebuie o sentință care să declare de expropriate terenurile. (Art. 21 din legea de expropriare).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PABLIC .

Indemnisațiunea fixată de juri  în total. — Ce  nsemn z .

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.

Indemnisațiune. — Dacă p te fi mai mare de c t oferta făcută înainte ca afacerea să ajungă la juri . — Când p te fi. (Art. 51 din legea de expropriare).

1) * n materie de expropriațiune pentru causă de utilitate publică, în cas când proprietarii cari sunt a se expropria se învoesc a ceda fondul, însă nu se mulțumesc cu preșul oferit,*

- nu mai este nevoie ca tribunalul să pronunțe o sentință de expropriare, ci, printr'o simplă încheiere, tribunalul trâmitează cererea înaintea juriului pentru fixarea indemnisațiunei.
- 2) Din momentul ce juriul a fixat indemnisațiunea în total, se înțelege că în acest total intră, pe lângă valoarea terenului expropriat, și daunele suferite din cauza exproprierii, și nici un text de lege nu impune juriului să se pronunțe separat pentru valoarea terenului și pentru daunele cauzate prin expropriare.
- 3) Juriul poate acorda despăgubiri mai mari de cât cele cerute de expropriat înainte ca afacerea să vină înaintea juriului, întru cât proprietarul expropriat este liber a cere de la juriu ori-ce sumă ca indemnisație, când administrația nu a primit oferta sa făcută înainte de a ajunge înaintea juriului.

No. 258. — **Respingerea** recursurilor făcute de moștenitorii defunctului Dinu Tatu, cât și cel făcut de primăria Capitalei, contra deciziei juriului de expropriare și ordonanței de executare a judeului-director de pe lângă tribunalul Ilfov, secția III, din 28 Octombrie 1896, precum și recursul făcut de cel d'ânteiă contra jurnalului tribunalului No. 4.532 din 1895 și a sentinței No. 261 din 1896

17 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opranu ;

Pe D-nii Urlățeanu și Crătunescu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Antimescu în combateri ;

Deliberând,

Având în vedere deciziunea juriului și ordonanța judeului-director, cum și jurnalul tribunalului No. 4.532 din 1895 și sentința No. 261 din 1896, supuse recursului.

În ce privește recursul făcut de moștenitorii defunctului Dinu Tatu :
Asupra primului mijloc de casare :

» Exces de putere și violarea art. 13, 14 și 16 din legea de expropriare.

» Greșită aplicare a art. 21 din aceeași lege, precum și violarea » principiului pus prin art. 19 din Constituțiune că nimeni nu poate » fi expropriat de cât pentru interes de utilitate publică.

„În adevăr tribunalul, prin jurnalul No. 4.532 din 3 Iulie 1895, declară expropriat în totul imobilul din strada Clopotari-Noul, No. 17 și 19, și comite o eroré grosieră când afirmă că expropriații cedeză fondul, însă nu se mulțumesc pe prețul oferit, și omisiune esențială, căci nu arată de unde trage această consecință, când din lucrările aflate în dosarul primăriei, alăturat pe lângă acel al tribunalului, se putea bine constata tocmai contrariul, adică că expropriații nu convin la cedarea fondului; asemenea prin sentința No. 261 din 1896, respingând cererea noastră de a reveni asupra acelui jurnal, declară expropriat imobilul care în nici o parte a lui nu era atins de linia bulevardului, acela a lui Dinu Tatu, violând ast-fel menționatul text de lege».

Considerând că e constant că recurenții au cedat locurile lor comune pentru construirea bulevardului Colțea, și ei au cerut fixarea indemnizației separat pentru fie-care, precum rezultă din propria lor declarație din 5 Ianuarie 1895, precum și din jurnalul No. 4.532 din 3 Iulie 1895; că ast-fel și în aceste condiții nu era trebuință de o sentință de expropriare, conform art. 21 din legea de expropriare;

Că de aceea și tribunalul, în presupunerea unei cesiuni voluntare, a dispus trimiterea recurenților la juriu pentru fixarea indemnității fără nici o opunere din partea recurenților;

Considerând că motivul propus astăzi pentru întâia oră are a fi respins: întâi, fiind-că există o cesiune voluntară și motivul privesce o porțiune de teren care nu mai poate fi discutată, ca motiv care ar fi putut fi propus printr'un recurs contra unei sentințe de expropriare care nu există; că, chiar de am admite că acest motiv n'a putut fi propus printr'un recurs contra sentinței de expropriare, ar putea fi propus prin recursul contra deciziei juriului, precum susține recurentul, e în sine și neîntemeiat, conform art. 4, alin. b din legea pentru crearea casei lucrărilor orașului București din 1893; că de aceea motivul are a fi respins.

.. Asupra mijlocului al II-lea :

„Omisiune esențială în decisiunea juriului, căci am cerut formal atât pentru imobilul moștenitorilor lui Dinu Tatu, cât și pentru acela al D-lui I. Constantinescu, pe lângă indemnizațiunea cuvenită pentru fond, daune interese pentru diferite pagube suferite din cauza exproprierii. În decisiune juriul nu se pronunță de loc asupra acestui cap de cerere».

Considerând că din momentul ce juriul a fixat indemnisațiunea în total ce se cuvine recurenților, prin acesta s'a înțeles a se cuprinde în această sumă, pe lângă valoarea terenului expropriat, și daunele suferite de expropriați din cauza exproprierii; că, de alt-fel, nu rezultă din nici un text de lege ver-o obligațiune impusă juriului de a se pronunța separat în ce privește valoarea terenurilor și a daunelor ce se occasionază din aceste exproprieri;

Că, prin urmare, și acest mijloc are a fi respins ca nefondat.

În ce privește recursul făcut de primăria Capitalei:

Asupra mijlocului de casare invocat:

„Violarea art. 51 din legea de expropriare. Jurații acordând D-nei Elisabeta N. Dumitrescu suma de lei 21.500, fără a explica dacă mai intră și suma de 5.000 lei primiți deja de soții expropriați, prin aceasta au violat dispoziția art. 51 menționat pe cât timp ei au acordat ca indemnisație o sumă mai mare de cât cea cerută în ziua când s'au pronunțat jurații asupra indemnisației.”

Considerând că juriul de expropriare poate acorda despăgubiri mai mari de cât cele cerute de expropriat înainte de a se judeca pentru acesta d'înaintea juriului; că dacă administrația nu primesce prețul cerut, în drept este partea a formula d'înaintea juriului și o cerere care întrece cererea făcută, liberă fiind a face ori-ce concludi în această privință d'înaintea juriului;

Că ast-fel fiind, din acest punct de vedere și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 913

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —
Constituirea juriului. — Lista juriului. — Din ce listă trebuie tras la sorți juriul. — Lista anului trecut. — Lista anului curent. (Art. 39 și 40 din legea de expropriere).

Este vișioasă constituirea juriului de expropriațiune când el a fost tras la sorți din lista anului trecut, dacă în momentul când

*juriul s'a întrunit și s'a pronunțat asupra indemnisațiunei
fusesse trimisă deja tribunalului, de către consiliul județian,
noua listă a anului curent.*

*Acest mijloc de nulitate pôte fi invocat pentru prima oră în ca-
sațiune, el fiind de ordine publică.*

No. 260. — **Casarea** decisiunei juriului de expropriere și ordonanței
judelul-director al tribunalului Ilfov, secția II, din 2 Noembre 1896,
în urma recursului făcut de Ministerul lucrărilor publice în proces
cu Oprea Manolache și St. Nicolaescu.

17 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poe-
naru-Bordea ;

Pe D. Alexandrescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Urlățeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 39, combinat cu 40 din legea de expropriere.

„Vițiosă compunere a instanței cu jurați al cărei mandat legal-
mente expirase.

„În adevăr consiliul județian, în sesiunea sa ordinară formeză lista
„juraților de expropriere pe fie-care an, înaintând această listă tribu-
„nalului spre a trage la sorți comisiunile juriului de expropriere
„(art. 39).

„În specie, tribunalul, prin jurnalul său cu No. 6.060 din 28 Sep-
„tembre a. c., trage comisiunea la sorți, înaintând dosarul judelul-
„director, care convocă comisiunea. Judecătorul-director constituie co-
„misiunea juriului de judecată în ziua de 2 Noembre a. c., în mo-
„mentul când mandatul comisiunei convocate încetase prin faptul sosi-
„rei și primirei de către tribunal a unei alte liste pe anul 1896—97,
„conform art. 39.

„Motivul fiind de ordine publică, căci e vorba de compunerea in-
„stanței juriului, se pôte invoca direct la înalta curte».

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța
judelul-director supusă recursului ;

Având în vedere că, din actele aflate în dosar, se constată că jurații

ce aveau să constituie juriul special însărcinat cu fixarea indemnisa-
 țiunii, au fost trași la sorți din lista alcătuită pe anul 1895—96;

Considerând că din certificatul grefei tribunalului Ilfov, secția I,
 cu No. 37.739 din 1896, rezultă că lista permanentă pentru anul
 1896—97 s'a primit la grefa acelui tribunal în ziua de 30 Octom-
 bre 1896; că, de asemenea, rezultă din dosar că jurații trași la sorți
 în ziua de 28 Septembrie au fost chemați a fixa indemnisația pentru
 ziua de 2 Noiembrie 1896, când noua listă permanentă se afla la grefa
 tribunalului;

Considerând că ast-fel fiind faptele, față cu dispozițiunile art. 39 și
 40 din legea de expropriațiune, juriul a fost rău constituit, de ôre-ce
 din momentul ce s'a primit la grefa tribunalului lista juriului alcătuită
 de consiliul județian, din această listă numai trebuia tras la sorți ju-
 riul ce avea a fi însărcinat cu fixarea indemnisațiunilor în afacerile ce
 aveau a se judeca posterior primirei acelei liste la grefa tribunalului;

Considerând că întru cât s'a urmat în specie alt-fel, jurații n'aveau
 capacitatea de a putea funcționa; că de aceea motivul propus în această
 pricină, fiind relativ la constituirea juriului, este de ordine publică și,
 prin urmare, poate fi invocat pentru prima ôră în casațiune.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 914

DELICT SILVIC. — Coproprietar al unei păduri în indivisiune
 cu Statul. — Dacă comite un delict silvic când taie lemne din
 pădure pentru trebuințele conacului său. (Art. 3, 14 și 19 din
 codul silvic).

*Comite un delict silvic coproprietarul unei păduri în indivisiune
 cu Statul când taie lemne, chiar pentru trebuințele conacului,
 în afară de regulele stabilite anume pentru exploatarea păduri-
 lor supuse regimului silvic.*

No. 709. — **Casarea** decisiunii curței de apel din Craiova, secția I,
 cu No. 1.108 din 1896, în urma recursului făcut de Stat în pro-
 ces cu Dinu Mihail.

18 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. Antonescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror C. Sărățianu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Violarea art. 3, alin. III și IV, și 19 din codul silvic.

» Căci, curtea de apel, dupe ce constată că Dinu Mihail a tăiat lemne din pădurea supusă regimului silvic, 'l achită, pe motiv că tăierea e presupată, că s'a făcut pentru trebuințele conacului moșiei D-lui » Dinu Mihail, din momentul în care Statul nu probază că lemnele s'a luat pentru alte trebuințe.

» În acest mod curtea crează o excepțiune neprevădută de codul » silvic, desființând într'un mod indirect toate măsurile luate de legiuitor pentru conservarea și buna exploatare a pădurilor supuse regimului silvic ».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că d'inaintea curței de apel, pentru a justifica faptul tăierii lemnelor, constatat de alt-fel de curtea de apel, intimatul a invocat numai calitatea sa de coproprietar în indivisiune asupra pădurei unde s'a comis tăierea și că acele lemne le-ar fi luat pentru trebuințele conacului, și curtea a admis că nu pôte fi delict când coproprietarul ar fi tăiat lemnele pentru trebuințele conacului ;

Considerând că dupe art. 3, alin. III din codul silvic sunt supuse regimului silvic pădurile și ale celor-alte persoane juridice cari sunt în devălmășie cu proprietarii particulari, pe cât timp se află în indivisiune ; că asemenea, dupe art. 14 și 19 din codul silvic, ori-cine va tăia lemne din pădurile supuse regimului silvic, în afară din regulile stabilite anume pentru exploatarea unor asemenea păduri, comite delict silvic ;

Considerând că dupe codul silvic, de altmintrelea, coproprietarul în indivisiune cu Statul nu pôte tăia lemne chiar pentru trebuințele conacului, fără o prealabilă autorizare ;

Considerând că, în specie, curtea, fără să constate o autorizare prealabilă, că proprietarul ar fi putut tăia lemne pentru trebuințele co-

nacului, admite o distingere pe care nu o cunoște, și că ast-fel s'a sêvîrșit un invederat exces de putere prin violarea textelor de lege vîdate în mijlocul de casare.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 915

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Casare și trîmțiere înaintea aceluiași juriu. — Cum se constituie acest nou juriu. (Art. 40, 54 și 55 din legea de expropriere).

În cas cînd decisiunea juriului și ordonanța de executare a jude-lui-director au fost casate și afacerea s'a trîmțis din nou înain-te : aceluiași juriu, adică înaintea juriului din aceeași plasă, tribunalul trebuie să tragă la sorți o altă comisiune de jurați din lista acelei plăși, iar nu să trîmțită dosarul jude-lui-director ca acesta să convóce aceeași comisiune a cărei decisiune a fost casată, căci în asemenea cas decisiunea este iarăși casabilă.

No. 261. — **Casarea decisiunei juriului de expropriere și ordonanței jude-lui-director al tribunalului Vâlcea din 21 Septembrie 1896, în urma recursului făcut de Ministerul lucrărilor publice în proces cu Alexandrina Boicescu și Elena Gheorghiu.**

18 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. Alexandrescu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Disescu, în combateri, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberînd,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 54 și 55, combinate cu 40 din legea de expropriere, de ore-ce tribunalul Vâlcea, în loc de a proceda, conform citatelor articole și a decisiunei înaltei curți de casațiune, la o nouă tragere

„la sorți a unei alte comisiuni dintre jurații aceleeași plăși, înainteză
 „pur și simplu dosarul supleantului tribunalului, cu delegațiune a
 „convoca aceeași comisiune de jurați, a cărei decisiune fusese casată
 „de înalta curte; motivul fiind de ordine publică, fiind vorba de or-
 „ganizarea instanței, se poate invoca direct la înalta curte».

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța
 judeului-director supuse recursului;

Având în vedere că se constată că această curte, prin decisiunea cu
 No. 66 din 1896, casând decisiunea juriului de expropriere și ordo-
 nanța judeului-director al tribunalului Vâlcea din 9 Decembre 1895
 pentru greșita constituire a juriului, a trimis afacerea înaintea ace-
 luiași juriu de expropriere, precum se enunță în dispozitivul deci-
 siunei de casare;

Că tribunalul Vâlcea, fără a trage la sorți o nouă comisiune din
 lista aceleeași plăși, a înaintat dosarul supleantului spre a convoca
 aceeași comisiune a cărei decisiune fusese casată;

Considerând că tribunalul de trimitere s'a conformat în aparență
 dispozitivului deciziei de casare, fără să țină seama că în cas de casare
 afacerea n'are a fi judecată de același juriu a cărui decizie s'a casat,
 ci tribunalul are a săvârși o nouă tragere la sorți din lista de plasă,
 conform art. 54 și 55, combinate cu 40 din legea de expropriere, care
 să serve pentru comisia juriului; că, nesăvârșindu-se tragerea la sorți
 a juraților necesari, prin acesta s'a violat textele de lege vădate în
 mijlocul de casare, și dar motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 916

**URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Credit funciar rural. — Afapte și
 publicațiuni puse la primăria locului situațiunei imobilului. —
 Ce trebuie să conțină. (Art. 63 din legea creditului funciar și
 art. 512 din procedura civilă).**

**URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Depunerea prețului. — Ultima și
 sărbătoare legală. — Când poate fi depus. (Art. 70 din legea cre-
 ditului funciar).**

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Supralicitare. — Afășarea terme-

nului de supralicitare. (Art. 67 din legea creditului și art. 546 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Credit funciar rural. — Somațiuni pentru ratele întârziate. — Dacă implică vânzarea. (Art. 61 din legea creditului).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Creditul funciar. — Adjudecatar. — Depunerea prețului. — Ce depune. (Art. 96 din legea creditului și art. 551 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Termenul de vânzare. — Dacă acest termen trebuie observat la prima fixare. (Art. 62 din legea creditului și art. 510 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Tabloul de ordinea creditorilor. — Termen. — Dacă termenul în care trebuie făcut este prevăzut sub pedeapsă de nulitate. (Art. 573 din procedura civilă).

- 1) *In materie de urmărire făcută dupe cererea creditului funciar rural în afiștele destinate a fi puse la primăria unde se află situat imobilul, trebuie să se facă mențiune că ziua fixată pentru vânzare este însemnată în »Monitor«, această mențiune însă nu trebuie făcută și în procesul-verbal al agentului care a afișat la primărie afiștul.*
- 2) *Când ultima zi în care trebuie ca adjudecatarul să depună prețul este o sărbătoare legală, depunerea prețului în prima zi lucrătoare dupe această sărbătoare este făcută în termen, deci valabilă.*
- 3) *Termenul de trei luni, de la aparițiunea și publicațiunea afiștelor, în cari are să se facă vânzarea, trebuie să fie observat numai la primul termen al vînderei, iar nu și în cazul când din diferite împrejurări și de câte ori vânzarea este amînată.*
- 4) *Legea nu prescrie a nume când trebuie afișat la ușa tribunalului termenul de supralicitare, destul numai să fie afișat înainte de ziua când este fixată supralicitarea.*
- 5) *Somațiunea de a plăti, chiar repetată mai mult timp, făcută de creditul funciar rural debitorului căruia deja i-a cerut punerea în urmărire a imobilului ipotecat, nu împiedică ca procedura de urmărire să continue, când aceste somațiuni repetate se referă la ratele întârziate și pe cari debitorul nu le plătește.*
- 6) *Adjudecatarul se substituie în drepturile și datoriile debitorului față de creditul funciar, cu consimțimentul acestei societăți, și când societatea a consimțit, adjudecatarul are a fi scădut din prețul adjudecațiunei cu suma ce creditul avea să primască de la debitor, depunînd drept preț numai restul.*
- 7) *Termenul de patru săptămîni în care trebuie să se facă tabloul de ordinea creditorilor nu este prevăzut sub pedeapsă de nulitate, destul numai ca tabloul să se facă și peste acest termen.*

No. 262. — Respingerea recursului făcut de G. I. Broșteanu contra ordonanței de adjudecare cu No. 4.284 din 1896 a tribunalului Gorj în proces cu creditul funciar rural și C. A. Calotescu.

18 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Crătunescu și Sipsomo, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea art. 63 din legea creditului funciar român, întru cât a-
fiptul ce s'a lipit pe ușa primăriei unde se afla situat imobilul, nu
»coprinde mențiunea : că ziua hotărâtă pentru vânzare este însemnată
»în *Monitor*, mijloc propus la instanța de fond, și care, dupe regulile
»de publicitate, edictate și de dreptul comun, sunt prevădute sub pe-
»depsă de nulitate ; art. 512 din procedura civilă».

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că dacă este adevărat că dupe dispozițiunile art. 63,
ultimul aliniat, din legea creditului funciar, în afișele destinate a fi
puse la primăria unde se află situat imobilul trebuie să se facă men-
țiune că ziua hotărâtă pentru vânzare este însemnată în *Monitor*,
recurentul însă cu nimic nu a dovedit că o asemenea formalitate nu
a fost observată în specie ;

Că de și se susține că o asemenea mențiune nu se vede făcută în
procesul-verbal al agentului care a afișat la primărie afișul prevă-
dut de lege, totuși, însă, recurentul nu poate invoca această lipsă, de
ôre-ce nu procesul-verbal care constată afișarea trebuie să conțină
asemenea mențiune, ci însăși afișul ;

Că, prin urmare, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

„Violarea art. 70 din legea creditului funciar român și nulitatea
»ordonanței ce s'a eliberat de tribunal, întru cât legea impune adju-
»decatarului să achite în termen de 8 zile de la supralicitare ; acesta
»a avut loc la 8 Maiu, iar depunerea s'a făcut la 14, peste termen».

Considerând că acest mijloc este neexact în fapt, de ôre-ce, dupe
cum rezultă din dosar, supralicitarea a fost în ziua de 4 Maiu 1896,

iar termenul de 8 zile libere nu expira de cât în ziua de 12 Maiu, ast-fel că în acea zi, precum și a doua zi, 13 Maiu, fiind sărbători legale, depunerea prețului s'a făcut în prima zi lucrătoare, adică la 14 Maiu 1896, prin urmare, în termenul prevăzut de art. 70 din legea creditului funciar.

Asupra mijlocului III :

» Violarea art. 62 din legea creditului, combinat cu 510 din procedura civilă, întru cât vinđarea nu s'a făcut dupe 3 luni de la aparițiunea și publicațiunea afiștelor în *Monitor*».

Considerând că din combinațiunea art. 62 din legea creditului cu art. 510 din procedura civilă rezultă că termenul de 3 luni de la aparițiunea și publicațiunea afiștelor în cari are să se facă vinđarea trebuie să fie observat numai la primul termen al vinđerei, iar nu și în cazul când din diferite împrejurări și de câte ori vinđarea este amânată ;

Considerând că, în specie, dupe cum rezultă din dosarul cauzei, acest termen a fost observat de către tribunal cu ocazia fixării primului termen al vinđerei ;

Că, prin urmare, și acest mijloc este neintemeiat.

Asupra mijlocului IV :

» Nulitatea jurnalului prin care s'a respins incidentul de nulitatea afiștelor, de ôre-ce nu s'a pronunțat în ședință publică. Nulitatea jurnalului de supra-licitare întru cât rezultatul ei n'a fost pronunțat în ședință publică».

Considerând că din lucrările aflate în dosar se constată că atât jurnalul prin care s'a respins cererea de nulitate a afiștelor, cât și acela de supra-licitare, au fost citite în ședință publică ;

Că, prin urmare, mijlocul de casare este neexact în fapt.

Asupra mijlocului V :

» Violarea art. 67 din legea creditului, combinat cu 547, întru cât afiștele de supra-licitare s'au lipit tocmai în ajunul zilei de supra-licitare, adică la 3 Maiu, iar supra-licitarea era la 4».

Considerând că, de și prin art. 546 din procedura civilă, combinat cu art. 67 din legea creditului, se prevede că termenul de supra-licitare să fie afișat la ușa tribunalului, însă nu se prescrie anume când are a se face afigerea ;

Considerând că, în specie, fiind constatat că afişarea se făcuse înainte de ziua adjudecării definitive, formalitatea cerută de lege a fost îndeplinită, şi din acest punct de vedere şi acest mijloc este neintemeiat.

Asupra mijlocului VI :

„Exces de putere şi violarea art. 61 din legea creditului, întru cât s'a făcut somaţiune de plata ratelor întârziate în timp de 4 ani».

Considerând că fiind constant în fapt că recurentul, în urma împrumutului făcut la creditul rural, nu a plătit ratele ce se obligase, în virtutea legii sale, creditul a cerut vânzarea moşiei ipotecate în ziua de 12 Noembrie 1894, în urma îndeplinirii tuturor formalităţilor cerute de lege ; că dacă în urmă a continuat cu facerea şi a altor somaţiuni, acestea nu erau de cât a încunosciinţa pe recurent şi de cele-alte rate exigibile, posterioare cererei de vânzare ;

Că, prin urmare, nu se poate susţine că cu facerea acelor somaţiuni în timp de 4 ani s'ar fi violat în ceva art. 61 din legea creditului ;

Că, ast-fel fiind, şi acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului VII :

„Violarea art. 551, combinat cu 96 din statutele creditului funciar, întru cât acest articol regulază raporturile dintre adjudecatar şi creditor, iar nici de cum între debitorul expropriat şi adjudecatar, calculându-se în preţ dupe valoarea sa nominală, iar nu dupe cea reală».

Considerând că adjudecatarul se substituie în drepturile şi datoriile debitorului, faţă de credit, cu consimţământul acestei societăţi ; că întru cât, în specie, creditul a consimţit ca adjudecatarul să fie substituit, el are a fi scădut din preţul adjudecaţiunii cu suma ce creditul avea să primască de la debitor, iar adjudecatarul nu era obligat să depună de cât restul până la complectarea preţului adjudecat ;

Că, prin urmare, şi acest mijloc, din acest punct de vedere, are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului VIII :

„Violarea art. 573, întru cât tabloul de ordine creditorilor nu s'a făcut 4 săptămâni dupe prima publicare a vânzării».

Considerând că de şi art. 573 prevede că tabloul de ordinea creditorilor se va face în 4 săptămâni dupe cea d'antăi publicăţiune a urmăririi, totuşi, nefacerea acestui tablou precis în acest termen,

nu este prevădută sub pedepsă de nulitate, destul numai ca tabloul să fi fost făcut, ceea ce judecătorul comisar constată în specie ;

Că, de aceea, și acest motiv este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 917

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Dacă mandatarii însărcinați cu vinderea unei averi pot licita pentru ei, fie direct, fie indirect, (Art. 1.308 din codul civil).

URMARIRE IMOBILIARĂ. — **Minori.** — **Ministerul public.** — **Advocatul cel mai vechiu înscris în tablou.** — Dacă trebuie arătat în sentință că avocatul ce a înlocuit pe procuror era cel mai vechiu din tablou.

- 1) *Mandatarii averii ce sunt însărcinați a vinde nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecatari ai acelei averi, nici direct, nici indirect prin persoane interpușe.*
- 2) *Când fotoliul ministerului public a fost ocupat de un avocat, presupunerea este că acest avocat a fost cel mai vechiu înscris pe tablou dintre cei aflați în sala de ședință, și nu este trebuință să se constate prin sentință acesta.*

No. 263. — **Respingerea recursului** făcut de Anica Isvoranu contra ordonanței de adjudecare No. 616 din 1896 a tribunalului Mehedintzi, secția I, în proces cu C. T. Georgescu.

18 Decembre 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Georgescu, în combatere, și

Pe D. procuror C. Sărățeanu, în conclusioni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Violarea art. 1.308, alin. II din codul civil, întru cât adjudecatorul, fiind mandatar și însărcinat a vinde imobilul, nu putea să l cum-

»pere la licitațiune, dispozițiunea fiind prevădută sub pedepsă de »nulitate«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului;

Având în vedere că deș și, dupe dispozițiunile art. 1.308, alin. II din codul civil, mandatarul averii ce sunt însărcinați a vinde nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecările al acelei averi, nici direct, nici indirect, nici prin persoane interpuse;

Considerând însă că, în specie, și independent de alte considerațiuni, recurenta cu nimic nu dovedește că C. Georgescu, adjudecatorul imobilului, ar fi avut calitatea de mandatar al creditorului Masinca Constantinescu, însărcinat cu vinderea acelui imobil;

Că așa fiind, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt.

Asupra motivului II:

»Rea constituire a tribunalului, de ôre-ce în cauză fiind minori, și în »lipsa D-lui procuror, în loc să se ia cel mai vechi avocat din tablou, »și să se constate acesta în corpul hotărîrii, s'a luat orî-ce avocat«.

Considerând că este constatât că, în lipsa procurorului, tribunalul a fost constituit cu unul din avocați, care a ținut locul ministerului public; că trebuie a presupune că acest avocat a fost cel mai vechi înscris pe tablou dintre cei aflați în sala de ședințe;

Că nu e trebuință să se constate prin sentință anume acest fapt, că avocatul luat spre a ocupa fotoliul ministerului public a fost cel mai vechi înscris pe tabloul avocaților și care ar fi fost față;

Că ast-fel compunerea tribunalului, sub acest raport, având a fi presupusă ca regulat săvîrșită, mijlocul de casare invocat urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III și motivului I din cele suplimentare:

»Nulitatea ordonanței de adjudecare, ca și a sentinței tribunalului, »prin care se respinge cererea de anularea licitațiunei făcută de noi, »și basată pe aceea că doi dintre minori devenind majori, nu 'i mai »putea represinta tutorea lor, ci trebuia să fie chemați ei personal. »Hotărîrea este nulă și pentru că a fost pronunțată fără ca ministrul public să 'și fi dat părerea sa.

»Exces de putere, întru cât tribunalul procede la vindere fără ca »procedura să fie îndeplinită față cu toate părțile. În adevăr, doi din »părți, ce erau represintate prin tutore, devenind majori, aceștia trebuiau să fie încunosciințați«.

Considerând că din lucrările aflate în dosar și din ordonanța de adjudecare se constată că, în ziua de 29 Aprilie, reprezentantul debitorului ar fi cerut tribunalului a se amâna vîndarea spre a fi citați personal doi din fiii creditorului, cari pretindeau că ar fi devenit majori; că tribunalul a respins această cerere ca nedovedită în fapt, față cu declarația creditorului că toți copiii săi sunt minori, și a procedat la vîndare;

Că, posterior aceștia, în ziua de 8 Maiu 1896, cu ocazia supralicitărei, reprezentantul debitorului a cerut numai ca tribunalul să ia act de declarațiunea sa că trei din fiii creditorului ar fi majori, ceea ce s'a și făcut de tribunal;

Considerând că, independent de aceste constatări, motivul acesta nu pòte fi propus de cît de cel interesat, nu însă de debitorul urmărit;

Că de aceea trebuie se fie respinse mijlocele sus menționate;

Considerând că, în cît privește mijlocul relativ la violarea art. 573 din procedura civilă, recurentul a renunțat a-l mai susține.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 918

CURTEA DE COMPTURI. — Competință. — Controlori fiscali. — Dacă sunt justițiabili de curtea compturi. (Art. 87 din legea comptabilității generale a Statului).

Legiuitorul deferă curței de compturi cercetarea, judecarea și stabilirea responsabilității agenților însărcinați cu supravegherea și controlul comptabililor.

Ast-fel controlorii fiscali sunt justițiabili de curtea de compturi pentru delapidările comise de mînuitorii de bani publici cu a căror supraveghere erau dînzii însărcinați.

No. 2 ¹⁾. — Respingerea mijlocelor de casare I și II, invocate de recurenții Petre Negreanu și C. Constantinescu, ca neintemeiate; iar în ce privește pe N. Greceanu, ca neadmisibile.

Trămiterea afacerii a se judeca din nou de secțiunea II a acestor curți în ce privește motivul III.

1) Această deciziune, precum și aceea ce urmăze, sub No. 3, date de secțiunile unite ale acestor curți, scăpându-se din vedere a se publica la timp, se publică aci.

7 Mai 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. Em. M. Porumbaru, procuratorul recurenților, în desvoltarea motivelor de casare I și II, și

Pe D. procuror-general Gh. Filitti în conclusiunile emise ;
Deliberând,

În ce privește pe recurenții Petre Negreanu și C. Constantinescu, și anume asupra mijloacelor I și II de casare, invocate de dênșii, în următórea coprindere :

I. »Violarea art. 14 din Constituție, de óre-ce judecătorii noștri »naturali sunt instanțele ordinare, iar nu curtea de compturi«.

II. »Violarea art. 15 din legea organică a curței de compturi, de óre-ce, în virtutea acestui articol, controlorii nefiind nici comptabili, nici »mânuiitori de bani publici, nu sunt justițiabili de curtea de compturi«.

Având în vedere că, prin decisia supusă recursului, curtea de compturi, verificând gestiunea mai multor perceptori, a condamnat pe recurenți să plătescă fiscului sumele delapidate de acei perceptori în timpul când dênșii erau însărcinați cu inspecțiunea lor ca controlorii fiscali, acesta în virtutea art. 64 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe din 10 Martie 1882, modificată în 1885;

Considerând că cestiunea dedusă judecăței este aceea de a ști dacă în asemenea casuri controlorii fiscali sunt justițiabili de curtea de compturi sau de instanțele judecătorești ordinare ;

Având în vedere art. 87 din legea de comptabilitate generală a Statului ;

Având în vedere că acest articol conține următóarele dispozițiuni :

I. Declară, prin aliniatul I, ca și art. 64 din legea de constatare și percepere din 1882, responsabil pe funcționarul însărcinat special și direct cu supravegherea comptabililor și controlul comptabilităților lor, cum sunt : casierii generali și controlorii fiscali, de óri-ce deficit ce nu se poate acoperi din cauza lipsei de verificare.

II. Acordă, prin aliniatul II, ministerului de finanțe dreptul de a face să se fixeze ôisul deficit printr'un decret regal.

III. Recunoște, prin ultimul aliniat, că prin acesta nu se atinge dreptul ce agenții de control și supraveghere au de a se arăta cu cerere

la curtea de compturi spre a li se face legiuita îndreptare la cas de a fi năpăstuiți.

Considerând că din citatul articol, și în special din coprinsul ultimului său aliniat, reese învederat că legiuitorul deferă curței de compturi cercetarea, judecarea și stabilirea responsabilității agenților însărcinați cu supravegherea și controlul comptabililor; că, în adevăr, dacă se recunoște dreptul acestor agenți de a se adresa la curtea de compturi în contra decretului regal provocat de ministerul de finance, prin care se fixează quantumul deficitului de care denses sunt răspunzători pentru comptabilii puși sub controlul lor, de aci reese virtual ideia că densii nu sunt în nici un cas justițiabili de instanțele judecătorești ordinare;

Considerând că ast-fel fiind, ambele mijloce de casare ce se invocă cătă a fi respinse ca neintemeiate.

II. În ce priveste pe recurentul N. Greceanu, și anume asupra acelorași mijloce I și II de casare, discutate mai sus.

Având în vedere că Nicolae Greceanu n'a făcut recurs în contra primelor decisiuni No. 91 și 92 ale curței de compturi, prin cari a fost declarat responsabil, în calitatea sa de controlor fiscal, pentru sumele delapidate de către perceptorii puși sub controlul său, și acele decisiuni au fost casate numai în urma recursului fiscalului făcut prin ministerul public de pe lângă curtea de casație;

Că ast-fel fiind, densul nu mai pôte fi admis a ataca cu recurs noua hotărîre dată de curtea de compturi, ca curte de trâmire, în cât priveste competența sa.

Pentru aceste motive:

Respinge aceste mijloce;

Iar asupra mijlocului III de casare trâmire afacerea a se judeca de secțiun: a. II.

Civil, secțiuni-unite.

No. 919

CONTRIBUȚIUNI DIRECTE. — Decisiune dată de comisiunea de apel dupe casare și conformă cu hotărîrea curții de casație. — Dacă se mai pôte ataca pentru a doua oară cu recurs în casație. (Art 46 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe din 1893).

Decisiunile pronunțate de comisiunile de apel în urma unei prime casări, și date în conformitate cu hotărîrea curții de casație care a casat prima decisiune a comisiunei de apel, nu mai sunt supuse recursului în casație.

No. 3.—**Respingerea**, ca neadmisibil, a recursului făcut de Lucia Principesă de Schönburg Valdenburg contra decisiunei comisiunei de apel din județul Bacău No. 9 din 1896.

23 Mai 1896

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. Vivescu, delegatul fiscului, în susținerea sa că, în specie, recursul nu este admisibil, și

Pe D. Andrei Teodoru, avocatul recurentei, în combaterea excepțiunei de neadmisibilitatea recursului ;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului ridicat din oficiu :

Având în vedere că cestiunea este a se sci dacă decisiunile comisiunilor de apel, pronunțate în materie de constatare și percepere a contribuțiilor directe, ca comisiuni de trămitere, în urma unei prime casări, mai pot fi sau nu supuse și ele recursului în casație ;

Având în vedere că art. 46 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe din 1893, dupe ce pune îndatorire comisiunei de apel, căreia i s'a trămis afacerea spre a fi judecată din nou, ca să se conformeze decisiunei înaltei curți de casație, în ceea ce privesce punctele supuse casării, prin al II-lea aliniat al său statornicesce că decisiunile date de comisiunile de apel, în conformitate cu hotărîrile înaltei curți, nu mai sunt supuse recursului ;

Considerând că, față cu textul citatului articol luat în întregul său, câtă să se recunoscă că în această materie fiscală legiuitorul, derogând la regulile de drept comun, a înțeles, fără vre-o distincțiune, a nu mai acorda părților un nău drept de recurs în casație în contra decisiunii comisiunii de trimitere, când aceste decisiuni au fost date în conformitate cu hotărîrea casației și că singurul cas în care se pôte face un asemenea nău recurs este numai acela în care o atare decisiune ar fi în contradicțiune cu doctrina adoptată și stabilită prin hotărîrea de casare, acesta ca sancțiune a prescripțiunii legii, care îndatorază pe comisiunile de trimitere de a se conforma acestei hotărîri ;

Considerând că, în specie, curtea de casație, prin hotărîrea sa cu No. 78 din 1896, a casat prima decisiune a comisiunii de apel din Bacău sub No. 984 din 1895, ca fiind pronunțată cu exces de putere când, neținînd seama de probele produse de fisc, a considerat pe recurentă ca domiciliată în țară și a supus-o numai la impozitul funciar de 6% pentru moșia sa din comuna Fântânelele, căci dînsa, avîndu-și locuința în străinătate, urma a fi supusă la impozitul de 12% ; că, în urma acestei casări, comisiunea de trimitere, prin decisia sa cu No. 9 din 1896, supusă recursului de față, stabilește că în adevăr recurenta și are domiciliul în străinătate și o supune la impozitul funciar de 12% ;

Considerând că, ast-fel fiind, decisiunea comisiunii de trimitere fiind pronunțată în conformitate cu hotărîrea cîrței de casație, ea, asemănat aliniatului II de sub citatul art. 46 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, nu mai pôte fi supusă recursului în casație.

Pentru aceste motive :

Respinge recursul ca neadmisibil, etc.

Fiscal, secțiunii-unite.

TABELA

**Articolelor de legi și regulamente ce s'au discutat de
curtea de casațiune, ambele secțiuni, prin decisiunile pronunțate
în anul 1896**

Art.	Pagina	Art.	Pagina
Codul civil			
	42	695	{ 502
	1209		{ 1186
1	{ 1288	728}	{ 1337
	1450	443}	1513
	1463	748	1126
5	170	752	42
13	938	800}	
33	683	813}	1609
48}		818}	
143}	35	819}	1332
144}		841	42
175	1209	844	959
199	1186	847	42
219}		849	{ 938
226}	1448		{ 991
229		854	991
232}		867	216
241}		889	974
250	1058	890	959
263}		899	54
304}		932}	
307}	35	933}	1605
338	1344	955	216
413	1656	965	1605
465}		966}	
480}	1617	968}	1049
483/			{ 1049
522}	654	969	{ 1532
541	1344		{ 1609
653	1522	974	1513
		991	1501

Art.	Pagina	Art.	Pagina
994	47	1200	1641
	{ 674		{ 71
	{ 677		{ 594
	{ 802		{ 670
998	{ 833	1201	{ 680
	{ 1225		{ 772
	{ 1263		{ 790
	{ 1334		{ 1405
999	677		{ 1459
1000	{ 190	1204	165
	{ 619		{ 6
1001	47		{ 594
1003	126	1206	{ 792
1004}	1609		{ 954
1006}	1609		{ 1501
1008	170	1208	{ 1616
1011}	1609		{ 1641
1017}	37	1211	202
1019}	37	1213	1641
1021}	37	1214	1176
1057}	1513	1242	891
1058}	1513	1248	{ 235
1075	1263		{ 1352
1079	1363	1250}	235
1084	1263	1252}	235
1100	645	1253	{ 235
1167	1186		{ 1352
	{ 1180	1295	20
	{ 1298	1297	1255
1169	{ 1482	1298	1363
	{ 1617	1305	1673
1175	1532	1307	{ 117
1177	1119		{ 891
1180	921	1308	{ 584
1184	147		{ 1704
1188	175	1364	901
1191	536	1420	953
	{ 6	1421	1501
	{ 196	1423}	953
1197	{ 536	1426}	953
	{ 792	1429	1482
	{ 977	1432	977
1198	{ 1305	1436	1182
	{ 1522	1441	71

III

Art.	Pagina	Art.	Pagina
1483	{ 519 1373 1381	76	757
1533	1212	82	1656
1534	1501	91 }	689
1535	62	92 }	1212
1537	721	94	175
1540	608	97	656
1632	1569	108	715
1770	37	114	{ 160 643
1781	135		1063
1786	499		1144
1825	{ 614 874	118	{ 1206 1258
1850	1617		1319
1865	175		1379
1900	{ 20 659		1620
1901	659	119	721
1902	512	122	1349
			833
1907	{ 786 1230 1307	123	{ 1298 1694
1909	1656	138	833
1914	42	151	1522
			{ 623 669 749
Pocedura civilă			819
54	1518	154	{ 982 1191
			1522
56	{ 178 1347 1518		1638
58	656		{ 32 69
68	1520	159	69
70	656	160	69
		163	1257
	{ 614 757 914	166	1119
74	{ 929 953 1379 1439	167	874
		168 }	1119
	{ 757 1192	179 }	218
75		180 }	936
		198	692
		211	

IV

Art.	Pagina	Art.	Pagina
214	1354		44
220 }	1119		713
221 }			835
222 }	32	332	869
225 }			997
232	165		1634
234	1249	335 }	997
	32	336 }	614
	167	371	1653
256	646	374	938
	663	378	614
	886	387	1439
	27	388 }	908
	167	389 }	1258
	194	397	1653
257	646		879
	663	398	1439
	886		669
	1504		710
265	1222		951
276	636		1534
	1354	399	1202
278	1354		1534
	1357	400	46
288	1642		623
290	972		669
291	207		1491
	1036	402	1192
292	384		1054
296	93	453	874
297	207	456	
	27	494	1439
316	1634	496 }	1039
	1189	498 }	74
318	1492	499	1063
	1513	500	1039
319	1189		1063
320	1513	501	160
323	70		891
324	1518	503	1266
326	62		1439
	44	504	
327	959		
	1458		

Art.	Pagina	Art.	Pagina
505	891	553	{ 901
	{ 135		{ 1579
506	{ 891		{ 1673
	{ 1209	554	{ 891
	{ 1379		{ 1258
507	1266	555	{ 874
	{ 135		{ 891
509	{ 879	556	{ 908
	{ 891		{ 923
	{ 914		{ 908
510	{ 1063	557	{ 923
	{ 1699		{ 1258
511	1653		{ 721
512	{ 1439	558	{ 1063
	{ 1699		{ 1673
	{ 28	559	{ 548
514	{ 185		{ 1046
	{ 1178		{ 235
525	1534		{ 879
529	{ 1022	562	{ 891
	{ 1653		{ 1634
	{ 185	565	1209
530	{ 1024	572	906
533	1634		{ 906
534 }		573	{ 1699
535 }	74	574	1673
539 }		578	906
	{ 721		{ 721
542	{ 874		{ 906
	{ 1063		{ 1673
	{ 1258	594	1219
	{ 1063	681 }	
546	{ 1379	682 }	
	{ 1699	683 }	1126
547	1258	689 }	
	{ 584	722	1209
	{ 721	728	1513
551	{ 901		{ 504
	{ 1063		{ 676
	{ 1673	729	
	{ 1699	735	757
	{ 584	736	1057
552	{ 891	739 }	
	{ 906	743 }	1587

Art.	Codul penal	Pagina	Art.	Pagina
2		1288		97
32		547		454
34		522		592
			238	640
40	{	67		697
		1145		871
		1583		1079
				1084
				1149
47	{	763		592
		1267	239	697
		1587		759
50		849		
51		849	243	{ 765
				1149
53	{	1102		
		1271	248	{ 857
				1298
54	{	1102	249	1284
		1271	254	1292
58		1292	263	1427
			264	{ 1427
				1658
60	{	67		
		1145		591
		1576		749
		1585		
		1659	294	{ 761
				775
63		1105		857
74)			295	1136
75)		394	296	749
123		730	297	761
	{	67	298	591
124		77	306	1661
127		707		
140		1600	308	{ 754
				873
165	{	640	309	754
		1285	310	1661
			317)	
184	{	534	318)	849
		565		
				735
185	{	534	322	{ 741
		1591		1430
225	{	857	323	{ 735
		1585		1430
234		1585		

VII

Art.	Pagina
332	{ 1092 1376
333	{ 1092 1376
334	1122
352	{ 630 1665
361	636
376	{ 593 718
	{ 1108 1286 1688
385	
389	1687
393	158

**Legea din 28 Maiu 1893,
modificătoare câtor-va articole
din codul penal**

123	1145
---------------	------

Procedura penală

8	17
11	1134
25	1567
31 }	
32 }	
33 }	1136
34 }	
35 }	
41	805
43	{ 744 775
46	1114
66	1649
76	842
77	1544
137	1136
152	1134
	{ 744 756
153	{ 842 871 1544

Art.	Pagina
154	1134
161	619
169	1688
183	867
185	1134
	{ 81 1094
186	{ 1134 1570
	{ 619 842
191	{ 1102 1271 1279
	{ 842 848
192	
195 }	
197 }	867
200	757
204	1544
206	1102
207	677
237	1136
	{ 392 1097
248	{ 1671 1682
	{ 840 1074
	1099
258	{ 1295 1377 1393
259	840
277 }	
281 }	1436
284 }	
292	849
	{ 849 1292
301	
	{ 849 1292
302	
321	849

VIII

Art.	Pagina	Art.	Pagina
341	1679		105
	{ 763		125
342	{ 775		322
	{ 849		454
	{ 1436		592
347	1544		593
357	775		697
359	1436		718
360	1436		754
361	775		759
362	243		761
363	1292		765
366	1136		847
	{ 775		873
367	{ 849	525	1079
	{ 1679		1081
373	1436		1084
375	1679		1108
383	677		1117
385	1134		1284
395	849		1285
	{ 1283		1286
	{ 1394		1288
396	{ 1663		1302
	{ 1664		1443
416	1418		1455
	{ 717		1591
417	{ 1077		1599
	{ 1275		1665
	{ 1283	593}	837
	{ 842	594}	862
422	{ 1094	598	
	{ 1124		
	{ 1145		
	{ 717		
429	{ 1077		
	{ 1275		
	{ 81		
493	{ 842		
	{ 1114		
494	81		
523	1086		

Codul nou de comerciù	
2	1369
	{ 509
22	{ 1159
	{ 1200
	{ 1670
	{ 869
27	{ 1150
	{ 1670
32	147

Art.	Pagina
34	1200
43	632
88}	1593
99}	
116	896
123	1145
270}	1458
273}	
275	921
281	{ 751
	{ 1127
349	1127
381	608
399	1458
413	912
428}	719
433}	
434	59
440	894
570}	59
589}	
699	1246
712	1049
720	{ 1049
	{ 1057
722	{ 1398
	{ 1668
729	397
783	107
786	621
827}	
843}	107
844}	
845}	
855}	1246
862}	
869	{ 869
	{ 1400
870	1400
873	{ 1279
	{ 1400
874	{ 1279
	{ 1400
875	1400

Art.	Pagina
876	1670
879	1274
881	93
887	910
896	{ 93
	{ 1054
897	93
899	1054
944	1246
948	912

Codul vechi de comerț

199	1250
---------------	------

Constituțiunea

9	192
24	857
	{ 677
105	{ 761
	{ 1570
	{ 672
132	{ 1506

Legea electorală

	{ 707
19	{ 730
	{ 735
35}	700
36}	
38}	724
42}	
44}	701
45}	
117	1303
128}	
129}	1587
130}	
134	1303

Legea electorală comunală

2	746
-------------	-----

Art.	Pagina
Legea din 4 Maiu 1895 pen-	
tru delictele electorale	
.	1288
.	1587

Codul silvic

3	{1541
	{1696
11 }	1541
12 }	
13 }	
14	1696
15	1541
	79
	738
19	{1100
	{1289
	{1696
22	322
	99
23	{1219
	{1505
	{1578
24 }	1141
29 }	
39	{1091
	{1651

Legea din 28 Maiu 1892
modificătoare art. 19 din co-
dul silvic

2	865
-------------	-----

Regulamentul codului silvic

11	1541
--------------	------

Legea timbrului din 1886

15	{509
	{1200
	{1369
16	1369
18	654

Art.	Pagina
21	30
	{184
	{843
22	{1121
	{1291
	{183
	{713
	{820
	{843
30	{1121
	{1205
	{1228
	{1291
	{1477
31	713
	{33
	{201
33	{209
	{654
	{1361
	{820
41	{1477
46	813
47	15
49	{15
	{1195
	{214
	{504
57	{676
	{808
	{1315
62	{507
	{522
63	1200
65	{515
	{1326
74	30
75	184

Legea de expropriațiuni

1	{538
	{1031

Art.	Pagina	Art.	Pagina
2		41	1052
3			384
4			1060
5		42	1262
6			1445
7	1031		1667
8		43	109
9			1111
10			109
11		44	567
12	1031		1111
13	1060	45	567
14			1601
15			101
16	1031		102
17			109
18			566
19	118		567
	1031	46	768
			1047
	118		1445
20	1031		1596
	1052		1601
	118		1672
21	1142		384
	1691		1262
22	1142	48	1573
	711		1601
27	1491		1668
29	1118		747
36	706		1142
	151	49	1581
	153		1601
39	1052		384
	1419	50	762
	1694		706
	151		762
	153	51	1044
	397		1691
40	1052	52	747
	1111		566
	1672	53	711
	1694		1596
	1698		

Art.	Pagina
54}	1698
55}	711
58	1491
59}	
75}	

Legea vamală

82	784
85	1317
128	511
166}	1317
167}	
172	1309
175	1613
	{ 826
179	{ 1206
	{ 1511
	{ 199
180	{ 822
181	1206
	{ 822
184	{ 1367
	{ 1632
	{ 1311
190	{ 1467
	{ 1613
	{ 199
192	{ 648
	{ 784
	{ 1367

Codul de justiție militară

51	589
	{ 125
52	{ 534
	{ 589
	{ 1082
53	{ 1412
69	1882
73	770
74	1412
185	1214

Art.	Pagina
211}	
214}	
216}	1412
217}	
222}	

**Legea pentru modificarea
codului de justiție militară,
din 27 Martie 1894**

52}	1412
53}	

Legea Curței de casațiune

	{ 781
5	{ 1491
	{ 1634
13	150
34	211
36	{ 272
	{ 1497
37	{ 1432
	{ 1573
38	{ 1418
	{ 1497
	{ 795
	{ 1031
39	{ 1082
	{ 1400
	{ 1589
40	951
46	184
74	{ 207
	{ 1173
84	1587

**Vechea lege a curței de comp-
turi din 1864**

	{ 610
	{ 889
15	{ 1017
	{ 1558
	{ 1589
17	606

Art.	Pagina
19	1041
24	898
38	{ 324 704
Noua lege a curței de comp- turi din 1895	

	{ 889 1017
24	{ 1558 1589
25	1238
28	{ 889 1017 1238
38	{ 1558 1589
48 {	
52 {	1423
53	898
55	1423
65	1041
71	898

**Legea organizării
judecătorești din 9 Iulie 1865**

93 {	
102 {	874

**Legea organizării
judecătorești din 1 Septembrie
1890**

8	1520
10	{ 1421 1520
12	{ 1013 1030
13	180
	{ 513
17	{ 1030 1274
20	1013

Art.	Pagina
22	1570
28	180
50	689
51	874
137	1381
138	{ 999 1381
140	{ 999 1274
206	799

**Legea din 30 Martie 1886
pentru organizarea
judecătorească a Dobrogei**

.	1445
-----------	------

**Legea judecătorilor
comunale și de ocôle din
9 Martie 1879**

12	987
37	1322
63	795

**Legea judecătorilor de pace
din 1 Martie 1894**

7	1665
	{ 178 1178
8	{ 1186 1342 1518 1623
12	{ 17 829 1479
14	{ 1342 1623
15	974
19	1534
21	97

Art.	Pagina	Art.	Pagina
	97		
22	{ 1079	Legea licențelor	
	{ 1149	2	{ 269
	{ 1284		{ 328
23	57	6 {	1473
26	740	11 {	
30	523	14	{ 666
36 {	1212		{ 805
38 {		18	{ 983
	13		805
43	{ 682		
	{ 1011	Legea din 1886 pentru	
53	{ 13	așezarea și administrarea im-	
	{ 150	positului asupra băuturilor	
Noua lege a judecătoriilor		spirtuoase	
comunale și de ocôle		25 {	526
din 1896		26 {	
71	1149	28 {	
Legea din 29 Octombrie 1877		29 {	
pentru atribuțiunile		14 {	
ministerului public		34 {	983
2	1653	35 {	
Legea pentru vacanțele		39 {	
curților și tribunalelor și		Legea creditului funciar	
constituirea secțiunilor		61 {	1699
acestor vacanțe din 22		62 {	
Aprilie 1886		63	{ 160
12	320		{ 1699
13	{ 1671	64	160
	{ 1682	67 {	1699
Legea autentificării actelor		70 {	
13 {	1470	96 {	
14 {		Legea băncei agricole	
21 {		29	1199
26	949	Legea pentru constatarea și	
33	216	perceperea contribuțiunilor	
		directe din 10 Martie 1882,	
		modificată în 1885	
		60	1600

Art.	Pagina	Art.	Pagina
	324	22	316
	582		65
64	610		264
	898		271
	1233		279
	1706		284
65	1238	23	316
Legea din 1893 pentru			337
constatarea și perceperea con-			347
tribuțiunilor directe			389
1	559		398
2	10		435
	3		441
	121		64
	221	28	372
	336		560
	343		104
3	358		276
	376	29	278
	405		460
	410		1183
	433		231
	472		368
5	10	32	369
11	274		425
	407		76
	90		223
	92		231
	112		276
	134		278
	241	33	349
	266		357
	308		389
	309		495
20	310		555
	326		132
	330	34	76
	341		555
	383	35	228
	407		367
	451	36	425
	462		
	478		

Art.	Pagina	Art.	Pagina
38	{ 389 407 426	89	1238
39	{ 316 407 425 368	113	1425
42	{ 496 242	Legea nouă din 1893 asupra contabilității generale a Statului	
43	{ 414 1069	19	1425
46	{ 1709 545		{ 704 889 898
50	{ 10 248 369 545	129	{ 1017 1238 1558 1589
51	{ 556 560 597 598 603 616	Legea comunală din 1874	
52	{ 10 369	47	1123
53	{ 570 576	89	1620
54	551	Legea din 31 Martie 1872 modificătoare unor articole din legea consiliilor județiane	
59	1487	5	767
61	10	Legea pentru organizarea Dobrogei	
88	{ 898 1238	4	737
Legea veche din 1864, asupra contabilității generale a Statului		Legea de urmărire în vigore astăzi	
13)	528		{ 10 168 662
19)	{ 610 704 889	1	{ 1217 1339 1475 1485
87	{ 1017 1558 1589 1706	5	168
		6	1620
		10	1183
		11	1324

Art.	Pagina	Art.	Pagina
	197	Legea din 1863 asupra pa-	
	662	tentelor	
20	1314		414
	1339	1	486
	1475		487
	1536		490
Legea pentru constatarea		2	138
perceperea și urmărirea			559
veniturilor comunale			65
8	1613		247
Regulamentul legii pentru			287
constatarea, perceperea		3	296
și urmărirea veniturilor co-			306
munale			313
			485
93	40		258
	826		361
94	40		391
95	826		431
101	8	5	440
	1319		486
	8		487
104	822		490
	1485		577
	172		89
105	526		257
	822	7	291
	826		319
	8		332
	40		486
107	822	10	487
	826		490
	1206		233
	1511	12	333
108	822		65
118	1627		247
119	8		287
	40	13	306
120	1003		313
	1206		414
	1309	15	
123	172		

Art.	Pagina
Legea din 23 Martie 1877 pentru modificarea legii pa- tentelor	
3	{ 86 1069
Legea căilor de comunicațiune	
2	480
4	{ 157 256 290 480
5	1487
Legea asupra impositului funciar	
1	{ 253 254 310 342 450 597 629
2	342
3	{ 84 90 227
4	{ 86 90 266 271 297 335 348 406 439 456 471 573
5	87
6	292

Art.	Pagina
7	{ 292 464
9	629
	{ 265 304 307 313 457 561 563 578 579
11	{ 229 253 254 304 467 469 474 475 477 479
12	{ 467 469 474 475 477 479
Legea pensiunilor din 16 Fe- bruarie 1868	
9	1371
26)	650
28)	
Legea de la 4 Ianuarie 1878, pentru pensiunile mili- tarilor morți sau rămași in- firmi din cauză de resbel	
3)	
6)	650
7)	
Legea pensiunilor militare din 1 Iulie 1889	
19	128
20	1499

Art.	Pagina
Legea pensiunilor civile din 1890	
18 }	128
19 }	
20 }	
28	1675
Regulamentul pentru punerea în aplicațiune a legii pensiunilor funcționarilor civili și eclesiastici din 31 Octombrie 1890	
60	128
72	1499
Legea monopolului tutunurilor	
34	862
	563
46	{ 1576
	{ 1659
57	{ 491
	{ 604
88	{ 862
	{ 1442
89	{ 547
	{ 1390
Legea sanitară din 1875	
84	925
Legea sanitară din 1885	
85	925
Legea sanitară din 1893	
119	{ 925
	{ 1677
125 }	925
130 }	

Art.	Pagina
175	{ 1108
	{ 1286
Legea rurală din 1864	
	{ 810
7	{ 1506
	{ 1518
	{ 1645
14	17
Legea din 13 Februarie 1879 pentru menținerea și executarea art. 7 din legea rurală din 1864	
	{ 672
	{ 810
8	{ 1506
	{ 1518
	{ 1645
	{ 672
	{ 810
14	{ 1494
	{ 1506
	{ 1645
Legea poliției rurale din 1868	
4 }	1591
5 }	
103	{ 593
	{ 718
Legea de la 28 Martie 1872 pentru administrațiunea domeniilor Statului	
21	656
22	1192
Legea de la 3 Aprilie 1882 pentru regularea proprietății în Dobrogea	
2	192

Art.	Pagina
Condițiunile generale de arendare a moșilor Statului	
18	1515
45	1217
47	{1219 1505}
Condițiunile generale pentru exploatarea pădurilor Statului	
20)	212
21)	212
Condițiunile generale pentru pentru întreprinderi de lucrări publice	
10	1026
18)	896
20)	896
Legea din 27 Martie 1893 pentru organizarea serviciilor și personalului administrațiunei financelor Statului	
2)	983
12)	983
Legea organizării corpului technic	
54	600
Legea sistemului metric	
22	1092
Legea asupra cîmîlului în funcțiunile publice	
1)	1499
6)	1499

Art.	Pagina
Regulamentul din 22 Martie 1888 pentru tarifa ac- telor de procedură și execu- tare ale portăreilor	
20	874
Legea asupra servitorilor	
28	57
Regulamentul din 28 Februarie 1868 pen- tru facerea și executarea ho- tărniciilor	
32)	692
33)	692
Legea de la 26 Martie 1870 asupra poliției și explo- atărei căilor ferate	
3	1197
9	{ 674 833 1068}
13	{ 674 1068}
Regulamentul pentru traspor- tul pe căile ferate române	
50	894
Legea din 13 Februarie 1894, pentru reorganizarea ministerului afacerilor străine	
23	1434
Regulamentul consular	
90	1434

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Regulamentul de navigațiune pe Dunăre	

32	}	1405
34		
35		

Convenția diplomatică încheiată între România și Franța la 31 Martie 1889

3	624
---	-----

Convenția consulară cu Italia

21	1434
----	------

Convenția comercială cu Rusia

12	1434
----	------

Legea din 21 Ianuarie 1883 pentru titlurile la purtător

11	1171
----	------

Legea asupra mărcilor de fabrică și de comerț

1	}	624
7		
13		

Regulamentul legii asupra mărcilor de fabrică și de comerț

2	}	624
3		
5		

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Statutele societății generale de asigurare «Dacia-România»	

44	1245
----	------

Statutele societății de asigurare «Unirea»

35	1395
----	------

Canonul 72 al Sinodului ecumenic al 6-lea din Trulla din Constantinopol din anul 692

72	966
----	-----

Codul Calimachi

91	966
845	1049
1696	991

Legiuirea Caragea

<u>Art.</u>	<u>Cap.</u>	<u>Partea</u>	<u>Pagina</u>	
5	II	VI . .	1327	
38	}	III	IV . .	1522
39				
4	}	X	III . .	1661
8				
			1463	

TABELA GENERALĂ

DE

MATERIILE CE S'AU RESOLVAT DE CURTEA DE CASAȚIUNE

ÎN CURSUL ANULUI 1896

SECȚIUNEA I

A

Pagina

Acceptarea succesiunii: Veđi »Succesiune«.

Act de ipotecă: Veđi »Ipotecă«.

Act de paupertate: 1 ^o Instanțele judecătorești, de ori-ce treptă, sunt în drept să refuze actul de paupertate cu care o parte voesce a se servi în justiție când se conving că înfățișătorul actului nu se află în starea de scăpătăciune prevădută de lege. Ast-fel judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze că partea ce voesce a se servi cu act de paupertate nu este în stare de scăpătăciune când constată în fapt că dânsa stăpânesce imobilul ce face obiectul litigiului		820
— 2 ^o O persoană care se găsește înscrisă în roluri cu plată de imposit funciar nu se poate servi cu act de paupertate.		1477
— 3 ^o Este neadmisibil actul de paupertate când chiar prin viđa pusă asupra-î de casierul general se constată că persoana care voesce a se servi de el plătesce un imposit funciar către Stat		1205
— 4 ^o Recursul făcut de soția unui dispărut, în calitate de curatoare și administratoare a averii soțului său, cu act de paupertate în care nu se spune în ce calitate i s'a dat acel act de paupertate, nu poate atrage nulitatea acelui act, când partea care propune nulitatea actului nu dovedește că recurenta are avere		1228
		1214

Act de vîndare: Veđi »Vîndare«.

Act dotal: Veđi »Dotă«.

Act original: Partea nu pôte fi obligată a presinta originalul unui act pe care dînsa nu 'l-a posedat nici o-dată . 175

Act semnat prin punere de deget: Transmiterea unui drept de proprietate nu se pôte stabili prin acte semnate prin punere de deget și legalisate de primărie, intru cît asemenea acte nu valoréză nici ca acte sub semnătură privată, nefiind semnate de cît prin punere de deget, nici ca acte autentice 1013

Act simulat: Veđi »Simulațiunea«.

Actele stărei civile: 1° Starea civilă se putea dovedi sub codul Caragea prin posesiunea de Stat unită cu proba testimonială, intru cît această legiuire, la paragraful 5 de la dovedi, prevedea printre probele admise și așa dîsele »dovedi de judecări cu meșteșug«, adică presumpțiile ce nu sunt anume hotărîte de lege, ci lăsate la suverana apreciere a judecătorilor. Afară de acestea, Regulamentul Organic al Munteniei, legiferând asupra modului dupe care avea să se țină de autoritatea în drept registrele de stare civilă, nu ridică părților dreptul de a putea dovedi starea civilă cu martori dacă mai întîi nu ar fi dovedit neexistența unor asemenea registre 1327

— 2° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă în un extract de pe condica de născuți și botezați a unei biserici mențiunea ce se face în acel extract de numele părinților unei persoane se pôte crede, fără a mai avea necesitatea să mai cêră condica în care se află originalul actului, spre a verifica semnăturile acestor părinți 1327

Act sub semnătură privată: 1° Sub imperiul codului civil actual, actul sub semnătură privată nu face credință despre data sa față cu terți, în afară de casurile anume arătate de legiuitor, și această regulă se aplică și față de eređi cînd stau în instanță cu terți, în virtutea dreptului lor propriu compromis printr'un act făcut de autorul lor 1463

— 2° Sub codul Caragea, actul sub semnătură privată, chiar diată să fi fost, era valabil, de și fără dată, și epoca confecționării lui se putea proba cu martori și presumpțiuni 1463

Acțiuni: 1° Cestiunea de a se sci dacă o parte 'și-a modificat în instanță cererea sa, restrîngînd'o sau întînd'o, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al in-

Acțiuni (urmare):

stanțelor de fond și nu cade sub censura curței de
casație de cât când constatarea instanței de fond este
întemeiată pe o eroré de fapt. 1357

— 2° Reclamantul în justiție pôte să 'și dividă sau să 'și
restringă acțiunea sa, făcându-și ori-ce reserve va crede
de cuviință. 1222

— 3° Reclamantul pôte să 'și schimbe obiectul acțiunei
sale, arătat în petiția de intentare, punând conclusiuni
adiționale, până în momentul închiderii desbaterilor,
și defendorul nu pôte cere pentru acesta anularea acți-
unei modificată, ci cel mult pôte pretinde amânarea
spre a lua cunoștință de modificarea introdusă . . . 1642

Acțiune civilă : Acțiunea prin care se revendică un scris fun-
ciar perdut sau furat este o acțiune civilă, iar nu co-
mercială, ast-fel că termenul de apel în asemenea afa-
ceri se socotesc dupe procedura civilă 1171

Acțiune imobiliară : Judecătorii de pace fiind competenți să
judece în prima instanță cererile în materie imobiliară
până la concurența de cinci hectare inclusiv pentru
locurile fără clădiri, și până la valoarea de 1.500 lei
inclusiv pentru locurile cu clădiri situate în comunele
rurale, densii sunt în drept în prima instanță și tribu-
nalul în apel, când obiectul litigiului ar fi rodul unei
vii de exemplu, să judece și să stabilească a cui este
proprietatea viei. 1178

Acțiune în revendicare : Acțiunile ce au de obiect un ne-
mișcător a cărui valoare nu trece de 1.500 lei ca capi-
tal, nici peste 100 lei ca venit, se judecă de tribunal,
când sunt lui adresate, în prima și ultima instanță.
Așa dar, cu drept cuvânt curtea de apel respinge ca
neadmisibil apelul ce se face contra sentinței dată de
tribunal într-o asemenea materie 178

Acțiune personală și mobilă : Acțiunile personale și mo-
biliare pornite contra ministerului de război cată a fi
intentate înaintea instanțelor judecătorești din Bucu-
resci, unde acest minister 'și are sediul. 656

Vezi în deosebii : „Competință“. „Căile ferate române“.

Acțiune posesoriă : 1° Acțiunea posesoriă este admisibilă când
deposedarea s'a făcut prin violență sau forță, chiar când
posesiunea celui deposedat nu întrunea toate condiți-
unile cerute de lege pentru exercitarea acțiunei posesoriă,
și violența pôte fi nu numai materială, dar și morală,
și dar o amenințare ar putea, în unele cazuri, să con-
stitue o violență în sensul legii.

Acțiune posesoriă (urmare):

- Pentru ca, însă, o asemenea amenințare, fie verbală, fie prin scris, să p^otă avea acest caracter, trebuie să fie de așa natură în cât să expună pe autorul ei la o pedepsă corecțională sau chiar numai la daune-interese. 829
- 2° Locurile de islaz, arătură și f^{en}etă, date preoților bisericilor sătești, nefiind declarate prin legea rurală din 1864 ca imprescriptibile, pot face obiectul unei acțiuni posesoriă 17
- 3° În acțiunile posesorii, judecătorul nu este competent a se pronunța asupra validității sau nevalidității unui act de vîndare, ci numai asupra posesoriului. Astfel, dacă cumpărătorul unui bun al Statului a fost deposedat cu de la sine putere de către Stat, și el intentă acțiunea posesorie, judecătorul posesoriului nu comite nici un exces de putere pronunț^înd reintegrarea sa, fără să se preocupe de cestiunea cum că cumpărătorul nu ar fi însoțit condițiunile cerute de lege pentru a putea cumpăra asemenea bunuri, cestiune ridicată de Stat, căci acesta forma obiectul unei acțiuni principale în anularea actului de vîndare 3

Acțiune în simulațiune: Vezi „Simulațiune“.

Antreprenor de construcțiuni: Vezi „Locațiunea lucrărilor“.

- Apel:** 1° Termenul de 30 zile al apelului contra cărței de judecată dată asupra unei opozițiuni la judecătoriile de pace curge de la comunicarea hotărîrii pentru partea intimată în opozițiune. Acest termen curge de la pronunțarea numai pentru partea care a usat de calea opozițiunei, iar nu și pentru aceea care n'a usat de această cale. 13
- 2° Termenul de apel, în materie civilă, în contra cărților de judecată a judecătoriilor de pace este de o lună, și acest termen curge de la comunicarea cărței de judecată când ea a fost pronunțată contradictoriu, sau de la pronunțarea hotărîrii când a fost dată asupra opozițiunei, și, în acest din urmă cas, se înțelege că termenul curge de la pronunțare pentru partea care a usat de calea opozițiunei, iar nu pentru partea care nu a usat de o asemenea cale 682
- 3° Termenul de apel în contra hotărîrilor date asupra opozițiunei curge din ziua pronunțării hotărîrii ce a respins opoziția, când această opozițiune s'a respins fără a se atinge fondul, și din ziua comunicării, în 1011

Apel (urmare):

- persoană saŭ la domiciliu, a copieŭ de pe hotărîre cînd această opoziție a fost judecată în fond 1189
- 4° Termenul de 10 zile, prevădut de art. 57 din legea timbrului, în care se pot ataca cu apel la tribunal procesele-verbale încheiate de agenții fiscalului în materie de contravențiuni la dîsa lege, cată a fi calculat pe zile libere, fără să se socotescă adică nici ziua de cînd s'a început, nici aceea în care se împlinește. { 504
676
808
- 5° Acțiunile ce au de obiect un nemîncător a cărui valoare nu trece de 1.500 lei ca capital, nici peste 100 lei ca venit, se judecă de tribunal, cînd sunt lui adresate, în prima și ultima instanță. Așa dar, cu drept cuvînt curtea de apel respinge ca neadmisibil apelul ce se face contra sentinței dată de tribunal într'o asemenea materie. 178
- 6° Acțiunile de o valoare mai mică de 1.500 lei se judecă de tribunal în ultima instanță, fără drept de apel, și acesta chiar cînd părțile se adresază direct la tribunal, fără să se fi adresat mai întîi la instanțele competente a judeca asemenea acțiuni în prima instanță. Așa dar, cu drept cuvînt curtea de apel declară inadmisibil apelul făcut în contra sentinței tribunalului în asemenea cas 1347
- 7° Dreptul de apel este dat părților prin lege, iar nu de instanța inferioară care le-a judecat.
- Ast-fel, împrejurarea că dispozitivul hotărîrei instanței inferioare nu prevede de cît recursul nu închide părților calea apelului 1518
- 8° Apelul făcut în termen de unul din codevălmași într'o acțiune indivisibilă pornită contra tutului profită și celor-alți codevălmași 1513
- 9° De și este necontestat că în apelurile făcute la tribunal nu se cere în mod imperios să se alătore pe lângă petițiunea de apel și cartea de judecată ce se atacă, însă nu este mai puțin adevărat că din petițiunea de apel trebuie să rezulte în mod învederat ce anume hotărîre apelantul înțelege să atace cu apel.
- Ast-fel, cu drept cuvînt tribunalul respinge ca neregulat făcut un apel cînd apelantul nu arată în petițiune ce anume carte de judecată atacă cu apel, și la dîsa înfățișării nu mai poate ratifica acest apel neregulat, arătînd în contra cărei hotărîri a înțeles a face apel, dacă numai este în termen de a face apel 797

Apel (urmare :

- 10° In cas când contra uneia și aceleleași hotăriri ambele părți litigante s'a pornit cu apeluri, cercetarea și judecarea procesului câtă să se facă prin ascultarea fie-căreia din ele, atât asupra susținerii apelului său în parte, cât și asupra combaterii reciproce a apelului făcut de adversar. Așa dar, este casabilă hotărîrea care s'a pronunțat admitînd apelul uneia din părți, fără ca cea-altă să fi fost ascultată asupra combaterii lui. 685

- 11° Instanța în apel, recunoscînd că reu prima instanță 'și-a declinat competența, este datoro ca, evocînd fondul, să judece afacerea în prima și ultima instanță. 997

- 12° Asemănat art. 8 din legea de organizare judecătorească, tribunalele compuse din mai multe secțiuni nu formeză de cât unul și același tribunal, de unde urmează că apelul contra unei cărți de judecată adresat primului-președinte este regulat introdus, și dacă, printr'o greșită repartitie, o afacere comercială se trimite nu secțiunei speciale, ci unei secțiuni incompetente a tribunalului, apelantul nu are a suferi consecințele acestei rele distribuirii.

In asemenea cas nimic nu se opune, și este chiar în interesul unei bune administrațiuni a justiției, ca secțiunea sesizată printr'o greșită distribuire a apelului să nu 'și decline pur și simplu competența, ci să trimită afacerea să fie judecată de secțiunea competentă; nefăcînd acesta se violază legea și hotărîrea tribunalului este casabilă. 1520

- 13° Apelul în contra sentinței dată în lipsă, și care a fost atacată de apelant și cu opoziție înaintea primei instanțe, este admisibil și în stare de a fi judecat când se constată că de fapt apelantul 'și-a retras opozițiunea de la prima instanță 980

- 14° Cel judecat în lipsă de prima instanță pôte face apel atât în materie civilă, cât și în materie comercială, cu tôte că a făcut și opozițiune d'inaintea instanței care 'l-a judecat în lipsă.

Ast-fel comite un exces de putere instanța de apel când respinge apelul unei părți pe motiv că apelantul nu a desemnat în petițiunea sa de apel hotărîrea dată de prima instanță asupra opozițiunei, ci a desemnat prima hotărîre care 'l-a respins acțiunea ca nesusținută, când a duoa hotărîre dată asupra opozițiunei nu face

Apel (urmare):

- alt-ceva de cât să confirme din nou dispozitivul primei hotărâri, respingând opozițiunea ca nesusținută, întru cât, în asemenea cas, apelul era îndreptat în contra unuia și același dispozitiv 1492
- 15° Apelul fiind devolutiv de instanță, se pot repeta înaintea instanței de apel toate probele de la prima instanță. Ast-fel, partea care a lipsit la chemarea la interogatoriū la prima instanță poate cere și răspunde în apel la acest interogatoriū, fără a justifica cauza nevenirei sale la prima instanță 835
- 16° Instanța de apel este îndrept să adopte faptele și motivele prevădute în hotărârea primei instanțe, fără să se potă susține că, în acest cas, decisiunea ei nu este motivată. 802
- 17° Când instanța de apel admite numai în parte apelul apelantului, acesta perde în parte apelul și, deci, poate fi condamnat la cheltueli de judecată. 953
- 18° Partea căreia s'a deferit jurământul decisoriū la prima instanță și nu s'a presintat a 'l presta, este în drept a cere să 'l presteze înaintea instanței de apel, fără a fi obligată să dovedescă cauza ce 'l-a împedecat de a se presinta la prima instanță ca să 'l presteze 202
- 19° Hotărîrea primei instanțe dată asupra unei contestațiuni relativă la executarea unui act de ipotecă este susceptibilă de apel dupe dreptul comun 1634
- 20° Hotărîrile date de prima instanță asupra cererilor de perimare sunt susceptibile de apel, fie că s'a admis, fie că s'a respins cererea 27
- 21° Hotărîrile date de tribunale în anularea vinzătorilor de pământuri între țărani sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau de recurs în casațiune, și este fără interes și, ca atare, inadmisibil, recursul făcut contra unei decisiuni a curței, care, admitînd în principiu apelul făcut contra unei hotărîri a tribunalului, dată într'un proces de asemenea natură, îl respinge în fond 1645
- 22° Creanțele ce se pot urmări de Stat în virtutea legii de urmărire din 24 Martie 1877, cari nu dă drept de apel de cât prin depunerea sumei pentru care se face urmărirea, și care este o lege excepțională, sunt cele prevădute de art. 1 din aceea lege și numai întru cât ele sunt certe și lichide 1475
- 23° De și toate părțile litigante trebuie să fie puse pe un picior de perfectă egalitate în privința probelor ce

Apel: (urmare):

aŭ să propună, totuși nu trebuie lăsat la discreția uneia din ele dreptul de a zădărnici lucrările justiției prin nouă cereri a căror utilitate poate să fie contestată.

Ast-fel instanța de apel este în drept să refuze o nouă cercetare locală cu martori cerută de o parte când constată că acea parte a fost prezentă la cercetarea locală cu martori făcută la prima instanță și când putea atunci să propună ori-ce martori ar fi voit . . . 1629

— 24° Nu constituie o cerere nouă care nu poate fi făcută pentru prima dată în apel, cererea ce partea face ca adversarul său să 'și dovedească calitatea în temeiul căreia face acțiunea, chiar atunci când la prima instanță nu 'i-a contestat această calitate, căci aceasta este un mijloc de apărare, care, asemănat art. 327 din procedura civilă, poate fi propus pentru prima dată în apel 44

— 25° Cererea ce un legatar universal face, pentru prima dată în apel, ca moștenitorul rezervatar să fie obligat a înapoia venitul ce 'și-a însușit peste reserva sa, o asemenea cerere tinzând a reduce pretențiunea eredității rezervatar reclamant, nu este de cât o cerere ce servă ca un mijloc de apărare la acțiunea principală intentată de rezervatar, și, deci, poate fi propusă pentru prima dată în apel 959

— 26° O cerere făcută în apel, și care tinde la a face să intre în masa succesorală un bun sau fructele unor bunuri cari au fost omise de a fi cerute la prima instanță, nu poate fi privită ca o cerere nouă, căci ea era cuprinsă în cererea chiar care avea de scop formarea acestei mase succesoriale 938

— 27° Nu se poate face un motiv de casare dintr'un fapt petrecut înaintea instanțelor de fond, cum ar fi, de exemplu, o cerere de intervenție introdusă direct înaintea instanței de apel, când singur recurentul s'a învoit la acesta 779

Apreciațiunea instanțelor de fond: Vezi „Casațiune“.

Arendașii Statului: 1° Condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului opresc pășunarea vitelor în pădurile Statului de ori-ce esență și vârstă, nu însă și în poenile din acele păduri 1505

— 2° Arendașii Statului fiind opriți a introduce în pădurile Statului vite spre pășunare, faptul de a introduce vite la pășunare constituie un delict silvic 1219

— 3° Arendașii Statului, cari contravin condițiunilor

Arendașii Statului (urmare):

generale de arendarea moșiilor Statului introducând sau învîind vitele sătenilor la pășune în pădurile oprite, vor plăti amenziile prevădute de codul silvic și valoarea stricăciunilor cauzate, dupe constatarea și estimarea ce se va face de către agenții silvici, și pot fi urmăriți cu legea de urmărire, însă pentru acesta trebuie ca constatarea și estimarea să fie făcute conform codului silvic 1217

- 4° Pretențiunea Statului contra unui arendaș pentru despăgubiri ce ar rezulta dintr'un delict silvic nu poate fi urmărită de Stat în baza legii excepționale de urmărire din 24 Martie 1877, până ce mai înainte nu 'și va constata dreptul său printr'o sentință judecătorească, și când o asemenea urmărire se face fără ca să existe o sentință judecătorească, nu se poate respinge contestațiunea sau apelul părții vătămata sub cuvânt că n'a depus suma 1475

- 5° Amenzile și despăgubirile la cari sunt supuși arendașii Statului pentru că ar fi contravenit la condițiunile generale de arendare, nelăsând pe moși terenuri de odihnă și cosind fîn din poenile pădurilor, nu sunt din datoriile prevădute de art. 1 din legea de urmărire și, deci, nu pot fi urmărite cu legea de urmărire.

Așa dar, este casabilă sentința tribunalului care respinge apelul arendașului într'o asemenea afacere pe motiv că nu s'ar fi conformat legii de urmărire de a depune în prealabil suma pentru care era urmărit . 1339

Vezi în deosebi: „Contravențiuni la condițiunile de arendarea moșiilor și pădurilor Statului“. — „Delict silvic“. — „Legea de urmărire“.

Autentificare: 1° Potrivit art. 26 din legea autentificării actelor, pentru ca legalizarea actelor făcute de persoanele ce nu știu carte sau nu pot subscrie să fie valabilă, se cere ca în procesul-verbal de legalizare să se constate presintarea părților și a scriitorului actului înaintea funcționarului competente, identitatea părților, citirea actului din cuvânt în cuvânt în auzul lor, declarațiunea părților că nu pot subscrie și, în fine, declarațiunea că actul ce s'a citit este al lor și că voesc să se legalizeze.

Ast-fel, când în procesul-verbal de legalizarea procurii unei persoane ce nu știe carte comisarul polițienesc, funcționar competente a legaliza asemenea acte, nu se

Autentificare (urmare):

- véd indeplinite aceste formalităţi, acea procură se consideră ca neexistentă 949
- 2° Judecătorii de ocóle sunt competenţi să legalizeze foile dotale ale sătenilor ce nu trec peste suma de 1.500 lei 987
- 3° Formele autentificării unui testament se pot îndeplini de un singur judecător, fie la locuinţa testatorului, când acesta este în imposibilitate de a se prezenta la tribunal, fie la tribunal 216
- 4° Transmiterea unui drept de proprietate nu se poate stabili prin acte semnate prin punere de deget şi legalizate de primărie, întru cât asemenea acte nu valoréză nici ca acte sub semnătură privată, nefiind semnate de cât prin punere de deget, nici ca acte autentice 1013
- 5° Proba cu martori şi presumpţiuni este admisibilă spre a se dovedi că o persoană străină s'a substituit adevăratei persoane la autentificarea unui act înaintea tribunalului 1.470

Autorisare maritală: 1° Când soţul chemat la judecată numai pentru a da autorisaţie soţiei sale de a sta în judecată nu s'a prezentat la înfăţişare şi nu se află dovadă că densusul a primit citaţiunea, instanţa judecătorească poate procedea la judecarea afacerii dacă constată procedura ca bine îndeplinită, dacă constată în fapt că soţul a dat o asemenea autorisare, fie prin procura ce soţia a dat unui avocat de a o susţine cauza, fie prin presintarea sa la o înfăţişare precedentă, în care, de acord cu cele-alte părţi, a cerut amânarea cauzei 989

— 2° Legea nu cere nicăieri ca autorisaţiunea dată de un soţ femeii sale, sau ratificarea ţinând loc de autorisaţiune posterioară, să fie făcută în aceeaşi formă ca şi actul ce are de scop să ratifice.

Ast-fel renunţarea la o succesiune făcută de femeia la grefa tribunalului, fără autorisaţiunea prealabilă a soţului său, poate fi în urmă ratificată de soţul său printr'un act făcut sub semnătură privată, sau a unei scrisori misive 1186

Veđi în deosebi: »Femeia măritată«.

Autorisarea justiţiei: Veđi: »Femeia măritată«.

Autoritatea lucrului judecat: 1° Nu este lucru judecat când a două cerere în judecată nu are acelaşi obiect şi nu e întemeiată pe aceeaşi cauză. Ast-fel, o hotărîre a curţii de còmpturi, prin care Statul a fost obligat a

Autoritatea lucrului judecat (urmare):

restitui sumele incasate pe nedrept de la un manipulator de bani publici, nu p te fi opusă ca constituind lucru judecat contra cererei ce acesta face in urmă in potriiva Statului de a fi îndatorat la plata prejudiciului suferit pr n nedrepta urmărire ce i s'a făcut.

47

- 2° Nu există lucrul judecat dacă hot r irea anterior  ce se inv c  ca constituind ac sta, când n'a fost pronun at  între aceleași persoane 790

- 3° Cumpărătorul, fiind un succesor cu titlul particular, nu p te fi reprezentat de autor în acțiunile judecate fa   cu un ter i  dupe transmiterea dreptului real, cu t te că ac st  transmitere a avut loc pe când instanța era deja pendinte. Prin urmare, hot r irea definitivă, pronun at  în aceste condițiuni contra autorului, este pentru cumpărător *res inter alios* judicata. 670

- 4° Constatarea în fapt a elementelor autorit tei lucrului judecat constituie o decisiune suverană a instanțelor de fond 692

Avocați publici: 1° Avoca ii publici de pe lângă tribunale sunt în drept să prim sc  copii de pe sentințe nu numai pentru administra ia domeniilor, ci pentru or -care alt minister, întru c t art. 22 din legea din 28 Martie 1872, pentru administrarea domeniilor Statului, obligă pe avocații publici, cărora se  nm n z  copiele de pe sentințele tribunalului, să  ncunosc i teze de primirea sentinței pe administra ia domeniilor sau pe ministerul respectiv 1192

- 2° Cestiunea de a se  ci dacă numărul sentinței comunicată unui avocat public este acela i cu cel din do- vada ce d nsul a dat este o simplă constatare de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond 1.192

Ve i de asemeni: „Comunicarea hot r rilor“.

B

Banca agricolă: Este neadmisibil recursul făcut în materie de contestațiune, fără plată de taxă, când contesta iunea nu a avut de obiect o vin are provocată de Banca agricolă  i efectuată dupe legea ei. 1199

B turi spirtuo se: Articolele 34, 35, 39  i 14 din legea asupra impositului b turilor spirtuo se nu se aplică în cazul unei contraven iuni la legea pentru înființarea dreptului de licen   983

Bonuri rurale: Bonurile rurale, date proprietarilor spre despăgubirea pământurilor ce li s'au luat și dat țeraniilor dupe legea rurală, când nu mai există la mărtea lui de cuius, valoarea lor trebuie să intre în calculul masei succesoriale

938

Bunurile Statului: În acțiunile posesorii, judecătorul nu este competent a se pronunța asupra validității sau nevalidității unui act de vânzare, ci numai asupra posesorului. Ast-fel, dacă cumpărătorul unui bun al Statului a fost depozitat cu de la sine putere de către Stat, și el intentă acțiunea posesorie, judecătorul posesoriului nu comite nici un exces de putere pronunțând reintegrarea sa, fără să se preocupe de cestiunea cum că cumpărătorul nu ar fi însușit condițiunile cerute de lege pentru a putea cumpăra asemenea bunuri, cestiune ridicată de Stat, căci acesta forma obiectul unei acțiuni principale în anularea actului de vânzare

3

C

Casațiune: 1° Partea care a dat mulțumire pe o hotărîre nu mai să o atace cu recurs în casație, și această mulțumire pôte fi nu numai expresă, dar și tacită. Ast-fel, dacă proprietarul unui lucru contra căruia s'a pronunțat resilierea contractului de locațiune prin o hotărîre judecătorească, dupe cererea locatarului, a închiriat acel lucru altuia în urma pronunțării și acei hotărîri, acesta constituind o mulțumire din parte-i pe acea hotărîre, densus nu mai pôte s'o atace cu recurs în casație . . .

517

— 2° Este casabilă hotărîrea pronunțată de judecătorul fondului cu exces de putere. Ast-fel e cazul în care instanța de fond validăză o poprire făcută în mânele Statului asupra efectelor depuse ca garanție de un mănuior de bani publici, și anume pe prisosul ce ar rămânea din acea garanție, dupe ce Statul se va despăgubi de sumele recunoscute printr'o hotărîre a curței de compturi care a lichidat gestiunea celui comptabil, fără să țină compt de dovada ce i se aducea cum că această hotărîre era atacată cu recurs în casație, sau prin o cerere de revisuire, așa că nu se scia dacă acea lichidare va fi definitivă și irevocabilă

1

— 3° Partea condamnată printr'o hotărîre nu mai pôte face recurs în casație dacă a executat de bună-voia și fără nici o rezervă dispozitivul ei

688

Casațiune (urmare):

- 4° Incheerile pregătitoare și deslușitoare, pronunțate de instanțele apelative, nu se pot ataca cu recurs în casațiune de cât o dată cu hotărîrea ce se va da asupra fondului 1497
- 5° Recursul făcut de o femeie măritată și semnat numai de ea, nu și de soțul său, este regulat făcut când se constată că dînsa a fost autorizată înaintea instanțelor de fond să facă procesul la care se referă recursul, și mai cu sîmă când dînsa se prezintă înaintea curții de casațiune prin soțul său autorizat cu procură în regulă 815
- 6° Nepronunțarea instanței de fond asupra unor capete de cerere nu pôte forma obiectul unui recurs în casațiune, ci al unei revisuirî. 1357
- 7° Nu se pôte cere casarea unei hotărîrî pe motiv că printr'însa s'a acordat peste ceea ce a cerut partea; o asemenea hotărîre numai pe calea revisuirî se pôte reforma 1642
- 8° Citarea greșită a unui articol în hotărîre nu pôte avea de efect casarea decisiunei care aplică în mod just principiile de lege faptelor ce a judecat 1639
- 9° Instanța judecătorească este în drept a reserva părții câștigătoare, când nu i' acordă tot ce cere, dreptul de a intenta o nouă acțiune pentru capetele de cerere ce nu i'-au fost admise.
Numeal partea căreia i s'a rezervat acest drept pôte face un motiv în casație întemeiat pe faptul că nu i s'a dat tot ce a cerut, ci i s'a rezervat dreptul la o nouă acțiune 953
- 10° Nerăspunderea din partea instanței judecătorești la tôte presupțiunile invocate înaintea sa nu constituie un motiv de casare, de ôre-ce admiterea sa respingerea unei presupțiuni este lăsată la suverana sa apreciere 938
- 11° Nu se pôte face un motiv de casare dintr'un fapt petrecut înaintea instanțelor de fond, cum ar fi, de exemplu, o cerere de intervenție introdusă direct înaintea instanței de apel, când singur recurentul s'a învoit la acesta 779
- 12° Nu se pôte face un motiv de casare de către o parte pe motiv că nu i s'a dat cuvîntul să răspundă la susținerile părții adverse în replică, dacă hotărîrea suspusă recursului constată că acea parte nu a cerut cuvîntul să răspundă 1005

Casațiune (urmare):

- 13° Nerespectarea termenului de 10 zile pentru judecarea unei divergențe de către instanța de fond nu atrage nulitatea hotărârii 1511
- 14° Este neadmisibil recursul în casație fără taxă și în virtutea unui act de paupertate în care percepătorul respectiv constată că persoana care se servă de el se găsește înscrisă cu plata unui impozit funciar 183
- 15° Recursul făcut de soția unui dispărut, în calitate de curatoare și administratoare a averii soțului său, cu act de paupertate în care nu se spune în ce calitate i s'a dat acel act de paupertate, nu poate atrage nulitatea acelui act, când partea care propune nulitatea actului nu dovedește că recurenta are avere 1214
- 16° Este neadmisil recursul făcut în materie de contestațiune, fără plată de taxă, când contestațiunea nu a avut de obiect o vânzare provocată de Banca agricolă și efectuată dupe legea ei 1199
- 17° Când instanțele de fond, în suveranitatea lor, constat în fapt că deținătorul unei averi deține acea avere în baza unui act dotal legalizat în regulă, prin acesta răspunde implicit la toate mișlocele invocate de cel ce ar revendica acea avere, și, deci, omisiune nu există 987
- 18° Când o instanță judecătorească nu arată pe ce se întemeiază spre a condamna pe un creditor urmăritor să plătească, pe lângă valoarea obiectelor urmărite și vindute, și daune interese, hotărârea sa este nemotivată și, deci, casabilă 1007
- 19° Comunicarea copiei de pe o hotărâre făcută avocatului părții, și care nu avea procură a primi asemenea comunicări, este nulă, și partea este ori când în termen a face recurs contra acelei hotărâri, socotindu-se ca și cum nu i-ar fi fost comunicată 1214
- 20° Hotărârile date de tribunale în anularea vânzărilor de pământuri între țărani sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau de recurs în casațiune, și este fără interes și, ca atare, inadmisibil recursul făcut contra unei deciziuni a curții, care, admitând în principiu apelul făcut contra unei hotărâri a tribunalului, dată într'un proces de asemenea natură, îl respinge în fond 1645
- 21° O persoană care n'a figurat în proces înaintea instanțelor de fond nu poate face recurs în casație 26
- 22° Nu se pot invoca pentru prima dată în casație mișloce cari n'au fost propuse la instanța de fond. Ast-fel

Casațiune (urmare):

- mișlocul cum că proba testimonială ar fi admisibilă pentru dovedirea filiațiunii cul-va, pentru că nașcerea sa ar fi avut loc sub imperiul vechei legiuri Caragea, care admitea o atare probă, nu pôte fi invocat pentru prima oră în casație, dacă el n'a fost propus înaintea instanței de fond. 683
- 23° Nu se pot invoca pentru prima oră în casație motive cari n'aũ fost propuse înaintea instanței de fond sau cari aũ fost presintate sub o altă formă la instanța de fond { 1209
1221
- 24° Contestațiunea relativă la calculul masei succesoriale, care nu s'a făcut în apel, nu se pôte face pentru prima oră în casație 938
- 25° Sentințele tribunalului, date în prima instanță și cari sunt susceptibile de apel, nu pot fi atacate cu recurs în casație 1518
- 26° Numai hotăririle date în ultima instanță se pot ataca pe calea recursului în casație.
- Ast-fel, este neadmisibil recursul făcut în contra sentinței unui tribunal când tribunalul a judecat afacerea în prima instanță și cu drept de apel, și când sentința a fost atacată cu apel de partea ce a perdut la tribunal, și când curtea de apel a și judecat acel apel 1484
- 27° Părțile nu se pot servi înaintea curței de casație de acte cari nu aũ fost presintate și examinate de instanța de fond 1489
- 28° Nu se pot invoca pentru prima oră înaintea curței de casație acte ce nu aũ fost presintate și discutate de instanțele de fond. Ast-fel, într'o afacere imobiliară, judecată în prima instanță de judecătoria de pace și în apel de tribunal, recurentul nu pôte produce pentru prima oră în casație acte cu cari să dovedescă că afacerea nu era de competența judecătoriei de pace, ci de competența tribunalului a o judeca în prima instanță, când n'a produs acele acte și nici n'a ridicat cestiunea de incompetență nici înaintea judecătorului de pace, nici înaintea tribunalului 1623
- 29° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze cuantumul daunelor cerute și acordate părților. . . 1354
- 30° Judecătorii fondului sunt suverani se aprecieze cauzele lipsei unei părți de la prima înfățișare și probele aduse pentru stabilirea lor, și această apreciere pură de fapt scapă de orice control al curței de casație 1638
- 31° Instanțele de fond sunt suverane a constata și in-

Casaținne (urmare):

- terpreta cestiunile de fapt, și decisiunea lor în această privință nu poate cădea sub censura curței de casație. } 790
 — 32° Instanțele de fond sunt suverane să controleze și să aprecieze faptele, fără ca hotărârile lor să cadă sub controlul curței de casație în această privință 1334 933
 — 33° Judecătorii fondului sunt suverani aprecietori ai faptelor care stabilesc posesiunea 1617
 — 34° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă într'un extract de pe condica de nașcuți și botezați a unei biserici mențiunea ce se face în acel extract de numele părinților unei persoane se poate crede, fără a mai avea necesitate să mai ceară condica în care se află originaul actului, spre a verifica semnăturile acelor părinți 1327
 — 35° Cestiunea de a se ști dacă o parte și-a modificat în instanță cererea sa, restringând-o sau întinzând-o, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond și nu cade sub censura curței de casație de cât când constatarea instanței de fond este întemeiată pe o eroré de fapt 1357
 — 36° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă un certificat de identitate conține indicațiunile cerute de art. 14 din legea autentificării actelor 1470
 — 37° Cestiunea de a se ști dacă un jurământ este sau nu concludent este o cestiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului, și, ca atare, scapă de censura curței de casație 1616
 — 38° Cestiunea de a se ști dacă radierea unei inscripțiuni a fost făcută cu sau fără restricțiune constituie o cestiune de fapt lăsată de lege la suverana apreciere a instanțelor de fond, așa că decisiunea lor în această privință nu cade sub censura curței de casație 37
 — 39° Cestiunea existenței și constatărei dolului întrebuintat pentru a se smulge un testament este o cestiune eminamente de fapt, de atributul instanțelor de fond, care judecă în mod suveran când apreciază elementele din care ele și formează convingerea lor 1639
 — 40° Cestiunea de a se ști dacă consimțământul unui testator a fost sau nu smuls prin violență este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond și care scapă censurii curței de casație 216
 — 41° Cestiunea de a se ști dacă clauza dintr'un testament sau codicil a fost prevădută cu intențiune de a face pe eredeile rezervatar să nu și potă avea reserva

Casațiune (urmare):

ce legea îl îndreptățește a avea, chiar contra voinței testatorului, și ar avea de scop a garanta executarea unei dispozițiuni ilicite, este o apreciere în fapt, și această interpretare a instanței de fond scapă de sub censura casației

938

— 42° Buna sau réua credință cu care cine-va a posedat un nemișcător constituie o cestiune de fapt, a căreia apreciere și constatare este de atributul suveran al judecătorului de fond, așa că decisiunea sa în această privință nu cade sub censura curței de casație . . .

175

— 43° Cestiunea de a se ști dacă un act ce se prezintă de părți este sau nu probatoriu, sau a fost sau nu pierdut printr'o cauză de forță majoră, constituie o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond . .

972

— 44° Cestiunea de a se ști cine este, în momentul sechestrării recoltei de pe o moșie, arendașul acelei moșii și cui aparține acea recoltă, este o cestiune de constatare de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond, care scapă censurii curței de casație

989

— 45° Cestiunea de a se ști dacă un imobil a fost închiriat pe un timp determinat și că locațiunea a încetat prin trecerea celui termen este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond

1182

— 46° Cestiunea de a se ști dacă numărul sentinței comunicată unui avocat public este același cu cel din dovezile ce dănsul a dat este o simplă constatare de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond

1192

— 47° Cestiunea de a se ști dacă prin ridicarea nivelului unei străde de către primărie un imobil și-a pierdut din valoarea sa este o cestiune de fapt și de apreciere de atributul suveran al instanțelor de fond

1225

— 48° Condițiunile în care o industrie funcționează, spre a se ști dacă prin extensiunea sa are un caracter comercial, este o cestiune de pură apreciere a instanței de fond

1369

— 49° Interpretarea întinderii lucrului care a format obiectul vânzării între părți constituie o decizie de fapt ce intră în atributul suveran al instanțelor de fond și care, ca atare, scapă censurii curței de casație.

1530

— 50° Judecătorii fondului sunt suverani să constate și să aprecieze cestiunile de fapt și actele prezentate de părți

999

— 51° Interpretarea actelor și ale hotărârilor judecătorești

Casațiune (urmare)

rescî este de atributul suveran al instanțelor de fond, scăpînd censurei curței de casație	1013
— 52 ^o Interpretarea clauselor unui contract este o cesiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond, și care scapă de sub censura curței de casație. .	1346
— 53 ^o Interpretarea clauselor unui contract, precum și constatările de fapt, sunt cesiuni de atributul suveran al judecătorilor fondului și cari scapă censurei curței de casație	977
— 54 ^o Interpretarea actelor este o cesiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond	811
— 55 ^o Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze și să interprete voința și intențiunea părților contractante, întru cât prin interpretare nu s'ar schimba natura însăși a contractului	1357
— 56 ^o Interpretarea unui contract în sens că el constituie un contract de „datio in solutum“, permis de lege prin art. 1.100 din codul civil, iar nu un act de cesiune de bunuri sau un abandon, care nu s'ar fi putut face de cât în favoarea tuturilor creditorilor, constituie o decisiune suverană a judecătorului fondului, care scapă de censura curței de casație	645
— 57 ^o Interpretarea conținutului unei procuri este o cesiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului, care scapă de censura curței de casație . .	1509
— 58 ^o Constatarea instanței de fond cum că din nisce chitanțe de primire de bani rezultă că între părți a intervenit un contract de vinzare, iar nu de arendare, și că, prin urmare, au comis o contravențiune la legea timbrului prin neplata taxelor cuvenite, constituie o cesiune de fapt lăsată la aprecierea suverană a judecătorului de fond, așa că decisiunea sa în această privință scapă de censura curței de casațiune . . .	30
— 59 ^o Este casabilă hotărîrea pronunțată prin exces de putere și denaturarea convențiunii părților	23
— 60 ^o De și judecătorii fondului sunt suverani să interpreteze clausele contractelor dintre părți, însă când prin interpretare schimbă însăși natura acelei tocmeli, hotărîrea lor este casabilă.	

Ast-fel este casabilă decisiunea curței de apel care, avînd a interpreta clausele unui contract sinalagmatic și cu titlu oneros intervenit între două părți, îl transformă într-o liberalitate condițională a uneia din părțile contractante

Casație (urmare):

- 61° De și în principiu instanțele de fond sunt în drept de a interpreta în mod suveran convențiunile părților, totuși acest drept este subordonat condițiunei ca interpretarea să nu fie abuzivă, căci orî-ce drept încetează atunci când abuzul dreptului începe. De aci rease regula că interpretarea convențiunilor de către instanțele de fond este suverană, atât timp cât magistrații nu denaturează clausele clare și precise ale convențiunilor, căci într'alt-fel, schimbând acele clause, densii violază legea părților și, substituind voința lor voinței părților, comit un exces de putere, care face ca decisiunea ce pronunță să fie casabilă 505
- 62° Utilitatea și oportunitatea chemărei și ascultărei martorilor propuși de părți sunt lăsate cu totul la suverana apreciere a judecătorilor fondului, destul numai ca decisiunea lor în această privință să fie motivată { 811
933
- 63° Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze dovezile ce se aduc de părți în susținerea pretențiunilor lor, și această apreciere scapă de sub censura curței de casație 1183
- 64° Aprecierea dovezilor aduse de părți, precum și a utilității și oportunității ascultărei martorilor propuși, este de atributul suveran al instanțelor de fond, așa că ele sunt în tot dreptul să refuze chemarea și ascultarea martorilor, destul numai ca hotărîrea lor să arate motivele pentru cari resping această ascultare. { 779
1349
- 65° Constatarea faptelor și aprecierea mărturisirei părților sunt de atributul suveran al judecătorilor fondului, scăpând controlului curței de casație 1005
- 66° Aprecierea instanțelor de fond asupra dovezilor prezentate de părți, și în privința admiterei de nouă cercetări, scapă de sub censura curței de casație 938
- 67° În materie civilă, dacă procesul-verbal încheiat pentru depunerile martorilor nu constată cum ele li s'au citit și că au fost întrebați dacă stăruesc în declarațiunile lor, acesta constituie o cauză de nulitate care atrage casarea hotărîrei ce se întemează pe ele 218
- 68° Buna credință fiind o cestiune de fapt, se poate dovedi cu verî-ce fel de probe, și prin urmare și prin presumpțiuni 1171
- 69° Cestiunea de a ști dacă valoarea unui litigiu trecea sau nu peste limitele competenței judecătorului

Casațiune (urmare):

- de pace în prima instanță și a tribunalului în apel e o cestiune de fapt și nu poate fi propusă pentru prima oră în casație 1178
- 70° Se casază, fără trimitere, hotărârile date asupra unor afaceri nesusceptibile de o altă judecată, cum sunt hotărârile casate pentru necompetință 795
- 71° Recursul în contra hotărârilor pronunțate în materie de divorț, judecându-se de secțiunea a doua a curței de casație, urmăzând că și recursul în materie de cerere de pensie alimentară, care este o cerere accesorie a cererii de divorț, să se judece tot de aceea secțiune 781
- 72° Asemănat art. 74 din legea organică a curței de casație, pentru ca un proces să fie trimis în cercetarea secțiunilor-unite ale acestei curți și cere, între alte condițiuni, ca să fie contrariatate între doctrina stabilită de curtea de casație și cea a instanței de trimitere 1173
- 73° În materie de contestațiuni la executare nu există drept de opoziție contra hotărârilor pronunțate în lipsă, chiar înainte de curtea de casație 46
- 74° Hotărârile date în lipsă asupra contestațiunilor la executare nu sunt susceptibile de opoziție. De aci urmăzând că hotărârea unei curți de apel care respinge o atare opoziție nu e susceptibilă nici de recurs în casație, întru cât prima decizie prin care s'a respins contestațiunea a rămas neatacată cu recurs 52
- 75° În materie de contestațiune la executarea silită, partea judecată în lipsă nu are drept de opoziție. Așa dar, violază legea curtea care admite dreptul de opoziție în această cale excepțională, și, în acest cas, casându-se deciziunea care, pe cale de opoziție, a reformat o altă decizie, casarea se face fără trimitere, rămânând bună deciziunea anterioară 951
- 76° Dupe art. 34 din legea curței de casație, instanța judecătorească de trimitere este ținută să judece fondul pricinii dacă pricina este de natură a primi o urmare de judecată. Așa dar, dacă hotărârea unui tribunal care respinsese contestațiunea ridicată de cineva contra unei urmăriri exercitată de Stat în virtutea legii de urmărire, pentru că contestatorul nu depusese prealabil, conform art. 20 din țisa lege, suma pentru care se făcea urmărirea, a fost casată de curtea de casație pe motiv că contestatorul putea

Casațiune (urmare):

face contestațiunea fără depunerea acei sume, tribunalul de trimitere este în tot dreptul ca, declarând contestațiunea admisibilă, să o judece și în fond . . . 211

- 77° Dispozițiunile art. 75 din legea timbrului, relative la prescripțiunea cererilor de restituiri de taxe, prin trecerea termenului de 3 ani din ziua când s'a efectuat perceperea, se aplică și în privința restituirii taxei de 20 galbeni ce se depunea pentru un recurs, conform legii organice a curței de casație, înainte de promulgarea legii timbrului, ast-fel că cererile de restituire a unor asemenea taxe sunt prescise dacă s'a făcut peste 3 ani de la 1 Martie 1872, data când s'a pus în aplicare legea timbrului . . . 184

Vezi în deosebi: „Motivarea hotărârilor“. — „Competința secțiunilor curței de casațiune“. — „Competința secțiunilor-unite ale curței de casațiune“.

Căile ferate române: 1° Acțiunile personale și mobiliare urmând a fi adresate către judecătorul domiciliului său reședinței părții, și administrațiunile său stabilimentele publice trebuind a fi citate prin biourile lor la scaunul administrațiunei, urmăzând că direcțiunea generală a căilor ferate române, care 'și are sediul său la București, acțiunile personale și mobiliare în contra acestei direcțiuni, cum ar fi, de exemplu, cererile de daune pentru pagubele cauzate prin incendiere provenită de la scânteele locomotivelor, urmăzând a fi îndreptate înaintea instanțelor judecătorești din București . . . 795

- 2° Direcția căilor ferate române este responsabilă de daunele cauzate unui proprietar prin incendiul ce a suferit o construcțiune a sa din scânteele unei locomotive, chiar dacă acea construcție era acoperită cu stuf sau șindrilă și se găsea la o distanță mai mică de 27 metri, dacă este constatat că clădirea incendiată era în ființă la epoca construirii liniei ferate . 674

- 3° Direcțiunea generală a căilor ferate române răspunde de daunele cauzate prin incendiarea obiectelor aflate afară din raza prohibită prin art. 9 din legea din 26 Martie 1870 asupra poliției exploatării căilor ferate române, incendiere provenită din cauza scinteiilor de la locomotive și propagată prin pășul și materiile aflate pe raza prohibită.

Că, afară de valoarea obiectelor arse, direcțiunea poate fi condamnată să plătească și daune, a căror apre-

Căile ferate române (urmare):

ciare este de atributul suveran al instanțelor de fond, fără ca prin acesta să se violeze art. 123 și 138 din procedura civilă 833

- 4° Asemănat art. 3 din legea din 26 Martie 1870, asupra poliției și exploatarei căilor ferate în România, proprietățile limitrofe drumurilor ferate sunt supuse servitudinelor impuse de legi și regulamente în privința ocupației provisorii a pământurilor în cas de reparații și altele; însă când ocupațiunea devine îndelungată și cauzată prin construirea unei linii noi, unei variante, atunci direcțiunea căilor ferate nu se poate prevala de dispozițiunile citatului art. 3 și devine răspundătoare de ocuparea terenului 1197

Căsătorie: Impedizarea căsătoriei între creștin și necreștin, între pravoslavnic și cel de altă dogmă, prescrisă de canonul 72 al Sinodului ecumenic al VI din anul 692 și de art. 91 din codul Calimach, nu era o împedire dirimantă, ci numai prohibitivă; ast-fel că o asemenea căsătorie, o dată contractată, nu se putea anula . . . 966

Cercetare locală: Vezi »Martori«.

Cercetarea proceselor: Fixarea termenelor la procese și a ordinii judecării lor, constituie o cestiune de administrațiune interioară a instanțelor judecătorești. De aci urmărează că dacă un tribunal a judecat un proces, conform regulamentului ce avea de serviciul său interior, regulament făcut în virtutea art. 50 din legea din 1 Septembrie 1890 asupra organizării judecătorești, care prescria ca procesele să se judece după vechimea dosarului, în urma afișării ce se va face în ajunul zilei de judecată, prin acesta nu a violat art. 92 din procedura civilă 689

Cerere nouă: 1° Nu constituie o cerere nouă care nu poate fi făcută pentru prima dată în apel, cererea ce partea face cu adversarul său să și dovedească calitatea în temeiul căreia face acțiunea, chiar atunci când la prima instanță nu și-a contestat această calitate, căci aceasta este un mijloc de apărare, care, asemănat art. 327 din procedura civilă, poate fi propus pentru prima dată în apel 44

- 2° O cerere făcută în apel, și care tinde la a face să intre în masa succesorală un bun sau fructele unor bunuri care au fost omise de a fi cerute la prima instanță, nu poate fi privită ca o cerere nouă, căci ea

Cerere nouă (urmare):

era coprinsă în cererea chiar care avea de scop formarea acestei mase succesoriale 938

Cerere nouă: Veđi în deosebi: »Apel«.

Cesiune: Comite exces de putere și omisiune esențială tribunalul care obligă pe chiriaș să plătească chiria cedată cesionarului, pe motiv că la notificarea cesiunii n'a făcut nici o arătare, când densusul, fiind condamnat a plăti aceeași sumă creditului funciar urban, și, în fața unor cereri multiple și contradictorii relative la chirie, spre a nu fi expus să o plătească de două ori, a consimțat-o, pentru a fi adjudecată de tribunal, celui în drept a o primi 1365

Cestiuni de fapt: Veđi »Casațiune«.

Cheltueli de judecată: Când instanța de apel admite numai în parte apelul apelantului, acesta pierde în parte apelul și, deci, poate fi condamnat la cheltueli de judecată 953

Citațiuni: 1° Citațiunea se dă la domiciliul persoanei citată, și când tribunalul constată în fapt că citațiunea unei părți s'a lăsat la domiciliul său, partea care contestă că nu domiciliază acolo unde i s'a lăsat citațiunea este dator să dovedească acesta 953

— 2° Dacă partea oponentă înaintea judecătorului de pace s'a ales un domiciliu prin petițiunea sa de opozițiune și judecătorul a dispus ca densa să fie citată la acel domiciliu, reclamantul originar e dator să îndeplinească procedura la disul domiciliu, sub pedepsă de nulitate a hotărîrii pronunțată în lipsa oponentului, în cas când citațiunea a fost comunicată aiurea 523

— 3° Când soțul chemat la judecată numai pentru a da autorizație soției sale de a sta în judecată nu s'a prezentat la înfățișare și nu se află dovadă că densusul a primit citațiunea, instanța judecătorească poate proceda la judecarea afacerii dacă constată procedura ca bine îndeplinită, dacă constată în fapt că soțul a dat o asemenea autorizare, fie prin procura ce soția a dat unui avocat de a i susține cauza, fie prin presintarea sa la o înfățișare precedentă, în care, de acord cu celelalte părți, a cerut amânarea cauzei 999

Codicil: Veđi »Testament«.

Competință: 1° În determinarea competenței unei instanțe nu trebuie să se adăuneze suma reclamată în petiția de intentare cu suma reclamată în cererea reconvențională 1342

Competință (urmare):

- 2° Când competența unei judecătoriai se regulează dupe
valórea obiectului în litigiú, această valóre se hotárasce
prin indicațiunile coprinse în cerere 1342
- 3° Instanța de apel, recunoscând că răú prima in-
stanța și-a declinat competența, este datóre ca, evo-
când fondul, să judece afacerea în prima și ultima
instanță 997
- 4° Cestiunea de a se sci dacă valórea unui litigiú
trecea saú nu peste limitele competenței judecătorului
de pace în prima instanță și a tribunalului în apel
este o cestiune de fapt și nu póte fi propusă pentru
prima órá în casație 1178
- 5° Aseménat art. 12 din legea judecătoriilor de pace
din 1 Martie 1894, judecătorií de pace erau compe-
tinți a judeca, cu drept pe apel la tribunal, acțiunile
posesorii, ori-care ar fi fost valórea lucrului în litigiú. 1479
- 6° Judecătoriile de pace sunt competente a judeca, în
prima instanță și cu drept de apel la tribunal, veri-ce
cerere în materie personală și mobiliară, de ori-ce
natură ar fi, până la valórea de lei 1.500 inclusiv, ca-
pete și dobéndi 1342
- 7° Punerea pecețiilor fiind o simplă măsură conser-
vátóre și care nu stabileste nici un drept de proprie-
tate asupra lucrurilor sigilate, judecătorií de pace,
carí dupe lege sunt competenți a aplica sigilií, pot ju-
deca cererile de ridicarea pecețiilor, ori-care ar fi va-
lórea obiectelor sigilate 974
- 8° Judecătorul de pace, dupe art. 120 din regulamen-
tul legéi de la 1887, asupra perceperéi veniturilor
comunale, nu are drept de a examina de cât nulități
resultând din cálcarea formalităților stabilite pentru
constatarea infracțiunilor 1309
- 9° Judecătorií de pace fiind competenți a judeca, în
prima instanță, petițiunile de ereditate, eșirile din in-
divisiune și împártéla succesiunilor până la suma de
5.000 lei, presumpția este, când au judecat o aseme-
nea afacere în prima instanță și tribunalul în apel, și
nici una din părți n'a ridicat nici o discuție în privința
valórei litigiului în legătură cu competența judecăto-
rilor de pace, că valórea litigiului nu depáșea suma
de 5.000 lei 1186
- 10° Judecătorií de ocóle sunt competenți să legalizeze
foile dotale ale sátenilor ce nu trec peste suma de
1.500 lei 987

Competință (urmare):

- 11° Asemănat art. 19 din legea judecătorilor de pace din 1894, acele judecători aveau competența a statua asupra tuturilor contestațiunilor ivite asupra execuțiunei actelor autentificate de acele judecători; așa, dupe ultimul aliniat al sus menționatului articol, când se atacă însuși titlul executoriū, contestațiunea se îndreptăză la judecătoria care a dat autenticitatea actului ce se execută.
Ast-fel fiind, se violăză citatul text de lege și art. 399, 400 și 525 din procedura civilă, când tribunalul confirmă cartea de judecată prin care judele de pace 'și-a declinat competența de a judeca o contestațiune privitoare la executarea actului autentificat de acea judecătorie 1534
- 12° Acțiunile personale și mobiliare urmând a fi adresate către judecătorul domiciliului său reședinței păritului, și administrațiunile său stabilimentele publice trebuind a fi citate prin biurourile lor la scaunul administrațiunei, urmăză că direcțiunea generală a căilor ferate române, care 'și are sediul său la Bucuresci, acțiunile personale și mobiliare în contra acestei direcțiuni, cum ar fi, de exemplu, cererile de daune pentru pagubele cauate prin incendiere provenită de la scâteele locomotivelor, urmăză a fi îndreptate înaintea instanțelor judecătorești din Bucuresci . . . 795
- 13° Acțiunile personale și mobiliare pornite contra ministerului de rășboiū cată a fi intentate înaintea instanțelor judecătorești din Bucuresci, unde acest minister 'și are sediul 656
- 14° Acțiunile de o valoare mai mică de 1.500 lei se judecă de tribunal în ultima instanță, fără drept de apel, și acesta chiar când părțile se adresăză direct la tribunal, fără să se fi adresat mai înainte la instanțele competente a judeca asemenea acțiuni în prima instanță.
Așa dar, cu drept cuvânt curtea de apel declară inadmisibil apelul făcut în contra sentinței tribunalului în asemenea cas 1.347
- 15° Acțiunile ce au de obiect un nemișcător a cărui valoare nu trece de 1.500 lei ca capital, nici peste 100 lei ca venit, se judecă de tribunal, când sunt lui adresate, în prima și ultima instanță.
Așa dar, cu drept cuvânt curtea de apel respinge ca

Competință (urmare):

- neadmisibil apelul ce se face contra sentinței dată de tribunal într'o asemenea materie 178
- 16° Asemănat art. 49 din legea timbrului, contestațiunile îndreptate de administrațiunea timbrului la evaluările făcute de părți averei successorale se judecă de urgență de tribunal în prima și ultima instanță, chiar când moștenirea nu trece peste 5.000 lei, cas în care moștenirea este de competența judecătorilor de pace 1195
- 17° Curtea de compturi este competente să cerceteze compturile de gestiune ale agenților mănutorilor de bani publici, iar nu instanțele judecătorești ordinare 1120
- 18° Secretarul general al ministerului de finanțe, căruia ministrul poate să i delege o parte din puterile sale, constituie o autoritate superioară a acelui minister și, deci, este competente a confirma procesele-verbale încheiate pentru constatarea unei infracțiuni la legea pentru înființarea dreptului de licență 983
- 19° Judecătorii de pace fiind competenți să judece în prima instanță cererile în materie imobiliară până la concurența de cinci hectare inclusiv pentru locurile fără clădiri și până la valoarea de 1.500 lei inclusiv pentru locurile cu clădiri situate în comunele rurale, densii sunt în drept în prima instanță și tribunalul în apel, când obiectul litigiului ar fi rodul unei vii de exemplu, să judece și să stabilească a cui este proprietatea viei 1178
- 20° De și dupe art. 8 din legea judecătorilor de pace din 1 Martie 1894 acele judecători sunt competente să judece în primă instanță, în materie imobiliară, pentru locurile fără clădiri, până la concurența de cinci hectare inclusiv, această competență încetază însă când cererea nu este mărginită la această valoare, ci, pe lângă densa, se formulează și alte capete de cereri, chiar dacă vor fi de o altă natură, când toate reunite ast-fel într'o singură acțiune, trec peste cuantumul competenței judecătorilor de pace, și, în acest cas, afacerea se judecă în prima instanță de tribunal . . . 1518
- 21° În materie de partagiu, instanța competentă a face partagiul este numai tribunalul, fără ca instanța de apel să aibă cădere de a suplini densa tribunalul în acele operațiuni 1513
- 22° Pe calea de contestațiune ridicată de un terțiu, cese

Competință (urmăre):

pretinde arendaș, contra urmăririi făcută de Stat, pe basa legii de urmărire, pe recolta unei moși, pentru datorii de ale proprietarului, instanțele care au căderea să judece contestațiunea, adică casierul general în prima instanță și tribunalul în apel, nu sunt în drept să judece și simulațiunea contractului de arendare intervenit între proprietarul debitor și între contestatorul arendaș

1324

- 23° Ori-cine se simte atins într'un drept al său prin actul unei autorități ore-care trebuie să 'și adreseze plângerea la chiar autoritatea de unde emană actul, afară numai dacă legea îi indică anume o altă instanță sau autoritate de îndreptare.

Ast-fel, când Statul urmărește, în basa legii de urmărire, averea unui debitor al său și aplică sechestrul pe dânsa, cel de al treilea, care s'ar pretinde proprietar pe acea avere, poate face contestație la casierul general care a aplicat sechestrul, și apoi apel la tribunal, și de și aceste instanțe nu sunt competente ca pe această cale să examineze titlurile de proprietate și să hotărască a cui este proprietatea, însă nu pot, fără a viola art. 20 din legea de urmărire, să 'i respingă contestația și a menține sechestrul pe acea avere, pe motiv de necompetință, căci nu se poate crea celor de al treilea o poziție mai rea de cât a însuși debitorului Statului, care poate contesta o urmărire neregulată . . .

1536

- 24° Asemănat art. 8 din legea de organizare judecătorească, tribunalele compuse din mai multe secțiuni nu formază de cât unul și același tribunal, de unde urmează că apelul contra unei cărți de judecată, adresat primului-președinte, este regulat introdus, și dacă, printr'o greșită repartitie, o afacere comercială se trimite nu secțiunei speciale, ci unei secțiuni incompetente a tribunalului, apelantul nu are a suferi consecințele acestei rele distribuirii.

În asemenea caz nimic nu se opune, și este chiar în interesul unei bune administrațiuni a justiției, ca secțiunea, sesizată printr'o greșită distribuire a apelului, să nu 'și decline pur și simplu competența, ci să trimită afacerea să fie judecată de secțiunea competente; nefăcând acesta, se violază legea și hotărîrea tribunalului este casabilă

1520

- 25° Dupe art. 34 din legea curței de casație, în-

Competință (urmare):

stanța judecătorească de trimitere este ținută să judece fondul pricinii dacă pricina este de natură a primi o urmare de judecată. Așa dar, dacă hotărîrea unui tribunal, care respinsese contestațiunea ridicată de cine-va contra unei urmăririi exercitată de Stat în virtutea legii de urmărire, pentru că contestatorul nu depusese prealabil, conform art. 20 din disa lege, suma pentru care se făcea urmărirea, a fost casată de curtea de casație pe motiv că contestatorul putea face contestațiunea fără depunerea acelei sume, tribunalul de trimitere este în tot dreptul ca, declarând contestațiunea admisibilă, să o judece și în fond.

211

Competința secțiunilor curței de casație: 1° Secțiunea antea a curței de casație este competentă de a judeca recursurile în contra hotărîrilor care statuază asupra cererilor de suspendare a vinzătorilor imobiliare; numai recursurile contra ordonanțelor de adjudecare, date în materie de expropriațiune silită, sunt de competența secțiunii a doua

1634

— 2° Recursul în contra hotărîrilor pronunțate în materie de divorț judecându-se de secțiunea a doua a curței de casație, urmează ca și recursul în materie de cerere de pensie alimentară, care este o cerere accesorie a cererii de divorț, să se judece tot de aceea secțiune

781

Competința secțiunilor unite ale curței de casație: Asemănat art. 74 din legea organică a curței de casație, pentru ca un proces să fie trimis în cercetarea secțiunilor-unite ale acestei curți se cere, între alte condițiuni, ca să fie contrarietate între doctrina stabilită de curtea de casație și aceea a instanței de trimitere

207
1173

Comptabil de bani publici: Este răspunzător de orice deficit constatat asupra-î și supus legii speciale de urmărire nu numai funcționarul numit definitiv într-o funcțiune de mînuitor de bani publici, dar și orice altă persoană care a manipulat de fapt asemenea fonduri, încasând și făcând vîrsăminte

528

Comună: Primăria unei comune este în drept a face în comună orice lucrare de interes general; însă când o asemenea lucrare este de natură a aduce o pagubă la o proprietate particulară, proprietarul ce suferă această daună trebuie să fie desdaunat

1225

Comunicarea actelor : 1 ^o Judecătorul fondului este suveran să aprecieze și să respingă cererea de comunicare a actelor ce se face de una din părți când constată că dânsa a avut cunoștință de ele	175
— 2 ^o Partea nu poate fi obligată a prezenta originalul unui act pe care dânsa nu l-a posedat nici o dată	175
Comunicarea citațiunilor : Vezi »Citațiuni«.	
Comunicarea hotărârilor : 1 ^o Comunicarea copiilor de pe o hotărâre făcută avocatului părții, și care nu avea procură a primi asemenea comunicări, este nulă, și partea este ori când în termen a face recurs contra acelei hotărâri, socotindu-se ca și cum nu l-ar fi fost comunicată	1214
— 2 ^o Advocații publici de pe lângă tribunale sunt în drept să primească copii de pe sentințe nu numai pentru administrația domeniilor, ci pentru ori-care alt minister, întru cât art. 22 din legea din 28 Martie 1872, pentru administrarea domeniilor Statului, obligă pe advocații publici, cărora se înmânează copiile de pe sentințele tribunalului, să încunoscîințeze de primirea sentințelor pe administrația domeniilor sau pe ministerul respectiv	1192
— 3 ^o Cestiunea de a se ști dacă numărul sentinței comunicată unui avocat public este același cu cel din doada ce dânsul a dat, este o simplă constatare de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond	1192
Constituirea instanțelor judecătorești : 1 ^o Compunerea tribunalului din președinte și judecătorul de instrucțiune la judecata unei acțiuni, fără să se constate cauza care a împedecat pe judecătorul de ședință și pe supleant de a participa și a fi înlocuiți cu judecătorul de instrucțiune, nu constituie o cauză de nulitate, presupțiunea fiind că judecătorul de ședință și supleantul au fost ocupați cu alte lucrări.	799
— 2 ^o Nu e nevoie a se constata în hotărâre cauza care a împedecat pe președinte de a lua parte la judecarea procesului, când el se vede înlocuit de unul din judecători	513
— 3 ^o Neconstatarea în hotărâre a cauzei pentru care președintele curții n'a participat la judecarea afacerii nu constituie o cauză de nulitate	180
Vezi în deosebi : »Hotărâri«.	
Constructor : Vezi »locațiunea lucrărilor«.	
Contestațiune : Este neadmisibil recursul făcut în materie	

Contestațiune (urmare):

de contestațiune, fără plată de taxă, când contestațiunea nu a avut de obiect o vîndare provocată de Banca agricolă și efectuată dupe legea ei 1199

Contestațiuni la executare: 1° In materie de contestațiuni la executare nu există drept de opoziție contra hotărîrilor pronunțate în lipsă, chiar înaintea curței de casație 46

— 2° Hotărîrile date în lipsă asupra contestațiunilor la executare nu sunt susceptibile de opozițiune. De aci urmăzî cu hotărîrea unei curți de apel care respinge o atare opozițiune nu e susceptibilă nici de recurs în casație, întru cît prima decisiune prin care s'a respins contestațiunea a rămas neatacată cu recurs 52

— 3° In materie de contestațiuni la execuțiuni silite, partea judecată în lipsă, fie înaintea instanțelor de fond, fie înaintea curței de casație, nu are drept de opoziție 669

— 4° In materie de contestațiune la executarea silită partea judecată în lipsă nu are drept de opozițiune. Așa, dar, violăză legea curtea care admite dreptul de opozițiune în această cale excepțională, și, în acest cas, casându-se decisiunea care, pe cale de opozițiune, a reformat o altă decisiune, casarea se face fără trămîtere, rămînînd bună decisiunea anterioară. 951

— 5° Contestațiunile ce se ridică asupra execuțiunei silite trebuiesc să se adreseze la instanța care a pronunțat hotărîrea executorie.

Ast-fel violăză legea curtea de apel care primesce să judece o contestațiune privitoare la hotărîrea pronunțată de un tribunal care nu se află în jurisdicțiunea sa. 1202

Contestațiuni la urmărirî: Obligațiunea prescrisă de art. 20 din legea de urmărire, ca contestatorul să depună suma urmărită, se impune numai aceloră cari sunt direct și personal responsabili către Stat sau comună de sumele pentru cari se face urmărirea, iar nu și terțiilor persoane cari, în numele lor personal, se opun la urmărire 197

Contrabandă: Veđi »Contravențiuni vamale«. »Contravențiuni la plata acciselor comunale«.

Contract dotal: Veđi »Dotă«.

Contract de vîndare: Veđi »Vîndare«.

Contracte sau convențiuni: Veđi »Convențiuni sau contracte«.

- Contravențiuni la legea licențelor:** 1° Ori-cine va fi vin-
dut băuturi spirtoase fără a poseda licență pentru exer-
citarea acestui comerț, se pedepsește cu o amendă
egală cu prețul pe un an al licenței ce ar fi trebuit să
posedă. 1473
- 2° Dacă cine-va debită într'un stabiliment de căr-
ciumă băuturi, ce aducea de la casa sa, fără să posede
cuvinita licență, agentul fiscal e în drept a 'i confisca
nu numai băuturile aflate în stabiliment, dar și acelea
de a casă. 666
- 3° Asemănat art. 6 din legea pentru înființarea drep-
tului de licență, birtașii ce, de și nu au ca principală
profesiune vânzarea de băuturi spirtoase, dar cari de-
bitază asemenea băuturi în stabilimentul lor, sunt
obligați a lua licență pentru comerțul exercitat ast-
fel cu amănuntul, fără ca legea să distingă dacă dênșii
posed în acele stabilimente depozite de băuturi sau
dacă și le procură dupe aiurea, precum nu distinge de
vînd sau nu, pe preț mai mare ca cel cu care au cum-
părat, băuturile debitate în stabilimentele lor . . . 1473
- 4° Constatarea contravențiunilor la legea pentru în-
ființarea dreptului de licență se face prin încheiere de
proces-verbale, cari au puterea de hotărîri execu-
torii îndată ce au fost confirmate de către ministerul
de finance. 983
- 5° Dispozițiunea art. 41 din procedura penală, ca ori-
ce proces-verbal încheiat cu ocasiunea unui fapt de-
lictuos să fie semnat pe toate paginile de agentul care
'l dresază și de părțile cari au asistat la facerea lui,
sunt aplicabile și în materie de contravențiunii la legea
licențelor, întru cât art. 14 din această lege nu arată
în ce formă să se facă procesele-verbale de constata-
rea lor și nici se referă la legea impositului asupra
băuturilor spirtoase, cum face prin art. 18, când e
vorba de apelul ce se face contra lor; așa că, în lipsă
de o dispozițiune specială a legii licențelor în ceea ce
privesc formalitățile de observat la redactarea pro-
cesului-verbal, urmează a se aplica regulile dreptului
comun prevădute de citatul art. 41 din procedura pe-
nală. Prin urmare, este nul un asemenea proces-verbal
când el nu a fost subscris de agentul care 'l-a dresat
și de toate părțile cari au asistat la facerea lui. . . . 805
- 6° Pentru constatarea contravențiunilor la legea li-
cențelor nu este necesitate de îndeplinirea formalită-
ților speciale cerute de legea impositului băuturilor

Contravențiuni la legea licențelor (urmare):

- spirtuoase, precum sunt: arătarea domiciliului agentului fiscal care a instrumentat în cauză, tăria băuturilor confiscate, felul sigiliului aplicat. 666
- 7° Articolele 34, 35, 39 și 14 din legea asupra impositului băuturilor spirtuoase nu se aplică în cazul unei contravențiuni la legea pentru înființarea dreptului de licență. 983
- 8° Secretarul general al ministerului de finance, căruia ministrul poate se lă delege o parte din puterile sale, constituie o autoritate superioară a acelui minister și, deci, este competente a confirma procesele-verbale încheiate pentru constatarea unei infracțiuni la legea pentru înființarea dreptului de licență. 983

Contravențiuni la legea timbrului: 1° Comercianții cari nu

- vor timbra și viđa registrele ce sunt obligați prin codul de comerț a avea sunt considerați ca contravenienți la legea timbrului și condamnați ca atare: . . 1200
- 2° Proprietarul imobilului în care se află hotel, nefiind ținut a avea registre când nu el este antreprenor al hotelului, ci adevăratul antreprenor, când Statul pretinde că însuși proprietarul imobilului este și antreprenor al hotelului, și că densusul a refuzat să prezinte registrele, trebuie să dovedească acesta, și, în acest caz, poate să recurgă la mijloacele de probațiune după dreptul comun. 1180
- 3° Art. 62 din legea timbrului este aplicabil nu numai atunci când comerciantul refuză de a prezenta registrele sale agentului fiscal, dar și în cazul când densusul nu ține asemenea registre. 507
- 4° Registrul în care farmaciștii copiază ordonanțele medicale nu trebuie a fi timbrat, neintrând în registrele prevăzute de art. 22 din codul de comerț, singurele cari, conform art. 15 din legea timbrului, sunt supuse la taxa timbrului de 10 bani fie-care filă. Prin urmare, ținerea unui asemenea registru fără să poarte ținutul timbru nu constituie nici o contravențiune la citata lege. 509
- 5° Cel cari nu exercită un comerț ci numai o profesiune manuală, nu sunt datorți a ține registrele prevăzute de codul de comerț, și, prin urmare, densusii nu pot fi privați că contravin legii timbrului când nu prezintă registrele la cererea agenților fiscali. Și cestiunea de a se ști dacă o persoană exercită un comerț sau numai o profesiune manuală este o ces-

Contravențiuni la legea timbrului (urmare):

- tiune de fapt, lăsată la atribuirea suverană a judecătorului fondului 522
- 6° Dupe art. 65 din legea timbrului, acei cari fac operațiuni de scompt, încasări sau negocieri cu efecte susceptibile de a fi puse în circulațiune, sunt supuși la o amendă de 10 la sută din valoarea acelor efecte, într-un cât se constată că nu poartă timbru legal, fără a distinge dacă au sau nu timbru suficient 1326
- 7° Nu constituie contravențiunea prevădută de art. 65 din legea timbrului faptul că portorul unei cambii a aplicat în urmă asupra ei timbrul cerut de lege, dacă până în acel moment nu a usat de ea, ci a exercitat acest drept în urma aplicării timbrului 515
- 8° În materie de contravențiuni la legea timbrului, consemnarea amendei și a taxelor la cari contravenientul a fost condamnat, consemnare cerută de art. 57 din dispoziția de lege, spre a fi putea fi admisă orice reclamațiune în justiție, este valabil făcută și de către un al treilea, iar nu numai de dănsul personal. Așa dar, este casabilă hotărârea tribunalului care declară nul și neadmisibil apelul făcut de cine-va contra procesului-verbal al casierului general, aprobat de minister, prin care e declarat că a contravenit la legea timbrului, pe motiv că sumele la cari a fost condamnat n'au fost depuse de dănsul personal, ci de nisce terți persoane 214
- 9° Facultatea acordată părții care a făcut cereri în judecată fără să plătescă taxele legale de a plăti o amendă egală cu de trei ori taxele datorite, când ar voia să se dea curs cererii sale, trebuie propusă de parte înaintea instanței judecătorești 1477
- 10° Constatarea instanței de fond cum că din nisce chitanțe de primire de bani rezultă că între părți a intervenit un contract de vânzare, iar nu de arendare, și că, prin urmare, au comis o contravențiune la legea timbrului prin neplata taxelor cuvenite, constituie o cestiune de fapt lăsată la aprecierea suverană a judecătorului de fond, așa că decisiunea sa în această privință scapă de censura curții de casațiune 30
- 11° Declarațiunea făcută de proprietarul unei păduri că a primit de la cine-va suma coprinsă într-o recepisă de bani pentru un parchet de pădure ce l-a arendat, constituie o vânzare de pădure supusă la plata taxei de înregistrare de 2°/_o, prevădută de art. 33

Contravențiuni la legea timbrului (urmare):

- alin. I din legea timbrului, așa că, dacă nu s'a răspuns Țisa taxă, părțile contractante cată a fi supuse la amenda prevădută de Țisa lege 209
- 12° Reclamațiunile, în materie de contravențiune la legea timbrului, în contra proceselor-verbale de constatare și în contra încheiărilor ministerului de finance se adresază tribunalului în termen de Țece Țile de la data notificărei procesului-verbal, și acesta chiar în casul când procesul-verbal nu a fost aprobat de ministerul de finance, însă contravenientul tot a fost urmărit pentru contravențiune la legea timbrului în baza încheiărei ministerului de finance 808
- 13° Dupe art. 57 din legea timbrului, termenul de apel contra proceselor-verbale încheiate de agenȚii fiscalului, prin cari se constată contravențiunile la această lege și se pronunță condamnățiunea, este de Țece Țile, și el trebuie, asemănat art. 729 din procedură civilă, a fi calculat pe Țile libere, nesocotindu-se adică nici Țiua de când a început, nici aceea în care se implinesce termenul 676
- 14° Termenul de 10 Țile, prevădută de art. 57 din legea timbrului, în care se pot ataca cu apel la tribunal procesele-verbale încheiate de agenȚii fiscalului în materie de contravențiuni la Țisa lege, cată a fi calculat pe Țile libere, fără să se socotăscă, adică nici Țiua de când s'a început, nici aceea în care se implinesce. 504
- 15° Art. 57, alin. IV din legea timbrului, impunând ca apelantul, în materi de contravențiune la legea timbrului, să 'și alăgă domiciliul în orașul de reședință al tribunalului, nu a înȚeles ca această alegere să se facă numai prin petițiunea introductivă de apel, putându-se face această alegere și printr'o deosebită și suplimentară petițiune. Așa dar, este casabilă sentinȚa tribunalului care respinge apelul pe motiv că apelantul n'a făcut alegere de domiciliu chiar prin petiȚia de apel 1315

VeȚi în deosebi : „Timbru“.

Contravențiuni la plata acciselor comunale : 1° Procesele-verbale de constatarea infracțiunilor la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, întărite prin decisiunea primăriei, fac probă înainte tribunalelor până la înscrierea în fals 1206

Contravențiuni la plata acciselor comunale (urmare):

- 2° Procesul-verbal de constatarea unei infracțiuni la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale trebuie să fie dressat îndată dupe descoperirea ei 822
- 3° Asemănat art. 107 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, și art. 179 din legea vămilor, nearătarea datei când s'a descoperit contravențiunea saŭ nearătarea domiciliului contravenientului, atrage anularea procesului-verbal care constată acea contravențiune . . . 1511
- 4° De și este adevărat că, în materie de contravențiuni la plata acciselor comunale, formalitatea arătării datei la care s'a descoperit infracțiunea este esențială și nearătarea ei atrage nulitatea procesului-verbal de constatare, totuși legiuitorul necerând ca această arătare să se facă în procesul-verbal în termeni sacramentali, este destul ca din întregul lui să resulte că constatarea ei s'a făcut 40
- 5° Procesul-verbal de constatarea unei infracțiuni la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale trebuie să arăte data descoperirii infracțiunii 822
- 6° Prescripțiunea art. 107 din regulamentul legii pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale, de a se arăta locul unde a fost încheiat procesul-verbal de constatarea contravențiunii, nefiind cerută de a se face printr'o formulă sacramentală, este destul ca ea să reiasă într'un mod suficient din conținutul procesului-verbal 8
- 7° Art. 108 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale și art. 180 și 184 din legea vamală nu prevăd nici o formalitate în privința modului cum făptuitorii trebuie să fie somați a asista la încheierea procesului-verbal de constatarea contravențiunii, ast-fel că această somațiune pôte să fie făcută saŭ verbal, saŭ în scris, fără a fi trebuință a se recurge la formalitățile cerute de art. 74 din procedura civilă 822
- 8° Formalitatea comunicării contravenientului a procesului-verbal care constată o contravențiune la regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, fiind o formalitate cerută de lege în urma constatărei contravențiunii, nu este

Contravențiuni la plata acciselor comunale (urmăre):

esențială și lipsa ei nu atrage nulitatea procesului-verbal	826
— 9 ^o În procesul-verbal de constatarea contravențiunilor la regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, numele agentului care a făcut cercetarea este destul să se arate prin inițiale, când o asemenea desemnare stabilește cu certitudine identitatea persoanei aceluia funcționar	826
— 10 ^o Procesul-verbal de constatarea unei contravențiuni la plata acciselor comunale este nul dacă nu este încheiat de cel puțin două din funcționarii desemnați de art. 105 din regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, și antreprenorul acciselor nu poate fi considerat ca unul din acei funcționari	172
— 11 ^o Nulitatea prevădută de art. 104 din regulamentul legii pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale, întemeiată pe faptul că procesul-verbal pentru constatarea contravențiunii nu a fost încheiat de două agenți comunali nu poate fi propusă pentru prima oră în casațiune	8
— 12 ^o Conform art. 105, alin. 4 din regulament pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, constatarea contravențiunilor se poate face și de oricare funcționar public, însă numai dacă are autorizațiune specială din partea primarului	822
— 13 ^o Contravențiunile la plata acciselor comunale, penbăturile spirtoase ce se introduc în comunele rurale, se constată în aceste comune de către primari sau înlocuitorii lor, cari singuri încheie procesul-verbal subscris de contravenient și cărauș, sau de două martori, când proprietarul mărfurilor a refuzat de a subscrie sau este lipsă	526
— 14 ^o Asemănat art. 120 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, tribunalele sau judecătoriile de ocôle nu pot anula procesele-verbale relative la constatarea contravențiunilor la acel regulament de cât pentru lipsă de forme esențiale prescrise pentru constatarea infracțiunilor și omise cu ocaziunea acelei constatări, și îndeplinirea acestor formalități constituind nisce garanții pentru părțile interesate, neîndeplinirea lor trebuie ridicată înaintea tribunalului sau judecătorului de ocol	1003

Contravențiuni la plata acciselor comunale (urmare):

- 15° când faptul de contrabandă s'a descoperit dupe
sevirișirea lui, agenții acciselor nu mai sunt compe-
tinți a'l constata ; această constatare urmăzează să se facă
de autoritatea judiciară 1319
- 16° Judecătorul de instrucțiune este funcționarul com-
petinte a face perchisițiuni în materie de contraven-
țiuni la legea și regulamentul pentru constatarea, per-
ceperea și urmărirea veniturilor comunale 822
- 17° Art. 172 din legea vămilor, nu cere intervenirea
ministerului public, de cât în cazul când infracțiune
se va fi comis de mult 1309
- 18° Semnarea agenților vamali său comunali în pro-
cesele-verbale de contravențiune încheiate de judecă-
torul de instrucțiune nu însemnează că cercetările in-
fracțiunei și încheierea procesului-verbal au fost fă-
cute de ei, dar că dênșii au asistat la aceste opera-
țiuni și au semnat procesul-verbal ca asistenți 822
- 19° Dispozițiunea art. 119 din regulamentul legii pen-
tru constatarea și perceperea veniturilor comunale,
care prevede că tribunalul, în materie de contraven-
țiuni la disa lege, urmăzează să judece afacerea la ziua
fixată, fără a o putea amâna de cât în casurile prevă-
dute prin el, neavând nici o sancțiune, nu pôte da loc
la vre-o nulitate 8
- 20° Asemănat art. 118 din regulamentul pentru
constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor co-
munale, procesele-verbale de condamnare, în mate-
rie de contravențiune la plata acciselor comunale, dre-
sate în comunele rurale, se pot ataca cu apel numai
înaintea judecătoriilor de ocol.
Ast-fel este casabilă cartea de judecată a judecăto-
rului de pace care se declară incompetent a judeca
un asemenea apel pe motiv că legea judecătoriilor de
pace din 1 Martie 1894 nu prevede un asemenea cas. 1627
- 21° Judecătorul de pace, dupe art. 120 din regula-
mentul legii de la 1887 asupra perceperei veniturii-
lor comunale, nu are drept de a examina de cât nuli-
tățile rezultând din călcarea formalităților stabilite
pentru constatarea infracțiunilor 1309
- 22° Faptul de a scôte mărfuri din antreposit pentru
a fi transitate și a le reține și consuma în oraș, trecând
indicațiuni mincinoșe în biletele de transit ce tre-
buesc restituite administrațiunei comunale în termē-
nul și cu îndeplinirea prescripțiunilor art. 93 din re-

Contravențiunile la plata acciselor comunale :

- gulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, constituie contravențiunea prevădută de art. 94 din același regulament . . . 40
- 23° Faptul de a scote mărfuri din antrepozite pentru a le transita, și, în loc de a le transita, proprietarul mărfurilor le pune în consumațiune în interiorul comunei, frustând ast-fel comuna de plata acciselor, trecând în biletul de transit, ce este obligat, dupe art. 93 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, să restituie administrațiunei comunale, indicațiunii mincinoase, constituie o infracțiune la disul regulament, și, în acest cas, agenții comunali sunt competenți, conform art. 105 din acel regulament, să constate infracțiunea și să condamne pe făptuitor la plata taxelor și amendă 826
- 24° Din coprinsul art. 128 din legea vămilor rezultă că, în privința mărfurilor depuse în antrepozite, agenții vamali sau comunali se pot prezenta ori când să inspecteze dacă mărfurile sunt sau nu în stință, fără a avea trebuință de autorizațiunea ministerului public sau să obțină o prealabilă informațiune judiciară, în cas când nu e în cestiune un flagrant delict. Așa dar, procesul-verbal încheiat de acei agenți, prin care constată că un comerciant a scos marfa din antrepozit și a pus-o în consumațiune în oraș, fără a plăti taxele comunale de accis, și 'l condamnă ca contrabandist, este valabil, cu toate că nu era vorba de un flagrant delict și pentru acesta dênșii nu aveaū autorizațiunea ministerului public, nici obținuse ver-o informațiune judiciară 511
- 25° Încheierea consiliului comunal, prin care confirmă sau infirmă în parte procesul-verbal al agenților ce constată o contravențiune la plata acciselor comunale, constituie decisiunea administrațiunei superioare , de care vorbește art. 190 din legea generală a vămilor, și, prin urmare, somațiunea făcută contravenientului de a plăti este ca și notificărea acelei decisiuni, iar nu un prim grad de urmărire, și, deci, dă drept contravenientului a ataca cu apel acea decisiune { 1311
1467
1613
- 26° Consiliul comunal este în drept a reveni asupra decisiunei sale de a infirma un proces-verbal de contrabandă, întru cât această decisiune nu a fost comunicată contravenientului 1309

Contravențiuni la plata acciselor comunale (urmare):

- 27° Asemănat art. 123 din regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, când o confiscațiune nu va fi fost întemeiată, proprietarul mărfii nu poate avea drept de călă a o dobândă de despăgubire. Așa dar, este nulă și casabilă hotărîrea prin care judecătorul fondului a obligat pe comună a plăti unui atare proprietar o sumă ore-care cu titlu de daune-interese 172

Contravențiuni la condițiunile de arendare a moșiilor și pădurilor Statului: 1° Condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului opresc pășunarea vitelor în pădurile Statului de ori-ce esență și vîrstă, nu însă și în poenile din acele păduri 1505

- 2° Arendașii Statului, cari contravin condițiunilor generale de arendarea moșiilor Statului, introducînd saū învoind vitele sâtenilor la pășune în pădurile oprite, vor plăti amenđile prevădute de codul silvic și valoarea stricăciunilor cauate, dupe constatarea și estimarea ce se va face de către agenții silvici, și pot fi urmăriți cu legea de urmărire, însă pentru acesta trebuie ca constatarea și estimarea să fie făcute conform codului silvic. 1217
- 3° Amenđile și despăgubirile la cari sunt supuși arendașii Statului pentru că ar fi contravenit la condițiunile generale de arendare, nelăsând pe moși terenuri de odihnă și cosind fîn din poenile pădurilor, nu sunt din datoriile prevădute de art. 1 din legea de urmărire și, deci, nu pot fi urmărite cu legea de urmărire.

Așa, dar, este casabilă sentința tribunalului care respinge apelul arendașului într'o asemenea afacere, pe motiv că nu s'ar fi conformat legii de urmărire de a depune în prealabil suma pentru care era urmărit . 1339

Veđi de asemenea: »Arendașii Statului«. — »Delict silvic«.

- Contravențiuni vamale: 1° Asemănat art. 85, alin. c din legea generală a vămilor, declarațiunea falsă făcută de un comerciant în ce privește felul saū calitatea mărfurilor, constituie o contravențiune vamală, iar nu contrabanda prevădută de art. 166 și 167 din sus citata lege. 1317**
- 2° Dupe art. 192 din legea vamală, prescriptele-verbale de constatarea contravențiunilor la acea lege, aprobate de administrațiunea superiőră, fac credință înaintea tribunalului până la inscripțiunea în fals.

-Contravențiuni vamale (urmare):

- Așa dar, violăză citatul articol tribunalul care admite proba testimonială spre a se combate faptele constatate printr'un asemenea proces-verbal, fără ca partea să 'l fi declarat în fals. 648
- 3° Procesele-verbale de contrabandă, întărite de administrațiunea superioară, fac deplină probă până la înscrierea în fals, și tribunalul nu poate admite în contra lor alte nulități de cât cele ce rezultă din omisiunea formalităților prescise pentru constatarea infracțiunei. Ast-fel este casabilă sentința tribunalului care anulează un proces-verbal ce constată o infracțiune la legea vămilor, pe motiv că acest proces-verbal nu s'a înmănat în copie contravenientului și nu s'a afișat la ușa biuroului vamal, cum cere legea vamală prin art. 184, întru cât asemenea formalități, fiind posteriore constatărei contravențiunei, nu pot fi socotite de natură a atrage nulitatea procesului-verbal de constatare 1367
- 4° Lipsa de somațiune în persóna contravenienților vamali de a asista la încheierea procesului-verbal de constatarea contravențiunei atrage nulitatea lui, și această neîndeplinire de formă trebuie a fi considerată ca atare și atunci când somațiunea a fost predată dupe ce procesul-verbal a fost încheiat 199
- 5° Formalitatea prevădută de art. 82 din legea generală a vămilor, ca verificarea mărfurilor să se facă în prezența declaranților sau a reprezentanților lor, este o formalitate esențială a cărei neîndeplinire, dupe art. 192 din aceeași lege, atrage nulitatea procesului-verbal de constatarea contravențiunei vamale. 784
- 6° În materie de contravențiune vamală, formalitatea de a se citi contravenientului present procesul-verbal de constatarea contravențiunei este o formalitate esențială a cărei îndeplinire trebuie să resulte din însăși contextul său, însă pentru acesta legea nu cere ca procesul-verbal să constate îndeplinirea acestei formalități prin termenul sacramentali, ci este destul să resulte din întregul său cuprins și prin equipolenți. 1632
- 7° Art. 172 din legea vămilor, nu cere intervenirea ministerului public, de cât în cazul când infracțiunea se va fi comis de mult 1309
- Convențiuni sau contracte:** 1° Forma exterioră și modul de probațiune al convențiilor se determină dupe legea în vigoare când actul s'a săvârșit; prin urmare, nu se

Convențiuni sau contracte (urmare):

póte exige pentru actele petrecute sub legea veche formele și dovețile prevădute pentru actele încheiate sub imperiul legii noui, căci atunci s'ar ridica părților contractante drepturi deja câștigate și s'ar da legiuirei celei noui o putere retroactivă fără nici un text de lege. 1463

- 2° Interpretarea clauselor unui contract, precum și constatările de fapt, sunt cestiuni de atributul suveran al judecătorilor fondului și cari scapă censurei curței de casație { 977

- 3° De și în principiu instanțele de fond sunt în drept de a interpreta în mod suveran convențiunile părților, totuși acest drept este subordonat condițiunei ca interpretarea să nu fie abusivă, căci ori-ce drept încetează atunci când abuzul dreptului începe. De aci reese regula că interpretarea convențiunilor de către instanțele de fond este suverană, atât timp cât magistrații nu denaturăză clausele clare și precise ale convențiunilor, căci într'alt-fel, schimbând acele clause, dênșii violăză legea părților și, substituind voința lor voinței părților, comit un exces de putere, care face ca decisiunea ce pronunță să fie casabilă 505

- 4° De și judecătorii fondului sunt suverani se interpreteze clausele contractelor dintre părți, însă când prin interpretare schimbă însăși natura acelei tocmei, hotărîrea lor este casabilă.
- Ast-fel este casabilă decisiunea curței de apel care, având a interpreta clausele unui contract sinalagmatic și cu titlu oneros, intervenit între două părți, 'l transformă într'o liberalitate condițională a uneia din părțile contractante 1609

- 5° Interpretarea unui contract în sens că el constituie un contract de „datio in solutum“, permis de lege prin art. 1.100 din codul civil, iar nu un act de cesiune de bunuri sau un abadon, care nu s'ar fi putut face de cât în favórea tuturilor creditorilor, constituie o decisiune suverană a judecătorului fondului, care scapă de censura curței de casație 645

Copil natural: Legiuitorul român nu admite recunoscerea voluntară a copiilor naturali nici din partea tatălui, nici din aceea a mamei lor 35

Cotitatea disponibilă: Veđi „Succesiune“.

Creditul agricol: 1° Creditul agricol este în drept a se despăgubi, până la achitarea creanței sale, din ori-ce avere

Creditul agricol (urmare):

a debitorului său, nu numai din averea ce acesta i
amanetase 1007.

- 2° Numai debitorul urmărit de creditul agricol se p^ote
plânge că creditul i-a urmărit și vindut cu legea de
urmărire obiecte ce nu amanetase, nu și acela care
vînduse debitorului acele obiecte și nu primise încă
prețul, care nu are alt drept, în acest cas, de cât a
cere să fie plătit, cu preferință înaintea creditului, din
prețul eșit din vînzarea acelor obiecte 1007

Creștini: Impedizarea căsătoriei între creștinii și necreștinii,
între pravoslavnicii și cei de altă dogmă, prescrisă de
canonul 72 al Sinodului ecumenic al VI din anul 692
și de art. 91 din codul Calimach, nu era o impedizare
dirimantă ci numai prohibitivă: ast-fel că o asemenea
căsătorie, o-dată contractată, nu se putea anula. 966

Quasi-delict: 1° Statul este răspunzător de sustracțiunile co-
mise de către grefierii din valorile ce le sunt deposi-
tate în virtutea funcțiunei lor. 190

- 2° Direcția căilor ferate române este responsabilă de
daunele cauate unui proprietar prin incendiul ce a
suferit o construcțiune a sa, din scînteile unei locomo-
tive, chiar dacă acea construcție era acoperită cu stuf
sau șindrilă și se găsea la o distanță mai mică de 27
metri, dacă este constatat că clădirea incendiată era în
ființă la epoca construirii liniei ferate 674

- 3° Din coprinderea art. 998 din codul civil reese că,
pentru a fi loc la acțiunea în daune, este indispensabil
ca dauna suferită să fie consecuența directă și imediată
a unui fapt imputabil autorului și a unei greșeli. Ast-
fel este în culpă cel ce intentă o acțiune în calitate de
proprietar al unui imobil știind bine că nu el este
proprietarul acelui imobil 802

Veți în deosebii: »Căi ferate române« »Daune interese«.

Cumul: Veți »Legea cumulului«.

Curtea de apel: Veți »Apel«.

Curtea de casațiune: Veți »Casațiune«.

Curtea de compturi: Curtea de compturi este competente să
cerceteze compturile de gestiune ale agenților mînuiri-
torii de bani publici, iar nu instanțele judecătorești
ordinare. 1620

D

Daune interese: 1° Denunțarea nedreptă făcută cu ușurință,
cu necugetare, în persôna cui-va, fără ca autorul ei să

Daune interese (urmare):

- 'și fi dat ostenela a fi bine informat, întrunesc elementele cerute de art. 998 și 999 din codul civil, ca să facă răspunzător pe denunțator de prejudiciul cauzat denunțatului, fără a se putea pretinde, ca condițiune a dreptului, la despăgubiri și reua credință a aceluia care a făcut'o. 677
- 2° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze cuantumul daunelor cerute și acordate părților. 1354
- 3° Tribunalul este în drept a acorda contestatorului daune pentru toate cheltuelile făcute de acesta din cauza străgănilor la cari a fost supus, când, prin admiterea contestațiunei, s'aă anulat și paralisat hotărârile ce se obținuseră contra contestatorului 802
- 4° Primăria unei comune este în drept a face în comună ori-ce lucrare de interes general; însă când o asemenea lucrare este de natură a aduce o pagubă la o proprietate particulară, proprietarul ce suferă această daună trebuie să fie desdaunat 1225
- Veți în deosebii:** »Cuasi delict«. »Căi ferate«.
- Delict civil:** Veți »Cuasi delict«. »Daune interese«.
- Delict silvic:** 1° Condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului opresc pășunarea vitelor în pădurile Statului de ori-ce esență și vârstă, nu însă și în poenile din acele păduri. 1505
- 2° Arendașii Statului fiind opriți a introduce în pădurile Statului vite spre pășunare, faptul de a introduce vite la pășunare constituie un delict silvic } 1217
- 3° Atât acțiunea publică, cât și cea privată, care rezultă dintr'un delict silvic, se prescriu prin trecere de cinci ani din ziua de când delictul a fost comis 1219
- 4° Pretențiunea Statului contra unui arendaș pentru despăgubiri ce ar rezulta dintr'un delict silvic nu pôte fi urmărită de Stat în baza legii excepționale de urmărire din 24 Martie 1877, până ce mai întâi nu-'și va constata dreptul său printr'o sentință judecătorească, și când o asemenea urmărire se face fără ca să existe o sentință judecătorească, nu se pôte respinge contestațiunea sau apelul părței vătămăte sub cuvânt că n'a depus suma. 1475
- Veți de asemenea:** »Arendașii Statului«. »Contravențiuni la condițiunile de arendarea moșiilor și pădurilor Statului«.
- Denunțare nedreptă:** Veți »Daune interese«.
- Divergență de opinii:** 1° Nerespectarea termenului de

Divergință de opinii (urmare):

- 10 zile pentru judecarea unei divergențe de către instanța de fond, nu atrage nulitatea hotărîrii. . . . 1511
- 2⁰ O încheiere motivată a instanței de fond, care constată o paritate de voturi între judecătorii, nu are caracterul unei hotărîri, ast-fel că judecătorul a cărui opinie a dat loc la divergință, poate, dupe judecata din nou a procesului, să revină asupra primei sale păreri, căci a sili pe un judecător a stărui în prima sa opinie este a' l sili să dea o hotărîre în contra convingerilor sale. . . . 1522
- Divorț:** Recursul în contra hotărîrilor pronunțate în materie de divorț judecându-se de secțiunea a doua a curței de casație, urmează că și recursul în materie de cerere de pensii alimentare, care este o cerere accesorie a cererii de divorț, să se judece tot de aceea secțiune. 781
- Dobîndi:** Dupe legea Caragea, dobîndile hotărîte prin judecată curg și se datoresc până la achitarea capitalului, conform § 8, partea III, cap. X din aceea legiuire. Se violéază legea când în asemenea cas se aplică § 4 de la dobîndi, de ôre-ce acest paragraf se referă numai la dobîndile convenționale. . . . 1611
- Dobrogea:** Românii din alte State nu pot dobîndi proprietate imobiliară rurală în Dobrogea fără să se fi lepădat de protecțiunea străină. . . . 192
- Domiciliu ales:** Veđi „Citațiuni”. — „Opsițiuni”.
- Donațiune:** 1⁰ O donațiune făcută în bani sau în ôri-ce alte valori apreciable în bani unui aședăment pios sau ôr-cărei alte persône morale constitue o donațiune și, prin urmare, trebuie să intre în calculul pentru compunerea masei succesoriale. . . . 938
- 2⁰ Pentru calculul fictiv al masei succesoriale și al cotității disponibile nu se ține în sémă de cât bunurile lăsate la mórtea lui de cujus și de bunurile de cari dînsul a dispus în viéță într'un mod gratuit, iar nici de cum de veniturile bunurilor dăruite. . . . 991
- 3⁰ Donatarul rezervatar nu este ținut a aduce la masa succesorală de cât fructele bunurilor cari depășesc cotitatea disponibilă, percepute din momentul deschiderii succesiunii, și acésta fără a ține sémă de buna sau réua credință a donatarului, precum și de modul cum au fost făcute donațiunile, în mod indirect sau deghisat. 991
- 4⁰ In fructele porțiunei ce depășesce cotitatea disponibilă, și pe cari donatarul este dator a le restitui,

Donațiune (urmare):

- intră atât veniturile imobilelor, cât și interesele legale, la sumele ce au a se aduce la masa succesorială. 991
- 5° Transcrierea unui act de donațiune în registrul de inscripțiuni al tribunalului care l-a autentificat, registrul în care se transcriau actele de mutațiunea proprietății pe timpul când la acel tribunal nu exista o condică deosebită pentru transcrierea actelor autentice, este valabilă. 1332
- 6° Lipsa transcripțiunii actului de donațiune poate fi invocată de oricare terțiu care ar avea interes la acesta 1332
- 7° Dupe codul Calimach, soțul sau soția donatară, nu erau datorți a restitui din opritele daruri de cât lucrurile cari vor fi de față, adică existente. 991

Donațiune de bunuri viitoare: 1° De și dupe art. 965 din codul civil nu este permis a se face nici o învoire asupra unei succesiuni viitoare, totuși, prin art. 933 din același cod se derogă la acest principiu, însă în favoarea căsătoriei, și, prin urmare, »insituțiunea contractuală» sau donațiunea de bunuri viitoare, făcută soților prin contractul de căsătorie și în vederea căsătoriei, este permisă. 1605

- 2° Un donator de bunuri viitoare, în favoarea căsătoriei, de și poate înstrăina aceste bunuri cu titlu oneros, însă nu le poate înstrăina în mod gratuit, și donatarul are drept, la mărtea donatorului, să culegă bunurile ce i-au fost dăruite. 1605
- 3° Interpretațiunea contractului unei asemenea donațiuni se face conform dreptului comun, adică dupe voința clar manifestată a părților contractante . . . 1605

Dotă: 1° Judecătorii de ocóle sunt competenți să legalizeze foile dotale ale sătenilor ce nu trec peste suma de 1.500 lei 987

- 2° O-dată ce femeia măritată a fost autorizată să se împrumute pentru a face reparațiuni la imobilul său dotal, nu împrumutătorului i se impune obligațiunea să verifice realitatea cauzei invocate de împrumutat, ci justiției însăși. 1352
- 3° Autorizarea dată de justiție femeii măritată de a se împrumuta, pentru a face reparațiuni imobilului său dotal, nu impune creditorului împrumutător sarcina de a supraveghia întrebuințarea banilor, ci pur și simplu numărarea lor în mâna celor împrumutați. 1352
- 4° Când instanțele de fond, în suveranitatea lor, combat în fapt că deținătorul unei averi deține acea avere

Dotă (urmare):

în baza unui act dotal legalizat în regulă, prin acesta răspunde implicit la toate mijlocele invocate de cel ce ar revendica acea avere, și, deci, omisiune nu există.

987

— 5° Fata înzestrată sub legea Caragea nu este obligată să raporteze dota ce i s'a constituit la căsătorie, dacă nu voesc să vină la succesiune de o potrivă cu ceilalți eređi rezervatari, fie că succesiunea s'a deschis sub vechea legiuire, fie că s'a deschis sub noul cod civil.

49.

Veđi în deosebii: »Femeă măritată«.

E

Embatic: Statul e în drept a urmări, prin aplicarea legii de urmărire, pentru plata otașniței unei vii ce a'vîndut cuiva chiar pe locatarul căruia i s'a arendat acea vie de cumpărătorul ei când acea otașniță a fost trecută în rolurile de contribuțiuni

168

Emphiteusă: Veđi »Embatic«.

Exces de putere: Veđi »Casațiune«. — »Motivarea hotărîrilor«.

Execuțiune silită: Contestațiunile ce se ridică asupra execuțiunei silite trebuesc să se adreseze la instanța care a pronunțat hotărîrea executorie. Ast-fel violăză legea curtea de apel care primesce să judece o contestațiune privitoare la hotărîrea pronunțată de un tribunal care nu se află în jurisdicțiunea sa

1202

Veđi în deosebii: »Contestațiunii la executare«.

Expertisă: Causele de recusare ale experților sunt aceleași ca și acelea ale judecătorilor, ast-fel că un medic expert nu pôte fi recusat pe motiv că 'și-ar fi dat părerea mai înainte de a fi numit expert, prin faptul că ar fi liberat în aceeași afacere un certificat medical, certificat în care însă se constată că nu 'și-a exprimat nici o părere, ci a constatat numai un fapt.

1354

Veđi în deosebii: »Casațiune«. — »Martorii«.

Exploatarea căilor ferate: Veđi »Căi ferate«.

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică: În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, ori-ce contestațiune ivită în urma decisiunei juriului de expropriere și a ordonanței judeului-director, urmăză a fi judecată separat de instanțele judecătorești dupe regulele de procedură ale dreptului comun. Recursul, în asemenea cas, se judecă de secțiunea I a curții de casațiune.

1491

Eșire din indivisiune: Veđi »Partagiū«. — »Indivisiune«.

F

- Fapte de comerț:** 1° Morarul care primesce o plată, în natură sa în bani, pentru serviciul ce 'l face de a transforma grânele în făină, nu sevirșesce prin acesta chiar un fapt care să se pôtă socoti de comercial și, prin urmare, nu pôte fi obligat de a ține registre comerciale. 1369
- 2° Condițiunile în cari o industrie funcționează, spre a se sci dacă prin extensiunea sa are un caracter comercial, este o cestiune de pură apreciere a instanței de fond. 1369
- Femeă măritată:** 1° Când soțul chemat la judecată numai pentru a da autorisație soției sale de a sta în judecată nu s'a presintat la înfățișare și nu se află dovadă că densusl a primit citațiunea, instanța judecătorească pôte procede la judecarea afacerii dacă constată procedura ca bine îndeplinită, dacă constată în fapt că soțul a dat o asemenea autorizare, fie prin procura ce soția a dat unui advocat de a 'l susține cauza, fie prin presintarea sa la o înfățișare predentă, în care, de acord cu cele-alte părți, a cerut amânarea cauzei. 999
- 2° Autorisarea dată de justiție femeii măritată de a se împrumuta pentru a face reparațiuni imobilului său dotal, nu impune creditorului împrumutător sarcina de a supraveghia întrebuințarea banilor, ci pur și simplu numărarea lor în mâna celor împrumutați. 1352
- 3° O dată ce femeia măritată a fost auturisată să se împrumute pentru a face reparațiuni la imobilul său dotal, nu împrumutătorului i se impune obligațiunea să verifice realitatea cauzei invocată de împrumutat, ci justiției însăși. 1352
- 4° Indatorirea de a se reinoui inscripțiunea înainte expirării termenului de 15 ani, prescrisă de art. 1.786 din codul civil, se aplică și la ipoteca legală a femeii măritată, cu singura excepțiune că densus este dispensată de a face această renoire timp de un an dupe desfacerea căsătoriei, timp în care perimarea inscripțiunei nu curge. 499
- Filiațiune:** 1° Proba filiațiunei sa a gradului de rudenie nu se pôte face, în sistemul codului nou civil, prin martori, de cât în casurile în cari n'a existat registrele stărei civile, sa, dacă ar fi existat, au fost ținute ne-regulat, s'au perdut sa au fost distruse. 683
- 2° Nu se pot invoca pentru prima oră în casație mijloce cari n'au fost propuse la instanța de fond. Astfel mijlocul cum că proba testimonială ar fi admisibilă

Filiațiune (urmare):

pentru dovedirea filiațiunei cui-va, pentru că nascerea sa ar fi avut loc sub imperiul vechii legiuri Caragea, care admitea o atare probă, nu pôte fi invocat pentru prima oră în casație, dacă el n'a fost propus înaintea instanței de fond. 683

Fructe: Cel ce stăpânesce fără nici un drept un loc ce nu îi aparține, este ținut a înapoia proprietarului veniturile de cari densusul s'a folosit. 1322

Funcționari comunali: Reținerile din salarii făcute funcționarilor comunali pentru pensiuine nu se restituie când însăși funcționarul a consimțit înscris să i se facă aceste rețineri pentru pensiuine. 188

G

Gagiū: Creditul agricol este în drept a se despăgubi, până la achitarea creanței sale, din ori-ce avere a debitorului său, nu numai din averea ce acesta îi amanetase. 1007

Garanție: Statul e în drept a urmări pe garant, prin aplicarea legii de urmărire, chiar în virtutea unei garanții personale ce are de la acesta, fără ca densusul să îi pôtă opune nevalabilitatea garanției ca nefiind ipotecară. 528

Grefieri: Statul este răspundător de sustracțiunile comise de către grefieri din valorile ce le sânt depozitate în virtutea funcțiunei lor. 190

H

Hotăriri: 1° Compunerea tribunalului din președinte și judecătorul de instrucțiune la judecata unei acțiuni, fără să se constate cauza care a împedit pe judecătorul de ședință și pe supleant de a participa și fi a înlocuiri cu judecătorul de instrucțiune, nu constituie o cauză de nulitate, presumpțiunea fiind că judecătorul de ședință și supleantul au fost ocupați cu alte lucrări. 799

— 2° Nu e nevoie a se constata în hotărire cauza care a împedit pe președinte de a lua parte la judecarea procesului, când el se vede înlocuit de unul din judecători. 513

— 3° Neconstatarea în hotărire a cauzei pentru care președintele curței n'a participat la judecarea afacerii nu constituie o cauză de nulitate. 180

— 4° Când din hotărire se constată că tribunalul a fost constituit dintr'un judecător și supleant, presumpțiune

Hotăriri (urmare):

- nea este că președintele tribunalului era ocupat cu alte lucrări, și cel ce invocă că nu se constată că președintele era ocupat trebuie să dovedească acesta . . . 1206
- 5° Arătarea într-o decisiune că secțiunea unei curți s'a completat cu un judecător de la altă secțiune trasă la sorți presupune că acésră tragere la sorți s'a făcut în audiență publică și față cu ministerul public, și cel ce alegă contrariul este dator să dovedească acesta. 1013
- 6° Hotărîrea pronunțată de un alt complet de cât acela care în întregul lui a făcut o cercetare la fața locului nu este nulă atunci când actul dresat la localitate nu face de cât să constate starea de lucruri relativă la litigiū, fără nici o deducțiune sau apreciere, rezervându-se părților dreptul de a 'și desvolta probele lor înaintea tribunalului. Ast-fel e cazul în care la fața locului completul tribunalului n'a făcut alt nimic de cât să asculte martorii, propuși de părți și să constate starea de fapt a lucrurilor, spre a se avea în vedere la judecarea procesului pentru termenul ce era fixat. 32
- 7° De și pentru constatarea publicității unei hotărîri judecătorești legiuitorul nu a prescris nici o formalitate sacramentală, a cărei neobservare să atragă nulitatea ei, așa că această constatare pōte să resulte din ori-ce fel de expresiuni întrebuițate și coprinse în corpul hotărîrei, totuși și-a publicitate câtă se reiasă în mod neînduoios din coprinsul ei. Așa dar, dacă resumatul hotărîrei subsemnat de judecător și făcut conform art. 118 din procedura civilă nu coprinde formula că a fost »dat și pronunțat în ședință publică« și nici din coprinsul lui nu resultă că s'ar fi citit în audiență publică, în acest cas hotărîrea este nulă și casabilă pentru lipsă de publicitate, acesta fiind o formalitate de ordine publică. 643
- 8° Lipsa mențiunei »dată și pronunțată în audiență publică« în jurnalele de amănare nu pōte se aduce nici un prejudiciū, și îndeplinirea acestei formalități nu pōte fi imperios cerută, când se constată că sentința a fost dată și citită în ședință publică. 1206
- 9° Mențiunea într-o încheiere a tribunalului că a fost »dată și citită în public« este o presumpțiune că aceste cuvinte au fost trecute în momentul când s'a făcut și pronunțat încheierea, iar nu mai în urmă, și

Hotăriri (urmare):

- celui ce pretinde contrariul îi incumbă sarcina să dovedască acesta. 1349
- 10° Din momentul ce sentința tribunalului a fost semnată de judecătorii cari au luat parte la judecată, semnarea minutei hotărîrii numai de majoritatea judecătorilor, nu de toți cari au judecat, nu poate atrage nulitatea sentinței. 1319
- 11° Instanțele judecătorești pot să pronunțe și să redacteze hotărîrile lor, cu desvoltarea motivelor, imediat dupe formarea majorității, și atunci nu mai este trebuință a se redacta un deosebit proces-verbal pentru resumatul opiniunii judecătorilor, și presupțiunea este, când nu se află la dosar un asemenea proces-verbal, că motivele hotărîrii au fost redactate și citite în ziua când a fost pronunțată.
- In asemenea cas, simple notițe despre mersul procesului în audiență, ce s'ar afla în dosarul cauzei, nu pot fi considerate ca minuta hotărîrii, ast-fel că nearătarea în aceste notițe a numelui judecătorilor și părților, a locului și datei când a fost pronunțată, nu poate atrage nulitatea hotărîrii. 1620
- 12° Dispozițiunile art. 138 și 140 din legea organizării judecătorești din 1890, ca hotărîrile să fie pronunțate în termen maximum de 8 zile și redactate în termen maximum de 15 zile, arătându-se și numele judecătorului însărcinat cu redactarea consideranțelor, nefiind prevădute sub pedepsă de nulitate, neobservarea lor nu poate atrage nulitatea hotărîrii, o asemenea neobservare neputînd avea altă sancțiune de cît aceea de a da loc la observațiunii disciplinare din partea autorității superioare în drept. 999
- 13° Instanța de apel este în drept să adopte faptele și motivele prevădute în hotărîrea primei instanțe, fără să se pōtă susține că, în acest cas, decisiunea ei nu este motivată. 802
- 14° O-dată desbaterile închise, instanța judecătorească nu pōte să țină în seamă, pentru darea hotărîrii, alte mijloce de apărare și acte de cît cele presintate în audiență publică, căci dacă ar lua în seamă acte presintate de una din părți, dupe ce se închiseseră desbaterile și judecata intrase în deliberare, s'ar putea surprinde, ce-altă parte, nefiind pusă în situațiune de a le discuta în ședință 1495
- 15° Instanța judecătorească este în drept a rezerva păr-

Hotăriri (urmare):

teî câştigătoare, când nu 'i acordă tot ce cere, dreptul de a intenta o nouă acţiune pentru capetele de cerere ce nu 'i-au fost admise.

Numai partea căreia i s'a rezervat acest drept poate face un motiv în casaţiune întemeiat pe faptul că nu i s'a dat tot ce a cerut, ci i s'a rezervat dreptul la o nouă acţiune

953

- 16° O încheiere motivată a instanţei de fond, care constată o paritate de voturi între judecătorii, nu are caracterul unei hotăriri, ast-fel că judecătorul a căruî opinie a dat loc la divergenţă, poate, dupe judecata din nou a procesului, să revină asupra primei sale păreri, căci a sili pe un judecător a stăruî în prima sa opinie este a'l sili să dea o hotărîre în contra convingerilor sale

1522

- 17° Citarea greşită a unui articol în hotărîre nu poate avea de efect casarea decisiunei care aplică în mod just principiile de lege faptelor ce a judecat

1639

- 18° Nearătarea în hotărîre a domiciliului său a reşedinţei părţilor, nefiind o formalitate substanţială sub pedepsă de nulitate, nu poate atrage anularea hotărîrei când nu există induoială asupra identităţii părţii care a obţinut hotărîrea

1625

- 19° Tribunalul este în drept a acorda contestatorului daune pentru toate cheltuelile făcute de acesta din cauza străgănilor la cari a fost supus, când, prin admiterea contestaţiunei, s'a anulat şi paralisat hotărîrile ce se obţinuseră contra contestatorului

802

- 20° Interpretarea actelor şi ale hotărîrilor judecătoreşti este de atributul suveran al instanţelor de fond, scăpând censurei curţii de casaţie

1013

Veđi în deosebii: „Comunicarea hotărîrilor“. — „Motivarea hotărîrilor“.

Hotăriri date de tribunalele străine: 1° Hotărîrile judecătoreşti date în ţeră străină nu se vor putea executa în România, de cât în modul şi limitele cum şi hotărîrile judecătoreşti din România se execut în acea ţeră.

De aci rezultă că hotărîrile judecătoreşti date în ţeră străină nu pot avea în România autoritate de lucru judecat, dacă hotărîrile judecătoreşti din România nu au acest efect în acea ţeră

938

- 2° Obligaţiunile ce decurg dintr'un contract judiciar ce a luat nascere printr'o hotărîre a unui tribunal străin, fiind impuse de către autoritatea publică de care

Hotărîri date de tribunalele străine (urmare):

judecătorul este investit, ele expiră la limitele teritoriului unde expiră și autoritatea judecătorului . . .

938

- 3° Renunțarea la facultatea acordată prin art. 13 din codul civil se regulează tot duple principiul reciprocității și ea nu se poate deduce din singurul fapt al reclamațiunii adresată unui tribunal străin.

Ast-fel fiind, românul reclamant în Franța și condamnat de tribunalele franceze, nu pierde dreptul de a se mai adresa cu o asemenea cerere la tribunalele române, pe cât timp francesul reclamant în România și contra căruia s'a pronunțat tribunalele române, are dreptul de a se adresa cu aceeași cerere la tribunalele franceze . . .

938

Hotărnicie : Din art. 32 și următorii din regulamentul hotărnicilor rezultă că inginerul însărcinat ca să asiste pe judecătorul delegat de tribunal pentru executarea unei hotărnicii și așezarea semnelor de hotar câtă a fi numit de tribunal, fără ca să mai fie trebuință de consultarea părților, întru cât, în asemenea cas, inginerul nu este un expert în sensul art. 211 și următorii din procedura civilă, și fără ca acest inginer să fie chiar acela care a făcut planul și hotărnicia . . .

692

I

Identitate : Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă un certificat de identitate conține indicațiunile cerute de art. 14 din legea autentificării actelor . . .

1470

Impedicare la căsătorie : Impedizarea căsătoriei între creștin și necreștin, între pravoslavnic și cel de altă dogmă, prescrisă de canonul 72 al Sinodului ecumenic al VI din anul 692, și de art. 91 din codul Calimach, nu era o impedicare dirimantă, ci numai prohibitivă; ast-fel că o asemenea căsătorie, o dată contractată, nu se putea anula . . .

966

Imposite : Asemănat art. 59 din legea din 29 Maiu 1893 pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, combinat cu art. 5 din legea din 18 Martie 1877 pentru înființarea unei contribuțiuni pentru căile de comunicațiune, sunt pedepsiți funcționarii fiscali cari vor fi tolerat în comune pe ver-unul din locuitorii fără a fi impus la contribuțiunile ce trebuie să suporte . . .

1487

Imobil dotal : Vezi „Dotă“.

Imobil rural : Veđi »Pământ rural«.

Improprietărirea clăcașilor : Veđi »Pământ rural«.

Improprietărirea însurățeilor : Veđi »Pământ rural«.

Inceput de dovadă scrisă : 1° De și este adevărat că în principiu răspunsurile date la interogatoriū între părți pot fi luate ca un început de dovadă scrisă, care să facă admisibilă proba cu martori pentru complectarea probei, acesta însă nu poate avea loc atunci când din acele răspunsuri nu rezultă de cât o tăgăduire complectă asupra punctelor pentru cari s'a făcut părții acel interogatoriū. Intr'un asemenea cas, simpla respingere a probei testimoniale de către judecătorul fondului, fără a se mai pronunța asupra cestiunei dacă în principiu proba cu martori este admisibilă atunci când există un început de dovadă rezultând dintr'o mărturisire judiciară, neconstituind o omisiune esențială nu poate da loc la casare. 6

— 2° Corespondența dintre părți, ca orî-ce scriptură care emană de la acela contra căruia se face cererea, nu poate constitui de cât un început de dovadă, care poate fi complectat prin mijlocele ordinare prevădute de lege. 792

— 3° Judecătorul fondului este suveran în aprecierea sa, cum că răspunsurile date de una din părți la interogatoriul ce i s'a făcut poate face verosimil faptul allegat de cea-altă parte, și, privind acesta ca un început de dovadă scrisă, să admită proba testimonială . . . 196

Incheeri preparatorii : Incheerile pregătitoare și deslușitoare, pronunțate de instanțele apelative, nu se pot ataca cu recurs în casațiune de cât o-dată cu hotărîrea ce se va da asupra fondului 1497

Veđi în deosebii : »Casațiune«.

Inchiriere : Veđi »Locațiune«.

Indivisiune : 1° Coproprietarul unui imobil indivis neputînd închiria nici partea ce 'i aparține fără concursul celor-alți coproprietari, rezultă că contractul de locațiune prin care unul din coproprietari închiriază imobilul indivis nu poate fi opus celor-alți coproprietari . 815

— 2° Fie-care coproprietar indivis are dreptul să întrebuințeze și să profite de bunul indivis ca de un lucru ce 'i aparține în plină proprietate, cu singura rezervă de a nu schimba sau modifica destinația imobilului și a nu vătîma drepturile coproprietarilor săi.

Ast-fel, un coproprietar nu poate pretinde să poséda singur imobilul indivis 829

Veđi în deosebii : »Partagiū«.

Inscripțiune ipotecară : Veđi »Ipotecă«.

Instrăinare : Veri-ce instrăinare a imobilulului urmărit făcută de debitor de la cea d'antéiū așigare de urmărire este nulă de drept, și prin cuvântul »instrăinare« trebuie înțeles o instrăinare de natură a fi oposabilă tuturor părților și celor de al treilea, adică ca actul de instrăinare să fie transcris

1178

Instituțiune contractuală : 1° De și dupe art. 965 din codul civil nu este permis a se face nici o învoire asupra unei succesiuni viitoare, totuși, prin art. 933 din același cod se derogă la acest principiu, însă în favoarea căsătoriei, și, prin urmare, »instituțiunea contractuală« sau donațiunea de bunuri viitoare, făcută soților prin contractul de căsătorie și în vederea căsătoriei, este permisă

1605

— 2° Un donator de bunuri viitoare, în favoarea căsătoriei, de și poate instrăina aceste bunuri cu titlu oneros, însă nu le poate instrăina în mod gratuit, și donatorul are drept, la mórtea donatorului, să culégă bunurile ce i-au fost dăruite

1605

— 3° Interpretațiunea contractului unei asemenea donațiuni se face conform dreptului comun, adică dupe voiața clar manifestată a părților contractante

1605

Instrucțiunea cauzelor : În cas când contra uneia și aceleiași hotărâri ambele părți litigante s'au pornit cu apeluri, cercetarea și judecarea procesului cată să se facă prin ascultarea fie-căreia din ele, atât asupra susținerii apelului său în parte, cât și asupra combaterii reciproce a apelului făcut de adversar. Așa dar, este casabilă hotărîrea care s'a pronunțat admitînd apelul uneia din părți, fără ca cea-altă să fi fost ascultată asupra combaterii lui

685

Instanța de trāmitere : Veđi »Casațiune«. »Competință«.

Interogatoriul părților : 1° Judecătorul fondului este suveran în aprecierea sa, cum că răspunsurile date de una din părți la interogatoriul ce i s'a făcut pot face verosimil faptul alegat de cea-altă parte, și, privind acesta ca un început de dovadă scrisă, să admită proba testimonială

196

— 2° Apelul fiind devolutiv de instanță, se poate repeta înaintea instanței de apel toate probele de la prima instanță. Ast-fel, partea care a lipsit la chemarea la interogatoriū la prima instanță poate cere și răspunde în apel la acest interogatoriū, fără a justifica cauza nevenirei sale la prima instanță.

835

Interpretarea actelor și contractelor: Veđi »Casațiune«.

Intervențiune: Nu se pôte face un motiv de casare dintr'un fapt petrecut înaintea instanțelor de fond, cum ar fi, de exemplu, o cerere de intervenție introdusă direct înaintea instanței de apel, când singur recurentul s'a învoit la acesta 779

Ipotecă: 1° Indatorirea de a se reinoui inscripțiunea înaintea expirării termenului de 15 ani, prescrisă de art. 1.786 din codul civil, se aplică și la ipoteca legală a femeii măritată, cu singura excepțiune că dēnsa este dispensată de a face această reinouire timp de un an dupe desfacerea căsătoriei, timp în care perimarea inscripțiunii nu curge 499

— 2° Simpla urmărire a imobilului ipotecat nu întreprupe perimarea inscripțiunii ipotecare, dacă termenul de 15 ani expiră înaintea adjucecațiunii definitive 499

— 3° Cestiunea de a se sci dacă radierea unei inscripțiuni a fost făcută cu sau fără restricțiune constituie o cestiune de fapt, lăsată de lege la suverana apreciere a instanțelor de fond, așa că decisiunea lor în această privință nu cade sub censura curței de casație 37

Ipotecă legală: Veđi »Ipotecă«.

J

Judecarea cauzelor: Instanța judecătorească, sesizată prin contestațiunea părților, nu pôte judeca de cât în conformitatea legii ce cărmuesce materia supusă judecării, chiar când aplicațiunea acelei legi nu se va fi cerut în mod formal de părți.

Ast-fel, când Statul cere ca un moștenitor să plătescă taxa de înregistrare pentru succesiunea ce primmesce, conform legii timbrului din 1886, și tribunalul apără pe moștenitor de plata acelei taxe pe motiv că succesiunea s'a deschis înainte de legea timbrului din 1886, fără a supune pe moștenitor la plata taxei prevădută de legea timbrului din 1881, anterioră legii din 1886, lege în vigoare la deschiderea acelei succesiuni, prin acesta comite un adevărat exces de putere și violare a legii timbrului. 1364

Jurați comunali: O carte de judecată a juraților comunali, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, nefiind nici o-dată atacată pe căile legale de reformare, și prin care se pune în stăpânire un imprecinat asupra unui pământ reclamat, constituie un titlu valabil pen-

Jurați comunali (urmare):	
tru acel impricinat, ori cât s'ar susține în urmă că juriș comunali au fost incompetenți	1322
Jurământ: Cestiunea de a se sci dacă un jurământ este sau nu concludent este o cestiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului, și, ca atare, scapă de censura curței de casație	1616
Jurământ decisoriu: 1 ^o Jurământul decisoriu, având un ca- racter contractual și transacțional, curmă litigiul în mod definitiv	1641
— 2 ^o Jurământul deferit de una din părți și acceptat de cea-altă parte constituie o transacțiune ce nu se mai pöte revoca de cât cu consimțimentul ambelor părți. Ast-fel, partea care a deferit jurământ nu 'l mai pöte revoca, chiar dacă 'l-a deferit în mod subsidiar, când partea căreia i se deferise 'l-a acceptat	1176
— 3 ^o Partea căreia s'a deferit jurământul decisoriu la prima instanță și nu s'a presintat a 'l presta, este în drept a cere să 'l presteze înaintea instanței de apel, fără a fi obligată să dovedescă cauza ce a împedicat'o de a se presinta la prima instanță ca să 'l presteze .	202

L

Legat: Veđi »Testament«.	
Legatar: Veđi »Testament«.	
Legatar particular: Veđi »Testament«.	
Legatar universal: Veđi »Testament«.	
Legea cumulului: Pensionarul numit într'o funcțiune retri- buită cu léfă și diurnă pöte, renunțând la léfă, să cu- muleze pensiunea și diurna chiar dacă, cumulate, trec peste maximul de 300 lei prevăđut de art. 6 din legea cumulului, de öre-ce această condițiune a maximului de 300 lei se aplică numai când léfă și pensiunea adu- nată ar întrece această sumă, iar nu și la diurnă. . .	1499
Legea de urmărire: 1 ^o Asemănat art. 1 din legea de urmă- rire, fiscul nu pöte usa de această lege pentru împli- nirea contribuțiunilor directe, de cât atunci când ele au fost trecute în roluri în urma recensământului ce a avut loc prin îndeplinirea formelor prevăđute de le- gea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, afară de casul prevăđut de art. 61 din această lege, pentru indiviđii cari n'au un domiciliu stabil. Așa dar, este nulă urmărirea făcută prin aplicarea legii spe- ciale de urmărire, numai în virtutea decisiunei casieru-	

Legea de urmărire (urmare):

- lui general, în persoana unui contribuabil care are un domiciliu stabil 10
- 2° Asemănat art. 1 din legea de urmărire, nu se pot urmări, după această lege, de Stat, județ sau comună, veniturile, taxele, amenzile și în genere orice alte venituri neachitate la termen, de cât în baza unui titlu legal de datorie.
- Ast-fel comuna nu poate urmări amenzile provenind din infracțiunile la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, dacă aceste infracțiuni nu au fost constatate conform acelei legi și regulament, adică prin proces-verbal. Ele nu se pot urmări numai printr'un simplu ordin al primarului. 1485
- 3° Creanțele ce se pot urmări de Stat în virtutea legii de urmărire din 24 Martie 1877, care nu dă drept de apel de cât prin depunerea sumei pentru care se face urmărirea, și care este o lege excepțională, sunt cele prevădute de art. 1 din acea lege și numai întru cât ele sunt certe și lichide 1475
- 4° Este neadmisibilă contestația la o urmărire făcută în virtutea legii de urmărire, dacă nu s'a depus în prealabil de cel interesat a opri urmărirea, întreaga sumă pentru care se exercită o asemenea urmărire 1314
- 5° Obligațiunea prescrisă de art. 20 din legea de urmărire, ca contestatorul să depună suma urmărită, se impune numai acelor care sunt direct și personal responsabili către Stat sau comună de sumele pentru care se face urmărirea, iar nu și terților persoane care, în numele lor personal, se opun la urmărire 197
- 6° Arendașii Statului, care contravin condițiilor generale de arendarea moșiilor Statului introducând sau învîind vitele sătenilor la pășune în pădurile oprite, vor plăti amenzile prevădute de codul silvic și valoarea stricăciunilor cauzate, după constatarea și estimarea ce se va face de către agenții silvici, și pot fi urmăriți cu legea de urmărire, însă pentru acesta trebuie ca constatarea și estimarea să fie făcute conform codului silvic. 1217
- 7° Amenzile și despăgubirile la care sunt supuși arendașii Statului pentru că ar fi contravenit la condițiile generale de arendare, nelăsând pe moșii terenuri de odihnă și cosind fân din poenile pădurilor, nu sunt din

Legea de urmărire (urmare):

datoriile prevădute de art. 1 din legea de urmărire și, deci, nu pot fi urmărite cu legea de urmărire.

Așa, dar, este casabilă sentința tribunalului care respinge apelul arendașului într-o asemenea afacere pe motiv că nu s'ar fi conformat legii de urmărire de a depune în prealabil suma pentru care era urmărit.

1339

- 8° Pretențiunea Statului contra unui arendaș pentru despăgubiri ce ar rezulta dintr'un delict silvic nu poate fi urmărită de Stat în baza legii excepționale de urmărire din 24 Martie 1877, până ce mai întâi nu s'î va constata dreptul său printr'o sentință judecătorească, și când o asemenea urmărire se face fără ca să existe o sentință judecătorească, nu se poate respinge contestațiunea sa și apelul părții vătămăte sub cuvânt că n'a depus suma

1475

- 9° Arendașii Statului pot fi urmăriți prin aplicarea legii de urmărire, fără să fie nevoie de o hotărîre judecătorească, pentru călcarea condițiilor din contractul de arendare, și contestațiunile ce densii fac la o asemenea urmărire sunt neadmisibile dacă nu consemnez mai întâi suma pentru care se face urmărirea. De aci urmează că sentința prin care tribunalul respinge apelul făcut de arendaș contra încheierii casierului general prin care l-a respins contestațiunea ca nesusținută, pe motiv că densul n'a depus prealabilmente suma sumă, este bine și legal pronunțată.

662

- 10° Dupe art. 20 și 21 din condițiunile generale pentru exploatarea pădurilor Statului, constatarea abaterilor de la aceste condițiuni de către exploatator se face de către agentul silvic, cu aprobarea ministerului domeniilor. Așa dar, este casabilă hotărîrea tribunalului care anulează urmărirea exercitată de Stat prin aplicarea legii de urmărire, în virtutea unei asemenea constatări, pe motiv că constatarea trebuia făcută conform legii poliției rurale

212

- 11° Pe calea de contestațiune ridicată de un terțiu, ce se pretinde arendaș, contra urmăririi făcută de Stat, pe baza legii de urmărire, pe recolta unei moșii pentru datorii de ale proprietarului, instanțele care au căderea să judece contestațiunea, adică casierul general în prima instanță și tribunalul în apel, nu sunt în drept să judece și simulațiunea contractului de arendare intervenit între proprietarul debitor și între contestatorul arendaș.

1324

Legea de urmărire (urmărire):

- 12° Este răspunător de orî-ce deficit constatat asupra-î şi supus legii speciale de urmărire nu numai funcţionarul numit definitiv într-o funcţiune de mănuiitor de bani publici, dar şi orî-ce altă persoană care a manipulat de fapt asemenea fonduri, încasând şi făcînd vîrsăminte. 528
- 13° Statul e îndrept a urmări pe garant, prin aplicarea legii de urmărire, chiar în virtutea unei garanţii personale ce are de la acesta, fără ca dînsul să 'i pîtă opune nevalabilitatea garanţiei ca nefiind ipotecară. 528
- 14° Statul e îndrept a urmări, prin aplicarea legii de urmărire, pentru plata otaşniţei unei vîi ce a vîndut cul-va, chiar pe locatarul căruia i s'a arîndat acea vie de cumpărătorul ei cînd acea otaşniţă a fost trecută în rolurile de contribuţiuni. 168
- 15° Asemînat art. 10 din legea de urmărire, somaţiunea se predă saū persoanei, saū la domiciliul contribuabilului şi, de şi art. 29 din legea pentru constatarea şi perceperea contribuţiunilor directe prevede că contribuabilii sunt consideraţi domiciliaţi la fie-care din imobilele supuse recensămîntului, însă acesta numai cînd este urmărit pentru plata dărilor fiscale datorite de imobil, nu şi atunci cînd este urmărit personal pentru dări personale.
Ast-fel, cînd acel ce exploată o pădure este urmărit pentru plata dărilor lucrătorilor ce are în serviciul său, somaţiunea trebuie să i se lase la domiciliul său real, nu la pădurea exploatată cînd nu acolo 'şi are domiciliul său. 1183
- 16° Numai debitorul urmărit de creditul agricol se pîte plînge că creditul 'i-a urmărit şi vîndut cu legea de urmărire obiecte ce nu amanetase, nu şi acela care vînduse debitorului acele obiecte şi nu primise încă preţul, care nu are alt drept, în acest cas, de cît a cere să fie plătit, cu preferinţă înaintea creditului, din preţul eşit din vîndarea acelor obiecte. 1007
- 17° Orî-cine se simte atins într'un drept al său prin actul unei autorităţi ore-care trebuie să 'şi adreseze plîngerea la chiar autoritatea de unde emană actul, afară numai dacă legea îi indică anume o altă instanţă saū autoritate de îndreptare.

Ast-fel, cînd Statul urmăreşte, în basa legii de urmărire, averea unui debitor al său şi aplică se-

Legea de urmărire (urmare):

chestru pe dânsa, cel de al treilea, care s'ar pretinde proprietar pe acea avere, pôte face contestație la casierul general care a aplicat sechestrul, și apoi apel la tribunal, și de și aceste instanțe nu sunt competente ca pe această cale să se examineze titlurile de proprietate și să hotărască a cui este proprietatea, însă nu pot, fără a viola art. 20 din legea de urmărire, să 'i respingă contestația și a menține sechestrul pe acea avere, pe motiv de necompetință, căci nu se pôte crea celor de al treilea o poziție mai rea de cât a însuși debitorului Statului care pôte contesta o urmărire neregulată

1536

Legea rurală: Veđi »Pământ rural«.

Legi: 1° Comite o omisiune esențială și violéză principiul ne-retroactivității legii, consacrat în art. 1 din codul civil, instanța de fond care refuză de a se pronunța asupra probelor pentru determinarea epocii confecționării actelor făcute sub legea veche, când cererea supusă judecăței depinde de pronunțarea sa asupra acestui punct

1463

— 2° Moștenirea se regulează de legiuirea sub imperiul căreia s'a deschis, adică sub care de cujus a încetat din viață

991

Licență: Veđi »contravențiunii la legea licențelor«.

Locațiune: 1° Locatarul este în drept a cere de la locator indemnizarea reparațiunilor ce a făcut la imobilul închiriat, reparațiuni ce cădeau în sarcina locatorului, chiar dacă n'a cerut și n'a obținut autorizarea justiției de a face acele reparațiuni, în cas când locatorul a refuzat a le face

1501

— 2° Locatorul este răspunďător când locatarul a fost lipsit de folosința imobilului închiriat de către autoritatea publică pentru cas de insalubritate

953

— 3° Contractul de locațiune este de fapt și de drept desființat, când locatorul nu a putut să procure locatarului folosința lucrului închiriat pe tot timpul duratei contractului, din cauză că imobilul închiriat a fost evacuat și închis de către consiliul de igienă ca insalubru și impropriu de locuință, prin urmare, închis din cauză de forță majoră.

În acest cas locatarul este în drept a cere restituirea chiriei pentru timpul ce nu s'a folosit de imobilul închiriat, și pe care o plătitese, și dacă suma cerută este mai mică de 1.500 lei, judecătorul de pace este

Locațiune (urmărire):

- competințe a o judeca, chiar când valoarea contractului de locațiune este mai mare de 1.500 lei, întru cât nu este vorba de resilierea contractului, ce s'a resiliat de fapt și de drept din cauză de forță majoră, ci de restituirea unei părți din chirie, sumă mai mică de 1.500 lei. 953
- 4° Coproprietarul unui imobil indivis neputând închiria nici partea ce 'i aparține fără concursul celor-alți coproprietari, rezultă că contractul de locațiune, prin care unul din coproprietari închiriază imobilul indivis, nu poate fi opus celor-alți coproprietari . . . 815
- 5° Cestiunea de a se ști dacă un imobil a fost închiriat pe un timp determinat și că locațiunea a încetat prin trecerea aceluși termen este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond 1182
- 6° Cestiunea de a se ști cine este, în momentul sechestrării recoltei de pe o moșie, arendașul acelei moșii și cui aparține acea recoltă este o cestiune de constatare de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond, care scapă censurei curții de casație . 989
- 7° Cel ce mărturisește în justiție calitatea sa de chirieș recunoște implicit îndatorirea sa de a plăti, la termenele convenite, prețul locațiunii, și sarcina dovedirii acestei plăți incumbă însuși chirieșului care a făcut mărturisirea de existența locațiunii 1482
- 8° Numai pentru mărturisirile judiciare în sensul art. 1.206 din codul civil se cere ca procuratorul care face mărturisirea să aibă o procură specială.
- Cererea ce procuratorul locatarului face înaintea justiției în acțiunea intentată de locatar în restituirea chiriei pe motiv că a fost lipsit de folosința imobilului închiriat, de a fi scădut locatarul cu partea de chirie cuvenită pe timpul cât locatarul a ocupat imobilul, nu este o mărturisire judiciară prin procuratorul locatarului a recunoște că mandantul său datorește restituirea chiriei, și, deci, poate să facă o asemenea cerere fără a avea procură specială 953
- 9° Partea care a dat mulțumire pe o hotărâre numai poate să o atace cu recurs în casație, și această mulțumire poate fi nu numai expresă dar și tacită. Astfel, dacă proprietarul unui lucru contra căruia s'a pronunțat resilierea contractului de locațiune prin o hotărâre judecătorească, dupe cererea locatarului, a închiriat acel lucru altuia în urma pronunțării dispo-

Locațiune (urmare):

hotărîri, acesta constituind o mulțumire din parte-î pe acea hotărîre, dînsul nu mai p_ote să o atace cu recurs în casație

517

- 10° Comite exces de putere și omisiune esențială tribunalul care obligă pe chiriaș să plătească chiria cedată cesionarului, pe motiv că la notificarea cesiunei n'a făcut nici o arătare, cînd dînsul, fiind condamnat a plăti aceeași sumă creditului funciar urban, și în fața unor cereri multiple și contradictorii relative la chirie, spre a nu fi expus să o plătească de două ori, a consemnat'o pentru a fi adjudecată de tribunal, celui în drept a o primi

1365

Locațiunea lucrărilor: Constructorul unor lucrări care lucrează sub direcțiunea și comanda unor arhitecți, precum și a unei comisii în sarcinată cu supraveghierea lucrărilor și pe care dînsul era dator să o asculte, nefiind de cît executorul lucrărilor ordonate de acele ce aveau direcțiunea lucrărilor, nu p_ote fi considerat ca un antreprenor responsabil de viciile lucrărilor sale ale solului, și dar nu cade sub aplicațiunea art. 1.483 din codul civil

519

M

Mandat: 1° Mandatul p_ote fi expres sau tacit.

Proba mandatului tacit p_ote să rezulte din diferite acte, fapte sau presupțiuni cari să 'l indice în mod neechivoc și pe cari instanțele de fond sînt obligate să aprecie

1212

- 2° Interpretarea conținutului unei procuri este o cesiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului, care scapă de censura curții de casație

1509

- 3° Numai pentru mărturisirile judiciare în sensul art. 1.206 din codul civil se cere ca procuratorul care face mărturisirea să aibă o procură specială.

Cererea ce procuratorul locatorului face înaintea justiției în acțiunea intentată de locatar în restituirea chiriei, pe motiv că a fost lipsit de folosința imobilului închiriat, de a fi scădut locatorul cu partea de chirie cuvenită pe timpul cît locatorul a ocupat imobilul, nu este o mărturisire judiciară prin procuratorul locatorului a recunoște că mandantul său datorește restituirea chiriei, și, deci, p_ote să facă o asemenea cerere fără a avea procură specială

953

- 4° Este neadmisibilă opozițiunea dacă nu se justifică

Mandat (urmare):

cauzele cari au împedicat înfățișarea oponentului în ziua când s'a pronunțat hotărîrea opoată.

Casul că avocatul procurator al oponentului a fost împedicat, pledând la altă instanță judecătorească, nu pôte fi o cauză pentru justificarea opozițiunei dacă procura dată avocatului nu este anterioară zilei când s'a pronunțat hotărîrea opoată 819

Martori: 1° Judecătorii fondului sunt suverani să respingă proba testimonială propusă de părți când își fac convingerea din diferite acte și alte elemente de probațiune produse în instanță, destul numai să 'și motiveze hotărîrea lor în această privință 977

— 2° Judecătorii fondului sunt suverani să admită sau să respingă proba testimonială invocată de parte, mai ales când a fost propusă în subsidiar, destul numai să motiveze pentru ce resping o asemenea probă . . . 1623

— 3° Utilitatea și oportunitatea chemărei și ascultărei martorilor propuși de părți sunt lăsate cu totul la suverana apreciere a judecătorilor fondului, destul numai ca decisiunea lor în această privință să fie motivată . . . 811
933
985
999

— 4° Aprecierea dovezilor aduse de părți, precum și a utilității și oportunității ascultărei martorilor propuși este de atributul suveran al instanțelor de fond, așa că ele sunt în tot dreptul să refuze chemarea și ascultarea martorilor, destul numai ca hotărîrea lor să arate motivele pentru cari resping această ascultare . . . 779

— 5° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze depunerile martorilor și să constate din aceste depuneri faptele constitutive ale unei violențe, și această apreciere scapă de censura curței de casație 1482

— 6° Judecătorul fondului este suveran în aprecierea sa, cum că răspunsurile date de una din părți la interogatoriul ce i s'a făcut pôte face verosimil faptul ales de cea-altă parte, și, privind acesta ca un început de dovadă scrisă, să admită proba testimonială. 196

— 7° De și este adevărat că în principiu răspunsurile date la interogatoriul între părți pot fi luate ca un început de dovadă scrisă, care să facă admisibilă proba cu martori pentru complectarea probei, acesta însă nu pôte avea loc atunci când din acele răspunsuri nu rezultă de cât o tăgăduire complectă asupra punctelor pentru cari s'a făcut părței acel interogatoriul. Într'un asemenea cas, simpla respingere a probei testimoniale de către judecătorul fondului, fără a se mai

Martori (urmare):

pronunța asupra cestiunei¹ dacă în principiu proba cu martori este admisibilă atunci când există un început de dovadă rezultând dintr'o mărturisire judiciară, neconstituind o omisiune esențială, nu poate da loc la casare

6

- 8° De și toate părțile liligante trebuie să fie puse pe un picior de perfectă egalitate în privința probelor ce au să propună, totuși nu trebuie lăsat la discreția uneia din ele dreptul de a zădărnici lucrările justiției prin nouă cereri a căror utilitate poate să fie contestată.

Ast-fel instanța de apel este în drept să refuze o nouă cercetare locală cu martori cerută de o parte, când constată că acea parte a fost prezentă la cercetarea locală cu martori făcută la prima instanță și când putea atunci să propună ori-ce martori ar fi voit

1629

- 9° De și în principiu, acolo unde proba testimonială este admisibilă, judecătorul are putere discreționară de a o primi sau de a o refusa, dar o dată ce densul a încuviințat această probă uneia din părți pentru dovedirea faptelor specificate de ea, proba contrarie e de drept rezervată celei-alte părți. Ast-fel, comite un exces de putere instanța care refuză o asemenea cerere pe motiv că ar fi fără interes, întru cât interesul rezultă chiar din judecata instanței care a admis proba testimonială

1479

- 10° Proba testimonială este admisibilă în civil, verificarea ar fi valoarea obiectului în litigiu, pentru a se stabili o stare de fapt, cum ar fi, de exemplu, starea materială în care se găseau imobilele în momentul face-rei contractului de locațiune

977

- 11° Proba testimonială este admisibilă ori de câte ori partea care o invocă a fost în imposibilitate de a și procura o dovadă scrisă, și acesta se poate întâmpla ori de câte ori partea voescă să dovedească fapte petrecute între adversarul său cu un al treilea

1305

- 12° Proba filiațiunei sau a gradului de rudenie nu se poate face, în sistemul codului nou civil, prin martori, de cât în casurile în cari n'au existat registrele stă-rei civile, sau, dacă ar fi existat, au fost ținute nere-gulat, s'au perdut sau au fost distruse

683

- 13° Adjudecatorul unui imobil poate fi admis să dovedească prin toate mijlocele de probațiune, fie cu mar-tori, fie prin presumpțiuni, că un act de cesiune, prin

Martori (urmare):

- care fostul proprietar a cedat unei persoane contractul de închiriere ce avea cu altă persoană pentru imobilul adjudecat, este simulat 1305
- 14° Proba cu martori și presupțiunii este admisibilă spre a se dovedi că o persoană, străină s'a substituit adevăratei persoane la autentificarea unui act înaintea tribunalului 1470
- 15° Starea civilă se putea dovedi, sub codul Caragea, cu martori 1327
- 16° În materie civilă, dacă procesul-verbal încheiat pentru depunerile martorilor nu constată cum ele li s'au citit și că au fost întrebați dacă stăruesc în declarațiunile lor, acesta constituie o cauză de nulitate care atrage casarea hotărârii ce se întemeiază pe ele. 218
- 17° Asemănat art. 198 din procedura civilă, procesul-verbal în care se trec depunerile martorilor trebuie să fi semnat, sub pedepsă de nulitate, de martor, de președinte și de grefier, și dacă martorul nu va putea să nu va voi să subscrie, se va face mențiune de acesta. 936

Masa succesorală: Vezi »Succesiune«.

- Mărturisire judiciară:** 1° Mărturisirea făcută de o parte înaintea justiției nu poate fi scindată 1501
- 2° Mărturisirea judiciară a părților este indivizibilă când formeză un tot continuu, concludent, conex și spontan. Ast-fel, când un legatar universal, și executor testamentar în același timp, recunoște în justiție că a declarat unui legatar particular, succesibil ca și dănsul în același grad în averea lui de cujus, că renunță la avantajile testamentului spre a împărți succesiunea cu acel legatar particular, însă cu condițiune ca și acesta să contribuie la plata celor-alte legături, această mărturisire formeză un tot continuu, unic și complet, și, prin urmare, nu se poate divisa, luându-se una din părțile ei contra alteia, fie ca o probă completă, fie ca completatarea a unei alte probe, căci și într'un cas și în altul se atacă principiu lndivizibilității mărturisirei. 792
- 3° De și este adevărat că în principiu răspunsurile date la interogatoriū între părți pot fi luate ca un început de dovadă scrisă, care se facă admisibilă proba cu martori pentru completarea probei, acesta însă nu poate avea loc atunci când din acele răspunsuri nu rezultă de cât o tăgăduire completă asupra punctelor pentru cari s'a făcut părții acel interogatoriū. Într'un

Mărturisire judiciară (urmăre):

asemenea cas, simpla respingere a probei testimoniale de către judecătorul fondului, fără a se mai pronunța asupra cestiunii dacă în principiu proba cu martori este admisibilă atunci când există un început de dovadă rezultând dintr-o mărturisire judiciară, neconstituind o omisiune esențială, nu poate da loc la casare.

6

- 4° Prescripțiunile art. 232 din procedura civilă, de a se încheia un proces-verbal care să consemne răspunsurile părților, au loc numai când e vorba de interogatoriu propus de părți, iar nu și atunci când hotărîrea judecătorească constată răspunsurile făcute de o parte la întrebările ce magistratul este în drept a le face. În acest din urmă caz magistratul nu are altă formalitate de îndeplinit de cât a menționa declarațiunile părții în copriusul hotărîrei sale, conform art. 124 din procedura civilă. Așa dar, face o greșită aplicațiune citatului art. 232 și violă art. 1.204 din codul civil tribunalul care nu ține seamă de mărturisirea făcută de una din părți înaintea judecătorului de pace, în condițiunile sus țise, pe cuvânt că nu e constatată printr'un asemenea proces-verbal

165

- 5° Cel ce mărturisește în justiție calitatea sa de chirieș recunoște implicit îndatorirea sa de a plăti, la termenele convenite, prețul locațiunii, și sarcina dovedirii acestei plăți incumbă însuși chirieșului care a făcut mărturisirea de existența locațiunii.

1482

- 6° Numai pentru mărturisirile judiciare în sensul art. 1.206 din codul civil se cere ca procuratorul care face mărturisirea să aibă o procură specială.

Cererea ce procuratorul locatorului face înaintea justiției în acțiunea intentată de locatar în restituirea chiriei pe motiv că a fost lipsit de folosința imobilului închiriat, de a fi scădut locatorul cu partea de chirie cuvenită pe timpul cât locatarul a ocupat imobilul, nu este o mărturisire judiciară prin procuratorul locatorului a recunoște că mandantul său datorește restituirea chiriei, și, deci, poate să facă o asemenea cerere fără a avea procură specială

953

- 7° Constatarea faptelor și aprecierea mărturisirii părților sunt de atributul suveran al judecătorilor fondului, scăpând controlului curții de casație.

1005

Medici militari: Din combinațiunea legii din 15 Aprilie 1882 pentru organizarea serviciului sanitar al armatei cu legea anterioară din 12 Aprilie 1880 și cu legea expli-

Medici militari (urmare):

cativă din 28 Maiu 1883, cari asimilază înaintarea în corpul sanitar cu înaintarea în armată, rezultă că pot beneficia de sporul de soldă egal cu gradul superior numai medicii cari au şese ani de serviciu, au fost trecuţi pe tablourile de înaintare, fie la alegere, fie la vechime, şi au un titlu academic, dar n'au fost înaintaţi din cauză de lipsă de locuri. — Aşa dar, când se constată că un asemenea medic n'a trecut examenul cerut de lege, nici a fost recomandat la vechime, ci din contra că a fost eliminat la vechime, el n'are dreptul a pretinde un asemenea spor de soldă. . . .

652

Mijloc de apărare: Nu constituie o cerere nouă, care nu poate fi făcută pentru prima oră în apel, cererea ce partea face ca adversarul său să 'şi dovedească calitatea în temeiul căreia face acţiunea, chiar atunci când la prima instanţă nu 'i-a contestat această calitate, căci acesta este un mijloc de apărare, care, asemănat art. 327 din procedura civilă, poate fi propus pentru prima oră în apel.

44

Minuta: Vezi „Hotărîri”.

Motivarea hotărîrilor: 1° Când o instanţă de fond omite de a discuta şi de a se pronunţa asupra unui mijloc de apărare invocat de una din părţile litigante, mijloc care dacă s'ar fi discutat, putea da loc la o altă soluţiune procesului, acea instanţă comite o omisiune esenţială care dă loc la casarea hotărîrei.

204

— 2° Este casabilă hotărîrea care nu se pronunţă asupra unui mijloc esenţial propus în cauză.

518

— 3° Omisiunea de a se pronunţa judecătorul de fond asupra mijlocului de apărare, întemeiat pe autoritatea lucrului judecat, constituie o omisiune esenţială, care dă loc la casarea hotărîrei.

680

— 4° Comite exces de putere şi omisiune esenţială tribunalul care obligă pe chiriaş să plătească chiria cedată cesionarului, pe motiv că la notificarea cesiunii n'a făcut nici o arătare, când dînsul, fiind condamnat a plăti aceeaşi sumă creditului funciar urban, şi în faţa unor cereri multiple şi contradictorii relative la chirie, spre a nu fi expus să o plătească de două ori, a consimnat'o pentru a fi adjudecată de tribunal, celui în drept a o primi.

1365

— 5° Comite o omisiune esenţială şi violăză principiul neretroactivităţii legii, consacrat în art. 1 din codul civil, instanţa de fond care refuză de a se pronunţa asupra probelor pentru determinarea epocii confec-

Motivarea hotărârilor (urmare):

- ționărei actelor făcute sub legea veche, când cererea supusă judecăței depinde de pronunțarea sa asupra acestui punct. 1463
- 6° Comite o omisiune esențială tribunalul care nu se pronunță asupra mijlocului de apărare invocat de Stat cum că un agent fiscal, cu rea credință și din negligență, a tolerat pe mai multe persoane de a nu fi impuse și plăti contribuțiunile legale 1487
- 7° Este nulă și casabilă hotărîrea care nu răspunde asupra mijlocului invocat de parte, cum că o obligațiune ce s'îi luase față de partea adversă era nulă, ca fiind basată pe o cauză ilicită, imorală, întru cât acest mijloc de apărare este de natură a schimba soluțiunea judecăței 782
- 8° Omisiunea ce tribunalul face de a se pronunța asupra probei testimoniale invocată de un reclamant în dovedirea acțiunii sale în revendicare, când constată că din acte posesorul are dreptul de proprietate asupra locului revendicat, nu este esențială și, prin urmare, nu atrage nulitatea hotărîrei 799
- 9° Omisiunea ce tribunalul face de a discuta mijlocele de apărare propuse de o parte, mijloce cari, de s'ar fi dovedit, erau de natură a da, pôte, o altă soluțiune litigiului, precum și refuzul de a admite proba invocată de acea parte în dovedirea acestor mijloce, constituie o omisiune esențială și un vedit exces de putere și atrage casarea hotărîrei 806
- 10° Omisiunea ce face o instanță judecătorească de a se propunța asupra unor mijloce de apărare prin cari o parte tindea a dovedi neexistența unui testament prin care o soție ar fi lăsat soțului său o avere, mijloce trase din presupțiuni cum că soțul nu trăia în bună armonie, că soția s'ar fi plâns autorităților că a fost maltrată de soțul său pentru că nu voia a lăsa averea, că a existat chiar un proces de divorț între soți, este o omisiune esențială, care atrage casarea hotărîrei 817
- 11° Când o instanță judecătorească nu arată pe ce se întemeiază spre a condamna pe un creditor urmărit să plătească, pe lângă valoarea obiectelor urmărite și vindute, și daune interese, hotărîrea sa este nemotivată și, deci, casabilă 1007
- 12° Când instanța de fond constată réua credință a eredelui rezervatar care a perceput fructele întregel

Motivarea hotărârilor (urmăre):

- succesiunii, prin această răspunde la mijlocul de apărare invocat de acest erede și întemeiat pe buna sa credință de a percepe acele fructe, și în asemenea cas omisiune nu există 959
- 13° Când instanțele de fond, în suveranitatea lor, combat în fapt că deținătorul unei averi deține acea avere în baza unui act dotal legalizat în regulă, prin această răspunde implicit la toate mijlocele invocate de cel ce ar revendica acea avere, și, deci, omisiune nu există. 987
- 14° Instanțele de fond fiind în drept să aprecieze în mod suveran utilitatea cercetărilor locale, când dispun și de acte sau de alte elemente de convingere, nepronunțarea lor asupra unei propuneri de cercetare locală, făcută în mod cu totul subsidiar, și a cărei inutilitate reiese din însăși împrejurările cauzei, nu constituie o omisiune esențială 1341
- 15° O hotărâre este în de ajuns de motivată când, de și într'ânsa nu se menționează textele de lege la care se referă, se pune însă în considerantele ei principiile de drept pe care se întemeiază 953
- 16° O hotărâre judecătorească este destul de motivată și nu există omisiune esențială când se înlătură, fără a se discuta, mijloce de apărare ce nu sunt de natură a schimba sau a influența asupra soluțiunii dată . . 1623
- 17° Intr'o acțiune ce înaintea primei instanțe a avut de obiect mai multe capete de cerere, dacă hotărîrea a fost atacată în apel numai în privința unora din ele, judecătorul apelului nu dă o hotărîre nemotivată când nu se pronunță și asupra celor-alte capete pentru care partea nu făcuse apel 658
- 18° Nu comite exces de putere când curtea de trimitere discută punctele pe care decisiunea casată nu le discutasese și pentru nediscutarea cărora fusese casată. 959
- 19° Nerăspunderea din partea instanței judecătorești la toate presupțiunile invocate înaintea sa nu constituie un motiv de casare, de orice admitere sau respingerea unei presupțiuni este lăsată la suverana sa apreciere 938
- 20° De și este adevărat că art. 383 și 207 din procedura penală recunoște instanțelor de represiune dreptul de a statua în cas de achitare asupra daunelor-interese cerute de prevenit sau acusat contra denunțatorului sau părții civile, de aci însă nu urmează — afară de excepțiunea prevădută în art. 105 din Constitu-

Motivarea hotărîrilor (urmare):

țiune pentru delictele de presă—că atunci când o asemenea cerere n'a fost făcută înaintea acelei instanțe, dînsul a pierdut dreptul de a o face prin o acțiune separată, fie înaintea tribunalului corecțional, dacă denunțarea întrunește elementele delictului de calomnie, fie înaintea tribunalelor civile, dacă dînsa nu se află de cît în condițiile cerute de art. 998 și 999 din codul civil.—Așa dar, împregiurarea că instanța civilă, sesizată de o asemenea acțiune în despăgubire, nu s'a pronunțat asupra mijlocului de apărare propus de denunțător în sens că ea n'ar mai fi competentă de a judeca cererea, căci ea urma a fi fost făcută înaintea instanțelor de represiune care a judecat denunțarea adusă reclamantului, nu constituie o omisiune esențială care să dea loc la casare

677

- 21° Instanțele judecătorești pot să pronunțe și să redacteze hotărîrile lor, cu dezvoltarea motivelor, imediat dupe formarea majorității, și atunci nu mai este trebuință a se redacta un deosebit proces-verbal pentru resumatul opiniei judecătorilor, și presupțiunea este, când nu se află la dosar un asemenea proces-verbal, că motivele hotărîrii au fost redactate și citite în ziua când a fost pronunțată.

În asemenea caz, simple notițe despre mersul procesului în audiență, ce s'ar afla în dosarul cauzei, nu pot fi considerate ca minuta hotărîrii, astfel că ne-arătarea în aceste notițe a numelui judecătorilor și părților, a locului și datei când a fost pronunțată, nu poate atrage nulitatea hotărîrii

1620

N

Nemotivarea hotărîrilor : Veđi „Motivarea hotărîrilor”. — „Casațiune”.

Neretroactivitatea legilor : Comite o omisiune esențială și violăză principiul neretroactivității legii, consacrat în art. 1 din codul civil, instanța de fond care refuză de a se pronunța asupra probelor pentru determinarea epocii confecționării actelor făcute sub legea veche, când cererea supusă judecăței depinde de pronunțarea sa asupra acestui punct

1463

Nulitatea hotărîrilor : Veđi „Casațiune”. — „Hotărîri” — „Motivarea hotărîrilor”.

Obligațiuni : Veđi »Convențiuni sau contracte«.

Omission esențială : Veđi »Casațiune«. — »Motivarea hotăririlor«

- Opozițiune :** 1° Termenul de opozițiune în materie civilă este de opt zile libere de la comunicarea hotărîrii dată în lipsă. 982
- 2° Oponentul care, vedînd că opozițiunea sa este dată peste termen, alege că nu a primit hotărîrea dată în lipsă, de óre-ce '1-a fost comunicată la un fost domiciliu al său unde nu mai domiciliază, trebuie să dovedească această alegațiune 982
- 3° Termenul de 30 zile al apelului contra cărței de judecată dată asupra unei opozițiuni la judecătoriile de pace, curge de la comunicarea hotărîrii pentru partea intimată în opozițiune. Acest termen curge de la pronunțare numai pentru partea care a usat de calea opozițiunei, iar nu și pentru aceea care n'a usat de această cale 13
- 4° În materie de contestațiuni la execuțiuni silită, partea judecată în lipsă, fie înaintea instanțelor de fond, fie înaintea curței de casație, nu are drept de opoziție. 46
- 5° În materie de contestațiune la executarea silită, partea judecată în lipsă nu are drept de opozițiune. Așa dar, violăză legea curtea care admite dreptul de opozițiune în această cale excepțională, și, în acest cas, casându-se decisiunea care, pe cale de opozițiune, a reformat o altă decisiune, casarea se face fără trāmitere, rămānēnd bună decisiunea anterioră 669
- 6° Hotărîrile date în lipsă asupra contestațiunilor la executare nu sunt susceptibile de opozițiune. De aci urmēză că hotărîrea unei curți de apel, care respinge o atare opozițiune, nu e susceptibilă nici de recurs în casație, întru cāt prima decisiune prin care s'a respins contestațiunea a rămas neatacată cu recurs. 951
- 7° Opozițiunea nu este admisibilă dacă partea judecată în lipsă nu va justifica, la ziua cercetării opozițiunei, cauza care a împedicat-o de a venicānd s'a pronunțat hotărîrea în lipsă 52
- 8° Este neadmisibilă opozițiunea dacă nu se justificā cauzele cari āu împedicat înfățișarea oponentului în ziua cānd s'a pronunțat hotărîrea opoșată. 1191

Casul că avocatul procurator al oponentului a fost

Opozițiune (urmare):

- impiedicat, pledând la altă instanță judecătorească, nu poate fi o cauză pentru justificarea opozițiunii dacă procura dată avocatului nu este anterioară zilei când s'a pronunțat hotărîrea opoasă 819
- 9° Instanța de fond este în drept a admite ca justificată cauza absenței, când în contra certificatului medical prezentat de oponent, partea interesată, presentă la audiență, nu a ridicat nici o obiecțiune 1522
- 10° Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze cauzele lipsei unei părți de la prima înfățișare și probele aduse pentru stabilirea lor, și această apreciere, pură de fapt, scapă de ori-ce control al curții de casație 1638
- 11° Dacă partea oponentă înaintea judecătorului de pace și-a ales un domiciliu prin petițiunea sa de opozițiune și judecătorul a dispus ca dînsa să fie citată la acel domiciliu, reclamantul originar e dator să îndeplinească procedura la dîsul domiciliu, sub pedepsă de nulitate a hotărîrei pronunțată în lipsa oponentului, în cas când citațiunea a fost comunicată aiurea 523
- 12° Aplicarea art. 151 din procedura civilă, atunci când procesul se află în opozițiune, nu are alt efect de cît amânarea procesului, și, de și în asemenea cas aplicarea acestui articol pare inutilă, totuși această procedură nu poate atrage casarea unei decisiuni, de ore-ce o amânare n'are nici o influență juridică asupra judecăței 1522
- 13° Opozițiunea, ca ori-ce act sub semnătură privată, trebuie, pentru a putea fi valabilă, să fie semnată de însăși persoana nemulțumită pe hotărîrea dată în lipsă, sau de un mandatar al său avînd o procură pentru acesta, fie expresă, fie tacită 1212
- 14° Opozițiunea în contra unei hotărîri se poate face de moștenitori, fie legitimi sau colaterali, chiar înainte de a cere și a fi trimiși în posesiune, și nu se violază art. 653 din codul civil, când instanța de fond acordă acestor moștenitori un termen pentru a obține trîmiterea în posesiune 1522
- 15° Apelul în contra sentinței dată în lipsă, și care a fost atacată de apelant și cu opoziție înaintea primei instanțe, este admisibil și în stare de a fi judecat când se constată că de fapt apelantul și-a retras opozițiunea de la prima instanță 980

Opozițiune la executare: Vezi „Contestațiunii la executare“

Opozițiune la urmărire: Veđi: „Contestațiunii la urmărire“. — „Urmărire“.

Otașniță: Veđi „Embatic“. — „Legea de urmărire“.

P

- Partagiū:** 1° Impărțela unei proprietăți indivise nu se pōte face fără participarea sau chemarea tuturilor părților cari au un drept indivis de proprietate în averea ce este de împărțit 50
- 2° În materie de partagiū, instanța competentă a face partagiul este numai tribunalul, fără ca instanța de apel să aibă cădere de a suplini dēnsa tribunalul în acele operațiuni 1513
- 3° Instanțele de fond sunt în drept a reserva ca, pe calea principală a eșirei din indivisiune, să se fixeze cotitatea disponibilă, când, din cauză că succesiunea se compune din mai multe imobile, nu se pōte sci și fixa cotitatea disponibilă 959
- 4° Autoritatea judecătorească este în drept, în materie de partagiū, să atribue porțiunile în total, fără a procede prin tragere specială la sorți, însă pentru acesta trebuie mai întâi ca porțiunile să fi fost formate. 1513
- 5° Apelul făcut în termen de unul din codevălmași într-o acțiune indivisibilă pornită contra tuturilor, profită și celor-alți codevălmași 1513

Veđi de asemeni: „Indivisiune“.

Pădurile Statului: Veđi: „Arendașii Statului“. — „Contra-vențiunii la condițiunile de arendarea moșiilor și pădurilor Statului“. — „Delict silvic“.

- Pământ rural:** 1° Asemēnat art. 8 și 14 din legea de la 13 Februarie 1879, pentru menținerea și executarea art. 7 din legea rurală din 1864, hotăririle date de tribunale în acțiunile intentate pentru anularea vîndērei pământurilor date dupe legea rurală sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau recurs în casațiune } 672
810
- 2° Hotăririle date de tribunale în anularea vîndērilor de pământuri între țerani sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau de recurs în casațiune, și este fără interes și, ca atare, inadmisibil, recursul făcut contra unei decisiuni a curței, care, admitēnd în principiu apelul făcut contra unei hotăriri a tribunalului, dată într'un proces de asemenea natură, îl respinge în fond. 1645

Pământ rural (urmare):

- 3° Asemănat art. 8 și 14 din legea din 9 Februarie 1879, interpretativă legii din 1864, numai sentințele date de tribunal pentru anularea pământurilor date conform legii rurale sunt definitive și nu pot fi atacate nici pe calea apelului, nici pe aceea a recursului în casație, nu și sentințele date de tribunal în anularea vinderei pământurilor cumpărate de săteni, în loturi, fie de la Stat, fie de la alți săteni cari cumpăraseră loturi în urma acestor legi, și cari sunt supuse apelului și recursului 1506
- 4° Asemănat art. 14 din legea de la 13 Februarie 1879, interpretativă legii rurale din 1864, toate sentințele pronunțate în asemenea materii rurale nu mai pot fi atacate cu recurs în casație. 1494
- 5° Locurile de islaz, arătură și fână, date preoților bisericilor sătești, nefiind declarate prin legea rurală din 1864 ca imprescriptibile, pot face obiectul unei acțiuni posesorie 17
- 6° Inalienabilitatea pământurilor rurale, prevădută de art. 132 din Constituțiunea din 1884, nu opresce pe săteni de a înstrăina pământurile lor în total sau în parte la alți săteni cari s'ar găsi în condițiunile legii din 1864 și cea interpretativă din 1879, căci, prin acest articol, Constituțiunea nu a făcut alt-ceva de cât a dat un caracter constituțional inalienabilității acelor pământuri și a prelungit termenul acestei inalienabilități 1506
- Pensiuni :** Numai copiii legitimi, adică născuți din căsătorie, au dreptul la pensiunea tatălui lor, nu și copiii adoptivi; aceștia nu au nici un drept la pensiunea tatălui lor adoptiv 1374
- Pensiuni alimentare :** Recursul în contra hotărârilor pronunțate în materie de divorț, judecându-se de secția a doua a curții de casație, urmărește că și recursul în materie de cerere de pensiune alimentară, care este o cerere accesorie a cererii de divorț, să se judece tot de aceea secțiune 784
- Pensiunile funcționarilor comunali :** Reținerile din salarii făcute funcționarilor comunali pentru pensiune nu se restituie când însăși funcționarul a consimțit înscris să i se facă aceste rețineri pentru pensiune 188
- Pensiuni militare :** 1° Dreptul la pensiune ia naștere din momentul când s'a făcut cererea de a fi recunoscut. De aci urmărește că dacă, în urma unei cereri de rectificare

Pensiuni militare (urmare):

a pensiunii, se recunoște pensionarului o pensie mai mare de cât aceea ce 'i fusese acordată, dănsul n'are drept la sporul recunoscut de cât din momentul în care a făcut cererea de rectificare, iar nu din ziua din care i se recunoscuse primul drept. 650

- 2° Militarul condamnat la destituire perde dreptul la pensie, și, întru cât din astă cauză dreptul la pensie nu poate lua naștere în persoană sa, nici soția, nici copii săi nu pot avea un drept la pensie . . . 1214

Perempțiune: 1° Judecata se perimă dacă partea va lăsa să treacă două ani de la cel din urmă act de procedură fără a mai face ver-un altul spre a se putea pune procesul în stare de judecată.

Ast-fel, recursul se perimă, când de la data jurnalului curței prin care se suspendă recursul prin moțtea recurentului, a trecut mai mult de două ani fără ca moștenitorii recurentului, sau partea interesată, să mai fi făcut ver-un act de procedură spre a se putea pune recursul în stare de judecată 1504

- 2° O judecată se poate perima chiar când s'a ordonat facerea unei expertise dacă au trecut două ani de la încheierea care a ordonat expertisa, fără ca partea interesată să fi stăruit ca expertisa să se facă și judecata să reîncepă 194

- 3° O judecată nu este perimată dacă perempțiunea a fost întreruptă prin acte de procedură urmate dupe stăruința părții interesate. Și constituiesc acte interuptive de perempțiune scôterea citațiunilor și comunicarea lor în persoană adversarului 646

- 4° Simpla urmărire a imobilului ipotecat nu întrerupe perimarea inscripțiunei ipotecare, dacă termenul de 15 ani expiră înaintea adjudecațiunei definitive . . . 499

- 5° Cererile de redeschiderea unei acțiuni pusă în suspensiune, neurmăte de scôterea citațiunilor și comunicarea lor, nu sunt de natură a întrerupe cursul perempțiunei 167

- 6° Hotărârile date de prima instanță asupra cererilor de perimare sunt susceptibile de apel, fie că s'a admis, fie că s'a respins cererea 27

- 7° Când în contra aceleiași hotărâri s'au făcut mai multe apeluri de către persoane deosebite, apeluri cari au fost declarate conexe, dar în urmă puse în suspensiune din cauza morței unuia din apelanți, cererea

Perempțiune (urmare):

de redeschidere făcută de unul din apelanți, însoțită și de citarea tuturilor părților, între cari și reprezentantul celui mort, constituie un act inruperiv de perempțiune, chiar în privința apelanților cari au rămas în inacțiune

663

Persóne juridice: 1° Legatul unui nemișcător, lăsat unei persóne morale care este oprită prin lege de a înstrăina averea sa (cum e eforia spitalelor civile din Bucurescl) nu este isbit de nulitate din cauză că conține condițiunea inalienabilităței, căci această condițiune este neclită numai când scóte din circulațiune imobile pe cari legea le declară alienabile

170

— 2° O donațiune făcută în bani sau în ori-ce alte valori apreciable în bani unui aședământ pios sau ori-cărei alte persóne morale constituie o donațiune și, prin urmare, trebuie să între în calculul pentru compunerea masei sucesorale

938

Persóne morale: Veđi: „Persóne juridice“.

Plată: Debitorul unei sucesiuni nu póte pretinde că datoria s'a stins prin confusiune, dacă nu a putut să 'și dovedescă calitatea sa de moștenitor în drept a primi cea sucesiune

1509

Poliția căilor ferate: Veđi „Căi ferate române“.

Poprire: Este casabilă hotărîrea pronunțată de judecătorul fondului cu exces de putere. Ast-fel e casul în care instanța de fond validează o poprire făcută în mânia Statului asupra efectelor depuse ca garanție de un mánuior de bani publici, și anume pe prisosul ce ar rămânea din cea garanție, dupe ce Statul se va despăgubi de sumele recunoscute printr'o hotărîre a curței de compturi care a lichidat gestiunea acelu comp-tabil, fără să țină compt de dovada ce i se aducea cum că această hotărîre era atacată cu recurs în casație, sau prin o cerere de revisuire, așa că nu se scia dacă cea lichidare va fi definitivă și irevocabilă

1

Poseziune: 1° Când tribunalul constată în fapt că posesorul unui imobil a dobândit acel imobil prin prescripțiune, prin acesta implicit recunósce că posesiunea sa a fost întemeiată pe o justă cauză și de bună credință
— 2° Când posesorul unui imobil, apărându-se în contra unei acțiuni în revendicare, invocă stăpânirea de 20 ani asupra acelu imobil, prin acesta densus a invocat prescripțiunea basată pe o posesiune neîntreruptă de 20 ani, ast-fel că, cu drept cuvânt, tribunalul discută

799

Poseziune (urmare):

- în asemenea cas prescripziunea ca propusă în instanță de defendor 799
- 3° Buna saă reua credință cu care cine-va a posedat un nemișcător constituie o cestiune de fapt, a căreia apreciere și constatare este de atributul suveran al judecătorului de fond, așa că decisiunea sa în această privință nu cade sub censura curței de casație 175
- 4° Judecătorii fondului sunt suverani apreciatori ai faptelor cari stabilesc posesiunea 1617
- 5° Posesorul este dispensat de a dovedi că a posedat în timpul intermediar când dovedesce posesiunea sa de mai înainte 1617
- 6° Orî de câte orî posesiunea aceluiași lucru trece prin mai multe mâni, cel din urmă posesor nu pôte uni posesiunea sa cu a celor ce 'l-au precedat dacă nu există o continuare neîntreruptă de posesiune între toți autorii, a căror posesiune se cere a fi unită cu cea din urmă 1327
- 7° Fie-care coproprietar indivis are dreptul să întrebuințeze și să profite de bunul indivis ca de un lucru ce 'i aparține în plină proprietate, cu singura rezervă de a nu schimba saă modifica destinația imobilului și a nu vêtăma drepturile coproprietarilor sêi.
- Ast-fel un coproprietar nu pôte pretinde să posedă singur imobilul indivis 829
- 8° Cel ce stăpânesce fără nîd un drept un loc ce nu 'i aparține este ținut a înapoia proprietarului veniturile de cari dînsul s'a folosit 1322

Veđi în deosebi: »Prescripziuni«.**Poseziune de Stat:** Starea civilă se putea dovedi sub codul

Caragea prin posesiunea de Stat unită cu proba testimonială, întru cât această legiuire, la paragraful 5 de la dovedî, prevedea printre probele admise și așa ăisele »dovedî de judecăți cu meșteșug«, adică presumpziunile ce nu sunt anume hotărîte de lege, ci lăsate la suverana apreciere a judecătorilor. Afară de acestea, Regulamentul Organic al Munteniei, legiferând asupra modului dupe care avea să se țină de autoritatea în drept registrele de stare civilă, nu ridică părților dreptul de a putea dovedi starea civilă cu martori dacă mai întîi nu ar fi dovedit neexistența unor asemenea registre 1327

Prescripziuni: 1° Dispozițiunile art. 75 din legea timbrului, relative la prescripziunea cererilor de restituiri de

Prescripțiuni (urmare):

- taxe, prin trecerea termenului de 3 ani din ziua când s'a efectuat perceperea, se aplică și în privința restituirii taxei de 20 galbeni ce se depunea pentru un recurs, conform legii organice a curții de casație, înainte de promulgarea legii timbrului, ast-fel că cererile de restituire a unor asemenea taxe sunt prescrise dacă s'a făcut peste 3 ani de la 1 Martie 1872, data când s'a pus în aplicare legea timbrului 184
- 2° Dobânzile sumelor împrumutate și ori-ce alte sume plătibile la termene periodice se prescriu prin trecere de cinci ani din momentul ce se datora 1230
- 3° Datoriile provenite din chirie de și se prescriu prin trecere de cinci ani, totuși o asemenea datorie, dacă a fost recunoscută de debitor prin un osebit înscris, ea constituind o nouă obligațiune, devine prescriptibilă dupe dreptul comun, prin urmare, nu mai poate fi vorba în asemenea cas de prescripția de cinci ani . . 1307
- 4° Prescripțiunea de cinci ani se aplică și la restituirea fructelor percepute de un posesor de rea credință, cu începere însă de la hotărîrea definitivă care determină cotitatea lor și le transformă într'o condamnățiune pecuniară anuală ; căci de la acea dată cotitatea creanței fiind determinată și creditorul având la dispoziția sa un titlu executoriu, el, creditorul, devine culpabil de a nu fi urmărit veniturile sale periodice și de a fi provocat printr'o neglijență prelungită ruina debitorului său 786
- 5° Prescripțiunea de cinci ani nu este aplicabilă la restituirea fructelor percepute de posesorul de rea credință înainte de pronunțarea hotărîrii ce ordonă restituirea lor, de ore-ce până la pronunțarea unei asemenea hotărîri cotitatea fructelor nu este determinată și creditorul nu posedă un titlu pe care să l'păta executa, acțiunea în restituirea de fructe fiind subordonată acțiunii în revendicare a fondului 786
- 6° Atât acțiunea publică, cât și cea privată, care rezultă dintr'un delict silvic, se prescriu prin trecere de cinci ani din ziua de când delictul a fost comis . . . 1219
- 7° Acțiunea ce minorul ajuns în majoritate intentă contra cumpărătorului pentru anularea contractului de înstrăinarea unui imobil făcut de tutorul său fără paza formelor cerute de lege, nu poate fi prescrisă prin trecere de 10 ani, conform art. 1.900 din codul civil,

Prescripțiuni (urmare):

- dacă se constată că cumpărătorul n'a fost de bună credință 659
- 8° Art. 1.901 din codul civil are în vedere prescripțiunea acțiunilor minorului contra tutorului său, iar nu prescripțiunea acțiunilor ce dănsul deschide contra terțiilor pentru anularea contractelor sau convențiilor încheiate de aceștia cu tutorul său 659
- 9° Când posesorul unui imobil, apărându-se în contra unei acțiuni în revendicare, invocă stăpânirea de 20 ani asupra acestui imobil, prin acesta dănsul a invocat prescripțiunea basată pe o posesiune neîntreruptă de 20 ani, ast-fel că, cu drept cuvânt, tribunalul discută în asemenea cas prescripțiunea ca propusă în instanță de defendor 799
- 10° Când tribunalul constată în fapt că posesorul unui imobil a dobândit acel imobil prin prescripțiune, prin acesta implicit recunoște că posesiunea sa a fost întemeiată pe o justă cauză și de bună credință 799
- 11° Orî de câte orî posesiunea aceleiași lucru trece prin mai multe mâni, cel din urmă posesor nu poate uni posesiunea sa cu a celor ce l-au precedat dacă nu există o continuare neîntreruptă de posesiune între toți autorii, a căror posesiune se cere a fi unită cu cea din urmă 1327

Presumpțiuni: Buna credință fiind o cestiune de fapt, se poate dovedi cu verice fel de probe, și prin urmare și prin presumpțiuni 1171

Proba cu martori: Vezi: „Martori”.

- Probe:** 1° Cel ce mărturisește în justiție calitatea sa de chiriaș recunoște implicit îndatorirea sa de a plăti, la termenele convenite, prețul locațiunei, și sarcina dovedirii acestei plăți incumbă însuși chiriașului care a făcut mărturisirea de existența locațiunei. 1482
- 2° Proba mandatului tacit poate să rezulte din diferite acte, fapte sau presumpțiuni cari să lî indice în mod neechivoc și pe cari instanțele de fond au a le aprecia 1212
- 3° Forma exterioară și modul de probațiune al convențiilor se determină dupe legea în vîgore când actul s'a săvîrșit; prin urmare, nu se poate exige pentru actele petrecute sub legea veche formele și dovedile prevădute pentru actele încheiate sub imperiul legii noi, căci atunci s'ar ridica părților contractante drepturi deja cîștigate și s'ar da legiuirei celei noi o putere retroactivă fără nici un text de lege 1463

Probe (urmare):

- 4° Buna credință fiind o cestiune de fapt, se poate dovedi cu verile cel de probe, și prin urmare și prin pre-sumțiuni 1171

Procură: Vezi: »Mandat«.

- Proprietatea rurală în Dobrogea:** Românii din alte State nu pot dobândi proprietate imobiliară rurală în Dobrogea fără să se fi lepădat de protecțiunea străină . 192

Publicitatea hotărârilor: Vezi: »Hotărâri«.**R**

Ratificarea unui act: Legea nu cere nicăieri ca autorisațiunea dată de un soț femeef sale, sau ratificarea ținând loc de autorisațiune posterioară, să fie făcută în aceeași formă ca și actul ce are de scop să ratifice.

Ast-fel, renunțarea la o succesiune făcută de femeecă la grefa tribunalului, fără autorisațiunea prealabilă a soțului său, poate fi în urmă ratificată de soțul său printr'un act făcut sub semnătură privată, sau a unei scrisori misive 1186

- Recunoscerea copiilor naturali:** Legiuitorul român nu admite recunoscerea voluntară a copiilor naturali nici din partea tatălui, nici din aceea a mamei lor . . . 35

Recurs în casațiune: Vezi: »Casațiune«.

- Registre comerciale:** 1° Comercianții cari nu vor timbra și viđa registrele ce sunt obligați prin codul de comer-ciū a avea, sunt considerați ca contravenienți la legea timbrului și condamnați ca atari 1200

- 2° Proprietarul imobilului în care se află hotel, ne-fiind ținut a avea registre când nu el este antreprenor al hotelului, ci adevăratul antreprenor, când Statul pretinde că însuși proprietarul imobilului este și antreprenor al hotelului, și că densus a refusat să presinte registrele, trebuie să dovedescă acēsta, și, în acest cas, poate să recurgă la mijlocele de probațiune dupe dreptul comun. 1180

- 3° Morarul care primesce o plată, în natură sau în bani, pentru serviciul ce 'l face de a transforma gră-nele în făină, nu sevrșesce prin acēsta chiar un fapt care să se potă socoti de comercial și, prin urmare, nu poate fi obligat de a ține registre comerciale . . 1369
- 4° Numai colportorii, comercianții cari fac micul tra-fic ambulant, cărăușii sau aceia al căror comer-ciū nu iese din cercul unei profesiuni manuale, sunt scutiți

Registre comerciale (urmare):

de a ține, pentru comerțul lor, registrele impuse comercianților de către codul comercial.

Ast-fel brutarii, fabricanții de pâine, sunt ținuți a avea asemenea registre

1200

Vezi în deosebi: „Contravențiunile la legea timbrului”. — „Timbru”.

Reînouirea inscripțiunei ipotecii: Vezi: „Ipotecă”.

Renunțarea la succesiune: Vezi: „Succesiune”.

Restituirea reținerilor din salariu: Vezi: „Rețineri din salariu”. — „Funcționarul comunal”. — „Pensiuni civile”. — „Salarii”.

Restituirea taxei de înregistrare: Vezi: „Timbru”.

Rețineri din salariu: Reținerile din salariu făcute funcționarilor comunali pentru pensie nu se restituie când însuși funcționarul a consimțit înscris să i se facă aceste rețineri pentru pensie.

188

Revisuire: 1° Cererea de revisuire a unei hotărâri nu este admisibilă de cât în cazul când s'ar constata că s'a descoperit acte noi care s'a reținut până atunci sau de către partea în favoarea căreia s'a pronunțat judecata, sau prin o forță majoră

972

— 2° Art. 297 din procedura civilă nu acordă Statului, comunelor și stabilimentelor publice, pentru a cere revisuirea unei hotărâri, pentru cazul prevăzut de art. 291, de cât un termen de două luni de la comunicarea hotărârii. Și dacă acea hotărâre este a primei instanțe, rămasă definitivă prin neapelare, legiuitorul nu cere, pentru a curge disul termen, o nouă comunicare după ce ea a rămas definitivă

207

S

Salarii: Reținerile din salarii făcute funcționarilor comunali pentru pensie nu se restituie când însăși funcționarul a consimțit înscris să i se facă aceste rețineri pentru pensie

188

Scrisuri funciare: 1° Acțiunea prin care se revendică un scris funciar pierdut sau furat este o acțiune civilă, iar nu comercială, ast-fel că termenul de apel în asemenea afaceri se socotește după procedura civilă

1171

— 2° Legea din 21 Ianuarie 1883, pentru titlurile la purtător, se aplică pentru acțiuni și apel când se cheamă în judecată cel ce a emis titlurile pentru a da noul titlu, în cas de pierdere, sau a plăti capitalul,

Scrisuri funciare (urmare):

nu și atunci când cel căruia i s'a furat sau a perdut
titlul revendică acest titlu de la deținătorul actual al
titlului, cas când și pentru acțiune și pentru apel, etc.,
se aplică dreptul comun 1171

Secretarul general al ministerului de finance: Secretarul
general al ministerului de finance, căruia ministrul
poate să i delege o parte din puterile sale, constituie o
autoritate superioară a acelui minister și, deci, este
competentă a confirma procesele-verbale încheiate
pentru constatarea unei infracțiuni la legea pentru
înființarea dreptului de licență. 983

Vezi în deosebi: »Contravențiunile la legea licențelor«.

Servitute: Asemănat art. 3 din legea din 26 Martie 1870,
asupra poliției și exploatării căilor ferate în România,
proprietățile limitrofe drumurilor ferate sunt supuse
servitudinilor impuse de legi și regulamente în pri-
vința ocupației provisorie a pământurilor în cas de re-
parații și altele; însă când ocupațiunea devine inde-
lungată și cauzată prin construirea unei linii noi,
unei variante, atunci direcțiunea căilor ferate nu se
poate prevala de dispozițiunile citatului art. 3, și devine
răspunzătoare de ocuparea terenului. 1197

Sigilii: Punerea peceților fiind o simplă măsură conservatoare
și care nu stabilește nici un drept de proprietate asu-
pra lucrurilor sigilate, judecătorii de pace, cari, dupe
lege, sunt competenți a aplica sigiliu, pot judeca cere-
rile de ridicarea peceților, ori-care ar fi valoarea obiec-
telor sigilate. 974

Simulațiune: 1° Adjudecatarul unui imobil poate fi admis să
dovedească prin toate mijlocele de probațiune, fie cu
martori, fie prin presumpțiuni, că un act de cesiune,
prin care fostul proprietar a cedat unei persoane con-
tractul de închiriere ce avea cu altă persoană pentru
imobilul adjudecat, este simulat. 1305

2° Desființarea unui contra-înscris dat de un cumpă-
rător vânzătorului și prin care se arată că actul de
vîndare-cumpărare intervenit între acel vânzător și
acel cumpărător este economicos, nu implică ratifica-
rea sau renouirea acelui act de vîndare. 1532

Solda medicilor militari: Vezi »Medicii militari«.

Solemnitatea deschiderii anului judecătoresc 1896—1897 1153

Starea civilă: Vezi »Actele stărei civile«.

Străini necreștini: Vezi »Căsătorie«. — »Creștin«. — »Im-
pedicare la căsătorie«.

Succesiune: 1° Moștenirea se regulează de legiuirea sub imperiul căreia s'a deschis, adică sub care de cujus a încetat din viață.	991
— 2° Pentru calculul fictiv al masei succesoriale și al cotei disponibile nu se ține în seamă de cât bunurile lăsate la moartea lui de cujus și de bunurile de care dănsul a dispus în viață într'un mod gratuit, iar nici de cum de veniturile bunurilor dăruite.	991
— 3° O donațiune făcută în bani sau în orice alte valori apreciabile în bani unui așezământ pios sau oricărui alte persoane morale constituie o donațiune și, prin urmare, trebuie să intre în calculul pentru compunerea masei succesoriale.	938
— 4° Contestațiunea relativă la calculul masei succesoriale, care nu s'a făcut în apel, nu se poate face pentru prima dată în casație.	938
— 5° O cerere făcută în apel, și care tinde la a face să intre în masa succesorală un bun sau fructele unor bunuri care au fost omise de a fi cerute la prima instanță, nu poate fi primită ca o cerere nouă, căci ea era cuprinsă în cererea chiar care avea de scop formarea acestei mase succesoriale.	938
— 6° Bonurile rurale, date proprietarilor spre despăgubirea pământurilor ce li s'au luat și dat țăranilor dupe legea rurală, când nu mai există la moartea lui de cujus, valoarea lor trebuie să intre în calculul masei succesoriale.	938
— 7° Instanțele de fond sunt în drept a rezerva ca, pe calea principală a eșirei din indiviziune, să se fixeze cota disponibilă, când din cauză că succesiunea se compune din mai multe imobile nu se poate și fixa cota disponibilă.	959
— 8° În fructele porțiunii ce depășește cota disponibilă, și pe care donatarul este dator a le restitui, intră atât veniturile imobilelor, cât și interesele legale la sumele ce au a se aduce la masa succesorală.	991
— 9° Donatarul rezervatar nu este ținut a aduce la masa succesorală de cât fructele bunurilor care depășesc cota disponibilă, percepute din momentul deschiderii succesiunii, și acesta fără a ține seamă de buna sau rea credință a donatarului, precum și de modul cum au fost făcute donațiunile, în mod indirect sau deghisat.	991
— 10° Când instanța de fond constată rea credință a eredelui rezervatar care a perceput fructele întregii succesiuni, prin acesta răspunde la mijlocul de apărare invocat de acest erede și întemeiat de buna sa	

Succesiune (urmare):

- credință de a percepe acele fructe, și în asemenea caz omisiune nu există. 959
- 11° Dispozițiunile art. 890 din codul civil, care prevede că legatarul universal are drept a pretinde fructele bunurilor coprinse în testament din ziua cererii în judecată, nu se aplică în cazul când legatarul universal al nudei proprietăți și-a vădut legatul său, în urma acțiunii în reducere făcută de eredeii rezervatar, transformat în legat al plinei proprietăți asupra cotației disponibile. 959
- 12° Dupe codul Calimach, soțul sau soția donatară, nu erau datorți a restitui din opritele daruri de cât lucrurile cari vor fi de față, adică existente. 991
- 13° Fata înzestrată sub legea Caragea nu este obligată să raporteze dota ce i s'a constituit la căsătorie dacă nu voesce să vină la succesiune de o potrivă cu cei-alți eređi rezervatari, fie că succesiunea s'a deschis sub vechea legiune, fie că s'a deschis sub noul cod civil 42
- 14° Legatarul universal trebuie să ceară punerea în posesiune a bunurilor coprinse în testament de la eređii rezervatari în cas când există asemenea moștenitori 974
- 15° Trămiterea în posesiune echivalază cu sezina și produce, din ziua când a fost obținută, aceleași efecte cari sunt atribuite de lege sezinii legale 1522
- 16° Opozițiunea în contra unei hotăriri se poate face de moștenitori, fie legitimi sau colaterali, chiar înainte de a cere și a fi trămiși în posesiune, și nu se violază art. 653 din codul civil, când instanța de fond acordă acestor moștenitori un termen pentru a obține trămiterea în posesiune 1522
- 17° Pentru a putea renunța la o moștenire trebuie a avea vocație la acea moștenire 1509
- 18° Legea nu cere nicăeri ca autorisațiunea dată de un soț femeii sale, sau ratificarea ținând loc autorisațiune posterioară, să fie făcută în aceeași formă ca și actul ce are de scop să ratifice.
- Ast-fel renunțarea la o succesiune făcută de o femeie la grefa tribunalului, fără autorisațiunea prealabilă a soțului său, poate fi în urmă ratificată de soțul său printr'un act făcut sub semnătură privată sau a unei scrisori misive 1186
- 19° Convențiunea prin care unul din coeređi primesce

Succesiune (urmare):

de la cei-alți o sumă oarecare drept valoarea porțiunii sale succesoriale, din întreaga succesiune a lui de cujus, în schimbul căreia sume declară că numai are și nu va mai avea nici un fel de pretențiune asupra aceleia succesiunii, departe de a constitui o renunțare la succesiune, din contră constituie un act de acceptare a dăsei succesiunii. Așa dar, o asemenea convențiune neputând fi privită ca o renunțare, nu poate fi declarată nulă, ca nefiind făcută în condițiunile art. 695 din codul civil

502

- 20° Convențiunea între toți moștenitorii unui de cujus și în virtutea căreia unul din acești moștenitori primesce întreaga moștenire, însă în schimbul acestui avantaj se obligă să suporte numai dănsul urmărirea unei creanțe în contra acelei moșteniri, nu este propriu zis o renunțare la moștenire, ci o învoială cu caracter oneros, nesupusă la formalitățile stricte ale art. 695 din codul civil, este obligatorie pentru părțile cari au consimțit la formarea ei și se poate dovedi prin toate probele admise pentru dovedirea convențiilor în genere.

1337

- 21° Când o persoană vine la moștenirea fratelui său, care moștenise mai înainte prin testament pe un alt frate decedat înainte, și primesce partea ce i se cuvine din averea fratelui său, în care intră și averea rămasă de la fratele decedat mai înainte, pentru acea persoană este fără interes de a se ști dacă fratele mort în urmă avea sau nu vocațiune la întreaga avere lăsată lui prin testament de fratele decedat mai d'înainte . . .

1334

- 22° Debitorul unei succesiuni nu poate pretinde că datorita s'a stins prin confuziune, dacă nu a putut să și dovedească calitatea sa de moștenitor în drept a primi acea succesiune

1509

- 23° Asemănat art. 49 din legea timbrului, contestațiunile îndreptate de administrațiunea timbrului la evaluările făcute de părți a ceea succesorale, se judecă de urgență de tribunal în prima și ultima instanță, chiar când moștenirea nu trece peste 5.000 lei, cas în care moștenirea este de competența judecătorilor de pace.

1195

- 24° Dupe art. 47, alin. f din legea timbrului, taxele de înregistrare pentru transmiterea succesiunilor urmază a se calcula dupe valoarea declarată de moștenitori; iar dupe art. 49 din aceeași lege, administra-

Sucesiune (urmare):

țiunea timbrului p^ote contesta suma evaluărilor făcute de părți. De aci urmează că evaluarea imobilelor unei succesiuni nu se face înmulțindu-se venitul cu 10 sau 20 la sută — calcul ce are loc numai în cas când legatarul a moștenit numai usufructul său numai nuda proprietate, — ci dupe cea declarată de părți, sau, în cas de contestațiune din partea Statului, prin o expertisă ordonată de judecată

15

- 25° Instanța judecătorească, sesizată prin contestațiunea părților, nu p^ote judeca de cât în conformitatea legel ce cărmuesce materia supusă judecăței, chiar când aplicațiunea acelei legi nu se va fi cerut în mod formal de părți.

Ast-fel, când Statul cere ca un moștenitor să plătească taxa de înregistrare pentru succesiunea ce primesce, conform legel timbrului din 1886, și tribunalul apără pe moștenitor de plata acelei taxe pe motiv că succesiunea s'a deschis înainte de legea timbrului din 1886, fără a supune pe moștenitor la plata taxel prevădută de legea timbrului din 1881, anterioră legel din 1886, lege în vigoare la deschiderea acelei succesiuni, prin acesta comite un adevărat exces de putere și violare a legel timbrului

1361

T

Taxe comunale: Veđi: »Contravențiuni la plata acciselor comunale«.

Taxe de înregistrare: Veđi: »Timbru«.

Taxe de timbru: Veđi: »Timbru«.

Taxa de 20 galbeni pentru recurs: Veđi: »Casațiune«. — »Prescripțiune«. — »Timbru«.

Testamente: 1° Formele autentificărei unui testament se pot îndeplini de un singur judecător, fie la locuința testatorului, când acesta este în imposibilitate de a se prezenta la tribunal, fie la tribunal

216

- 2° Testamentele, chiar cele carⁱ crează drepturi reale, nu se transcriu

1209

- 3° Sub codul Caragea se putea face codicile și în afară de diată, în formă olografă, și ele erau valabile ca și cele făcute prin diată

1522

- 4° Legatul unui nemișcător, lăsat unei persoane morale care este oprită prin lege de a înstrăina averea sa (cum e eforia spitalelor civile din Bucurescl), nu este

Testamente (urmare):

isbit de nulitate din cauză că conține condițiunea inalienabilității, căci această condițiune este nelicită numai când scotea din circulațiune imobile pe cari legea le declară alienabile.

170

5° Instanța de fond face o greșită aplicare a art. 1.198, § 4 din codul civil, când consideră ca stabilit faptul disparițiunii originalului unui codicil prin arderea efectelor testatorului decedat în spital, numai dupe o apreciere vagă, fără ca dovada disparițiunii să fie făcută, și comite o omisiune esențială atunci când nu discută actul prezentat de parte prin care tinde a dovedi că în spitale există regula ca bolnavii la intrarea lor să depună în păstrare hârtiile și valorile ce au asupra-le și cari se trec într'un registru special . .

1522

- 6° Legatarul particular e în drept a cere legatul său de la legatarul universal, fără ca acesta să se pōtă opune pe cuvânt că moștenitorii de sange au intentat acțiune pentru anularea testamentului. Numai acești moștenitori se pot opune la liberarea legatului particular, intervenind în proces și cerând ca averea să fie pusă sub un sechestru judiciar. Temerea legatarului universal a nu fi silit, perducând procesul ce are cu moștenitorii de sange, să întōrce averea, fără să i se țină în seamă legatele particulare ce ar fi plătit, nu este întemeiată, căci asemenea plăți urmează să i fie ținute în seamă când ele au fost făcute cu bună credință.

54

- 7° Legatarul universal trebuie să cēră penerea în posesiune a bunurilor coprinse în testament de la eredi rezervatari în cas când există asemenea moștenitori.

974

- 8° Cererea ce un legatar universal face, pentru prima oră în apel, ca moștenitorul rezervatar să fie obligat a înapoia venitul ce și-a însușit peste reserva sa, o asemenea cerere tindecnd a reduce pretențiunea eredelui rezervatar, reclamant, nu este de cât o cerere ce servă ca un mijloc de apărare la acțiunea principală intentată de rezervatar, și, deci, pōte fi propusă pentru prima oră în apel.

959

- 9° Dispozițiunile art. 890 din codul civil, care prevede că legatarul universal are drept a pretinde fructele bunurilor coprinse în testament din ziua cererei în judecată, nu se aplică în cazul când legatarul universal al nudei proprietăți și-a vędut legatul său, în urma acțiunii în reducere, făcută de eredeale rezervatar,

Testamente (urmare):

- transformat în legat al plinei proprietăți asupra coti-
tăței disponibile. 959
- 10° Cestiunea de a se ști dacă consimțământul unui
testator a fost sau nu smuls prin violență este o ces-
tiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de
fond și care scapă censurei curței de casație. 216
- 11° Cestiunea de a se ști dacă clauza dintr'un testa-
ment sau codicil a fost prevădută cu intențiune de a
face pe eredeile rezervatar să nu 'și pōtă avea reserva-
ce legea 'l îndreptătesce a avea, chiar contra voinței
testatorului, și ar avea de scop a garanta executarea
unei dispozițiuni ilicite, este o apreciere în fapt, și
acastă interpretare a instanței de fond scapă de sub
censura casației. 938
- 12° Cestiunea existenței și constatărei dolului între-
buițat pentru a se smulge un testament este o ces-
tiune eminemente de fapt, de atributul instanțelor de
fond, cari judecă în mod suveran când apreciază ele-
mentele din cari ele 'și formeză convingerea lor . . . 1639

- Timbru :** 1° Art. 57, alin. IV din legea timbrului, impunând
ca apelantul, în materii de contravențiune la legea
timbrului, să 'și alégă domiciliul în orașul de reșe-
dință al tribunalului, nu a înțeles ca această alegere
să se facă numai prin petițiunea introductivă de apel,
putându-se face această alegere și printr'o deosebită
și suplimentară petițiune. Așa dar, este casabilă sen-
tința tribunalului care respinge apelul pe motiv că
apelantul n'a făcut alegere de domiciliu chiar prin
petiția de apel 1315
- 2° Asemănat art. 49 din legea timbrului, contesta-
țiunile îndreptate de administrațiunea timbrului la
evaluările făcute de părți averei succesoriale se ju-
decă de urgență de tribunal în prima și ultima in-
stanță, chiar când moștenirea nu trece peste 5.000
lei, cas în care moștenirea este de competența jude-
cătorilor de pace. 1195
- 3° Dupe art. 47, alin. f din legea timbrului, taxele
de înregistrare pentru transmiterea succesiunilor ur-
mază a se calcula dupe valoarea declarată de moște-
nitori; iar dupe art. 49 din aceeași lege, administra-
țiunea timbrului pōte contesta suma evaluărilor fă-
cute de părți. De aci urmăză că evaluarea imobilelor
unei succesiuni nu se face înmulțindu-se venitul cu
10 sau 20 la sută—calcul ce are loc numai în cas

Timbru (urmare):

când legatarul a moștenit numai usufructul său numai nuda proprietate, — ci dupe cea declarată de părți, său, în cas de contestațiune, din partea Statului prin o expertisă ordonată de judecată

15

- 4° Instanța judecătorească, sesizată prin contestațiunea părților, nu poate judeca de cât în conformitatea legii ce cărmuesce materia supusă judecăței, chiar când aplicațiunea acelei legi nu se va fi cerut în mod formal de părți.

Ast-fel, când Statul cere ca un moștenitor să plătească taxa de înregistrare pentru succesiunea ce primesc, conform legii timbrului din 1886, și tribunalul apără pe moștenitor de plata acelei taxe pe motiv că succesiunea s'a deschis înainte de legea timbrului din 1886, fără a supune pe moștenitor la plata taxei prevădută de legea timbrului din 1881, anterioară legii din 1886, lege în vigoare la deschiderea acelei succesiuni, prin aceasta comite un adevărat exces de putere și violare a legii timbrului

1361

- 5° Înțelesul art. 41, adițional al legii timbrului din 1886, este că dacă din erore verii-una din cererile anume arătate în articol va fi fost făcută fără a să achita în același timp și taxele speciale la care ar fi supusă, acea cerere nu va fi nulă de drept dacă partea care a făcut o asemenea cerere va justifica plata unei amende care să reprezinte de trei ori taxele datorite. Spre acest sfârșit, partea poate cere un termen spre a justifica această plată, însă trebuie să 'l cêră.

Ast-fel instanța judecătorească nu violază art. 41 când respinge o acțiune sau un apel ca introdus fără plata taxei speciale dacă partea nu a cerut un termen și nici a justificat plata amendei prevădută de acest articol

820

- 6° Când Statul recurent obține câștig de cauză, intimatul trebuie a fi condamnat la plata către fisc a taxelor de timbru ce ar fi trebuit plătite pentru recurs dacă n'ar fi fost Statul recurent

1228

- 7° Este neadmisibil recursul făcut în materia de contestațiune, fără plată de taxă, când contestațiunea nu a avut de obiect o vânzare provocată de Banca agricolă și efectuată dupe legea ei

1199

- 8° Facultatea acordată părții care a făcut cerere în judecată fără să plătească taxele legale de a plăti o amendă egală cu de trei ori taxele datorite, când ar

Timbru (urmare):

- voi să se dea curs cererei sale, trebuie propusă de parte înaintea instanței judecătorești 1477
- 9° Când printr'un concordat se stipulează că totă marfa falitului să treacă asupra unei persoane însărcinată să plătească creditorilor cota concordatară, un asemenea concordat conține un act de vânzare supus la plata taxei de înregistrare prevădută de art. 33 din legea timbrului, întru cât prin omologarea lui de către tribunal a primit o adevărată legalizare în sensul citatului articol 33
- 10° Din art. 33 din legea timbrului rezultă că la vânzările de păduri al căror preț s'a stipulat a se plăti prin mai multe anuități taxa de înregistrare câtă a fi plătită prin anticipațiune și, o dată cu facerea actului numai pentru cei d'antéiu cinci ani. De unde urmează că, în ce privește cele-alte anuități de urmăză dupe expirarea primilor cinci ani, legea necerând plata prin anticipațiune, taxa de înregistrare pentru ele se poate face în tot cursul periodului pentru care se plătesc o anuitate. Așa dar, dacă exploatatorul unei asemenea păduri a fost condamnat și urmărit la plata unei amende pentru că n'a plătit prin anticipațiune dîsele taxe pentru anuități ulterioare, dînsul este în drept a cere de la fisc restituirea ei. 201
- 11° Declarațiunea făcută de proprietarul unei păduri că a primit de la cine-va suma coprinsă într'o recepisă de bani pentru un parchet de pădure ce l'a arendat constituie o vânzare de pădure supusă la plata taxei de înregistrare de 2°/_o, prevădută de art. 33, alin. I din legea timbrului, așa că, dacă, nu s'a răspuns dîsa taxă, părțile contractante câtă a fi supuse la amenda prevădută de dîsa lege 209
- 12° Vânzarea ce proprietarul unor animale face a producțiunei și a prăsiliei acelor animale pe un period ore-care constituie un contract de vânzare de produse, supus numai la taxa de un leu, prevădută de art. 18, alin. 10 din legea timbrului, iar nu o vânzare mobilară, supusă la timbrul fix de 10 lei cîla și osebit taxa de înregistrare 654
- 13° Comercianții cari nu vor timbra și vîdă registrele ce sunt obligați prin codul de comerț a avea sunt considerați ca contravenienți la legea timbrului și condamnați ca atare 1200
- 14° Registrul în care farmaciștii copiază ordonanțele

Timbru (urmare)

medicale nu trebuie a fi timbrat, neintrând în registrele prevădute de art. 22 din codul de comerț, singurele cărți, conform art. 15 din legea timbrului, sunt supuse la taxa timbrului de 10 bani fie-care filă. Prin urmare, înțierea unui asemenea registru fără să poarte șisul timbru nu constituie nici o contravențiune la la citata lege

509

- 15° Părțile sunt în drept a cere restituirea taxelor de înregistrare percepute atunci când convențiunile și actele ce dênsele au proiectat de a face nu s'au operat în mod definitiv, fie prin voința lor, fie prin circumstanțe independente de voința lor, nu însă și în casurile în cari actele pentru cari s'a perceput taxa de înregistrare se anulează în urmă pentru veri-un motiv ôre-care

813

- 16° Dispozițiunile art. 75 din legea timbrului, relative la prescripțiunea cererilor de restituiri de taxe, prin trecerea termenului de 3 ani din ziua când s'a efectuat perceperea, se aplică și în privința restituirii taxei de 20 galbeni ce se depunea pentru un recurs, conform lezei organice a curței de casație, înainte de promulgarea lezei timbrului, ast-fel că cererile de restituire a unor asemenea taxe sunt prescrite dacă s'au făcut peste 3 ani de la 1 Martie 1872, data când s'a pus în aplicare legea timbrului.

184

Veđi în deosebii : „Contravențiuni la legea timbrului“.

Titluri la purtători : 1° Legea din 21 Ianuarie 1883, pentru titlurile la purtător, se aplică pentru acțiuni și apel când se chiamă în judecată cel ce a emis titlurile pentru a da noui titluri, în cas de perdere, sau a plăti capitalul, nu și atunci când cel căruia i s'a furat sau a perdut titlul revendică acest titlu de la deținătorul actual al titlului, cas când și pentru acțiune și pentru apel, etc., se aplică dreptul comun

1171

- 2° Acțiunea prin care se revendică un scris funciar perdut sau furat este o acțiune civilă, iar nu comercială, ast-fel că termenul de apel în asemenea afaceri se socotesce dupe procedura civilă

1171

Titlu valabil : O carte de judecată a juraților comunali, rămasă definitivă și investită cu fomula executorie, nefiind nici o-dată atacată pe căile legale de reformare, și prin care se pune în stăpânire un împriecat asupra unui pământ reclamat, constituie un titlu valabil

Titlu valabil (urmare):

pentru acel impricinat, ori cât s'ar susține în urmă
că juriî comunali au fost incompetinți 1322

Transcripțiune: 1° Lipsa transcripțiunei actului de dona-
țiune pôte fi invocată de ori-ce terțiu care ar avea in-
teres la acesta. 1332

— 2° Transcrierea unui act de donațiune în registrul de
inscripțiuni al tribunalului care 'l-a autentificat, re-
gistru în care se transcriu actele de mutațiunea pro-
prietăței pe timpul când la acel tribunal nu exista o
condică deosebită pentru transcrierea actelor auten-
tice, este valabilă 1332

— 3° Testamentele, chiar cele cari crează drepturi reale,
nu se transcriu 1209

Tribunale străine: Veđi: „Hotărîri date de tribunalele
străine».

Trimitere în posesiune: 1° Trimiterea în posesiune echiva-
leză cu sezina și produce, din ziua când a fost obținută,
aceleași efecte cari sunt atribuite de lege sezinei le-
gale. 1522

— 2° Legatarul universal trebuie să cêră punerea în po-
sesiune a bunurilor cōprinse în testament de la eređiî
reservatarî în cas când există asemenea moștenitori 974

Tutelă: 1° Părintele supraviețuitor, tutore și usufructuar le-
gal, putend administra averea minorilor sêî copil cum
va crede de cuviință și fără a da cautiune, pôte cere,
și justiția nu 'l pôte refusa, să i se libereze în admi-
nistrațiunea sa întrêga avere a minorilor sêî copil,
atât mobiliară cât și imobiliară 1344

— 2° Acțiunea ce minorul ajuns în majoritate intentă
contra cumpărătorului pentru anularea contractului
de înstrăinarea unui imobil făcut de tutorul sêî fără
paza formelor cerute de lege, nu pôte fi prescristă prin
trecere de 10 ani, conform art. 1.900 din codul civil,
dacă se constată că cumpărătorul n'a fost de bună
credință 659

— 3° Art. 1.901 din codul civil are în vedere prescrip-
țiunea acțiunilor minorului contra tutorului sêî, iar
nu prescripțiunea acțiunilor ce dēnsul deschide contra
terțiilor pentru anularea contractelor saū convențiu-
nilor încheiate de aceștia cu tutorul sêî 659

U

Urmărire: 1° Numai debitorul urmărit de creditul agricol se
pôte plânga că creditul 'l-a urmărit și vîndut cu legea

Urmărire (urmare):

- de urmărire obiecte ce nu amanetase, nu și acela care vînduse debitorului acele obiecte și nu primise încă prețul, care nu are alt drept, în acest cas, de cât a cere să fie plătit, cu preferință înaintea creditului, din prețul eșit din vîndarea acestor obiecte 1007
- 2° Creditul agricol este în drept a se despăgubi, până la achitarea creanței sale, din ori-ce avere a debitorului său, nu numai din averea ce acesta 'i amanetase . 1007
- 3° Când o instanță judecătorească nu arată pe ce se întemeiază spre a condamna pe un creditor urmărit să plătească, pe lângă valoarea obiectelor urmărite și vîndute, și daune interese, hotărîrea sa este nemotivată și, deci, casabilă 1007
- 4° Este neadmisibil recursul făcut în materie de contestațiune, fără plată de taxă, când contestațiunea nu a avut de obiect o vîndare provocată de Banca agricolă și efectuată dupe legea ei 1199

Urmărire (legea de): Vezi: „Legea de urmărire“.

- Urmărire imobiliară:** 1° Instrăinarea unui imobil, făcută în urma afișării urmăririi lui de către creditor, este nulă de drept dupe art. 514 din procedura civilă, și această nulitate se poate declara de însăși tribunalul de urmărire, fără a mai fi nevoie, dacă se ridică contestațiune de către achisitor, de a suspenda urmărirea spre a se rezolva cestiunea pe cale de acțiune principală. 185
- 2° Veri-ce instrăinare a imobilului urmărit făcută de debitor de la cea d'antîiș afișare de urmărire este nulă de drept, și prin cuvîntul „instrăinare“ trebuie înțeles o instrăinare de natură a fi oposabilă tuturilor părților și celor de al treilea, adică ca actul de instrăinare să fie transcris 1178
- 3° Nepresintarea, înainte de ziua adjudecării, sau chiar în acea zi, a persoanei ce are un drept asupra imobilului vîndut nu o face să 'și pîrdă acest drept, căci adjudecarea nu poate transmite adjudecatorului de cât numai drepturile ce ar avea și urmăritul asupra lucrului vîndut.

- Ast-fel, proprietarul imobilului urmărit și vîndut fiind obligat la plata unui drept de uzufruct, adjudecatorul nu a putut cumpăra imobilul de cât cu sarcina de a plăti și dînsul uzufructul 1209
- 4° Dacă însuși creditorul urmăritor a cerut închiderea urmăririi, instrăinarea ce debitorul a făcut în urmă

Urmărire imobiliară (urmare):

imobilului urmărit nu mai este isbită de nulitatea prevădută de art. 514 din procedura civilă 28

- 5° Dupe art. 533 din procedura civilă, oponentul care cere suspendarea unei urmăriri imobiliare fiind ținut să dea o cauciune, cuantumul acestei garanții, modul și termenul cum are a fi depusă, se fixează în mod suveran de instanța de fond dupe împrejurările de fapt ale cauzei. 1634

- 6° Simpla urmărire a imobilului ipotecat nu întrerupe perimarea inscripțiunei ipotecare, dacă termenul de 15 ani expiră înaintea adjudecațiunei definitive . . . 499

Usufruct legal : Părintele supraviețuitor, tutore și usufructuar legal, putând administra averea minorilor săi copii cum va crede de cuviință și fără a da cauciune, poate cere, și justiția nu îl poate refusa, să i se libereze în administrațiunea sa întreaga avere a minorilor săi copii, atât mobilă cât și imobiliară 1344

V

Vamă: Vezi: „Contravențiuni vamale“.

Vîndare : 1° O vîndare de nemișcătoare este perfectă și valabilă din momentul ce părțile s'au învoit asupra lucrului și a prețului, cu toate că actul de vîndare nu a fost scris și de cumpărător, dacă se constată că voința vîndătorului de a vinde și a cumpărătorului de a cumpăra rezultă din faptul că vîndătorul a scris actul și cumpărătorul a cerut transcrierea lui . . . 20

- 2° Vîndarea este perfectă între părți și proprietatea este de drept strămutată la cumpărător, în privința vîndătorului, îndată ce părțile s'au învoit asupra lucrului și asupra prețului, de și lucrul nu se va fi predat cumpărătorului și prețul nu se va fi numărat de acesta vîndătorului 1007

- 3° Când printr'un concordat se stipulează că totă marfa falitului să treacă asupra unei persoane însărcinată să plătească creditorilor cota concordatară, un asemenea concordat conține un act de vîndare supus la plata taxei de înregistrare prevădută de art. 33 din legea timbrului, întru cât prin omologarea lui de către tribunal a primit o adevărată legalizare în sensul citatului articol 33

- 4° Cumpărătorul care nu e în culpă poate cere să i se restituie de vîndător arvuna înduoită sa, dacă preferă

Vinđare (urmare):

- mai bine, executarea contractului și, la cas de neexecutare, daune pentru pagubele suferite 1363
- 5° Neexecutarea condițiunilor unui contract de vinđare din partea vinđătorului, și anume a condițiunei de a preda actul definitiv cumpărătorului, nu pôte a trage desființarea contractului de plin drept, și instanțele judecătorești pot să acorde vinđătorului găsit în culpă un termen pentru predarea titlului definitiv, dupe trecerea căruia contractul să se considere ca resiliat, fără ca prin acesta să violeze întru ceva dispozițiunile art. 1.079 și 1.298 din codul civil 1363
- 6° Desființarea unui contra-înscris dat de un cumpărător vinđătorului și prin care se arată că actul de vinđare-cumpărare intervenit între acel vinđător și acel cumpărător este economicos, nu implică ratificarea saŭ reinouirea acelui act de vinđare 1532
- 7° Interpretarea întinderii lucrului care a format obiectul vinđerei între părți constitue o decizie de fapt ce intră în atributul suveran al instanțelor de fond și care, ca atare, scapă censurei curței de casație . . . 1530

Vinđare silită: Veđi: »Urmărire imobiliară«.

Venituri comunale: Veđi: »Contravențiuni la plata acciselor comunale«.

Z

Zestre: Veđi: »Dotă«.

SECȚIUNEA II

A

Pagina

Abordagiū : Causa abordagiului a două vase, navigând în sens contrariū pe Dunăre, este o cestiune de fapt lăsată la aprecierea instanței de fond	1405
Abus de încredere : 1 ^o În delictul de abus de încredere, delict prevăzut de art. 322 din codul penal, judecătorul nu poate pronunța o amendă mai mare de cât minimumul de 26 lei fixat de citatul articol, dacă nu determină cuantumul restituțiunilor și daunelor-interese cauzate, acesta sub pedepsă de nulitate și casarea întregii sale decisiuni	741
— 2 ^o Delictul de abus de încredere nu poate exista de cât dovedindu-se o sustragere sau o risipă din partea delicentului cu intențiunea dolosă de a-și apropia lucrurile sustrase.	
Ast-fel este casabilă hotărîrea care condamnă pe un delicent pentru abus de încredere fără a constata existența acestor elemente	1430
Abus de putere : Faptul că un comisar a bătut, în exercițiul funcțiunei sale, pe o persoană, constituie delictul prevăzut și pedepsit de art. 165 din codul penal, și este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca . .	1285
Achitare : Prevenitul achitat, ca nefiind culpabil de nici un fapt ilegal sau imoral și nici măcar de o greșală care să fi cauzat un prejudiciū, nu poate fi condamnat la despăgubiri civile. Acesta poate avea loc numai în cas de absolvire	531
Acte administrative : 1 ^o Dreptul acordat ministerului de interne prin art. 119, ultimul aliniat din legea sanitară din 1893, de a închide o farmacie, nu exclude în sine competența tribunalelor ordinare în contra măsurii ministerului ; căci, întru cât prin legile noastre positive nu se prevede verî-un alt mijloc spre a se cere retrac-tarea sau anularea actului abătut de la lege sau abusi-v al administrațiunei, trebuie să recunoștem părților,	

Acte administrative (urmare):

în spiritul legilor noastre, dreptul de a recurge la justiția ordinară spre a cere repararea rēului și pentru a obține o declarare că actul administrațiunei este abătut de la lege sau abusiv

925

- 2° Dupe legea sanitară din 1893, numai românii sau cei naturalizați români pot fi diriginți de farmacie.

Străinii, însă, cari, în conformitate cu legile anterioare acestei legi, dobândiseră în mod regulat autorizația de a fi diriginți de farmacii, au dreptul a continua a dirige farmacii și sub imperiul legii sanitare din 1893, intru cât această lege nu se poate aplica cu efect retroactiv, fără o dispoziție anume coprinsă într'ênsa, dispoziție ce nu există.

Ast-fel că ministerul de interne comite un exces de putere, o abatere și violăză art. 119 din legea sanitară din 1893 când ordonă închiderea unei farmacii dirigiată de un străin, dar care obținuse în mod regulat și definitiv, înainte de punerea în aplicare a acestei legi, autorizațiunea de a dirige o farmacie

925

Act de paupertate : 1° Partea care a cădut în proces și a fost condamnată din oficiu de către tribunalul de prima instanță, conform art. 30, alin. V, și 31 din legea timbrului, la plata către fisc a indemnizațiunei timbrului ce ar fi trebuit să întrebuițeze în proces adversarul său care s'a servit cu act de paupertate, nu este în drept ca, făcând apel, să cêră a fi scutit de plata acestor taxe, căci o asemenea cerere de scutire nu se poate judeca de cât față de fisc și dupe formele prevădute în legea specială a timbrului

713

- 2° O contestațiune fiind făcută cu act de paupertate, urmăză că procedura pentru punerea ei în stare de judecare este scutită de taxe; ast-fel că și publicațiunea citațiunilor prin foia anunziurilor oficiale este gratuită

1022

Act medico-legal : Ascultarea medicilor cari au încheiat actul medico-legal, când acesta se găsește necesară de către instanța de fond, se face prin săvîrșirea jurământului prevădut de art. 153 din procedura penală, iar nu acela prevădut de art. 43 din aceeași procedură.

744

Act sub semnătură privată : 1° Cambia ce nu întrunesc condițiunile cerute de lege pentru a fi valabilă ca cambie, poate să se serve ca un act sub semnătură privată.

1458

- 2° Neconstatarea îndeplinirei dispozițiunilor din art. 166 și 168 din procedura civilă, când o parte nu re-

Act sub semnătură privată (urmare):	
cunoște semnătura dintr'un act sub-semnătură privată ce i se opune, nefiind de ordine publică și nici prescrisă sub pedepsă de nulitate, nu poate forma un motiv de casare	1119
Acțiuni: Formalitățile dupe cari are a fi intentată o acțiune judecătorească, în privința instrucțiunii și a procedurii, se determină de legea sub care se îndeplinesc acele forme	1041
Acțiune civilă: În materie corecțională inculpatul nu poate fi, în urma achitărei, condamnat la daune, cum poate fi în materie criminală, intru cât este constant principiul că acțiunea civilă pentru daune nu poate fi exercitată d'inaintea tribunalelor corecționale când nu mai este faptul delictuos care să dea naștere la daune	1134
Adjudecațiune imobiliară: Vezi »Urmărire imobiliară«.	
Advocați ai aședămintelor St. Spiridon din Iași: Vezi »Delict de presă; funcționari privați; martori«.	
Afipse și publicațiuni: Vezi »Urmărire imobiliară«.	
Agenți auxiliari ai ministerului public: Vezi »ministerul public«.	
Agenți provocatori: Sunt considerați ca agenți provocatori aceia cari, prin daruri, amenințări, abus de autoritate sau de putere, uneltiri culpabile, ror fi provocat la o infracțiune sau vor fi dat instrucțiuni spre a o comite.	1267
Agenții portăreilor: Vezi »Competință; portărei«.	
Ajutori de perceptor: Ajutorii de perceptor sunt considerați ca funcționari publici în sensul art. 124 din codul penal, așa că falsurile săvârșite de dênșii în actele ce sunt de atribuțiunile lor, constituiesc delictele prevădute de citatul articol	77
Amânare: Instanțele judecătorești sunt suverane să aprecieze și sa admită sau să respingă cererea de a se amâna judecarea unei afaceri până când se va aduce cutare dosar	1134
Amendă: Amenda fiind considerată ca o pedepsă mai ușoară de cât privațiunea de libertate, instanța de apel, judecând apelul unui condamnat, poate înlocui închisoarea dată de prima instanță cu o amendă ce ar covârși, în cas de insolvabilitate a condamnatului, închisoarea ce i dase prima instanță	1277
Antreprenor de lucrări publice: Vezi »Lucrări publice«.	
Apărător din oficiu: Vezi »Curtea cu jurați«.	
Apel: 1 ^o O cerere de apel sau de recurs în casație—ca și orice altă cerere introductivă de instanță—nu e nulă, când	

Apel (urmare):

- numele aceleia care o face a fost scris în josul ei nu de însăși dânsul, ci prin o altă persoană, cu toate că acesta n'avea din parte-i un mandat 62
- 2° Apelul contra cărților de judecată pronunțată de către judecătorii de pace în materie penală câtă să se declare chiar la judecătorul de pace, iar nu direct la tribunal 740
- 3° Hotărârile date de judecătorii de pace în materie de delikte de loviri și răniri simple, prevădute de art. 238 din codul penal, sunt în tot-d'a-una susceptibile de apel, ori cât de minimă ar fi cifra amendelor și despăgubirilor civile pronunțate 97
- 4° Sentințele prin cari tribunalul, în materie penală, și anume în materie de delict silvic, suspendă judecata acțiunii publice până ce se va judeca înaintea instanțelor judecătorești civile contestația prejudiciabilă a proprietății, ridicată de delincent, sunt susceptibile de apel. 60
- 5° Judecatul în lipsă are drept a face atât opozițiune cât și apel în același timp, și, în asemenea cas, apelul este admisibil, dacă e judecat înaintea opozițiunii, mai ales când se constată că opozițiunea a fost respinsă în formă, în urma apelului 154
- 6° Când prin cererea de apel apelații arată că atacă cu apel o carte de judecată prin care li s'a respins opozițiunea lor la o carte de judecată anterioară ce i condamnasă în lipsă, și când cea de a doua carte de judecată, respingând opozițiunea ca nesustținută, reproduce dispozițiunea primei cărți de judecată, acest apel nu poate fi considerat ca tardiv, fiind-că de la prima carte de judecată și până la ziua facerii apelului expirase termenul de apel, dacă apelul făcut în contra celei de a doua cărți de judecată este în termen, întru cât prin reproducerea în cea de a doua carte a dispozițiunii primei cărți de judecată aceste două cărți de judecată fac un singur tot 918
- 7° Sentința prin care s'a respins contestațiunea pentru scoterea din vânzare a imobilului din cauza nulității titlului executor poate fi atacată pe calea apelului. Dacă, însă, tribunalul nu suspendă vânzarea, ordonanța de adjudecare se atacă pe calea recursului 235
- 8° Instanța de apel este în drept să preschimbe calificațiunea juridică a unui fapt imputat și să califice alt-fel faptul, subsumându-l sub un alt text de lege

Apel (urmare):

- de cât cel viat în hotărîrea primei instanțe, sub condițiune însă ca instanța de apel să se întemeieze pe fapte discutate la prima instanță. 1271
- 9° În apel, tribunalul se poate întemeia, pe lângă actele și conclusiunile depuse înaintea sa, și pe actele și dovezile depuse la judele de ocol 884
- 10° Judecătorii instanței de apel sunt suverani să repete procedurile probatorii de la prima instanță când le găsesc defectuoase sau incomplete 869
- 11° Reclamantul constituit parte civilă, într-o afacere penală, la judele de ocol, poate fi citat de tribunal în această calitate cu ocaziunea judecării apelului făcut de inculpați, chiar dacă dînsul n'a făcut apel, și, prezentându-se, poate cere și obține despăgubirile civile . 1267
- 12° În apel, instanța judecătorească poate menține despăgubirile civile acordate unui reclamant în penal de prima instanță, chiar dacă dînsul nu a fost presinte în apel 1277
- 13° Partea civilă putînd să 'și reducă în apel pretențiunile sale, pe motiv că s'a despăgubit în parte, și curtea acordînd aceste despăgubiri ast-fel cum au fost reduse, prin simpla reducere a despăgubirilor civile nu s'a schimbat natura și calificarea delictului . . . 1452
- 14° Din combinațiunea art. 183, 195 și 197 din procedura penală rezultă că partea civilă, avînd dreptul să facă apel în contra sentințelor date în materie corecțională, are și pe acela de a face opozițiune, și termenul de a face opozițiune începe a curge pentru partea civilă din ziua când i s'a notificat sentința dată în lipsa ei 867
- 15° Art. 169 procedura penală nefăcînd nici o distincțiune între dreptul părții condamnate sau partea civilă de a face apel, rezultă că dreptul de apel, în condițiunile prevădute de citatul articol, este același pentru ambele părți, așa în cât partea civilă poate să facă apel contra unei cărți de judecată prin care contravenientul, pe lângă că a fost condamnat la 5 lei amendă ca contravențiune la regulamentele comunale, mai este condamnat și la facere de reparațiuni, de ore-ce această din urmă obligațiune impusă contravenientului nu poate fi considerată de cât tot ca o condamnățiune față de primărie 1688
- 16° Săvîrșesce un adevărat exces de putere curtea de apel care, sesizată de apelul unui inculpat, condam-

Apel (urmare):

nat de tribunal pentru delictul de brancută frauduloasă, însă achitat pentru delictul de brancută simplă, îl declară nerăspunzător pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă culpabil pentru bancrută simplă, de ore-ce inculpatul fiind achitat la prima instanță pentru acest fapt, el se vede condamnat în apel pentru un delict ce nu i se mai putea imputa.

În asemenea cas decisiunea curței este casabilă și această casare se face fără trimitere

1400

- 17° În urma apelului *a minima* făcut de ministerul public, curtea de apel, având dreptul de aprecierea faptelor, poate, fără a i se aduce fapte noul, ca, apreciind faptele constatate de tribunal, să găsească că acele fapte constituiesc delictul pentru care inculpatul a fost achitat de tribunal și să-l condamne dînsa pentru acel delict

1544

- 18° Cerințele art. 204 din procedura penală sunt îndeplinite când se constată că raportul s'a făcut de către judecătorul curței de apel înainte de înfățișare.

-Măsurile luate de curte în interesul cauzei, posterior facerii raportului, nu necesită un supliment de raport

1544

- 19° Amendă fiind considerată ca o pedepsă mai ușoară de cît privațiunea de libertate, instanța de apel, judecînd apelul unui condamnat, poate înlocui închisoarea dată de prima instanță cu o amendă ce ar covârși, în cas de insolabilitate a condamnatului, închisoarea ce i dase prima instanță

1277

- 20° Violază legea curtea de apel când, pentru a declara neadmisibil un apel, procedeză la verificarea scrierei și subscrierei din petiția de apel, fără ca apelantul să fie față la înfățișare și fără ca cel puțin mandatarul său și intimatul să fi consimțit ca verificarea să se facă fără chemarea părților, și deci decisiunea sa este casabilă.

1257

- 21° Asemănat art. 54 din legea de constatarea și perceperea contribuțiilor directe, comisiile de apel au căderea de a judeca numai apelurile îndreptate contra hotărîrilor comisiei comunale de prefaceri. Așa dar, este casabilă, ca dată fără competență decisiunea comisiei de apel care a judecat o cerere sub formă de apel făcută contra statului de adăugiri și scăderi, iar nu contra unei hotărîri a comisiei comunale.

551

- 22° Apelurile făcute înainte de comisiunea de apel, în

Apel (urmare):

- materie de recensământ general, dupe 15 Noembre, se judecă fără chemarea părților 349
- 23° Comite un exces de putere și pronunță o hotărâre casabilă comisiunea de apel care admite ca bărbatul să retragă apelul făcut de femeia sa, fără să stabilească dacă dânsul avea sau nu dreptul și calitatea de a face o asemenea cerere de desistare 371
- 24° Partea care a cădut în proces și a fost condamnată din oficiu de către tribunalul de prima instanță, conform art. 30, alin. V, și 31 din legea timbrului, la plata către fisc a indemnisațiunei timbrului ce ar fi trebuit să întrebuințeze în proces adversarul său care s'a servit cu act de paupertate, nu este în drept ca, făcând apel, să cêră a fi scutită de plata acestor taxe, căci o asemenea cerere de scutire nu se pôte judeca de cât față de fisc și dupe formele prevădute în legea specială a timbrului 713
- 25° Expresiunea generică de „recurs“, întrebuințată de o parte care atacă înaintea tribunalului o carte de judecată a judeului de pace, nu trebuie luată în tot-d'a-una în sensul restrins că partea a voit a recurge la o cale extraordinară de reformare a cărței de judecată, ci și în sensul că a voit a recurge la o cale ordinară, și anume aceea a apelului, întru cât tribunalul este și instanță de apel și instanță de casație în contra cărților de judecată. Tribunalele sunt în drept, în asemenea cas, să constate care a fost intențiunea părților 1076
- 26° Inculpatul condamnat în corecțional nu pôte face un motiv de casare din faptul că apelul său a fost judecat de curtea de apel fără ca procedura să fie îndeplinită în privința reclamantului, când el însuși a stăruit să se judece apelul în starea în care se găsea 1277
- 27° Curtea de apel, având de o potrivă competența de a judeca afacerile, fie de natură comercială, fie de natură civilă, ca și tribunalele de județ, este în drept, în apel, când o afacere introdusă ca comercială înaintea tribunalului și tribunalul 'și-a declinat competența, considerând-o ca civilă, să evôce fondul și să o judece, ceea ce și tribunalul putea face, întru cât, dupe art. 887 din codul comercial, când autoritatea judiciară ce se invocă exercită amândouă jurisdicțiunile, comercială și civilă, omisiunea sa erórea în indicațiunea uneia saú alteia nu pôte da loc la o declinare de competență. 910

Apel (urmare):

- 28° De și este adevărat că prin efectul devolutiv de instanță al apelului cauza este repusă în starea ei primitivă, acest principiu însă nu poate avea altă consecință, atunci când judecătorul primei instanțe, în virtutea art. 234 din procedura civilă, a privit un fapt ca mărturisit prin neprezentarea părții ca să răspundă la interogatoriul ce i s'a propus, de cât acea de a îndreptăți pe partea ce nu se presintase la prima instanță, să ceară a răspunde înaintea instanței de apel la acel interogatoriū, iar nu și aceea ca instanța de apel să împlinescă din oficiū ceea ce partea n'ar face, adică să o supună din oficiū la interogatoriū când partea nu ar face o asemenea propunere 1240
 - 29° Neprezentarea la interogatoriū la prima instanță nu poate fi considerată ca o probă *juris et de jure*, ci numai ca o presumpțiune de natură a forma convingerea judecătorului înaintea căruia are loc chemarea la interogatoriū, ast-fel că apelul, prin efectul său devolutiv, repunând afacerea în prima sa stare, partea chemată la interogatoriū, și care a lipsit la prima instanță, poate răspunde în apel la interogatoriū; și în cas când tăgăduiesce faptul asupra căruia reclamantul 'i cerea mărturisirea, reclamantul trebuie să 'și probeze reclamațiunea 918
- Apreciațiunea instanțelor de fond:** Veđi »Casațiune; mar-tori«.
- Architect:** Veđi »Construcțiuni; responsabilitate«.
- Armată:** Veđi »Competință«. — »Tribunale militare«.
- Arvună:** 1° Arvuna fiind un accesoriū, nu poate servi ca semn de executare pentru o convenție de vânzare perfectă. 1255
- 2° Când vânzarea se resolvă din culpa vânzătorului, acesta este dator a restitui arvuna primită 1255
- Asigurare contra incendiului:** Dreptul ce 'l are societatea de asigurare »Unirea« prin art. 35 al statutelor sale, său de a despăgubi pe proprietarul unui imobil distrus prin incendiū, său de a efectua singură reconstruirea său reparația aceluī imobil, este un mijloc care poate fi propus până la terminarea judecăței la instanța de fond, nu însă în limine litis 1395
- Atentat la pudore:** Atentatul la pudore, indeplinit său încercat, este, conform art. 263 din codul penal, un delict, dacă s'a comis fără violență, și este o crimă, conform art. 264 același cod, dacă s'a săvârșit cu violență, și, așa cum sunt redactate aceste articole, circum-

Atentat la pudore:

stanța dacă faptul s'a săvârșit fără violență sau cu violență este un element constitutiv, nu o simplă circumstanță agravantă, de ôre-ce nu numai pedépsa se măresce în lăuntru gradăționei legel penale, ci chiar natura delictului este alta într'un cas și în altul, și de aceea nu pôte forma obiectul unei cestiuni separate, ci se pune în cestiunea principală a culpabilităței

1427

Autentificare : Consuli românî au dreptul a legalisa și a autentifica acte și contracte nu numai dintre românî și persoanele țerei în care consuli funcționéză, ci și acte numai de ale acestor persoane cari privesc afaceri ce au a se săvârși în România.

Ast-fel un consul român dintr'o țără străină este competent a legalisa procura ce un locuitor din acea țără, neromân, voesce a trâmite unei persoane în România spre a intenta un proces înaintea autorităților judecătorești române

1434

Autoritatea lucrului judecat : 1° Nu se violéză autoritatea lucrului judecat când, în urma apelului părței civile, curtea condamnă pe inculpatul achitat de tribunal la despăgubiri civile, de ôre-ce sentința tribunalului, fiind dată cu dreptul de apel, nu pôte fi considerată ca definitivă față cu partea civilă

1566

— 2° Sentința pronunțată în corecțional de un tribunal civil asupra faptului imputat unor militari dați judecăței împreună cu alți inculpați civili, și rămasă definitivă, constitue pentru acei militari lucru judecat și ast-fel dênșii nu mai pot fi judecați pentru același fapt de un alt tribunal, fie civil, fie militar, fără a se viola autoritatea lucrului judecat și principiul non bis in idem

1408

— 3° Autoritatea lucrului judecat în penal nu pôte să influențeze asupra civilului, când faptele cari s'au judecat în penal și în urmă în civil sunt cu totul deosebite, și nu există nici o contrarietate între hotărîrea pronunțată în penal și cea pronunțată pe cale civilă.

1405

— 4° Nu există autoritatea lucrului judecat, când hotărîrea ce se invocă ca constituind lucru judecat de către un inculpat dat judecăței pentru delictul de înșelăciune, a fost dată pentru o contravențiune la legea sistemului metric

1092

— 5° Nu există lucru judecat atunci când prima cerere a avut de obiect darea unor socoteli, iar a doua cerere

Autoritatea lucrului judecat (urmare):

- are de obiect nu o revisuire sau o prefacere a acelor socoteli, ci numai rectificarea a câtor-va condeie rău strecurate în acele socoteli, din cauză de erori de calcul sau omisiuni. 772
- 6° Hotărîrea prin care proprietarul unei construcțiuni este condamnat la dărîmarea ei, în interesul siguranței publice, dupe cererea primăriei respective, este opozabilă chiriașului, cu toate că n'a figurat în proces. . . 71
- 7° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, nu se poate invoca pentru prima oară în cașiune motiv de casare întemeiat pe violarea autorității lucrului judecat, violare în sensul că juriul de trîmitere, dupe casare, a dat o indemnizare mai mare de cît primul juriu, a cărui decisiune fusese casată. . . 1445
- 8° În materie de recensămînt general asupra contribuțiilor directe, nu se poate opune părții, ca constituind lucru judecat, o hotărîre anterioară dată față de o persoană care s'a pretins ca procurator al ei, dacă nu se constată că acea persoană a fost în adevăr procuratorul ei și că avea dreptul de a lua în locu-i cunoștință de termen, sau ce calitate avea spre a se vedea dacă putea să se judece în numele său. 419
- 9° O decisiune pronunțată de către comisiunea dunărenă numai din punctul de vedere disciplinar pentru contravenirea unui vas la regulamentul de navigațiune nu poate fi invocată ca constituind lucru judecat în acțiunea comercială ce are loc în urmă înaintea tribunalelor ordinare pentru plata daunelor-interese rezultând din ciocnirea aceluși vas cu altul. De aci urmăz că dacă judecătorul fondului a omis a se pronunța asupra mijlocului de apărare întemeiat pe existența unei asemenea autorități a lucrului judecat, această omisiune nu este esențială și, ca atare, nu poate da loc la casarea hotărîrei ce pronunțată. 594

B

- Bancrută frauduloasă:** 1° Omisiunile făcute de un comerciant în registrele sale, făcute în scop de a nu arăta adevărata stare a activului său, acest singur fapt este suficient pentru a motiva, în cas de faliment, condamnarea sa ca falit fraudulos. 1279
- 2° Săvîrșesce un adevărat exces de putere curtea de apel care, sesizată de apelul unui inculpat, condam-

Bancrută frauduloasă (urmare):

nat de tribunal pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă achitat pentru delictul de bancrută simplă, îl declară nerăspunzător pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă culpabil pentru bancrută simplă, de ore-ce inculpatul fiind achitat la prima instanță pentru acest fapt, el se vede condamnat în apel pentru un delict ce nu i se mai putea imputa.

În asemenea caz decisiunea curței este casabilă și această casare se face fără trimitere. 1400

Bancrută simplă: Sunt culpabili de delictul de bancrută simplă comercianții cari n'au ținut în mod regulat registrele prevădute de lege, sau cel puțin registrul-jurnal, încheiat și vădat conform art. 27 din codul comercial, fără a fi nevoie a se constata și intenția frauduloasă din partea acelor comercianți. 869

Se face culpabil de bancrută simplă comerciantul care a încetat plățile și care n'a ținut de loc, sau nu le-a ținut în mod regulat, registrele prescrise de lege, sau cel puțin registrul-jurnal încheiat și vădat conform legii, și simpla constatare a acestui fapt este suficientă pentru a face pe comerciantul falit culpabil de bancrută simplă. 1670

Băuturi spirituoase: Vezi „Contribuțiuni directe“.

Bigamie: Pentru ca să existe delictul de bigamie, pe lângă existența unei căsătorii anterioare și faptul de a contracta o altă căsătorie, se mai cere și intențiune frauduloasă din partea agenților, și această intențiune frauduloasă trebuie constatată de instanțele judecătorești. Ast-fel este casabilă decisiunea curței, care nu arată de unde rezultă intențiunea frauduloasă.. . . . 1105

Bilet la ordin: Vezi „Cambia“.

Biurou de servitor: Faptul, prevăzut de art. 28 din legea servitorilor, că un particular ține birou de servitor, nu constituie o simplă contravențiune, ci un delict, care, fiind pedepsit cu închisoare pe timp mai lung de șase luni și o zi, nu poate fi judecat, chiar dupe noua lege a judecătoriilor de pace din Iunie 1894, de cât de tribunalele corecționale de județ. 57

C

Calificarea faptelor: Instanța de apel este în drept să preschimbe calificațiunea juridică a unui fapt imputat și să califice alt-fel faptul, subsumându-l sub un alt

Calificarea faptelor (urmare):

text de lege de cât cel vădat în hotărîrea primei instanțe, sub condițiune însă ca instanța de apel să se întemeieze pe fapte discutate la prima instanță . . .

1271

Calomnie: 1° Este culpabil ca coautor al delictului prevădută și pedepsit de art. 298 din codul penal și acela care a scris și a alcătuit denunțarea calomnioasă pentru alte persoane cari au subscris-o prin punere de deget, când dănsul a conlucrat la acesta cu bună știință că acuzățiunea este mincinosă

591

— 2° Numai funcționarii Statului, județelor și comunelor sunt funcționari publici. — Advocații episcopiei spitalului Sf. Spiridon din Iași nu pot fi considerați ca funcționari publici, de ore-ce acest spital, de și este un așezământ de utilitate publică, el însă este o instituțiune privată. Așa dar, în materie de calomnie adusă prin presă în persoana unui asemenea avocat, curtea cu jurați cu drept cuvânt a respins ca neadmisibilă proba de drept comun (cum e proba cu martori), prevădută de art. 296 penultimul alineat din codul penal, e autorul calomniei oferea spre a dovedi faptele imputate

749

— 3° În materie de calomnie prin presă, expresiunea »dacă este culpabil«, conține toate elementele cari constituiesc culpabilitatea prevenitului, fără a mai fi trebuință a se mai pune juraților cestiunea dacă prevenitul a comis faptul »cu voință«.

857

— 4° Réua credință, ca element constitutiv al delictului de calomnie, are a fi considerată ca fiind coprinsă în cestiunea principală asupra faptului dacă cutare este culpabil, și deci nu trebuie să formeze obiectul unei cestiuni deosebite. Ast-fel, comisiunea juraților răspundând afirmativ la prima cestiune a culpabilității acusatului pentru delictul de calomnie imputat, cuvintele: »este culpabil« din verdict implică neapărat și réua credință.

1136

— 5° Cuvintele rostite într-o conferință publică de un rezervist, când nu se află sub arme, și prin cari se articulează contra unor superiori fapte precise și de natură ast-fel că, dacă ar fi adevărate, ar supune pe aceștia la pedepsa prevădută de art. 222 din codul de justiție militară și la ura și disprețul public, aceste cuvinte, rostite în asemenea împrejurări, constituie nu delictul de injurie, ci acela de calomnie.

1412

Cambie: 1° Girul pus pe o cambie dupe scadență, produce

Cambie (urmare):

- numai efectul unei simple cesiuni de creanță, ast-fel
că în asemenea cas cambia nu mai are puterea dove-
ditore ce ȳ acordă art. 349 din codul comercial . . . 1127
- 2° De și este adevărat că, dupe art. 281 din codul de
comerț, girul cambiei ajunsă la scadență, produce
efectul unei cesiuni, pentru acesta însă nu e nevoie de
notificarea cesiunei către debitor. Într'un asemenea
cas, debitorul nu se poate opune la plata ei sub cuvânt
că cesionarul n'ar fi proprietarul ei legal. 751
- 3° Când într'o cambie, pe lângă mențiunea „bun și
aprobat“, nu se arată în litere, de cel care se obligă,
și suma pentru care se obligă, așa cum cere art. 275
din codul comercial, ȳisa cambie încetăză de a face
probă prin ea însăși, însă poate fi considerată ca un în-
ceput de dovadă scrisă, și complectată prin probă cu
martori, și aprecierea probelor este lăsată la suvera-
nitatea judecătorilor fondului. 921
- 4° Cambia ce nu întrunesce condițiunile cerute de
lege pentru a fi valabilă ca cambie poate să se serve
ca un act sub semnătură privată 1458
- 5° Admiterea unei noui verificări de scripte, a noui
martori și interpretarea deposițiunilor martorilor deja
audiați, precum și fixarea momentului când semna-
tarul unei cambii a cădut în stare de demență, sunt
cesiuni de fapt de atributul suveran al instanțelor de
fond 1458

Camera de punere sub acușațiune: Consilierul care a ho-
tărit la camera de punere sub acușațiune menținerea
mandatului de arestare decernat contra prevenitului,
poate lua parte ca judecător la judecarea fondului pro-
cesului înaintea curței de apel 392

Casațiune: 1° Termenul de recurs în casațiune în contra ho-
tărilor date în materie penală, este de trei ȳile li-
bere, calculate de la pronunțarea lor 1394

— 2° Declarațiunea de recurs în materie penală urmăză
să se facă la grefa instanței a cărei hotărîre se atacă
cu recurs 1283

— 3° Recursul în casațiune, în materie penală, urmăză a
fi declarat la grefa instanței care a pronunțat hotărî-
rea în termen de trei ȳile libere din ȳiua pronunță-
rei hotărîrei, fie că recursul se face contra unei hotă-
ririi dată asupra fondului în public, fie că se face în
contra unei încheeri dată în camera de consiliu, cum
ar fi de exemplu asupra unei încheeri ce statuază,

Casațiune (urmare):

- dupe cererea unui condamnat, asupra contopirei pedepselor la cari a fost osândit acel prevenit 1663
- 4° In casațiune nu se citează de cât părțile cari au figurat înaintea instanțelor de fond sau cari au interes vedit în cauză 1250
- 5° Inculpatul condamnat în corecțional nu poate face un motiv de casare din faptul că apelul său a fost judecat de curtea de apel fără ca procedura să fie îndeplinită în privința reclamantului, când el însuși a stăruit să se judece apelul în starea în care se găsea 1277
- 6° De și primarul are singur dreptul de a reprezenta comuna în judecată, și numai când este împedecat sau când se dă o delegație ajutorului acesta poate reprezenta comuna în judecată, totuși recursul făcut și semnat de un ajutor de primar fiind un act util comunei este valid, presupunându-se că primarul a lipsit sau a fost împedecat 1123
- 7° Este admisibil recursul făcut de un procurator când, de și nu în josul petițiunii pe recurs nu sunt trecute numele și pronumele persoanelor ce fac recursul și pe cari le reprezintă procuratorul, în procură sunt semnate persoanele ce au dat procură pentru facerea recursului 879
- 8° O cerere de apel sau de recurs în casație—ca și ori-ce altă cerere introductivă de instanță—nu e nulă când numele aceluia care o face a fost scris în josul ei nu de însăși densus, ci prin o altă persoană, cu toate că acesta n'avea din parte-i un mandat 62
- 9° D'înaintea instanței de divergință nu se pot discuta de cât punctele pe cari instanța le-a avut în vedere când s'a declarat divergința 923
- 10° Neconstatarea îndeplinirii dispozițiilor din art. 166 și 168 din procedura civilă, când o parte nu recunoște semnătura semnăturii dintr'un act sub-semnătură privată ce i se opune, nefiind de ordine publică și nici prescrisă sub pedepsă de nulitate, nu poate forma un motiv de casare 1119
- 11° Violază legea curtea de apel când, pentru a declara neadmisibil un apel, procedeză la verificarea scrierei și subscrierei din petiția de apel, fără ca apelantul să fie față la înfățișare și fără ca cel puțin mandatarul său și intimatul să fi consimțit ca verificarea să se facă fără chemarea părților, și, deci, decisiunea sa este casabilă 1257
- 12° Când o instanță de fond obligă pe cumpărătorul

Casațiune (urmare):

- unor mașini la plata prețului, fără să discute întâmpinările cumpărătorului, care se opune la plata celuiui preț până când mașinele nu vor fi aduse în stare de a funcționa în condițiunile contractului de cumpărătore, acea instanță judecătorească comite un exces de putere și hotărîrea sa este casabilă 1130
- 13° Expresiunea generică de »recurs« întrebuințată de o parte care atacă înaintea tribunalului o carte de judecată a judelei de pace, nu trebuie luată în tot-d'una în sensul restrins că partea a voit a recurge la o cale extraordinară de reformare a cărței de judecată, ci și în sensul că a voit a recurge la o cale ordinară, și anume aceea a apelului, întru cât tribunalul este și instanță de apel și instanță de casație în contra cărților de judecată. Tribunalele sunt în drept, în asemenea cas, să constate care a fost intențiunea părților . 1076
- 14° Este neintemeiat motivul de casare care vîdează violări și viciuri cari nu sunt în hotărîrea atacată cu recurs.
- Ast-fel este neintemeiat motivul care se întemeiază pe faptul că recurenta, în calitate de tutore, nu a fost autorizată de consiliul de familie să defere adversarului jurămint, când hotărîrea tribunalului nu se întemeiază pe jurămintul prestat, ci pe alte dovezi produse în cauză 1656
- 15° Enunțarea vagă în petiția de recurs cum că instanța a cărei hotărîre se atacă cu recurs a violat dreptul de apărare și a sîvîrșit un exces de putere, fără anume să arate în ce consistă această violare a dreptului de apărare și exces de putere, nu constituie un motiv de casare 1686
- 16° Este neadmisibil recursul în casație, în materie penală, făcut de prevenitul condamnat la o pedepsă privativă de a lui libertate, dacă nu s'a pus în stare de închisoare și nici a fost liberat pe cauțiune, și această cauțiune să fie depusă la instanța care a pronunțat decisiunea condamnatore, și care pôte să 'l libereze, căci cauțiunea depusă la camera de punere sub acuzare nu 'l pôte servi la recurs, acea cauțiune fiind depusă pentru un alt scop { 842
1124
1145
- 17° Art. 422 din procedura penală cere, în mod general, ca condițiune pentru admisibilitatea recursului în materie penală, ca recurentul să fie arestat sau li-

Casațiune (urmare):

- berat pe cauțiune, fără să distingă dacă acea libertate trebuie să fie încuviințată de curtea care a pronunțat hotărîrea condamnătoare și atacată cu recurs, sau de către judecătorul de instrucțiune, ori de tribunal. Ast-fel este admisibil recursul contra unei decisiuni a curței de apel când, de și acea curte a respins cererea recurentului de a fi liberat pe cauțiune, se constată că recurentul fusese liberat pe cauțiune de către tribunal 1094
- 18° Cererile de recurs în casațiune, în materie corecțională, în contra decisiunilor curților de apel, trebuie să fie însoțite, sub pedepsă de nulitate, de o taxă de 100 lei, plus 25 lei cîla timbrată pe care urmează să se facă declarația de recurs, sau, în cas de scăpătăciune, de un certificat prin care să se constate starea de paupertate a recurentului { 842
1121
- 19° Cererile de recurs în casațiune în contra sentințelor tribunalului, date în materie corecțională, trebuie să fie însoțite, sub pedepsă de nulitate, de o taxă de 50 lei, plus 25 lei cîla timbrată pe care urmează să se facă declarația de recurs, sau, în cas de scăpătăciune, de un certificat care să constate starea de paupertate a recurentului 1291
- 20° Hotărîrile date de curtea de casație, în materie penală, în lipsa recurentului, nu sunt susceptibile de opoziție { 717
1275
- 21° Hotărîrile pronunțate în lipsă de către instanțele de fond, în materie de contestațiuni la executare sau la urmărirea imobiliară, nu sunt susceptibile de opozițiune. Și, în acest cas, casarea unei hotărîri care a admis o asemenea opozițiune și a reformat prima hotărîre dată în lipsă, cată să se pronunțe fără trîmterire. 623
- 22° Asemănat art. 53 din legea judecătorilor de pace, termenul de opoziție contra cîrților de judecată pronunțate în lipsă de judecătorii de pace, chiar în materie comercială, este de 5 zile pentru cei domiciliați în țară, calculate de la comunicarea hotărîrei. Admiterea unei cereri de opozițiune făcută peste disul termen, violând prescripțiunile citatului articol, face ca hotărîrea să fie casabilă, și această casare pôte fi cerută în interesul legii de către procurorul general al curței de casație 150
- 23° Săvîrșesc un adevărat exces de putere curtea de

Casațiune (urmare):

apel care, sesizată de apelul unui inculpat, condamnat de tribunal pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă achitat pentru delictul de bancrută simplă, 'l declară nerăspunzător pentru delictul de bancrută frauduloasă, însă culpabil pentru bancrută simplă, de ore-ce inculpatul fiind achitat la prima instanță pentru acest fapt, el se vede condamnat în apel pentru un delict ce nu i se mai putea imputa.

În asemenea cas decisiunea curței este casabilă și această casare se face fără trimitere 1400

- 24⁰ Curtea de trimitere, judecând o afacere corecțională ce 'l-a fost trimisă în urma unei casări, poate să aprecieze probele și actele și să admită în favoarea inculpatului circumstanțe ușurătoare, reducându'î pedepsa ce 'i fusese dată prin decisiunea casată, chiar dacă această decisiune fusese casată dupe recursul făcut de procurorul general, fără ca prin acesta să se pōtă susține că s'ar fi sēvrișit veri-un exces de putere. 1402

- 25⁰ Constatările de fapt, precum și aprecierea lor, fiind de atributul suveran al instanțelor de fond, scapă censurei curței de casație. } 871
1381

- 26⁰ Facerea unei noui expertise cerută de părți este o cestiune de apreciere, de atributul suveran al instanțelor de fond } 1119
1373

- 27⁰ Cestiunea de a se sci dacă cine-va este său nu în culpă este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a judecătorilor fondului 1255

- 28⁰ Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze și să oblige, dupe împrejurări, pe un constructor său să reface partea din construcțiune vișios construită, său să plătescă diferența de preț și daune 1373

- 29⁰ Constatarea vișiosității unei construcțiuni fiind o cestiune de fapt, este de atributul suveran al instanțelor de fond, și hotărîrea lor, în această privință, scapă censurei curței de casație. 1028

- 30⁰ Stabilirea identității unei persoane este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, care nu pōte cădea sub censura curței de casație. 1282

- 31⁰ Causa abordagiului a două vase, navigând în sens contrariu pe Dunăre, este o cestiune de fapt, lăsată la aprecierea instanței de fond. 1405

Casație (urmare):

- 32° Admiterea unei noi verificări de scripte, a noi martori și interpretarea depozițiilor martorilor deja audiați, precum și fixarea momentului când semnatul unei cambii a căzut în stare de demență, sunt cestiuni de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond. 1458
- 33° Cestiunea de a se ști dacă mai multe fapte delictuoase imputate unui acusat constituiesc mai multe crime sau delikte distincte unul de altul, sau dacă această continuitate de fapte, săvârșite într'un anume scop determinat, constituiesc una și aceeași crimă sau delict, este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond, și nu poate fi propusă pentru prima dată înaintea curții de casație 1583
- 34° Legea pedepsește omorul involuntar nu numai când este provenit dintr'o cauză directă, imputată cuiva, ci și acela provenit dintr'o cauză indirectă, și constatarea unei asemenea cauze este o cestiune de fapt ce nu se poate censura de curtea de casație 1298
- 35° Aprecierea probelor este de atributul suveran al instanțelor de fond. { 1100
1104
- 36° Judecătorii fondului sunt suverani în interpretarea actelor presintate de părți, și această interpretare scapă censurei curții de casație, destul numai ca prin interpretare să nu schimbe însăși natura actului, și cel ce se plânge că instanța de fond a denaturat cuprinsul unui act trebuie să dovedească acesta. . . . 1019
- 37° Interpretarea convențiilor și clauselor lor, după intenția comună a părților, formează o cestiune de fapt când nu se articulează de cât o rea interpretare a cuprinsului convenției, și astfel scapă de sub censura curții de casație 1255
- 38° Judecătorii fondului decid în mod suveran dacă actele produse de o parte constituie sau nu un început de dovadă scrisă. 1593
- 39° Constatarea dacă cauza unei obligațiuni este sau nu licită se face de instanțele de fond în mod suveran. 1049
- 40° Numirea de experți mai cu seamă când se cere de părți, în mod subsidiar, fiind de atributul suveran al instanțelor de fond, omisiunea ce curtea de apel face nepronunțându-se asupra cererii făcută în subsidiar de o parte de a se numi experți nu este esențială și, deci, nu poate atrage casarea deciziunii. 1151
- 41° Acordarea speselor de instanță este lăsată, întru cât

Casațiune (urmare):

- privesce cuantumul lor, la aprecierea judecătorilor, astfel că nu există omisiune când judecătorii nu motivează hotărîrea lor în privința cuantumului cheltuelilor de judecată. 1019
- 42° Remunerația cuvenită unui mijlocitor pentru serviciile aduse se plătesce, de obicei, într'o sumă totală, și judecătorii fondului, ținînd seamă de serviciile aduse, de obiceiul consacrat și de legea burselor, sunt suverani să aprecieze și să fixeze cuantumul acestei remunerații, fără ca această apreciere să constituie un exces de putere, scăpînd astfel de censura curții de casație. 910
- 43° Actele comisiunii dunărene, relative la stabilirea pozițiunei unei gîamandure, nu au caracterul unor acte autentice, acea comisiune neavînd acest drept acordat și recunoscut nici chiar printr'un tractat internațional, astfel că acele acte nu pot fi privite de cît ca o părere lăsată la aprecierea instanței judecătorești. . . 1405
- 44° Cestiunea de a se ști dacă o creanță este saă nu lichidă este o cestiune de drept, așa că decisiunea instanței de fond în această privință cade sub censura curții de casație. 632
- 45° Constatarea elementelor unui delict este o cestiune de fapt de atributul instanțelor de fond. 1078
- 46° Utilitatea și oportunitatea ascultărei martorilor este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a judecătorului de fond, destul numai ca hotărîrea sa în privința admisibilității saă respingerei unei asemenea probe să fie motivată. 1267
- 47° În materie penală neascultarea martorilor citați nu pôte face ca hotărîrea să fie nulă cînd se constată că însuși prevenitul a renunțat la ascultarea acelor martori. 1290
- 48° Nulitatea provenind din neobservarea formelor cerute pentru jurămintul martorilor în penal, neobservare ce s'ar fi săvîrșit la prima instanță, nu pôte fi invocată pentru prima oră în casațiune dacă nu a fost propusă înaintea instanței de apel. 1267
- 49° În materie de delict corecțional, luarea în considerație de către judecătorul fondului a depunerii scrise a unui martor, fără a fi ascultat oral înaintea sa, din cauză că încetase din viață, nu face ca decisiunea să fie nulă, cînd această decisiune nu se întemeiază ex-

Casațiune (urmare):

clusiv, ci și pe alte probe și împrejurări de fapt din care densul și-a făcut convingerea.

81

- 50° Judecătorii fondului, fie cei însărcinați cu judecata, fie aceia cari n'au de cât misiunea de a instrui și de a trimite pe acușați înaintea celor d'ânteiu, nu se pot întemeia, pentru a stabili culpabilitatea acușătorilor, de cât pe elemente și mijloce adunate în conformitate cu regulile prescrise de lege pentru administrarea probelor.

Că dar, când este vorba de experți și martori, judecătorii nu pot basa decisiunile lor de cât pe experți și martori cari să fi depus prealabil jurământul prescris de lege.

Ast-fel este casabilă decisiunea camerei de punere sub acușațiune când se întemeiază, pentru a declara cas de urmărire contra unor acușați, pe raportul unui medic expert și pe arătările unui martor ce nu depuseseră jurământ.

1560

- 51° În materie pentru a se putea pronunța un regulament de competență din partea curței de casație, urmază: 1) ca să fie conflict de jurisdicțiune pozitiv sau negativ; 2) ca ambele jurisdicțiuni să fie chemate a judeca aceeași infracțiune sau infracțiuni conexe. .

105

- 52° Când doi judecători de instrucțiune, din descripțiunea aceleiași curți apelative, se vor afla în cercetarea aceluiași delict, acea curte de apel este în drept a pronunța un regulament de competență, nu curtea de casațiune, însă decisiunea curței de apel se poate ataca cu recurs în casațiune.

1086

- 53° Oficerii de rezervă și gradele inferioare din congediū nelimitat și rezervă, nefiind justițiabili de tribunalele militare de cât pentru anume delictes și numai atunci când ele ar fi fost comise din cauza și cu ocaziunea serviciului militar, urmază că pentru toate celelalte fapte pentru cari legea nu și asimilază cu militarilor, ei trebuie a fi priviți ca civili și, dar, au dreptul a ataca cu recurs în casațiune, pentru incompetență, hotărârile date de tribunalele militare.

1412

- 54° Recursul făcut omisso-medio este neadmisibil. Ast-fel, urmază a fi declarat ca neadmisibil recursul făcut în materie de delict silvic în contra sentinței tribunalului, când această sentință era succetibilă de apel.

1113

- 55° Nu se poate invoca pentru prma oară înaintea curței de casațiune motivul întemeiat pe rea constituire

Casațiune (urmare):

- a tribunalului dacă nu a fost propus înaintea curței de apel. 1452
- 56° În materie de divorț nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune, dacă nu a fost propus înaintea curței de apel motivul întemeiat pe neîndeplinirea dispozițiilor art. 219 și 229 din codul civil. . . 1448
- 57° Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune mijloce nepropuse înaintea judecătorului fondului. Ast-fel, mijlocul de casare că în materie comercială procentele legale nu pot fi mai mari de 6%, nu poate fi propus pentru prima oră în casație 753
- 58° Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune, omisso-medio, motivul întemeiat pe faptul că tribunalul a acordat pe nedrept dobânzi, dacă acest motiv nu a fost invocat înaintea curței de apel. 1395
- 59° Omisiunea din partea comisiunei de apel de a se pronunța asupra unei propuneri nu poate da loc la casare de cât atunci când ea ar fi esențială 328
- 60° Nemotivarea unei hotărâri asupra verii-unui mijloc invocat de verii-o parte, dă loc la casare numai atunci când acel mijloc ar fi fost de o așa natură în cât să schimbe soluțiunea procesului. 1127
- 61° Netrecerea în despositivul unei hotărâri condamnătoare a faptelor de cari provenitul a fost găsit culpabil nu poate atrage nulitatea hotărârii, ci numai amendarea grefierului 1279
- 62° Nearătarea în corpul hotărârii condamnătoare, în materie penală, că textele de lege aplicate inculpatului au fost citite în audiență de președinte, nu atrage nulitatea hotărârii, ci dă numai loc la o amendă contra grefierului. 1271
- 63° Nu comite exces de putere instanța judecătorească care se întemeiază, pentru a condamna pe un prevenit, pe lângă alte împrejurări de fapt, și pe mărturisirea făcută de dânsul la încheierea procesului-verbal, consemnată în acel proces-verbal și semnată de dânsul. . 1277
- 64° Nemenționarea, într-o hotărâre achitătoare despre neculpabilitatea unui prevenit nu poate determina casarea acelei hotărâri când această neculpabilitate este specificată prin considerantele hotărârii 1297
- 65° Omisiunea de a se arăta în hotărâre cauza împedicării președintelui de a participa la judecarea procesului, precum și nearătarea numelui judecătorului care a redactat considerantele, nu pot atrage casarea

Casație (urmare):

- hotărîrei, de ore-ce aceste dispozițiuni privesc numai administrațiunea interioară a instanței judecătorești, și, în ori-ce cas, nu sunt prevădute sub pedepsă de nulitate. 1274
- 66° Este casabilă hotărîrea care condamnă pe un prevenit pentru delictul de escrocherie, fără a constata dacă faptele imputate acelui prevenit îndeplinesc elementele delictului de înșelăciune și, între altele, manoperile frauduloase întrebuintate de prevenit în comiterea faptului 1376
- 67° Delictul de abuz de încredere nu poate exista de cât dovedindu-se o sustragere saă o risipă din partea delincuentului, cu intențiunea dolosă de a-și apropia lucrurile sustrase.
- Ast-fel este casabilă hotărîrea care condamnă pe un delincuent pentru abuz de încredere fără a constata existența acestor elemente. 1430
- 68° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, recursul în casație contra decisiunilor comisiunei de apel cată să fie declarat la casieria generală a județului respectiv. Recursul făcut direct la curtea de casație este neadmisibil. 242
- 69° Este neadmisibil recursul în casație făcut în contra decisiunei comisiunei comunale, fără să se fi epuizat instanța apelului 368
- 70° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe nu se pot face cereri noi pentru prima oră în casație 289
- 71° Mijlocul întemeiat pe faptul că o casă de locuit, ce a fost impusă la impozitul funciar, este situată în o comună rurală și, ca atare, trebuie a fi scutită dupe lege de acel impozit, nu poate fi propus pentru prima oră înainte curței de casație 366
- 72° Cestiunea de a se sci dacă un hotel este de primul rang saă de mijloc, constituie o cestiune de fapt, de atributul suveran al comisiunilor de recensământ, fără ca decisiunea lor în această privință să pôtă fi supusă censurêi curței de casație 364
- 73° Cestiunea de a se sci cât de întins se exercită un comerț—cum este o farmacie—constituie o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond, așa că decisiunea lor în această privință scapă de censura curței de casație 251
- 74° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, deci-

Casațiune (urmare):

- siunea comisiunei de apel care înlătură contractul de arendare pe periodul viitor, pentru care se face recensământul (în specie pe periodul 1896—1901), ce proprietarul îi presintă, pe simplul motiv că nu e autentic, și evaluează venitul, dupe simpla sa apreciere, la o sumă mai ridicată de cât cea arătată în contract. 308
- 75° Este nemotivată și, ca atare, casabilă decisiunea comisiunei de apel care nu se pronunță asupra actelor și probelor presintate de părți, mărginindu-se a declara în mod vag că dăsele nu 'și-au probat cererea în mod suficient. 331
- 76° Decisiunile pronunțate de comisiunile de apel în urma unei prime casări, și date în conformitate cu hotărîrea curței de casație care a casat prima decisiune a comisiunei de apel, nu mai sunt supuse recursului în casațiune. 1709
- 77° Asemănat art. 46 din legea din 1893, pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, decisiunile comisiunilor de apel, date în urma primei casări și a tăimirei afacerii a se judeca din nou, nu mai sunt supuse recursului dacă sunt conforme cu decisiunea curței de casație. Ast-fel, când prima decisiune a comisiunei de apel a fost casată pentru că un contribuabil fusese impus la dreptul proporțional de 2 %, prevăzut de art. 3 din legea patentelor din 1877, asupra venitului unei mori ce ar exploata singur, iar nu asupra valorii locative în cas când mōra s'ar închiria, cea de a doua decisiune a comisiunei de apel nu mai este susceptibilă de un nou recurs dacă de astă dată a stabilit dreptul proporțional asupra valorii locative ce s'ar putea obține în cas când mōra s'ar închiria. 1069
- 78° Din momentul ce o decisiune a curței de compturi a fost casată fără trāmitere, pe motiv că recurentul, ca controlor fiscal, nu era justițiabil de curtea de compturi, ca nefiind nici manipulator de bani publici, nici comptabil, curtea de compturi numai pōte ca, revisuină din oficiu decisiunea ce 'i-a fost atacată, să condamne pe controlorul fiscal recurent și la plata dobândilor pentru suma de bani la care fusese condamnat prin decisiunea casată, și deci și această din nou decisiune este casabilă, și tot fără trāmitere. . . 1236
- 79° În penal, calea recursului în contra decisiunilor și sentințelor preparatori și de instrucțiune nu este

Casațiune (urmare):

deschisă de cât dupe darea celor definitive decisiuni sau sentințe, afară numai când decisiunile și sentințele preparatorii sunt date asupra competenței, cas când pot fi atacate cu recurs în casațiune îndată ce vor fi date și fără a se aștepta darea celor definitive.

Ast-fel, este neadmisibil recursul făcut în contra încheerii președintelui curței cu jurați, prin care dispune amânarea cercetării pricinii pentru o altă sesiune, spre a se cita un martor, o asemenea încheere neavând de cât caracterul unei hotărâri preparatorii .

- 80° Nu se pôte formula un motiv de casare basat pe trecerea în listele de jurați a juraților cari nu au domiciliul real în județ
1418
- 81° Resumatul președintelui fiind lăsat la discrețiunea sa, scapă de censura casațiunei
849
- 82° Dupe pronunțarea verdictului afirmativ al juriului asupra unui delict de calomnie, nu se mai pôte face un motiv de casare întemeiat pe faptul că parchetul tribunalului n'ar fi procedat la constatarea faptelor denunțate de cel condamnat pentru calomnie .
849
- 83° Asemănat art. 20 al legii de expropriere, orice sentință declarativă de expropriere este supusă recursului, conform art. 27 din aceeași lege
1136
- 84° Formalitățile prescrise de art. 21 și 22 din legea de expropriațiune, pentru cauză de utilitate publică sunt relative la sentința declarativă de expropriere, iar nu la decisiunile juriului și ordonanțelor judele-diretor, ast-fel că nu se pôte face un motiv de casare din faptul că judele-diretor ar fi omis de a vorbi despre îndeplinirea formalităților din sus citatele articole
1031
- 85° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, decisiunea juriului și ordonanța judecătorului-diretor pot fi atacate cu recurs în casație pe motiv că ele sunt date cu exces de putere și fără competență, de și aceste casuri nu sunt arătate anume în art. 53 din legea de expropriațiune
1142
- 86° Nu se pôte face un motiv de casare, în materie de expropriere, de către administrațiunea ce expropriează, din faptul că proprietarul expropriat încetase din viață când afacerea s'a judecat de juriu, dacă se constată că înaintea juriului s'au presintat moștenitorii expropriatului și reprezentantul administrațiunei
711

Casațiune (urmare):

- nu a ridicat înaintea juriului nici o obiecțiune pentru acesta 1060
- 87° Regula consacrată prin art. 37, alin. II din legea organică a curței de casație, este adevărată, adică se poate cere casarea când o sentință se dă de judecătoria care n'a luat parte la toate ședințele de înfățișare, nu însă și când se ordonă o cercetare locală și se amână cauza, cas în care instanța se poate constitui și cu alți judecători pentru judecarea cauzei, de orice cauză, și în urma cercetării la fața locului, are a fi desbătută în întregimea ei.
- Ast-fel, în materie de expropriare pentru cauză de utilitate publică, când jurații, pentru convingerea lor, au descins la fața locului, dupe descinderea locală debaterile pot fi conduse de un alt judecător-director, de cât cel ce le-a condus până la descinderea locală, fără să se mai cerceteze cauzele înlocuirii, de orice se presupune că a existat o învederată cauză care a determinat înlocuirea sa 1573
- 88° În cas când decisiunea juriului și ordonanța de executare a judeului-director au fost casate și afacerea s'a trimis din nou înaintea aceluiași juriu, adică înaintea juriului din aceeași plasă, tribunalul trebuie să tragă la sorți o altă comisiune de jurați din lista aceleiași plăși, iar nu să trimită dosarul judeului-director ca acesta să convoce aceeași comisiune a cărei decisiune a fost casată, căci în asemenea cas decisiunea este iarăși casabilă 1698
- 89° Termenul de recurs în casație contra ordonanței de adjudecare este de 40 zile, calculate de la data ei. Acest termen nu poate fi schimbat chiar când e vorba de o persoană care era minoră în momentul când s'a dat ordonanța, căci nici un text de lege nu prevede posibilitatea suspendării lui până la majoritate . . . 548
- 90° În materie de urmărire silită, calea recursului în casație este deschisă numai debitorului expropriat, creditorilor și persoanelor care au intervenit la tribunal în cursul urmăririi. Ast-fel este neadmisibil recursul în casație făcut de un creditor al debitorului expropriat, având chiar ipotecă în imobilul urmărit, dacă nu a figurat în nici un mod la tribunal în cursul urmăririi . . . 1046
- 93° Nulitatea întemeiată pe faptul că titlul în virtutea căruia s'a făcut urmărirea nu conținea o creanță

Casațiune (urmare):

- lichidă și exigibilă nu poate fi invocată pentru prima oră înaintea curței de casație 614
- 94° Nu se poate invoca pentru prima oră înaintea curței de casațiune nulitatea comunicării comandamentului prealabil către debitorul urmărit 614
- 91° Nulitatea comunicării asptelor nu poate fi propusă pentru prima oră înaintea curței de casație 614
- 92° Motivul de casare întemeiat pe faptul că în publicațiunile de urmărire nu s'au arătat toate sarcinile imobilului urmărit nu poate fi propus pentru prima oră înaintea curței de casație dacă n'a format obiectul unei contestații în regulă înaintea tribunalului de urmărire 1063
- 95° Nu pot fi invocate pentru prima oră în casație mijlocele întemeiate pe faptul că un act de cesiune, depus drept preț, n'a fost notificat debitorului, că acel act este nul, de orice n'ar fi cuprinzând prețul cesiunii și că creanța cesionată nu era exigibilă, pe faptul că nu s'au făcut publicațiunile de revindere în condițiunile arătate de art. 554 și 555 din procedura civilă, pe faptul că publicațiunile vinzerei nu s'au făcut cu paza prescripțiunilor art. 504, 505, 506 și 509 din procedura civilă și pe faptul că vinzarea nu s'a urmat în termenele prevăzute de procedura civilă, dacă aceste mijloce n'au fost propuse înaintea tribunalului de urmărire 891
- 96° Nu se poate invoca pentru prima oră în casație mijlocul întemeiat pe faptul că la noua licitațiune nu s'a arătat numele adjudecatarului ce n'a depus prețul și prețul adjudecațiunei, întru cât aceste formalități prescise de art. 555 din procedura civilă nu sunt de ordine publică 874
- 97° Partea, dupe cererea și în folosul căreia s'a anulat totă procedura de urmărire făcută dupe comandament, nu poate face un motiv de casare din faptul că jurnalul tribunalului care anulează această procedură nu poartă mențiunea »dată și citită în ședință publică«. 1063
- 98° În materie de licitațiune publică de imobile pentru eșire din indiviziune, recursul în casație contra ordonanței de adjudecare nu este admisibil. Cererea de nulitate nu se poate face, în acest cas, de cât pe căile ordinare 1126

Casier general: Asemănat art. 64 din legea de percepere din 1882, casierii generali sunt răspunzători cu ave-

Casațiune (urmare):

rea lor pentru ori-ce sustrageri și delapidări comise de percepători când sumele delapidate nu se împlinesc de la delapidatori în termen de un an de la constatare. 1233

Vezi în deosebi: »Curtea de compturi«.

Causa obligațiunilor: Vezi »Obligațiuni«.

Căi ferate: 1° Aceluia care depune mărfuri la căile ferate spre a fi transportate și plătesce întreg prețul transportului cerut de direcțiunea căilor ferate, cu reserva însă de a reclama ceea ce a plătit mai mult ca preț peste tariful convenit, nu i se poate aplica, când reclamă acest plus, dispozițiile art. 440 din codul de comerț, întru cât acest articol prevede casurile când s'ar cauza pagube prin stricăciuni sau pierderi parțiale ocașionate cu transportarea mărfurilor, și când plata prețului s'a făcut fără rezervă 894

— 2° Articolul 50 din regulamentul pentru transportul pe căile ferate române nu se aplică aceloră ce reclamă restituirea taxei ce li s'a luat mai mult pentru transportarea unor mărfuri, întru cât acest articol prevede cazul când expeditorul, cu ocașiunea transportării obiectelor sale, a cauzat un prejudiciu pe care este ținut să îl repare. 894

— 3° Căile ferate răspund de incendiul provenit din cauza lor și care a distrus construcțiuni aflate în ființă la epoca înființării unei noi linii, chiar dacă ele se găsesc la o distanță mai mică de 27 metri 1068

Căraș: Vezi »Căi ferate«. — »Cuasi delict«. — »Expeditoriu«. — »Transport«.

Căsătorie: 1° Conflictele ce se nasc din neexecutarea unei hotărâri care ordonă unui soț a încredința copilul eșit din căsătoria celui-alt soț nu se pot rezolvi, pentru simplul fapt al neexecutării, în sensul art. 1075, prin condamnarea la daune-interese spre repararea unui prejudiciu apreciabil în bani, conform art. 1084 din codul civil. 1263

— 2° De și art. 1307 din cedul civil oprește vânzarea voluntară între soți, prin acesta însă legiuitorul nu a înțeles să oprească pe un soț să concureze la o licitațiune publică în care se vinde averea celui-alt soț. Ast-fel, dar, un soț poate licita când averea soțului său este urmărită de creditori. { 117
891

Cercetarea cauzelor: Formalitățile dupe cari are a fi întentată o acțiune judecătorească, în privința instruc-

Cercetarea cauzelor (urmare):	
îiunei și a procedurii se determină de legea sub care se îndeplinesc acele forme.	1041
Cerere originară : Cererea originară se pôte judeca, rămânând a se judeca în urmă cererea în contra garanțiilor, când prima e în stare a se judeca, iar cea din urmă de natură a nu putea fi judecată în grabă . . .	715
Giocnire de vase: Veđi »Cuasi-delict«.	
Cheltueli de judecată : Acordarea speselor de instanță este lăsată, intru cât privesce cuantumul lor, la aprecierea judecătorilor, ast-fel că nu există omisiune când judecătorii nu motivează hotărîrea lor în privința cuantumului cheltuelilor de judecată.	1019
Chemarea garantului în cauză : Cererea originară se pôte judeca, rămânând a se judeca în urmă cererea în contra garanțiilor, când prima e în stare a se judeca, iar cea din urmă de natură a nu putea fi judecată în grabă	715
Circumstanțe atenuante: 1 ^o Curtea de trâmîtere, judecând o afacere corecțională ce 'i-a fost trâmîsă în urma unei casări, pôte să aprecieze probele și actele și să admită în favórea inculpatului circumstanțe ușurătoare, reducându'î pedépsa ce 'i fusese dată prin decisiunea casată, chiar dacă această decisiune fusese casată dupe recursul făcut de procurorul general, fără ca prin acesta să se pótă susține că s'ar fi sêvîrșit verî-un exces de putere	1402
— 2 ^o Potrivit art. 60 din codul penal, judecătorul are facultatea de a reduce pedépsa când găsește în favórea inculpatului circumstanțe ușurătoare, însă când pedépsa cuvenită unui prevenit este maximum închisorei corecționale, instanța de fond nu va putea reduce pedépsa la mai puțin de un an.	1165
— 3 ^o În materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor, nu se admite circumstanțele ușurătoare prevêdute de art. 60 din codul p-nal, ast-fel că judecătorul nu pôte reduce cuantumul amendei anume prevêdut de lege	1576 1659
Citațiuni : 1 ^o În lipsa unor dispozițiuni speciale în codul de procedură penală, în ce privesc notificările și citațiunile ce se fac părților în materie corecțională, cată să se aplice formalitățile prescise de dreptul comun, adică de procedura civilă.	757
— 2 ^o Din termenii întrebunțați de legiuitor prin art. 75, alin. 7, litera g din procedura civilă, aplicabil și în .	

Citațiuni (urmare):

materie penală, rezultă ca îndeplinirea procedurii prin publicare în *Monitorul oficial* are loc numai atunci când persoana nu are domiciliu cunoscut în țară, ci 'și are reședința obișnuită în străinătate, iar nu și în cazul când dănsa se găsește în străinătate pentru un timp vremelnic și fără caracter de continuitate. Așa dar, este valabilă citarea prevenitului și notificarea în persoana sa a apelului făcut de către ministerul public de pe lângă curtea apelativă, când această citațiune și notificare au fost lăsate la domiciliul său din țară, în primirea soției sale, dănsul fiind dus în străinătate vremelnic, încheiându-se pentru acesta procese-verbale conform cu prescripțiunile art. 74 din procedura civilă și fără altă publicare prin *Monitorul oficial*.

757

- 3° Dacă se constată că gradația stabilită de art. 74 din procedura civilă, în interesul părții absente, pentru înmânarea citațiunii sau publicațiunii, s'a observat, agentul judecătoresc este în drept să lipescă pe ușă citațiunea sau publicațiunea când persoanele arătate în acel articol au fost absente sau au refuzat primirea citațiunii, constatând însă îndeplinirea tuturilor acestor formalități prin proces-verbal.

914

- 4° Expresiunea »rudele sale« din articolul 74 din procedura civilă nu trebuie luată în sensul tehnic, ast-fel că nu se poate susține că citațiunea nu se poate da de cât unei rude de sânge, iar nu și unui afin, de exemplu unui cumnat.

929

- 5° Plata taxei citațiunii la portăreii nu este de cât o condițiune pentru a se putea face un act de procedură, iar nu un act de procedură care nu întrerupe perempțiunea, ast-fel că dacă portăreii primesc plata citațiunii și din negligență nu mijlocesc facerea și scoterea citațiunii, din care cauză se perimă cauza, pentru această partea jignită poate cere a fi despăgubită de către portăreii neglijenți, nu poate însă susține că ar fi făcut tot ce ar fi trebuit pentru a nu se perima . . .

886

- 6° O contestațiune fiind făcută cu act de paupertate, urmează că procedura pentru punerea ei în stare de judecare este scutită de taxe; ast-fel că și publicațiunea citațiunilor prin foia anunțurilor oficiale este gratuită.

1022

- 7° Apelurile făcute înainte a comisiunii de apel, în

Citațiuni (urmare):

- materie de recensământ general, dupe 15 Noembre, se judecă fără chemarea părților 349
- 8° Nu e nevoie ca la vinderea silită a părții indivise ce debitorul are într'un imobil să fie chemați și ceilalți coproprietari. 614
- Coautor:** Este culpabil ca coautor al delictului prevădută și pedepsit de art. 298 din codul penal și acela care a scris și a alcătuit denunțarea calomniosă pentru alte persoane cari au subscris-o prin punere de deget, când dănsul a conlucrat la acesta cu bună știință că acuzațiunea este mincinosă. 591
- Comandament prealabil:** Vezi »Urmărire imobiliară«.
- Comisiunea dunăreană:** Vezi »Navigațiune pe Dunăre«.
- Competință:** 1° Dupe art. 493 din procedura penală, instruirea și cercetarea delictelor comise de oficerii poliției judecătorești, în această calitate, fie chiar în complicitate cu persoane private, se face de curtea de apel, care singură este competente, în asemenea caz, să judece, în prima și ultima instanță, atât pe oficerii poliției judiciare, cât și pe persoanele private ce sunt complici cu ei. 842
- 2° Pentru ca un oficer al poliției judiciare să fie judecat de curtea de apel în primă și ultimă instanță se cere ca să fie prevenit a fi săvârșit, în exercițiul funcțiunei sale, un delict pedepsit cu o pedeapsă corecțională.
- Faptele imputate unui funcționar se consideră ca săvârșite în exercițiul funcțiunei când sunt relative la funcțiunea ce îndeplinesce, când ele constituie o întrebuințare ilegală sau frauduloasă a puterei delatate agentului, când ele sunt un exercițiu abusiv al puterei. 1114
- 3° În delictele în cari sunt implicate mai multe persoane și cari delict, dupe art. 493 din procedura penală, sunt deferite direct curței de apel, din cauza funcțiunei ce ocupă unul din delicuenți, starea de coexistență și de indivisibilitate ce există în instrucțiunea unui delict face ca și complicități sau coautorii lor să fie justifiabili de aceeași curte. 81
- 4° Când două judecători de instrucțiune, stabiliți în circumscripțiunea aceleiași curți apelative, se vor afla în cercetarea aceluiași delict, acea curte de apel este în drept a pronunța un regulament de competență, nu curtea de casație, însă decisiunea curței de apel se poate ataca cu recurs înaintea curței de casație. . . 1086
- 5° Simpla lovire sau rănire care n'a cauzat pacientului

Competință (urmare):

o incapacitate de lucru constituie delictul prevădută și pedepsit de art. 238 din codul penal și este de competența judecătorilor de pace a 'l judeca	1079 1084
— 6 ^o Lovirile săvârșite în persoana cui-va și care l'au cauzat o incapacitate de lucru constituie delictul prevădută de art. 239 din codul penal, de competența tribunalului de județ de a 'l judeca. Și prin incapacitate de lucru, în sensul disului articol, câtă a se înțelege nu numai punerea pacientului în stare de a nu mai putea munci din cauza leziunilor primite, dar și abținerea sa de la orice lucru ce l' putea face pentru a 'și înlesni vindecarea.	759
— 7 ^o Delictul de lovire săvârșit de fiu în persoana părinților săi, delict prevădută și pedepsit de art. 243 din codul penal, intră în competența tribunalului de județ de a 'l judeca, iar nu a judecătorului de ocol.	765 1149
— 8 ^o Lovirile săvârșite în persoana cui-va intră sub previsionsile art. 238 din codul penal și este de competența judecătorului de pace de a 'l judeca. Și împregiurarea că pacientul a zăcut un timp ore-care în urma acelor lovituri nu face ca delictul să cadă sub art. 239 din disul cod când se constată că zăcerea a provenit nu din cauza gravității loviturilor, ci din cauza stărei de beție în care se găsea pacientul în momentul în care a fost lovit	697
— 9 ^o Delictul de lovire săvârșit de un funcționar în persoana altui funcționar cade sub previsionsile art. 238 din codul penal și este de competența judecătorului de pace, când nici de calitatea sa autoritatea de funcționar public nu s'a abusat, nici în puterea acelei calități s'a comis delictul.	454
— 10 ^o Delictul de lovire simple, prevădută de art. 238 din codul penal, cade sub previsionsile art. 165 din același cod dacă este săvârșit de un funcționar care era însărcinat cu priveghiarea și înfrânarea lui (cum este un sergent de oraș), fie că el a fost comis numai de densusul singur, sau împreună cu alte persoane. Și în acest caz numai tribunalul de județ este competent de a 'l judeca, iar nu judecătorul de ocol.	640
— 11 ^o Faptul că un comisar a bătut, în exercițiul funcției sale, pe o persoană constituie delictul prevădută și pedepsit de art. 165 din codul penal și este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca	1285

Competință (urmare):

- 12° Asemănat art. 22, alin. I din legea judecătorilor de pace din 1894, delictul de rănire prin imprudență, și pedepsit de art. 249 din codul penal, este dat în competența acelor judecători 1284
- 13° Judecătorii de pace, dupe art. 22 din legea judecătorilor de pace din 1894, au cădere a judeca furturile simple, când suma pretinsă de reclamant pentru obiectul furat nu trece peste 100 lei 873
- 14° Furtul unei cămăși aflată pe gardul unei curți, de unde putea fi bine priveghiată, constituie delictul de furt simplu, prevăzut de art. 308 din codul penal și de competența judecătorului de ocol de a fi judecat, iar nu furtul prevăzut de art. 309, alin. I din același cod 754
- 15° Simpla săpare și luare de nisip de la șoseaua unui drum public, săvârșit nu cu intențiune de a distruge calea publică, constituie contravenția la legea poliției rurale, prevădută de art. 103, alin. 12 din aceea lege, de competența judecătorilor de pace de a o judeca, iar nu delictul prevăzut de art. 376 din codul penal { 593.
718
- 16° Faptul de a sparge geamurile de la locuința cuiva fără intențiune de a comite veritabil un furt, ci numai din spirit de răzbunare, constituie delictul de distrugere, prevăzut și pedepsit de art. 352 din codul penal și de competența judecătorilor de pace a-l judeca 1665
- 17° Faptul de a ține curțile locuințelor, în mod permanent, în stare de necurățenie, constituie pedepsa cu amendă, prevădută de art. 175 din legea sanitară, și este de competența tribunalului a-l judeca, pe când faptul de a ține curțile, în mod singuratic, în stare de necurățenie constituie contravenția prevădută de art. 385, alin. VI din codul penal, și este de competența judecătorilor de ocol a-l judeca { 1108
1286
- 18° Medicii primari de orașe sunt în drept, pentru a contribui la igiena orașelor, să constate contravențiunile rezultând din aruncarea înaintea locuinței de lucruri și murdăria vătămătoare sănătății 1108
- 19° Delictul silvic imputat mai multor indiviți, prin deschiderea uneia și aceleiași acțiuni, nu este de competența tribunalului de județ de a fi judecat în prima instanță, de și amenda pentru toți este mai mare de 300 lei, dacă din actele încheiate de agentul silvic nu se constată că tăierea arborilor din pădurea supusă regimului silvic s'a săvârșit de toți împreună și de

Competință (urmare):

- o-dată. In acest cas, fiind atâtea delictе cãți inculpați sunt, și amenda pentru tie-care fiind mai mică de 300 lei, numai judecãtorul de pace este competente a le judeca in prim resort. 322
- 20° Constitue simplă contravențiune polițienescă, prevădută de art. 393, alin. 5 din codul penal, numai simplul fapt al gãsirei in magazinul unui comerciant de dramuri sau măsuri mincinoșe. Atunci, însă, când este constatat că densusl a și întrebuințat acele măsuri sau dramuri, înșelând pe cumpărător asupra cantității lucrurilor vindute, acesta constituie delictul prevădut de art. 336 din citatul col. de competența tribunalului de județ de a fi judecat. 158
- 21° Faptul, prevădut de art. 28 din legea servitorilor, că un particular ține biuroș de servitori nu constituie o simplă contravențiune, ci un delict care, fiind pedepsit cu închisoare pe timp mai lung de șese luni și o zi, nu pôte fi judecat, chiar dupe noua lege a judecãtoriilor de pace din Iunie 1894, de cât de tribunalele corecționale de județ. 57
- 22° In urma legii de organizare judecãtorească din 1890, secția comercială a tribunalului Ilfov nu se deosibescе in constituirea ei de cele-alte secții ale acelui tribunal, așa că nimic nu se pôte opune, in principiu, ca ori-ce secție a tribunalului Ilfov să pôtă judeca și alacerile comerciale. De aci urmëză că dacа o acțiune sau un apel, in materie comercială, au fost adresate primului-președinte, ele cată a fi privite ca bine introduse, și dacа printr'o greșită repartizare au fost date unei secțiuni civile, această secțiune e datore, dacа 'și declină competența, de a trãmite cauza in judecata secțiunei respective, independent de o stãruință sau deligență a părților litigante 1421
- 23° Curtea de apel, având de o potrivă competența de a judeca afacerile, fie de natură comercială, fie de natură civilă, ca și tribunalele de județ, este in drept, in apel, când o afacere introdusă ca comercială inaintea tribunalului și tribunalul și-a declinat competența, considerând'o ca civilă, să evoce fondul și să o judece, ceea ce și tribunalul putea face, intru cât, dupe art. 887 din codul comercial, când autoritatea judiciarăce se invocă exercită amândouă jurisdicțiunile, comercială și civilă, omisiunea sau erorea in indicațiunea uneia sau alteia nu pôte da loc la o declinare de competență. 910

Competință (urmare):

- 24° Consilierul care a hotărît la camera de punere sub acuzațiune menținerea mandatului de arestare decernat contra prevenitului poate lua parte ca judecător la judecarea fondului procesului înaintea curței de apel. 392
- 25° Imputarea în persoană cui-va, pe nedrept, prin fol volante tipărite, adresate autorităților și la diferite persoane, a unor fapte necorecte și nedemne, constituie un delict de presă, care, dupe art. 105 din Constituțiune, este de competența curței cu jurați de a l judeca 761
- 26° În materie de delict de presă, curtea cu jurați a locului unde se distribuie ziarul este competente a judeca delictul, dupe cum și judecătorul de instrucțiune al aceluî loc este competente a l instrui 1649
- 27° Curtea de apel din Galați fiind investită singură și în mod excepțional a judeca delictele de presă comise în Dobrogea, când se casază o decisiune a acestel curți dată în asemenea materie, afacerea nu se trâmte la o altă curte de apel spre a fi judecată, ci la o curte cu jurați, singura competente a judeca în mod general delictele comise prin presă 1455
- 28° În urma casărei unei hotărîri dată de curtea de apel din Galați, în materie de crimă săvîrșită în Dobrogea, afacerea cată a fi trîmisă spre a fi judecată din nou înaintea unei curți cu jurați, iar nu a unei alte curți de apel din țără 1570
- 29° Șefii de garnisună sunt justițiabili de tribunalele ordinare pentru delictele de loviri sau răniri prevădute de art. 238 din codul penal 125
- 30° Oficerii în activitate sunt justițiabili de tribunalele militare, iar nu de cele ordinare, pentru delictele de loviri săvîrșite în persoană unui civil. 589
- 31° Oficerii de rezervă și gradele inferioare din congediū nelimitat și rezervă neliind justițiabili de tribunalele militare de cît pentru anume delictes și numai atunci când ele ar fi fost comise din cauza și cu ocasiunea serviciului militar, urmază că pentru tôte cele-alte fapte pentru cari legea nu l asimilază cu militaril el trebuie a fi priviți ca civili și, dar, aū dreptul a ataca cu recurs în casațiune, pentru incompetință, hotărîrile date de tribunalele militare . . . 1412
- 32° Oficerii de rezervă și gradele inferioare din congediū nelimitat și rezervă sunt justițiabili de tribunalele militare și când nu sunt sub arme pentru in-

Competință (urmare):

sulte sau ofense aduse superiorilor săi în timp de serviciu sau cu ocasiunea serviciului militar.

Când însă cuvintele pretinse injurioase constituie delictul de calomnie, iar nu acela de simplă injurie, atunci nu tribunalele militare sunt competente a judeca pe delicuent, ci tribunalele ordinare, și numai în urma unei acțiuni intentate de persoană ce se pretinde calomniată, și acesta chiar când cuvintele întrebuițate pentru calificarea faptelor imputate superiorilor și considerate ca constituind delictul de calomnie ar fi ofensatoare, de orice asemenea cuvinte calificative nu pot constitui un delict separat și independent de existența sau neexistența delictului de calomnie, întru cât faptele imputate și calificarea lor formează un singur tot, și instanța chemată a se pronunța asupra delictului mai grav, acela de calomnie, este competente a examina și raportul ce există între calificarea faptului imputat și existența lui 1412

- 33° Insultele ce un militar în concediu nelimitat ar fi adresat superiorului său nu sunt considerate ca adresate în timpul serviciului său cu ocaziunea serviciului și, deci, un asemenea fapt nu este de competența tribunalelor militare a l judeca. Ast-fel comit un exces de putere și violăză legea tribunalelor militare când judecă un asemenea fapt și, dar, hotărîrea lor este casabilă, și intrucât faptul acesta nu mai pôte fi primitor de o nouă judecată pe această cale, casarea se face fără trîmitere 1082

- 34° În urma modificării adusă în anul 1894, prin adăugirea alin. 6 de la art. 73 din codul de justiție militară, complicele civil, fie pămîntén, fie străin, la un furt de efecte militare ale Statului, sêvirșit de un militar, delict care cade în previsionsile cap. VII, titlul II, cartea IV din codul de justiție militară, cată a fi judecat separat de către tribunalele ordinare civile. Așa dar, este casabilă hotărîrea consiliului de revizie care a judecat pe un asemenea complice, ca fiind dată fără competență, și, într'un altare cas, casarea cată a se face fără trîmitere 770

- 35° Gendarmii rurali sunt justițiabili de tribunalele civile ordinare, iar nu de tribunalele militare, pentru toate delicturile ce dênșii comit. Numai pentru fapta de contravenție la disciplină ei sunt justițiabili dupe regulele militare 534

Competință (urmare):

- 36° Guardii câmpeni, fie chiar ai particularilor, sunt con- siderați ca funcționari însărcinați cu un serviciu public când au prestat jurământul la intrare în func- țiune, ast- fel că faptul de a lovi pe un asemenea guard câmpen în exercițiul funcțiunei sale constituie delictul de ultragiū, de competența tribunalului a' l judeca . 1591
- 37° Dreptul acordat ministerului de interne prin art. 119, ultimul aliniat din legea sanitară din 1893, de a închide o farmacie, nu exclude în sine compe- tința tribunalelor ordinare în contra măsurii minis- terului ; căci întru cât prin legile noastre positive nu se prevede veri- un alt mijloc spre a cere retractarea sau anularea actului abătut de la lege sau abusiv al administrațiunei, trebuie să recunoșcem părților, în spiritul legilor noastre, dreptul de a recurge la justi- ția ordinară spre a cere repararea răului și pentru a obține o declarare că actul administrațiunei este abă- tut de la lege sau abusiv 925
- 38° Dupe art. 93 din legea de organizare judecăto- rescă din 9 Iulie 1865, articol menținut în vigore, împreună cu regulamentele relative, prin art. 51 din legea de organizare judecătorească din 1 Septembrie 1890, portăreii sunt agenți judecătorești și, dupe art. 20 din regulamentul din 22 Martie 1866 pentru tarifa actelor de procedură și executare ale portăreilor, portăreii sunt aceia cari transmit părților citațiunile, fie prin ei însuși, fie prin aproșii lor, cari lucrează sub ordinele și răspunderea portăreilor.
De aci rezultă că aproșul delegat de portărel are aceeași competență ca portărelul în îndeplinirea acle- lor de procedură și, dar, constatările făcute de dên- sul fac probă deplină până la înscrierea în fals . . 874
- 39° Principiul neretroactivității legilor trebuie să fie aplicat ori de câte ori legiuitorul nu și- a manifestat o intențiune contrarie.
Ast- fel, legea din 4 Maiu 1895, care a dat judeca rea delictelor electorale în competența tribunalelor corecționale, neprescriind ca ea să fie aplicată cu efect retroactiv, nu pôte fi aplicată de cât la faptele comise posterior promulgării ei. { 1288
1587
- 40° D'înaintea instanței de divirgință nu se pot dis- puta de cât punctele pe cari instanța le- a avut în ve- dere când s' a declarat divergința. 923
- 41° Dreptul de proprietate al unui imobil nu se

Competință (urmare):

póte discuta și stabili înaintea instanțelor de recen-
sământ chemate a regula impozitul funciar 336

- 42° Consuli români au dreptul a legalisa și a au-
tentifica acte și contracte nu numai dintre români și
persónele țerei în care consuli funcționează, ci și acte
numai de ale acestor persóne cari privesc afaceri ce
au a se sêvirși în România.

Ast-fel, un consul român dintr'o țără străină este
competinte a legalisa procura ce un locuitor din acea
țără, neromân, voește a trãmite unei persóne în Ro-
mânia spre a intenta un proces înaintea autorităților
judecătorești române 1434

Complicitate: În delictele în cari sunt implicate mai multe
persóne și cari delict, dupe art. 493 din procedura
penală, sunt deferite direct curței de apel, din cauza
funcțiunei ce ocupă unii din delincuenți, starea de co-
nexitate și de indivisibilitate ce există în instrucțiunea
unui delict face ca și complici săi coautorii lor să
fie justițiabili de aceeași curte 81

Veđi de asemenea: »Coautor«.

Comunicarea citațiunilor: Veđi »Citațiuni«.

Concordat: Veđi »Faliment«.

Constituirea curței cu jurați: Veđi »Curtea cu jurați«.

Constituirea instanțelor judecătorești: Incompatibilitatea
prevêdută de art. 72 al legii organizării judecătorești
se referă la serviciul permanent în armată, iar nu la
serviciul voluntar 849

Veđi în deosebi: »Hotăriri«.

Construcțiuni: 1° Architectul răspunde pentru réua concep-
ție și pentru vițiile planului unei construcțiuni, iar
constructorul numai pentru neexecutarea planului 1373

- 2° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze și
să oblige, dupe împrejurări, pe un constructor său să
refacă partea din construcțiune vîcios construită, sau
să plătescă diferența de preț și daune 1373

- 3° Constatarea vîciosității unei construcțiuni este o
cestiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor
fondului 1028

Constructor: Veđi »Construcțiuni«.

Consulii români în străinătate: Consulii români au drep-
tul a legalisa și a autentifica acte și contracte nu nu-
mai dintre români și persónele țerei în care consuli
funcționează, ci și acte numai de ale acestor persóne
cari privesc afaceri ce a se sêvirși în România.

Consilii-români în străinătate (urmărire):

Ast-fel, un consul român dintr'o țară străină este competent a legaliza procura ce un locuitor din acea țară, neromân, voesce a trimite unei persoane în România spre a intenta un proces înaintea autorităților judecătorești române

1434

Contestațiuni fiscale: Vezi »Contribuțiuni directe«.

Contestațiuni la executare: 1° Contestațiunea la executarea unei hotărâri definitive, întemeiată pe motivul că nu s'a citat partea contestătoare în contra căreia hotărârea s'a obținut, nu se poate respinge pe motiv că ea este investită cu formula executorie, fără a se constata că partea a fost citată, sau că, dupe lege, o asemenea citare nu trebuia să aibă loc

710

— 2° Cu ocaziunea judecării contestațiunei ridicată asupra executării unei hotărâri, instanța judecătorească chemată a se pronunța asupra ei e în drept a judeca dacă actele produse de una din părțile litigante sunt sau nu simulate

320

— 3° Asemănat art. 12 și următorii din legea asupra vacanțelor, contestațiunile la executarea hotărârilor pot fi judecate de curțile de apel chiar în timpul vacanțelor

320

— O contestațiune fiind făcută cu act de paupertate, urmăzând că procedura pentru punerea ei în stare de judecare este scutită de taxe; ast-fel că și publicațiunea citațiunilor prin foia anunțurilor oficiale este gratuită

1022

— 5° Orice opunere la o urmărire trebuie făcută, spre a se ține seamă de ea, printr'o contestațiune în regulă, în termenul și forma prevădută de procedura civilă

929

Contestațiuni la executare sau la urmăririi imobiliare: Hotărârile pronunțate în lipsă de către instanțele de fond, în materie de contestațiuni la executare sau la urmăririi imobiliare, nu sunt susceptibile de opozițiune. Și în acest caz casarea unei hotărâri care a admis o asemenea opozițiune și a reformat prima hotărâre dată în lipsă câtă să se pronunțe fără trimitere.

623

Contopirea pedepselor: Vezi »Pedepse.—Regulament de competență«.

Contract de transport: Vezi »Transport.—Expeditori.—Daune-interese«.

Contrabandă: Vezi »Contravențiuni la plata acciselor comunale«.

Contravențiuni la legea monopolului tutunurilor: 1° Agen-

Contribuțiunile la legea monopolului tutunurilor : (urmare):

- tul poliției judiciare, care nu face de cât să încheie procesul-verbal și să consemneze într'ensul declarațiunile unui alt agent care urmărise și surprinsese pe un prevenit la comiterea unei infracțiuni la legea monopolului tutunurilor, nu are nevoie de nici o autorizare pentru a face o asemenea constatare, întru cât nu 'el este care a perchișionat 1390.
- 2° În materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor, amenda prevădută de lege ține locul și despăgubirilor civile cari nu sunt prevădute anume, și întru cuantumul amendei este anume fixat prin legea specială a monopolului tutunurilor, judecătorul nu poate reduce acest quantum prin aplicarea circumstanțelor atenuante, prevădute de art. 60 din codul penal, însă neprevădute de sus citata lege specială }1576
}1659
- 3° Amenda prevădută de art. 46 din legea monopolului tutunurilor se poate calcula de, către instanțele de fond, fie dupe numărul firelor de tutun, fie dupe metrul pătrat al pământului pe care s'a găsit cultura ilicită, dupe aprecierea lor, fără ca în această privință decisiunea lor să cadă sub censura curții de casație 563.
- 4° Transformarea amendei în închisoare este admisă și pentru cei condamnați pentru contravenție la legea monopolului tutunurilor, când sunt declarați și constatați că sunt insolvari 862
- 5° Asemănat art. 89 din legea monopolului tutunurilor, înlocuirea amendei prin închisoare, în cas de insolvabilitate, conform art. 28 din codul penal, are a fi pronunțată de tribunal prin aceeași instanță prin care se decide asupra apelului, și tribunalul mai este în drept ca, apreciând că apelantul contravenient este insolvari, să pronunțe direct înlocuirea amendei cu închisoare 1390.
- 6° Dacă în sentința prin care tribunalul transformă, conform art. 89 din legea monopolului tutunurilor, pedeapsa amendei în închisoare, nu s'a făcut mențiune ca în calculul termenului închisorii să se țină seama și de timpul cât condamnatul a fost în prevențiune, acesta nu poate da loc la casarea sentinței, ci la o contestațiune ce delicuentul poate să facă în cas când aceea sentință s'ar executa alt-fel de cum prescrie legea, care contestație urmează a fi îndreptată instanței care a pronunțat disa sentință 547.

Contribuțiuni la legea monopolului tutunurilor (urmare):

- 7° În materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor există drept de opozițiune.

Ast-fel tribunalul care, respingând apelul unui contravenient ca nesusțit, îi declară opoziția la acea hotărîre ca neadmisibilă, dă o greșită interpretare art. 88 din legea monopolului tutunurilor și, prin urmare, hotărîrea sa în această privință este casabilă

1442

- 8° În materie de contravențiune, pedepsele se prescriu prin trecere de două ani împliniți, termen ce începe a curge pentru pedepsele pronunțate în prima instanță din ziua când a expirat termenul de apel în contra acestei sentințe.

Ast-fel, în materie de contravențiuni la legea monopolului tutunurilor, procesele-verbale pentru constatarea unor asemenea contravențiuni fiind considerate, după art. 88 din aceeași lege, ca sentințe date în prima instanță, termenul de prescripțiune al pedepsei începe a curge de când a expirat termenul de apel în contra acelui proces-verbal

862

Contravențiuni la legea poliției rurale: Simpla săpare și luare de nisip de la șoseaua unui drum public, săvârșită nu cu intențiune de a distruge calea publică, constituie contravenția la legea poliției rurale, prevădută de art. 103, alin 12 din aceeași lege, de competența judecătorilor de pace de a o judeca, iar nu delictul prevăzut de art. 376 din codul penal

{ 593
718

Contravențiuni la legea sanitară: 1° Faptul de a ține curțile locuințelor, în mod permanent, în stare de necurătenie, constituie pedeapsa cu amendă, prevădută de art. 175 din legea sanitară, și este de competența tribunalului a 'l judeca, pe când faptul de a ține curțile, în mod singuratic, în stare de necurătenie, constituie contravenția prevădută de art. 385, alin. VI din codul penal, și este de competența judecătorilor de ocol a 'l judeca

1108

- 2° Faptul de a ține curtea unei locuințe, în mod permanent, într-o stare de necurătenie intră în prevederile art. 175, alin. II din legea sanitară, și este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca

1286

- 3° Asemănat art. 119 din legea sanitară din 1893, călcarea legilor și regulamentelor farmaceutice se pedepsește cu amendă și cu închiderea farmaciei, și

Contravențiuni la legea sanitară (urmare):

aceste pedepse sunt cumulative, adică trebuiesc aplicate amândouă de o dată.

Ast-fel violăză dispozițiunile sus citatului text de lege instanța judecătorească care condamnă pe farmacistul contravenient numai la amendă, fără a ordona și închiderea farmaciei 1677

Contravențiuni la legea servitorilor: Faptul, prevăzut de art. 28 din legea servitorilor, că un particular ține birou de servitori, nu constituie o simplă contravențiune, ci un delict, care, fiind pedepsit cu închisoare pe timp mai lung de șese luni și o zi, nu poate fi judecat, chiar dupe noua lege a judecătorilor de pace din Iunie 1894, de cât de tribunalele corecționale de județ 57

Contravențiuni la plata acciselor comunale: Contrabanda comisă față de comună și în concinență cu funcționarii acciselor nu constituie o contrabandă în sensul legii vamale, de orice, în asemenea cas, manoperile întreprinse de făptuitori sunt de o alta natură și culpabilitatea, în asemenea cas, devine mai mare.

Prin urmare, aceste fapte intrând în mod natural în previsionsunile art. 332 și 333 din codul penal, curtea de apel nu este ținută a acorda primăriei despăgubirile cerute pentru faptul de contrabandă . . . 1544

Contravențiuni polițienesci: Asemănat art. 339, alin. 8 din codul penal, se pedepsește cu amendă cei ce vor lăsa să umble liberi nebunii sau furioși cari vor fi sub paza lor, sau vor da drumul la dobitoce făcătoare de rău, precum și cei ce vor atâța sau nu vor opri câinii lor când se pornesc asupra trecătorilor, și chiar de n'ar fi rezultat vre-un rău sau vre-o pagubă.

Însă, pentru a se putea, în asemenea cas, aplica pedepsa, trebuie ca instanța judecătorească să constate în hotărîrea sa toate elementele cerute de sus citatul articol, căci alt-fel dă o hotărîre nemotivată și, deci, casabilă 1687

Contravențiuni vamale: Vezi „contravențiuni la plata acciselor comunale“.

Contribuțiuni directe. — Apel: 1° În materie de recensământ general asupra contribuțiunilor directe, termenul de apel la comisia de apel județiană nu este de cât până la 15 ale lunii Noembre. Ori-ce apel făcut dupe 15 Noembre este tardiv și, ca atare, cată a fi respins ca neadmisibil 231

Contribuțiuni directe. — Apel (numare):

- 2° În materie de recensământ general, apelurile făcute după 15 Noembrie câtă a fi respinse ca tardive, fără a se scote citațiunii părților. Așa dar, când comisiunea de apel respinge un atare apel ca neprobat în fond, în loc de a se mărgini să'l declare ca tardiv, violăză art. 33 din legea de constatarea și perceperea contribuțiunilor directe și comite un exces de putere, ceea ce dă loc la casarea hotărîrii sale. 357
- 3° Apelurile făcute înaintea comisiunei de apel, în materie de recensământ general, după 15 Noembrie, se judecă fără chemarea părților 349
- 4° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, apelul contra decisiunei comunale pôte fi făcut și de către o persoană străină care să nu aibă mandat, destul numai ca să apare interesele contribuabilului. 381
- 5° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, apelul se pôte face de mai mulți contribuabili și în mod colectiv, când interesul este același pentru toți 380
- 6° Locatarul său sub-locatarul sunt în drept a face apel la comisiunea de apel contra decisiunei comunale: ce are de obiect impunerea imobilului arendat său închiriat, fără a avea un mandat pentru acesta din partea proprietarului; acesta mai cu seamă când prin contractul de locațiune este impusă lui sarcina de a plăti dările fiscale. 354
- 7° Constatarea făcută de agentul fiscal, fără verif. o delegațiune specială a comisiunei de apel, nu constituie o probă legală, care să îndrituiască pe dîsa comisiune ca să admită apelul făcut de același agent, ca întemeiat 379
- 8° Locatarul are dreptul și calitatea de a face în locul proprietarului, fără un mandat din partea acestuia, atât declarațiunea prevădută de art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, cât și apel în contra decisiunei comisiunei comunale. 367
- 9° Contribuabilul cu știință de carte perde dreptul de apel în contra decisiunei comunale, dacă nu a înapoiat autorității comunale, în termen cel mult de o lună de la primire, său, în cazul cel mai extrem, în intervalul facerei recensământului, formularul de declarație prevădută de art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe 410
- 10° Cel care scie carte nu se pôte sustrage pe cuvânt

Contribuțiuni directe. — Apel (urmare):

- că este lipsit de vedere de la decăderea dreptului de a face apel pentru nerestituirea declarațiunei prevădută de art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe 405
- 11° Înmanarea formularului de declarațiune prevădută din art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe este valabil făcută în mâinile unei persoane ce se găsește în serviciul contribuabilului său în ore-care legătură cu acesta, și dacă contribuabilul n'a restituit-o complectată cu informațiunile sale în termen prescris de citatul articol, densusul perde dreptul de apel 472
- 12° Contribuabilul perde dreptul de a face apel contra decisiiei comisiunei comunale dacă scie carte și nu înapoiază declarațiunea complectată, conform art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, deși este surdo-mut. 121
- 13° Decăderea dreptului de a se face apel de către contribuabil, prescrisă de art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, pentru că densusul n'a restituit declarațiunea de care tratăză acel articol, nu se poate pronunța de către comisiunea de apel de cât dacă constată că ȋisa declarațiune a fost înmanată contribuabilului. În lipsă de o asemenea constatare decisiunea comisiunei de apel care respinge apelul ca neadmisibil este casabilă, ca fiind pronunțată cu exces de putere. 221
- 14° Când moșia cui-va se găsește situată în circumscripția mai multor comune, proprietarul este dator să restituie tutulor comunelor formularul de declarațiune prevădută de art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, sub pedepsă de a perde dreptul de apel pentru comunele la cari n'a făcut acea restituire. Acastă decădere, însă, nu poate avea loc de cât dacă se constată că ȋisa declarațiune a fost în adevăr remisă proprietarului, sau omului său de serviciu, la comuna respectivă. 376
- 15° Decăderea dreptului de a ataca cu apel decisiunea comisiunei comunale, prevădută de art. 3 din legea de constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, de către contribuabilul care n'a restituit declarațiunea de care tratăză ȋisul articol, nu poate fi invocată pentru prima oră în casațiune 343

Contribuțiuni directe. — Apel (urmare):

- 16° Controlorii fiscali au dreptul a face apel, în numele Statului contra decisiunilor comisiunilor comunale, fără să aibă o declarațiune specială pentru acesta } 312
- 17° Casierii generali de județ pot lua parte ca membri în comisiunea de apel ca delegați din partea fiscului } 402
- 18° În comisiunea de apel poate să figureze ca membru delegat din partea fiscului chiar reprezentantul fiscului care a atacat cu apel decisiunea comisiunei comunale 274
- 19° Controlorul fiscal care a făcut apel contra decisiunei comisiunei comunale poate servi și de secretar al comisiunei de apel. } 282
- 20° În materie de rucensământ asupra contribuțiunilor directe, părțile pot prezenta în instanța apelului nouă acte și probe în susținerea pretențiunilor lor } 262
- 21° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, mărtea contribuabilului nu poate împiedica judecarea apelului de către comisiunea de apel. În această materie nu e loc, într'un asemenea caz, la suspendarea judecăței prin aplicarea regulilor de procedură civilă. } 407
- 22° Dacă comisiunea comună constată că proprietarul unui imobil locuiește în străinătate și 'l impune, prin urmare, la fonciera ridicată de 12 la sută, dănsul e dator să facă proba contrarie în instanța apelului, dacă atacă cu apel acea decisiune. Prin urmare, cu drept cuvânt i se respinge apelul ca nefundat, când nu prezintă nici un fel de probă contrarie în susținerea lui 374
- 23° Simpla subscriere a contribuabilului în josul decisiunei comisiunei comunale nu constituie o mulțumire a sa pe acea decisiune, așa că acesta nu poate autoriza pe comisiunea de apel de a 'l declara apelul neadmisibil 411
- 24° În materie de recensământ, părțile nu pot invoca mișloc și incidente de cât în cursul debaterilor și înainte de închiderea lor. Ast-fel, cu drept cuvânt comisiunea de apel a respins incidentul ridicat de casierul general, care lua parte ca judecător în acea comisiune, incident ce avea de obiect a se declara contribuabilul decăzut din dreptul de a face apel, pentru că nu înapoiasse declarațiunea prevăzută de 461

Contribuțiunile directe. — Apel (urmare):

- art. 3, alin. b din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, când acest incident a fost ridicat de la sine de către șeful casier, târziu, în camera de deliberare, fără să fi fost propus și desbătut de părți 111
- 25° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, părțile nu pot invoca mijloace sau incidente înaintea comisiunii de apel dupe ce desbaterile au fost închise 88
- 26° Conform art. 36 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, comisiunile de apel sunt dator să judece chiar în lipsa părților când ele au depus memoriile sau acte pentru a 'și susține cererea, Așa dar, violăză citatul articol și pronunță o hotărîre casabilă comisiunea de apel care respinge un apel ca nesustînut, cu tôte că apelantul depusese acte în susținerea lui 228
- 27° Legea nu cere ca comisiunile de apel să 'și țină ședințele la casieria generală a județului ; ele pot fi ținute și în alt local 132
- 28° Dreptul de a se plînge în contra unui act de recensământ fiscal nu 'l-au de cât aceia cari sunt înscrîși și recunoscuți ca proprietari ai imobilului impus. Prin urmare, este neadmisibil apelul făcut de o altă persoană de cât acela pe numele căruia a fost impus la foncieră un imobil de către comisiunea comunală, pe motiv că acel imobil ar fi proprietatea lui, căci nu se pôte discuta dreptul de proprietate înaintea comisiunilor de recensământ 404
- 29° Asemănat art. 53 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, cererile de scăderi de la plata unei dări cată a fi adresată d: contribuabil la casieria generală, dacă este din comuna de reședință a județului, sau la primărie, dacă locuiesce în cele-alte comune, și apoi de către acestea se pun în vederea comisiunilor de prefaceri. Așa dar, cu drept cuvînt comisiunea de apel respinge ca neadmisibilă o cerere de această natură, când ea a fost adresată ei direct. 576
- 30° O hotărîre pôte fi motivată și în mod implicit. Ast-fel, când în contra unei decisiuni comunale s'a făcut apel și de fisc și de contribuabil, și ambele aceste apeluri au fost conexe, admiterea apelului făcut de fisc, prin decisiunea comisiunii de apel, im-

Contribuțiuni directe. — Apel (urmare):

- plică ideea că apelul contribuabilului a fost respins ca neintemeiat, de și asupra lui nu s'a pronunțat. 432
- 31° Comisiunile de apel sunt în drept să respingă, ca simulate sau neseriöse, contractele de locațiune ce li se prezintă spre a servi de basă la evaluarea venitului proprietăților, destul numai să 'și motiveze decisiunea lor în această privință 462
- 32° Comisiunile de apel sunt în drept să respingă dovedile produse, când ele 'și formează convingerea lor din alte elemente cum că contribuabilul exercită în adevăr profesiunea pentru care este impus la o patentă, destul numai să 'și motiveze decisiunea sa în această privință 549
- 33° Comite un exces de putere și pronunță o hotărâre casabilă comisiunea de apel care admite ca bărbatul să retragă apelul făcut de femeia sa, fără să stabilească dacă dănsul avea sau nu dreptul și calitatea de a face o asemenea cerere de desistare 371
- 34° Imprejurarea că președintele tribunalului care, conform legii, a presidat comisiunea de apel a fost în urmă revocat din funcțiunea sa pentru că nu se bucura de întregimea facultăților sale mintale nu constituie o cauză de nulitate a decisiunilor la care a participat, ea neputând produce efecte pentru trecut. 145

Contribuțiuni directe. — Autoritatea lucrului judecat:

- 35° Dacă contra decisiunei comisiunei comunale a fost făcut apel de către reprezentantul fiscoiului, și acest apel a fost deja judecat, cu drept cuvânt comisiunea de apel a respins apelul ce în urmă a făcut și contribuabilul, declarând că există lucru judecat. 483
- 36° O dată ce un imobil a fost regulat în mod definitiv la impositul funciar față cu proprietarul, locatarul lui nu mai poate provoca o nouă regulare, căci există lucru judecat. 484
- 35° Decisiunile comisiunilor de recensământ, fie general, fie parțial, nu constituie lucru judecat de cât pentru periodul de cinci ani pentru care s'a făcut, sau până la împlinirea acestui period, chiar atunci când e vorba de un contract de exploatare de pădure pe un termen mai lung de cinci ani, și în care darea fiscală a fost repartisată pe numărul anilor exploatarei. De aci urmează că pentru noul period acele comisiuni sunt datorice a constata și regula din nou cum trebuie a fi repartisată darea pe fie-care an pentru

Contribuțiuni directe. — Autoritatea lucrului judecat
(urmare):

timpul în care pădurea are a se mai exploata dupe
 contract, fără însă ca contribuabilul să poată pro-
 pune că în trecut ar fi plătit mai mult și că acesta
 urmărează să i se țină în seamă de fisc; căci plățile făcute
 în trecut, de și pe temeiul unui calcul eronat, au
 fost efectuate în executarea unei deciziuni definitive
 asupra căreia nu se mai poate reveni. Densul însă
 poate cere evitarea săvârșirii acelei erori în calcularea
 contribuției pe timpul perioadei viitoare.

114

- 380 În materie de recensământ general asupra contribuțiilor directe, nu se poate opune părții, ca constituind lucru judecat, o hotărâre anterioară dată față de o persoană care s'a pretins ca procurator al ei, dacă nu se constată că acea persoană a fost în adevăr procuratorul ei și că avea dreptul de a lua în locu-i cunoștință de termen, sau ce calitate avea spre a se vedea dacă putea să se judece în numele său . . .

419

- 390 Este casabilă deciziunea comisiunii de apel care respinge apelul făcut de contribuabil pe simplul motiv că contra aceleiași deciziuni a comisiunii comunale fiind făcut apel și de către reprezentantul fiscului, care a fost judecat deja, nu mai pöte fi judecat și apelul contribuabilului, fără a constata și declara că deciziunea anterioră constituie lucru judecat. . . .

460

Contribuțiuni directe.— **Casație:** 40⁰ În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, recursul în casație contra deciziunilor comisiunei de apel câtă să fie declarat la casieria generală a județului respectiv. Recursul făcut direct la curtea de casație este neadmisibil.

242

- 410 In materie de recensământ general asupra contribuțiunilor directe, recursul în casație contra deciziunilor pronunțate de comisiunile de apel cată să se facă cel mai târziu până la 10 Ianuarie. Așa dar, un recurs făcut la 11 Ianuarie este tardiv.

414

- 42° Dupe art. 42 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe, decisiunile comisiunilor de apel nu pot fi atacate cu recurs în casatie de cât pentru exces de putere, necompetință și violare de lege. Așa dar, sunt neadmisibile mijlocele de casare cari nu se refer de cât la cestiuni de fapt; căci, în această privință, decisiunea comisiunii de apel este suverană și scapă de censura curței de casatie .

496

Contribuțiuni directe. — Casație (urmare):

- 43° Este neadmisibil recursul în casație făcut în contra decisiunii comisiunii comunale, fără să se fi epuizat instanța apelului 368
- 44° Este neadmisibil recursul în casație contra decisiunii pronunțată de comisiunea de apel făcut de o persoană care n'a figurat în cauză în instanța apelului 442
- 45° Nearătarea localului în care comisiunea de apel și ține ședințele sale, în țidula făcută contribuabilului, nu dă loc la nici o nulitate 76
- 46° În materie de recensământ asupra contribuțiilor directe, aprecierea actelor și probelor presintate de părți este de atributul suveran al instanțelor de fond și, ca atare, decisiunea lor în această privință scapă de censura curței de casație 239
- 47° În materie de recensământ asupra contribuțiilor directe nu pot fi invocate în casație noui motive cari n'au fost propuse și n'au format obiectul nici unei discuțiuni înaintea comisiunii de apel, afară de acelea cari sunt de ordine publică 226
- 48° În materie de recensământ asupra contribuțiilor directe, și anume asupra prefacerilor ce au loc în cursul periodului, nu se pot invoca înaintea curței de casație mijloce noui de casare cari n'au fost propuse și n'au făcut obiectul nici unei discuțiuni înaintea comisiunii de apel 616
- 49° Cestiunea de a se ști care este populațiunea orașului în care un comerciant își exercită comerțul său, în raport cu care are a se stabili patenta la care trebuie a fi impus, nu poate fi invocată pentru prima oră înaintea curței de casație, nefiind o cestiune de ordine publică 300
- 50° Mijlocul întemeiat pe faptul că o casă de locuit, ce a fost impusă la impozitul funciar, este situată în o comună rurală și, ca atare, trebuie a fi scutită dupe lege de acel impozit, nu poate fi propus pentru prima oră înaintea curței de casație 366
- 51° În materie de recensământ asupra contribuțiilor directe, nu se pot invoca pentru prima oră înaintea curței de casație acte și probe noui 230
- 52° În materie de recensământ asupra contribuțiilor directe nu se pot face cereri noui pentru prima oră în casație 289
- 53° În materie de recensământ pentru contribuții-

Contribuțiuni directe. — Casațiune (urmare):

- nile directe, decisiunile comisiunilor de apel sunt casabile, ca nemotivate, dacă nu răspund asupra actelor și mijloacelor invocate de părți, arătând motivele pentru cari nu le ține în seamă 256
- 54° Omisiune din partea comisiei de apel de a se pronunța asupra unei propunerii nu poate da loc la casare de cât atunci când ea ar fi esențială 328
- 55° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, prezența unor persoane străine în camera de deliberare a comisiei de apel nu constituie o cauză de nulitate a decisiunii pronunțată, când nu se dovedește că prezența acelor persoane ar fi exercitat veridic influență asupra deliberării comisiei 353
- 56° În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, recursul în casație câtă a fi respins, dacă nu se invocă nici un motiv de casare și nici se prezintă recurentul spre a și-l susține. 483
- 57° Mijlocele de casare trebuesc a fi clar și bine determinate. Așa dar, când recursul se face pe motive vagi de „exces de putere și violare de lege”, fără să se arăte anume în ce consistă acest exces de putere și violare de lege, el câtă a se considera ca nemotivat. 303
- 58° Lipsa de semnătură a unuia din cei trei membri ai comisiei de apel dintr-o decisiune nu atrage nulitatea ei 389
- 59° Nerespectarea termenului de 30 zile, în care comisiunea de apel câtă a judeca apelurile făcute înainte de 1 Octombrie, prevădută de art. 33 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, nefiind prevădută de lege sub pedepsă de nulitate, nu poate atrage casarea decisiunii 389
- 60° Comisiunea de apel, ca instanță de fond, este în drept să aprecieze serioșitatea actelor ce i se prezintă și să motiveze cauza pentru care nu admite proba constatată printr'ensele, fără ca pentru acesta decisiunea sa să poată fi supusă censurei curței de casațiune. Ast-fel, este suverană comisiunea de apel să aprecieze și să înlăture contractul de locațiune ce i se prezintă de proprietarul unui imobil, pentru că el este făcut în urma constatărilor comisiei comunale și încheiat între socru și ginere 398
- 61° Comisiunea de apel este datoră a se pronunța asupra actelor și probelor noi ce i se prezintă și cari n'au fost înfățișate la comisiunea comună. Așa dar, este

Contribuțiuni directe. — Casațiune (urmare):

- casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunii de apel care respinge apelul fără să se pronunțe asupra unor asemenea acte și probe, întemeiându-se pe constatările făcute de comisiunea comunală, de și această comisiune nu le avusese în vedere 255
- 62° Cel ce face propunere în judecată trebuie s'o dovedască. Așa dar este casabilă decisiunea comisiunii de apel, ca violând acest principiu, care admite apelul pe simplele afirmațiuni ale apelantului, fără ca să fi fost susținute de ver-o probă, căci, procedând astfel, intervertesce ordinea probațiilor 232
- 63° Este casabilă, ca nemotivată, decisiunea comisiunii de apel care nu se pronunță cătu'și de puțin asupra cererei făcută de contribuabil de a se ordona o descindere locală, spre a se constata că evaluarea venitului proprietății sale făcută de comisiunea comunală de recensământ a fost exagerată 122
- 64° Neținerea în seamă de către comisiunea de apel a registrelor de comerț prezintate de către contribuabil, pe motiv că ele sunt scrise într-o limbă străină, și respingerea cererii acestuia de a se numi un expert care să le verifice, constituie un exces de putere care face ca decisiunea ce ea pronunță să fie casabilă 605
- 65° Restituirea declarațiunii prevăzută de art. 3 din legea de constatarea și perceperea contribuțiilor directe, nu de către proprietarul moșiei, ci de administratorul ei, este valabilă chiar dacă acesta n'ar fi avut, pentru a face acesta, o procură specială de la proprietar. Așa dar, este casabilă decisiunea comisiunii de apel care declară nevalabilă o asemenea restituire și respinge apelul făcut de proprietar în contra decisiunii comunale pe motiv că nu a restituit densul personal și-a declarație 358
- 66° Reprezentantul fiscoi nu poate invoca nulitatea decisiunii comisiunii de apel pe cuvânt că ea a judecat afacerea într-o altă zi de cât aceea ce deja fixase, în urma cererei de preschimbare făcută de contribuabil, de ore-ce art. 33 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe prevede că numai contribuabilul trebuie citat; acesta mai cu seamă când fiscoi, la ziua judecăteli, a fost reprezentat în instanță, și cu toate acestea nu s'a opus la judecarea apelului în acea zi 495
- 67° Cestiunea de a se ști dacă un hotel este de pri-

Contribuțiunii directe. — Casațiune (urmare):

- mul rang său de mijloc, constituie o cestiune de fapt, de atributul suveran al comisiunilor de recensământ, fără ca decisiunea lor în această privință să pōtă fi supusă censurei curței de casațiune 364
- 68° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunei comisiunei de apel care înlătură contractele de închiriere ce i se prezintă de administratorul unei succesiuni pe motiv că nu i s'aū prezentat și registrele de administrațiune și a făcut evaluarea venitului dupe propria sa apreciere 279
- 69° Este casabilă, ca conținend exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care evaluează venitul unei proprietăți la o cifră mai mare de cât cea stabilită de comisiunea comunală, fără să arate cătuși de puțin cari sunt elementele de convingere pe cari s'a întemeiat ca să ridice acel venit și fără să constate dacă contribuabilul a fost presinte său nu și ce anume concludsiuni a luat 286
- 70° Constatarea comisiunei de apel cum că, proprietarul unui imobil rural domiciliază în străinătate și că, prin urmare, proprietatea sa urmăză să fie impusă la o foncieră de 12 0/0, constituie o cestiune de fapt, de resortul exclusiv al instanțelor de fond și, deci, nesupusă censurei curței de casație în această privință. 302
- 71° Cestiunea de a se sci dacă biuroul de comision al cui-va dintr'o comună este său nu sucursala altuia dintr'o altă comună și dacă lucrază și cu străinătatea constituie o cestiune de fapt lăsată la aprecierea suverană a instanțelor de fond 382
- 72° Este casabilă, ca pronunțată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care, de și a ascultat pe părți în desbaterea afacerii în fond, respinge însă apelul, întemeiându-se pe o excepțiune de drept trasă din violarea unei forme și ridicată din oficiu, cum e decăderea dreptului de a mai face contribuabilul apel, din cauza nerestituirei declarațiunei prevădute de art. 3 din legea pentru constatarea contribuțiunilor directe, fără să fi dat cuvântul apelantului asupra acestui incident spre a'și face obiecțiunile sale 270
- 73° Este casabilă, ca dată cu exces de putere și necompetință, decisiunea comisiunei de apel care declară de nevalabile actele ce i se produc (cum este un act de vinđarea și arendarea imobilului a căruia impunere la

Contribuțiunii directe. — Casațiune (urmare):

- foncieră se cere), când părțile interesate n'a pus în discuțiune nulitatea lor 494
- 74° Este casabilă, ca pronunțată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care respinge apelul ca nesusținut și nedovedit, când se constată că apelantul l'î trimisese un memoriu detaliat în care arata motivele sale de nemulțumire și asupra căruia dânsa nu răspunde nimic 295
- 75° Este casabilă hotărîrea comisiunei de apel care nu se pronunță asupra probelor și mijloacelor de apărare produse. — Ast-fel e casul în care contribuabilul a cerut să fie scădut dintr'o comună cu plata impositului funciar al unui pământ rural pe motiv că este înscris cu această dare în altă comună vecină, pentru care a produs dovezi, și cu toate acestea comisiunea de apel nu se pronunță asupra acestui mod de apărare. 552
- 76° Dubla impunere a aceleiași persoane pentru unul și același lucru constituie un exces de putere, și în acest caz decisiunea comisiunei de apel este casabilă. 318
- 77° Este casabilă decisiunea comisiunei de apel care, pronunțându-se asupra unei dări pe hectar de vie, face o eroré de calcul în privința numărului de hectare ce coprinde ace vie 428
- 78° Impunerea unui comerciant de către comisia de apel la o patentă mai ridicată de cât aceea care fusese fixată de către comisiunea de apel, pe simple aprecieri vagi, fără să fie sprijinită pe nici o probă, constituie un exces de putere și face ca decisiunea să fie casabilă. 344
- 79° Este casabilă decisiunea comisiunei de apel care impune pe un comerciant la mai multe patente pentru diferite comerțuri, dacă nu constată în mod suficient cum că acele comerțuri le exercită în diferite localuri 391
- 80° Este casabilă, ca dată cu exces de putere decisiunea comisiunei de apel care, fără să motiveze pentru ce, înlătură contractul de locațiune ce se presintă de proprietar și, pentru a stabili care e venitul proprietății, a dispus o costatare locală 264
- 81° Este casabilă, ca nemotivată, decisiunea comisiunei de apel care consideră ca bine făcută impunerea unei păduri de către comisiunea comunală, când prin decisiunea acestia nu se arată nici întinderea nici calitatea pădurei 417
- 82° Probele produse de o parte trebuie a fi puse în

Contribuțiunile directe. — Casațiune (urmare):

- discuția celei-alte părți spre a-și putea face obiecțiunile sale, acesta sub pedepșa de casare a decisiunii ce se pronunță 416
- 83° Este nemotivată și, ca atare, casabilă decisiunea comisiunii de apel care nu se pronunță asupra actelor și probelor presintate de părți, mărginindu-se a declara în mod vag că dăsele nu 'și-au probat cerearea în mod suficient 331
- 84° Este o decisiune nemotivată și, ca atare, casabilă decisiunea comisiunii de apel care respinge actele produse de părți înaintea sa în susținerea pretențiilor lor, pe cuvântul vag că nu ar fi legale, fără să motiveze în ce consistă această ilegalitate 472
- 85° În materie de rencesământ general asupra contribuțiilor directe, o decisiune a comisiunii comunale motivată nu poate fi reformată de către comisiunea de apel pe o simplă apreciere a sa, fără să arate elementele pe cari 'și întemeiază această apreciere, chiar atunci când e vorba de evaluare, în care aprecierea comisiilor e suverană; căci, în acest caz, decisiunea comisiunii de apel e o decisiune lipsită de motive și, ca atare, casabilă. 466
- 86° Este casabilă, ca dată cu exces de putere și ca nemotivată, decisiunea comisiunii de apel care, asupra evaluării venitului unei moșii, nu ține în seamă contractele de arendare a ei face această evaluare dupe simpla sa apreciere, fără să motiveze pentru ce le înlătură 462
- 87° Constitue o hotărîre nemotivată și, ca atare, casabilă hotărîrea comisiunii de apel care impune sarcinile prevădute prin contractul de locațiune, fără să arate în ce consistă și cari sunt anume acele sarcini 456
- 88° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunii de apel care, asupra evaluării venitului unei moșii, respinge proba ce rezultă dintr'un contract autentic prin care proprietarul reduce arendașului prețul locațiunii la o sumă mai mică de cât cea arătată în contractul de arendă, fără să-l declare ca simulat sau nescris, pe simpla afirmațiune că este un act de filotimie exercitată de proprietar, din care fiscul nu poate să sufere 451
- 89° Pentru stabilirea impositului funciar al unui imobil, cum e o casă, comisiunea de apel este în drept să să evalueze venitul lui dupe apreciere, dacă nu există

• Contribuțiuni directe. — Casațiune (urmare):

- contract de închiriere, fără ca în această prvință decisiunea să pôtă cădea sub censura curței de casație . 445
- 90° Ceea ce determină venitul unui hotel în sensul legii impositului funciar este valoarea locativă a hotelului. Așa dar, este casabilă decisiunea comisiunei de apel, care, în această prvință, s'a condus de considerația venitului ce a avut hotelul în mai mulți ani, de sporul lui pe fie-care an și de dezvoltarea ce are să ia orașul în care este situat 443
- 91° Este casabilă, ca pronunțată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care respinge contractul de locațiune ce i se presintă de contribuabil spre a dovedi care este venitul proprietății sale, pe cuvinte că el expiră la Iunie 1896, și că, grație dezvoltării ce are să ia orașul în care proprietatea este situată, are să producă o chirie mai mare. Dupe art. 23 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, comisiunea de apel nu putea trece peste proba ce făcea un asemenea contract de locațiune, fără să dea loc la censura curței de casație, măcar pentru timpul de închiriere ce el constată 441
- 92° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care admite apelul, întemeiându-se numai pe simplele afirmațiuni ale apelantului, neînsoțite de nici o probă și înlăturând constatările făcute de către comisiunea comunală 437
- 93° Comite un exces de putere și pronunță o hotărîre nemotivată și casabilă comisiunea de apel care, pentru evaluarea venitului unei proprietăți de și a luat măsura de a se face o cercetare locală, în urmă însă, fără a aștepta rezultatul ei, își pronunță decisiunea, întemeiându-se numai pe afirmațiunile apelantului . . 426
- 94° Cestiunea de a se ști cât de întins se exercită un comerț — cum este o farmacie — constituie o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond, așa că decisiunea lor în această prvință scapă de censura curței de casație 251
- 95° Decisiunea comisiunei de apel care în cursul periodului modifică darea la care un contribuabil a fost impus la începerea periodului general, fără să arate că a survenit o schimbare a baselor imposibile de mai înainte, este casabilă ca nelînd o hotărîre motivată . 598
- 96° Când pentru una și aceeași afacere s'a pronunțat de către comisiunea de apel două decisiuni contradic-

Contribuțiuni directe. — Casațiune (urmare):

tori, e loc la casarea ambelor, trimițându-se afacerea spre a fi judecată din nou.

272.

- 97° Asemănat art. 46 din legea din 1893, pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, decisiunile comisiunilor de apel, date în urma primei casări și a trimiterii afacerii a se judeca din nou, nu mai sunt supuse recursului dacă sunt conforme cu decisiunea curții de casație. Ast-fel, când prima decisiune a comisiunei de apel a fost casată pentru că un contribuabil fusese impus la dreptul proporțional de 20/0, prevădută de art. 3 din legea patentelor din 1877, asupra venitului unei mori ce ar exploata singur, iar nu asupra valorii locative în cas când mōra s'ar închiria, cea de a doua decisiune a comisiunei de apel nu mai este susceptibilă de un nou recurs dacă de astă dată a stabilit dreptul proporțional asupra valorii locative ce s'ar putea obține în cas când mōra s'ar închiria.

1069.

- 98° Decisiunile pronunțate de comisiunile de apel în urma unei prime casări, și date în conformitate cu hotărîrea curții de casație care a casat prima decisiune a comisiunei de apel, nu mai sunt supuse recursului în casațiune.

1709.

Contribuțiuni directe. — Căi de comunicațiune: 99° Darea căilor de comunicațiune cată a fi înscrisă în comuna unde contribuabilul locuiesce, și în cas când dēnsul mai este înscris și într'o altă comună, rămāne în drept a cere ștergerea sa de la acēstă comună.

378.

- 100° Funcționarii publici sunt presupuși că 'și au domiciliul acolo unde sunt chemați a 'și îndeplini îndatoririle funcțiunei ce li se încredințază. De aci urmēză că un asemenea funcționar este bine înscris cu plata căilor de comunicație în comuna unde se găsește ca funcționar, mai cu sēmă când nu dovedește că plătesce acēstă dare în altă parte.

156

- 101° Dacă una și aceeași persōnă a fost înscrisă cu plata căilor de comunicație în două diferite județe și n'a reușit a dovedi acēsta înaintea comisiunilor de recensēmēt, nu rămāne de cāt când i se va cere plata la unul din ele să justifice că a plătit la cel-alt județ.
- 102° Asemănat art. 4, lit. a din legea căilor de comunicație, sunt scutiți de darea acestor căi clerul, în genere, de ori-ce rīt. De aci urmēză că un rabin nu

543.

Contribuțiunii directe. — Căi de comunicațiune (urmare):

- póte fi impus la plata acestei dări chiar dacă exercită profesiunea de haham 157
- 103° Sunt scutiți de plata căilor de comunicație toți acei cari, în grade de jos în armată, au făcut campania resbelului din 1877—78 162
- 104° Sunt scutiți de plata căilor de comunicațiune cei înaintați în vârstă numai atunci când n'au mijloce de viațuire 256
- 105° Sunt scutiți de darea căilor de comunicație, dupe art. 4, alin. d din legea căilor de comunicație, numai indiviđii căduți în infirmități de bôlă sau de bătrânețe înaintată, cari n'au mijloce de viațuire și sunt în neputință de a munci. Așa dar, acela care posedă mijloce de viațuire, având pământ supus la dare de foncieră, nu póte beneficia de șa scutire 290
- 106° Un pensionar al Statului nu póte fi considerat ca lipsit de mijloce de viațuire, spre a putea fi scutit, în cas de infirmitate saú de bătrânețe, la plata căilor de comunicațiune 480

Contribuțiunii directe. — Cereri de scădere: 107° Acei cari

au interes a fi scăduți de la o dare sunt datorii a 'și adresa cererile lor casierilor generali, dacă densi șed în comunele de reședință, și primăriilor, când locuiesc în cele-alte comune, până în ziua de 31 Decembre, spre a putea fi apoi puse în vederea comisiunilor comunale de prefaceri, cari lucrăză de la 1—20 Ianuarie din fie-care an. Așa dar este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care admite cererea unui contribuabil de a fi scădut de la plata unei patente, fără să constate dacă densul își făcuse cererea în condițiunile sus expuse. 570

- 108° Cererea proprietarului unui imobil de a fi scădut din roluri numele său fiind-că a înstrăinat acel imobil se póte face numai pe calea administrativă de casieria generală a județului 240

Contribuțiunii directe. — Citațiuni: 109° În materie de re-

consământ asupra contribuțiunilor directe, comisiunile de apel nu pot judeca de cât în urma citărei contribuabililor, conform art. 33, alin. II din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe. Așa dar, când comisiunea a judecat apelul în nesința părței și fără ca densa să fi avut cunoștință de termenul fixat, violăză dispozițiunile citatului articol, și în acest cas decisiunea sa este casabilă 223

Contribuțiuni directe. — Citațiuni (urmare):

- 110⁰ In materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, proprietarul unui imobil cată a fi citat la locul unde este situat imobilul. Așa dar, citațiunea, adresată și predată unei persoane care nu mai era proprietară a acelui imobil, este nulă, și acesta atrage casarea decisiunii pronunțată în lipsă de comisiunea de apel. 278
- 111⁰ In materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, contribuabilul e bine citat la domiciliul ales, când face o asemenea alegere, iar nu la imobilul impus 460
- 112⁰ In materie de recensământ pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, și anume pentru judecarea apelului făcut de proprietarul imobilului impus la foncieră, predarea citațiunii sau comunicarea termenului de înfățișare nu în persoana proprietarului, ci în persoana arendașului acelui imobil, este valabilă și oposabilă proprietarului 360
- 113⁰ In materie de recensământ asupra contribuțiunilor, epitropia unei instituțiuni, proprietară a unor imobile supuse recensământului, cată a fi citată prin administrațiunea acelei instituțiuni și la scaunul său și, în tot cazul, la țesele imobile. Așa dar, citarea adresată personal în numele epitropului și la domiciliul acestuia este nulă și acesta atrage nulitatea și casarea decisiunii pronunțată în lipsă de comisiunea de apel, în urma unei asemenea citațiuni. 276
- 114⁰ Este nulă și casabilă decisiunea comisiunii de apel dată în lipsa contribuabilului, fără ca acesta să fi fost citat în regulă. Ast-fel e cazul în care citațiunea a fost predată contribuabilului chiar în ziua înfățișării, la orele 2 dupe amiazi. 555
- 115⁰ Dupe art. 29 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, contribuabilii sunt considerați domiciliați la fie-care din imobilele supuse recensământului și, dar, acolo trebuie a fi citați. De aci urmăză că este nulă și casabilă decisiunea comisiunii de apel care a judecat afacerea în lipsa contribuabilului apelant, considerându'lea bine citat în altă parte de cât la proprietatea ce făcea obiectul impunerii la contribuțiunea funciară 104
- 116⁰ In materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, împregiurarea că în citațiunea trimisă contribuabilului se fixa orele 2 pentru judecată, și co-

Contribuțiuni directe. — Citațiuni (urmăre):

misiunea de apel a judecat afacerea în lipsă'î înainte de acea oră, nu constituie o cauză de nulitate, de orice părțile sunt datoro a se presenta la ziua indicată și a aștepta chemarea lor, și nici un text de lege nu prescrie o atare nulitate pentru neobservarea orei, destul ca ea să fie coprinsă în cele prevădută de lege. . .

327

- 117° Dacă contribuabilul a fost citat înaintea comisiunii de apel pentru o altă zi de cât aceea în care a fost judecat în lipsă, decisiunea ce se pronunță este nulă și casabilă.

402

Contribuțiuni directe. — Competință: 118° Asemănat

art. 54 din legea de constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, comisiile de apel au căderea de a judeca numai apelurile îndreptate contra hotărîrilor comisiei comunale de prefaceri. Așadar, este casabilă, ca dată fără competență, decisiunea comisiunii de apel care a judecat o cerere sub formă de apel făcută contra ștatului de adăugiri și scăderi, iar nu contra unei hotărîri a comisiunii comunale.

551

- 119° Comisiunile de apel ale recensământului general nu sunt competente de a judeca de cât apelurile făcute contra constatărilor făcute de comisiunile comunale. Așa dar, dacă cine-va începe un comerț sau o industrie dupe ce comisiunea comună a recensământului general își terminase lucrările, înscrierea lui la dările prevădute de lege nu se poate face prin sesizarea comisiunii de apel, ci prin comisiunile de prefaceri anuale, conform art. 51, 52 și următorii din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe.

369

- 120° Comisia de prefacerea rolurilor e în drept a dispune ștergerea numelui cui-va din statul de adaus, trecut ca proprietar al unui imobil impus la foncieră, și înlocuirea lui prin numele adevăratului proprietar, când cel d'ânteu a fost scos din posesiunea acelui imobil prin executarea unei hotărîri judecătorești definitive.

580

- 121° Comisiunile de prefaceri nu sunt competente a face transferări de înscrieri de la o comună la alta, cum e plata unui impozit funciar, acesta aparținând numai ministerului de finance sau casierului general respectiv.

560

- 122° La întocmirea rolurilor generale pe un nouă perioadă, comisiunile de recensământ sunt în drept a ridica venitul unei proprietăți, de și pe timpul acestui

Contribuțiuni directe. — Competință (urmare):

noû period există același contract de locațiune, când constată că evaluarea făcută pentru vechiul period a fost eronată, fără să se pôtă invoca autoritatea lucrului judecat, căci constatările comisiunilor de recensământ produc efectele lor numai pe un period determinat și până la finele acestui period

420

- 123° Comisiunile de recensământ nu sunt competente ca, pe calea fixărei impositului funciar la care cată a fi impus un imobil, să decidă asupra contestațiunilor ce se ridic în privința adevăratului proprietar al aceluî imobil. Cel interesat ca imobilul să fie înscris pe numele său, urmăză a se adresa în această privință, conform art. 28 din legea de constatare și perceperea contribuțiunilor directe, la casierul general sau la ministrul de finance, și, dacă ar întâmpina dificultăți, dânsul cată a recurge la căile judecătorești ordinare, spre a'î stabili dreptul de proprietate

372

- 124° Comisiunile de recensământ nu au competența de a judeca pretențiunile ce au de obiect plata decimelor județiane și comunale, ele având competența a judeca numai contestațiunile relative la impozite către Stat.

423

- 125° Fiscul este în drept a cere, cu ocasiunea facerei recensământului general pe noul period, ca impositul funciar al ratelor scăpate din vedere a fi trecute în rolurile periodului trecut și neplătite, pentru o pădure exploatată, să fie trecute în rolurile noului period, cu toate că la începerea acestui period ar fi sfârșită acea exploatare

420

- 126° Cererile pentru rectificarea numelui contribuabilului impus urmăză a fi adresate ministerului de finance sau casierului general, fără a mai fi necesitate de intervenirea unei decisiuni a comisiunilor de recensământ.

418

- 127° Cestiunea, cum că un străin nu pôte fi proprietar de imobile rurale în România, nu pôte fi pusă în discuțiune cu ocasiunea facerei recensământului și înaintea instanțelor instituite de lege a se pronunța asupra lui

281

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar : 128° Impositul funciar al imobilelor trebye să fie înscris în matricule pe numele proprietarilor lor, cu toate că ele sunt închiriate sau arendate și, prin contracte, locatarul este obligat a plăti acest imposit

64

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmăre):

- 129° Dreptul de proprietate al unui imobil nu se poate discuta și stabili înaintea instanțelor de recensământ chemate a regula impozitul funciar 336
- *Cercetare locală*: 130° Când proprietarul unei moși arată că n'are nici plan, nici registre de exploatare, în acest caz comisiunea de apel, întemeiată pe constatările făcute de comisia de recensământ și pe alte împrejurări de fapt, este în drept să aprecieze și să fixeze venitul imobilului, înlăturând cererea de cercetare locală ce i s'a făcut, fără ca prin acesta să fi comis veri-un exces de putere 336
- 131° Comisiunile de apel sunt în drept, când membrii lor au cunoștință personală despre imobilul ce este a se impune la foncieră, de a respinge cererea ce li se face pentru o cercetare locală, fără ca prin acesta să se poată dice că s'a violat art. 22, 23 și 39 din legea de constatarea și perceperea contribuțiilor directe, cari lasă la facultatea lor de a usa de o atare cercetare când vor găsi acesta util 316
- *Construcțiuni noi*: 132° Scutiri pe termen de 3 ani de plata impozitului funciar, acordată construcțiilor noi, prin art. 11 alin. d din legea asupra impozitului funciar, are în vedere atât construcțiile din comunele urbane, cât și pe acelea din comunele rurale 579
- 133° Restaurarea unei clădiri în urma distrugerii parțiale ce a suferit din cauza unui incendiu nu poate fi privită ca o construcțiune nouă, în sensul art. 11, lit. d din legea impozitului funciar, spre a putea beneficia de scutirea dîsului impozit în timp de 3 ani. 578
- 134° Dependențele construite din nou la o veche casă nu beneficiază de scutirea prevădută de art. 11, alin. d din legea asupra impozitului funciar 304
- 135° Reparațiunile radicale și îmbunătățirile aduse la o clădire nu pot fi privite ca nisce construcțiuni noi ca să poată fi scutite pe timp de 3 ani de plata impozitului funciar 561
- 136° Scutirea pe timp de 3 ani a construcțiilor noi, prevădută de art. 11, alin. d din legea asupra impozitului funciar, nu se aplică la reparațiunile făcute imobilului, fie ele chiar radicale 457
- 137° Construcțiunile noi de fabrice de spirt beneficiază de scutirea impozitului funciar pe timp de trei

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Construcțiuni noi:*

- anl, prevădută de art. 11, alin. d din legea asupra
impositului funciar 307
- 138° In cazul de scutirea impositului funciar pe timp
de 3 ani a construcțiunilor noul, prevădută de art. 11,
litera d din legea impositului funciar, intră și con-
strucțiunile de noui mori 563
- 139° Construcțiunile noul de mori beneficiază de scu-
tirea impositului funciar pe timp de 3 ani, prevădută
de art. 11, alin. d din legea asupra impositului funciar. 313
- *Embatic:* 140° Când asupra unei proprietăți nemiș-
cătore este constituit un drept de emphyteusă, bes-
man saū de superficie, numai emphyteutarul, bes-
manarul saū superficialul urmază a fi impuși la plata
contribuțiunei funciare, iar nu nudul proprietar . . 84
- 141° Imposita funciar al unei proprietăți constituită
în embatic cade în sarcina embaticarului, care e dator
a 'l plăti dupe evaluarea locativă a imobilului, cu re-
ducțiunea, însă, a sumei canonului ce plătesce nudu-
lul proprietar saū arendașulul acestuia. 618
- 142° Dreptul recunoscut din vechime printr'un hrisov
domnesc locuitorilor așezați asupra unei moșii de a
se folosi în perpetuu de ea, dând proprietarului numai
din dege una, constitue un drept de embatic, așa că
dânșii, iar nu proprietarul, sunt datorî a plăti impo-
sita funciar al proprietăței 452
- 143° Imposita funciar pentru un imobil dat în em-
batic saū emphyteusă, ori cu drept de superficie, se
plătesce de embaticar saū superficial când aceste
drepturi sunt constituite în așa condițiuni că nudul
proprietar n'are nici un folos. Atunci, însă, când
dreptul de emphyteusă saū de superficie sunt constituite
în condiții că nudul proprietar are un însemnat venit,
trebuie ca și acesta să fie supus la plata șișului impo-
sit. 227
- *Evaluarea veniturilor:* 144° Calculul impositului
funciar asupra venitului proprietăților rurale (moșii)
se pôte face de către comisiunile comunale și de apel
atunci când ele nu sunt arendate, ci se caută de în-
săși proprietar, pe constatările făcute asupra întin-
derei moșiei, felul pământului, prețul cu care a fost
arendată în trecut, precum și prețul cu care s'au
arendat moșile vecine 271
- 145° Comisiunile de recensământ și de apel nu sunt
ținute, în privința evaluării veniturilor unui imobil,

Contribuțiunile directe. — Imposit funciar (urmare):*Evaluarea veniturilor :*

a se întemeia pe declarațiile făcute de contribuabil în formularul ce i s'a dat, conform art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, de cât atunci când nu au elemente de apreciere spre a stabili baza impositului la care urmăzează a fi impus contribuabilul

433

- 146° De și înainte de comisiunea comună de recensământ s'a prezentat un contract de arendă, după care proprietarul primea anual o arendă oarecare, dacă însă, până la judecarea afacerii înainte de comisiunea de apel, s'a modificat acel contract pe o sumă mai mică de arendă, această comisiune e în drept să aprecieze și să considere de valabil noul contract, luându-l de bază pentru evaluarea venitului în stabilirea impositului funciar, fără ca acesta să poată da loc la censura curții de casație

163

- 147° Sarcina impusă locatarului ca, oșebit de prețul locațiunii, să plătească densusul și dările către Stat, urmăzează a fi considerată ca o dare în natură, care, după art. 4, alin. c din legea asupra impositului funciar, trebuie a se adăuga la valoarea venitului pentru care imobilul cată a se impune la foncieră

439

- 148° Clauza dintr'un contract de locațiune cum că îmbunătățirile ce s'ar face asupra imobilului arendat, precum: case, magazine, etc., să rămână pe seama proprietății, nu poate fi privită ca o dare în natură, în sensul art. 4, alin. c din legea asupra impositului funciar, pusă în sarcina arendașului, ca astfel să poată fi adăugită valoarea lor tot ca venit și impusă în calculul impositului funciar, când ea constituie o facultate, iar nu o obligațiune pentru arendaș

406

- 149° Este casabilă, ca pronunțată cu exces de putere, deciziunea comisiunii de apel care nu arată în ce consistă sarcinile cuprinse în contractul de arendarea unei moșii ce cată a se adăuga la valoarea venitului net, spre a se ști dacă ele au fost estimate în parte și pe ce și întemeiază aprecierea sa

335

- 150° Pentru fixarea impositului funciar la care trebuie a fi impusă o construcțiune urmăzează a se lua de bază valoarea locativă ce ea ar produce, iar nu importanța comerțului ce se face într'ensa de către proprietar. Așa dar, este casabilă hotărîrea care s'ar întemeia în această evaluare pe acest din urmă element

348

Contribuțiunile directe. — Imposit funciar (urmare):*Evaluarea veniturilor :*

- 151° In materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, de și art. 20 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe prescrie că contractele de închiriere sau arendare servesc de basă pentru stabilirea impositului funciar și a taxei proporționale calculată dupe chirie, cu toate acestea (disul articol lasă la facultatea comisiunilor de a căuta alte norme de evaluare, când actele ce li se prezintă nu le prezintă destulă încredere, pentru că sunt simulate sau neseriöse, fiind destul numai să arate în decisiunea lor motivele pentru cari le înlătură. 330
- 152° Comisiunile de recensământ sunt în drept a declara că contractele cu cari se servă părțile—cum e un contract de arendare sau de închiriere—sunt simulate și în acest caz să se întemeieze pe alte elemente pentru a stabili baza imposibilă a proprietății. 92
- 153° Comisiunile de apel sunt în drept a nu ține în seamă actele ce li se prezintă când găsesc că printr'ensele nu se dovedesce cu suficiență cele ce indică și a se întemeia pe alte elemente pentru stabilirea impositului, fiind destul să arate argumentele pentru cari le înlătură. 245
- 154° Când se constată că contractul de arendarea unei moșii a fost resiliat pe ziua începerii periodului viitor, pentru care se face recensământul, în acest caz moșia urmând a fi considerată ca nearendată, comisiunea de apel, cu drept cuvânt, nu a luat de normă pentru fixarea impositului funciar, prețul arendeii, prevădută în disul contract, ci a făcut evaluarea dupe alte baze de apreciere 478
- 155° In lipsă de contracte și acte în regulă, comisiunea de apel poate să aprecieze care este venitul unei moșii, dupe venitul ce dau moșiile vecine, fără ca decisiunea sa în această privință să cadă sub censura curții de casație. 409
- 156° Constatarea făcută la localitate de către o comisiune, compusă din sub-casierul județului, controlorul-șef și de primarul comunei respective cu notarul său, în privința întinderii și venitului ce produce o moșie, poate servi ca probă legală pentru stabilirea impositului funciar la care trebuie a fi impusă acea moșie, dacă nu este combătută printr'o altă probă contrarie 407

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Evaluarea veniturilor :*

- 157⁰ Primarii comunelor au competența de a constata care este întinderea pământului rural ce posedă cineva în comună, și certificatele ce dăușil liberăză în această privință cată a fi primite ca făcând probă deplină până la combaterea lor prin proba contrarie . . . 388
- 158⁰ Primarii nu sunt competenți a constata valórea locativă a unui imobil. Așa dar, certificatele eliberate de dăușil în această privință nu pot face o probă legală . 399
- 159⁰ Decisiunea comisiunei de apel care anulăză încheierea prin care comisiunea comunală a impus la foncieră, de o-dată și printr'un singur proces-verbal, mai multe imobile ale cuț-va, pentru că trebuia a se face impunerea pentru fie-care imobil în parte, este casabilă, ca pronunțată cu exces de putere, dacă n'a luat dănsa, ca instanță de fond, măsura d'a face ceea ce trebuia să facă comisiunea comunală, de a impune adică, fie-care imobil deosebit la fonciera prevăduță de lege 438
- 160⁰ Comisiunea de apel nu póte respinge contractul de arendare ce i se presintă de contribuabil, spre a stabili care e venitul proprietăței sale, pe simplul motiv că el este făcut dupe constatările comisiunei comunale, dacă nu 'l declară ca simulat sau neserios . 383
- 161⁰ Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care evaluează venitul unei proprietăți dupe simpla sa apreciere, fără să țină nici un compt de contractele de arendare ce proprietarul 'i presintă atât pe trecut, cât și pe periodul lucrător 309
- 162⁰ Pentru evaluarea venitului unei proprietăți arendate sau închiriate trebuie să se țină în sémă de un contract de locațiune încheiat pe periodul începător (de la 1 Aprilie 1896 încolo), cu tóte că el a survenit dupe ce comisiunea de recensământ comunală se pronunțase, dacă nu 'l înlătură ca simulat sau neserios. Așa, dar, este casabilă decisiunea comisiunei de apel care nu ține compt de un asemenea contract ce contribuabilul 'i presintă 134
- 163⁰ Asemănat art. 20 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, contractele de închiriere sau arendare cată a fi luate ca normă dupe care să se statornicescă impositul funciar al unui imobil închiriat sau arendat când ele sunt pri-

Contribuțiunii directe. — Imposit funciar (urmare):*Evaluarea veniturilor :*

- mite ca bune. Așa, dar, este casabilă decisiunea comisiunei de apel care a impus un imobil închiriat la o contribuțiune mai mare de cât cea prevădută în contractul de închiriere autentic ce contribuabilul 'i-a presintat, cu toate că 'și întemeia decisiunea sa chiar pe acel contract 112
- 164° Asemănat art. 4, lit. b din legea asupra impositului funciar, impositul funciar pentru imobile se stabilește pe baza contractelor de locațiune, dacă ele sunt închiriate sau arendate. Așa, dar, este casabilă decisiunea comisiunei de apel, care nu ține compt de prețul determinat prin contractul de locațiune și stabilește venitul la o altă sumă dupe simpla sa apreciere 471
- 165° Evaluarea venitului proprietăților neînchiriate sau nearendate urmăze să se facă luându-se de basă mijlocia venitului net pe termen de 5 ani din urmă. Așa, dar, atunci când comisiunile de recensământ fac evaluarea unei asemenea proprietăți, fixând o sumă oarecare, în mod arbitrar, fără să arate elementele ce 'i-au servit de basă și înlăturând actele ce i se produc în scop de a i se dovedi că venitul acei proprietăți a fost mult mai mic în cei din urmă 10 ani de cât cel fixat acum, fără a se pronunța asupra lor, pronunță hotărîrea lor cu exces de putere și nemotivare, care, ca atare, este casabilă 90
- 166° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care înlătură contractul de arendare pe periodul viitor, pentru care se face recensământul (în specie pe periodul 1896—1901), ce proprietarul 'i 'i presintă, pe simplul motiv că nu e autentic, și evaluează venitul, dupe simpla sa apreciere, la o sumă mai ridicată de cât cea arătată în contract 308
- 167° Pentru evaluarea venitului proprietăților, de și comisiunile au dreptul, dupe art. 20 din legea de constatare și percepere a contribuțiunilor directe, de a înlătura actele ce li se presintă și a căuta alte elemente dupe cari să stabilească impositul, acesta, însă, nu o poate face de cât declarând actele ca neserișe, fie că ele n'ar fi autentice sau că n'ar purta o dată certă. Înlăturarea, dar, a unor asemenea acte, fără ca să li se declarat neserișe sau simulate, constituie o violare a art. 4, l. egea asupra impositului funciar, și 20

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Evaluarea veniturilor :*

- din aceea sus citată, ceea ce dă loc la casarea decisiunii pronunțate 266
- 168° Comisiunea de apel e ținută să arate în decisiunea sa motivele pentru cari înlătură actele ce partea produce înaintea sa. Ast-fel este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care arată că nu poate pune nici un temelî pe un certificat al primăriei respective ce contribuabilul 'i-a prezentat spre a dovedi adevărata cantitate de pământ ce densul posedă, cantitate mai mică de cât aceea pentru care a fost impus la darea foncieră, fără să arate cauza pentru care nu 'l poate ține în sémă, și menține impunerea făcută de comisia comunală 146
- 169° Înlăturarea de către comisiunea de apel a certificatului produs de contribuabil din partea primăriei respective, care constată că pământul pentru care a fost impus la foncieră se stăpânesce de alții cari plătesc această dare, pe simplul motiv că nu a dovedit de cine anume se plătesce fonciera acelui pământ, constituie un adevărat exces de putere, care dă loc la casarea decisiunii pronunțate 628
- 170° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care nu ține în sémă, respingându'l ca nesorios, certificatul primăriei dat unui locuitor rural prin care se atestă că nu posedă întinderea de teren pentru care a fost impus la foncieră de către comisiunea comunală, și, cu toate acestea, fără să se bazeze pe alte elemente de convingere, declară, apreciând în mod arbitrar, că terenul în cestiune are o întindere alta de cât cea arătată și în disul certificat și în decisiunea comisiunei comunale 285
- 171° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care respinge apelul făcut de contribuabil, fără să țină sémă de actul (în specie un plan) ce producea și prin care voia să dovedească că pământul pentru care a fost impus la foncieră de către comisiunea comunală, nu are întinderea arătată de această comisiune 288
- 172° Contractele de locațiunea proprietăților urbane pe termen numai de un an pot servi de basă la evaluarea venitului. Așa, dar, comite un exces de putere și pronunță o hotărîre nemotivată comisiunea de apel care face evaluarea dupe simpla sa apreciere, fără să arate

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Evaluarea veniturilor:*

- pentru cari motive nu ține în sémă un asemenea contract
173° Este casabilă, ca dată cu exces de putere decisiunea comisiunei de apel care, pentru a stabili impozitul funciar al unui hotel închiriat împreună cu mobilele, nu ține sémă de contractul de închiriere ce i se prezintă, în care se specifică care este suma cu care s'a închiriat hotelul și care e aceea a închirierii mobilierului și reduce pentru mobilier o cifră mai mică de cât cea arătată în contract, dupe simpla sa apreciere, pe motiv că este exagerată. 347
- 174° Este casabilă, ca pronunțată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care înlătură contractul de locațiune ce i se prezintă de contribuabil spre a dovedi care este venitul proprietăței, de și el era în regulă și lucrător în cursul periodului pentru care se făcea impunerea, pe simplul motiv că chiria arătată într'ensul ar fi prea mică 284
- 175° Este casabilă, ca fiind pronunțată cu exces de putere și prin violarea art. 32, 36 și 39 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, decisiunea comisiunei de apel care respinge apelul unui contribuabil impus la o plată de foncieră, pe motiv că comisiunea comunală, făcând evaluarea, basându-se pe contractul de arendare pe periodul curent, dânsa n'ar putea face o nouă evaluare dupe actele de locațiune prezentate de contribuabil pe viitorul period, acte încheiate în intervalul de la cercetarea comisiei comunale și până la judecarea apelului de către dânsa, căci, ȋdice ea, comisiunea de apel câtă a se mărgini de a constata dacă lucrarea comisiunei comunale a fost legală. 435
- 176° Contractele de locațiune pe periodul viitor, pentru care se face impunerea (în specie pe periodul 1897 — 1901), ce se prezintă de către contribuabil spre a constata venitul unui imobil, nu pot fi înlăturate de către comisiunea de apel. Neținerea lor în sémă și impunerea imobilului la un impozit funciar pentru o valoare mai ridicată de cât chiria sau arenda arătată într'ensele constituie un exces de putere, care face ca decisiunea să fie casabilă 425
- 177° Este casabilă, ca violând prescripțiunile art. 20 din legea de constatare și percepere a contribuțiunilor directe, decisiunea comisiunei de apel care, pentru 241

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Evaluarea veniturilor :*

- constatarea venitului unei moși ce este arendată, nu ia de basă valoarea arătată în contractul de arendare ce i se prezintă, ci calculează venitul funciar la media formată din totalitatea anilor trecuți cu anii viitori, fixând dupe acesta media impozitului funciar 341
- 178° Înălțurarea, de către comisiunea de apel, a unui contract de arendare, prezentat de proprietar spre a stabili care e venitul ce 'i produce imobilul, pe simplul motiv că el este făcut între frați, constituie un exces de putere, care dă loc la casarea hotărîrei, căci acesta nu constituie o motivare suficientă a decisiunii sale. 345
- 179° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunii de apel care, fără să motiveze, înălțură contractul de arendare ce i se prezintă de proprietar pe periodul viitor, pentru care se face recensământul (1896 — 1901), evaluând venitul moșiei, dupe simpla sa apreciere, la o sumă mai ridicată de cât cea arătată în contract. 310
- *Fabrici și mori*: 180° Dupe art. 4, alin. f, din legea impozitului funciar, atât fabricele, cât și toate clădirile cari servesc la întreprinderile industriale, se impun la darea foncieră, calculându-se această dare asupra venitului. De aci urmează că o societate de petroleu este bine impusă cu plată de foncieră nu numai pentru instalațiunile făcute acolo unde extrage petroleul, dar și pentru rezervorele de recepțiunea acelu petroleu, instalate într'o altă localitate 573
- 181° Asemănat art. 4, alin. f, din legea asupra impozitului funciar, calculul asupra venitului net se face pentru fabricile de ori-ce natură, precum : mori și altele, scădându-se a treia parte din prețul cu care sunt închiriate, așa că se face o deosebire între modul cum se calculează venitul net la mori de modul cum se calculează venitul net la clădiri, unde trebuie să se scadă o a patra parte din chirie sau din venitul ce ar produce, dupe cum prescrie alin. b de sub același articol. Așa, dar, este nulă și casabilă decisiunea comisiunii de apel care calculează venitul unei asemenea mori, pentru impunerea ei la darea foncieră și determinarea dreptului proporțional al patentei, nu în modul sus citat, ci prin scăderea cheltuelilor de întreținere și de exploatare 86
- 182° Evaluarea venitului unei mori exploatată de

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Fabrici și mori :*

însăși proprietarul ei, care să serve de basă pentru a determina impozitul funciar la care urmăzează a fi impusă, urmăzează să se facă dupe prețul anual cu care s'ar putea arenda saŭ închiria, iar nu dupe venitul și folosul ce 'l are proprietarul.

296

297

- 183⁰ Impozitul funciar și taxa proporțională dupe venit la care trebuie să fie impusă o fabrică, trebuie a fi calculate dupe valoarea locativă a ei, iar nu dupe importanța comerțului și a producțiunei ce ar putea da . 352

- 184⁰ Aparatele mecanice instalate de chirie într'o fabrică—cum sunt instrumentele cari servă la fabricarea de spirt—nu pot fi impuse la plată de impozit funciar. 280

- 185⁰ De și proprietarul unui pământ a fost impus la foncieră, când însă asupra acelui teren s'a construit în urmă o fabrică de spirt, urmăzează ca și această fabrică să fie impusă la foncieră în raport cu venitul ce ea produce. 355.

- 186⁰ Dupe art. 20 din legea de constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, comisiunile de apel, ca instanțe de fond, sunt suverane să 'și facă convingerea asupra venitului la care trebuie a fi calculat impozitul funciar al unei fabrici, cum e o fabrică de spirt, din diferitele acte și certificate ce i se prezintă și să înălțare, în acest cas, ca inutilă, o cercetare locală ce li se cere, fără ca decisiunea lor în această privință să fie supusă censurii curței de casație 275

- *Păduri :* 187⁰ Intocmirea amenajamentului unei păduri nu constituie pentru proprietar o îndatorire de a 'și tăia numărul de hectare determinat prin el pe fie-care an, ci numai o facultate, un drept. Așa, dar, pentru a se putea impune la foncieră o pădure amenajată, conform planului de amenajare, acesta poate avea loc nu numai atunci când proprietarul se gâcesce în puțină dar și vrea să exploateze acea întindere pe fie-care an; căci nu posibilitatea exploatărei poate servi ca basă la determinarea venitului, ci însăși exploatarea și pe cât ea se face. Comite dar un exces de putere și pronunță o hotărîre casabilă comisiunea de apel care nu ține compt de registrele ce proprietarul îi prezintă pentru determinarea venitului pădurei, înălțându-le fără nici o motivare și impunându'l la foncieră dupe planul de amenajament 363.

- 188⁰ Pentru pădurile puse în exploatare impozitul funciar se evaluează dupe prețul contractelor de arendare

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):***Păduri:***

și se plătesc în proporțiune cu cătimea de lemne tăiate pe sie-care an, fără ca să fie sporit asupra intereselor ce ar putea produce acel preț, când el a fost primit de proprietar în întregul lui său în mare parte, prin anticipațiune, la facerea contractului său la începerea exploatării pădurei

292

- 189° Dacă venitul total al unei păduri pusă în exploatare a fost evaluat la o sumă ore-care și impozitul funciar s'a fixat și repartizat a fi plătit într'un număr de ani hotărit, proprietarul urmăzează a fi înscris în rolurile de contribuțiuni ale acelor ani, pentru achitarea ratelor acelui deposit, chiar dacă exploatarea pădurei s'a sfârșit deja mai înainte de expirarea lor. Terminarea exploatării într'un timp mai scurt nu 'l scutesc de achitarea tuturilor ratelor hotărâte

464

- 190° O-dată ce impozitul funciar al unei păduri pusă în exploatare a fost fixat în raport cu prețul stipulat prin contract și repartizat pe numărul anilor prevăduți într'ensul, cuantumul ratelor anuale ale acelui impozit nu mai pôte fi schimbat, din împregiurarea că concesionarul a transmis altuia, pe un preț mai mic, cătimea de pădure ce mai rămăsese netăiată

362

- 191° O persoană nu pôte fi impusă la plata unui impozit funciar ca exploatator de păduri, când nu mai are nici o pădure în exploatare, pe simpla împregiurare că a avut păduri în exploatare mai de mult și nu a achitat integral impozitul ce debita, acesta făcând obiectul unei urmăriri a datoriei neplătite din timpul exploatării pădurei, conform legii de urmărire, iar nu a unei noi impuneri

87

- 192° Comisiunile de recensământ sunt în drept a respinge contractul autentic care constată că vinđarea unei păduri a fost pe un preț mai mic și să ia de normă, pentru stabilirea impozitului funciar, un contract sub semnătură privată făcut între părți, care arată o sumă mai mare ca adevărat preț al acelei vinđeri, fără ca decisiunea lor în această privință să cadă sub censura curței de casație

574

- *Proprietari domiciliați în străinătate:* 193° Pentru aplicarea legii care impune pe proprietarii de imobile ce locuiesc în străinătate la impozitul funciar ridicat la 12°%, criteriul de care are să se conducă comisiunile de recensământ nu este acela al domici-

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Proprietari domiciliați în străinătate :*

- liului ce 'l are contribuabilul, ci acela al *locuinței* sale obicnuite în țară sau în străinătate. Așa, dar, este casabilă decisiunea comisiunei de apel care are în vedere, în soluțiunea ce dă cestiunei, domiciliul proprietarului, iar nu locuința sa obicnuită 492
- 194° Impunerea la fonciera de 12°/_o a proprietăților arendate sau exploatate al căror proprietar nu domiciliază în țară are loc chiar atunci când densusul trăese în străinătate pentru căutarea sănătăței 450
- 195° Faptul că proprietarul unui imobil rural, domiciliat în străinătate, a cedat veniturile acelui imobil unei persoane domiciliate în țară nu 'l scutesce de a plăti impozitul funciar ridicat la 12 la sută, căci o asemenea cesiune nu echivală cu constituirea unui drept de uzufruct, ca să pôta fi supus cesionarul, iar nu el, la plata impozitului 281
- 196° Proprietatea unui minor născut și domiciliat în țară străină cată a fi supusă la impozitul funciar de 12°/_o, iar nu de 6°/_o, și impregiurarea că densusul își urmează studiile acolo nu 'l pôte da beneficiul prevădut de art. 2 din legea impozitului funciar, acest articol având în vedere numai pe minorii trămiși vremelnicese a 'și termina studiile în străinătate cu intențiunea de a se reintorče în țară 342
- 197° Cestiunea de a se sci dacă proprietarul unei moșii locuesce sau nu obicnuit în țară și dacă, prin urmare, trebuie a fi impus sau nu la impozitul funciar ridicat de 12°/_o constitue o cestiune de fapt lăsată la aprecierea suverană a comisiunei de apel 310
- *Proprietățile comunelor :* 198° În orașe legea a înțeleș să impună la darea foncieră numai clădirile, iar nu și locurile virane. Așa dar, un asemenea loc viran al comunei, care este mai cu sēmă unit cu piața publică, nu pôte fi impus la foncieră, atât pentru că e viran, cât și conform art. 12 din legea pentru impozitul funciar, care scutesce de darea foncieră piețele publice 474
- 199° Baratcele înființate de comună pe piețele publice și date cu o chirie determinată, fiind producătoare de venit, cată a fi supuse la plata impozitului funciar, ele neintrând în casurile de scutire prevădute de art. 12, lit. d din legea asupra impozitului funciar. 479
- 200° Gheretele înființate de comune nu pentru usul

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Proprietățile comunelor :*

- public, ci pentru a le asigura un venit sunt supuse la impositul funciar prevădut de lege, ele neintrând în casurile de scutire prevădute de art. 12, alin. *d* din legea asupra impositului funciar } 253
475
- 201° Când ghereta de pe o piață publică nu aparține comunei, ci numai locul pe care este așezată, ea nu poate fi supusă la imposit funciar 477
- 202° Scaunele pentru carne, pesce și pâine, aflate pe piețele publice, nu se pot considera ca construcțiuni separate de usul public al piețelor publice și astfel sunt scutite de plata impositului funciar 475
- 203° Halele construite de primăriile comunelor, nu pentru usul public, ci pentru a le asigura un venit (cum e hala de vechituri din București), sunt supuse la plata impositului funciar prevădut de lege, neintrând în casurile de scutire prevădute de art. 12, lit. *d* din legea asupra impositului funciar 467
- 204° Abatoriile construite de primăriile comunelor, nu pentru usul public, ci pentru a le asigura un venit, sunt supuse la plata impositului funciar, neintrând în casurile de scutire prevădute de art. 12, alin. *d* din legea asupra impositului funciar. 469
- 205° Raionul unei comune ocupat de clădiri cari produc venit câtă să fie impus la plata impositului funciar, el neintrând în casurile de scutire prevădute de art. 12, lit. *d* din legea asupra impositului funciar. 254
- *Puțuri de păcură.* — 206° Dacă este adevărat că în stabilirea impositului funciar al unei moșii nu pot fi deduse cheltuelile făcute cu construirea de puțuri de păcură, totuși urmează să se țină în seamă și să se scadă din venitul ei brut cheltuelile ce se fac cu cumpărarea de mașini neapărate pentru extragerea păcurei și a căruțelor pentru transportarea ei, fiind-că suma acestor cheltueli trebuie a fi amortisată într'un număr de ani 429
- *Schimbarea baselor imposabile :* 207° Impregiurea că o mără sistematică, arendată în regulă, a încetat numai în mod temporar de a funcționa, nu constituie o schimbare în bazele imposabile, când contractul este menținut ca să autorise pe comisiunea de prefaceri la scăderea ei de la plata impositului funciar și a patenței la care este regulată 571
- 208° O inundație parțială și temporală survenită în cursul unui an fără ca ea să facă pământul impropriu

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (unmare):*Schimbarea baselor imposabile :*

- de cultivat în anul următor, nu constituie o schimbare abaselor imposabile, care să de a loc la scăderea impo-
sitului funciar pe acest din urmă an. 603
- 209° Constituie o schimbare a baselor imposabile îm-
prejurarea că proprietarul unei moși a încetat de a
mai da cu arendă în cursul periodului, cum a fost în-
scrisă la început, exploatând'o singur, și, dar, în acest
cas, comisiunile de prefacerea rolurilor sunt datoré a
scădea ȝisa proprietate de la impozitul de 6 la sută,
reducând'o la acela de 5 la sută 597
- Scutiri : 210° De ȝi este adevărat că, dupe art. 12,
lit. B din legea asupra impozitului funciar, locuinȝele
servitorilor bisericesci sunt scutite de plata celui im-
posit, această scutire însă nu pôte beneficia celuiia
care nu se găsește numai ca servitor bisericesc, ci
posedă și alte venituri 229
- 211° În înȝelesul art. 12, alin. c din legea asupra im-
pozitului funciar, sunt scutite de impozitul funciar
numai încăperile publice de învăȝătură, adică acelea
caré au un caracter public și gratuit, iar nu și clădi-
rile și instituȝiunile de interes particular caré aduc
un venit de care beneficiază patronul lor 304
- 212° Clădirile caré sunt proprietatea bisericeé saú
caré aparȝin personalului bisericeé sunt scutite de im-
pozitul funciar, întru cât sunt locuite de preoȝi saú
servitorii bisericeé și nu sunt întrebuinȝate pentru în-
chiriere saú speculaȝiuni, fără a se distinge dacă ele
sunt situate în îngrădirea bisericeé saú în altă parte. 446
- 213° Locurile virane, fie urbane, fie rurale, cată a fi
impuse la plată de foncieră dacă sunt producătoare de
venit, ele neintrând în nici unul din casurile de scu-
tire prevăduȝe de lege când produc un asemenea ve-
nit prin darea lor cu chirie 629
- 214° Terenurile rurale lăsate spre odihnă de cultiva-
tor nu sunt scutite de impozitul funciar 265
- 215° Viile filoxerate nu pot fi scutite de impozitele
prevăduȝe de lege. 246

Contribuțiuni directe. — Licenȝă : 216. Taxa proporȝională
pentru licenȝă cată a se calcula numai asupra chirieé
localului în care se exercită propriu ȝis comerȝiul,
iar nu și asupra camerelor în caré comerciantul își
are locuinȝa, fără ca în ele să facă comerȝiul de béu-
turi spirtuose. Aȝa, dar, este casabilă decisiunea comi-

Contribuțiuni directe. — Licență (urmare):

- siunei de apel care calculează și taxa asupra întregului chirii fără să scadă valoarea locativă a ășiselor camere. 602
- 217° Dreptul de licență de 20% asupra valorii locative a stabilimentului, se înțelege nu numai asupra camerelor în cari se debiteză băuturile spirtuoase, ci și toate cele-alte dependențe cari sunt întrebuințate pentru exercitarea comerăului, cum sunt pivnițele cari servesc pentru depunerea și conservarea acelor băuturi și cu toate că ele sunt situate într'un alt loc de cât acela al stabilimentului 328
- 218° În taxa proporțională asupra licenței nu se poate calcula și încăperile ocupate de comerciant și familia sa. Așa, dar, este casabilă decisiunea comisiunei de apel care nu exclude ășele încăperi 351
- 218 bis^o Dreptul proporțional de 20%, prevăăut de art. 2 din legea licențelor, câtă a se calcula și asupra odăilor ocupate de servitori, căci acestea urmăăă a fi considerate ca anexe ale stabilimentului 269
- 219° Stabilimentele isolate de băuturi spirtuoase, situate la o depărtare mai mică de 3 kilometri de marginea celui mai apropiat oraș, urmăăă a fi impuse la taxa de licență ca și stabilimentele de oraș, iar nu ca cele situate în comunele rurale 400

- Contribuțiuni directe. — Modificarea rolurilor :** 220° Rolurile generale o-dată alcătuite nu mai pot fi modificate în cursul periodului cincinal, de cât atunci când noui base imposabile s'aă ivit, s'aă bazele imposabile aă încetat de a mai exista. Așa, dar, dacă nisce hale aă fost considerate încă de la construcăiunea lor ca pieăe publice și scutite de impositul funciar, la facerea recensământului general, pe baza art. 2 lit. d din legea asupra impositului funciar, ele nu mai pot fi impuse la acest imposit în cursul acestui period pe motiv că ășa scutire a fost acordată în mod eronat 545
- 221° Modificarea rolurilor în cursul periodului general poate avea loc dacă s'aă făcut o schimbare în bazele imposabile, însă decisiunea comisiunei de prefaceri, ca și aceea a comisiunei de apel, trebuie să precizeze clar epoca la care a survenit această preschimbare, sub pedăpsă de nulitate, ca nefiind motivată, dacă nu stabilește această 556
- 222° Comisiunile de prefaceri nu pot în cursul periodului a face adause la impositul funciar al unei pro-

Contribuțiuni directe. — Modificarea rolurilor (urmare):

prietăți pe cuvânt că la facerea recensământului general a fost omis ceva, când ceea ce se dăce omis exista la facerea aceluî recensământ 616

- 223° In materie de modificare a rolurilor generale de către comisiunile de prefaceri în cursul periodului, proba cum că un contribuabil 'și-a întins operațiunile sale comerciale, cată să se facă de către comisiunea comună. Așa, dar, este casabilă decisiunea comisiunei de apel care respinge apelul făcut de contribuabil contra unei decisiuni a comisiunei comunale prin care 'l impune la o patentă mai mare de cât aceea la care a fost regulat cu ocasiunea facerei recensământului general, pe cuvânt că densusul n'a dovedit cum că operațiunile sale comerciale n'a luat o întindere mai mare când comisiunea comună de prefaceri nu 'și motivase cătuși de puțin decisiunea atacată cu apel 634

Contribuțiuni directe — Opozițiune: 224° In materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, nu există drept de opozițiune pentru cel judecat în lipsă înainte comisiunei de apel 305

- 225° In materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe nu există drept de opozițiune contra hotăririlor date în lipsă, nici înainte comisiunilor de recensământ, nici la curtea de casăție 497

Contribuțiuni directe. — Patentă: 226° Contribuția patentelor este un drept fix anual, valabil numai pentru un an, așa că decisiunile comisiunilor de recensământ, sau rolurile pentru patentari nu pot fi considerate definitive pentru întreg periodul de 5 ani, ele putând fi modificate în cursul acestui period . . . 559

- 227° Comercierile, industriile și profesiunile cari nu sunt denumite prin tabelele anexate la legile din 1863 și 1877, asupra patentelor, nu pot fi impuse, prin asimilațiune sau analogie, la ver-o patentă, de cât în urma unei hotăriri a ministerului de finance dată cu îndeplinirea formalităților cerute de art. 13 din legea patentelor din 1863 247

- 228° O dată ce un comerciant a fost impus la plata unei patente prin decisiunea comisiunei comunale, lui îi incumbă sarcina, dacă face apel contra ei, de a dărima constatările comisiunei comunale prin presin-

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmard):

tarea registrelor și altor acte, conform art. 12 din legea patentelor	263
— 229 ^o Dupe art. 12 din legea patentelor, patentabililor cari reclamă în contra clasificărei saū a taxei, nu li se pot primi cererea dacă nu o justifică prin presintarea unui act legal, registre saū jurnale pentru operațiunile comerului lor, sau ori-ce alte documente vrednice de credință. De aci urmăz că comisiunea de apel cu drept cuvânt respinge apelul făcut de comerciantul impus, menținându-l așa cum a fost impus de comisia comunală, dacă densusul nu face o atare probă. {	233
333
— 230 ^o Este casabilă, ca nemotivată, hotărîrea comisiunei de apel care reformeză decisiunea comisiunei comunale, impunend pe contribuabil la o patentă mai ridicată de cât aceea la care 'l impusese această comisiune, fără să arate cătuși de puțin pe ce anume considerațiuni s'a întemeiat spre a face acesta	482
— <i>Agriculi</i> : 231 ^o Proprietarul unei moși, a căreea producție principală, din cauza condițiilor de situație, e pășunatul, nu pôte fi supus la plată de patentă pentru întrebuițarea și transformarea laptelui vacilor în cașcaval, când acel lapte nu este de cât produsul moșiei sale, fără a întrebuița produse similare străine, și cu tôte că pentru acesta are o instalare regulată	458
— <i>Antreprenori de lucrări publice</i> : 232 ^o Prin antreprenori de lucrări publice, cari cată a fi supuși la plata patentei prevădută de lege, legea înțelege numai pe aceia cari exercită o asemenea proțesiune într'un mod obișnuit, iar nu cu totul accidental, cum ar fi o persônă care, fără a avea nici o altă întreprindere, a luat o lucrare, prin cesiune, de la adevăratul antreprenor	635
— 233 ^o Patenta de antreprenor de lucrări publice se determină dupe localitatea unde antreprenorul își are domiciliul și se plătesce tot acolo, iar nu unde densusul are lucrări; și cesiunea de a se sci unde un asemenea antreprenor își are domiciliul constituie o cesiune de fapt lăsată la suverana apreciere și constatare a comisiunilor de recensământ	553
— 234 ^o Un antreprenor de lucrări publice nu pôte fi supus de cât la o singură patentă, de și are lucrări în mai multe comune	334
— <i>Antrepositarii monopolului tutunurilor</i> : 235 ^o An-	

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare) :

trepositarii de județ ai regiei monopolului tutunurilor câtă a fi supuși la plata cuvenitei patente. Art. 57 din legea monopolului tutunurilor scutesc de patentă numai pe debitanții de tutunuri, iar nu și pe antre- positari.	491 604
— Arendași : 236 ^o Asemănat art. 5 din legea patente- lor, arendașul unei moșiți câtă a fi impus atât la taxa proporțională de două la mie asupra arendei, conform tabelei litera C, cât și la $\frac{1}{2}$ taxa prevădută în ace- lași tabel pentru herestrae, dacă moșia arendată are în întreprindere și asemenea herestrae	431
— 237 ^o Arendașii de moșiți nu pot fi impuși la plata taxei proporționale de 50/0, calculată asupra chiriei pentru biuroși	273 356
— Arhitecți : 238 ^o Arhitecții comunali sunt supuși la plata taxei proporțională de 10 la sută asupra chiriei localului ce ocup, taxă prevădută de legea patentelor, fără ca împrejurarea că dănsul nu se mai ocup de alte lucrări particulare să constituie o cauză de dispensă	485
— 239 ^o Un arhitect comunal nu poate fi supus la plata patentei prevădută de legea patentelor de cât dacă se constată că face și alte lucrări particulare, afară de serviciile aduse comunei	554
— Asociațiune : 240 ^o Asemănat art. 5 și 10 din legea pa- tentelor, asociatul unei firme care face mai multe comerciuri câtă a fi impus la jumătate din patenta în- trăgă la care este impus șeful asociațiunei, pentru fie-care comerț, dacă este un asociat în nume co- lectiv sau cu responsabilitate nemărginită a firmei, iar nu un asociat comanditar, fără să pótă fi apărat pe cuvânt că numai șeful asociațiunei trebuie să fie impus la patentă, sau pentru că dănsul și-ar fi având domiciliul în străinătate	486
— 241 ^o Asemănat art. 5 și 10 din legea patentelor, asociatul într-o firmă care face mai multe comercuri câtă a fi supus la jumătate din patenta întrăgă la care este impus șeful asociațiunei pentru fie-care comerț, fără să pótă fi apărat pe cuvânt că numai șeful aso- ciațiunei trebuie să fie impus la patentă, sau pentru că dănsul nu domiciliază acolo unde se află stabili- mentul asociațiunei, ci în alt oraș din țară	487
— 242 ^o Asemănat art. 1, 5 și 10 din legea patentelor, de și un comerciant este impus la o patentă pentru comerțul ce exercită într-o comună, el trebuie însă	

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmăre):

- a mai plăti, osebit, jumătate, patentă dacă mai face un asemenea comerț și într'o altă, comună în asociațiunea unei firme. 490
- *Avocați*: 243° Profesiunea de avocat e supusă la patentă de 10% asupra chiriei, de și în tabela lit. c a legii asupra patentelor nu se indică cotitatea de 10%, și acesta dupe chiria întregului local de locuință, iar nu numai pentru camerele ce se ocup pentru biuroși 138
- *Cherestea*: 244° Asemănat tabelii litera A, anexată la legea patentelor, cei ce fac comerțul de lemne cherestea sunt impuși la patentă de clasa III, fără distincțiune dacă comerțul îl exercită numai în țară sa și în străinătate. Așa, dar, este casabilă deciziunea care impune pe un asemenea comerciant la patentă de comisionar clasa I, prin asimilare, pe motiv că are și deposit destinat pentru transit pe o scară întinsă 249
- *Cismar*: 245° Legea nu scutesce de plata cuvenitei patente pe cismarul care lucrează fără calfe 580
- *Comerțiu de vite*: 246° Cel ce face comerț de vite urmăzează a plăti patentă prevădută de legea patentelor pentru acest comerț, fără a fi nevoie de a se stabili nici numărul vitelor, nici calitatea lor 544
- 247° Arendași sunt supuși la plata patentei prevădută de lege pentru comercianții de vite, când densesi îngrășă și întrețin vite mari și mici pe cari le cumpără și face speculă, vindându-le la alte persoane 332
- *Comerțiu de piei*: 248° Sunt supuși la patentă de clasa I neguțătorii de piei, cari aduc această marfă în câtimii însemnate 559
- *Comerțiu de stofe*: 249° Comerciantul vindător de stofe cu ridicata și cu amănuntul nu pôte fi impus la patentă de clasa I, ci la patentă de clasa II, chiar atunci când se constată că vinderea cu amănuntul nu o face de cât în mod excepțional 429
- *Croitori*: 250° Dupe tabelul alfabetic pentru clasificarea patentelor, nu există pentru croitori de cât patentă clasa I, clasa II și clasa VII, și sunt considerați ca croitori de clasa I și II numai acei cari lucrează comande și având magazine în locuri principale. Așa dar, acei cari nu lucrează de cât în casa lor, fără să aibă un asemenea magazin deosebit, nu pot fi impuși la patentele prevădute pentru clasele I și a II din disul tabel. 234

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):*Croitori :*

- 251° Numai croitorii cari au un magazin în care confecționează și vinde hainele pot fi impuși la patentă de clasa III. Prin urmare, este casabilă decisiunea comisiei de apel care, fără a constata posesiunea unui asemenea magazin, impune pe un croitor la Țisa patentă. 411
- 252° Este isbită de nulitate și, ca atare, casabilă decisiunea comisiei de apel care impune pe un croitor la patentă de clasa II, fără să se fi constatat cum că dănsul aduce stofe în atelierul său, elementul esențial cerut de lege pentru Țisa clasă 250
- *Dockuri :* 253° Dockurile orașului Brăila, fiind construite de Stat și pe teritoriul român, pentru serviciul comerțului, ele nu pot aparține de cât Statului român. Prin urmare, toți cei cari fac veri-un comerț în acele dockuri câtă a fi impuși la patentă prevădută de lege pentru acel comerț. 434
- *Fabrică :* 254° Biuroul de ținerea comptabilității unei fabrice, situat într-o altă localitate de cât acolo unde se face comerțul, nu poate fi impus la altă dare de patentă, dacă la acest biuro nu se află veri-un deposit spre a se face vânzări în cantități mari sau mici. 577
- *Florari. — Galantieri :* 255° Galantierii ca și florarii, câtă a fi impuși la patentă de clasa IV, dupe tabela litera A, anexată la legea patentelor. 338
- *Grădinari :* 256° Cei ce cultivă și vind pomii roditori, flori și răsaduri de flori și legume, câtă să fie impuși la patentă de clasa IV și la taxa proporțională de 5 % 89
- *Herestrae :* 257° Arendașul unei moșii, care este și antreprenor al herestraelor aflate pe ea, câtă a fi impus, asemănat art. 5 din legea patentelor, la plata taxei de 2 la mie prevădută de tabela lit. C și oșebit la jumătate taxa prevădută de aceeași tabelă și literă pentru herestrae 258
- *Imprimori :* 258° Legea patentelor prevede pentru tipografi două clase de patentă: clasa III și clasa V, aședate dupe modul instalațiunei mașinelor și al teascurilor, precum și dupe numărul lor. Este dar casabilă, ca nemotivată, decisiunea comisiei de apel care, fără a specifica ce anume mașini posedă un tipograf și câte la număr, îl impune la patentă ca mai ridicată de clasa III 413
- *Împrumutători de bani :* 259° Pentru ca cine-va să

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):

- potă fi impus la patentă prevădută de lege pentru operațiuni de împrumut, trebuie a fi constatat că densul face în mod obicnuit aceste operațiuni 455
- 260° O persoană nu poate fi supusă la plată de patentă ca împrumutător de bani de cât dacă se constată în mod obicnuit și continuu face asemenea operațiuni 133
- 261° Un împrumut de bani făcut în mod eventual de către o persoană nu poate supune pe împrumutător la plată de patentă. Numai cei cari fac în mod obicnuit aceste operațiuni, exercitând ast-fel o profesiune din acesta, sunt supuși la șa patentă 401
- 262° Sunt casabile decisiunile comisiunilor de apel dacă ele nu sunt motivate. Ast-fel, este o decisiune care impune pe cine-va la patentă de clasa III și la taxa proporțională de 5°/₁₀₀ asupra chiriei, pentru profesiunea de împrumutător de bani și alte operațiuni de scont, fără să se arate într'ensa pe ce anume acte sau fapte s'a întemeiat comisiunea ca să stabilească că în adevăr persoana impusă face asemenea operațiuni, mărginindu-se numai a arăta că densul n'a fost presinte la termenul hotărît pentru judecarea apelului făcut de fisc 143
- *Incetarea comerului*: 263° În cas de încetarea comerului din cauză de faliment, dreptul de patentă nu se mai plătesce de imposibil sau de casa lui. Așa, dar, comisiunea de apel care respinge o asemenea scădere cerută de lichidatorii falimentului, pe motiv că din registre s'a constatat continuarea comerului, fără a specifica cari sunt operațiunile făcute, spre a se vedea dacă ele constituiau în adevăr o continuare a comerului, sau numai nisce operațiuni de definitivă lichidare, pronunță o hotărîre nemotivată, și, ca atare, casabilă 414
- 264° Incetarea comerului prin faliment rezultă din declarațiunea acestei stări de faliment și din publicarea ei prin *Monitor*. Imprejurarea că comerciantul n'a fost șters din registrele camerei de comerț nu constituie o probă că falitul continuă a fi comerciant. 301
- 265° Contribuabilul impus de către comisiunea de recensământ comunală la plata de patentă pentru o profesiune ore-care, nu pote fi apărat de această patentă de către comisiunea de apel pe simpla sa alegațiune, neînsoțită de nici o dovadă, cum că numai exercită acea profesiune 113

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):

- **Incetarea comerului: 266°** Cel ce cere scăderea sa de la plata unei patente la care a fost impus, pe motiv de încetarea comerului pentru care a fost înscris, este dator să dovedească acesta. 600
- **267°** Comisiunile de apel asupra recensământului general nu pot ține în seamă declarațiunile ce li se fac de cel impus la o patentă cum că ar încetat întreprinderile comerciale sau industriale pentru cari sunt impus, această scădere urmând a se face conform art. 51 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe. 248
- **268°** Este casabilă deciziunea comisiunei de apel care menține înscrierea unei persoane la patentă pentru un comerț ore-care pe periodul viitor când dănsul declară că va înceta cu comerțul. 294
- **Ingineri și conductori: 269°** Dupe art. 54 din legea organizării corpului tehnic, conductorii neputând trece în corpul inginerilor de cât având un serviciu de 10 ani de la admiterea lor în corpul conductorilor și în urma unui examen și concurs public, urmează de aci că până atunci dănsii nu pot fi considerați ca ingineri, spre a putea fi impuși la taxa proporțională de 10% asupra chiriei, prevădută pentru ingineri prin tabela lit. C, anexată la legea patentelor din 1863. Așa, dar, este casabilă deciziunea comisiunei de apel care impune pe un conductor la dăsa taxă fără să stabilească că a trecut în corpul de ingineri prin îndeplinirea condițiunilor sus arătate. 600
- **270°** Inginerii și conductorii comunelor și județelor nu sunt scutiți de plata patentei, cum sunt aceia ai Statului, deși sunt înscrși în cadrele corpului tehnic. 95
- **271°** Inginerii și conductorii județelor și ai comunelor, chiar în urma noiei legi asupra serviciului tehnic din 1 Aprilie 1895, nu sunt scutiți, ca inginerii Statului, de plata patentei, chiar dacă nu ar întreprinde lucrări particulare. 260
- **Intinderea comerului: 272°** Deciziunea comisiunei de apel care constată care este întinderea operațiunilor unui comerciant și îl clasifică la plata patentei respective, constituie o deciziune de fapt care scapă de censura curței de casație. 317
- **273°** Cestiunea de a se ști care este întinderea comerului ce cine-va exercită, pentru regularea patentei la care trebuie a fi impus, precum și dacă loca-

Contribuțiuni directe: — Patentă (urmare):

- lul în care se exercită poate produce mai mult sau mai puțin, constituie o cestiune de fapt, lăsată la suverana apreciere a comisiunilor de fond, așa că decisiunea lor în această privință scapă de censura curții de casție 144
- *Lămpi. — Cristaluri. — Porcelanuri*: 274° Cel care face comerț de lămpi în câtimi mic, precum și de farfuri și cristaluri, vânzând cu amănuntul, în același local, cată a fi impus, asemănat art. 5 din legea patentelor, la patentă de clasa III, adică aceea pentru lămpi, ca fiind cea mai ridicată 361
- *Legător de cărți*: 275° Legătorii de cărți cari lucrează la densii acasă cu ajutorul altora, sunt supuși la patentă clasa VI și taxa proporțională de 5°/o 257
- *Mașini agricole*: 276° Comerțul de mașini agricole nu este impus la patentă, nici prin legea patentelor din 1863, nici prin cea din 1877 247
- *Mașini de cusut și velocipede*: 277° Comerțul de mașini de cusut nu este impus la nici o patentă prin tabelele anexate la legile asupra patentelor. Impunerea ei prin asimilare nu se poate face de cât printr-o hotărîre a ministerului de finanțe dată cu îndeplinirea formalităților prescise de art. 13 din legea patentelor din 1863 306
- 278° Comerțurile, industriile și profesiunile cari nu sunt denumite în tabelele anexate la legile din 1863 și 1877, asupra patentelor, nu pot fi supuse la patentă, prin asimilare, de cât în urma unei hotărîri dată de ministerul de finanțe cu îndeplinirea formalităților prescise de art. 13 din legea patentelor din 1863. Așa, dar, e casabilă decisiunea comisiunei de apel care a impus comerțul de mașini de cusut și velocipede, ce nu e prevădut prin diiele tabele, prin asimilare, la patentă de comisionar, în lipsa unei atare hotărîri a ministerului 287
- 279° Comisiunea comunală instituită pentru facerea recensământului contribuțiunilor directe, nu are dreptul a impune la plata unui impozit prin analoghie sau prin asimilare. Ast-fel, ea nu poate impune pe comisionarul său vânzătorul de velocipede la plata de patentă, duple analoghia comerțului trăsurilor, în lipsa unei hotărîri a ministerului de finanțe, luată conform art. 3 din legea patentelor, cari să stabilească o asemenea analoghie 65

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):

- **Mecanici** : 280⁰ Dupe tabela lit. *a*, anexată la legea asupra patentelor din 1863, sunt supuși la plata patentei de clasa IV și la taxa proporțională acolo prevădută toți acei cari au profesiunea de mecanici. Așa, dar, comite un exces de putere și pronunță o hotărâre casabilă comisiunea de apel care scutesce pe un mecanic de la plata ăiselor dări pe simplul motiv că e mecanic la o fabrică de zahăr, cum e aceea de la Sas-cut, căci legea nu face nici o distincțiune în privința acestor profesiuni și nu prevede o atare scutire. 489
- 281⁰ Mecanicii sunt supuși la taxa proporțională de 10⁰/₀ dupe chiria localului. 475
- **Medici**: 282⁰ Taxa de 10⁰/₀ asupra chiriei, la care sunt supuși medicii prin legea asupra patentelor, cată să se calculeze nu numai asupra locuinței propriie a sa, ci asupra dependențelor ei, cum sunt camerele de locuit ale servitorilor săi, etc., și cu toate că ele ar fi deosebite unele de altele 447
- 283⁰ Medicul care mai exercită și alte profesiuni, precum e aceea de a ține un stabiliment de băi, cată a fi inpus, asemănat art. 5 din legea asupra patentelor, afară de taxa proporțională de 10⁰/₀ asupra chiriei, pentru profesiunea de medic, și la patenta prevădută de lege pentru stabilimentul de băi 440
- 284⁰ Un medic nu poate fi scutit de taxa de 10⁰/₀ asupra localului ce ocupă, prevădută de legea asupra patentelor, chiar dacă dănsul nu mai practică această profesiune, legea neprevădând o asemenea scutire 436
- 285⁰ Un medic nu poate fi scutit de plata taxei de patentă, prevădută de legea patentelor, pentru că este funcționar la direcția serviciului sanitar, ca și medicul militar 541
- **Medici militari** : 286⁰ Medicii militari nu pot fi dispensați de plata patentei prevădută de lege pentru doctori, pe cuvânt că n'ar exercita profesiunea de medic și în mod privat 481
- **Medici-veterinari** : 287⁰ Medicii-veterinari de județ urmăză a plăti taxa proporțională de 10⁰/₀ asupra chiriei prevădută de legea patentelor, chiar dacă nu fac și cliențelă particulară 449
- **Moră**: 288⁰ Asemănat tabelii litera C din legea patentelor, morile sunt impuse la o taxă de 5 lei și 55 bani de fie-care pereche de pietre de mără, fără ver-o deosi-

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):

- bire dacă móră este exploatată de proprietar saú prin arendași 349
- 289⁰ Valțurile de móră nu sunt supuse la nici o patentă prin tabelele anexate la legile asupra patentelor, și impunerea lor prin asimilare nu se póte face de cât în urma unei hotărîri a ministerului de finance dată prin îndeplinirea formalităților prescise de art. 13 din legea patentelor din 1863 313
- *Pâine de lux*: 290⁰ Prin tabelul alfabetic pentru clasificarea patentelor prevădendu-se două categorii de comercianți de franzele și adică: fabricantul și negustorul, care este impus la patentă de clasa IV, și negustorul cu deciuiala, care este impus la patentă de clasa VII, comisiunea de apel pronunță o hotărîre nemotivată și, ca atare, casabilă, când impune pe cine-va la patenta de clasa IV, cu simpla mențiune vagă de „franzelă», fără a arăta dacă este fabricant propriu șiis saú cu deciuiala 340
- *Profesiuni libere*: 291⁰ Patenta la care trebuie a fi impuși advocații, inginerii, arhitecții, medicii, chirurgii, oculiști și dentiști este 10⁰/₀ din chiria întregii case ce locuiesc, iar nu numai pentru camerele afectate pentru biurul profesiei lor 224
- *Samsari de advocați*: 292⁰ Cel ce aú cantóre de samsari de advocați și exercită această profesiune sunt supuși la plata patentei de clasa IV și la taxa proporțională asupra chiriei 299
- *Scutiri*: 293⁰ Funcționarii comerciali sunt scutiți de plata patentei 319
- 294⁰ Asemănat art. 7, alin. III din legea patentelor, proprietarul care își transformă prunele culese de pe proprietatea sa în țuică, prin întrebuițare de cazane, nu este supus la plată de patentă, ca și proprietarul de vii care transformă strugurii în must și vin. O asemenea patentă s'ar impune numai atunci când densusul ar cumpăra și produse străine spre a le transforma. 291
- 295⁰ Imprejurarea că o persoană ocupă o funcțiune publică care 'i-ar interdice facerea unui comerț nu 'l scutesce de plata cuvenitei patente pentru un asemenea comerț dacă se constată că densa 'l exercită. 544
- *Societate de bine-facere*: 296⁰ Nu constituie o societate de bine-facere și nu pote fi scutită de patenta legiuită societatea care face un comerț de mărfuri având un magazin în care vinde cu profit mărfurile

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):

- procurate, cu toate că vinzarea ar face-o numai membri-
lor ei 559
- **Spectacole:** 297° Cel ce sub-închiriază cu séra la
alții o sală pentru diferite reprezentațiuni, spectacole
publice și baluri, nu pot fi considerați ca antreprenori
de baluri ca să pôtă fi impuși ca atare la plata pa-
tentel pentru baluri și la taxa proporțională dupe
venit 569
- 298° Antreprenorul unui hotel care deschide și o gră-
dină publică pe lângă hotel este dator a plăti și ose-
bita patentă prevădută de lege pentru antreprenorii
de grădini publice 364
- **Taxa proporțională:** 299° Taxa proporțională la care
un comerciant cată a fi impus, cată să fie regulată în ra-
port cu valoarea locativă a proprietăței în care 'și exer-
cită comerțul. Așa, dar, când prin contractul de loca-
țiune s'a stipulat o sumă ôre-care pentru a se usa de
firma prăvăliel, acéstă sumă nu pôte intra în calculul
șisei taxe. 350
- 300° Taxa proporțională cată a se impune în raport
cu valoarea locativă a imobilului. Așa, dar, când prin
contractul de locațiune se determină acéstă valóre,
șisa taxă nu pôte fi impusă pe o valóre mai mare, pe
cuvânt că prin contract s'a prevădut că îmbunătățirile
ce s'ar face de către locatar să rămână proprietarului. 470
- 301° Taxa proporțională asupra chiriei, la care un
comerciant cată a fi impus, se calculează numai pentru
localul unde dânsul își exercită profesiunea, și în spe-
cial pentru un antreprenor de accise asupra chiriei
localului biuroului său. Așa dar, este casabilă, ca dată
cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care
calculează șisa taxă nu dupe valoarea locativă a celui
biuroi, ci dupe suma cu care s'a luat în antreprisă
accisele. 283
- 302° În valoarea locativă a stabilimentului de comer-
ciu, la care comerciantul cată a plăti taxa proporțio-
țională prevădută de lege, cată a se calcula și valoarea
acelor anexe în cari sunt instrumentele necesare sta-
bilimentului, precum și personalul inferior al său. . 339
- 303° Constitue o decisiune nemotivată decisiunea co-
misiunei de apel care desige, dupe aprecierea sa, o
sumă ôre-care ca chirie, la care un farmacist cată a
plăti taxa proporțională, fără să specifice dacă acea
sumă constituia numai chiria propriu șisă, sau intra

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):*Taxa proporțională:*

intr'ênsa și plata dreptului de farmacie, dupe cum se pretindea de farmacist 251

- 304° Este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care impune pe contribuabil la taxa proporțională de 10 la sută asupra chiriei pentru o sumă mai mare de cât aceea ce o plătesce ca chirie, când, prin contract în regulă, i se constată că dânsul plătesce o sumă mai mică, căci restul ca-elor este subinchiriat altuia, fără ca această probă să fi fost combătută prin alte probe sau să fi declarat că actele ce i se presintă sunt simulate 337

- 305° Este casabilă, ca pronunțată cu exces de putere, decisiunea comisiunei de apel care, înlăturând contractul de locațiune ce i se presintă, impune pe un comerciant la plata taxei proporționale asupra chiriei pentru o valoare mult mai ridicată de cât cea prevădută în acel contract. 268

- *Vîndător de diare și cărți*: 306° Cel ce vînd, nu numai diare dar și cărți cată a fi impuși la patentă decl. IV. 378

- *Zaraf*: 307° Denumirea de zaraf ambulant dată de legiuitor este spre a se distinge operațiunile ușore de schimb de alte operațiuni de bancă, împrumuturi, sconturi, etc., în proporții mici. Și constatarea de fapt a comisiunei de apel cum că contribuabilul e zaraf ambulant nu cade sub censura curței de casație 448

- *Zidar*: 308° Un lucrător de zidărie, cu metrul, urmeză a fi impus la patentă de clasa III, iar nu ca întreprinzător de zidărie 542

Contribuțiuni directe. — Taxa pe tramvae: 309° La societățile de tramvaiu taxa de 10 lei de vagon cată a se calcula și impune dupe numărul total al vagonelor ce pot fi puse în circulațiune, fără a se distinge dacă unele din ele servă numai pentru ore-carî anotimpuri. 557

Controlori fiscali: Controlorii fiscali nu sunt supuși jurisdicțiunei curței de compturi, ei sunt supuși jurisdicțiunei ministerului de finance, și curtea de compturi este chemată numai ca instanță de apel să judece apelul ce s'ar face în contra decisiunilor ministerului de finance 1238

Vezi în deosebii: „Curtea de compturi“.

Creanțe: 1° Restul dintr'o creanță certă și lichidă de la origină și păstrează același caracter când sumele plătite parțial de către debitor au fost de asemenea certe,

Creanțe (urmare):

căci în acest caz e vorba numai de o simplă operațiune aritmetică, de o deducere a sumelor plătite din suma primitivă a creanței. Și dacă datoria este comercială, acel rest, asemănat art. 43 din codul de comerț, produce dobânzi de drept din ziua de când a devenit exigibil, iar nu numai de la intentarea acțiunii de către creditor.

632

- 2° Cestiunea de a se ști dacă o creanță este sau nu lichidă este o cestiune de drept, așa că deciziunea instanței de fond în această privință cade sub censura curții de casație

632

Creditul funciar: 1° În materie de urmărire făcută dupe cererea creditului funciar rural în aliptele destinate a fi puse la primărie unde se află situat imobilul, trebuie să se facă mențiune că ziua fixată pentru vinzare este însemnată în *Monitor*, această mențiune însă nu trebuie făcută și în procesul-verbal al agentului care a afișat la primărie aliptul

1699

- 2° Somațiune de a plăti, chiar repetată mai mult timp, făcută de creditul funciar rural debitorului căruia deja s-a cerut punerea în urmărire a imobilului ipotecat, nu împiedică ca procedura de urmărire să continue, când aceste somațiuni repetate se referă la ratele întârziate și pe cari debitorul nu le plătește

1699

- 3° Adjudecatorul este în drept a se substitui proprietarului expropriat față cu societatea creditului funciar și a deveni dânsul debitor la această societate în locul proprietarului expropriat.

914

- 4° Adjudecatorul se substituie în drepturile și datoriile debitorului față de creditul funciar, cu consimțământul acestei societăți, și când societatea a consimțit, adjudecatorul are a fi scădut din prețul adjudecațiunii cu suma ce creditul avea să primescă de la debitor, depunând drept preț numai răstul

1699

- 5° Adjudecatorul care nu depune prețul poate, chiar în ziua fixată pentru noua adjudecațiune, dacă nimeni nu va da un preț mai mare de cât cel dat de dânsul, să depună prețul, și atunci trebuie menținut ca adjudecator, iar de nu va depune prețul, imobilul se va adjudeca pe seama aceluia care va da un preț fie și mai mic. De aci rezultă că adjudecatorul care nu depune prețul nu poate fi primit ca concurent la noua licitațiune, și această regulă se aplică și creditului funciar.

923

- Crimă de înaltă trădare:** Art. 75 din codul penal este aplicabil numai când se constată săvârșirea unor acte de violență sau de prădare neaprobate de guvernul român și comise de cetățenii români sau alți regnicioli contra supușilor unui alt Stat, la hotarele sau pe hotarul acelui Stat, acte ce ar expune pe românii la represalii din partea Statului vecin. Ast-fel fiind, faptul că mai mulți indiviți, originali dintr-o țară străină și așezați în România, s-au constituit într'un comitet de ajutoare pentru conaționalii lor, răsculați contra unui Stat amic României, adunând bani și recrutând oameni pe cari i-a trimis pentru alimentarea unei mișcări, nu intră în previsionsile citatului articol, dacă nu se constată că delicuenții au săvârșit acte de violență contra indivizilor acelui Stat, la hotare sau pe teritoriul lui, de natură să provoace represalii contra Statului român. 394
- Causi-delict:** 1° Expeditorul autorizat a scote marfa de la vamă și a o expedia destinatarului este responsabil de daune către mandante dacă, printr'o greșită declarație ce face la vamă asupra mărfurilor ce conține celele, dă loc la confiscarea lor 608
- 2° Căile ferate răspund pe incendiul provenit din cauza lor și care a distrus construcțiunile aflate în ființă la epoca înființării unei noi linii, chiar dacă ele se găsesc la o distanță mai mică de 27 metri 1068
- 3° În cas de neufrağı provocat de ciocnirea a două vase, aprecierea diferitelor circumstanțe de fapt de către instanța de fond și stabilirea sa cum că unul din acele vase n'a contravenit preșcripțiunilor art. 32 din regulamentul navigațiunei dunărene și nici a celor alte articole relative la poliția porturilor, ci, că din contra, cel-alt vas a fost în culpă, constituie o decisiune de fapt care scapă de controlul curței de casație. 594
- 4° Când tribunalul constată în fapt că expeditorii unei mărfi sunt în culpă pentru lipsa găsită la acea marfă, căraușul, nu poate fi răspunător de această lipsă. 884
- Cumul de delictes sau crime:** 1° Asemănat art. 40 din codul penal, când există concurs de delictes de aceeași natură, se aplică maximum pedepsei prevăzută pentru acele delictes. 1145
- 2° Asemănat art. 40, alin. I din codul penal, când e concurs de delictes de deosebite naturi și supuse la diferite pedepse, pedepsa cea mai grea absorbă pedepsele cele mai ușore. Ast-fel dacă prevenitul a fost de-

Cumul de delict sau crime (urmare):

clarat culpabil de mai multe delictе de fals în acte publice, prevădute de art. 124 din codul penal, care prescrie închisoarea de la 3—5 ani și, în același timp, de mai multe delictе de abus de încredere, cari sunt pedepsite cu o pedepsă mult mai ușoară, judecătorul este ținut a aplica numai pedepsa cea mai grea de la 3—5 ani, așa că, dacă admite circumstanțe atenuante, are dreptul, făcând aplicațiunea ultimului alineat al art. 60 din același cod, să dea închisoare corecțională pe timp mai puțin de un an, căci, în specie, nefiind vorba de maximum închisorei corecționale, nu poate fi plicabil alin. 5 al citatului art. 60

67

- 3° Cestiunea de se ști dacă mai multe fapte delictuase imputate unui acusat constituiesc mai multe crime sau delictе distincte unul de altul, sau dacă această continuitate de fapte, săvârșite într'un anume scop determinat, constituiesc una și aceeași crimă sau delict, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond, și nu poate fi propusă pentru prima oară înaintea curței de casație

1583

Curtea cu jurați :

- Casațiune: 1° Dreptul acordat de art. 375 din procedura penală magistraților curței cu jurați de a suspenda judecata cauzei pentru o altă sesiune, spre a se supune din nou la alți jurați, dacă dēnșii sunt convinși că asupra verdictului de culpabilitate pronunțat de actualii jurați, aceștia s'au înșelat, este un drept suveran de care pot sau nu usa, fără nici un control din partea curței de casație

1679

- 2° Nu se poate face un motiv de casare din faptul că procurorul tribunalului a stat în audiență lângă substitutul său, când se constată că acesta a susținut acuzația în baza unei delegațiuni în regulă dată de procurorul-general.

1567

- 3° Dupe pronunțarea verdictului afirmativ al juriului asupra unui delict de calomnie, nu se mai poate face un motiv de casare întemeiat pe faptul că parchetul tribunalului n'ar fi procedat la constatarea faptelor denunțate de cel condamnat pentru calomnie.

1136

- 4° De și prin art. 341 și 367 din procedura penală se prevede că martorii și jurații trebuiesc să stea în camerele ce li se destinează și să nu iasă de acolo decât atunci când martorii vor fi chemați a 'și da mărturia, iar jurații numai dupe ce 'și-au dat verdictul,

Curtea cu jurați (urmare) :

- totuși aceste dispozițiuni nefiind prescrise sub pedeapsă de nulitate, urmăzând că faptul eşirei martorilor și a juraților din acele camere, înainte de momentul fixat pentru îndeplinirea misiunii lor, nu a trage nulitatea deciziunii curții de cât atunci când s'ar proba că unui sau alții au avut convorbiri cu alte persoane în vederea procesului, în timpul când au putut comunica cu publicul 1679
- 5° Simpla eróre materială, strecurată în cestiunile puse juraților, arătându-se o altă și de cât aceea în care densusul a comis faptul, nu constituie nici o cauză de nulitate, întru cât această eróre n'a adus nici un prejudiciu acusatului. 123
- *Cestiuni puse juraților* : 6° Cestiunile puse juraților se fac în sensul actului de acuzare și a deciziunii camerei de punere sub acuzare, contra căreia nu s'a făcut recurs pentru neobservarea legii sau rea calificare a faptului, și întru cât din debateri nu au rezultat alte fapte pentru cari ar fi trebuit a se pune alte cestiuni. 849
- 7° Cestiunile ce au a fi puse juraților trebuiesc puse în circumstanțele coprinse în resumptul actului de acuzare.
- Ast-fel, când un acuzat este trimis de camera de punere sub acuzare înaintea juraților pentru crima de omucidere cu voință, cestiunea pusă juraților este aceea dacă acuzatul a comis crima de omucidere cu voință, și mai ales când nu întâmpină nici o împotrivire din partea acusatului sau a apărătorului său . . . 1682
- *Cestiuni puse juraților* : 8° În crima de omor cu voință este regulat pusă cestiunea : „dacă acuzatul e culpabil că cu voință a ucis pe” în toate circumstanțele coprinse în resumatul actului de acuzare 78
- 9° Președintele poate pune în crima de omucidere cu voință, crimă săvârșită, dar neisbutită, pe lângă cestiunea principală, și cestiunile de răniri făcute cu voință în persoana pacientului fără intențiune de a omorî, și dacă aceste răniri au cauzat o vătămare însemnată sănătății sale, cestiuni cari ar rezulta din debateri. Și împregiurarea că jurații au răspuns afirmativ la toate aceste cestiuni, iar curtea a făcut aplicarea pedepsei luând de basă răspunsul la cestiunea principală, nu constituie nici o nulitate. 243

Curtea cu jurați (urmare):

- 10° Cestiunile puse juraților trebuiesc a fi așa formulate în cât elementele esențiale ale crimei, precum le determină dispozițiunile codului penal, să fie coprinse în cestiunea pusă.
 - Ast-fel, în crima de »atentat la pudore«, punerea în cestiune numai a cuvintului »atentat«, iar nu »atentat în contra pudorei«, atrage nulitatea verdictului și a decisiunei. 1658
- 11° În materie de calomnie prin presă, expresiunea »dacă este culpabil«, conține toate elementele cari constituiesc culpabilitatea prevenitului, fără a mai fi trebuință a se mai pune juraților cestiunea dacă prevenitul a comis faptul »cu voință« 857
- 12° În delictul de calomnie prin presă, când cestiunea pusă juraților coprindea, afară de cele-alte elemente, și întrebarea dacă prevenitul a comis faptul cu rea credință, acesta implică cu certitudine elementul bunel sale sciințe cum că cele imputate nu erau adevărate
 - 13° Réua credință, ca element constitutiv al delictului de calomnie, are a fi considerată ca fiind coprinsă în cestiunea principală asupra faptului dacă cutare este culpabil, și, deci, nu trebuie să formeze obiectul unei cestiuni deosebite. Ast-fel, comisiunea juraților răspundând afirmativ la prima cestiune a culpabilității acusatului pentru delictul de calomnie imputat, cuvintele: »este culpabil« din verdict implică neapărat și réua credință 775
- 14° Legitima apărare nu poate forma obiectul unei cestiuni separate, ea fiind o cauză care influențează și alterează voința; poate fi considerată că este prevădută în cestiunea principală de culpabilitate. 1136
- 15° Nu constituie o cestiune complexă, împregiurarea că într-una și aceeași cestiune pusă în privința agentului provocator, jurații au fost întrebați dacă prin daruri și promisiuni dânsul a înduplecat pe agentul principal ca să comită cutare crimă, acesta fiind un element constitutiv al însăși delictului. 1292
- 16° Simpla eróre materială, strecurată în cestiunile puse juraților, arătându-se o altă și de cât aceea în care dânsul a comis faptul, nu constituie nici o cauză de nulitate, întrucât această eróre n'a adus nici un prejudiciu acusatului. 763
- 17° Când cestiunile puse juraților au fost bine puse, 123

Curtea cu jurați (urmare):

- faptul că președintele curței nu a admis cererea apărătorului acusatului de a scinda o chestiune în două, spre a se pune o chestiune a parte în cât privește vința, nu atrage nulitatea verdictului. 1436
- 18° Necitirea de către președintele curței a chestiunilor puse juraților nu poate atrage nulitatea verdictului și a decisiunii curței. 1567
- *Constituirea comisiei juraților*: 19° Dupe art. 258 din procedura penală, au drept a fi jurați numai cei cari posed un venit funciar anual de 1.500 lei, precum și comercianții și industriași cari plătesc o patentă până la gradul al doilea inclusiv, afară de cei scutiți de cens și arătați anume prin citatul articol; iar dupe art. 259 din aceeași procedură penală, nimeni nu poate fi jurat dacă nu se bucură de drepturile politice.
- Aceste reguli privitoare la constituirea comisiei juraților, în materie penală, fiind de ordine publică, neobservarea lor atrage nulitatea decisiunii și violarea lor se poate invoca d'a-dreptul înaintea curței de casație.
- *Constituirea curței*: 20° Membrii curței de apel cari vor fi compus secțiunea vacanțelor și cari în această calitate au participat la camera de punere sub acuzare pot lua parte ca președinți ai curților cu jurați, chiar în afacerile pe cari dênșii le vor fi examinat și rezolvat la camera de punere sub acuzare în timpul vacanțelor, sesizând curtea cu jurați
- 21° Incompatibilitatea prevădută de art. 72 al legii organizării judecătorești se referă la serviciul permanent în armată, iar nu la serviciul voluntar
- *Continuarea audienței*: 22° Ședința începută într-o zi de lucru se poate continua a doua zi, de zi și de sâmbătoare
- *Deliberarea juraților*: 23° Actele privitoare la depunerile martorilor nu se înmânază juraților
- 24° Faptul că primul-jurat, dupe intrarea juraților în camera de deliberare, a deschis ușa și a întrebat pe portărel și pe grefier dacă răspunsurile trebuie trecute în întregul lor sau este suficient a însemna numai cuvintele „da” sau „nu”, fără ca condamnatul să fi dovedit că portărelul său grefierul ar fi influențat pe jurați în pronunțarea verdictului, nu poate fi considerat că ar fi violat secretul deliberațiunilor

Curtea cu jurați (urmare):

- 25° Constatarea făcută în procesul-verbal de audiență, cum că s-a de la camera de deliberare a juraților, care comunica cu camera de consiliu a judecătorilor, a fost conținut închisă și că jurații n'au comunicat cu nimeni, dovedește că nu s'a violat cătușul de puțin secretul deliberațiunilor juraților, și celui ce invocă că jurații au comunicat l'i incumbă sarcina de a dovedi acesta 839
- *Delict de presă*: 26° Delictele de presă pot fi deferite curței cu jurați sau prin ordonanța judecătorului de instrucție, ori d'a dreptul de către partea vătămată. 761
- 27° În delictul de calomnie prin presă, când cesțiunea pusă juraților coprindea, afară de cele-alte elemente, și întrebarea dacă prevenitul a comis faptul cu rea credință, acesta implică cu certitudine elementul bunel sale științe cum că cele imputate nu erau adevărate. } 775
- 28° Imputarea în persoană cui-va, pe nedrept, prin fol volante tipărite, adresate autorităților și la diferite persoane, a unor fapte necorecte și nedemne, constituie un delict de presă, care, dupe art. 105 din Constituțiune, este de competența curței cu jurați de a 'l judeca. 761
- 29° În materie de delict de presă, curtea cu jurați a locului unde se distribuie diarul este competentă a judeca delictul, dupe cum și judecătorul de instrucțiune al acelui loc este competente a 'l instrui 1649
- 30° Curtea de apel din Galați, fiind investită singură și în mod excepțional a judeca delictele de presă comise în Dobrogea, când se casază o decisiune a acestei curți dată în asemenea materie, afacerea nu se srămite la o altă curte de apel spre a fi judecată, ci la o curte cu jurați, singura competență a judeca în mod general delictele comise prin presă. 1455
- *Delict electorale*: 31° Principiul neretroactivității legilor e un principiu general, care are a fi aplicat nu numai în materie de drept privat, ci și în materie de jurisdicțiune, așa că dacă o lege deferă judecarea unor cauze altei jurisdicții existente, această jurisdicție nu este competentă a judeca de cât cauzele cari se ivesc în urma acestei legi, nu însă și cele în curs de judecată și pendinte la altă jurisdicție încă existentă, cauzele cari trebuie să se judece de această jurisdicție.

Ast-fel, delictele electorale cari, prin legea din 4 Mai 1895, au fost date în competența instanțelor naționale a le judeca, conținut a fi judecate de cur-

Curtea cu jurați (urmare):

- tea cu jurați dacă au fost comise înainte de această lege și în curs de judecată la curtea cu jurați. 1587
- 32° Principiul neretroactivității legilor trebuie să fie aplicat ori de câte ori legiuitorul nu și-a manifestat o intențiune contrară.
- Ast-fel, legea din 4 Mai 1895, care a dat judecarea delictelor electorale în competența tribunalelor corecționale, neprescriind ca ea să fie aplicată cu efect retroactiv, nu poate fi aplicată de cât la faptele comise posterior aplicării lor 1288
- *Dobrogea*: 33° În urma casării unei hotărâri dată de curtea de apel din Galați, în materie de crimă săvârșită în Dobrogea, afacerea cată a fi trimisă spre a fi judecată din nou înaintea unei curți cu jurați, iar nu a unei alte curți de apel din țară 1570
- 34° Curtea de apel din Galați, fiind investită singură și în mod excepțional a judeca delictele de presă comise în Dobrogea, când se casază o decisiune a acestei curți dată în asemenea materie, afacerea nu se trimite la o altă curte de apel spre a fi judecată, ci la o curte cu jurați, singura competentă a judeca în mod general delictele comise prin presă 1455
- *Jurați*: 35° Dupe art. 258, alin. II din procedura penală, a drept a fi jurați, în virtute de cens imobiliar, numai cei cari posed un venit anual de 1.500 lei în avere imobiliară, — Așa, dar, participarea cul-va în comisiunea juraților, înscris și citat ca proprietar, fără a fi avut un asemenea venit, vîțiază constituirea comisiunei, și acesta atrage nulitatea verdictului său și a decisiunei curței { 1099-1295
- 36° Dupe art. 258, alin. II din procedura penală, a dreptul de a fi jurați, în virtute de cens imobiliar, numai cei cari posed un venit anual de 1.500 lei. Așa, dar, participarea cul-va în comisiunea juraților fără să fi avut un asemenea venit, vîțiază constituirea comisiunei, și acesta atrage nulitatea verdictului său și a decisiunei curței, nulitate care, fiind de ordine publică, poate fi invocată pentru prima dată înainte curței de casație 1074
- 37° Dupe art. 258, alin. IV din procedura penală, a dreptul de a fi jurați comercianții și industriașii cari plătesc o a patentă până la gradul al-II-lea inclusiv. Așa, dar, participarea în comisiunea juraților a unui

• **Cartea cu jurați** (urmare):

- comerciant care era patentar de clasa III atrage nulitatea verdictului juraților și a decisiunii curței, nulitate care este de ordine publică. 1393
- 38° Proba cum: că un jurat nu posedă censul cerut de lege nu se poate face de cât printr'un certificat dat de casierul general al județului, întru cât densusul are rolurile generale ale contribuabililor și ast-fel numai singur el este în pozițiune de a ști dacă un jurat nu are proprietăți în mai multe circumscripțiuni ale județului. 1377
- 39° Primul jurat este cel d'ântăiș ășit la sorți, sau cel ales, cu consimțimentul său, de cel-alți jurați. Ast-fel, când jurații ies din camera de deliberare și verdictul este citit și semnat ca prim-jurat de un altul de cât cel d'ântăiș ășit la sorți, presupțiunea este că a fost ales 1136
- 40° De și prin art. 341 și 367 din procedura penală se prevede că martorii și jurații trebuiesc să stea în camerele ce li se destină și să nu iasă de acolo de cât atunci când martorii vor fi chemați a 'și da mărturia, iar jurații numai dupe ce 'și-au dat verdictul, totuși aceste dispozițiuni neliind prescise sub pedepsă de nulitate, urmăz că faptul ieșirei martorilor și a juraților din acele camere, înainte de momentul fixat pentru îndeplinirea misiunii lor, nu atrage nulitatea decisiunii curței de cât atunci când s'ar proba că unii sau alții au avut convorbiri cu alte persoane în vederea procesului, în timpul cât au putut comunica cu publicul. 1679
- *Jurământul experților*: 41° Expertul, numit de curtea cu jurați pentru a traduce în românesce un act scris într'o limbă străină și a 'și depune raportul său, nu poate fi considerat ca un translator în sensul art. 357 din procedura penală, și, dar, cu drept cuvânt, densusul a fost supus la săvârșirea jurământului prevăduț de art. 43 din disa procedură, iar nu la acela prevăduț de art. 357 775
- *Jurământul martorilor*: 42° Cerința legii este îndeplinită când în procesul-verbal se constată că martorii au jurat conform art. 342, fără a se reproduce însăși formula jurământului prestat. 849
- 43° Mențiunea făcută în procesul-verbal cum că martorii au îndeplinit dispozițiunile art. 342 din procedura penală este suficientă spre a proba că martorii au de-

Curtea cu jurați (urmare):

- pus jurământul, în condițiunile preserise de lege, fiecare dupe ritul său 1436.
- 44° Pentru săvârșirea jurământului de către martori înaintea curții cu jurați este destul ca procesul-verbal să constate că dășilul a prestat jurământul conform art. 342 din procedura penală, fără ca impregiurarea că martorii au fost de religiune-mosaică să atragă ver-o nulitate, când dășilul proces-verbal nu rezultă că dășilul ar fi prestat jurământul punând mâna pe sânta cruce. 775.
- *Lista juraților*: 45° Lista juraților trebuie comunicată acusatului în ajunul zilei de înfățișare, și poate fi comunicată chiar și Duminică 1136.
- 46° Lista juraților are a fi comunicată acusatului cel mai târziu în ajunul zilei de judecată, și această listă, pentru a fi valabil comunicată, trebuie să conțină cel puțin 25 de jurați, și dacă în acest număr intră și jurați trasi la sorti în diferite rânduri din listele trimise de prefecți pentru complectarea legală a listei, acesta nu constituie o cauză de nulitate a listei . . . 1436.
- 47° Erôrea din procesul-verbal de comunicare a listei juraților nu dovedesce comunicarea unei alte liste, întru cât este constatât că aceeași listă s'a comunicat tuturor coacusaților 849.
- 48° Nearătarea tuturor semnalmentelor persoanei chemată a fi jurat nu este o cauză de nulitate a decisiunei juriului 849.
- 49° Nu se poate formula un motiv de casare basat pe trecerea în listele de jurați a juraților cari nu au domiciliul real în județ 849.
- *Martori*: 50° Când acusatul renunță la ascultarea unor martori și ministerul public și partea civilă nu își-l însușește, acei martori nu au a fi ascultați chiar când jurați ar stărui în ascultarea lor 1292.
- 51° Este de ajuns să se constate în procesul-verbal de audiență că acusatul a renunțat la ascultarea martorilor absenți, fără a mai fi necesitate să se facă încheiere motivată pentru acesta 1073.
- 52° De și prin art. 341 și 367 din procedura penală se prevede că martorii și jurații trebuiesc să stea în camerele ce li se destină și să nu iasă de acolo de cât atunci când martorii vor fi chemați a fi da mărturie, iar jurații numai dupe ce și-au dat verdictul, totuși aceste dispozițiuni nefiind preserise sub pedepșă de nulitate, urmază că faptul eșirei martorilor și a.

Curtea cu jurații (urmare) :

- juraților din acele camere, înainte de momentul fixat pentru îndeplinirea misiunii lor, nu atrage nulitatea deciziunii curții de cât atunci când s'ar proba că unii sau alții au avut convorbiri cu alte persoane în vederea procesului, în timpul cât au putut comunica cu publicul 1679
- *Ministerul public* : 53° Nu se poate face un motiv de casare din faptul că procurorul tribunalului a stat în audiență lângă substitutul său, când se constată că acesta a susținut acuzația în baza unei delegațiuni în regulă dată de procurorul-general 1567
- *Pedepse* : 54° Pedepsa la muncă silnică pe timp mărpinit, și anume la 20 ani, pronunțată de curte în urma verdictului care acordă circumstanțe ușurătoare pentru crima de omor ce s'ar fi pedepsit cu munca silnică pe totă viața, este legală, întru cât este cu un grad mai jos de cât munca silnică pe totă viața . . . 1585
- *Președintele curții* : 55° Președintele curții cu jurați este în drept, pentru descoperirea adevărului, să asculte verice persoane ar găsi de cuviință 1292
- 56° Președintele curții cu jurați poate asculta orice persoană va crede, însă fără jurământ, în baza puterii sale discreționale 849
- 57° Președintele curții cu jurați este în drept, în virtutea puterii sale discreționare, să ordone citirea depunerilor scrise ale martorilor și a procesului-verbal încheiat la localitate pentru constatarea faptului . . . 1292
- 58° Resumatul președintelui fiind lăsat la discrețiunea sa, scapă de censura casațiunii 849
- *Primul-jurat* : 59° Primul-jurat este cel d'ânteiș eșit la sorți, sau cel ales, cu consimțământul său, de cei-alți jurați. Ast-fel, când jurații ies din camera de deliberare și verdictul este citit și semnat ca prim-jurat de un altul de cât cel d'ânteiș eșit la sorți, presupțiunea este că a fost ales 1136
- *Proces-verbal de audiență* : 60° Constatarea făcută în procesul-verbal de audiență, cum că ușa de la camera de deliberare a juraților, care comunica cu camera de consiliu a judecătorilor, a fost continuu închisă și că jurații n'au comunicat cu nimeni, dovedesce că nu s'a violat cătuși de puțin secretul deliberațiunilor juraților, și celui ce invocă că jurații au comunicat îl incumbă sarcina de a dovedi acesta . . . 839
- *Resumatul desbaterilor* : 61° Resumatul președin-

Curtea cu jurați (urmare):

- telui fiind lăsat la discrețiunea sa, scapă de censura curței de casație 849
- *Suspendarea judecății pentru altă sesiune* : 62°
Dreptul acordat de art. 375 din procedura penală magistraților curței cu jurați de a suspenda judecata cauzei pentru o altă sesiune, spre a se supune din nou la alți jurați, dacă dânsii sunt convinși că asupra verdictului de culpabilitate pronunțat de actualii jurați, aceștia s'au înșelat, este un drept suveran de care pot sau nu usa, fără nici un control din partea curței de casație 1679
- *Verdictul juraților* : 63° Nici o dispozițiune de lege nu prevede ca verdictul juraților să fie semnat de primul-jurat pe toate paginile, înainte sau după răspunsul juraților, destul numai ca să fie semnat . . . 1679
- 64° Din momentul ce președintele curței afirmă că verdictul este semnat de primul-jurat, singurul fapt că acel prim jurat a semnat cu numele de »căpitan E...«, în loc de »E... G...«, cum era trecut în lista juraților, acesta nu poate fi un motiv de nulitate dacă nu se dovedește că juratul semnat în verdict ar fi fost altul de cât cel din listă 1436
- 65° Faptul că monosilabele »da« sau »nu«, sau dacă coprinsul răspunsurilor la cestiunile puse juraților, sau acordarea circumstanțelor atenuante, au fost scrise de diferite mâini, nu atrage nulitatea verdictului și a decisiunii, când nu se probază că o persoană străină de comisiunea juraților ascris acele răspunsuri și că jurații au comunicat cu cine-va. 856
- 66° Primul-jurat este cel d'ântăiul eșit la sorți, sau cel ales, cu consimțământul său, de ceilalți jurați. Ast-fel, când jurații ies din camera de deliberare și verdictul este citit și semnat ca prim-jurat de un altul de cât cel d'ântăiul eșit la sorți, presupțiunea este că a fost ales. 1136
- Curtea de apel** : 1° Repartizarea proceselor la diferite secțiuni ale unei curți de apel este o cestiune de administrație interioară, care nu este supusă controlului curței de casație, mai ales că secțiunile unei curți de apel au aceeași competență în judecarea afacerilor deferite ei. 1684
- 2° Decisiunile curței de apel se pot pronunța numai de președinte cu asistența grefierului, întru cât nici

Curtea cu jurați (urmare):

- un text de lege nu prevede ca ele să se pronunțe de
completul curței 1544
- 3° Președintele curței de apel, dupe rechisitorul pro-
curorului, este singur în drept a pronunța, îndată
dupe citirea judecăței, formula relativă la ridicarea
dreptului de a purta decorațiunii 1544
- 4° Dupe art. 493 din procedura penală, instruirea și
cercetarea delictelor comise de oficerii poliției judecă-
toresci, în această calitate, fie chiar în complicitate cu
persoane private, se face de curtea de apel, care sin-
gură este competente, în asemenea caz, să judece, în
prima și ultima instanță, atât pe oficerii poliției judi-
ciare, cât și pe persoanele private ce sunt complici
cu ei. 842
- 5° Pentru ca un oficer al poliției judiciare să fie ju-
decat de curtea de apel în primă și ultimă instanță,
se cere ca să fie prevenit a fi săvârșit, în exercițiul
funcțiunei sale, un delict pedepsit cu o pedepsă co-
recțională.
- Faptele imputate unui funcționar se consideră ca
săvârșite în exercițiul funcțiunei, când sunt relative
la funcțiunea ce îndeplinesce, când ele constituie o în-
trebuințare ilegală sau frauduloasă a puterei delegată
agentului, când ele sunt un exercițiu abusiv al puterei. 1114
- 6° În delictele în cari sunt implicate mai multe per-
soane și cari delicta, dupe art. 493 din procedura pe-
nală, sunt deferite direct curței de apel, din cauza
funcțiunei ce ocupă unii din delicuenți, starea de co-
nexitate și de indivisibilitate ce există în instrucțiunea
unui delict face ca și complicității sau coautorii lor să fie
justifiabili de aceeași curte 81
- 7° Când două judecături de instrucțiune, stabiliți în
circumscripțiunea aceleiași curți apelative, se vor
afla în cercetarea aceluiași delict, acea curte de apel
este în drept a pronunța un regulament de compe-
tență, nu curtea de casație, însă decisiunea curței de
apel se poate ataca cu recurs înaintea curței de casație. 1086
- 8° Consilierul care a hotărât la camera de punere
sub acusațiune menținerea mandatului de arestare
decernat contra prevenitului, poate lua parte ca jude-
cător la judecarea fondului procesului înaintea curței
de apel. 392
- 9° Membrii curței de apel cari vor fi votat punerea
sub aculare nu pot în aceeași cauză face parte și din

Curtea de apel (urmare):

complexul curții care judecă afacerea în fond. Poți însă lua parte la judecare când la camera de punere sub acuzare nu ai făcut alt-ceva de cât să se pronunțe asupra respingerii opozițiunii ce inculpatul făcuse în contra ordonanței judeului-instructor, iar nu asupra punerii sale sub acuzare

1097

Vezi în deosebi: »Apel«.

Curtea de apel din Galați: 1° În urma casărei unei hotărâri dată de curtea de apel din Galați, în materie de crimă săvârșită în Dobrogea, afacereaată a fi trimisă spre a fi judecată din nou înaintea unei curți cu jurați, iar nu a unei alte curți de apel din țară.

1570

— 2° Curtea de apel din Galați, fiind investită singură și în mod excepțional a judeca delictele de presă comise în Dobrogea, când se casază o decisiune a acestei curți dată în asemenea materie, afacerea nu se trimite la o altă curte de apel spre a fi judecată, ci la o curte cu jurați, singura competentă a judeca în mod general delictele comise prin presă

1455

Curtea de casațiune: Vezi »Casațiune«.

Curtea de compturi: 1° Ori-ce cestiune relativă la compturi nu poate fi judecată de curtea de compturi până ce mai întâi nu se vor fi făcut referatele cerute de art. 48, 52 și 55 din legea organică a acelei curți, și această formalitate trebuie observată nu numai la verificarea unui compt, ci și cu ocaziunea revisuirii

1423

— 2° Curtea de compturi, pentru judecarea afacerilor ce intră în competența ei, nu este obligată să citeze părțile interesate, și dacă câte o dată citează pe părți acesta o face numai când găsește necesitate pentru a i se da lămuriri de către cei citați pentru completarea conținutului actelor ce se află depuse înaintea ei.

898

— 3° În apelurile ce se fac la curtea de compturi contra încheerilor pronunțate de comitetele permanente de județe asupra verificărei gestiunii percepților nu este nevoie de a se scote un înduoit număr de citațiuni, conform art. 17 din legea curții de compturi, acest articol neavând aplicațiunea sa în acest cas.

606

— 4° Indatorirea curții de compturi de a da certificatul constatator de anii serviți de un funcționar său militar și de salariul ce dănsul a primit în ultimii 2, 3 sau 5 ani, fiind anume prevădută de lege, dănsa nu poate, fără a depăși limitele competenței sale, să refuze un asemenea certificat sub cuvânt că timpul ser-

Curtea de compturi (urmare):

- vit nu ar conferi dreptul la pensiuue, acesta fiind de atributul organelor instituite de lege ca să reguleze drepturile la pensiuue 128
- 5° Asemănat art. 64 din legea de percepere din 1892, casierii generali sunt răspunzători cu averea lor pentru ori-ce sustrageri și delapidări comise de percepători când sumele delapidate nu se împlinesc de la delapidatori în termen de un an de la constatare. 1233
- 6° Sunt răspunzători către fisc, pentru sumele sustrate sau delapidate de percepători, nu numai casierii generali, ci și controlorii în circumscripția cărora s'au comis acele sustrageri sau delapidări, și nu pot să scape controlorii de asemenea responsabilitate de cât dacă probază că au făcut, la timpul convenit, verificările legale asupra gestiunei acelor percepători.
- Ast-fel controlorul condamnat de curtea de compturi pentru delapidările comise de un percepător, și care cere la aceeași curte, pe calea revisuiei, revocarea unei asemenea condamnări, trebuie să probeze prin acte, căl să nu fi fost produse la prima judecare, că 'și-a îndeplinit datoria de a verifica gestiunea percepătorului. 898
- 7° Controlorii fiscali sunt justițiabili de curtea de compturi, iar nu de instanțele judecătorești ordinare, pentru delapidările săvârșite de percepătorii fiscali aflați sub supravegherea lor 582
- 8° Legiuitorul deferă curței de compturi cercetarea, judecarea și stabilirea responsabilității agenților însărcinați cu supravegherea și controlul comptabililor.
- Ast-fel controlorii fiscali sunt justițiabili de curtea de compturi pentru delapidările comise de mănuiorii de bani publici cu a căror supraveghere erau dănsii însărcinați 1706
- 9° Controlorii fiscali nu sunt supuși direct jurisdicțiunei curței de compturi; ei sunt supuși jurisdicțiunei ministerului de finance, și curtea de compturi este chemată numai ca instanță de apel să judece apelul ce s'ar face în contra decisiunilor ministerului de finance 1238
- 10° Curtea de compturi are competența de a se pronunța asupra responsabilității controlorilor fiscali pentru delapidările săvârșite de percepătorii puși sub controlul lor numai când este sesizată printr'un apel făcut contra decisiunei ministerului de finance, confir-

Curtea de compturi (urmare):

mată prin decret regal, decisiune dată conform art. 87 din legea comptabilității generale a Statului, iar nu și atunci când este sesizată direct, fără existența unei asemenea decisiuni

610

- 11° Curtea de compturi are căderea să judece pe controlorii fiscali pentru ori-ce deficit ce nu se poate acoperi și care este rezultatul lipsei lor de priveghiare și de verificare, numai ca instanță de apel, sesizată ca atare în contra unui decret regal dat conform art. 87 din legea comptabilității generale a Statului. Așa, dar, este casabilă hotărîrea curței de compturi, care judecă d'a-dreptul și condamnă pe un controlor, fără să fi existat un asemenea decret regal și să fi fost sesizată din parte'î printr'un apel în contra acestui decret.

704

- 12° Atât dupe dispozițiunile art. 15 din vechea lege organică a înaltei curți de compturi, cât și dup' art. 24 și 28 din aceeași lege, modificată la 1895, competența acelei curți de a judeca în prima și ultima instanță nu se întinde de cât asupra gestiunilor mînuitorilor de bani și avere publică; iar în ceea ce privește responsabilitatea controlorilor pentru sumele sustrase de către percepători, din cauza lipsei lor de supraveghiare, curtea de compturi nu este competentă de a'î judeca de cât în a doua instanță, dupe apelul ce controlorii sunt în drept să facă în contra decisiunilor ministerului de finanțe, care judecă în prima instanță, dupe cum acesta rezultă evident din coprinsul art. 87 din vechea lege a comptabilității generale a Statului și a art. 129 din aceeași lege, modificată în anul 1893.

889

1017

1558

1589

- 13° Din momentul ce o decisiune a curței de compturi a fost casată fără trîmitere, pe motiv că recurentul, ca controlor fiscal, nu era justițiabil de curtea de compturi, ca nefiind nici manipulator de bani publici, nici comptabil, curtea de compturi numai poate ca, revisuind din oficiu decisiunea ce 'î-a fost atacată, să condamne pe controlorul fiscal recurent și la plata dobînzilor pentru suma de bani la care fusese condamnat prin decisiunea casată, și deci și această din nou decisiune este casabilă, și tot fără trîmitere . . .

1236

- 14° Pentru ori-ce fapt aplicându-se legea sub imperiul căreia s'a săvîrșit acel fapt, noua lege a comptabilității generale a Statului nu poate fi aplicată mînuitorilor de bani publici pentru lipsuri de bani săvîrșite sub legea veche a comptabilității generale

1425

Curtea de compturi (urmăre):

- 15° O sentință judecătorească nu poate fi revocată de cât dupe modurile de revocare admise de legea sub care s'a pronunțat și care era cunoscută părții sați părților.

Ast-fel se aplică greșit principiul retroactivității legilor când se referă unei părți dreptul de a cere revisuirea unei decisiuni a curței de compturi pronunțată sub legea din 1874, care consacră acest drept, sub cuvânt că legea nouă din 1895, sub care se face cererea de revisuire, limitează dreptul de revisuire numai la decisiunile ce curtea pronunță în prima și ultima instanță

1242

- 16° Decisiunile curței de compturi nu pot fi revocate sați modificate de cât dupe modurile prevădute tot de legea sub care s'a pronunțat acele decisiuni.

Ast-fel, legea veche de organizare a curței de compturi prevădând dreptul de revisuire și pentru decisiunile date de acea curte în apel, este casabilă decisiunea acelei curți când respinge ca neadmisibilă o cerere de revisuire contra unei decisiuni dată sub legea veche, pe motiv că noua lege organică a curței de compturi nu prevede revisuirea pentru asemenea decisiuni

1450

- 17° Căile și mijlocele prin cari sentințele pot fi re-tractate se determină de legea sub care acele sentințe au fost pronunțate, și dacă o lege posterioară schimbă mijlocele de revocare, această lege nu se poate aplica de cât la sentințele ce se vor pronunța sub legea nouă, nu însă la sentințele anteriore acestei legi. Ast-fel, de și noua lege organică a curței de compturi din 1895 nu mai acordă dreptul de revisuire de cât pentru hotărârile acelei curți cari au fost date de dēnsa în prima și ultima instanță, totuși hotărârile date de dēnsa ca instanță de apel, înainte de legea din 1895, pot fi revocate pe calea revisuirii și în urma acestei legi, întru cât vechea lege organică a curței de compturi consacră dreptul de revisuire pentru toate decisiunile acelei curți

1041

- 18° Necompetința curței de compturi de a judeca pe controlorii fiscali, ca nefiind mănuitori de fonduri publice, nu poate fi propusă înaintea curței de casație cu ocasiunea recursului făcut contra decisiunei dată asupra revisuirii primei decisiuni condamnatorie. O asemenea excepțiune putea fi invocată, numai cu ocaziu-

Curtea de compturi (urmare):

- nea recursului contra acelei prime decisiuni; o dată, însă, ce acea decisiune a rămas definitivă, competența curței de compturi nu mai poate fi pusă în discuțiune pe calea cererii de revizuire, această cale nefiind deschisă de cât în anume cazuri și pentru anume motive limitate de lege 130
- 19° Controlorii fiscali, nefiind mănuitori de bani publici, nu sunt justițiabili de curtea de compturi, ci de instanțele judecătorești ordinare. Și această necompetență poate fi ridicată de controlor înaintea curței de casație chiar cu ocaziunea recursului ce face contra decisiunei pronunțată de curtea de compturi asupra revizuirii unei decisiuni neatacată de densus și rămasă definitivă, dacă prin această din urmă decisiune dată asupra revizuirii se pronunță o nouă condamnare în persoana sa. 324
- 20° Este fără interes motivul de casare invocat de un controlor, în recursul ce face contra unei decisiuni a curței de compturi dată asupra unei cereri de revizuire, și întemeiat pe incompetența curței de compturi de a judeca pe controlori, întru cât chiar de s'ar casa decisiunea dată asupra cererii de revizuire, totuși recurentul nu ar avea câștig de cauză, căci, în asemenea cas, ar rămâne definitivă prima decisiune a curței de compturi, care a fost atacată pe calea revizuirii 898

D

Dare de foc: Vezi „Punere de foc“.

- Daune-interese:** 1° Dreptul ce 'l are societatea de asigurare „Unirea“ prin art. 35 al statutelor sale, său de a despăgubi pe proprietarul unui imobil distrus prin incendiu, său de a efectua singură reconstruirea sa și repararea aceluși imobil, este un mijloc care poate fi propus până la terminarea judecății la instanța de fond, nu însă în limine litis 1395
- 2° De și este adevărat că expeditorul are un drept de retențiune asupra mărfurilor transportate până ce destinatarul îi va plăti costul transportului, acest drept însă nu 'l poate exercita pentru o aranjă care derivă din transportul anterior al altor mărfuri, sub pedepă de daune-interese 719

Vezi în deosebire: „Cuasi-delicte“, „Despăgubiri civile“.

Declarațiune în fals : Dacă partea nu stăruiesc în propunerea sa de a declara în fals un act, scrierea și subscrierea din acel act se vor considera ca recunoscute . . . 874

Decorațiuni : Președintele curței de apel, dupe rechisitorul procurorului, este singur în drept a pronunța, îndată dupe citirea judecăței, formula relativă la ridicarea dreptului de a purta decorațiunii 1544

Delapidare de bani publici : 1° Sunt culpabili de delictul de delapidare de bani publici nu numai funcționarii însărcinați cu perceperea, ci și auxiliarii lor și deșositarii de bani publici 1600

— 2° În materie de sustracțiune de bani publici, nu este nevoie a se cerceta dacă există sau nu prejudiciu, existența prejudiciului nefiind un element constitutiv al delictului de delapidare de bani publici.

De asemenea, acțiunea publică, în materie de delapidare de bani publici, nu se închide prin faptul că delicuentul a restituit banii, când această restituire, în loc să se facă înainte de începerea urmăririi, s'a făcut în urmă, când delicuentul era dat judecăței . . . 859

— 3° Faptul că Statul s'a despăgubit de sumele delapidate de către un auxiliar al perceptorului, de la perceptorul titular nu exclude existența prejudiciului, de ore-ce persoană prejudiciată este însuși perceptorul care a plătit suma delapidată cu din averea sa . . . 1600

Delict : 1° Instanța de fond este datoră să arate anume prin hotărîrea sa faptele și elementele cari constituiesc un delict și să se pronunțe asupra fie-cărui element constitutiv al delictului 1267

— 2° Constatarea elementelor unui delict este o cestiune de fapt de atributul instanțelor de fond . . . } 1078
1544
1661

Delict civil : Vezi „Cuasi-delict“.

Delicte comise de militari : Cuvintele rostite într'o conferință publică de un rezervist, când nu se află sub arme, și prin cari se articulează contra unor superiori fapte precise și de natură ast-fel că, dacă ar fi adevărate, ar supune pe aceștia la pedepsa prevăzută de art. 222 din codul de justiție militară și la ura și dispreț public, aceste cuvinte, rostite în asemenea împrejurări, constituie nu delictul de injurie, și acela de calomnie 1412

Vezi în deosebi : „Casațiune“. — „Competință“. — „Tribunale militare“.

Delict de presă : 1° Delictele de presă pot fi deferite curței

Delict de presă (urmare):

- cu jurați său prin ordonanța judecătorului de instrucție, ori d'a dreptul de către partea vătămată. 761
- 2° Ordonanța prin care se declară un delict de presă nu se comunică. 1136
- 3° Imputarea în persóna cui-va pe nedrept, prin foi volante tipărite, adresate autorităților și la diferite persóne, a unor fapte necorecte și nedemne, constituie un delict de presă, care, dupe art. 105 din Constituțiune, este de competența curței cu jurați de a'l judeca. 761
- 4° În materie de delict de presă curtea cu jurați a locului unde se distribue ziarul este competentă a judeca delictul, dupe cum și judecătorul de instrucțiune al aceluși loc este competent a'l instrui. 1649
- 5° Curtea de apel din Galați, fiind investită singură și în mod excepțional a judeca delictele de presă comise în Dobrogea, când se casază o decisiune a acestei curți dată în asemenea materie, afacerea nu se trimite la o altă curte de apel spre a fi judecată, ci la o curte cu jurați, singura competentă a judeca în mod general delictele comise prin presă. 1455
- 6° În materie de calomnie prin presă, expresiunea »dacă este culpabil«, conține toate elementele cari constituiesc culpabilitatea preveniturii, fără a mai fi trebuință a se mai pune juraților cestiunea dacă prevenitul a comis faptul »cu voință«. 857
- 7° În delictul de calomnie prin presă, când cestiunea pusă juraților coprindea, afară de cele-alte elemente, și întrebarea dacă prevenitul a comis faptul cu rea credință, acesta implică cu certitudine elementul bunel sale sciințe cum că cele imputate nu erau adevărate. 775
- 8° Numai funcționarii Statului, județelor și comunelor sunt funcționari publici. — Advocații epitropiei Sf. Spiridon din Iași nu pot fi considerați ca funcționari publici, de ôre-ce acest spital de și este un aședământ de utilitate publică, el însă este o instituțiune privată. Așa, dar, în materie de calomnie adusă prin presă în persóna unui asemenea avocat, curtea cu jurați cu drept cuvânt a respins ca neadmisibilă proba de drept comun (cum e proba cu martori), prevădută de art. 296 penultimul aliniat din codul penal, ce autorul calomniei oferea spre a dovedi faptele imputate. 749

Delict electoral: 1° Dreptul acordat alegătorilor prin art. 134 din legea electorală, de a intenta și susține acțiunea publică, în cas când ministerul public nu ar lua ini-

Delict electoral (urmare):

tiativa, se referă numai pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor, nu și pentru delictelor comise cu ocasiunea înscrierii în listele electorale . . .

1303

- 2° Principiul neretroactivității legilor trebuie să fie aplicat ori de câte ori legiuitorul nu și-a manifestat o intențiune contrarie.

Ast-fel, legea din 4 Mai 1895, care a dat judecarea delictelor electorale în competența tribunalelor corecționale, neprescriind ca ea să fie aplicată cu efect retroactiv, nu poate fi aplicată de cât la faptele comise posterior promulgării ei

1288

- 3° Principiul neretroactivității legilor e un principiu general, care are a fi aplicat nu numai în materie de drept privat, ci și în materie de jurisdicțiune, așa că dacă o lege deferă judecarea unor cauze altei jurisdicții existente, această jurisdicție nu este competentă a judeca de cât cauzele cari se ivesc în urma acestei legi, nu însă și acele în curs de judecată și pendinte la altă jurisdicție încă existentă, cauze cari trebuie să se judece de această jurisdicție.

Ast-fel, delictelor electorale cari, prin legea din 4 Mai 1895, au fost date în competența instanțelor corecționale a le judeca, continuă a fi judecate de curtea cu jurați dacă au fost comise înainte de această lege și în curs de judecată la curtea cu jurați

1587

Delict silvic:

- *Casațiune*: 1° Recursul făcut omiso medio este neadmisibil. Ast-fel, urmăză a fi declarat ca neadmisibil recursul făcut în materie de delict silvic, în contra sentinței tribunalului, când această sentință era susceptibilă de apel

1113

- 2° În materie de delict silvic, când în actul de estimațiune se arată cuantumul despăgubirilor cuvenite Statului și acest act nu a fost combătut cu nimic de delincenți, instanța de fond comite un vădit exces de putere refuzând Statului despăgubirile cerute, și, în asemenea cas, hotărîrea sa este casabilă

1563

- *Competință*: 3° Delictul silvic imputat mai multor indiviți, prin deschiderea uneia și aceleiași acțiuni, nu este de competența tribunalului de județ de a fi judecat în prima instanță, de și amenda pentru toți este mai mare de 300 lei, dacă din actele încheiate de agentul silvic nu se constată că tăierea arborilor

Delict silvic (urmare):

- din pădurea supusă regimului silvic s'a săvârșit de toți, împreună și de o dată. În acest cas, fiind atâtea delictе căți inculpați sunt, și amenda pentru fie-care fiind mai mică de 300 lei, numai judecătorul de pace este competente a le judeca în prim resort 322
- *Despăgubiri civile*: 4° Dupe art. 2 din legea silvică de la 4 Iunie 1892, ministerul public este autorizat a lua conclusiuni, în asemenea procese, și în numele ministerului domeniilor pentru despăgubirile civile, și o dată ce ministerul public, în lipsa avocatului Statului, a conchis la neculpabilitatea delicuentului și la neresponsabilitatea sa în ce privește despăgubirile civile, avocatul Statului nu mai este în drept a face opoziție la sentința achitătoare a tribunalului. 865
- 5° În materie de delict silvic, când în actul de estimățiune se arată cuantumul despăgubirilor cuvenite Statului și acest act nu a fost combătut cu nimic de delicuent, instanța de fond comite un vedit excess de putere refusând Statului despăgubirile cerute, și, în asemenea cas, hotărîrea sa este casabilă 1563
- *Elemente delictului*. — *Tăiere de lemne*: 6° Comite un delict silvic coproprietarul unei păduri în indiviziune cu Statul când taie lemne, chiar pentru trebuințele conacului, în afară de regulile stabilite anume pentru exploatarea pădurilor supuse regimului silvic. 1696
- 7° Pentru ca să existe delict silvic de tăiere de lemne din pădurea Statului trebuie stabilit că lemnele găsite la un presupus delicuent sunt din pădurea Statului . 1100
- 8° Nu există delictul silvic prevădut de art. 19 din codicele silvic de cât atunci când agentul delictului a săvârșit faptele fără drept. Așa dar, când se constată că tăerile de lemne făcute în pădure de către locuitorii unei comune se făcea de decimii de ani, sub cuvânt că ar avea de la străbunii lor dreptul de proprietate ca și Statul asupra pădurii, ast-fel că densi, săvârșind tăierea, aveau deplină credință că 'și exercita un drept ce'l aveau de la străbunii lor și că nici o-dată nu au fost împedicați de a tăia lemne din acea pădure; în acest cas, judecătorul fondului cu drept cuvânt apronunțat achitarea lor, fără ca decisiunea sa să potă cădea sub censura curții de casație 738
- *Excepțiuni prejudiciare*: 9° În materie de delict silvic, când contravenienții contestă Statului dreptul de proprietate asupra pădurii unde delictul s'a comis

Delict silvic (urmare):

și dășii nu au putut dovedi, în termenul celui s'a acordat, dreptul lor de proprietate asupra acelei păduri, în asemenea caz dășii trebuie considerați și pedepsiți ca contravenienți, chiar dacă Statul n'ar fi dovedit în urmă în regulă că are dreptul de proprietate asupra pădurii, căci există delict silvic și atunci când e constant că delincuenții nu sunt proprietari ai pădurii unde delictul s'a comis

1651

— 10° În materie de delict silvic, instanțele corecționale sunt ținute a cerea toate cestiunile de la cari atârână existența delictului, precum este și cestiunea dreptului de proprietate, când el este contestat. Așa, dar, este casabilă hotărîrea prin care judecătorul fondului, într'un atare caz, își declină competența . . .

79

— 11° Sentințele prin cari tribunalul, în materie penală, și anume în materie de delict silvic, suspendă judecata acțiunii publice până ce se va judeca înaintea instanțelor judecătorești civile cestiunea prejudicială a proprietății, ridicată de delincuent, sunt susceptibile de apel

69

— *Flagrant delict* : 12° Procesele-verbale de constatare în materie de delict silvic, în cas de flagrant delict, nu pot fi combătute de cât prin înscrierea în fals . . .

1091

— *Introducere de vite* : 13° Art. 23 din codicele silvic, pedepsind cu amendă pe ori-cine va introduce vite într'o pădure supusă regimului silvic, înțelege a supune la această pedepsă pe proprietarul vitelor introduse, independent de faptul dacă introducerea s'a făcut chiar de dășul său de ômenii săi de serviciu

99

— 14° Introducerea de vite în pădurea Statului nu constituie un delict silvic, când s'a făcut din cauză de forță majoră.

1578

— *Păduri particulare* : 15° Pădurile particularilor nu sunt considerate ca supuse regimului silvic de cât dacă sunt în condițiunile prevădute de art. 11, 12 și 13 din codul silvic și dacă tabloul, format de administrațiunea domeniilor în privința pădurilor particularilor ce au a fi supuse regimului silvic, s'a publicat prin *Monitorul Oficial*, conform art. 15 din codul silvic, și a fost comunicat proprietarului respectiv interesat, cum prescrie art. 11 al regulamentului legii silvice.

Așa, este casabilă hotărîrea curții de apel care declară pădurea unui particular supusă regimului silvic,

Delict silvic (urmare):

- fără să constate că i s'a comunicat sus menționatul tablou **1541**
- *Proces-verbal de constatare* : 16° In materie de delict silvic, când procesul-verbal de constatarea delictului nu constată un flagrant delict, acel proces-verbal, nefăcând probă prin el însuși, tribunalul este în drept să țină seama și să 'și formeze convingiunea din ori-ce alte probe. **806**
- 17° Procesul-verbal ce constată un delict silvic se poate combate cu proba contrarie când nu constată un flagrant delict **1289**
- *Recidivă* : 18° Asemănat art. 22 din codul silvic, există recidivă când, dupe trecere de trei luni, s'a dresat asupra aceluiași individ un nou proces-verbal de delict silvic, și, prin expresiunile »dupe trecere de trei luni«, trebuie să se înțeleagă în interval de trei luni de la comiterea primului delict **1141**

Denunțare calomnioasă : Vezi »Calomnie«.

- Despăgubiri civile** : 1° In apel, instanța judecătorească poate menține despăgubirile civile acordate unul reclamant în penal de prima instanță, chiar dacă densusul nu a fost presinte în apel **1277**
- 2° Prevenitul achitat, ca nefiind culpabil de nici un fapt ilegal sau imoral și nici măcar de o greșală care să fi causat un prejudiciu, nu poate fi condamnat la despăgubiri civile. Acesta poate avea loc numai în cas de absolvire. **531**
- 3° In materie corecțională, inculpatul nu poate fi, în urma achitărei, condamnat la daune, cum poate fi în materie criminală, întru cât este constant principiul că acțiunea civilă pentru daune nu poate fi exercitată d'ina-ntea tribunalelor corecționale, când nu mai este faptul delictuos care să dea naștere la daune . . . **1134**
- 4° In materie penală, instanțele judecătorești pot pronunța condamnățiuni la despăgubiri civile în per-sona preveniților minori, fără a fi nevoie de a chema în cauză pe părinții lor. Și omisiunea judecătorului de fond de a se pronunța asupra cererii minorului de a nu fi condamnat la despăgubiri civile, fiind minor, și că trebuie introdus în cauză părintele său, nu atrage nulitatea și casarea hotărârii când densusul a fost con-damnat la despăgubiri civile solidar cu un alt com-plice al său major, căci, în acest cas, nu i se aduce mi-

	Pagina
Despăgubiri civile (urmare):	
norului nici un prejudiciu, partea civilă având a se despăgubi de la complicele major	619
— 5 ^o Daunele civile, la cari pôte condamna o instanță corecțională când declară pe cine-va autor, fie și indirect, al unui fapt delictuos, nu aș a fi dovedite strict în sensul art. 1.169 din codul civil, ci instanța judecătorească, aplicând elementele produse, pôte acorda daunele ce crede	1298
— 6 ^o Faptul că Statul s'a despăgubit de sumele delapidate de către un auxiliar al perceptorului, de la perceptorul titular, nu exclude existența prejudiciului, de ôre-ce persôna prejudiciată este însuși perceptorul, care a plătit suma delapidată cu din averea sa.	1600
Distrugerî și degradări: 1 ^o Constitue delictul prevăduț și pedepsit de art. 352 din codul penal distrugerea făcută de cine-va, fără drept și cu rea voință, la lucrurile altuia, fără a se distinge dacă proprietatea pe care erau clădirile distruse era de domen public	630
— 2 ^o Faptul de a sparge gémurile de la locuința cui-va, fără intențiune de a comite verî-un furt, ci numai din spirit de răsbunare, constitue delictul de distrugere, prevăduț și pedepsit de art. 352 din codul penal, și de competența judecătorilor de pace a 'l judeca.	1665
Divergință de opinii: 1 ^o D'inaintea instanței de divergință nu se pot discuta de cât punctele pe cari instanța le-a avut în vedere când s'a declarat divergința.	923
— 2 ^o Când e loc la judecarea unui proces în urma unei divergințe de opinii, nu se cere presența neapărată a judecătorilor cari aș participat la prima cercetare când s'a ivit acea divergință, fiind destul ca complexul să fie compus de numărul necesar de judecători ceruți de lege pentru vîdarea acelei divergințe	531
Vezi și »Hotărîri«:	
Divorț: 1 ^o În procesele de divorț, fie pentru cauză determinată, fie prin consimțimentul mutual, femeia nu pôte părăsi domiciliul soțului de cât cu autorisația justiției	1058
— 2 ^o Autorisația de a părăsi domiciliul conjugal pôte fi dată soției de către justiție și dupe ce, din diferite împrejurări, cum ar fi rele tratamente saũ violențe exercitate asupra sa de soțul său, soția a fost silită să părăsescă domiciliul soțului mai 'nainte de a fi autorisată de justiție	1058
— 3 ^o Conflictetele ce se nasc din neexecutarea unei hotă-	

Divorț (urmare):

- riri, care ordonă unui soț a încredința copilul ășit din căsătorie celui-alt soț, nu se pot rezolvi, pentru simplul fapt al neexecutării, în sensul art. 1.075, prin condamnarea la daune-interese spre repararea unui prejudiciu apreciabil în bani, conform art. 1.084 din codul civil. 1263
- 4° În materie de divorț, instanțele de fond sunt în drept să refuze părților cererea de a se mai audia și alți martori, când 'și-au format convingerea din celelalte dovezi 1448
- 5° În materie de divorț, nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune, dacă nu a fost propus înaintea curței de apel, motivul întemeiat pe neîndeplinirea dispozițiilor art. 219 și 229 din codul civil 1448
- Dobândi:** 1° Restul dintr-o creanță certă și lichidă de la origina 'și păstrează același caracter când sumele plătite parțial de către debitor au fost de asemenea certe, căci în acest caz e vorba numai de o simplă operațiune aritmetică, de o deducere a sumelor plătite din suma primitivă a creanței. Și dacă datoria este comercială acel rest, asemănat art. 43 din codul de comerț, produce dobândi de drept din ziua de când a devenit exigibil, iar nu numai de la intentarea acțiunii de către creditor 638
- 2° Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune mijloace nepropuse înaintea judecătorului fondului. Ast-fel, mijlocul de casare că în materie comercială procentele legale nu pot fi mai mari de 6°%, nu poate fi propus pentru prima oră în casație. 753
- 3° Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune, omisso-medio, motivul întemeiat pe faptul că tribunalul a acordat pe nedrept dobândi, dacă acest motiv nu a fost invocat înaintea curței de apel. 1395
- Dotă:** 1° Notificarea publicației de urmărire către soțul debitorului este fără interes, chiar când averea ipotecată și urmărită este dotală, dacă la construirea ipotecii a participat și soțul. În ori-ce caz, mijlocul întemeiat pe lipsa unei asemenea notificări nu poate fi invocat de cât de către soț 891
- 2° Neîntrebuințarea la destinațiune a banilor obținuți în conformitate cu art. 1.253 nu expune pe cumpărătorul său pe creditorul ipotecar de bună credință al imobilului dotat la anularea actelor sale, de ore-ce

Dotă (urmare):

legea nu le impune obligațiunea de a supraveghea în-
trebuințarea 235

Drept electoral :

- *Alegător comunal* : 1° Cel care a terminat cursul
școlilor tehnice pot figura, cu dispensa de cens, în co-
legiul II de comună, iar nu în colegiul I. 724
- *Apeluri în casație* : 2° Când tribunalul a respins
apelul ca nesusținut și nedovedit, apelantul în casație
e ținut să producă și încheierea consiliului comunal prin
prin care a fost respins cererea sa, spre a se vedea
pentru ce cauză consiliul l-a refuzat acea cerere. Așa,
dar, într'un atare caz, apelul său în casație cată a i
se respinge ca nedovedit și neintemeiat, dacă nu pro-
duce și-a încheiere. 698
- *Calitatea de român* : 3° Cel care cere pentru prima
oră înscrierea sa în listele electorale este dator să do-
vedească că întrunește toate condițiunile cerute de lege
pentru a se bucura de drepturile politice, între care
este și aceea de a fi român de naștere sau că a do-
bândit împământenirea 736
- 4° Singura împregiurare că cine-va s'a servit de o pe-
tițiune către biuroul de recrutare în armată prin care
arată că este supus străin, nu este suficientă a 'i ri-
dica calitatea de cetățen român, când se dovedește
această calitate printr'o posesiune de Stat continuă și
când mai cu seamă acea încercare de a fi scutit de ar-
mată n'a isbutit, fiind supus recrutărei, dar dispensat
pe motiv de bolă. 703
- 5° Împregiurarea că tatăl unei persoane din eroră a ce-
rut naturalizarea română, nu poate aduce nici o vătē-
mare fiului. Așa, dar, dacă acesta dovedește că tatăl
său era român și că numai din eroră, creșându-se
străin, a cerut naturalizarea, dēnsul are dreptul, ca
fiu de român, să se bucure de drepturile politice în Ro-
mânia. 742
- 6° Toți aceia care, născuți în țără, se considerați ca
străini înaintea convențiunei din Paris din 1856, din
causa deosebirei de religie creștină, au dobândit ca-
pacitatea deplină politică și civilă în urma și-a con-
vențiunii. 742
- *Cens* : 7° O persoană înscrisă în listele electorale, cu
cu arătare că posedă anume suma necesară cerută de
lege ca cens, nu poate fi ștersă din acele liste pe un
simplu certificat al percepătorului unei comune, care

Drept electoral (urmare):

Cens:

- atestă că dânsa plătesce o foncieră mai mică. O asemenea probă se poate face numai prin certificatul casierului general al județului, singurul în măsură de a sci toate dările ce cine-va plătesce în județul întreg. 733
- 8° Probe cum că cine-va posedă nisce construcțiuni noi, scutite de impozitul funciar, și că acele construcțiuni dau cutare venit, care să 'i serve ca cens electoral, nu se poate face prin certificate emenate de la primăria comunei sau de la polițaiul orașului, aceste autorități neavând competența de a face asemenea constatări și evaluări. 734
- *Colegiul II de Senat*: 9° Medicii-veterinari au dreptul a figura, cu dispensă de cens, în colegiul al II-lea de Senat, iar nu în colegiul I. 727
- 10° Licențiații în farmacie au dreptul a figura în colegiul al II-lea de Senat, iar nu în colegiul I. . . . 727
- 11° Inginerii pot figura, cu dispensă de cens, în colegiul al II-lea de Senat, iar nu în colegiul I. 727
- *Contestațiuni electorale*: 12° Dupe art. 44 și 45 din legea electorală și din întreaga economie a acestei legi reese că numai alegătorii colegiului respectiv au dreptul a face reclamațiuni și contestațiuni contra înscrierilor din acel colegiu, iar nu și cei străini de-disul colegiului. Așa, dar, este neadmisibil ca un alegător comunal dintr'o comună ore-care să ridice asemenea reclamațiuni și contestațiuni pentru înscrieri în listele electorale ale altei comune 701
- 13° Impregiurarea că în listele electorale, și anume în rubricile lor respective, n'au fost trecute condițiunile de însușiri ale alegătorilor înscriși, nu scutesce pe contestator de a dovedi că alegătorii contestați nu întrunesc acele condițiuni, dacă persoanele contestate au figurat și în listele anilor precedenți. O asemenea scutire o are contestatorul numai în cazul în care acei contestați au fost înscriși pentru prima dată în listele anului curent. 724
- *Dobrogea*: 14° Restricțiunea pentru cetățenii dobrogeni, coprinsă în art. 4 din legea pentru organizarea Dobrogei, de a nu avea dreptul să fie reprezentanți în Parlament și, prin urmare, nici a participa la alegerea membrilor Parlamentului până nu va interveni o lege specială, îi urmăresce și în România propriu-disă. Ast-fel, un cetățen dobrogean, care 'și-a stră-

Drept electoral (urmar):*Dobrogea :*

- mutat domiciliul în țără, nu poate să se bucure aci de drepturi politice. 737
- *Nedemnitate* : 15° Cei condamnați pentru delictul de fals în acte private, delict prevăzut de art. 127 din codul penal, sunt nedemni de a figura în listele electorale, fără ca împrejurarea că prin decisiunea de condamnare nu i s'a ridicat drepturile politice să aibă de efect conservarea acestor drepturi 707
- 16° Cei condamnați pentru faptul de fals în acte publice, fapt prevăzut și pedepsit de art. 123 din codul penal, nu mai sunt nedemni de a se bucura de drepturile politice, în urma legii din 27 Maiu 1893, care a corecționalizat disul fapt 730
- 17° Cei condamnați pentru delictul de abuz de încredere, prevăzut de art. 322 și 323 din codul penal, sunt nedemni de a fi alegători, cu toate că densii erau minori în momentul condamnățiunei. 735
- *Opozițiune* : 18° În materie electorală nu există drept de opoziție la nici una din instanțe pentru partea judecată în lipsă 749
- *Posesiunea de Stat a calității de cetățen român*: 19° Cel care este născut în România, a trecut prin operațiunea de recrutare a armatei și a fost deja înscris cu dreptul de alegător, fără ca atât densul, cât și părinții săi, să fi aparținut unei naționalități străine, se găsește în posesiunea de Stat a calității de cetățen român, și e în drept a se bucura de drepturile politice în România, fără ca simpla împrejurare că profesază religiunea armenescă să 'i potă ridica exercițiul acestui drept, căci această religiune este și ea o branșă a celei creștine. 708
- 20° Acela care, de și născut într'o țără străină, a figurat însă înscris de mai mult timp în listele electorale din România, unde este căsătorit și stabilit, are în favorea sa posesiunea de Stat de cetățen român 699
- 21° Cel care a fost deja înscris în listele electorale ale anilor precedenți se găsește în posesiunea de Stat a calității de român, și nu poate fi șters din liste pe simplul cuvânt că n'a prezentat consiliului comunal actul său de nascere 729
- 22° Proba ce cine-va aduce că este născut în România, în lipsă de ori-ce alte dovezi din cari să resulte

Drept electoral (urmare):

- Poseziunea de Stat a calității de cetățen român*
 posesiunea de Stat a calității sale de român, nu este
 suficientă spre a dovedi această calitate 796
- *Schimbarea domiciliului*: 23° Cel care voește să 'și
 schimbe domiciliul politic dintr'un județ în altul, cată
 să îndeplinească formele prescrise de art. 35 și 36 din
 legea electorală. 700
- 24° Imprejurarea că un alegător comunal dintr'o co-
 mună a primit o funcțiune care cere să 'și aibă domi-
 ciliul într'o altă comună, nu constituie o probă sufi-
 cientă cum că 'și-a strămutat în adevăr domiciliul său
 real din acea comună. Așa, dar, densus cată a fi men-
 ținut ca alegător al acelei comune dacă nu se dove-
 dește de către acela care 'l contestă că 'și-a strămutat
 de fapt domiciliul de acolo. 746
- 25° Simplul fapt al acceptării unei funcțiuni tempo-
 rale — ca aceea de sub-prefect — de către o persoană
 care domiciliază într'un oraș, nu pôte fi considerat ca
 o schimbare de domiciliu din acel oraș, așa că ea are
 dreptul de a continua să fie înscrisă atât în listele de
 alegători comunali, cât și în acelea ale colegiului II
 de Cameră din ăsul oraș 792

E

Electoral (drept): Veđi „Drept electoral“.

Embatic: Dreptul recunoscut din vechime printr'un hrisov
 domnesc locuitorilor așezați asupra unei moșii de a
 se folosi în perpetuu de ea, dând proprietarului nu-
 mal din ăcece una, constituie un drept de embatic, așa
 că densus, iar nu proprietarul, sunt datorii a plăti im-
 positul funciar al proprietății 452

Escrocheriă și înșelăciune: 1° Pentru existența delictului
 de înșelăciune se cere întrebuițarea de mijloce dolo-
 sive spre a face pe victimă a crede în ceva nereal sau
 nerealizabil, și instanța de fond trebuie să constate
 existența mijlocelor dolosive, și această constatare este
 o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor
 de fond 1122

— 2° Acela care dă ordine prepusului său să se serve de
 rigle încovoiate pentru raderea banițelor în măsurarea
 produselor ce se cumpără pentru el și în numele său,
 prin acesta se consideră ca autor principal al delic-
 tului de înșelăciune, căci de și s'ăvârșită înșelăciunea

Escrocheriă și înșelăciune (urmare):

- de alt-cineva, însă prin mijlocele, cu scirea și spre folosul său, al comitentului. 1092
- 3° Contrabanda comisă față de comună și în convență cu funcționarii acciselor nu constituie o contrabandă în sensul legii vamale, de orice în asemenea cas manoperile întrebuințate de făptuitori sunt de o altă natură și culpabilitatea în asemenea cas devine mai mare. Prin urmare, aceste fapte intrând în mod natural în previsionsile art. 332 și 333 din codul penal, curtea de apel nu este ținută a acorda primăriei despăgubirile cerute pentru faptul de contrabandă. . . 1544
- 4° Constituie simpla contravențiune polițienescă prevădută de art. 393, alin. 5 din codul penal, numai simplul fapt al găsirei în magazinul unui comerciant de drămurii sau măsuri mincinoase. Atunci, însă, când este constatat că dănsul a și întrebuințat acele măsuri sau dramuri, înșelând pe cumpărător asupra cantității lucrurilor vindute, acesta constituie delictul prevădută de art. 336 din citatul cod, de competența tribunalului de județ de a fi judecat. 158
- 5° Nu există autoritatea lucrului judecat, când hotărîrea ce se invocă ca constituind lucru judecat de către un inculpat dat judecăței pentru delictul de înșelăciune, a fost dată pentru o contravențiune la legea sistemului metric. 1092
- 6° Este suficient motivată decisiunea curței care, pentru a considera pe un inculpat ca co-autor al delictului de înșelăciune, arată din ce anume acte și probe deduce această culpabilitate; și, față cu o asemenea decisiune de fapt, nu mai poate fi în discuțiune art. 47 și 50 din codul penal, nici dispozițiunile legii vămilor relative la contrabandă. 1544
- 7° Este casabilă hotărîrea care condamnă pe un prevenit pentru delictul de escrocherie, fără a constata dacă faptele imputate acelui prevenit îndeplinesc elementele delictului de înșelăciune și, între altele, manoperile frauduloase întrebuințate de prevenit în comiterea faptului. 1376

Excepțiune prejudiciară: Vezi „Delict silvic”.

Expeditor: 1° De și este adevărat că expeditorul are un drept de retențiune asupra mărfurilor transportate până ce destinatarul îi va plăti costul transportului, acest drept însă nu îl poate exercita pentru o creanță care

Expedito (urmare):

derivă din transportul anterior al altor mărfuri, sub pedepsă de daune-interese 719

- 2° Când tribunalul constată în fapt că expeditorii unei mărfi sunt în culpă pentru lipsa găsită la acea marfă, căraușul nu poate fi răspunător de această lipsă . . . 884

Vezi în deosebi: »Mandat«.

Expertisă: 1° Medicul chemat a face autopsia unui cadavru, în cas când există bănuială că moartea ar fi violentă, cât și medicul chemat ca expert într-o afacere penală, sunt datorii a depune jurământ, și îndeplinirea acestei formalități trebuie constatată printr'un act al procurorului său al judecătorului de instrucțiune 1560

- 2° Ascultarea medicilor cari au încheiat actul medico-legal, când acesta se găsește necesară de către instanța de fond, se face prin săvârșirea jurământului prevădută de art. 153 din procedura penală, iar nu acela prevădută de art. 43 din această procedură . . . 744

- 3° Expertul, numit de curtea cu jurați pentru a traduce în românește un act scris într-o limbă străină și a 'și depune raportul său, nu poate fi considerat ca un translator în sensul art. 357 din procedura penală, și, dar, cu drept cuvânt densus a fost supus la săvârșirea jurământului prevădută de art. 43 din aceea procedură, iar nu la acela prevădută de art. 357 775

- 4° Pentru verificare de scripturi este facultativ pentru tribunal ca, pe lângă expertisă, să ordone și admiterea de martori 1148

- 5° Numirea de experți, mai cu seamă când se cere de părți în mod subsidiar, fiind de atributul suveran al instanțelor de fond, omisiunea ce curtea de apel face nepronunțându-se asupra cererii făcută în subsidiar de o parte de a se numi experți nu este esențială, și, deci, nu poate atrage casarea decisiunii 1151

- 6° Ordonarea unei a doua expertise este lăsată la suverana apreciere a judecătorilor fondului 1119

- 7° Facerea unei noui expertise cerută de părți este o cestiune de apreciere, de atributul suveran al instanțelor de fond 1373

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică:

- *Autoritatea lucrului judecat:* 1° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, sentința tribunalului, care respinge o cerere de expropriațiune, nu constituie autoritatea lucrului judecat când se cere din nou expropriațiunea aceluiași lucru, de cât

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Autoritatea lucrului judecat :*

- dacă cererea reiterată și presintată tribunalului pentru expropriaire este în aceeași condițiunii cu întâia oră. Așa, dar, dacă întâia oră tribunalul n'a putut pronunța expropriairea, fie pentru că utilitatea publică nu se declarase de organele competente cu formele cerute, fie pentru că formele încongiurătoare pentru pregătirea expropriaiei nu erau îndeplinite, nu se poate opune autoritatea lucrului judecat contra unei a doua cereri de expropriaire, dacă de astă dată tribunalul constată că s'au îndeplinit toate condițiile neapărate pentru a putea pronunța acea expropriaire . . . 538
- *Casațiune* : 2° Asemănat art. 20 al legii de expropriaire, ori-ce sentință declarativă de expropriaire este supusă recursului, conform art. 27 din aceeași lege. 1031
- 3° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, decisiunea juriului și ordonanța judecatorului-director pot fi atacate cu recurs în casație pe motiv că ele sunt date cu exces de putere și fără competență, de și aceste cazuri nu sunt arătate anume în art. 53 din legea de expropriațiuni 711
- 4° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, nu se poate invoca pentru prima oră în casație motive întemeiate pe violarea art. 20, 39, 40 și 41 din legea de expropriaire 1052
- 5° Formalitățile prescise de art. 21 și 22 din legea expropriațiune pentru cauză de utilitate publică sunt relative la sentința declarativă de expropriaire, iar nu la decisiunile juriului și ordonanțelor judelei-director ast-fel că nu se poate face un motiv de casare din faptul că judele-director ar fi omis de a vorbi despre îndeplinirea formalităților din sus citatele articole . . . 1142
- 6° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune motiv de casare întemeiat pe violarea autorității lucrului judecat, violare în sensul că juriul de trimitere, dupe casare, a dat o indemnizare mai mare de cât primul juriu a cărui decisiune fusese casată. 1445.
- 7° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, nu se poate propune, pentru prima oră înaintea curței de casație, motive întemeiate pe nulitatea ce ar rezulta din faptul că judele-director nu a supus juraților tabloul ofertelor și al cererilor, și că părțile nu au primit citațiunea cu șese zile înainte, într'u

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Casațiune:*

cât aceste cerințe ale legii nefind de ordine publică, trebuiesc mai întâi propuse înaintea instanței de fond 1667

- 8° Nu se poate face un motiv de casare, în materie de expropriare, de către administrațiunea ce expropiază, din faptul că proprietarul expropriat încetase din viață când afacerea s'a judecat de juriu, dacă se constată că înaintea juriului s'au prezentat moștenitorii expropriatului și reprezentantul administrațiunii nu a ridicat înaintea juriului nici o obiecțiune pentru acesta 1060

- *Cercetare locală:* 9° Regula consacrată prin art. 37, alin. II din legea organică a curții de casație este adevărată, adică se poate cere casarea, când o sentință se dă de judecătorii cari n'au luat parte la toate ședințele de înfățișare, nu însă și când se ordonă o cercetare locală și se amână cauza, cas în care instanța se poate constitui și cu alți judecători pentru judecarea cauzei, de orice-cauza, și în urma cercetării la fața locului, are a fi desbătută în întregimea ei.

Ast-fel, în materie de expropriare pentru cauză de utilitate publică, când jurații, pentru convingerea lor, au descins la fața locului, dupe deschiderea locală desbaterile pot fi conduse de un alt judecător-director, de cât cel ce le-a condus până la deschiderea locală, fără să se mai cerceteze cauzele înlocuirii, de orice-se se presupune că a existat o învederată cauză care a determinat înlocuirea sa 1573

- 10° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, și anume când juriul, în urma desbaterilor ce au avut loc, dispune a se face o deschidere locală, termenele atât pentru facerea cercetării, cât și pentru pronunțarea hotărîrii, pot fi date în cunoștința părților, dacă ele sunt prezente, fără a se scote noul citațiuni 384

- *Citațiuni:* 11° Termenul de șese zile, prevăzut pentru citarea juriului ce are a fixa indemnisațiunea cuvenită proprietarului expropriat, se observă numai pentru prima convocare, nu și pentru cazul când afacerea este amănată de judele-director, cas în care citațiunea poate fi înmănată și în mai puțin de șese zile de ziua fixată pentru întrunirea juriului 1445

- 12° În materie de expropriațiune pentru cauză de

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Citațiuni:*

utilitate publică, primirea citațiunei, trimisă ministerului lucrărilor publice, de către registratorul ace-lui minister pentru minister este bine primită, și constatarea ce face judele-director că citațiunea a fost primită de registrator face să se creadă că procedura a fost îndeplinită, chiar dacă dovada de predarea și primirea citațiunei nu se află în dosar

1262

- *Constituirea comisiunei juriului:* 13° Dupa art. 39 și 40 din legea de expropriațiuni, constituirea comisiunei juraților nu poate fi făcută, când e vorba de un imobil situat într'o plasă, iar nu în orașe, de cât din lista juraților cari să conțină un număr nici mai mic de 36 persoane, nici mai mare de 48. Așa, dar, este viciată constituirea comisiunei juraților când se constată că ea a fost trasă la lotți dintr'o listă care conținea un număr mai mic de 36 jurați și acesta atrage nulitatea și casarea lucrărilor sale, nulitate care, fiind de ordine publică, poate fi propusă pentru prima dată înainte curței de casație

153

- 14° Din coprinsul art. 44, 45 și 46 din legea de expropriație, rezultă că la formarea comisiunei juraților pentru fixarea indemnisațiunei cuvenită expropriațiilor urmăzează ca să fie prezenți cel puțin 9 jurați, în care trebuie să fie primiți întâi toți jurații ordinari prezenți, iar din cei suplimentari numai cei necesari până la completarea numărului de 9, în cazul când acest număr nu este completat cu cei ordinari, rămânând ast-fel pe din afară toți jurații suplimentari cari prisosesc. Să se procedă apoi la efectuarea recusațiunilor; câte un jurat din partea administrațiunei și altul din partea expropriaților, așa că comisiunea juraților poate să rămână constituită numai cu 7 jurați din numărul de 9, dacă s'a recusat 2 jurați, sau să rămână cu 8 jurați, dacă s'a recusat numai unul, sau cu 9 dacă nu s'a recusat nici unul. Așa, dar, este viciată constituirea comisiunei juriului, și acesta atrage nulitatea și casarea lucrărilor sale, dacă, răspundând la apelul nominal 8 jurați ordinari și 2 suplimentari, nu s'a completat numărul de 9 cu unul din jurații suplimentari, cel întâi eșit la sorți, excludându-se cel alt suplimentar, și cu toate că s'a făcut o recusare în persoana unui jurat ordinar de către una din părți, comisiunea totuși a rămas constituită

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Constituirea comisiunei juriului:*

- din 9 jurați: 7 ordinari și ambii jurați suplimentari 567
- 15° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, dacă cei 9 jurați titulari sunt prezenți, judecătorul-director este în drept a compune comisiunea juriului numai dintr'ênșii, congediând pe cei-alți jurați suplimentari 109
- 16° Dupe art. 46 din legea de expropriare, juriul nu se consideră constituit de cât atunci când 9 jurați sunt de față. Așa dar, se violază citatul articol când, prezenți fiind 8 jurați titulari și 3 suplimentari, judecătorul-director a înlăturat pe toți jurații suplimentari, formând comisiunea numai din cei 8 titulari, din cari unul a fost recusat, și acesta atrage nulitatea lucrărilor juriului 768
- 17° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, juriul se formează cu numărul total de nouă jurați titulari, și că jurații suplimentari nu intră în constituirea juriului de cât numai pentru completarea celui număr.
- Ast-fel, este viciată constituirea juriului, când din jurații ordinari fiind opt prezenți, judele-director, în loc să completeze numărul de nouă cu cel d'ântéiū jurat suplimentar eșit la sorți, introduce în juriū pe toți jurații suplimentari ce erau prezenți 1672
- 18° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, comisiunea juriului este vițios constituită, și acesta atrage nulitatea și casarea lucrărilor juriului, dacă din numărul de 9 jurați (7 ordinari și 2 suplimentari), câți au fost prezenți la apelul nominal, judele-director a eliminat pe cei suplimentari, întocmind acea comisiune numai cu cei 7 jurați ordinari, fără ca părțile să fi făcut veri-o recusare în persoana lor. 566
- 19° Comisiunea juriului este regulat constituită din 9 jurați ordinari, când părțile, de și li s'au pus în vedere de judele-director, nu au voit a usa de dreptul de recusațiune 1601
- 20° Asemănat art. 46 din legea de expropriare pentru cauză de utilitate publică, comisiunea juriului chemată a fixa indemnisațiunea este regulat constituită când sunt față nouă jurați, putând însă delibera

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Constituirea comisiunei juriului:*

și cu numărul de șapte, însă nici o-dată cu mai puțin de șapte jurați, ordinari și suplimentari. 1445

- 21° In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, este vișios constituită comisiunea juriului numai cu 7 jurați, dacă din numărul de 9, câți au fost prezenți, n'a fost recusat de cât unul și nu se arată nimic în privința neparticipărei celui de al 8-lea 101

- 22° In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, este vișios constituită comisiunea juriului numai cu 8 jurați, dacă din numărul total de 11 jurați, câți au fost prezenți, n'au fost recușați de către părți de cât 2 și nu se arată nimic în privința neparticipărei celui de al 9-lea 102

- 23° In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, juriul nu poate fi constituit cu un număr mai mare de cât 9 jurați.

Ast-fel, este vișiată constituirea juriului când se constată că a fost constituit cu 10 jurați 1047

- 24° Este vișioasă constituirea juriului de expropriațiune când el a fost tras la sorți din lista anului trecut, dacă în momentul când juriul s'a întrunit și s'a pronunțat asupra indemnisațiunei fusese trimisă deja tribunalului, de către consiliul județian, noua listă a anului curent.

Acest mijloc de nulitate poate fi invocat pentru prima oară în casațiune, el fiind de ordine publică 1694

- 25° Trecerea din eróre în procesul-verbal al judelei-director că un jurat a fost present, când din întregul coprins al celui proces-verbal rezultă că acel jurat a fost absent, nu viciază constituirea juriului și, deci, nu poate atrage nulitatea decisiunei juriului și a ordonanței judelei-director 1596

- *Declarare de expropriațiune. — Utilitate publică:* 26° In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, partea interesată este în drept a cere de la tribunal a se declara expropriațiunea în termen de șese luni de la actul care hotărăște cumpărarea imobilelor și epoca luărei lor în posesiune; însă acest act nu trebuie confundat, și nu se poate susține că este coprins în actul prin care administrațiunea declară de utilitate publică construirea unei strade și desem-

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Declarare de expropriațiune. — Utilitate publică :*

narea imobilelor ce cad în linia proiectatei străde. Actul care hotărășce cumpărarea acestor imobile și epoca luării lor în posesiune este un act separat și posterior al actului prin care se declară de utilitate publică deschiderea unei străde și desemnarea imobilelor ce cad în linia acelei străde, și autoritatea administrativă este în drept a desemna succesiv imobilele cari irevocabil au a fi cumpărate și luate în posesiune.

Ast-fel, violăză legea tribunalul care, dupe cererea proprietarilor ce cad în linia strădei ce are a fi deschisă, pronunță sentința declarativă de expropriare mai înainte ca să existe din partea administrațiunei comunale actul ce hotărășce cumpărarea imobilelor acelor proprietari și luarea lor în posesiune, și casarea unei asemenea sentințe se face fără trâmitemere . . .

1031

- 27° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, în cas când proprietarii cari sunt a se expropria se învoesc a ceda fondul, însă nu se mulțumesc cu prețul oferit, nu mai este nevoie ca tribunalul să pronunțe o sentință de expropriare, ci, printr'o simplă încheiere, tribunalul trâmiteme afacerea înaintea juriului pentru fixarea indemnisațiunei. . . .

1691

- 28° Proprietarul are dreptul a cere de la tribunal ca să declare expropriațiunea asemănat art. 20 din legea de expropriațiuni numai dupe ce administrațiunea a dat decisiunea prevădută de art. 11 din aceeași lege pentru determinarea precisă a imobilului ce este a se expropria și fixarea epocel de luare în posesiune și dupe ce a trecut termenul de șese luni de la data acelei decisiuni

118

- 29° Tribunalul, chemat a pronunța sentința de expropriare, are a cerceta numai dacă utilitatea publică e declarată prin îndeplinirea formelor cerute de lege; el însă n'are dreptul de a încrimina însăși declararea utilității publice, căci scopul și necesitatea acestei utilități privesc numai pe organele instituite de lege a o pronunța.

538

- 30° Dacă prin sentința tribunalului declarativă de expropriațiune s'au strecurat niscaî-va erori, fie de calcul în privința întinderii terenului expropriat, fie asupra numelor proprietarilor ce le posedau, el poate a le rectifica, conform art. 292 din procedura civilă, dupe cererea părții interesate, fără a mai fi necesitate de citarea părților

384

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- *Deliberarea juriului: 31°* Când prin decisiunea juriului de expropriere se constată că, dupe ce s'aû pus în vederea juraţilor dispoziţiunile legii în privinţa deliberărei şi dărei votului, judele-director cu grefierul, părţile interesate şi publicul s'aû retras din camera de deliberare, lăsând pe juraţi singuri, prin acesta prescripţiunile art. 49 din legea de expropriere în privinţa secretului deliberaţiunilor şi votului juraţilor se consideră ca observate **1142**

- *Fixarea indemnisaţiunei: 32°* În materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică juriul are dreptul să aprecieze şi să fixeze indemnitatea cuvenită expropriatului pentru terenul şi construcţiunile expropriate, cu condiţiune numai ca suma ce se va hotărî de juriu să nu fie mai mare de cât cea cerută de proprietarul expropriat, nici mai mică de cât cea oferită de administraţia ce expropriează.
 În ceea ce privesce suma cerută, se ţine în seamă suma ce cere proprietarul expropriat înaintea juriului, nu suma ce ar fi cerut odinioară, cerere ce, nefiind admisă de administraţie, nu lăgă şi nu lipsesce pe expropriat de a formula d'înaintea juriului şi o cerere mai mare **1044**

- *Fixarea indemnisaţiunei: 33°* Juriul poate acorda despăgubiri mai mari de cât cele cerute de expropriat înainte ca afacerea să vină înaintea juriului, întru cât proprietarul expropriat este liber a cere de la juriu ori-ce sumă ca indemnisaţie, când administraţia nu a primit oferta sa făcută înainte de a ajunge înaintea juriului **1691**

- *34°* Art. 51 din legea de expropriaţiuni, care prescrie că juriul nu poate hotărî un preţ mai mare de cât cel cerut, nu se găseşte violat atunci când o asemenea cerere fusese făcută de către proprietarul expropriat sub condiţiune de a i se acorda integral preţul ce fixa şi de a nu se mai recurge la justiţie **706**

- *35°* Din momentul ce juriul a fixat indemnisaţiunea în total, se înţelege că în acest total intră, pe lângă valoarea terenului expropriat, şi daunele suferite din cauza exproprierii, şi nici un text de lege nu impune juriului să se pronunţe separat pentru valoarea terenului şi pentru daunele cauate prin expropriere . . . **1691**

- *36°* Comisiunea juriului nu poate acorda despăgubirea cuvenită proprietarului expropriat de cât în bani. Aşa,

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- Fixarea indemnisațiunei:*
dar, este nulă și casabilă, ca fiind dată cu exces de putere și fără competență, decisiunea juriului care, fixând despăgubirea la o sumă ore-care de bani, mai acordă expropriatului și dreptul de a ridica densus materialul de la clădirile aflate pe terenul expropriat. 711
- *Îndeplinirea procedurii:* 37° Când partea renunță la un incident ridicat asupra îndeplinirii procedurii, judecătorul nu mai este ținut a se pronunța asupra lui. 384
- *Judecătorul-director:* 38° Judecătorii-sindici de pe lângă tribunale pot lucra atât în tribunal, cât și ca judecători-directori, la o expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, dacă au pentru acesta autorizațiunea ministerului de justiție 397
- 39° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, judele-director, care a condus desbaterele juriului la început, până s'a ordonat, de exemplu, o cercetare locală, poate fi înlocuit în urmă de un alt jude-director, fără ca acesta să poată atrage nulitatea decisiunii juriului și a ordonanței de executare a judelei-director. 1432
- *Lista juraților:* 40° Lista permanentă a juraților pentru orașele de reședință de județ, din care urmează să se tragă la sorți comisiunea însărcinată a fixa indemnisațiunea proprietarilor expropriați, trebuie să conțină, sub pedepsă de nulitate, un număr nici mai mic de 48 persoane, nici mai mare de 60, și această dispozițiune fiind privitoare la organizațiunea juriului, este de ordine publică și, dar, neobservarea ei se poate invoca d'a-dreptul în casație. } 151
1419
- *Locațiune:* 41° De și locatarul are drept la o indemnitate în cas de expropriere a imobilului, deosebit de indemnitatea cuvenită proprietarului, nu mai poate însă cere convocarea unui juriu pentru determinarea indemnității ce i se cuvine când densus a figurat d'ina-ntea juriului chemat a fixa indemnitatea proprietarului și a declarat că se rezervă pentru indemnitatea cuvenită lui, această rezervă se poate considera că densusul și-a rezervat dreptul de a cere la proprietar o parte alicotă pentru indemnitatea lui.
- Ast-fel este casabilă, în asemenea cas, sentința tribunalului care admite cererea locatarului de a se convoca un nou juriu, și această casare este fără trâmitemere. 904

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- *Notificarea recursului*: 42° In materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică, notificarea recursului în termenul cerut de art. 29 din legea de expropriere are drept scop a fixa termenul înfățișării, și că nu trebuie a depinde de părți prelungirea unor asemenea termene.
- Ast-fel, lipsa acestei notificări în termenul prevădut de lege face ca recursul să fie neadmisibil 1118
- *Planurile parcelare*: 43° Mențiunea ce judele-director face în procesul său verbal, cum că a pus la dispozițiunea juraților planul și tabloul parcelar de expropriațiune, precum și dosarul cu toate actele încheiate în cauză, dovedesce că toate aceste acte au fost supuse desbaterilor părților 1262
- 44° Când juriul de expropriere s'a transportat la fața locului, nu mai este necesitate a i se mai prezenta planurile terenurilor cu ocazia fixării indemnisațiunii, de ore-ce prin descinderea la fața locului el a fost pus în pozițiune ca prin el însuși să cunoască valoarea și întinderea terenurilor ce se expropria 1573
- *Renunțare la expropriațiune*: 45° Indată ce cestiunea de expropriere pentru cauză de utilitate publică a ajuns înaintea juriului chemat a fixa indemnitatea pentru terenul expropriat dupe însuși cererea administrațiunii în folosul căreia s'a făcut expropriere, acea administrație nu mai poate renunța la expropriere, declarând că nu mai are trebuință de imobilul expropriat, întru cât instanța e legată în mod definitiv pentru fixarea indemnității pentru terenul expropriat 1052
- 46° Administrațiunea în folosul căreia se face expropriere nu poate, d'înaintea juriului chemat a fixa indemnitatea, să declare că nu mai are trebuință de imobilele declarate expropriate, întru cât prin trimiterea afacerii înaintea juriului instanța e legată în mod definitiv spre fixarea indemnității pentru imobilele expropriate 1060
- 47° In materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică, trimiterea afacerii înaintea juriului chemat a fixa indemnitatea pentru imobilul expropriat presupune existența decisiunii de cesibilitate, și cel ce pretinde că nu există o asemenea decisiune trebuie să dovedească acesta 1060
- *Resumatul desbaterilor*: 48° In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, facerea de

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Resumatul desbaterilor :*

către judele-director a unui resumat al desbaterilor, de și nu 'i este cerut de lege, nu constituie însă o cauză de nulitate a decisiunii juraților și a ordonanței de executare a judeului-director

1584

- *Tragerea la sorți a juraților : 49°* În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, numai tribunalul este competente a trage la sorți, din lista anuală, alcătuită și comunicată de consiliul județian, pe jurații ordinari și suplimentari din care să se compună juriul chemat a fixa indemnisiările cuvenite proprietarilor expropriați, judele-director fiind numai însărcinat să se pronunțe asupra casurilor de împedecare propusă de părți, precum și asupra excluderei sau imposibilității ivite sau cunoscute în urma tragerii la sorți de către tribunal, și a înlocui pe cei împedicați sau excluși prin jurații suplimentari.

Ast-fel, când judele-director constată că unul din jurați erau încetați din viață în momentul întocmirii listei de către tribunal, o asemenea listă se consideră ca neexistentă și judele-director trebuie să înapoieze lucrările tribunalului, care trebuie să procedeze din nou la tragerea la sorți a unei noi și întregi liste de jurați.

În asemenea cas, tribunalul violază art. 40 din legea de expropriere, când se mărginesc a trage la sorți numai pe jurați care vor înlocui pe cei încetați din viață, în loc de a trage o nouă listă întregă . . .

1114

- *Tragerea la sorți a juraților : 50°* În cas când decisiunea juriului și ordonanța de executare a judeului-director au fost casate și afacerea s'a trimis din nou înaintea aceluiași juriu, adică înaintea juriului din aceeași plasă, tribunalul trebuie să tragă la sorți o altă comisiune de jurați din lista acelei plăși, iar nu să trimită dosarul judeului-director ca acesta să convoce aceeași comisiune a cărei decisiune a fost casată, căci în asemenea cas decisiunea este iarăși casabilă

1698

- *Votul juraților : 51°* În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, decisiunea juriului trebuie să arate că este dată cu majoritate de voturi. Mențiunea făcută într'însa cum că s'a dat cu unanimitate de voturi atrage nulitatea și casarea ei . . .
- *52°* În materie de expropriațiune pentru cauză de

747

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Votul juraților :*

utilitate publică, hotărîrea unei măsuri preparatorii din partea juriului, cum ar fi măsura unei descinderi locale, cu unanimitatea de voturi, nu pôte fi o cauză de nulitate în sine, când în urmă cauza a fost desbătută și nu se constată că hotărîrea definitivă a fost dată cu unanimitate

1601

F

Faliment : 1° Când o societate comercială se declară în stare de faliment, faliiții asociați sunt datori să trecă la activul falimentului nu numai activul asociațiunii, ci și activul ori-cărui comerț ce întreprinde fie-care asociat în afară de asociațiune, sub pedepsă de a se anula concordatul încheiat în falimentul asociațiunii .

1246

— 2° Tote actele făcute de falit din ziua pronunțării sentinței declarative de faliment sunt nule ; însă această nulitate nu este creată în favoarea falitului, ci în favoarea creditorilor săi, și, deci, numai dênșil o pôt invoca

1057

— 3° Asemănat art. 722 din codul comercial, sunt presupuse ca făcute în fraudă creditorilor și, în lipsă de probă contrarie, se anulează față cu masa creditorilor, gagiurile, anticresele și ipotecile constituite asupra bunurilor debitorului, dacă sunt survenite în urmă datei încetării plăților

1668

— 4° Nulitatea ce ar resulta din lipsa raportului judecătorului-comisar al unui faliment, prevădută de art. 199 din vechiul cod comercial, trebuie propusă de parte, o asemenea nulitate neputënd fi invocată din oficiu de judecată

1250

— 5° Falitul are capacitatea de a încheia un concordat, de a stabili condițiile și de a da garanțiile necesare pentru executarea concordatului

1409

— 6° Falitul este în drept a încheia un nou concordat cu creditorii săi atunci când cel d'ântéiū n'a reușit sau a fost anulat pentru cauză de fraudă

107

— 7° Creditorii ale căror creanțe au fost verificate tardiv au dreptul a participa la facerea concordatului . .

107

— 8° Simpla disimulare a activului falimentului, făcută chiar fără rea credință, atrage anularea concordatului .

1246

— 9° Luerările unui faliment fiind închise prin concordat, acțiunile relative la resilierea concordatului intră în

Faliment (urmare):

- dreptul comun, ast-fel că pentru asemenea acțiuni nu se aplică dispozițiile art. 944, alin. II codul comercial 1246
- 10° Existența unui mandat ca rezultând dintr'un concordat p^ote fi constatată numai din presintarea copiei acelui concordat, de ore-ce părțel nu 'i era posibil să producă originalul acelui concordat, el fiind păstrat în tribunal 1 063
- 11° Faptul că un creditor 'și-ar fi stipulat folose pentru a 'și da votul său la concordatul unui faliment cade sub penalitatea prevădută de art. 879 din codul comercial 1274
- 12° Omisiunile făcute de un comerciant în registrele sale, făcute în scop de a nu arăta adevărata stare a activului său, acest singur fapt este suficient pentru a motiva, în cas de faliment, condamnarea sa ca falit fraudulos 1279
- 13° Nu se p^ote considera ca ilicită cauza obligațiunei prin care creditorul, căruia se părăsesce întregul activ, se obligă a plăti și o sumă ore-care falitului însuși, căci calculul creditorului de a se obliga a da falitului o sumă ore-care nu p^ote și nu trebuie a fi considerată ca o distragere a unei părți din activul falimentului pentru și în folosul falitului. Că, pe lângă aceasta, nu se violază legea părților conținută în concordat, prin acordarea către falit a acest-i sume, când nu re-se din termenii concordatului o renunțare expresă a falitului la această sumă 1049
- 14° Abandonul întregului lor activ mișcător și nemișcător, făcut unui girant de către faliiți prin concordatul încheiat cu creditorii lor, cu obligațiune pentru girant de a plăti creditorilor cota stipulată prin concordat, constituie o vinđare, iar nu un mandat 314
- 15° Cumpărătorul unor mărfuri de la un comerciant ce încetase plățile, știin-đ că a încetat plățile, este presumat de rea credință și densus trebuie să dovedescă că a fost de bună credință 1398
- 16° Când pentru vinđarea mașinelor de carđ tratéză art. 786, alin. 6 din codul de comerciđ, s'a stipulat prin contract ca predarea lor să se facă cumpărătorului în urmă și succesiv, pe măsură ce ele vor fi confecționate, în acest cas actele carđ constată obiectele vinđute și predate, precum și prețul lor, în sensul citatului articol, sunt numai facturile eliberate

Faliment (urmare):

de cumpărător, de unde urmează că transcrierea acestor facturi în registrele prevădute de disul articol este suficientă pentru stabilirea și conservarea privilegiului vinătorului asupra mașinilor vindute, în privința sumelor ce i se datoresc din prețul lor, chiar dacă nu a avut loc transcrierea primitivului contract.

621

- 17° În cas de încetarea comerziului din cauză de faliment, dreptul de patentă nu se mai plătește de imposibil sau de casa lui. Așa, dar, comisiunea de apel care respinge o asemenea scădere cerută de lichidatorii falimentului, pe motiv că din registre s'a constatat continuarea comerziului, fără a specifica că sunt operațiunile făcute, spre a se vedea dacă ele constituiau în adevăr o continuare a comerziului, sau numai nisce operațiuni de definitivă lichidare, pronunță o hotărîre nemotivată și, ca atare, casabilă . . .

414

- 18° Încetarea comerziului prin faliment rezultă din declarațiunea acestei stări de faliment și din publicarea ei prin *Monitor*. Împrejurarea că comerciantul n'a fost șters din registrele camerei de comerzi nu constituie o probă că falitul continuă a fi comerciant .

301

Fals : 1° Pentru existența delictului de fals în acte publice se cere să existe intențiune frauduloasă din partea agentului, și acest element esențial al acestui delict trebuie constatat de către instanțele judecătorești.

Ast-fel este casabilă decisiunea care declară pe un prevenit culpabil de fals în acte publice fără ca intențiunea frauduloasă să fie constatată anume de curte .

1071

- 2° Ori-ce funcționar sau oficer public care, în exercițiul funcțiunei sale, va fi comis o plăsmuire, fie prin semnături false, fie prin alternațiune de acte, de scriituri sau de semnături, fie prin arătare de alte persoane de cât cele adevărate, se face culpabil de delictul de fals în acte publice

1145

- 3° Ajutorii de percepători sunt considerați ca funcționari publici în sensul art. 124 din codul penal, așa că falsurile săvârșite de dênșii în actele ce sunt de atribuțiunile lor, constituiesc delictele prevădute de citatul articol

77

- 4° Dacă partea nu stăruesce în propunerea sa de a declara de fals un act, scrierea și subscrierea din acel act se vor considera ca recunoscute

874

Farmacisți: 1° Dupe legea sanitară din 1893 numai ro-

Farmaciiști (urmare):

mânil sau cei naturalizați români pot fi diriginți de farmacie.

Străinul, însă, cari, în conformitate cu legile anterioare acestei legi, dobândiseră în mod regulat autorizația de a fi diriginți de farmacii, au dreptul a continua a dirige farmacii și sub imperiul legii sanitare din 1893, întru cât această lege nu se poate aplica cu efect retroactiv, fără o dispoziție anume cuprinsă într'ansa, dispoziție ce nu există.

Ast-fel că ministerul de interne comite un exces de putere, o abatere și violază art. 119 din legea sanitară din 1893 când ordonă închiderea unei farmacii diripiată de un străin, dar care obținuse în mod regulat și definitiv, înainte de punerea în aplicare a acestei legi, autorizațiunea de a dirige o farmacie .

925

- 2° Dreptul acordat ministerului de interne prin art. 119, ultimul aliniat din legea sanitară din 1893, de a închide o farmacie, nu exclude în sine competența tribunalelor ordinare în contra măsurii ministerului; căci, întru cât prin legile noastre positive nu se prevede verî-un alt mijloc spre a se cere retractarea sau anularea actului abătut de la lege sau abuziv al administrațiunei, trebuie să recunoșcem părților, în spiritul legilor noastre, dreptul de a recurge la justiția ordinară spre a cere repararea rēului și pentru a obține o declarare că actul administrației este abătut de la lege sau abuziv

925

Femea măritată : Comite un exces de putere și pronunță o hotărîre casabilă comisiunea de apel care admite ca bărbatul să retragă apelul făcut de femeia sa, fără să stabilească dacă dēnsul avea sau nu dreptul și calitatea de a face o asemenea cerere de desistare . . .

371

Funcționari privați : 1° Advocații epitropiei spitalelor S-tu Spiridon din Iași nu pot fi considerați ca funcționari publici, de ôre-ce aceste spitale de și sunt aședăminte de utilitate publică, el însă este o instituțiune privată. Așa, dar, în materie de calomni prin presă în persôna unui asemenea avocat, autorul calomniei nu poate dovedi faptele imputate unui asemenea funcționar, prin proba de drept comun, cum este proba cu martori

749

- 2° Funcționarii societății „Dacia-România” nu au nici un drept asupra fondului casei de prevedere a

Funcționarii privați (urmare):

acestei societăți, de ore-ce acest fond nu se formează din contribuțiunile funcționarilor 1245.

Funcționarii publici: 1° Numai funcționarii Statului, județelor și comunelor sunt funcționarii publici 749.

- 2° Delictul de loviri simple, prevădut de art. 238 din codul penal, cade sub previsionsile art. 165 din același cod, dacă este săvârșit de un funcționar care era însărcinat cu priveghierea și înfrânarea lui (cum este un sergent de oraș), fie că el a fost comis numai de dânsul singur, sau împreună cu alte persoane. Și, în acest cas, numai tribunalul de județ este competente de a 'l judeca, iar nu judecătorul de ocol. 640.
- 3° Ajutorii de percepțori sunt considerați ca funcționarii publici în sensul art. 124 din codul penal, așa că falsurile săvârșite de dânsii în actele ce sunt de atribuțiunile lor, constituiesc delictele prevădute de citatul articol 77.

Funcționarii societății »Dacia-România«. — Veđi: »Funcționarii privați«. — »Societatea de asigurare »Dacia-România«.

Furt: 1° Săvârșesce delictul de furt acela care va lua printr'ascuns un lucru mișcător al altuia, cu cuget de a și 'l însuși pe nedrept, și prezența unui servitor al păgubașului la luarea lucrului nu exclude clandestinitatea faptului 1661

- 2° Furtul unei cămăși aflată pe gardul unei curți, de unde putea fi bine priveghiată, constituie delictul de furt simplu prevădut de art. 308 din codul penal și de competența judecătorului de ocol de a fi judecat, iar nu furtul prevădut de art. 309, alin. I din același cod. 754.

- 3° În delictul de furt se cere ca element esențial ca să se fi luat de către prevenit *prin ascuns* lucrul mișcător al altuia, cu intențiunea de a și 'l apropria pe nedrept. Așa, dar, pescuirea pescelui dintr'un eleșteu de către posesorul său, ori de arendașul lui, în timpul când durează procesul de revendicare ce 'i s'a intentat de un al treilea, făcută cu bună credință că eleșteul aparține lor, neîntrunind elementul sus citat, nu constituie delictul de furt 531

- 4° Judecătorul de pace, dupe art. 22 din legea judecătorilor de pace din 1894, a cădere a judeca furturile simple, când suma pretinsă de reclamant pentru obiectul furat nu trece peste 100 lei 873.

G

- Garant:** Cererea originară se poate judeca, rămânând a se judeca în urmă cererea în contra garanților, când prima e în stare a se judeca, iar cea din urmă de natură a nu putea fi judecată în grabă 715
- Gendarmi rurali:** Gendarmii rurali sunt justițiabili de tribunalele civile ordinare, iar nu de tribunalele militare, pentru toate delictele ce dăruiesc comit. Numai pentru fapta de contravenție la disciplină ei sunt justițiabili dupe regulile militare 534
- Gir:** Vezi „Cambia“.
- Guardi câmpeni:** Guardi câmpeni, fie chiar al particularilor, sunt considerați ca funcționari însărcinați cu un serviciu public, când au prestat jurământul la intrare în funcțiune, ast-fel că faptul de a lovi pe un asemenea guard câmpen, în exercițiul funcțiunei sale, constituie delictul de ultragiū, de competența tribunalului a 'l judeca 1591

H

- Hotăriri:** 1° Când nu există nici o îndoielă asupra identității inculpatului, nu este nevoie a se arăta prin hotăriri domiciliul și profesia inculpatului 842
- 2° Arătarea în hotăriri că instanța judecătorească s'a întemeiat și pe instrucțiunea orală făcută în instanță dovedește că o asemenea instrucțiune s'a făcut în instanță 859
- 3° Nemenționarea într'o hotăriri achitătoare despre neculpabilitatea unui prevenit nu poate determina casarea acelei hotăriri când această neculpabilitate este specificată prin considerantele hotăriri 1297
- 4° Netrecerea în depositivul unei hotăriri condamnătoare a faptelor de cari prevenitul a fost găsit culpabil nu poate atrage nulitatea hotăriri, ci numai amendarea grefierului 1279
- 5° Faptul că textele de lege aplicate unui inculpat se văd inserate în hotăriri, prin acesta se presupune că ele au fost citite de președinte în ședință publică 1271
- 6° Nearătarea în corpul hotăriri condamnătoare, în materie penală, că textele de lege aplicate inculpatului au fost citite în audiență de președinte, nu atrage nulitatea hotăriri, ci dă numai loc la o amendă contra grefierului 1271

Hotărîri (urmare):

- 7° Titulatura unei hotărîri nu înseamnă nimic în ceea ce privește dacă acea hotărîre este comercială sau civilă, acesta trebuind să rezulte din consideranțele hotărîrei, nu din titulatura sa 1395
- 8° Decisiunile curței de apel se pot pronunța numai de președinte cu asistența grefierului, întru cât nici un text de lege nu prevede ca ele să se pronunțe de completul curței. 1544
- 9° Curtea de apel, aplicând aceleași articole ca și tribunalul și constatând în decisiunea sa că tribunalul a reprodus în sentință textul acelor articole, nu are nevoie să le reproducă în decisiune sa să menționeze că s'a citit în audiență. De altminterlea, netrecerea în hotărîre a textelor de lege aplicate nu atrage nulitatea hotărîrei, ci amendarea grefierului, și acesta atât la tribunal cât și la curte în apel. 1102
- 10° Când curtea de apel prevede în decisiunea sa că a avut în vedere toate actele cauzei, presupțiunea este că a avut în vedere toate actele prezentate de părți și nu este nevoie a le enumera toate acele acte . . . 1102
- 11° În hotărîrea instanței de apel nu mai este necesar a se insera textul articolului ce s'a aplicat unui condamnat, cât acest text a fost inserat în hotărîrea apelată și care a fost confirmată de instanța de apel . 871
- 12° Neîndeplinirea formalităților prescrise de art. 191 și 192 din procedura penală, cum de exemplu nementionarea în dispoitivul hotărîrei a faptelor imputate inculpaților, și a articolelor de lege aplicate inculpatului, etc., nu atrage nulitatea hotărîrei, legea prevădând o altă sancțiune pentru neîndeplinirea acestor formalități, și anume amenda grefierului . . . 842
- 13° Neîndeplinirea formalității prevădută de art. 191 din procedura penală, de a se trece în corpul hotărîrei condamnatorie textul legii aplicate, nu constituie o cauză de nulitate când e vorba de o hotărîre pronunțată în materie corecțională. O asemenea nulitate are loc, dupe art. 161 din aceeași procedură, numai când e în cestiune o hotărîre dată în materie polițienescă. 619
- 14° De și când în jurnalul tribunalului, prin care se respinge un apel, nu se arată că este dat și pronunțat în ședință publică, însă dacă în sentință se dice că s'a pronunțat în ședință publică, prin acesta se constată

(urmare):

- in mod suficient că acea pronunțare, constatată prin jurnal, s'a săvârșit în ședință publică 1144
- 15° Minoritatea acusatului fiind o cauză de micșorare a pedepsei, instanțele judecătorești sunt datorate, pe de o parte, a se pronunța asupra ei, iar pe de altă parte a face aplicația art. 63 din codul penal când constată că acusatul este minor 1105
- 16° Omisiunea de a se arăta în hotărîre cauza împedecării președintelui de a participa la judecarea procesului, precum și nearătarea numelui judecătorului care a redactat considerantele, nu pot atrage casarea hotărîrei, de ôre-ce aceste dispozițiuni privesc numai administrațiunea interioară a instanței judecătorești, și, în orî-ce cas, nu sunt prevădute sub pedepsă de nulitate 1274
- 17° Neparticiparea unui judecător la judecarea procesului este presupusă că a provenit dintr'o cauză legală. Așa dar, nu constituie nici o cauză de nulitate nearătarea în corpul hotărîrei a cauzei pentru care unui din consilierii secțiunei respective de la o curte de apel n'a luat parte la judecată, destul numai ca completul să fi fost compus din numărul necesar cerut de lege 534
- 18° Când fotoliul ministerului public a fost ocupat de un avocat, presupțiunea este că acest avocat a fost cel mai vechi înscris pe tablou dintre cei aflați în sala de ședință, și nu este trebuință să se constate prin sentință acesta 1704
- 19° Nearătarea în corpul hotărîrei a numelui grefierului care ia parte la judecarea procesului nu constituie o cauză de nulitate, fiind destul ca dînsul să subsemneze hotărîrea 534
- 20° Dupe art. 17 din legea de organizare judecătorească, judecătorul de instrucțiune este chemat să ia parte la lucrările tribunalului numai în cas de necesitate, și aceste cazuri nefiind determinate de lege, ci lăsate la aprecierea tribunalului, rezultă că prezența judecătorului de instrucțiune în componerea tribunalului este o presupțiune că a fost necesitate de dînsul 1030
- 21° Dacă judecătorii curței de apel, cari au luat parte la camera de punere sub acuzare pentru trîmțierea prevenitului în judecată, se recusă de a judeca procesul și în fond, curtea este bine constituită prin ju-

Hotăriri (urmare):

- decătorii trași la sorți de la o altă secțiune a acele-
easi curți. 636
- 22° Consilierul care a hotărît la camera de punere
sub acusațiune menținerea mandatului de arestare
decernat contra prevenitului p^ote lua parte ca jude-
cător la judecarea fondului procesului înaintea curței
de apel. 392
- 23° Asemănat art. 12 din legea organizării judecăto-
rescî din 1890, acolo unde tribunalul se compune din
mai multe secțiuni, complectarea uneia din ele, în cas
de lipsă, cu din judecătorii celor-alte secțiuni se face
prin tragere la sorți de către primul-președinte în au-
diență publică și față cu ministerul public.
- Constatarea acestel formalități printr'un proces-
verbal nu este cerută de lege, și lipsa unui asemenea
act scris nu p^ote atinge nulitatea hotărîrei. 1030
- 24° Dispozițiunile art. 137 și 138 din legea organiză-
rei judecătorescî din 1 Septembrie 1890 nu sunt pre-
vădute sub pedepsă de nulitate 1381
- 25° D'înaintea instanței de divergință nu se pot dis-
cuta de cît punctele pe cari instanța le-a avut în ve-
dere când s'a declarat divergința 923
- 26° Când e loc la judecarea unui proces în urma unei
divergințe de opinii, nu se cere prezența neapărată
a judecătorilor cari aũ participat la prima cercetare,
când s'a ivit acea divergință, fiind destul ca complec-
tul să fie compus de numărul necesar de judecători
cerut de lege pentru viđarea acelei divergințe 531
- 27° Hotărîrea care admite înființarea unui sechestr
'și produce efectele sale numai din ziua pronunțării
ei, iar nu din aceea în care s'a făcut cererea de se-
chestr. Așa dar, o simplă cerere de sechestr din
partea unui pretins creditor, până ce ea nu e admisă
de tribunalul la care se adresează, nu lovesce pe acela
contra căruia se cere sechestrul de incapacitatea de a
putea dispune în ori-ce mod de averea sa. 320
- 28° O sentință judecătorească nu p^ote fi revocată de
cât dupe modurile de revocare admise de legea sub
care s'a pronunțat și care era cunoscută părțel saũ
părților.

Ast-fel, se aplică greșit principiul retroactivității
legilor când se referă unei părți dreptul de a cere re-
visuirea unei decisiuni a curței de compturi pronun-
țată sub legea din 1874, care consacră acest drept,

triri (urmare):

sub cuvânt că legea nouă din 1895, sub care se face cererea de revizuire, limitează dreptul de revizuire numai la decisiunile ce curtea pronunță în prima și ultima instanță

1242

Hotărîre definitivă: 1° Contestațiunea la executarea unei hotărîri definitive, întemeiată pe motivul că nu s'a citat partea contestătoare în contra căreia hotărîrea s'a obținut, nu se poate respinge pe motiv că ea este investită cu formula executorie, fără a se constata că partea a fost citată, sau că, dupe lege, o asemenea citare nu trebuia să aibă loc

710

I

Identitate: Stabilirea identității unei persoane este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, care nu poate cădea sub censura curții de casațiune.

1282

Incendiu: Dreptul ce 'l are societatea de asigurare „Unirea” prin art. 35 al statutelor sale, sau de a despăgubi pe proprietarul unui imobil distrus prin incendiu, sau de a efectua singură reconstruirea sau reparația acelui imobil, este un mijloc care poate fi propus până la terminarea judecăței la instanța de fond, nu însă în limine litis.

1395

Vezi de asemenea: „Asigurare contra incendiului”. — „Daune”. — „Punere de foc”.

Inceput de dovadă scrisă: Judecătorii fondului decid în mod suveran dacă actele produse de o parte constituie sau nu un început de dovadă scrisă.

1593

Indivisiune: 1° Dispozițiunea art. 1.825 din codul civil își are aplicațiune numai atunci când imobilul urmărit face parte dintr'o universalitate de bunuri ale succesiunii sau ale unei societăți la care debitorul urmărit este părtaș, ca coerede sau ca coasociat, așa că nu s'ar putea sci dacă la împărțelă dînsul va obține în lotul său vre-o parte din acel imobil și cât anume. În tot-d'a-una, însă, când partea indivisă a debitorului în imobil este certă și determinată, aplicarea citatului articol încetază.

614

— 2° Dispozițiunea art. 1.825 din codul civil și a art. 494 din procedura civilă, care opresce pe un creditor personal al unui comorțenitor de a urmări și pune în vânzare silită partea indivisă a debitorului într'un

Indivisiune (urmare):

imobil al moștenirii înainte de a provoca împărțela
sau licitațiunea imobilelor în comun, această dispoziție
se aplică numai la imobilele care fac parte dintr-o uni-
versalitate de bunuri, iar nu în cazul când se urmă-
resce întreaga parte indivisă, cas în care obiectul ce se
vinde este determinat 874

Instanța de trimitere: Curtea de trimitere, judecând o afa-
cere corecțională ce i-a fost trimisă în urma unei
casări, poate să aprecieze probele și actele și să admită
în favoarea inculpatului circumstanțe ușurătoare, redu-
cându-i pedepsa ce i fusese dată prin decisiunea ca-
sată, chiar dacă această decisiune fusese casată dupe
recursul făcut de procurorul general, fără ca prin
acesta să se poată susține că s'ar fi săvârșit veri-un
exces de putere 1402

Instrucțiunea criminală: 1° Instrucțiunea cauzelor înaintea
instanțelor represive trebuie să fie publică și orală, sub
pedepsă de nulitate, pentru că probele ce servă spre
intemeierea unei acușări trebuiesc să fie dezbătute în
public, cu observarea garanțiilor legii.

Ast-fel este casabilă decisiunea curței care, pentru
a stabili culpabilitatea unui prevenit și a-l condamna,
se întemeiază numai pe un certificat medical, fără ca
cele coprinse în acel certificat să fi fost întărite prin
jurământ 1570

— 2° Când curtea de apel declară, prin decisiunea sa, că
și-a format convingerea de culpabilitatea unui pre-
venit din instrucțiunea orală urmată înaintea ei, și
anume din declarațiunea pacientei și depunerile mar-
torilor ascultați sub prestare de jurământ, faptul că
a menționat în decisiune și de actul medical dat la
cabinetul judecătorului de instrucțiune nu dovedește
că curtea s'a întemeiat pe instrucțiunea scrisă . . . 1089

— 3° Arătarea în hotărîre că instanța judecătorească s'a
intemeiat și pe instrucțiunea orală făcută în instanță
dovedește că o asemenea instrucțiune s'a făcut în
instanță 859

Inșelăciune: Vezi „Escrocheria”.

Interogatoriul părților: 1° De și este adevărat că prin efec-
tul devolutiv de instanță al apelului cauza este repusă
în starea ei primitivă, acest principiu însă nu poate
avea altă consecință atunci când judecătorul primei
instanțe, în virtutea art. 234 din procedura civilă, a

Interogatoriul părților (urmare):

privit un fapt ca mărturisit prin nepresintarea părții ca să răspundă la interogatoriul ce i s'a propus, de cât acea de a îndreptăți pe partea ce nu se presintase la prima instanță să cêră a răspunde înaintea instanței de apel la acel interogatoriū, iar nu și acea ca instanța de apel să împlinescă din oficiū ceea ce partea n'ar face, adică să o supună din oficiū la interogatoriū când partea nu ar face o asemenea propunere.

1249

- 2° Nepresintarea la interogatoriū la prima instanță nu pôte fi considerată ca o probă *juris et de jure*, ci numai ca o presupțiune de natură a forma convingerea judecătorului înaintea căruia are loc chemarea la interogatoriū, ast-fel că apelul, prin efectul său devolutiv, repunând afacerea în prima sa stare, partea chemată la interogatoriū, și care a lipsit la prima instanță, pôte răspunde în apel la interogatoriū; și în cas când tăgăduiesce faptul asupra căruia reclamantul îi cerea mărturisirea, reclamantul trebuie să 'și probeze reclamațiunea.

918

Intreposite: Este fără interes dovada ce se pretinde a se face cu registrele primăriei că toate intrepositele concesate de dênşa ar fi fost nominale, când curtea de fond constată în fapt că intrepositul dat unui intrepositor nu era nici real nici nominal, ci un intreposit fictiv.

1544

Intreprinderi de lucrări publice: 1° Potrivit art. 18 și 20 din condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice, Statul este în drept, în cas de întârziere de plată către lucrători din partea antreprenorilor, să plătescă el din oficiū și dupe o prealabilă cercetare, destul numai să se constate situația de lucrări verificate și recunoscută exactă de inginerul dirigent, care să serve pentru regulare de plăți.

896

- 2° Conform art. 10 din condițiunile generale de antreprisă de lucrări publice, primăria Capitalei are facultatea să amendeze pe întreprindători de lucrări pentru neterminarea lucrărilor la termenele stipulate, și apoi să le acorde o nouă prelungire a acestor termene, lăsându'i să lucreze înainte, fără a le ridica amenda și fără ca această prelungire să se interpreteze ca o iertare de amendă și pentru trecut.

1026

Veđi în deosebi: „Lucrări publice“.

Interpretarea actelor și contractelor: Veđi „Casațiune“.

Ipotecă: Neîntrebuințarea la destinațiune a banilor obținuți în conformitate cu art. 1.253 nu expune pe cumpă-

Ipotecă (urmare):

rătorul său pe creditorul ipotecar de bună credință al imobilului dotat la anularea actelor sale, de ôre-ce legea nu le impune obligațiunea de a supraveghea întrebuințarea 235

J

Judecători-sindici : Judecătorii-sindici de pe lângă tribunale pot lucra atât în tribunal, cât și ca judecători-directori, la o expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, dacă au pentru acesta autorisațiunea ministerului de justiție. 397

Jurați : Veđi »Curtea cu jurați«. — »Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică«.

Jurământul martorilor : Veđi »Martorii«. — »Curtea cu jurați«.

Jurământul medicilor : Veđi »Expertisă«.

L

Legea de urmărire : 1° Dacă execuțiunea nu începuse încă la mörtea debitorului, hotărârile și titlurile executorii nu se vor putea executa contra moștenitorilor de cât opt zile dupe ce li s'au notificat, în persoană sau la domiciliu, acele titluri.

Acastă dispozițiune, prevădută de art. 398 din procedura civilă, se aplică și atunci când urmărirea se face dupe legea de urmărire, întru cât legea specială de urmărire nu prevede o dispozițiune contrarie . . . 879

— 2° Când un imobil se urmăresce de Stat atât pentru neplata contribuțiunei fonciare, ce se percepe de ministerul de finance, cât și pentru plata dijmei asupra pământului și a plantațiunilor, contribuțiunil ce se percep de ministerul domeniilor, trebuie chemat în cauză nu numai ministerul de finance, ci și ministerul domeniilor, care are interes în cauză. 879

Legea organizării judecătorești : Dispozițiunile art. 137 și 138 din legea organizării judecătorești din 1 Septembrie 1890 nu sunt prevădute sub pedepsă de nulitate. 1381

Legi : Formalitățile dupe cari are a fi intentată o acțiune judecătorească, în privința instrucțiunei și a procedurii, se determină de legea sub care se îndeplinesc acele forme. 1041

Legitima apărare : Legitima apărare nu poate forma obiectul unei cestiuni separate, ea fiind o cauză care influențează și alterează voința; poate fi considerată că este prevădută în cestiunea principală de culpabilitate . . .	1292
Litispendență : Nu există litispendență când obiectul proceselor deduse înaintea instanțelor civile nu este același cu acela de la instanța corecțională	1688
Lista juraților : Veđi »Curtea cu jurați«. — »Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică«.	
Lista martorilor : Veđi »Curtea cu jurați«.	
Locațiune : Hotărîrea prin care proprietarul unei construcțiuni este condamnat la dărîmarea ei, în interesul siguranței publice, dupe cererea primăriei respective, este oposabilă chiriașului, cu toate că n'a figurat în proces	71
Loviri și răniri : 1 ^o Delictul de loviri săvîrșite de fiu în persóna părinților săi, delict prevădut și pedepsit de art. 243 din codul penal, intră în competența tribunalului de județ de a 'l judeca, iar nu a judecătorului de ocol	765 1149
— 2 ^o Simpla lovire sau rănire, care n'a cauzat pacientului o incapacitate de lucru, constituie delictul prevădut și pedepsit de art. 238 din codul penal și este de competența judecătorilor de pace a 'l judeca	1079 1084
— 3 ^o Delictul de loviri simple, prevădut de art. 238 din codul penal, cade sub prevedisiunile art. 165 din același cod, dacă este săvîrșit de un funcționar care era însărcinat cu privighiarea și înfrînarea lui (cum este un sergent de oraș), fie că el a fost comis numai de dînsul singur, sau împreună cu alte persóne. Și în acest caz numai tribunalul de județ este competent de a 'l judeca, iar nu judecătorul de ocol.	640
— 4 ^o Lovirile săvîrșite în persóna cui-va intră sub prevedisiunile art. 238 din codul penal și este de competența judecătorului de pace de a 'l judeca. Și împrejurarea că pacientul a zăcut un timp ore-care în urma acelor lovituri, nu face ca delictul să cadă sub art. 239 din dîsul cod, când se constată că zăcerea a provenit nu din cauza gravității loviturilor, ci din cauza stărei de beție în care se găsea pacientul în momentul în care a fost lovit.	697
— 5 ^o Lovirile săvîrșite în persóna cui-va și cari 'i-au cauzat o incapacitate de lucru, constituie delictul prevădut de art. 239 din codul penal, de competența tribu-	

Loviri și răniri (urmare):

- nalului de județ de a-l judeca. Și prin incapacitate de lucru, în sensul disului articol, cătă a se înțelege nu numai punerea pacientului în stare de a nu mai putea munci din cauza leziunilor primite, dar și abținerea sa de la ori-ce lucru ce-l putea face pentru a-și înlesni vindecarea 759
- 6° Delictul de lovire săvârșit de un funcționar în persoană altui funcționar cade sub prevederile art. 238 din codul penal și este de competența judecătorului de pace, când nici de calitatea sa autoritatea de funcționari publici nu s'a abusat, nici în puterea acelei calități s'a comis delictul. 454
- 7° Faptul de lovire săvârșit în persoană primarului unei comune pe când acesta se găsea în exercițiul funcțiunii sale, cade sub prevederile art. 184 din codul penal. Și primarul unei comune rurale se găsește în exercițiul funcțiunii sale când este chemat de agenții fiscali de urmărire ca să ridice obiectele sechestrate ale unui debitor al Statului spre a le transporta la locul hotărât pentru vânzare, densus fiind obligat la acesta de art. 13 din legea de urmărire. 565
- 8° Oficerii în activitate sunt justițiabili de tribunalele militare, iar nu de cele ordinare, pentru delictele de lovire săvârșite în persoană unui civil. 589
- 9° Șefii de garnisonă sunt justițiabili de tribunalele ordinare pentru delictele de lovire sau răniri prevădute de art. 238 din codul penal 125
- 10° Faptul de lovire săvârșit în persoană unui milițian însărcinat cu paza ordinii într'un bălciu, în timpul său cu ocaziunea exercițiului serviciului său, constituie delictul de ultragiū prevădut și pedepsit de art. 184 din codul penal 534

Vezi în deosebi: „Competință“. — „Răniri prin imprudență“.

- Lucrări publice:** 1° Intreprinzătorul de lucrări publice are drept la despăgubiri când lucrarea a fost suspendată de autoritatea ce 'i acordase acea lucrare și că nu a revocat suspendarea cu totă somațiunea făcută de întreprinzător 1381
- 2° Intreprinzătorul de lucrări publice nu poate răspunde de vițiile terenului, ci numai de buna executare a lucrărilor ce a întreprins. El nu devine răspunzător de acele viții de cât din momentul ce, cunoscându-le, totuși a continuat lucrarea. 1381

Vezi în deosebi: „Intreprinderi de lucrări publice“.

M

Mandat: 1 ^o Mandatul dat de cine-va procuratorului său ca să 'l repesinte în urmărire de debitorilor săi nu poate servi și pentru urmărirea dirigiată de alții contra mandantului.	721
— 2 ^o Mandatarul averii ce sunt însărcinați a vinde nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecatarii ai acelei averi, nici direct, nici indirect prin persoane interpuse.	1704
— 3 ^o Când o procură a fost dată de un primar fără vutul consiliului comunal, această neregularitate nu poate fi invocată de cât de partea ce nu ar fi putut da o asemenea procură	886
— 4 ^o Declarațiunea făcută de mai multe persoane într-o procură că sunt moștenitori ai cutărui decedat trebuie crezută, și cei ce contestă această calitate trebuie să dovedească că nu sunt moștenitori.	879
— 5 ^o Existența unui mandat ca rezultând dintr'un concordat poate fi constatată numai din presintarea copiilor acelui concordat, de ore-ce părți nu 'l era posibil să producă originalul acelui concordat, el fiind păstrat în tribunal.	1063
— 6 ^o Pentru a cere perimarea, un procurator nu are nevoie de o procură specială, ci poate face o asemenea cerere și în baza unei procuri generale	886
— 7 ^o Expeditorul autorizat a scote marfa de la vamă și a o expedia destinatarului este responsabil de daune către mandante dacă, printr'o greșită declarație ce face la vamă asupra mărfurilor ce conține coletele, dă loc la confiscarea lor	608
— 8 ^o Abandonul întregului lor activ mișcător și nemișcător, făcut unui girant de către falii prin concordatul încheiat cu creditorii lor, cu obligațiune pentru girant de a plăti creditorilor cota stipulată prin concordat, constituie o vinzare, iar nu un mandat.	314
— 9 ^o Este admisibil recursul făcut de un procurator când, de și nu în josul petițiunei de recurs nu sunt trecute numele și pronumele persoanelor ce fac recursul și pe cari le represintă procuratorul, în procură sunt semnate persoanele ce au dat procură pentru facerea recursului	879
Martori: 1 ^o Utilitatea și oportunitatea ascultării martorilor este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a judecătorului de fond, destul numai ca hotărîrea sa în privința admisibilității sau respingerei unei asemenea probe să fie motivată.	1036 1049 1088 1095 1267 1429

Martori (urmare):

- 2° De și curtea de apel, ca instanță de fond, este suverană a aprecia utilitatea și oportunitatea ascultării martorilor și a decide în consecință, totuși această suveranitate nu poate fi exercitată într'un mod absolut și arbitrar, mai ales când este vorba de respingerea unui mijloc de protecțiune, ci trebuie să arate cuvințele pentru cari nu admite o asemenea cerere.
Ast-fel violăză dreptul de apărare curtea de apel care respinge proba testimonială cerută de un inculpat, pe motiv că 'și-a format convingerea din instrucțiunea scrisă, mai cu seamă când inculpatul voia să dovedască prin martori neexistența delictului ce i se impută 1087
- 3° In materie comercială proba cu martori este, în general, admisibilă 894
- 4° In materie comercială judecătorii fondului sunt suverani pentru a admite sau respinge proba testimonială, și decisiunea lor, în această privință, nu este supusă censurii curții de casație 896
- 5° Proba testimonială, în materie comercială, este lăsată la suverana apreciere a judecătorului fondului, destul numai ca dânsul să 'și motiveze hotărîrea sa când respinge o asemenea probă cerută de verii-una din părți 1444
- 6° In materie penală neascultarea martorilor citați nu poate face ca hotărîrea să fie nulă când se constată că însuși prevenitul a renunțat la ascultarea acelor martori 1290
- 7° Proba testimonială este admisibilă în penal când este vorba a se dovedi, nu existența unui deposit sau a unui mandat, ci daca averea care formeză obiectul litigiului este a inculpatului sau a părții civile 1455
- 8° In materie penală, necesitatea ascultării martorilor propuși de părți este lăsată la aprecierea suverană a a judecătorului de fond, așe că dânsul e în drept a respinge o asemenea propunere, destul numai ca să 'și motiveze hotărîrea sa în această privință 1452
- 9° In materie corecțională toate persoanele ce au a fi ascultate ca martori sunt ținute a presta mai întâi jurământul cerut de lege, afară de casurile de scutire anume prevădute de lege.

Ast-fel, este casabilă hotărîrea când instanța de fond a ascultat pe un martor fără jurământ sub pre-

Martori (urmare):

text că este minor, fără să constate și să dovedească acesta, dovadă ce incumba judecătorilor să facă . . .	1647
— 10 ^o In materie corecțională, judecătorii nu sunt ținuți a primi de cât depozițiunile sub prestare de jurământ . . .	1544
— 11 ^o Preotul chemat ca martor, care refuză de a presta jurământul, prevădut de art. 153 din procedura pe- nală, sub cuvânt că canónele îl opresce, este pasibil de amendă, conform art. 77 din procedura penală . . .	1544
— 12 ^o In materie penală, formula jurământului martor- ilor prescrisă de art. 153 din procedura penală este substanțială, așa că neobservarea ei constituie o cauză de nulitate și de casare a decisiunei care se întemeiază pe depunerea lor. Așa, dar, când în notele luate de grefier se constată în mod vag că martorul a jurat pe S-ta Cruce, fără a se face mențiune de îndeplinirea dispozițiunilor citatului articol, acesta dă loc la casa- rea decisiunei pronunțate	756
— 13 ^o In materie penală, este suficient ca să se constate că martorii au săvârșit jurământul prevădut de art. 153 din procedura penală, fără a fi nevoie de a se trece și textual în procesul-verbal și formula jură- mentului	744 842
— 14 ^o In materie penală, simpla mențiune că martorii au prestat jurământ, conform art. 153 din procedura penală, este suficientă pentru a se crede, până la proba contrarie, că jurământul a fost prestat cu înde- plinirea tuturor formelor, dupe credința religioasă a fie- cărui martor	871
— 15 ^o Mențiunea făcută în procesul-verbal cum că mar- torii au îndeplinit dispozițiunile art. 342 din proce- dura penală, este suficientă spre a proba că martorii au depus jurământul în condițiunile prescrise de lege, fie-care dupe ritul său	1436
— 16 ^o Pentru săvârșirea jurământului de către martorii înaintea curței cu jurați, este destul ca procesul-ver- bal să constate că dênșii au prestat jurământul, con- form art. 342 din procedura penală, fără ca împregiu- rarea că martorii au fost de religiune mosaică să atragă ver-o nulitate, când din ăisul proces-verbal nu rezultă că dênșii ar fi prestat jurământul, punând mâna pe S-ta Cruce	775 849
— 17 ^o Nulitatea, provenind din neobservarea formelor cerute pentru jurământul martorilor în penal, neob- servare ce s'ar fi săvârșit la prima instanță, nu poate	

Martori (urmare):

- fi invocată pentru prima oră în casațiune dacă nu a fost propusă înaintea instanței de apel 1267
- 18° Dupe art. 76 din procedura penală, copiii mai mici de 16 ani sunt scutiți de jurământ când chemați ca martori în afacerile penale 842
- 19° Un inculpat, judecat definitiv, nu poate fi ascultat ca martor în aceeași afacere, când ar fi propus ca atare de unul din coînculpații săi 1134
- 20° În materie de delict corecțional, luarea în considerație de către judecătorul fondului a depunerii scrise a unui martor, fără a fi ascultat oral înaintea sa, din cauză că încetase din viață, nu face ca decisiunea să fie nulă, când această decisiune nu se întemeiază exclusiv pe acea depunere, ci și pe alte probe și împrejurări de fapt din care dănsul și-a făcut convingerea 81
- 21° Nu se violază dreptul de apărare, când prin decisiune se motivează în fapt că cererea pentru audierea de noui martori curtea o găsește inutilă 1544
- 22° Nu se violază art. 347 din procedura penală când instanța de fond constată că martorii audiați nu au fost denunțatori plătiți 1544
- 23° Pentru verificare de scriptură este facultativ pentru tribunal ca, pe lângă expertisă, să ordone și admiterea de martori 1148
- 24° Jurământul săvârșit de una din părți asupra unor fapte civile, a căror existență nu poate fi probată de cât conform art. 1.191 din codul civil, nu poate avea caracterul unui jurământ fals și nu se poate urmări pe cale penală de cât în cas când s'ar produce, conform art. 1.197 din același cod, o probă scrisă sau cel puțin un început de probă scrisă asupra faptului negat de partea care a jurat; căci, de și faptele în materie penală se pot proba cu martori, nu se poate urma tot ast-fel și în privința faptelor civile, a căror existență, dupe legea civilă, nu poate fi constată de cât prin producerea unui act scris 536
- 25° Numai funcționarii Statului, județelor și comunelor sunt funcționari publici. — Advocații episcopiei spitalului Sf. Spiridon din Iași nu pot fi considerați ca funcționari publici, de ore-ce acest spital, de și este un aședământ de utilitate publică, el însă este o instituțiune privată. Așa, dar, în materie de calomie adusă prin presă în persóna unui asemenea avocat,

Martori (urmare)

curtea cu jurați cu drept cuvânt a respins ca neadmisibilă proba de drept comun (cum e proba cu martori), prevădută de art. 296, penultimul aliniat din codul penal, ce autorul calomniei oferea spre a dovedi faptele imputate

749

Veți în deosebi : »Curtea cu jurați«.

Mărci de fabrică și de comerț : Fabricantul său comerciantul care a depus la tribunal marca fabricii sale comerciale, are dreptul exclusiv de a întrebuiți acea marcă pentru toate articolele fabricii sale comerciale, ori-care ar fi cantitatea și variațiunea acelor articole, iar nu numai pentru acelea declarate la tribunal în mod enunciativ. Ast-fel, acela care a depus la tribunal marca fabricii și comerțului firmei sale pentru articole de săpun, parfumerie și alte produse chimice, poate întrebuiți acea marcă și pentru luminări de stearină, căci și acest articol intră în genul fabricațiunii pentru care a depus dăsa marcă .

624

Mărturisire judiciară : Diferitele fraze întrebuițate de una din părțile litigante în cursul pledoariilor și concluziunilor lor nu se pot despărți unele de altele pentru a se considera ca mărturisiri făcute în justiție, ci trebuie a se aprecia în întregul lor cuprins pentru a se putea stabili înțelesul adevărat pe care partea 'l-a avut în intențiunea sa. Așa, dar, instanța de fond nu violază art. 1.206 din codul civil când nu ține seamă în mod izolat de diferitele expresiuni și ipoteze întrebuițate în cursul unei pledoarii

594

Mărturisirea prevenitului : Nu comite exces de putere instanța judecătorească care se întemeiază, pentru a condamna pe un prevenit, pe lângă alte împrejurări de fapt, și pe mărturisirea făcută de dănsul la încheierea procesului-verbal, consemnată în acel proces-verbal și semnată de dănsul

1277

Măsură mincinoasă : Constituie simpla contravențiune polițienască prevădută de art. 393, alin 5 din codul penal, numai simplul fapt al găsirei, în magazinul unui comerciant, de dramuri sau măsuri mincinoase. Atunci, însă, când este constatat că dănsul a întrebuițat acele măsuri sau dramuri, înșălând pe cumpărător asupra cantității lucrurilor vândute, acesta constituie delictul prevădută de art. 336 din citatul cod, de competența tribunalului de județ a 'l judeca

158

Medici : Veți »Expertisă«.

Medici primari: Medicii primari de orașe sunt în drept, pentru a contribui la igiena orașelor, să constate contra-vențiunile rezultând din aruncarea înaintea locuinței, lucruri și murdării vătămătoare sănătăței	1108
Mijlocitori : Renumerația cuvenită unui mijlocitor pentru serviciile aduse să plătesce, de obicei, într'o sumă totală, și judecătorii fondului, ținând seamă de serviciile aduse, de obiceiul consacrat și de legea burse- lor, sunt suverani să aprecieze și să fixeze cuantumul acestei remunerații, fără ca această apreciere să con- stitue un exces de putere, scăpând ast-fel de censura curței de casație	910
Militari : Insulte ce un militar în concediu nelimitat ar fi adresat superiorului său nu sunt considerate ca adre- sate în timpul serviciului său cu ocaziunea serviciului, și, deci, un asemenea fapt nu este de competența tri- bunalelor militare a 'l judeca. Ast-fel comit un exces de putere și violă legea tribunalele militare când judecă un asemenea fapt și, dar, hotărîrea lor este casabilă, și întru cât faptul acesta nu mai pôte fi pri- mitor de o nouă judecată pe această cale, casarea se face fără trimitere	1082
Oficerii în activitate sunt justițiabili de tribunalele militare, iar nu de cele ordinare, pentru delictele de loviri sâvârșite în persoană unui civil	589
Vezi în deosebii : „Delicte comise de militari”. — „Tribunale militare”.	
Ministeriul public : 1 ^o Primarul este considerat ca auxiliar al ministerului public numai în cazul când este vorba de a primi denunțările crimelor și delictelor	1114
— 2 ^o Când fotoliul ministerului public a fost ocupat de un avocat, presumpțiunea este că acest avocat a fost cel mai vechiu înscris pe tabloă dintre cei aflați în sala de ședință, și nu este trebuință să se constate prin sentință acesta	1704
— 3 ^o Prin ocuparea fotoliului minsterului public de un avocat în afacerile cu minorii, presumpțiunea este că lipsa procurorului de la ședință a provenit din o cauză legală	1656
— 4 ^o Nu se pôte face un motiv de casare din faptul că procurorul tribunalului a stat în audiență lângă sub- stitutul său, când se constată că acesta a susținut acusația în baza unei delegațiuni în regulă dată de pro- curorul-general	1567
Minoritate : În materie penală, instanțele judecătorești pot	

Minoritate (urmare):

pronunța condamnățiunii la despăgubiri civile în persoana preveniților minori, fără a fi nevoie de a chema în cauză pe părinții lor. Și omisiunea judecătorului de fond de a se pronunța asupra cererei minorului de a nu fi condamnat la despăgubiri civile, fiind minor, și că trebuie introdus în cauză părintele său, nu atrage nulitatea și casarea hotărârii, când dânsul a fost condamnat la despăgubiri civile solidar cu un alt complice al său major, căci în acest caz nu i se aduce minorului nici un prejudiciu, partea civilă având a se despăgubi de la complicele major

619

Minoritatea acusatului : Minoritatea acusatului fiind o cauză de micșorare a pedepsei, instanțele judecătorești sunt datorate, pe de o parte, a se pronunța asupra ei, iar pe de altă parte a face aplicația art. 63 din codul penal când constată că acusatul este minor

1105

Mituire : Constatarea făcută de instanța de fond, cum că autorizarea unui antreposit a fost dată în schimbul unei sume de bani, face să rezulte implicit că acel care a dat o asemenea autorizare se găsea funcționar în momentul când a primit banii.

Calificarea acestui fapt de mituire este o cestiune de apreciere suverană a instanței de fond, care nu cade sub censura curții de casațiune

1544

Monopolul tutunurilor : Vezi »Contravențiunii la legea monopolului tutunurilor«.

Motivarea hotărârilor : ¹⁰ Este suficient motivată decisiunea curții care, pentru a considera pe un inculpat ca co-autor al delictului de înșelăciune, arată din ce anume acte și probe deduce această culpabilitate ; și, față cu o asemenea decisiune de fapt, nu mai poate fi în discuțiune art. 47 și 50 din codul penal, nici dispozițiunile legii vămilor relative la contrabandă

1544

— ²⁰ Motivarea hotărârii pentru respingerea unei cereri făcute de o parte poate să rezulte nu numai dintr'un considerant făcut în mod special și expres asupra acelei cereri, ci și din coprinsul altor considerante care se lăgă între ele și din care rezultă virtualmente respingerea cererii

147

— ³⁰ O hotărâre poate fi motivată și în mod implicit. Astfel, când în contra unei decisiuni comunale s'a făcut apel și de fisc și de contribuabil, și ambele aceste apeluri au fost conexe, admiterea apelului făcut de fisc, prin decisiunea comisiunii de apel, implică ideea

Motivarea hotărîrilor (urmare):

- că apelul contribuabilului a fost respins ca neînte-
meiat, de și asupra lui nu s'a pronunțat 432
- 4° O hotărîre este suficient motivată când instanța ju-
decătorească arată că 'și-a făcut convingerea despre cul-
pabilitatea inculpatului din actele de instrucțiune in-
cheiate în cauză și din instrucțiunea orală urmată în
instanță 859
- 5° Este nemotivată decisiunea curței de apel care con-
damnă pe o parte la daune fără să arate că această
parte a fost în culpă și de unde reese această culpă . 1026
- 6° Comite un exces de putere și pronunță o hotărîre
nemotivată și casabilă comisiunea de apel care, pen-
tru evaluarea venitului unei proprietăți de și a luat
măsura de a se face o cercetare locală, în urmă însă,
foră a aștepta rezultatul ei, își pronunță decisiunea,
întemeiându-se numai pe afirmațiunile apelantului . 426
- 7° Este nemotivată și, ca atare, casabilă decisiunea
comisiunei de apel care nu se pronunță asupra acte-
tor și probelor presintate de părți, mărginindu-se a
declara în mod vag că dînsule nu 'și-au probat cere-
rea în mod suficient. 331
- 8° Constitue o decisiune nemotivată decisiunea comi-
siunei de apel care desige, dupe aprecierea sa, o sumă
ôre-care ca chirie, la care un farmacist cată a plăti
taxa proporțională, fără să specifice dacă acea sumă
constituia numai chiria propriu disă, sau intra într'ênsa
și plata dreptului de farmacie, dupe cum se pretindea
de farmacist 251
- 9° Prin tabelul alfabetic pentru clasificarea patentelor
prevădîndu-se două categorii de comercianți de fran-
zele și adică: fabricantul și negustorul, care este im-
pus la patentă de clasa IV, și negustorul cu deciuială,
care este impus la patentă de clasa VII, comisiunea
de apel pronunță o hotărîre nemotivată și, ca atare,
casabilă, când impune pe cine-va la patentă de clasa
IV, cu simpla mențiune vagă de „franzelă“, fără a a-
răta dacă este fabricant propriu dis sau cu deciuială. 340
- 10° Comite o omisiune esențială instanța care nu se
pronunță asupra unei somațiuni valabil făcută și in-
vocată de o parte, când se constată că situațiunea pro-
cesului depindea de acea somațiune. 1688
- 11° Omisiunea ce o instanță judecătorească face nepro-
nunțându-se asupra unor acte propuse de o parte nu
este esențială și, deci, nu pôte atrage nulitatea hotă-

Motivarea hotărârilor (urmare):

- rirei când este de așa natură că chiar de s'ar fi discutat acele acte tot nu ar fi fost în stare să schimbe soluția procesului 1398
- 12° Nemotivarea unei hotărâri asupra verii-unui mijloc invocat de verii-o parte dă loc la casare numai atunci când acel mijloc ar fi fost de o așa natură în cât să schimbe soluțiunea procesului 1127
- 13° Este casabilă hotărârea care nu răspunde la un mijloc de apărare de natură a schimba soluțiunea procesului, cum este mijlocul invocat de un debitor cum că nu dătesce nimic, producând și acte în susținerea acestui mijloc de apărare 1595
- 14° Nearătarea în corpul hotărârii a numelui grefierului care ia parte la judecata procesului nu constituie o cauză de nulitate, fiind destul ca dânsul să subsemneze hotărârea 534
- 15° Când o instanță de fond obligă pe cumpărătorul unor mașini la plata prețului fără să discute întâmpinările cumpărătorului, care se opune la plata celui preț până când mașinile nu vor fi adus în stare de a funcționa în condițiunile contractului de cumpărătoare, aceea instanță judecătorească comite un exces de putere și hotărârea sa este casabilă 1130
- 16° Judecătorii fondului, fie cei însărcinați cu judecata, fie aceia cari n'au de cât misiunea de a instrui și de a trimite pe acușați înaintea celor d'ânteiu, nu se pot întemeia, pentru a stabili culpabilitatea acușăților, de cât pe elemente și mijloce adunate în conformitate cu regulile prescrise de lege pentru administrarea probelor.
- Că dar, când este vorba de experți și martori, judecătorii nu pot basa decisiunile lor de cât pe experți și martori cari să fi depus prealabil jurământul prescris de lege.
- Ast-fel este casabilă decisiunea camerei de punere sub acușățiune când se întemeiază, pentru a declara cas de urmărire contra unor acușați, pe raportul unui medic-expert și pe arătările unui martor ce nu depuseseră jurământ 1560
- 17° Asemănat art. 389, alin. 8 din codul penal, se pedepsește cu amendă cei ce vor lăsa să umble liberi nebunii săi furioși cari vor fi sub paza lor, sau vor da drumul la dobitoce făcătoare de rău, precum și cei ce vor ațîța sau nu vor opri câinii lor când se pornesc

Motivarea hotărîrilor (urmare):

asupra trecătorilor, și chiar de n'ar fi, rezultat ver-
un rău sau vre-o pagubă.

Însă pentru a se putea, în asemenea cas, aplica pe-
dépse, trebuie ca instanța judecătorească să constate în
hotărîrea sa toate elementele cerute de sus citatul ar-
ticol, căci alt-fel dă o hotărîre nemotivată și, deci,
casabilă.

1687

N

Naufragiū : Veđi »Cuasi-delict«.

Navigațiune pe Dunăre : 1° De și art. 32, 34 și 35 din re-
gulamentul de navigațiune pe Dunăre prescrie că orî
de câte orî două vase, navigând în sens contrariū, se
întălnesc, fie-care din ele aū a ține direcțiā pe drép-
ta lor, totuși nu este mai puțin adevărat că tot din men-
ționatele articole rezultă că acéstă cale reglementară
póte fi schimbată prin consimțimētul ambelor vase,
și în urma unor semnale convenționale

1405

— 2° Causa abordagiului a două vase, navigând în sens
contrariū pe Dunăre, este o cestiune de fapt lăsată
la aprecierea instanței de fond

1405

— 3° Actele comisiunei dunărene, relative la stabilirea
posițiunei unei giamandure, nu aū caracterul unor
acte autentice, acea comisiune neavēnd acest drept
acordat și recunoscut nici chiar printr'un tractat inter-
național, ast-fel că acele acte nu pot fi privite de cât
ca o părere lăsată la aprecierea instanței judecătorești.

1405

Navlu : Dacă, în principiū, încărcătorul e dator a plăti navlul,
în lipsa însă a unei stipulațiunii în acéstă privință în
polița de încărcare, căpitanul vasului e în drept a primi
plata prețului de la primitorul mărfel. Și împregiu-
rarea că legea acordă căpitanului vasului un drept de
privilegiū asupra mărfel pentru plata transportului
cât timp ea se deține pe vapor nu 'i ia dreptul de a
avea o acțiune personală pentru acea plată în contra
primitorului în cas când 'i-a predat marfa

59

Necapacitate electorală : Veđi »Drept electoral«.

Nedemnitate electorală : Veđi »Drept electoral«.

Neretroactivitatea legilor : Principiul neretroactivității le-
gilor trebuie să fie aplicat orî de câte orî legiuitorul
nu 'și-a manifestat o intențiune contrarie.

Ast-fel, legea din 4 Maiū 1895, care a dat judeca-
rea delictelor electorale în competența tribunalelor co-

Neretroactivitatea legilor (urmare):

reționale, neprescriind ca ea să fie aplicată cu efect retroactiv, nu poate fi aplicată de cât la faptele comise posterior promulgării ei

{1288
{1587

Notificări : Din termenii întrebuițați de legiuitor prin art. 75, alin. 7, litera *g* din procedura civilă, aplicabil și în materie penală, rezultă că îndeplinirea procedurii prin publicare în *Monitorul Oficial* are loc numai atunci când persoana nu are domiciliu cunoscut în țară, ci 'și are reședința obișnuită în străinătate, iar nu și în cazul când dânsa se găsește în străinătate pentru un timp vremelnic și fără caracter de continuitate. Așa dar, este valabilă citarea preveniturii și notificarea în persoana sa a apelului făcut de către ministerul public de pe lângă curtea apelativă, când această citațiune și notificare au fost lăsate la domiciliul său din țară, în primirea soției sale, dânsul fiind dus în străinătate vremelnic, încheiându-se pentru acesta procese-verbale conform cu prescripțiunile art. 74 din procedura civilă și fără altă publicare prin *Monitorul Oficial*.

757

În lipsa unor dispozițiuni speciale în codul de procedură penală, în ce privește notificările și citațiunile ce se fac părților în materie corecțională, câtă să se aplice formalitățile prescrise de dreptul comun, adică de procedura civilă

757

O

Obligațiuni : 1° Nu se poate considera ca ilicită cauza obligațiunei prin care creditorul, căruia se părăsesce întregul activ, se obligă a plăti și o sumă ore-care falitului însuși, căci calculul creditorului de a se obliga a da falitului o sumă ore-care nu poate și nu trebuie a fi considerată ca o distragere a unei părți din activul falimentului pentru și în folosul falitului. Că, pe lângă aceasta, nu se violază legea părților conținută în concordat, prin acordarea către falit a acestei sume, când nu reiese din termenii concordatului o renunțare expresă a falitului la această sumă

1049

— 2° Constatarea dacă cauza unei obligațiuni este sau nu licită se face de instanțele de fond în mod suveran.

1049

Omisune esențială : Vezi „Casațiune”. — „Motivarea hotărârilor”.

Omucidere prin imprudență : Legea pedepsește omorul in-

Omucidere prin imprudență (urmare):

voluntar nu numai când este provenit dintr'o cauză directă, imputată cuiva, ci și acela provenit dintr'o cauză indirectă, și constatarea unei asemenea cauze este o cestiune de fapt ce nu se poate censura de curtea de casație 1298

Opozițiune : 1° Hotărârile date de curtea de casație, în materie penală, în lipsa recurentului, nu sunt susceptibile de opoziție { 717
1077
1275

— 2° Opozițiunea, în materie penală, se respinge pur și simplu ca nesusținută, fără ca hotărîrea opoată să se considere ca neavenită, când oponentul nu vine să 'și susțină opozițiunea sa când, presinte la judecarea opozițiunei, se retrage din instanță fără a lua conclusiuni în fond 1544

— 3° Asemănat art. 53 din legea judecătorilor de pace, termenul de opoziție contra cărților de judecată pronunțate în lipsă de judecătorii de pace, chiar în materie comercială, este de 5 zile pentru cei domiciliați în țară, calculată de la comunicarea hotărîrei. Admiterea unei cereri de opozițiune făcută peste disul termen, violând prescripțiunile citatului articol, face ca hotărîrea să fie casabilă, și această casare poate fi cerută în interesul legii de către procurorul general al curței de casație 150

— 4° Judecatul în lipsă are drept a face atât opozițiune cât și apel în același timp, și, în asemenea cas, apelul este admisibil, dacă e judecat înaintea opozițiunei, mai ales când se constată că opozițiunea a fost respinsă în formă, în urma apelului 154

— 5° Din combinațiunea art. 183, 195 și 197 din procedura penală, rezultă că partea civilă, avînd dreptul să facă apel în contra sentințelor date în materie corecțională, are și pe acela de a face opozițiune, și termenul de a face opozițiunea începe curge pentru partea civilă din ziua când i s'a notificat sentința dată în lipsa ei 867

— 6° Hotărârile pronunțate în lipsă de către instanțele de fond, în materie de contestațiuni la executare sau la urmărirea imobiliară nu sunt susceptibile de opozițiune. Și în acest cas casarea unei hotărîri care a admis o asemenea opozițiune și a reformat prima hotărîre dată în lipsă cată să se pronunțe fără trîmitere 623

Opozițiune (urmare):

- 7° In materie de contravențiune la legea monopolului tutunurilor există drept de opozițiune. Ast-fel tribunalul care, respingând apelul unui contravenient ca nesusținut, îi declară opoziția la acea hotărîre ca neadmisibilă, dă o greșită interpretare art. 88 din legea monopolului tutunurilor și, prin urmare, hotărîrea sa în această privință este casabilă . . . 1442
 - 8° In materie de recensământ asupra contribuțiilor directe, nu există drept de opozițiune contra hotărîrilor date în lipsă, nici înaintea comisiunilor de recensământ, nici la curtea de casație . . . 497
- Ordonanță de adjudecare: Vezi »Urmărire imobiliară«.

P

- Parte civilă: 1° Reclamantul constituit parte civilă într-o afacere penală, la judele de ocol, poate fi citat de tribunal în această calitate cu ocasiunea judecării apelului făcut de inculpați, chiar dacă densusul n'a făcut apel, și, presintându-se, poate cere și obține despăgubirile civile 1267
- 2° Din combinațiunea art. 183, 195 și 197 din procedura penală rezultă că partea civilă, având dreptul să facă apel în contra sentințelor date în materie corecțională, are și pe acela de a face opozițiune, și termenul de a face opozițiune începe a curge pentru partea civilă din ziua când i s'a notificat sentința dată în lipsa ei . . . 867
- Pedepse: 1° In delictul de abus de încredere, delict prevădut de art. 322 din codul penal, judecătorul nu poate pronunța o amendă mai mare de cât minimul de 26 lei fixat de citatul articol, dacă nu determină cuantumul restituțiunilor și daunelor-interese cauzate, acesta sub pedepsă de nulitate și casarea întregii sale deciziuni . . . 741
- 2° Pedepsa la muncă silnică pe timp mărginit, și anume la 20 ani, pronunțată de curte în urma verdictului care acordă circumstanțe ușurătoare pentru crima de omor ce s'ar fi pedepsit cu munca silnică pe toată viața, este legală, întru cât este cu un grad mai jos de cât munca silnică pe toată viața . . . 1585
 - 3° Potrivit art. 60 din codul penal, judecătorul are facultatea de a reduce pedepsa când găsește în favoarea inculpatului circumstanțe ușurătoare, însă când pedepsa cuvenită unui prevenit este maximum închi-

Pedepse (urmare):

- sorei corecționale, instanța de fond nu va putea reduce pedepsa la mai puțin de un an 1145
- 4° Asemănat art. 40 din codul penal, când există concurs de delikte de aceeași natură, se aplică maximum pedepsei prevăzută pentru acele delikte 1145
- 5° Asemănat art. 40, alin. I din codul penal, când e concurs de delikte de deosebite naturi, și supuse la diferite pedepse, pedepsa cea mai grea absorbă pedepsele cele mai ușore. Ast-fel dacă prevenitul a fost declarat culpabil de mai multe delikte de fals în acte publice prevăzute de art. 124 din codul penal, care prescrie închisoarea de la 3—5 ani, și, în același timp, de mai multe delikte de abus de încredere, cari sunt pedepsite cu o pedepsă mult mai ușoră, judecătorul este ținut a aplica numai pedepsa cea mai grea de la 3—5 ani, așa că, dacă admite circumstanțe atenuante, are dreptul, făcând aplicațiunea ultimului aliniat al art. 60 din același cod, să dea închisoare corecțională pe timp mai puțin de un an, căci, în specie, nefiind vorba de maximum închisoarei corecționale, nu poate fi aplicabil alin. 5 al citatului art. 60 67
- 6° Contopirea pedepselor date aceluiași prevenit prin două deosebite hotăriri cată să se facă de instanța care a pronunțat cea din urmă hotărire atunci când prima hotărire a fost pusă deja în executare, acesta cu toate că pedepsa dată prin hotărirea pusă în executare este mai mare de cât în cea de a doua. În acest caz dacă ambele acele instanțe 'și-au declinat competența de a se pronunța asupra cererii de contopire ce li se se adresează de către prevenitul condamnat și hotăririle lor au rămas definitive, curtea de casație e chemată a pronunța un regulament de competență când ele sunt: de o parte un tribunal, iar de altă parte o curte de apel 638
- Pensiuni :** 1° Când se recunoște de judecată că un pensionar mai are dreptul la o deosebită pensie în virtutea art. 28 din legea pensiunilor din 1890, din acesta rezultă implicit că și quantumul pensiei are să se determine tot în virtutea prescripțiunilor aceluși articol, quantum ce nu poate trece, pentru ambele pensii reunite, peste întreaga retribuțiune de mijloc ce dănsul a primit în cel din urmă cinci ani ai funcțiunei sale 1675
- 2° Timpul servit ca director de prefectură sub imperiul legii din 31 Martie 1872 asupra modificării or-

Pensiuni (urmare):

ganisațiunei consiliilor județiane, nu se pôte ține în sēmă funcționarui pentru regularea dreptului său la pensiune în virtutea legii pensiunilor civile din 10 Maiu 1890, de ôre-ce acea funcțiune era plătită atunci nu de Stat ci din fondurile județului și nici a fost supusă retribuțiunea ei la verî-o reținere

767

- 3° Indatorirea curței de compturi de a da certificatul constatator de anii serviți de un funcționar saū militar și de salariul ce dēnsul a primit, în ultimii 2, 3 saū 5 ani, fiind anume prevēdută de lege, dēnsa nu pôte, fără a depăși limitele competenței sale, să refuze un asemenea certificat sub cūvēnt că timpul servit nu ar conferi dreptul la pensiune, acesta fiind de atributul organelor instituite de lege ca să reguleze drepturile la pensiune

128

Perempțiune : 1° Plata taxei citațiunei la portărei nu este de cât o condițiune pentru a se putea face un act de procedură, iar nu un act de procedură care nu întreprinde perempțiunea, ast-fel că dacă portărei primesc plata citațiunei și din negligență nu mijlocesc facerea și scôterea citațiunei, din care causă se perimă cauza, pentru acesta partea jignită pôte cere a fi despăgubită de către portărei negligenți, nu pôte însă susține că ar fi făcut tot ce ar fi trebuit pentru a nu se perima .

886

- 2° Pentru a cere perimarea, un procurator nu are nevoie de o procură specială, ci pôte face o asemenea cerere și în basa unei procuri generale

886

Plăți parțiale : Restul dintr'o creanță certă și lichidă de la origină și păstrează același caracter când sumele plătite parțial de către debitor aū fost de asemenea certe, căci în acest cas e vorba numai de o simplă operațiune aritmetică, de o deducere a sumelor plătite din suma primitivă a creanței. Și dacă datoria este comercială, acel rest, asemēnat art. 43 din codul de comerț, produce dobēnđi de drept din ziua de când a devenit exigibil, iar nu numai de la intentarea acțiunei de către creditor

632

Polită : Veđi „Cambiă“.

Poprire în mâna terților : Poprirea, orî-care ar fi natura creanței, fie civilă, fie comercială, se regulează de procedura civilă și, prin urmare, termenul de apel în contra sentințelor tribunalelor, fie chiar tribunale comerciale, date în materie de poprire, nu pôte fi cel pre-

Poprire în mâna terților (urmare):

văduț de codul comercial, ci acel prevăduț de procedura civilă. 1054

Portărei: Dupe art. 93 din legea de organizare judecătorească din 9 Iulie 1865, articol menținut în vigore, împreună cu regulamentele relative, prin art. 51 din legea de organizare judecătorească din 1 Septembrie 1890, portăreii sunt agenți judecătorești, și, dupe art. 20 din regulamentul din 22 Martie 1866 pentru tarifa actelor de procedură și executare ale portăreilor, portăreii sunt aceia cari transmit părților citațiunile, fie prin ei însuși, fie prin aproșii lor, cari lucrează sub ordinele și răspunderea portăreilor.

De aci rezultă că aproșul delegat de portărel are aceeași competență ca portărelul în îndeplinirea actelor de procedură, și, dar, constatările făcute de densusul fac probă deplină până la înscrierea în fals. . . . 874

Posesiunea calității de cetățen român: Veđi »Drept electoral«.

Posesiunea dreptului electoral: Veđi »Drept electoral«.

Prescripțiune: 1° Acțiunea publică pentru delict se prescrie prin cinci ani trecuți de la ziua comiterii lor, dacă în acel timp nu s'a făcut nici un act de instrucțiune sau de urmărire; iar când asemenea acte se vor fi făcut, atunci termenul de cinci ani curge din ziua efectuării celui ultim act, fără să se fi dat verio hotărre asupra urmăririi.

Acte de instrucțiune și de urmărire sunt dispozițiuni și lucrări efectuate conform legii de către autoritățile respective pentru constatarea și judecarea delictelor.

Asf-fel, o hotărre penală dată în lipsa delicuentului, dacă nu s'a notificat acestuia, conform legii, prescripțiunea delictului începe a curge de la pronunțarea hotărrii, iar nu de la notificarea ei făcută în mod neregulat. 887

— 2° În materie de contravențiune, pedepsele se prescriu prin trecere de două ani împliniți, termen ce începe a curge pentru pedepsele pronunțate în prima instanță din ziua când a expirat termenul de apel în contra acestei sentințe.

Ast-fel, în materie de contravențiunî la legea monopolului tutunurilor, procesele-verbale pentru constatarea unor asemenea contravențiunî fiind considerate, dupe art. 88 din ziua lege, ca sentințe date în

Prescripțiune (urmare):

prima instanță, termenul de prescripțiune al pedepsei începe a curge de când a expirat termenul de apel în contra aceluși proces-verbal 862

- 3° Cel ce ia însărcinarea de a transporta mărfuri și le transportă el însuși este un cărauș, și acțiunea sa pentru plata prețului transportărei nu poate fi considerată ca derivând dintr'un contract de transport și, deci, nu se prescrie prin termenele prevăzute de art. 948 din codul comercial 912

Primar : 1° Primarul este considerat ca auxiliar al ministerului public numai în cazul când este vorba de a primi denunțările crimelor și delictelor 1114

- 2° De și primarul are singur dreptul de a reprezenta comuna în judecată, și numai când este împedicat să se dea o delegație ajutorului, acesta poate reprezenta comuna în judecată, totuși recursul făcut și semnat de un ajutor de primar fiind un act util comunei este valid, presupunându-se că primarul a lipsit să a fost împedicat 1123

- 3° Când o procură a fost dată de un primar fără votul consiliului comunal, această neregularitate nu poate fi invocată de cât de partea ce nu ar fi putut da o asemenea procură 886

Primăria Capitalei : Conform art. 10 din condițiunile generale de antreprisă de lucrări publice, primăria Capitalei are facultatea să amendeze pe întreprinzătorii de lucrări pentru neterminarea lucrărilor la termenele stipulate și apoi să le acorde o nouă prelungire a acestor termene, lăsându-i să lucreze înainte, fără a le ridica amenda și fără ca această prelungire să se interpreteze ca o ertare de amendă și pentru trecut. 1026

Privilegiul căpitanilor de corăbii : Dacă, în principiu, încărcătorul e dator a plăti navlul, în lipsa, însă, a unei stipulațiuni în această privință în polița de încărcare, căpitanul vasului e în drept a primi plata prețului de la primitorul mărfii. Și împregiurarea că legea acordă căpitanului vasului un drept de privilegiu asupra mărfii pentru plata transportului cât timp ea se deține pe vapor nu i ia dreptul de a avea o acțiune personală pentru acea plată în contra primitorului în cas când i-a predat marfa 59

Privilegiul și ipotecă : Vezi „Ipotecă“.

Probe : 1° Daunele civile la cari poate condamna o instanță corecțională când declară pe cine-va autor, fie și indi-

Probe (urmare):

- rect, al unui fapt delictuos nu a fi dovedite strict în sensul art. 1.169 din codul civil, ci instanța judecătorească, aplicând elementele produse, poate acorda daunele ce crede 1298
- 2° Contractul de tovărășie comercială nu se poate dovedi de cât prin act scris 1593
- 3° Dupe art. 32 din codul de comerț, admiterea cererii unei părți de a se ordona aducerea registrelor de către cea-altă parte este facultativă pentru judecătorii atunci când densus se conving din alte mijloce de probare despre modul legal al rezolvării procesului 147
- 4° Este fără interes dovada ce se pretinde a se face cu registrele primăriei că toate întreprinderile concepute de densus ar fi fost nominale, când curtea de fond constată în fapt că întreprindutul dat unui întreprinsitar nu era nici real nici nominal, ci un întreprinsit fictiv 1544

Proba cu martori: Vezi »Martori«.

Publicitatea audiențelor: De și când în jurnalul tribunalului, prin care se respinge un apel, nu se arată că este dat și pronunțat în ședință publică, însă dacă în sentință se dice că s'a pronunțat în ședință publică, prin acesta se constată în mod suficient că acea pronunțare, constatată prin jurnal, s'a săvirșit în ședință publică 1144

Vezi în deosebi: »Hotăriri«.

Punere de foc: Cel ce pune foc la lucrurile sale asigurate la o societate, cu intenție de a i se plăti valoarea de către societate, comite delictul prevădut și pedepsit de art. 361 din codul penal, cu toate că societatea a fost apărută de această plată, grație vigilențelor ei, care a descoperit fraudă; căci citatul articol înțelege a pedepsi nu numai când paguba a fost realizată, dar și când există numai o posibilitate de a prejudicia . . . 636

Vezi și: »Asigurare contra incendiului«.—»Incendiul«.

R

Răniri prin imprudență: Asemănat art. 22, alin. I din legea judecătorilor de pace din 1894, delictul de rănire prin imprudență și pedepsit de art. 249 din codul penal este dat în competența acelor judecătorii . . . 1284

Vezi în deosebi: »Competință«.—»Loviri și răniri«.

Recensământul contribuțiunilor directe: Vezi »Contribuțiunile directe«.

Recurs în casațiune : Veđi »Casațiune«.

Recusațiune : Veđi »Curtea cu jurați«. — »Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică«.

Registrele comercianților : 1° Registrul-maestru nu este din registrele ce comercianții sunt obligați prin codul de comerciū să țină, și pentru ca coprinsul unui asemenea registru să pōtă servi ca dovadă trebuie să fie ținut cu îndeplinirea formelor cerute de art. 27 din codul comercial 1151

— 2° Dupe art. 32 din codul de comerciū, admiterea cererii unei părți de a se ordona aducerea registrelor de către cea-altă parte este facultativă pentru judecători atunci când dēnșil se conving din alte mijloce de probare despre modul legal al resolvărei procesului 147

Veđi și : »Probe«.

Regulament de competență : 1° Curtea de casație este în drept să dea un regulament de competență când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune și să trāmită afacerea înaintea instanței competente

— 2° In cas de conflict negativ ivit între un tribunal și o judecătorie de pace, curtea de casație este chemată a pronunța un regulament de competență 873

— 3° In materie penală, pentru a se putea pronunța un regulament de competență din partea curței de casație, urmează : 1) ca să fie conflict de jurisdicțiune pozitiv sau negativ ; 2) ca ambele jurisdicțiuni să fie chemate a judeca aceeași infracțiune sau infracțiuni conexe 105

— 4° Curtea de casație nu pōte fi chemată să pronunțe un regulament de competență când nu se constată că în adevăr există un conflict pozitiv de jurisdicțiune 861

— 5° Curtea de casație este chemată să pronunțe un regulament de competență numai în cas când a existat un conflict pozitiv sau negativ de jurisdicțiune între două sau mai multe instanțe judecătorești.

Ast-fel, nu este loc a se pronunța un regulament de competență când un acusat este trāmis, prin două decisiuni deosebite ale camerei de punere sub acusațiune, înaintea a două curți cu jurați pentru două fapte deosebite, întru cât, în asemenea cas, nu este conflict de jurisdicțiune 1081

Regulament de competență (urmare):

- 6° E loc la pronunțarea unui regulament de competență din partea curții de casație, pentru cauză de conflict negativ de jurisdicțiune, numai atunci când în adevăr s'a ivit un atare conflict, adică când două instanțe judecătorești diferite au dat două hotărâri care să fi rămas definitive, așa ca cursul justiției să fie întrerupt.

Ast-fel, nu este loc a se pronunța un regulament de competență când într-o afacere judele de pace și-a declinat competența pe motiv că faptul ce i se trimisese a judeca ar constitui o crimă, iar tribunalul căruia procurorul i-a trimis în urmă afacerea printr-o simplă adresă, și declină competența, fără a arăta ce este faptul, însă lăsând a se înțelege că nu dânsul avea a fi sesizat.

În asemenea caz, procurorul, nu tribunalului, ci judecătorului de instrucție trebuia să trimită afacerea spre a face instrucția

1598

- 7° Când două judecători de instrucție, stabiliți în circumscripțiunea aceleiași curți apelative, se vor afla în cercetarea aceluiași delict, acea curte de apel este în drept a pronunța un regulament de competență, nu curtea de casație, însă deciziunea curții de apel se poate ataca cu recurs înaintea curții de casație . . .

1086

- 8° Nu este loc a se pronunța un regulament de competență, când o afacere a fost trimisă din eroré la un judecător de instrucție, altul de cât judele-instructor competente a instrui acea afacere și când judecătorul de instrucție, căruia din eroré i s'a trimis acea afacere, nu și-a dat încă ordonanța sa . . .

1117

- 9° Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de competență, provocat prin faptul că nu s'a constatat într'un mod neînduoios etatea preveniturii, spre a se putea ști dacă crima ce i se impută trebuie trimisă înaintea curții cu jurați, sau înaintea tribunalelor ordinare, afacerea trebuie trimisă înaintea camerei de punere sub acușațiune, singura competente de a cerceta, a califica faptul, a stabili etatea preveniturii și a sesiza instanța competente

847

- 10° Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de competență, fără să fie constatat într'un mod neînduoios dacă faptul constituie o crimă sau un delict, afacerea trebuie trimisă înaintea ca-

Regulament de competență (urmre):

- merel de punere sub acusațiune, singura competența de a cerceta și califica faptul și de a sesiza instanța competente. 1443
- 11° Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, curtea de casație este în drept să dea un regulament de competență și, dacă cauza este de competența curții cu jurați a fi judecată, trebuie să trimită afacerea la camera de punere sub acusație, singura competență a cerceta faptele și a sesiza curtea cu jurați. 1302
- 12° Contopirea pedepselor date aceluiași prevenit prin două deosebite hotăriri cată să se facă de instanța care a pronunțat cea din urmă hotărire atunci când prima hotărire a fost pusă deja în executare, acesta cu toate că pedepsa dată prin hotărirea pusă în executare este mai mare de cât în cea de a doua. În acest caz, dacă ambele acele instanțe 'și-au declinat competența de a se pronunța asupra cererii de contopire ce li se adresează de către prevenitul condnat și hotăririle lor au rămas definitive, curtea de casație e chemată a pronunța un regulament de competență când ele sunt: de o parte un tribunal, iar de altă parte o curte de apel. 638
- 13° Simpla săpare și luare de nisip dupe o șosea vecinală, nu cu voința culpabilă de a distruge o cale publică, constituie contravențiunea prevădută de art. 103, alin. 12 din legea poliției rurale, de competența judecătorului de pace de a o judeca, iar nu delictul prevădută de art. 376 din codul penal. { 593
718

Veți în deosebi: „Competență“. — „Loviri și răniri“.

Representarea comunelor: De și primarul are singur dreptul de a reprezenta comuna în judecată, și numai când este împedat sau când se dă o delegație ajutorului, acesta poate reprezenta comuna în judecată, totuși recursul făcut și semnat de un ajutor de primar fiind un act util comunei este valid, presupunându-se că primarul a lipsit sau a fost împedat. 1123

Responsabilitate: Arhitectul răspunde pentru reua concepție și pentru viciile planului unei construcțiuni, iar constructorul numai pentru neexecutarea planului. 1373

Revisuire: 1° Termenul de revisuire contra unei hotăriri date în materie comercială cată a se calcula asemenea prescripțiunilor codecelui de procedură civilă, și anume art. 296 din această procedură, de la comuni-

Revisuire (urmare):

- care a hotărîrii, fie că ea a fost pronunțată contradic-
toriu, iar nu dupe regulele stabilite de art. 896 și
897 din codul de comerț, cari nu au în vedere de
cât termenul de apel și recurs în casație 93
- 2° O cerere de revisuire, întemeiată pe faptul că di-
recțiunea generală a căilor ferate române nu a fost
complect apărută, poate fi respinsă când tribunalul,
discutând mijlocele de revisuire, constată în fapt, și
această constatare este de atributul său suveran ca
instanță de fond ; că aceste mijloce de apărare ce di-
recțiunea arată în revisuire că nu au fost propuse la
fond, nu ar fi avut nici un efect în favoarea direcți-
unii, chiar de ar fi fost propuse 1036
- 3° Căile și mijlocele prin cari sentințele pot fi retrac-
tate se determină de legea sub care acele sentințe au
fost pronunțate, și dacă o lege posterioară schimbă
mijlocele de revocare, această lege nu se poate aplica
de cât la sentințele ce se vor pronunța sub legea
nouă, nu însă la sentințele anterioare acestei legi. Ast-
fel, de și noua lege organică a curței de compturi
din 1895 nu mai acordă dreptul de revisuire de cât
pentru hotărîrile acelei curți cari au fost date de
dînsa în prima și ultima instanță, totuși hotărîrile
date de dînsa ca instanță de apel, înainte de legea
din 1895, pot fi revocate pe calea revisuiei și în
urma acestei legi, întru cât vechea lege organică a
curței de compturi consacră dreptul de revisuire
pentru toate decisiunile acelei curți 1041
- 4° O sentință judecătorească nu poate fi revocată de cât
dupe modurile de revocare admise de legea sub care
s'a pronunțat și care era cunoscută părții sau părților.
Ast-fel se aplică greșit principiul retroactivității
legilor când se referă unei părți dreptul de a cere
revisuirea unei decisiuni a curței de compturi pro-
nunțată sub legea din 1874, care consacră acest
drept, sub cuvînt că legea nouă din 1895, sub care
se face cererea de revisuire, limitează dreptul de re-
visuire numai la decisiunile ce curtea pronunță în
prima și ultima instanță 1242

Vezi și : „Curtea de compturi“.

S

Secțiunea vacanțelor : Vezi „Vacanțe“.

Sechestru asigurător : Hotărîrea care admite înființarea

- Sechestrul asigurator (urmare):**
 unui sechestrul 'și produce efectele sale numai din ziua pronunțării ei, iar nu din aceea în care s'a făcut cererea de sechestrul. Așa, dar, o simplă cerere de sechestrul din partea unui pretins creditor, până ce ea nu e admisă de tribunalul la care se adresează, nu lovește pe acela contra căruia se cere sechestrul de incapacitatea de a putea dispune în orice mod de averea sa 320
- Sechestrul judiciar :** Sechestrul judiciar numit fără specificarea atribuțiilor și drepturilor conferite nu are de cât dreptul de a administra spre a conserva averea peste care a fost numit sechestrul judiciar.
 El nu poate dar sta în judecată de cât printr'o autorizațiune specială dată de tribunal 1569
- Siguranța Statului :** Art. 75 din codul penal este aplicabil numai când se constată săvârșirea unor acte de violență sau de prădare neaprobată de guvernul român și comise de cetățeni români sau alți regnicioli contra supușilor unui alt Stat, la hotarele sau pe hotarul acelui Stat, acte ce ar expune pe români la represalii din partea Statului vecin. Ast-fel fiind, faptul că mai mulți indiviți, originari dintr'o țară străină și așezați în România, s'au constituit într'un comitet de ajutoare pentru conaționalii lor, răsculați contra unui Stat amic României, adunând bani și recrutând oameni pe cari 'i-a trimis pentru alimentarea unei mișcări, nu intră în previsionsile articolului, dacă nu se constată că delincuenții au săvârșit acte de violență contra indiviților acelui Stat, la hotare sau pe teritoriul lui, de natură să provoace represalii contra Statului român 394
- Societate comercială :** Contractul de tovarășie comercială nu se poate dovedi de cât prin act scris 1593
- Societatea de asigurare »Dacia-România« :** Funcționarii societății »Dacia-România« nu au nici un drept asupra fondului casei de prevedere a acestei societăți, de orice acest fond nu se formează din contribuțiunile funcționarilor 1245
- Societatea de asigurare »Unirea« :** Vezi »Asigurare contra incendiului«.—»Incendiul«.
- Solemnitatea deschiderii anului judecătoresc 1896 — 1897.** 1153
- Sperjur :** Jurământul săvârșit de una din părți asupra unor fapte civile a căror existență nu poate fi probată de cât conform art. 1.191 din codul civil, nu poate avea caracterul unui jurământ fals și nu se poate urmări pe

Sperjur (urmare):

cale penală de cât în cas când s'ar produce, conform art. 1.197 din același cod, o probă scrisă sau cel puțin un început de probă scrisă asupra faptului negat de partea care a jurat; căci, de și faptele în materie penală se pot proba cu martori, nu se poate urma tot ast-fel și în privința faptelor civile, a căror existență dupe legea civilă nu poate fi constatată de cât prin producerea unui act scris

536

Sucesiune : 1° Moștenitorii diligenți în urmărirea unei acțiuni sau în facerea unor acte de conservare nu pot fi respinși pe motiv că ar mai exista și alți moștenitori.
— 2° Declarațiunea făcută de mai multe persoane într'o procură că sunt moștenitori ai cutărui decedat trebuie creșdută, și cei ce contestă această calitate trebuie să dovedescă că nu sunt moștenitori

879

879

Supra-licitare : Veđi »Urmărire imobiliară«.

Suspendarea judecătēi : În materie de recensământ asupra contribuțiunilor directe, mórtea contribuabilului nu poate împedica judecarea apelului de către comisiunea de apel. În această materie nu e loc, într'un asemenea cas, la suspendarea judecătēi prin aplicarea regulilor de procedură civilă

411

Veđi și : »Contribuțiunī directe«.—»Curtea cu jurați«.

T

Taxă de înregistrare : Veđi »Timbru«.

Taxă proporțională : Veđi »Contribuțiunī directe«.

Tăinuire : 1° Faptul depunerii banilor dupe începerea urmărirei nu face să dispară intențiunea culpabilă a recurentului în comiterea delictului de tăinuire.

1097

— 2° Curtea de apel face o bună aplicațiune a art. 53 și 54 din codul penal când constată, din diferite împrejurări, buna sciință a agentului cum că lucrurile tănuite erau de furat

1102

— 3° Tăinuitorul declarat responsabil solidar pentru reparațiunile civile împreună cu cel carī aū comis delictul din care aū provenit lucrurile tănuite nu e în drept a formula un motiv de casare în privința solidarității. Acest drept îl pot avea numai făptuitorii delictului

126

Textul legēi : Veđi »Hotăriri«.

Timbru : 1° Partea care a cădut în proces și a fost condamnată din oficiū de către tribunalul de prima instanță,

Timbru (urmare):

conform art. 30, alin. V, și 31 din legea timbrului, la plata către fisc a indemnizațiunei timbrului ce ar fi trebuit să întrebuințeze în proces adversarul său care s'a servit cu act de paupertate, nu este în drept ca, făcând apel, să cêră a fi scutită de plata acestor taxe, căci o asemenea cerere de scutire nu se pôte judeca de cât față de fisc și dupe formele prevêdute în legea specială a timbrului.

713

- 2° O contestațiune fiind făcută cu act de paupertate, urmêză ca procedura pentru punerea ei în stare de judecare este scutită de taxe; ast-fel că și publicațiunea citațiunilor prin fôia anuniurilor oficiale este gratuită

1022

- 3° Cererile de recurs în casațiune în contra sentințelor tribunalului, date în materie corecțională, trebuiesc să fie însoțite, sub pedépsă de nulitate, de o taxă de 50 lei, plus 25 lei còla timbrată pe care urmêză să se facă declarația de recurs, saũ, în cas de scăpătcione, de certificat care să constate starea de paupertate a recurentului

1291

- 4° În materie de urmărire imobiliară, taxa de înregistrare cată să se ia chiar din prețul cu care s'a adjudecat imobilul, fără a se depune deosebit de către cumpărător

721
1673

Transformarea amendei în închisóre: Transformarea amendei în închisóre este admisă și pentru cei condamnați pentru contravenție la legea monopolului tutunurilor când sunt declarați și constatați că sunt insolvabili.

862

Transport: 1° Cel ce ia însărcinarea de a transporta mărfuri și le transportă el însuși este un cărăuș, și acțiunea sa pentru plata prețului transportărei nu pôte fi considerată ca derivând dintr'un contract de transport și, deci, nu se prescrie prin termenele prevêdute de art. 948 din codul comercial.

912

- 2° Aceluia care depune mărfuri la căile ferate spre a fi transportate și plătesce întreg prețul transportului cerut de direcțiunea căilor ferate, cu rezervă însă de a reclama ceea ce a plătit mai mult ca preț peste tariful cuvenit, nu i se pôte aplica, când reclamă acest plus, dispoșițiunile art. 440 din codul de comerciũ, întru cât acest articol prevede cașurile când s'ar cauza pagube prin stricăciuni saũ perderi parțiale ocașionate cu transportarea mărfurilor, și când plata prețului s'a făcut fără rezervă

894

Transport (urmare):

- 3° Articolul 50 din regulamentul pentru transportul pe căile ferate române nu se aplică aceluia ce reclamă restituirea taxei ce li s'a luat mai mult pentru transportarea unor mărfuri, întru cât acest articol prevede cazul când expeditorul, cu ocasiunea transportării obiectelor sale, a cauzat un prejudiciu pe care este ținut să 'l repare 894
- 4° De și este adevărat că expeditorul are un drept de retențiune asupra mărfurilor transportate până ce destinatarul îi va plăti costul transportului, acest drept însă nu 'l poate exercita pentru o creanță care derivă din transportul anterior al altor mărfuri, sub pedepsă de daune interese. 719
- 5° Când tribunalul constată în fapt că expeditorii unei mărfi sunt în culpă pentru lipsa găsită la acea marfă, căraușul nu poate fi răspundător de această lipsă . . . 884

- Tribunale militare:** 1° Oficerii de rezervă și gradele inferioare din congediū nelimitat și rezervă nefiind justițiabili de tribunalele militare de cât pentru anume delictе și numai atunci când ele ar fi fost comise din cauza și cu ocasiunea serviciului militar, urmăzând că pentru toate cele-alte fapte pentru cari legea nu 'l asimilază cu militarii ei trebuie a fi priviți ca civili și, dar, au dreptul a ataca cu recurs în casațiune, pentru incompetență, hotărârile date de tribunalele militare. . . 1412
- 2° Oficerii de rezervă și gradele inferioare din congediū nelimitat și rezervă, sunt justițiabili de tribunalele militare și când nu sunt sub arme, pentru insulte sau ofense aduse superiorilor săi în timp de serviciū sau cu ocasiunea serviciului militar.

Când însă cuvintele pretinse injurioase constituie delictul de calomnie, iar nu acela de simplă injurie, atunci nu tribunalele militare sunt competente a judeca pe delicuent, ci tribunalele ordinare, și numai în urma unei acțiuni intentate de persōna ce se pretinde calomniată, și acesta chiar când cuvintele întrebuițate pentru calificarea faptelor imputate superiorilor și considerate ca constituind delictul de calomnie ar fi ofensătoare, de ôre-ce asemenea cuvinte calificative nu pot constitui un delict separat și independent de existența sau neexistența delictului de calomnie, întru cât faptele imputate și calificarea lor formază un singur tot, și instanța chemată a se pronunța asupra delictului mai grav, acela de calomnie, este competente a

Tribunale militare (urmare):

examina și raportul ce există între calificarea faptului imputat și existența lui.

1412

Vezi de asemenea: „Competință“. — „Delicte militare“.

Tutelă: Vezi „Minoritate“.

U

Ultragiū: 1° Faptul de lovire, săvârșit în persóna primarului unei comune pe când acesta se găsea în exercițiul funcțiunei sale, cade sub previsiunile art. 184 din codul penal. Și primarul unei comune rurale se găsește în exercițiul funcțiunei sale când este chemat de agenții fiscali de urmărire ca să ridice obiectele sechestrate ale unui debitor al Statului spre a le transporta la locul hotărît pentru vânzare, dânsul fiind obligat la acesta de art. 13 din legea de urmărire

565

— 2° Faptul de lovire săvârșit în persóna unui milițian însărcinat cu paza ordinei într'un bâlcu, în timpul său cu ocasiunea exercițiului serviciului său, constituie delictul de ultragiū prevăzut și pedepsit de art. 184 din codul penal.

534

— 3° Guardii câmpeni, fie chiar al particularilor, sunt considerați ca funcționari însărcinați cu un serviciu public, când au prestat jurământul la intrare în funcțiune, ast-fel că faptul de a lovi pe un asemenea guard câmpian, în exercițiul funcțiunei sale, constituie delictul de ultragiū, de competența tribunalului a'l judeca.

1591

Urmărire imobiliară:

— *Adjudecațiune:* 1° Adjudecatarul care nu depune prețul pôte, chiar în ziua fixată pentru noua adjudecațiune, dacă nimeni nu va da un preț mai mare de cât cel dat de dânsul, să depună prețul, și atunci trebuie menținut ca adjudecatar, iar de nu va depune prețul, imobilul se va adjudeca pe sêma aceluia care va da un preț fie și mai mic. De aci rezultă că adjudecatarul care nu depune prețul nu pôte fi primit ca concurent la noua licitațiune, și această regulă se aplică și creditului funciar.

923

— *Afipte și publicațiuni:* 2° În materie de urmărire imobiliară, partea care pretinde că afiptul nu a fost lipit pe ușa tribunalului trebuie să dovedescă acesta când portărelul constată prin procesul său verbal că afiptul a fost lipit pe ușa tribunalului.

1063

Urmărire imobiliară:

- *Afipste și publicațiuni*: 3° Prescripțiunea că ori-ce act judecătoresc trebuie să fie subscris și de grefier nu se aplică la actele cari se îndeplinesc de către portărei și nici la afipstele și publicațiunile de la urmărirea imobiliară, chiar dacă aceste afipste și publicațiuni ar purta de obicei și semnătura președintelui 1379
- 4° Pot fi urmărite de o dată ori câte imobile ar avea un debitor, destul numai ca ele să fie bine determinate și individualizate prin afipste și publicațiuni, în cât să nu rămână nici o înduioală în spiritul concurenților despre identitatea imobilelor urmărite; de unde urmăze că nu constituie nici o violare de lege când afipstele și publicațiunile nu s'au făcut separat pentru fie-care imobil 160
- 5° Nulitatea afipstelor și publicațiunilor nu pôte fi invocată pentru prima oră în casațiune 614
- 6° Nu pôte fi invocat pentru prima oră în casațiune mijlocul întemeiat pe faptul că în afipste și publicațiuni nu s'a prevădut între sarcinele moșiei scosă în vinđare și contractul de arendare 1266
- *Apel*: 7° Sentința prin care s'a respins contestațiunea pentru scóterea din vinđare a imobilului din cauza nulității titlului executor pôte fi atacată pe calea apelului. Dacă, însă, tribunalul nu suspendă vinđarea, ordonanța de adjudecare se atacă pe calea recursului. 1379
- *Casațiune*: 8° În materie de urmărire silită, calea recursului în casație este deschisă numai debitorului expropriat, creditorilor și persónelor cari au intervenit la tribunal în cursul urmăririi. Ast-fel este neadmisibil recursul în casație făcut de un creditor al debitorului expropriat, având chiar ipotecă în imobilul urmărit, dacă nu a figurat în nici un mod la tribunal în cursul urmăririi 235
- 9° Termenul de recurs în casație contra ordonanței de adjudecare este de 40 zile, calculate de la data ei. Acest termen nu pôte fi schimbat chiar când e vorba de o persónă care era minóră în momentul când s'a dat ordonanța, căci nici un text de lege nu prevede posibilitatea suspendării lui până la majoritate 1046
- 10° Nu pot fi invocate pentru prima oră în casație mijlocele întemeiate pe faptul că un act de cesiune, depus drept preț, n'a fost notificat debitorului, că acel

Urmărire imobiliară (urmărire):

Casațiune:

act este nul, de ôre-ce n'ar fi coprinzând prețul cesiunii și că creanța cesionată nu era exigibilă, pe faptul că nu s'au făcut publicațiunile de revindere în condițiunile arătate de art. 554 și 555 din procedura civilă, pe faptul că publicațiunile vinzerei nu s'au făcut cu paza prescripțiunilor art. 504, 505, 506 și 509 din procedura civilă și pe faptul că vinzarea nu s'a urmat în termenele prevădute de procedura civilă, dacă aceste mijlôce n'au fost propuse înaintea tribunalului de urmărire

891

- 11° Nu se pôte invoca pentru prima ôră în casație mijlocul întemeiat pe faptul că la noua licitațiune nu s'a arătat numele adjudecatarului ce n'a depus prețul și prețul adjudecațiunei, întru cât aceste formalități prescise de art. 555 din procedura civilă nu sunt de ordine publică

874

- 12° Motivul de casare întemeiat pe faptul că în publicațiunile de urmărire nu s'au arătat tôte sarcinile imobilului urmărit nu pôte fi propus pentru prima ôră înaintea curței de casație dacă n'a format obiectul unei contestații în regulă înaintea tribunalului de urmărire

1063

- 13° În materie de urmărire imobiliară, dispozițiunile relative la facerea și predarea comandamentului, a asptelor și publicațiunilor, la încunoscințarea debitorului său a urmașilor săi înainte de începerea execuțiunei, neconstituind nulități de ordine publică, nu pot fi invocate pentru prima ôră în casațiune

1439

- 14° Nu se pôte invoca pentru prima ôră înaintea curței de casațiune nulitatea comunicărei comandamentului prealabil către debitorul urmărit

614

- 15° Nulitatea comunicărei asptelor nu pôte fi propusă pentru prima ôră înaintea curței de casație

614

- 16° Nulitatea întemeiată pe faptul că titlul în virtutea căruia s'a făcut urmărirea nu conținea o creanță lichidă și exigibilă nu pôte fi invocată pentru prima ôră înaintea curței de casație

614

- 17° Sentința prin care s'a respins contestațiunea pentru scôterea din vinzare a imobilului din cauza nulității titlului executoriū, pôte fi atacată pe calea apelului. Dacă însă tribunalul suspendă vinzarea, ordonanța de adjudecare se atacă pe calea recursului

235

- 18° Chiar dacă s'ar admite că proibițiunea prevădută

Urmărire imobiliară (urmare):**Casațiune:**

- de art. 1.308, alin. II din codul civil, privește și pe mandatarul însărcinat a urmări vinderea silită a unui imobil al debitorului mandantului pentru achitarea sumei datorită acestuia, totuși, dacă în această privință nu s'a făcut nici o propunere înaintea tribunalului de urmărire, nulitatea, dacă există, nu poate fi invocată pentru prima dată la curtea de casație, cu ocasiunea recursului îndreptat contra ordonanței de adjudecare, ca fiind o nulitate relativă, iar nu de ordine publică. 584
- **Citațiuni:** 19° Dacă se constată că gradația stabilită de art. 74 din procedura civilă, în interesul părții absente, pentru înmânarea citațiunii sale publicațiunii, s'a observat, agentul judecătoresc este în drept să lipescă pe ușa citațiunea sa publicațiunea când persoanele arătate în acel articol au fost absente sau au refuzat primirea citațiunii, constatând însă îndeplinirea tuturor acestor formalități prin proces-verbal. 914
- 20° Când un imobil se urmărește de Stat atât pentru neplata contribuțiunii fonciare, ce se percepe de ministerul de finanțe, cât și pentru plata dijei asupra pământului și a plantațiunilor, contribuțiunii ce se percep de ministerul domeniilor, trebuie chemat în cauză nu numai ministerul de finanțe, ci și ministerul domeniilor, care are interes în cauză. 879
- 21° În sistemul legii de procedură civilă română, asupra unei urmăriri imobiliare cerută de unul din creditori, nu se cere a fi încunoscință personal despre această urmărire ceilalți creditori cari ar fi posedând creanțe înscrise asupra imobilului urmărit. 135
- **Comandament:** 22° Nu este nevoie de facerea unui nou comandament de cât atunci când efectele celui d'antăiu au fost perimate prin trecere de trei luni, fără să se fi făcut publicațiile prescrise de lege. Așa, dar, în cas când urmărirea a fost închisă, conform art. 539 din procedura civilă, ca și atunci când ea a fost suspendată, asemănat art. 534 și 535 din aceeași procedură, facerea unui nou comandament nu mai este necesară ori cât de lung timp ar fi trecut până la cererea de redeschidere a ei. 74
- 23° Nu se poate invoca pentru prima dată înaintea curții de casație nulitatea comunicării comandamentului prealabil către debitorul urmărit. 614
- **Comunicarea publicațiunilor:** 24° Un exemplar de

Urmărire imobiliară (urmare):*Comunicarea publicațiunilor :*

pe publicațiunea de vânzare trebuie să se înmăneze și debitorului urmărit, și lipsa acestei formalități atrage nulitatea adjudecațiunei 879

- 25° Notificarea publicației de urmărire către soțul debitorului este fără interes, chiar când averea ipotecată și urmărită este dotală, dacă la constituirea ipotecii a participat și soțul.

In ori-ce cas, mijlocul întemeiat pe lipsa unei asemenea notificări nu poate fi invocat de cât de către soț. 891

- 26° In materie de urmărire imobiliară, copia de pe publicațiune este bine comunicată grefierului și procurorului tribunalului când dovedile acestor comunicări sunt semnate de registratorii acestor autorități, întru cât registratorii au însărcinarea de a primi orice hârtii privitoare pe grefă și paragraf 1653

- *Concurență :* 27° Nimeni nu poate figura ca concurent la licitațiune dacă nu este o persoană solvabilă, și tribunalul este suveran să aprecieze dacă persoană ce se prezintă spre a concura la licitațiune este sau nu solvabilă, chiar când acea persoană ar depune cautiune. 1258

- 28° In materie de urmărire imobiliară, tribunalul poate respinge de la licitațiune pe un concurent, dacă este nesolvabil, cu toate că a depus garanția personală sau reală de a 20-a parte, prevădută de art. 542 din procedură civilă. 721

- 29° De și este adevărat că art. 542, alin. α din procedura civilă, dispune că la licitație vor fi admiși între concurenți toți acei cari sunt solvabili, totuși tribunalele sunt suverane să aprecieze dacă chiar concurenții cari depun garanții pentru a licita sunt solvabili și serioși 874

- 30° Proibițiunea vânzării bunurilor între soți, prevădută de art. 1.307 din codul civil, are loc numai în privința vânzării de bună-voe ; de unde urmează că bărbatul se poate face adjudecatarul averii femeii sale la o licitațiune publică 117

- 31° De și art. 1.307 din codul civil oprește vânzarea voluntară între soți, prin acesta însă legiuitorul nu a înțeles să oprească pe un soț să concureze la o licitațiune publică în care se vinde averea celui-alt soț. Ast-fel, dar, un soț poate licita când averea soțului său este urmărită de creditor 891

- *Contestațiuni :* 32° Ori-ce opunere la o urmărire

Urmărire imobiliară (urmare):

Contestațiuni:

- trebuie făcută, spre a se ține seamă de ea, printr'o contestațiune în regulă, în termenul și forma prevădute de procedura civilă 929
- 33° Veri-ce opozițiune care are de obiect ~~nu~~ anularea actelor de procedură, ci dreptul în virtutea căruia urmărirea imobiliară se săvârșește, trebuie adresată tribunalului respectiv cu trei zile înainte de ziua fixată pentru adjudecare.
- Ast-fel, cu drept cuvânt tribunalul respinge ca tardivă cererea făcută de debitorul urmărit, în ziua adjudecațiunei și dupe începerea strigărilor, de a se desființa urmărirea imobilului, pe motivul că creditorul n'ar fi având titlu executoriu 1653
- 34° În materie de urmărire silită, tribunalele sunt ținute, mai înainte de a procede la vinđarea și adjudecarea imobilului urmărit, să se pronunțe asupra tuturor opozițiunilor și cererilor de incidente. Ast-fel este nulă ordonanța de adjudecare când tribunalul procedeză la vinđare și adjudecare fără a se pronunța asupra unei contestațiuni ce avea de scop scóțerea de sub urmărire a acelui imobil, pe motiv că contestatorul nu a plătit taxele pentru a se scóte citațiunile și a se publica prin gazeta oficială 1022
- 35° În materie de urmărire imobiliară, tribunalele nu sunt ținute să amâne adjudecarea imobilului urmărit de cât în casurile prevădute de art. 530 din procedura civilă. Ast-fel tribunalul este în drept să respingă cererea de amânare făcută de un contestator la acea amânare, când își motivează cererea de amânare pe faptul că dēnsul nu a îngrijit ca contestațiunea să fie pusă în stare de judecată 1024
- 36° Sentința prin care s'a respins contestațiunea pentru scóțerea din vinđare a imobilului din cauza nulității titlului executor póte fi atacată pe calea apelului. Dacă, însă, tribunalul nu suspendă vinđarea, ordonanța de adjudecare se atacă pe calea recursului 235
- *Creditul funciar*: 37° În materie de urmărire făcută dupe cererea creditului funciar rural în asiptele destinate a fi puse la primăria unde se află situat imobilul, trebuie să se facă mențiune că ziua fixată pentru vinđare este însemnată în *Monitor*; această mențiune însă nu trebuie făcută și în procesul-verbal al agentului care a asiat la primărie asiptul 1699

Urmărire imobiliară (urmare):

Creditul funciar :

- 38° Somațiunea de a plăti, chiar repetată mai mult timp, făcută de creditul funciar rural debitorului căruia deja l-a cerut punerea în urmărire a imobilului ipotecat, nu împiedică ca procedura de urmărire să continue, când aceste somațiuni repetate se referă la ratele întârziate și pe cari debitorul nu le plătesce . 1699
- 39° Adjudecatarul este în drept a se substitui proprietarului expropriat față cu societatea creditului funciar și a deveni dănsul debitor la această societate în locul proprietarului expropriat. 914
- 40° Adjudecatarul se substituie în drepturile și datoriile debitorului față de creditul funciar, cu consimțământul acestei societăți, și când societatea a consimțit, adjudecatarul are a fi scădut din prețul adjudecațiunei cu suma ce creditul avea să primască de la debitor, depunând drept preț numai restul 1699
- 41° In cas de revindere în comptul adjudecatarului ce n'a depus prețul, dupe cererea creditului funciar, creditor ipotecar, se aplică dispozițiunile legii creditului funciar privitoare la o asemenea revindere, iar nu dispozițiile dreptului comun a procedurii civile, ast-fel că se poate procede la revindere și fără chemarea adjudecatarului în comptul căruia se vinde din nou imobilul urmărit 908
- *Depunerea prețului:* 42° În materie de vânzare silită, adjudecatarul trebuie să depună în termenul prescris de lege prețul adjudecațiunei, sub pedepsă de nedepunere a se scote din nou imobilul în vânzare în comptul său, și această depunere nu poate fi condițională, căci depunerea prețului sub o condițiune oarecare este nulă.
Ast-fel, adjudecatarul nu poate depune prețul sub condițiune de a nu se putea distribui, până ce mai întâi creditorul urmăritor nu va fi înlăturat ori-ce posibilitate de evicțiune, sau până ce nu va fi dat cauțiunea prevădută de art. 1.364 din codul civil, întru cât creditorul urmăritor nu este vânzătorul imobilului urmărit, căci el nu face alt-ceva de cât 'și urmăresce plata creanței sale, și menționatul art. 1.364 privește numai pe vânzător. 901
- 43° Când ultima zi în care trebuie ca adjudecatarul să depună prețul este o sărbătoare legală, depunerea

Urmărire imobiliară (urmare):*Depunerea prețului:*

prețului în prima zi lucrătoare după această sărbătoare este făcută în termen, deci valabilă 1699

- 44° Din momentul ce prețul adjudecațiunii a fost depus în termen, faptul că tribunalul a întârziat cu liberarea ordonanței din cauza calculelor ce a avut a face nu poate constitui un motiv de casare, și mai cu seamă când debitorul urmărit nu a cerut scutirea din nou în vinzare a imobilului 1063

- *Depunerea creanței drept preț:* 45° O creanță nu poate fi depusă și primită drept preț de cât dacă i s'a recunoscut în tabloul de ordinea creditorilor că este în rang util și necontestat și dacă acel tablou a rămas definitiv.

Ast-fel, când tribunalul admite creanța adjudecatarului drept preț, fără ca tabloul de ordinea creditorilor să fi fost făcut, violază legea, și ordonanța sa este casabilă în totul, iar nu numai de la tablou, căci alt-fel nu s'ar ști cum trebuie să se observe diferitele termene prescrise de art. 573 și următorii din procedura civilă 906

- 46° Într-o urmărire imobiliară silită, adjudecatarul nu poate depune drept preț creanța creditorului urmărit, pe simpla autorizare a acestuia, fie ea chiar autentică, dacă n'a fost transmisă în persoană sa printr'un act de cesiune făcut în regulă, prin îndeplinirea formelor cerute pentru asemenea acte. Așa, dar, este casabilă ordonanța de adjudecare când tribunalul de urmărire a admis ast-fel o atare creanță, rămânând ca adjudecatarul să depună prețul din nou și regulat. 584

- *Garanție:* 47° Asemănat art. 542 din procedura civilă, creanțele ipotecare sunt admisibile ca garanție numai la prima licitare; iar la supra-licitare garanția trebuie depusă numai în numerar sau în efecte . . . 1063

- *Indivisiune:* 48° Nu e nevoie ca la vinderea silită a părții indivise ce debitorul are într'un imobil să fie chemați și cei-alți coproprietari 614

- 49° Dispozițiunea art. 1.825 din codul civil și are aplicațiune numai atunci când imobilul urmărit face parte dintr-o universalitate de bunuri ale succesiunii sau ale unei societăți la care debitorul urmărit este partaș, ca coerede sau ca coasociat, așa că nu s'ar putea ști dacă la împărțelă densusul va obține în totul său ver-o parte din acel imobil și cât anume. În tot-

Urmărire imobiliară (urmare):

Indivisiune:

- d'a-una, însă, când partea indivisă a debitorului în imobil este certă și determinată, aplicarea citatului articol încetază 614
- 50° Dispozițiunea art. 1.825 din codul civil și art. 494 din procedura civilă, care opresce pe un creditor personal al unui comoștenitor de a urmări și pune în vânzare silită partea indivisă a debitorului într'un imobil al moștenirii înainte de a provoca împărțela sa și licitațiunea imobilelor în comun, această dispoziție se aplică numai la imobilele care fac parte dintr'o universalitate de bunuri, iar nu în cazul când se urmărește întreaga parte indivisă, caș în care obiectul ce se vinde este determinat 874
- 51° În materie de licitațiune publică de imobile pentru eșire din indivisiune recursul în casație contra ordonanței de adjudecare nu este admisibil. Cerearea de nulitate nu se poate face în acest caz de cât pe căile ordinare 1126
- *Mandat:* 52° Mandatarul averii ce sunt însărcinați a vinde nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecatori ai acelei averi, nici direct, nici indirect prin persoane interpuse 1704
- 53° Mandatul dat de cine-va procuratorului său ca să 'l reprezinte în urmărirea debitorilor săi nu poate servi și pentru urmărirea dirigiată de alții contra mandantului 721
- *Minoritate:* 54° În materie de urmărire imobiliară, ori de câte ori este vorba de urmărirea averii imobile a unor minori sau interziși, trebuie a se încunoșcința și procurorul tribunalului, care trebuie să subscrie originalul comandamentului. Lipsa acestei formalități atinge nulitatea ordonanței de adjudecare și, fiind de ordine publică, se poate propune și pentru prima oră în casație 1039
- 55° Prezența ministerului public ca parte alăturată în afacerile în care sunt interese de minori nu este cerută și la lucrările care se efectuează în camera de consiliu, unde părțile nu se citéză, precum este la facearea și darea ordonanței de adjudecare 1653
- 56° Când fotoliul ministerului public a fost ocupat de un avocat, presumpțiunea este că acest avocat a fost cel mai vechi înscris pe tablou dintre cei aflați în

Urmărire imobiliară (urmare):*Minoritate:*

- sala de şedinţă, şi nu este trebuinţă să se constate prin sentinţă acesta 1704
- *Mărtea debitorului*: 57° În cas de mărte a debitorului urmărit, procedura civilă, afară de comunicarea prevădută în art. 397, nu prescrie suspendarea procedurii de urmărire, şi în orî-ce cas numai partea interesată, adică moştenitorii debitorului urmărit, ar putea invoca motivul că urmărirea nu s'a suspendat. 1258
- 58° Din prescripţiunile art. 397 din procedura civilă rezultă că nu trebuie a se reîncepe o nouă urmărire când acea începută a fost întreruptă prin mărtea debitorului, ci ea se continuă fără a fi nevoie pentru acesta de verî-o încheiere a tribunalului 1653
- 59° Dacă execuţiunea nu începuse încă la mărtea debitorului, hotăririle şi titlurile executorii nu se vor putea executa contra moştenitorilor de cât opt zile dupe ce li s'aŭ notificat, în persoană saŭ la domiciliu, acele titluri.
- Acastă dispoziţiune, prevădută de art. 398 din procedura civilă, se aplică şi atunci când urmărirea se face dupe legea de urmărire, întru cât legea specială de urmărire nu prevede o dispoziţiune contrarie . . . 879
- *Ordonanţa de adjudecare*: 60° Ordonanţa de adjudecare eliberată asupra unei urmăririi imobiliare este valabil dată în camera de consiliu a tribunalului, fără a se pronunţa în şedinţă publică 721
- 61° În materie de urmărire imobiliară legea nu prescrie ca ordonanţa de adjudecare, care este actul constatator al unei vinđeri, să fie făcut în două exemplare, din carî unul să rămână în dosarul cauzei; este destul să se facă un singur exemplar în regulă, care să se remită cumpărătorului, la dosar rămânând numai conceptul acelei ordonanţe 1379
- *Publicitatea audienţei şi a adjudecaţiunei*: 62° Partea, dupe cererea şi în folosul căreia s'a anulat totă procedura de urmărire făcută dupe comandament, nu pôte face un motiv de casare din faptul că jurnalul tribunalului care anulează această procedură nu pörtă menţiunea "dată şi citită în şedinţă publică" 1063
- 63° Nu există o nulitate când în josul jurnalului tribunalului care încuviinţează punerea în vinđare a unui imobil nu se vede trecută ziua când a fost pronunţat,

Urmărire imobiliară (urmare):

Publicitatea audienței și a adjudecațiunii:

- dacă în frontispiciul jurnalului se află trecută ziua, luna și anul 1063
- 64° Mențiunea făcută în jurnalul tribunalului cum că în timpul licitațiunei ușile a fost deschise indică în mod suficient publicitatea ședinței. 1258
- *Revindere*: 65° În materie de urmărire imobiliară, debitorul urmărit poate cere scoterea din nou a imobilului urmărit în comptul primului adjudecator care n'a depus prețul 1579
- 66° Când un imobil este scos din nou în vânzare în comptul adjudecatorului ce n'a depus prețul adjudecațiunei, adjudecatorul nu se citează, și condamnarea sa la diferența de preț se face prin aceeași hotărîre prin care se constată vânzarea, fără a fi necesitate ca dînsul să fie chemat. 1258
- 67° În cas de revindere în comptul adjudecatorului ce n'a depus prețul, dupe cererea creditului funciar, creditor ipotecar, se aplică dispozițiunile legii creditului funciar privitoare la o asemenea revindere, iar nu dispozițiunile dreptului comun a procedurii civile, astfel că se poate procedea la revindere și fără chemarea adjudecatorului în comptul căruia se vinde din nou imobilul urmărit 908
- 68° O-dată ce revinderea imobilului urmărit a fost ordonată de tribunal, același tribunal nu mai poate reveni, chiar dacă debitorul urmărit, dupe cererea căruia se ordonase revinderea, cere să nu se mai revindă, și, în acest cas, această nouă cerere a debitorului poate fi pusă la dosar numai de președintele tribunalului, fără ca prin acesta președintele să comită un exces de putere 1579
- *Supra-licitare*: 69° Legea nu prescrie anume când trebuie afișat la ușa tribunalului termenul de supra-licitare, destul numai să fie afișat înainte de ziua când este fixată supralicitarea 1699
- 70° Nicî un text de lege nu prescrie că la afișarea procesului-verbal care anunță supra-licitarea trebuie să participe și un agent administrativ 1379
- *Tablou de distribuirea prețului*: 71° În materie de urmărire imobiliară judecătorul-comisar trebuie să facă două tablouri: unul de ordinea creditorilor, dupe patru săptămîni de la prima publicațiune, și altul de distribuțiunea prețului, care are loc dupe depunerea

Urmărire imobiliară (urmar.):*Supra-licitare:*

- preţului şi expirarea celor 40 zile pentru recurs în casaţie, sau dupe respingerea recursului 906
- *Tablou de ordinea creditorilor: 72°* In materie de urmărire imobiliară judecătorul-comisar trebuie să facă două tablouri: unul de ordinea creditorilor, dupe patru săptămâni de la prima publicaţiune, şi altul de distribuţiunea preţului, care are loc dupe depunerea preţului şi expirarea celor 40 zile pentru recurs în casaţie, sau dupe respingerea recursului 906
- *73°* Termenul de patru săptămâni în care trebuie să se facă tabloul de ordinea creditorilor nu este prevădut sub pedepsă de nulitate, destul numai ca tabloul să se facă şi peste acest termen. 1699
- *Taxa de înregistrare: 74°* In materie de urmărire imobiliară, taxa de înregistrare câtă să se ia chiar din preţul cu care s'a adjudecat imobilul, fără a se depune deosebit de către cumpărător { 721
1673
- *Termen de vinzare: 75°* Asemănat art. 500 şi 510 din procedura civilă, urmărirea imobilului trebuie să se facă în trei luni de la comandament; iar vinzarea se face dupe trei luni de la apariţia afiştelor şi publicaţiunilor prin *Monitorul Oficial*. 1063
- *76°* Termenul de trei luni, de la apariţiunea şi publicaţiunea afiştelor, în cari are să se facă vinzarea, trebuie să fie observat numai la primul termen al vinzării, iar nu şi în cazul când din diferite împrejurări şi de câte ori vinzarea este amănată 1699
- *Urmăririi multiple: 77°* Pot fi urmărite de o dată ori câte imobile ar avea un debitor, destul numai ca ele să fie bine determinate şi individualisate prin afişte şi publicaţiuni, în cât să nu rămână nici o îndoială în spiritul concurenţilor despre identitatea imobilelor urmărite; de unde urmează că nu constituie nici o violare de lege când afiştele şi publicaţiunile nu s'au făcut separat pentru fie-care imobil 160
- *Vinzare şi adjudecaţiune între sofi: 78°* Proibiţiunea vinzării bunurilor între sofi, prevădută de art. 1.307 din codul civil, are loc numai în privinţa vinzării de bună-voe; de unde urmează că bărbatul se poate face adjudecatorul averii femeii sale la o licaţiune publică. 117
- *79°* De şi art. 1.307 din codul civil opresce vinzarea voluntară între sofi, prin acesta însă legiuitorul nu a înţeles să oprescă pe un sofi să concureze la o lica-

Urmărire imobiliară (urmare):

Vîndare și adjudecațiune între soți :

țiune publică în care se vinde averea celui-alt soț.
Ast-fel, dar, un soț poate licita când averea soțului său
este urmărită de creditori

891

V

Vacanțe : Asemănat art. 12 și următorii din legea asupra vacanțelor, contestațiunile la executarea hotărîrilor pot fi judecate de curțile de apel chiar în timpul vacanțelor.

320

Verificare de scripturi : 1° Pentru verificare de scriptură este facultativ pentru tribunal ca, pe lângă expertisă, să ordone și admiterea de martori

1148

— 2° Violăză legea curtea de apel când, pentru a declara neadmisibil un apel, procedeză la verificarea scrierei și subscrierei din petiția de apel, fără ca apelantul să fie față la înfățișare și fără ca cel puțin mandatarul său și intimatul să fi consimțit ca verificarea să se facă fără chemarea părților, și, deci, decisiunea sa este casabilă.

1257

Vîndare : 1° Arvuna fiind un accesoriu, nu poate servi ca semn de executare pentru o convenție de vîndare perfectă.

1255

— 2° Când vîndarea se rezolvă din culpa vîndătorului, acesta este dator a restitui arvuna primită

1255

— 3° Art. 70 din codul comercial, care obligă pe cumpărătorul unor mărfuri sau produse provenite din o altă piață să denunțe vîndătorului vîșile aparente sau ascunse în termenele prevădute de acel articol, nu se aplică în cazul când însuși vîndătorul a recunoscut acele vîșii.

1019

— 4° Cumpărătorul unor mărfuri de la un comerciant ce încetase plățile, știind că a încetat plățile, este presumat de rea credință și dînsul trebuie să dovedească că a fost de bună credință

1398

— 5° Abandonul întregului lor activ mișcător și nemiscător, făcut unui girant de către faliiți prin concordatul încheiat cu creditorii lor, cu obligațiune pentru girant de a plăti creditorilor cota stipulată prin concordat, constituie o vîndare, iar nu un mandat

314

Vîndare publică de bună-voie : În materie de licitațiune publică de imobile pentru eșire din indiviziune, recursul în casațiune contra ordonanței de adjudecare nu este admisibil. Cererea de nulitate nu se poate face în acest cas de cât pe căile ordinare.

Z

Zestre : Veđi »Dotă«.

